

ΒΑΣΙΛΗΣ ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

100 ΧΡΟΝΙΑ
ΕΘΝΙΚΟ
ΘΕΑΤΡΟ

ΟΜΙΛΟΣ ΛΑΤΣΗ - 2000





ΕΘΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

Εμπλουτίζουν τον τόμο με κείμενά τους οι:

Αλέξης Σολωμός

Κώστας Γεωργουσόπουλος

Ελένη Βαροπούλου

Αλέξης Μινωτής

Άγγελος Τερζάκης

Σπύρος Μελάς

Τάσος Λιγνάδης

Συνεργάστηκαν

η Εύη Αγγελοπούλου στην επιλογή του φωτογραφικού υλικού,
ο Δημήτρης Δημαράκης και η Τζωρτζίνα Κακουδάκη στην επιλογή
κειμένων από το αρχείο του Εθνικού Θεάτρου,

ΟΜΙΛΟΣ ΛΑΤΣΗ/Τράπεζα ΕFG - EUROBANK ERGASIAS A.E. - ΕΘΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ

ISBN 960-86743-0-1

ΒΑΣΙΛΗΣ ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΣ



ΕΘΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ
100 ΧΡΟΝΙΑ

ΟΜΙΛΟΣ ΛΑΤΣΗ
ΑΘΗΝΑ 2000

ΣΚΗΗ

ΕΥΡΕΙΤΙΑΔΗΣ

Δ





ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΓΕΝΝΗΘΗΚΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Το Εθνικό Θέατρο εδώ και εκατό χρόνια συντηρεί την παράδοση με τον καλύτερο δυνατό τρόπο προσπαθώντας να διδάξει το Αρχαίο Δράμα, να γνωρίσει στους Έλληνες, τους κλασικούς του ελληνικού και διεθνούς ρεπερτορίου, καθώς και όλες τις σύγχρονες θεατρικές τάσεις και να ανεβάσει παραστάσεις που κανένα άλλο θέατρο δεν θα μπορούσε να πραγματοποιήσει.

Προσφέροντας αυτό το λεύκωμα θελήσαμε κι εμείς να τιμήσουμε αυτόν τον κόσμο των ονειροχτυπημένων ανθρώπων που μοχθούν πάνω στο σανίδι.

Αναθέσαμε την ευθύνη για ένα τέτοιο εγχείρημα στον Βασίλη Φωτόπουλο, έναν καταξιωμένο θεατράνθρωπο που μέσα από την δική του ματιά αποτυπώνονται οι σημαντικότερες στιγμές του Εθνικού μας Θεάτρου.

Το λεύκωμα αυτό αφιερώνεται στους γνωστούς και άγνωστους εργάτες της θεατρικής τέχνης.



Είναι πολύ δύσκολο για μένα, φίλε αναγνώστη, να αναφερθώ στη δουλειά που κάνουμε στο Εθνικό Θέατρο τα τελευταία χρόνια. Από τότε που ανέλαβα την ευθύνη της καλλιτεχνικής διεύθυνσης, έχουμε όλοι, οι συνεργάτες μου κι εγώ, δώσει μια σκληρή μάχη με αλληπάληλες προβλεπτές και απρόβλεπτες αντιξοότητες. Επιδιώκουμε με πολλή δουλειά και επιμονή να φέρουμε το Εθνικό Θέατρο στο επίπεδο που ο λαός μας θα ήθελε να έχει το Θέατρό του. Ορισμένες προσπάθειες πέτυχαν, άλλες δεν απέδωσαν όσο θα θέλαμε, όμως η πορεία με τους σαφώς προκαθορισμένους στόχους της, συνεχίζεται, παράγοντας ενέργεια που είναι το μυστικό κάθε ζωντανού οργανισμού με επιδιώξεις και προοπτικές.

Όταν η Μελίνα με κάλεσε να αναλάβω την ασηκωτή ευθύνη του Εθνικού, γνώριζα καλά τι σημαίνει ένα τέτοιο έργο. Απεριόριστη ήταν η αγάπη μου γι' αυτό το θέατρο που όλοι μας θεωρούσαμε το ΘΕΑΤΡΟ νιώθοντας πόσο βαθείς και μυστικοί είναι οι δεσμοί μαζί του, πόσο θαυμασμό και δέος προκαλεί. Η Σκηνή που έναν ολόκληρο αιώνα ποτίζεται με τον ιδρώτα σπουδαίων συναδέλφων, έχει προσφέρει στο κοινό στιγμές υψηλής καλλιτεχνικής αξίας. Στην Κεντρική Σκηνή του Εθνικού Θεάτρου έχει αναδειχθεί όλο σχεδόν το ελληνικό και παγκόσμιο δραματολόγιο. Στους διαδρόμους του θεάτρου planώνται οι οκτιές κορυφαίων καλλιτεχνών που πέρασαν και μένουν αληγομόνητοι. Το χτες ήταν ζωντανό κοντά μας. Αλλά το χτες θέλουμε να είναι η στέρεη εκείνη πλατφόρμα που επάνω της θα λειτουργήσει το μέλλον. Χρειαζόμαστε ένα ισοδύναμο και γιατί όχι ένα υπέρτερο αύριο.

Στο Εθνικό Θέατρο επεκτείναμε τους χώρους του θεατρικού αγώνα. Πλάι στην Κεντρική και στη Νέα Σκηνή προσθέσαμε τη σηνή του Θεάτρου Κοτοπούλη, την Πειραματική Σκηνή, την Παιδική Σκηνή - Κατίνα Παξινό. Περισσότερα έργα ανεβάζονται, περισσότεροι συνάδελφοι εμφανίζονται και αποδεικνύουν το ταλέντο και τις ερμηνευτικές επιδόσεις τους. Περισσότεροι θεατές γεμίζουν τις αίθουσες και απολαμβάνουν τον κόπο μας. Εκατόν εξήντα ηθοποιοί απασχολήθηκαν τον τελευταίο χρόνο δημιουργικά.

Μια μεγάλη ομάδα ανθρώπων με διάφορες θεατρικές ειδικότητες συνεργάζεται αποτελεσματικά με τους καλλιτέχνες και χαίρεται να παίρνει μέρος στην κοινή προσπάθεια. Στόχος τελικά όλων είναι η παγίωση ενός κλίματος δημιουργίας, ευθύνης, περηφάνιας. Ελπίζουμε όσον τελειώσει η προέκταση του θεάτρου, σχεδιασμένη ώστε να αξιοποιήσει τη σημερινή τεχνολογία, οι σκηνικές δυνατότητες να αυξηθούν και η δουλειά να γίνει τεχνικά πιο εύκολη.

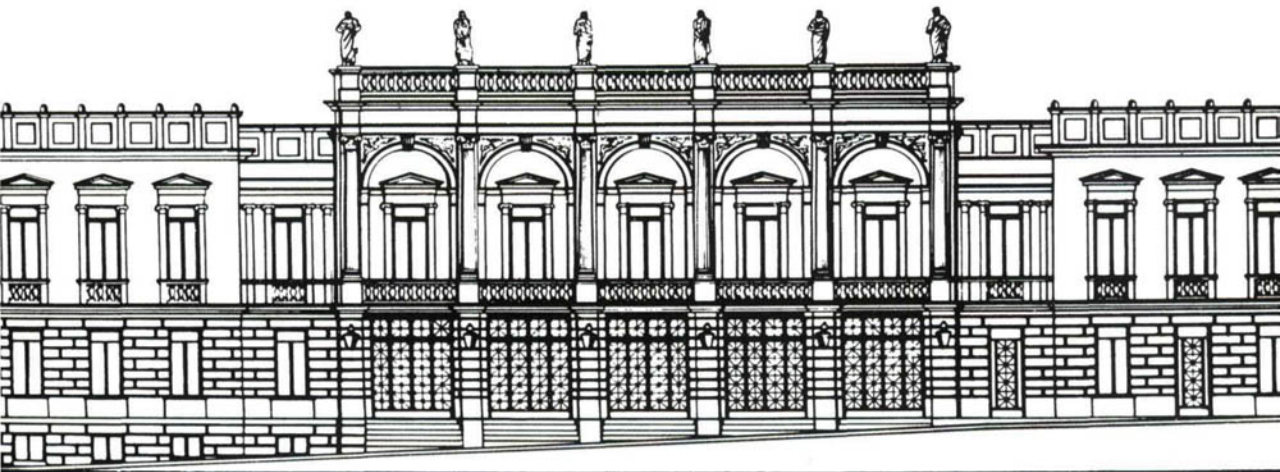
Ας ευχηθούμε το σημαντικό αυτό λέκωμα μνήμης και ανασπόλησης του χτες, να δώσει αφορμές για σκέψη, να παράσχει γνώση στους νεότερους, να συγκινήσει όσους γενικά αγαπούν το θέατρο, τους εργατές και τα επιτεύγματά του.

Ο καθένας καταλαβαίνει ότι ήταν αδύνατο να συμπεριληφθούν στις σελίδες του βιβλίου τόσο οι οικτακόσιες παραστάσεις - τόσες δόθηκαν στα εκατό χρόνια που πέρασαν - όσο και οι χιλιάδες ηθοποιοί, οι συντελεστές κάθε παράστασης. Η παράλειψη κάποιων δεν σημαίνει και αξιολόγηση.

Πιστέω ότι το βιβλίο θα βοηθήσει τη διαδικασία της ανάμνησης και την επανατοποθέτηση κάθε αναγνώστη απέναντι στο Θέατρο.

Ευχαριστώ τους ανθρώπους του Ομίλου Λάτση γι' αυτό το δόρο προς τον κόσμο του θεάτρου. Ευχαριστώ τον Αλέξη Σολομό γιατί επέτρεψε να χρησιμοποιήσουμε κείμενά του και τον Κώστα Γεωργουσόπουλο και την Ελένη Βαροπούλου γιατί με τις συνεργασίες τους συμπλήρωσαν το λέκωμα.





Η ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΑ (1901-1908)

Το Βασιλικόν Θέατρον ήταν το δεύτερο επίσημο θεατρικό κτίριο (μετά το Δημοτικό) που απόχτησε η ελληνική πρωτεύουσα - και το τελευταίο. Στα 1880 ο Γεώργιος Α΄ έλαβε δωρεά απ' τον *ομογενή* της Αγγλίας, Ευστράτιο Ράλλη, δέκα χιλιάδες λίρες κι αποφάσισε να τις διαθέσει - παρά τις αντιρρήσεις των πολιτικών - για την ανέγερση του θεάτρου. Δέκα χρόνια αργότερα το ποσό, συμπληρωμένο από ανατοκισμούς κι εράνους, ήταν αρκετό για ν' αρχίσει η οικοδόμησι πάνω σε σχέδιο του Γερμανού αρχιτέκτονα Ερνέστου Τσίλλερ, που είχε κιάλας στο ενεργητικό του κι άλλα αξιόλογα αθηναϊκά μέγαρα. Μπήκανε τα θεμέλια στο οικοπέδο του Νικολάου Θων στην οδό Αγίου Κωνσταντίνου, το 1891, και - ύστερα από άλλα δέκα χρόνια κι ενάμισι εκατομμύριο χρυσές δραχμές - το «Βασιλικόν Θέατρον» ήταν έτοιμο ν' ανοίξει. Διευθυντής διορίστηκε ο Άγγελος Βλάχος και μόνιμος σκηνοθέτης ο Θωμάς Οικονόμου, που είχε γεννηθεί κι σπουδάσει στη Βιέννη. Σκηνογράφοι κι ενδυματολόγοι δεν χρειαζόνταν, γιατί τα σκηνικά και τα κοστούμια καταπλάεαν απ' την Ευρώπη, έτοιμα.

Το Νοέμβρη του 1901 έγινε η επίσημη έναρξη, με το θέατρο κατάμεστο (800 θέσεις) και το βασιλιά στο θεωρείο του. Το ψυχαγωγικό πρόγραμμα περιλάβαινε το *Θάνατο του Περούλεους* του Κορομηλά και το *Ζητείται υπηρέτης* του Άννινου, ένα μονόλογο της *Μαρίας Δοξιακητή* του Βερναρδάκη κι εκτέλεση συμφωνικής μουσικής από ορχήστρα. Το κοινό έμεινε κατενθουσιασμένο. Μα ο ενθουσιασμός δεν βεβαστάζε, καθώς φαίνεται, και τόσο πολύ, γιατί στα επτά χρόνια που το Βασιλικόν κατάφερε να κρατήσει τις πόρτες του ανοιχτές, έπαιζε συχνά με άδεια καθίσματα και το βασιλικό ταμείο ήταν αδιάκοπα υποχρεωμένο να πληρώνει τα πασαμένα. Έτσι, αφού πρόσφερε συνολικά 140 περίπου έργα, τα πιο

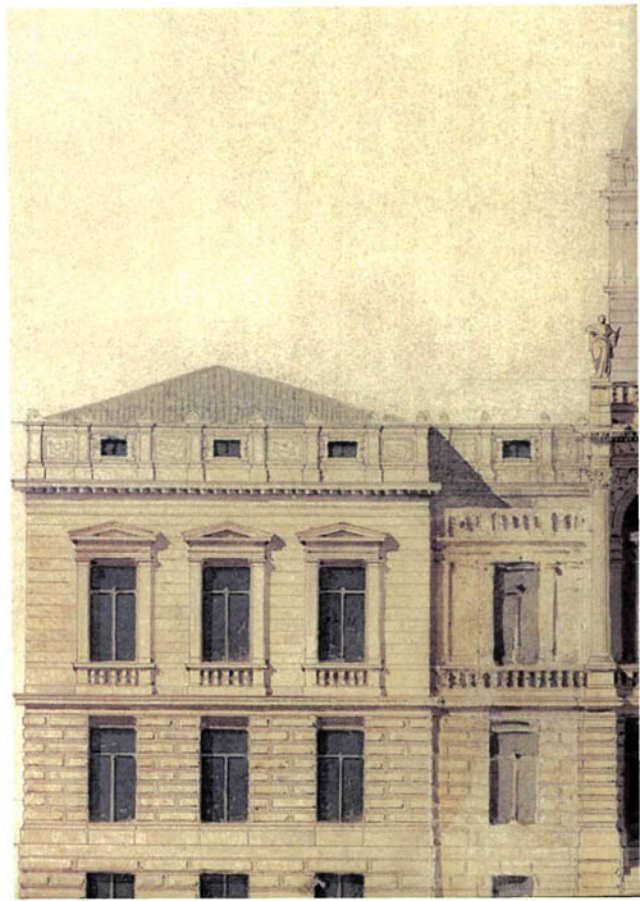
πολλά κλασικά - εγχώρια και ξένα - έκλεισε χρεοκοπημένο τον Απρίλη του 1908. Οι κυριότεροι ηθοποιοί, που χάρισαν την τέχνη τους στην τεχνολογικά εξοπλισμένη σκηνή του, ήταν ο Διονύσης και η *Σοφία* Ταβουλάρη, ο Εδμόνδος κι η Ελένη Φυροτ, η Αικατερίνη Βερόνη, ο Νικόλαος Μέγγουλας, ο Νικόλαος Ροζάν, η Χριστίνα Καλογερικού, η Σαπφώ Αλκαίου, για να περιοριστούμε στους πιο γνωστούς - και μαθητές της Δραματικής Σχολής του, η Κυβέλη, ο Βεάκης, ο Μυράτ και η Εύα Σικελιανού. Η μικροσκοπική Μαρίνα Κοτοπούλη άρχισε εκεί θριαμβευτικά την καριέρα της, με το Μόμο (Πουκ) στο σαιξπηρικό *Όνειρο*.

Το ιστορικότερο γεγονός της επταετίας στάθηκε η παράσταση της *Ορέστειας*, σε μετάφραση Σωτηριάδη. Έδωσε αφορμή στα λεγόμενα «Ορεστειακά»: στις φοιτητικές, δηλαδή, διαδηλώσεις που, ξεκινώντας απ' το Πανεπιστήμιο την ώρα της παράστασης, κατέβαιναν - με πυροβολισμούς και μ' επικεφαλής τον καθηγητή Μυστριώτη - για να βάλουν φωτιά στο ιερόσυλο κτίριο της Αγίου Κωνσταντίνου. (Η άποψη των «μυστριωτικών» ήταν πως τ' αρχαία έργα πρέπει να παίζονται μονάχα στη γλώσσα τους κι όχι σε μετάφραση, έστω και καθαρευουσιάνικη). Με την επέμβαση της αστυνομίας και την τοποθέτηση στρατιωτικής φρουράς τριγύρω στο θέατρο, οι παραστάσεις συνεχίστηκαν για μερικές ακόμα μέρες οργή.

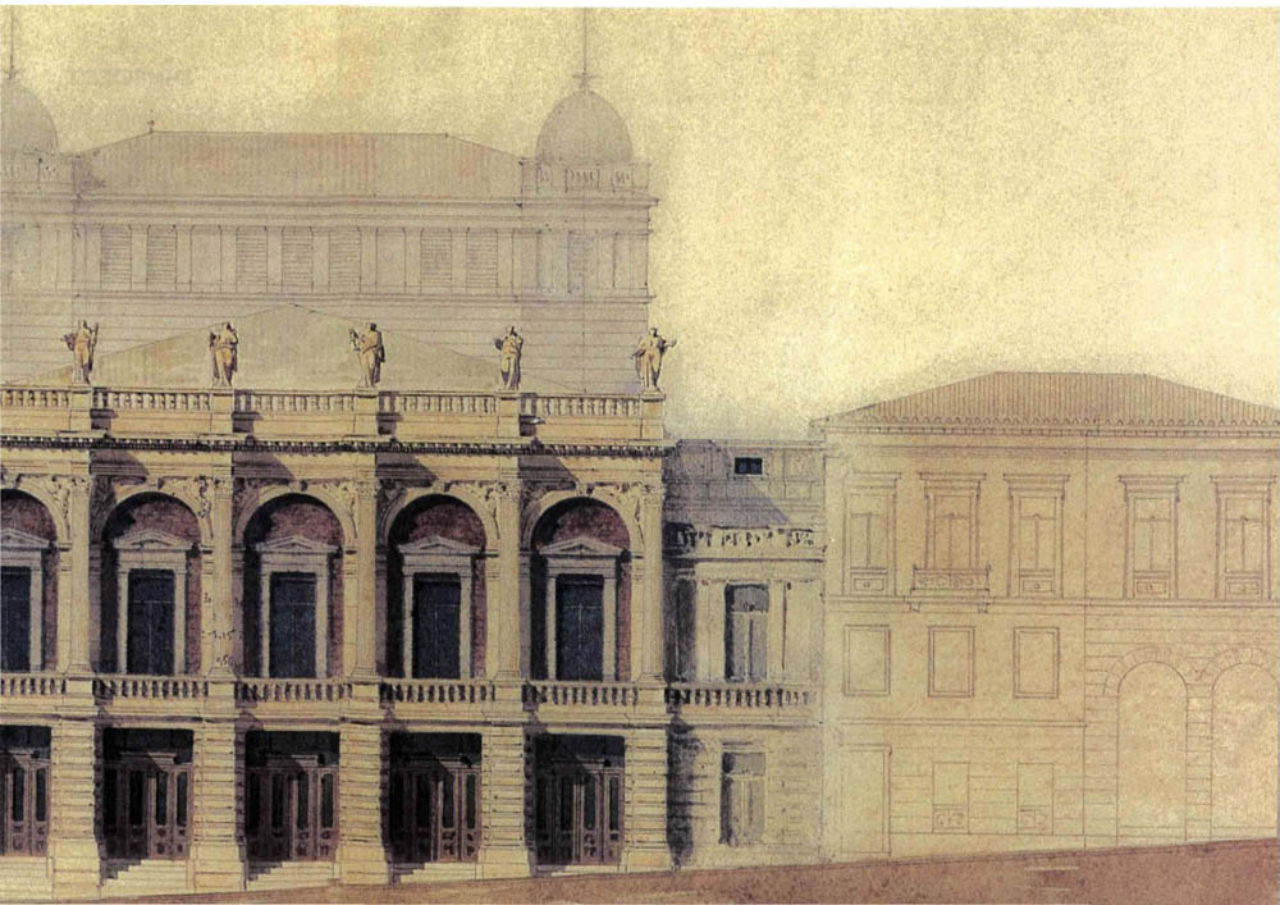
Ας σημειωθεί πως, απ' τη χρονιά που έκλεισε το Βασιλικόν, για να ξανανοίξει είκοσι τέσσερα χρόνια αργότερα σαν *Εθνικό* (1908-1932), κατένας ισχυρός ανήρ δεν είχε ενδιαφερθεί για ν' αποχτήσει η Ελλάδα κρατικό θέατρο. Και σήμερα ακόμα, το Κράτος λειτουργεί θεατρικά σ' ένα κτίριο του 1901.



Γενός μου η ἀγάπη τῶν πατρῶν
 Τρυφῆ



Στα 1880 ο βασιλιάς Γεώργιος Α΄ έλαβε από τον ομογενή της Αγγλίας Ευστράτιο Ράλλη δέκα χιλιάδες λίρες και αποφάσισε να τις διαθέσει - παρά τις αντιρρήσεις των πολιτικών - για την ανέγερση θεάτρου. Δέκα χρόνια αργότερα το ποσό συμπληρωμένο από ανατοκισμούς και εράνους ήταν αρκετό για να αρχίσει η οικοδομή πάνω σε σχέδιο του Ερνέστου Τσίλλερ. Ύστερα από άλλα δέκα χρόνια κι ενάμισι εκατομμύριο χρυσές δραχμές το «Βασιλικό Θέατρο» ήταν έτοιμο ν' ανοίξει.







ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΑΣΧΟΣ (1838-1920)

Λογοτέχνης, κριτικός, διπλωμάτης και πολιτικός. Σπούδασε νομικά στο πανεπιστήμιο Αθηνών, Χαϊδελβέργης και Βερολίνου και κατέλαβε διάφορες δημόσιες θέσεις. Ήταν ο πρώτος διευθυντής του «Βασιλικού Ελληνικού Θεάτρου», στην ίδρυση του οποίου συνέβαλε σημαντικά. Το ποικίλο και εκτεταμένο λογοτεχνικό του έργο απλώνεται σε όλα σχεδόν τα είδη του λόγου, ποίηση, πεζογραφία, θέατρο, μετάφραση, κριτική. Ως κωμωδιογράφος έγραψε έργα όπως *Η κόρη του Παντοπόλου*, *Ο Λοχαγός Εθνοφύλακας*, *Γάμος ένεκα βροχής*, *Γαμφιού πολιορκία*, *Προς το θεατήνα*. *Η εορτή της μαμής* κ.ά. Άσπασε, επίσης, άριστες μεταφράσεις στην καθαρεύουσα έργων του Σαίξπηρ, Ρασίν, Λεσινγκ, Γκαίτε, Σίλλερ, Σοφοκλή, Ευριπίδη κ.ά. Ιδιαίτερη, ωστόσο, σημασία έχει το κριτικό του έργο- η διένεξη του με τον Εμμανουήλ Ροΐδη, εκτός από όσα θεωρητικά ζητήματα έθιγε, προκάλεσε και μία γενικότερη συζήτηση για τη νεοελληνική ποίηση.

Ο θεσμός των εθνικών θεάτρων είναι μία γόνιμη ιδέα του Διαφωτισμού. Σκοπός τους ήταν η δημιουργία εθνικής δραματουργίας, η διαφώτιση των μαζών, η αισθητική καλλιέργεια και η άρθρωση μιας ιθαγενούς θεατρικής γλώσσας.

Ο Ελληνικός Διαφωτισμός υλοποίησε αυτά τα ζητούμενα, σε περιόδους που ο έθνος εδούλευε σε ξενικό ζυγό, μέσω των μεταφράσεων. Μεταφράστηκαν τότε, κυρίως με την καθοδήγηση του Κοραή, έργα ιστορικά, για να παροξύνουν τον πατριωτισμό και να αφηπνίσουν την συνείδηση του Γένους και έργα, ιδιαίτερας κομωδίας, που κατέγραφαν ή σατίριζαν κοινωνικά ελαττώματα, αυτά που σνήθος χαρακτηρίζουμε κομωδίες χαρακτήρων και ηθών. Μολιέρος και Γκολτνόι, Αλφιέρι και Μεταστάσιο.

Το πρώτο θεωρητικό κείμενο που θέτει τις προϋποθέσεις για το περιεχόμενο ενός εθνικού θεάτρου είναι ο πρόλογος του Κωνσταντίνου Οικονόμου τον εξ Οικονόμων στην διασκευή του στον *Φιλόγερμο* του Μολιέρου. Σ' αυτή την αριστουργηματική μεταγραφή στα καθ' ημάς, η υπόθεση αποκείται στην Σμύρνη, ο διαφωτισμένος εκείνος ιερομένος δογματίζει πως ένα εθνικό θέατρο, μια δηλαδή εθνική δραματουργία, καλλιεργεί την λαϊκή γλώσσα, καταγράφει τα ήθη, διδάσκει το πολιτικώς και ηθικώς ορθόν, σπλιττεί τα κοινωνικά ελαττώματα και απογράφει τις σταθερές συνήθειες και αξίες ενός λαού. Ταυτοχρόνως ανιχνεύει στην παγκοσμία δραματουργία εκείνα τα αριστουργήματα που συντελούν στην παιδεία του λαού και καταφάσκουν **σπε** πάγιες αξίες του πολιτισμού.

Ο ελληνικός 19ος αιώνας, κυρίως μετά την εγκατάσταση του κράτους στην Αθήνα, απεικονίζει τις παραπαιούσες προσπάθειες των Ελλήνων λογίων και των πρώτων θεατρανθρώπων να αρθρώσουν εθνικό νεοελληνικό θεατρικό λόγο και ιδίωμα. Από τη μια ο Βυζάντιος, ο Χουρμούδης, ο Καρόδης, και εν μέρει ο Ραγκαβής καλλιεργούν μια δραματουργία κοντά στις απόψεις του Κωνσταντίνου Οικονόμου και από την άλλη οι καθαρεύοντες δραματουργοί, ο Ραγκαβής, ο Σούτσος, ο Βερναρδάκης, αντλώντας από τον γερμανικό ρομαντισμό και τον σαϊξπηρισμό, αποπειράονται να γράψουν ποιητικό θέατρο. Μια τάση πάλι των ίδιων λογίων ποιητών αποπειράται να επαναφέρει το θέατρο στην κλασική του διατύπωση, μιμούμενοι κυρίως τον Ευριπίδη και τον Αριστοφάνη.

Στα τέλη του αιώνα εισβάλλει ο γαλλικός νατουραλισμός και η μαγία της φάρσας. Από την μείξη αυτών των δύο ειδών προέρχονται τα τρία ελληνικά υβρίδια, το Δραματικό Ειδέλλιο (π.χ. *Η Γκολόφο*), το Κομειδέλλιο (π.χ. *Η Πόχη της Μαρούδας*) και η Αθηναϊκή Επιθεώρηση.

Την ίδια εποχή η γόνιμη σκιά του Ίψεν κατακυριεύει τις ψυχές και την φαντασία ολόκληρης της Ευρώπης. Ο Γρηγόριος Ξενόπουλος, ο Μελάς, ο Νιρβάνος, ακόμη και ο Παλαμάς εμπνέονται από τον ιψενικό ιδανισμό και το Θέατρο Ιδεών.

Έτσι, στις αρχές του 20ού αιώνα οριμάζει πλέον η ιδέα για την δημιουργία ενός θεσμικού θεάτρου που θα αναλάμβανε την ευθύνη για την θεμελίωση εθνικής θεατρικής παράδοσης, παράδοσης στην δραματουργία αλλά και στην υποκριτική. Διότι στην υποκριτική, έως τότε, θριάμβευε ο λαϊκός *αυτοσχέδιος* ο ερασιτεχνισμός και η εμπειρική αλληλοδιδασκτική, το «Σαντίο - Σχολείο».

Σ' αυτό το αίτημα ανταποκρίνονται τα ανάκτορα το 1901 και ιδρύουν το «Βασιλικόν Θέατρον» επιχορηγούμενο από το ταμείο του Παλατιού. Ιδε-



ΘΩΜΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ (1864-1927)

Ηθοποιός και σκηνοθέτης, από τους θεμελιωτές της σκηνοθετικής τέχνης στην ελληνική σκηνή. Γεννήθηκε στη Βιέννη, σπούδασε στην εκεί Δραματική Σκηνή και αφομοίωσε τα διδάγματα του θιάσου των Μάινγκερ, που συνέτεινε αποφασιστικά στη διαμόρφωση της σκηνοθεσίας στην ευρωπαϊκή σκηνή στα τέλη του 19ου αιώνα.

Στα πλαίσια της προετοιμασίας για την ίδρυση του «Βασιλικού Θεάτρου», ο Οικονόμου κλήθηκε στην Αθήνα γύρω στα 1900 για να αναλάβει αρχικά τη διεύθυνση της Δραματικής Σχολής του Θεάτρου. Η σχολή λειτούργησε πολύ λίγο διάστημα, αλλά ανέδειξε σημαντικές φυσιογνωμίες της ελληνικής σκηνής, όπως η Μαρίκα Κοτοπούλη, ο Εδμόνδος Φουστ κ.ά. Σημαντικός σταθμός στην ιστορία του ελληνικού θεάτρου ήταν η σκηνοθετική δημιουργία του Οικονόμου στις παραστάσεις κλασικών έργων και αρχαίων δράματος στο «Βασιλικό Θέατρο».

ολογικά ο θεσμός αγκαλιάζεται από τους καθαρευόντες λογίους. Πρώτος διευθυντής ο Άγγελος Βλάχος, μεταφραστής του Σαίξπηρ και του Χάνε.

Πρώτος σκηνοθέτης ο Θωμάς Οικονόμου, ηθοποιός που γαλουχήθηκε στην Γερμανία, οπαδός του νατουραλιστή Δούκα του Μαϊνίγκεν, Γεωργίου, τον πρώτο σκηνοθέτη στην παγκόσμια ιστορία, πνευματικού πατέρα του Στανισλάβσκι.

Ο Θωμάς Οικονόμου ανέβασε Σαίξπηρ, Γκαίτε, Σίλλερ, Γκριμπατίσσερ, Μολιέρο, Γάλλους ρεαλιστές, Βόρειους μυστικιστές, Βερναρδάκη, Αμπελά, αλλά και Μαίτερλινκ και Ιταλούς βεριστές.

Στον υποκριτικό τομέα ο Οικονόμου στηρίχτηκε στην δοκιμασμένη φρουρά του 19ου αιώνα προσθέτοντας την νέα πνοή της νεαρής Μαρίκας Κοτοπούλη.

Ο Οικονόμου, μαζί με το αντίπαλο δέος της εποχής του, τον Κωνσταντίνο Χρηστομάνο και την «Νέα Σκηνή» του, εγκαινιάζουν την εποποιία ερμηνείας του αρχαίου δράματος. Στα 1903 ξεσπάει το σκάνδαλο της *Ορέστικας*. Ταραχές της πεφωτισμένης φοιτητικής πρωτοπορίας (!) με επικεφαλής τον καθηγητή Μιστριώτη, σε βάρος της παράστασης που «τολμούσε» να μεταφράξει σε ήπια καθαρεύουσα τον Αισχύλο. Και το νεοελληνικό παράδοξο. Η αστυνόμευση του βασιλιά να προστατέψει μια παράσταση του μεγίστου των τραγικών, μεταφρασμένη στα Νέα Ελληνικά!

Το 1908 κλείνει, λόγω χρεοκοπίας, το «Βασιλικόν Θέατρον» και μένει χωρίς επίσημο θίασο το υπέροχο κτήριο του Ερνέστου Τσίλλερ που είχε κτιστεί από το 1891 με χρήματα των ομογενών και του Παλατιού.

Το υπέροχο αυτό θέατρο, από το 1908 έως το 1930, παραχωρείται σε ερασιτέχνες, σε ιδιωτικούς θιάσους, σε χοροσπερίδες και εορτασμούς φιλοθρωπικούς των σωματείων.

Το 1930 η κυβέρνηση Ελευθερίου Βενιζέλου, με υπουργό Παιδείας τον Γεώργιο Παπανδρέου, ιδρύει Οργανισμό Εθνικού Θεάτρου πάνω στα πρότυπα των αναλόγων ευρωπαϊκών θεσμών. Κήριος σκοπός η καλλιέργεια εθνικής δραματουργίας, η ανάδειξη της εθνικής θεατρικής παράδοσης, η θεατρική μύηση των Ελλήνων μέσω υψηλών προδιαγραφών παραστάσεων του παγκοσμίου δραματολογίου και η ενημέρωση του κοινού στα νέα θεατρικά ρεύματα.

Πρώτος διευθυντής του νέου θεσμού ο ποιητής και μεταφραστής Ι. Γρυπάρης. Πρώτος σκηνοθέτης ο κριτικός, σκηνοθέτης και μεταφραστής Φώτος Πολίτης.

Το Εθνικό Θέατρο εγκαταστάθηκε στο κτήριο του «Βασιλικού Θεάτρου» που ανακαίνισε ο Κλεόβουλος Κλώνης, αρχιτέκτονας και ο πρώτος και για πενήντα χρόνια σκηνογράφος και διευθυντής εργαστηρίων του Εθνικού Θεάτρου.

Ο Φώτος Πολίτης από την 17η Μαρτίου 1932, που το Εθνικό Θέατρο σήκωσε για πρώτη φορά την αυλαία του, έως τον Δεκέμβριο του 1934, που πέθανε αιφνιδώς σε ηλικία 44 ετών, σκηνοθέτησε 34 έργα. Ξεκίνησε συμβολικά με τον παππού του παγκόσμιου και του ελληνικού θεάτρου τον Αισχύλο (*Αγώνιστρον*) και τον πατέρα του νεοελληνικού τον Ξενοπούλο (*Θεός Ώνηρος*) σε κοινή παράσταση και ανέβασε Σίλλερ, Μερμίε, Μπερνάρ Σω, Σαίξπηρ, Μπόχνερ, Χάουπμαν, και από Έλληνες, Ξενοπούλο, Χορν, Μελά, Λιδωρίδη, Γαλάτεια Καζαντζάκη.

Εκτός από τον *Αγαμέμνονα*, ανέβασε *Πέρσες*, τον *Οιδίποδα Τύρανο* και το σατυρικό δράμα του Ευριπίδη *Κίδαωφ*.

Ο Φώτος Πολίτης, ως κριτικός αυστηρός και άτεγκτος, είχε με μόχθο και πειθό πνευματοποιήσει το θέατρο μας. Ως σκηνοθέτης, έβαλε υψηλούς στόχους και στηρίχτηκε σε μεγαλειώδεις διανομές, με επιτελείο μια ομάδα από θηριώδεις ηθοποιούς: Σαπφώ Αλκαίου, Αμίλιος Βεάκης, Δενδραμής, Παπαδάκη, Ροζάν, Μαρίας, Λεπενιώτης, Παζινού, Μιωνής, Γληνός, Κατερίνα, Σαγιάνου, Ν. Παπαγεωργίου και αργότερα ως απόφοιτοι της Δραματικής Σχολής του Εθνικού Θεάτρου, Βάσω Μανωλίδου, Θάνος Κωτσόπουλος, Κατράνης, Καρούσος κ.ά. Ίδού το επιτελείο που μνήθηκε απο τον Πολίτη στα μυστικά των στυλ, στην ορθή εκφορά του λόγου και στην πίστη στα πνευματικά κατορθώματα του ποιητικού θεάτρου.

Ο Πολίτης είχε αποδεχτεί τις αισθητικές προτάσεις του μεγάλου Γερμανού σκηνοθέτη Μάξ Ράινχαρτ και κατόρθωσε να τις προσαρμόσει στο ελληνικό κλίμα και στους ρυθμούς της γλώσσας μας και, βεβαίως, στα όρια της ελληνικής χειρονομίας.

Μετά τον θάνατο του Πολίτη τα ηνία του Εθνικού ανέλαβε ο Δημήτρης Ροντήρης, ηθοποιός που είχε γαλουχηθεί στην σχολή της Κοτοπούλη, σκηνοθέτης που διετέλεσε και βοηθός του Ράινχαρτ στην Βιέννη και στο Βερολίνο, πολύγλωσσος (μετέφραζε από τέσσερις ξένες γλώσσες) και μεταπτυχιακός φοιτητής στην τάξη του κλασικού φιλόλογου Ραντεμάζερ.

Ο Ροντήρης ήταν ένας ταμένος, τελειοθής, αυστηρός, πουριτανός, μέγας κάτοχος της θεατρικής τεχνικής, σημαντικός ηθοποιός ο ίδιος και χαρισματικός δάσκαλος. Οργάνωσε την Δραματική Σχολή του Εθνικού, ώστε να την καταστήσει φυτώριο νέων ηθοποιών. Το πρόγραμμα σπουδών που εφάρμοσε ισχύει έως σήμερα όχι μόνο στο Εθνικό θέατρο και στην Σχολή του αλλά είναι το απαιτητό από το κράτος περιεχόμενο σπουδών και των ιδιωτικών δραματικών σχολών.

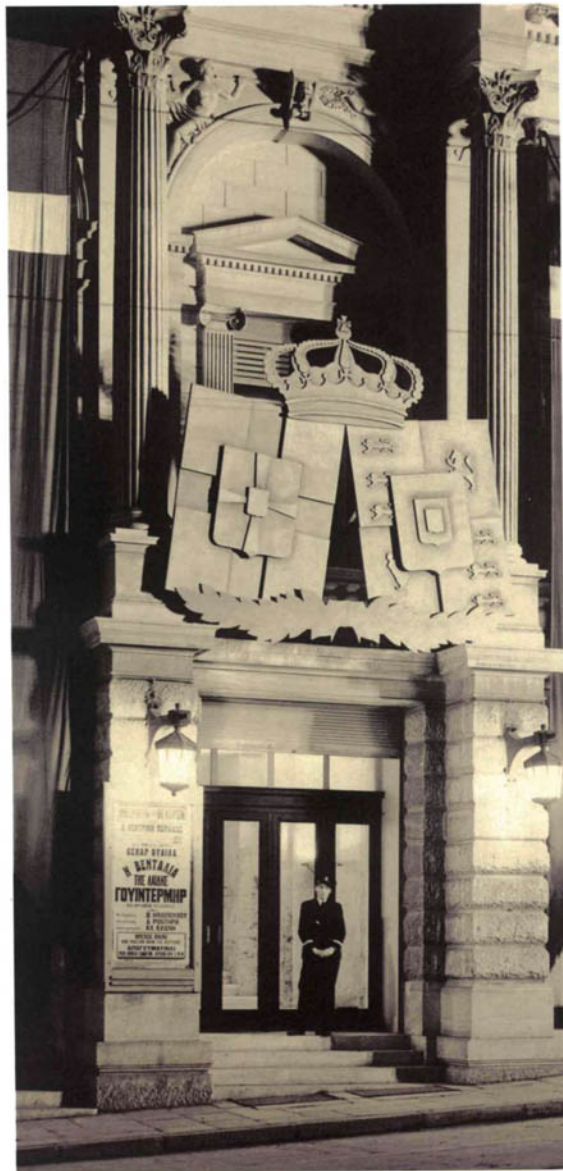
Ο Ροντήρης ακολούθησε την βασική φιλοσοφία δραματολογίου του Πολίτη και από το 1934 έως το 1942, που παραιτήθηκε εν όψει της Γερμανικής Κατοχής, ανέβασε σχεδόν αποκλειστικά δεκάδες έργα του παγκόσμιου ρεπερτορίου, Σαίξπηρ, Σίλλερ, Γκολτσόνι, Μολιέρο, Μπερνάρ Σω, Όσκαρ Ουάλντ, Ο'Νηλ, Πιραντέλλο, Τολστόι, Γκόγκολ, Ίφεν.

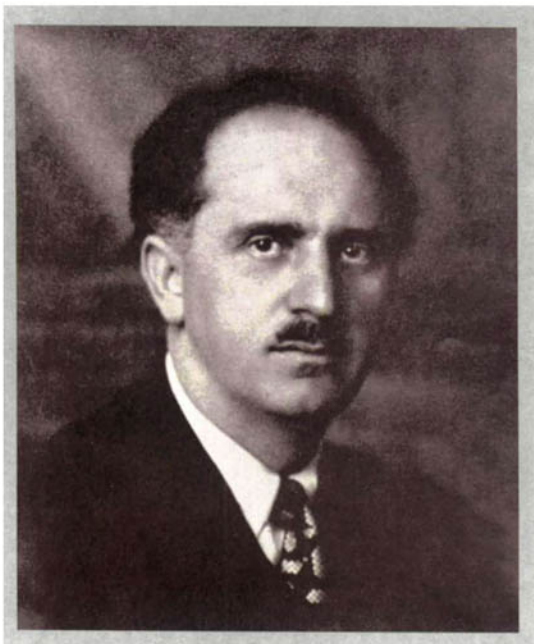
Ο Ροντήρης, με μόνιμους συνεργάτες τον Κλώνη, τον ιδιοφυή ενδυματολόγο Φωκά, τον συνθέτη Δημήτρη Μητρόπουλο, τον χορογράφο Γριμάνη και με την συμβολή μεταφραστών του κέρουρς ενός Ρότα, ενός Γ.Ν.Πολίτη, ενός Καρθαίου, ενός Κουκούλα, ενός Σπαταλά δημιούργησε μια μεγάλη θεατρική παράδοση που άφησε έως τις μέρες μας ανεξίτηλα ίχνη στην σκηνική μας παράδοση.

Ο Ροντήρης πίστευε στην μουσική της γλώσσας και στην μουσική έκφραση των συναισθημάτων, γι' αυτό και οι παραστάσεις του στηρίζονταν σε μια άτεγκτη αυστηρή παρτιτούρα.

Ως εκ τούτου χρειαζόταν ηθοποιούς βιρτουόζους, ασκητές και πνευματικά αναπτυγμένους.

Πρώτος αυτός, μετά τους Σικελιανούς, διείδε την ανάγκη να ερμηνευτούν οι τραγικοί στα αρχαία υπαίθρια αμφιθέατρα και πρώτος αυτός μελέτησε τους όρους, τα όρια και τις τεχνικές μιας ερμηνείας εν υπαίθρω που να διασφάζει το μέγεθος των τραγικών ηρώων, την οικειότητα μιας σύγχρονης





ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (1888-1968)

Κορυφαία προσωπικότητα της ελληνικής πολιτικής ζωής κατά τον 20ό αιώνα, στενός συνεργάτης του Ελευθέριου Βενιζέλου, πρωθυπουργός της χώρας στα 1944-45 και 1963-65. Κατά την 50χρονη πολιτική του θητεία υπερασπίστηκε με σθένος τις δημοκρατικές και συνταγματικές ελευθερίες, κερδίζοντας, στο τέλος της ζωής του τον επιζήλο τίτλο του «Γέρου της Δημοκρατίας». Ακόμα, εργάστηκε για τον εκσυγχρονισμό της ελληνικής κοινωνίας σε προοδευτικές και φιλελεύθερες βάσεις και ιδιαίτερα για την ανάπτυξη της παιδείας.

Το 1930 ο Γεώργιος Παπανδρέου ορίστηκε υπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, μετά την εκλογική νίκη του κόμματος των «Φιλελευθέρων». Το έργο του, στη διετή του θητεία, υπήρξε κολοσσιαίο: εργάστηκε για την ορθολογική οργάνωση των υπηρεσιών που υπάγονταν στο υπουργείο του, για τη γρήγορη ανέγερση σχολικών κτιρίων σε πόλεις και αγροτικές περιοχές, για την προώθηση της δημοτικής γλώσσας στα σχολεία, για την έκδοση επαρκών, σύγχρονων και κατανοητών βιβλίων, για την αναβάθμιση του επιπέδου των πανεπιστημιακών σπουδών κ.ά.

υποκριτικής και την ποιητική έξαρση του λόγου. Πρότος επίσης μελέτησε σε βάθος τα προβλήματα του χορού.

Πρότεινε, κατ' αρχάς, την ρυθμική συνεκφήνηση και ολίγο κατ' ολίγο οι χοροί του έφτασαν στο πλήρες άσμα.

Η πρώτη παράσταση τραγωδίας του Ροντήρη, η *Ηλέκτρα* του *Σοφοκλή* ανεβάστηκε στο Ηρώδειο το 1936 και το 1938 παίχτηκε στην Επίδαυρο στο φως της ημέρας για πρώτη φορά στον σύγχρονο κόσμο.

Ο Ροντήρης ανέβασε στο Εθνικό ακόμη τον *Ιππόλυτο* του Ευριπίδη το 1937 και τους *Πέρσες* το 1939.

Μετά τον πόλεμο, το 1949, ανέβασε την μεγαλειώδη *Ορέστειά* του με την Μαρίκα Κοτοπούλη στο Ηρώδειο (επαναλήφθηκε ξανά το 1959 με νέα δianoμή) και εγκαίνιασε το Φεστιβάλ Επίδαυρου με τον *Ιππόλυτο* το 1954.

Οι σημαντικότερες παραστάσεις του Ροντήρη είναι *Η Δωδέκατη νύχτα* του Σαίξπηρ, *Ο Βασιλιάς Απο* του Σαίξπηρ, *Ο Πέερ Γκυντ* του Ίψεν, το *Να ντύσουμε τους γιγμούς* του Πιραντέλλο.

Ο Ροντήρης ανέδειξε το δραματουργικό τάλαντο του Τερζάκη και ανέβασε δύο βυζαντινές τραγωδίες του και ανέβασε με κύρος Μπόργη, Ρώμα, Ξενοπούλο.

Αυτά πριν τον πόλεμο. Με κόρια διευθυντική αυθεντία τον Κωστή Μπασιτιά.

Στην διάρκεια της Κατοχής το Εθνικό Θέατρο, με δοτό διευθυντή, ανέβασε Γερμανούς κλασικούς, Ιταλούς κλασικούς και Έλληνες τραγικούς. Στην ερμηνεία του αρχαίου δράματος μετά την φυγή στο εξωτερικό της Παξινού και του Μινωτή που είχαν μονοπωλήσει τις παραστάσεις Ροντήρη, έλαμψε το άστρο της Ελένης Παπαδάκη που από το 1941 έως το 1945, που δολοφονήθηκε άγρια στα Δεκεμβριανά, έπαιξε *Αντιγόνη* (με τον Βεάκη), την *Ιφργέεια εν Ταύροις* (με τον Κατσόπουλο) σε σκηνοθεσία του Μουζενιδή και *Εσθήη*, το κύνειο άσμα της, ένας θριαμβός της υποκριτικής, με σκηνοθέτη τον Καραντινό.

Μετά τον πόλεμο επανήλθε ο Ροντήρης που συνέχισε την φιλοσοφία του στηριζόμενος τώρα σε νέους ηθοποιούς της Σχολής του, την Αρώνη, τον Βόκοβιτς, τον Χατζίσκο, την Μερκούρη, τον Χορν, την Λαμπέτη.

Οι σημαντικότερες παραστάσεις της περιόδου 1946-1952, ο *Ριχάρδος ο Β'* με τον Χορν, *Η τραγία* με την Αρώνη, *Οι Φοιτητάι* του Ξενοπούλου με τον Χορν και την Λαμπέτη και βέβαια η *Ορέστεια* του 1949, κωδικοποίηση της απόφασης Ροντήρη για την αναβίωση του αρχαίου δράματος.

Μεσολαβεί η διεθνήση Θεοτοκά που ανοίγει νέες προοπτικές στο Εθνικό Θέατρο. Αξιοποιούνται ο Καραντινός, ο Κατσέλης και εισέρχεται ως αντίπαλο δέος ο Κάρλος Κουν και ένας νέος, λόγιος, δαιμόνιος, καινοτόμος σκηνοθέτης, ο Αλέξης Σολομός.

Ο Θεοτοκάς ανανέωνει και το εικαστικό στελεχειακό προσωπικό. Ο Κατήκρυιός Γίκας, ο Βασιλείου, ο Βασιλάο φέρνουν νέες εικόνες, νέα χρώματα, ζωγραφικότερες λύσεις πλάι στις πλαστικές του Κλώνη.

Επί *Θεοτοκά*, ο Καραντινός σκηνοθετεί τον πρώτο Αριστοφάνη στην ιστορία του Εθνικού: *Νεφέλες* με τον Νέξερ και σκηνικά του Γίκα. Μεταφραστές ο Βάρναλης.

Ο Ροντήρης επανέρχεται για λίγο το 53-54, εγκαίνιαζει τα Επίδαυρια με τον *Ιππόλυτο* και απολύεται τον Οκτώβριο του 1955.

Νέος διευθυντής ο δημοσιογράφος Αμιλιος Χουρμούζιος για δέκα χρό-



ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΡΥΠΑΡΗΣ (1870-1942)

Ποιητής, μεταφραστής και φιλόλογος. Έζησε τα νεανικά του χρόνια στην Κωνσταντινούπολη. Η φοίτησή του στη Μεγάλη του Γένους Σχολή και η παρουσία του πατέρα του, δάσκαλος και βιβλιοπώλης, του εξασφάλισαν τις προϋποθέσεις για μία άρτια γενική παιδεία. Το 1888 ήρθε στην Αθήνα όπου σπούδασε φιλολογία και το 1897 εγκαταστάθηκε μόνιμα σε αυτήν. Εργάστηκε στην επαρχία ως καθηγητής φιλόλογος. Το 1923 διορίστηκε τμηματάρχης Γραμμάτων και Τεχνών στο Υπουργείο Παιδείας. Το 1930 διορίστηκε διευθυντής του Εθνικού Θεάτρου, όπου παρέμεινε ως το 1935.

Το ποιητικό έργο του Ιωάννη Γρυπάρη περιορίζεται στη συλλογή *Σταχτοβόλα και Τερατόπτες*, έργο επηρεασμένο ταυτόχρονα από τον παρνασσισμό και το συμβολισμό.

Το ογκώδες μεταφραστικό έργο του Γρυπάρη αποτελεί τεκμήριο της πολυμαθείας και της φιλολογικής του επάρκειας. Ο ίδιος θεωρούσε κύριο έργο του τη μετάφραση της αρχαίας δραματικής ποίησης. Έχει μεταφράσει ολόκληρο τον Αισχύλο και το Σοφοκλή και από τον Ευριπίδη τις *Βότρες*.

να. Η περίοδος της βασιλείας του λαμπρή. Η δεύτερη μεγάλη στιγμή του Εθνικού Θεάτρου. Στην περίοδο αυτή το δραματολόγιο ανοίγει. Το φάσμα οικειεί απρό το Στρίντμπεργκ και τον Τσέχοφ και φτάνει στον Ζιραντό, στον Ντάρρενματ, τον Φράνκ. Είναι η περίοδος του σιγνοθέτη πλέον Μινωτή, του Μουζενίδη και ο ποιητικός οίστρος του Σολομού.

Στην Επίδραο ο Μινωτής σιγνοθετεί *Εκάβη*, *Μήδεια*, *Αντιγόνη*, *Προμηθέα*, *Οιδίποδα*, *Οιδίποδα στον Κολώνω*, *Φοίνισες*, με συνθέτες χορικών τον Χρήστου, τον Χατζιδάκι, τον Θεοδωράκη και με πρωταγωνίστρια την μεγάλη αρτεσιανή φλέβα της Παξινού. Σ' αυτή την περίοδο καθιερώνεται η μεγάλη αξία της Συνοδικού, του Κοτσόπουλου και ο Μουζενίδης ανεβάζει ως πρώτες παγκόσμιες πρέμιέρες άπειρα έργα, κυρίως του Ευριπίδη.

Ο Αλέξης Σολομός από το 1956 κάθε χρόνο αποκαθιστά την τιμή του Αριστοφάνη. Με μόνιμους συνεργάτες τον Θρ. Σταύρου, τον Χατζιδάκι, τον Βακαλό, την Βαρούτη, τον Νέζερ, τον Ζερβό, την Χαλκοόση, τον Καλογιάννη.

Ο Σολομός την ίδια αυτή περίοδο, σε κοινή παράσταση, μείτ το κοινό στον Μένανδρο (*Δάσκαλος*) και στο σατιρικό δράμα (*Κόλωψ*).

Από το 1965 έως το μοιραίο 1967 διευθύνουν το Εθνικό Θέατρο ο Μινωτής και ο Βενέζης.

Κατά την διάρκεια της δικτατορίας το θέατρο εντάχτηκε, μαζί με τα άλλα κρατικά θέατρα και την Αιρική Σιγή, στον Οργανισμό Κρατικών Θεάτρων Ελλάδος (Ο.Κ.Θ.Ε.) με διοικητή στρατηγό.

Το Εθνικό Θέατρο διηύθησε ο πρώην προσωπάρχης του Κρατικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδος Βασίλης Φράγκος, ένας λόγιος προσωπιαλιστής, οπαδός του Σικελιανού και του Θεοτοκά. Κατά την περίοδο της κυριαρχίας του έκανε άνοιγμα στα νέα ρεύματα του θεάτρου (Μπρεχτ, Ιονέσκο, Χάντκε), ίδρυσε την ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ, έφερε στο Εθνικό Θέατρο την Βαλάκου, τον Κατράκη και εμπιστεύτηκε νέους σιγνοθέτες (Ευαγγελάτος), νέους συγγραφείς (Μάτσος, Καρράς, Λαμπαδαρίδου). Προώθησε στην Επίδραο, εκτός από τον κυρίαρχο Μουζενίδη, τον Κοτσόπουλο, έδωσε την ευκαιρία μιας *Αντιγόνης* στην Ζαβιτσιάνου. Είναι επίσης η περίοδος που ανοίγεται στην σιγνοθεσία ο Κώστας Μπάκας.

Μετά την μεταπολιτεύση επανέρχεται ο Μινωτής και προς το τέλος της δεκαετίας ο Σολομός. Δραματολόγιο και ιδεολογία πανομοιότυπα με την προσηθή ενός Μπέκετ από τον Μινωτή και την Μανωλίδου και κάποιον έργο του αμερικανικού μοντερνισμού από τον Σολομό συν ένα άνοιγμα στην γαλλική φάρα.

Στην τραγωδία και στην κωμωδία επαναλήψεις με την διαφορά πως, στις νέες διανομές, λάμπουν τα άστρα του Ντίνου Ηλιόπουλου και του Θέμιου Καρακατσάνη.

Ο Σολομός νορτίτερα είχε εμπιστευτεί το ταλέντο του Νίκου Κοδρίκουλου σε μια αιρετική παράσταση του *Ορέστη* του Ευριπίδη.

Από την περίοδο αυτή στο αρχαίο δράμα διαπιστώνεται μια ενδιαφέρουσα μείξη σχολών. Ο Ευαγγελάτος, ο Μπάκας και άλλοι νεότεροι συνταιριάζουν και την παράδοση με τους νεωτερισμούς και παντρεύουν τον λόγο του Εθνικού με το πάθος του «Θεάτρου Τέχνης» του Κουβ.

Γύρω στα μέσα της δεκαετίας του '70 γίνεται πλέον κοινή συνείδηση πως το παλαιό νομικό πλαίσιο που ρόθμιζε την λειτουργία του Εθνικού Θεάτρου, από το 1961 του Κρατικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδος και της Αιρικής



ΦΩΤΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ (1890-1934)

Θεατρικός κριτικός, σκηνοθέτης, ο πρώτος του Εθνικού Θεάτρου, συγγραφέας και μεταφραστής, από τους δημιουργούς του νεοελληνικού θεάτρου. Ανήκει στην αφανισμένη γενιά που διαμορφώνεται μέσα στις γλωσσικές και πολιτικές διαμάχες των αρχών του αιώνα μας.

Σπούδασε στη Γερμανία. Η πνευματική του προσπάθεια αναπτύσσεται κυρίως στο θέατρο. Έγραψε θεατρικά έργα όπως *Ο Βρονόλακας*, *Τσιμισκής*, *Καρταγίνης ο Μέγας*, μετέφρασε τον *Οιδίποδα Τύραννο* και ασχολήθηκε με τη θεατρική κριτική. Περίπου 1.000 άρθρα του δημοσιεύτηκαν σε αθηναϊκές εφημερίδες με βασικό αντικείμενο το θέατρο: ένας χώρος όπου ο Πολίτης, αυστηρός αρνητής της μετριότητας, αποδεικνύει την καλλιέργειά του, τον ασυμβίβαστο ιδεαλισμό του και την ακοίμητη φροντίδα του για μία τέχνη υψηλής στάθμης. Την ίδια φροντίδα φανερόνουν και οι σκηνοθετικές του πρωτοβουλίες. Η σκηνοθεσία του το 1919 του *Οιδίποδα Τυράννου* και η γνωριμία του με τον Μαξ Ράινχαρτ, πιστοποιεί το ενδιαφέρον του για την αρχαία τραγωδία καθώς και για το ρόλο του σκηνοθέτη.

Σκηνης, οδήγησε τους θιάσους σε αγκυλώσεις, δημοσιοϋπαλληλική νοοτροπία και έλλειψη, στον τομέα του ταμείου, ανταγωνιστικότητας.

Την ίδια πάλι εποχή το συνδικαλιστικό κίνημα, ιδιαίτερα μετά την νάρκη του κατά την επταετία, διεκδικεί συνεχώς ρυθμίσεις υπέρ των εργαζομένων στα κρατικά θέατρα και δημιουργεί δυσβάστακτα κεκτημένα, με αποτέλεσμα το Εθνικό Θέατρο να μην μπορεί να κάνει περιοδείες εκτός έδρας, να αποφεύγει εξόδους προς το εξωτερικό και να διατάζει να εγκαινιάσει εναλλασσόμενο ρεπερτόριο.

Η πολιτική αλλαγή του '81 και η παρουσία της Μέλινας Μερκοπούρη επί δώδεκα χρόνια στην θέση της υπουργού Πολιτισμού επιτρέπει απόπειρες αναενώσεων και προσώπων στα διοικητικά συμβόλια και καλλιτεχνικών συντελεστών και ηθοποιών.

Η απόκτηση με αγορά του ακινήτου στην οδό Πανεπιστημίου όπου στεγάζονται τρεις σηνές, η εγκατάσταση στο Θέατρο Παξινού της Παιδικής Θεατρικής Σκηνης του Εθνικού και στο REX (Κοτοπούλη) κλιμακίου του Εθνικού, ανοίγουν νέες προοπτικές για μια ποικιλία σηνικών λύσεων.

Επί διευθύνσεως Κ. Πολιτόπουλου εγκαινιάζεται το «Γκαράζ», ένας ιδιότυπος χώρος, που εν συνεχεία λειτουργεί ως Studio πειραματισμών και επί διευθύνσεως Ν. Κούρκουλου παραχωρείται σε νέες ευοίωνες, ευλκιες πειραματικές ομάδες δωρεάν, αλλά με την υποχρέωση να παρουσιάζουν δράματα και θεάματα χωρίς εισιτήριο.

Το Εθνικό Θέατρο από τις αρχές του '80 έχει πάψει πλέον να αποτελεί ιδιόξενα αισθητικά καλλιτεχνικό χώρο. Το άνοιγμα σε σημαντικές δυνάμεις του θεάτρου, σε ποικίλα αισθητικά και ιδεολογικά εφόδια δημιουργούν στην αρχή μια σύγχυση σκοπών και μέσων (στην περίοδο διευθύνσεως του Κώστα Νίτσου, ενός ανθρώπου που, ως διεθυντής του σπουδαίου περιοδικού «Θέατρο», είχε πλουτίσει την θεατρική αγορά με θεμελιώδεις γνώσεις και ειδήσεις για την θεατρική θεωρία και πράξη). Το άνοιγμα ήταν φυσικό να αφανιστεί και τους μόνιμους «κατοίκους» του θεάτρου και τον Τέπο και το κοινό.

Αλλά εν συνεχεία, παρ' όλο το άνοιγμα του Κ. Πολιτόπουλου σε νέες και νεότερες δυνάμεις, κυρίως σκηνοθετών, υπήρξε μια σύνθεση, ένας συγκερασμός, ώστε είκοσι χρόνια αργότερα στο τέλος του αιώνα το Εθνικό Θέατρο να έχει καταστεί ένα χωνευτήρι τάσεων, αισθητικών αξιωμάτων, πρακτικών και τεχνικών.

Οι σκηνοθεσίες του Μίνωα Βολανάκη, του Ζυλ Ντασέν, του Γιόργου Μιχαηλίδη, του Ανδρέα Βουτινιά, του Γιάννη Χουβαρδά, του Γιάννη Μαργαρίτη, πλάι στις κατασταλαγμένες απόψεις του Μινωτή, του Σολομού, του Μπάκα, του Ευαγγελιάτου, του Γ. Θεοδοσιάδη δίνουν την εντύπωση μιας πολυσυλλεκτικής αισθητικής πρότασης.

Το 1995, επί υπουργίας Θάνου Μικροϋτσικού, ψηφίζεται επιτέλους ο νόμος που ανατρέπει αγκυλώσεις 60 ετών.

Τα κρατικά θέατρα μετατρέπονται σε Οργανισμούς Ιδιωτικού Δικαίου, απελευθερώνονται από τα δεσμά της δημοσιοϋπαλληλικής ιεραρχίας και αφήνουν στην διοίκηση του θεάτρου απεριστασια να διαπραγματεύεται με κριτήρια της αγοράς και προς όφελος του ταμείου.

Ο νέος διεθυντής, υπό το νέο καθεστώς, ηθοποιός Νίκος Κούρκουλος, με ευδόκιμη καριέρα και στον καλλιτεχνικό, αλλά και στον επιχειρησιακό χώρο του θεάτρου, ανέπτυξε το ρεπερτόριο του θεάτρου σε πέντε σηνές,

Αισχύλος
 ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ
 ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 19 Μαρτίου 1932

Μετάφραση: Ιωάννης Γρυπάρης
 Σκηνοθεσία: Φώτος Πολίτης
 Σκηνικά: Κλεόβουλος Κλώνης
 Κοστούμια: Αντώνης Φωκιάς
 Μουσική: Μάριος Βαρβόγλης
 Χορογραφία: Δις Ζορντάν
 Κατίνα Παξινοῦ (Κλυταμνήστρα), Αιμίλιος Βεάκης (Αγαμέμνων),
 Αλέξης Μινωτής (Κήρυξ), Μαίρη Σαγιάνου-Κατσέλη (Κασσάνδρα),
 Γιώργος Γληνός (Αίγισθος), Κ. Καρούσος (Α Κορυφαίος)

Το Εθνικό Θέατρο ξανανοίγει τις πόρτες του μετά από 24 χρόνια με τον *Αγαμέμνονα* του Αισχύλου σε σκηνοθεσία του Φώτου Πολίτη. Είναι η πρώτη από τις 27 που θα σηματοθετήσει κατά την θητεία του στο Εθνικό. Το πρόγραμμα της εναρκτήριας βραδιάς συμπλήρωσε ο *Θεός Όνειρος* του Ξενοπούλου. >





ΚΑΛΕΟΒΟΥΛΟΣ ΚΑΛΩΝΗΣ

Σκηνογράφος που άρχισε την καριέρα του στην *Ελευθέρα Σπηή* της Κοτοπούλη και έγινε κατόπι θεμελιακό στέλεχος του Εθνικού Θεάτρου. Πριν απ' αυτόν δεν υπήρχε επίσημο επάγγελμα σκηνογράφου στην Ελλάδα. Στους ιστορικούς χρόνους του Βασιλικού Θεάτρου και της Νέας Σκηνης, τα τελέρα καταπλέανε έτοιμα απ' την αλλοδαπή ή τα σχεδίαζε μονάχος του ο Χρηστομάνος. Ο γενικός κανόνας ήταν η παραγγελία του κάθε θιασάρχη στον αρχιμηχανικό: «Χρειαζόμαστε γι' αυτό το έργο ένα δάσος και δυο *αιάονα*. Βγάλ' τα απ' την αποθήκη κι ό,τι λείπει θα το φτιάξεις καινούργιο. Άντε, μπράβο, μεθαύριο πρεμιέρα». Με τον Κλώνη άρχισαν στον τόπο μας η τέχνη κι η επιστήμη της σκηνογραφίας - καθυστερημένα κατά τέσσερις αιώνες, σε σύγκριση με τις μεγάλες ευρωπαϊκές χώρες. Κι ίσως μήτε κι αυτό να είχε συμβεί, αν δεν άνοιγε το Εθνικό Θέατρο στα 1932 κι αν δεν βρισκόταν επικεφαλής του ο Φώτος Πολίτης. Στις δυο πρώτες περιόδους ο Κλώνης έπαισε 36 έργα - πάντα προσαρμοσμένα στο ιδιαίτερο κλίμα του συγγραφέα και με διαφορετική κάθε φορά χρησιμοποίηση των μηχανικών μέσων που διάθετε η κρατική σπηή. Με τον προικισμένο ενδυματολόγο Αντώνη Φωκά συμπαραστάτη, άφησε κα-

τάπληκτο το ελληνικό κοινό με το, άγνωστο ως τότε, θαύμα που λέγεται θεατρική παράσταση.

Μισόν αιώνα αφοσιώθηκε στη σπηή του Εθνικού (είκοσι χρόνια απόλυτος σκηνογράφος και τριάντα με νεότερους συνάδελφους) και τόσα ήτανε τα δημιουργήματά του που δεν ξέρει κανένας τι να πρωτοαναφέρει. Τους 30 Σαξέπιο ή τις 50 αρχαίες τραγωδίες; Την περιστροφική σπηή, τα βαγόνια και τον ανελευστήρα ή την κλασική λιτότητα της υπαίθριας αρχαιότητας; Την εποχική αναπαράσταση του *Ιούδα*, του *Ταύρου Ιβάν*, του *Αυτοκράτορα Μιχαήλ* ή τη λαογραφική Ελλάδα της *Βαβυλωνίας*, του *Βασιλικού*, της *Τριπέλενης*, του *Ποπολάου*; Τη μυστηριακή αυστηρότητα της *Ερωφίλης*, του *Ροδαίνου* και του κλωντελικού *Ευαγγελισμού* ή την Κομμέντια ντελλ' Άρτε του Γκολντόνι και του Μπεναβέντε; Το φυσικό τοπίο του *Όπως αισ αρέσει* και του *Υπερμέτρου* του Ζιρωντού ή το κλειστοφοβικό δωμάτιο των *Βοικολόων* και του *Μπόρομαν*; Τέλος - για να θυμηθούμε τα δυο του αριστουργήματα - τη φωτογραφική αναπαράσταση της πλακιώτικης αυλής στο *Φιντανά* ή το μεταφυσικό άπειρο της σκοτεινής πόλης στον *Οιδίποδα*.

Η ξωγραφική μακέτα του Κλώνη για τον Αγαμέμνονα του Αισχύλου.





ΑΝΤΩΝΗΣ ΦΩΚΑΣ

Ενδυματολόγος, γεννημένος στην Αθήνα, μια μεγαλοφυΐα στην τέχνη του παραδοσιακού θεατρικού κοστούμιού. Δούλεψε δημιουργικά κι ακούραστα (μαζί με το σκηνογράφο Κλώνη) σαράντα περίπου χρόνια στο Εθνικό Θέατρο, απ' τη μέρα της ίδρυσής του. Είναι αδύνατο ν' αναφερθούν οι Σαίξπηρ κι οι Μολιέροι, οι Σίλλερ κι οι Γκολντνί, οι Μπωμαρσαί, οι Γκόγκολ, οι Μπύχνερ, οι Κλωντέλ, οι Σω, οι Ο' Νηλ, οι Ανούιγ κι όλοι οι άλλοι δραματουργοί που έντυσε - σ' ένα σύνολο που ξεπερνάει τις 10.000 κοστούμια, αποτελώντας ίσως παγκόσμιο ρεκόρ. Ήταν ο πρώτος, εξάλλου, να οραματιστεί - μ' εμπνεύστριά του την Εθά Σικελιανού - τη συγχρονισμένη μορφή της αρχαίας τραγικής αμφίσεσης (όπως, αντίστοιχα, ο Βακαλό της κωμικής), αναξωογονημένης με τα χρώματα της φύσης και το

αίσθημα της νεοελληνικής λαογραφίας. Η συμβολή του στο νεότερο μας δραματολόγιο αντιπροσωπεύτηκε από αλησμόνητες σκηνικές εικόνες στη *Βαβυλωνία* (1932), τη *Θυσία του Αβραάμ* (1933), την *Ερωφίλη* (1961), το *Ροδολίνο* (1962), καθώς και στα ιστορικά του Μελά, του Τερζάκη κι άλλων. Ο αυτοδίδακτος αυτός μάγος δε ζωγράφιζε ποτέ μακέτες, πλάθοντας απευθείας και βάφοντας το υλικό με τα ίδια του τα χέρια. Μολονότι εξαιρετικά νευρικός, την ώρα της δουλειάς, ήταν στις ξένοιαστες στιγμές του ευφύεστατος χιουμορίστας, ένας απ' τους πιο ασύγκριτους ανεκδοτολόγους του θεατρικού μας κόσμου.

Τμήματα κοστούμιών του Αντώνη Φωκά. >



ΚΛΕΟΒΟΥΛΟΣ ΚΛΩΝΗΣ - ΑΝΤΩΝΗΣ ΦΩΚΑΣ

Δεκαετίες ολόκληρες συνεπήρξαν στο Εθνικό Θέατρο τα σκηνικά του Κλεοβούλου Κλώνη και τα κοστούμια του Αντώνη Φωκά. Έτσι ώστε μέσα από τις διαφορετικές όψεις των παραστάσεων με έργα ελλήνων και ξένων ποιητών, μέσα από εκατοντάδες κοστούμια και διάφορες εκδοχές για τον σκηνοθέτη, να προκύπτει τελικά μια «όψη»: Αυτή που σχετίζεται με την ιδέα ότι τα σκηνικά και τα κοστούμια, σε σχέση ισορροπίας μεταξύ τους, οφείλουν από κοινού να υπηρετούν το λόγο του ποιητή παρακολουθώντας βήμα προς βήμα τις ανάγκες των συντελεστών της παράστασης και υπακούοντας στα καλλιτεχνικά προστάγματα του σκηνοθέτη.

Εξπρεσιονιστικά επίπεδα και πλάνα φωτισμένα υποβλητικά για τις περιπέτειες της τραγικής ψυχής. Ανάτορα «χτισμένα» με αρχιτεκτονική διάθεση για μιαν αποκατάσταση της αρχαιότητας στον υπαίθριο χώρο των αρχαίων θεάτρων. Μνημειακό όγκο και σκάλες που οδηγούν σε μεταφυσικά βάθη. Ο Κλεοβούλος Κλώνης χρησιμοποίησε όλες τις βασικές σκηνογραφικές συλλήψεις που επεκράτησαν στα μεγάλα θέατρα της Ευρώπης μετά τον Αντόλφ Άσια, επικαλούμενες την αφαίρεση, τις τρισδιάστατες, ογκώδεις δομές, τη μεταβαλλόμενη σκηνογραφία με την συνδρομή της περιτορφόμενης σκηνής. Στα σκηνικά του, πλαστικά και στυλιζαρισμένα, ο χώρος κάτω από μια λογική ενοποίησης και τυποποίησης, ήταν ένα αδρό, επιβλητικό, απλοποιημένο πλαίσιο, ικανό για να στεγάσει τη δράση, να ενισχύσει τις δραματικές πτυχές και εντάσεις του δράματος, να δείξει τις αποχρώσεις και τις φάσεις των κοστούμιών.

Είναι δύσκολος ο προσδιορισμός του ενδυματολογικού ιδιώματος του Αντώνη Φωκά χωρίς τον εικαστικό περίγυρο της εποχής κάθε ανεβάσματος, χωρίς τα σκηνοθετικά οράματα του Φώτου Πολίτη, του Δημήτρη Ροντήρη, του Αλέξη Μινωτή. Όμως η βασική υφολογία των κοστούμιών γίνεται ορατή, προσιτή, χάρis στην επανάληψη πλαστικών κανόνων και επιλογών, χάρis σε ορισμένους συνδυασμούς υλικών, σχημάτων και χρωμάτων. Ο Φωκάς διακηρσσοσυντα την «συμβιβαστικότητα» του ενδυματολόγου, υποστήριξε την ουσιαστική προσχώρησή του στην ομάδα των συντελεστών της παράστασης για μια τελική εναρμόνιση των αντιμαχόμενων σκηνοικών στοιχείων.

Με σαφή περιγράμματα, συμμετρία και χρωματική καθαρότητα, έπλασε κάθε κοστούμι ο Φωκάς. Απέφευγε την παραμόρφωση του ανθρώπινου σώματος, τα θαμπά και ρευστά χρώματα, τη διάχυση της φόρμας στο φόντο. Τα κοστούμια του ήσαν ιστορικά αληθοφανή απαλλαγμένα όμως από τη μαγία της ακριβούς αναπαράστασης. Το ένα πλάσι στο άλλο, τα ενδύματα των ηθοποιών κάθε παράστασης, ανήκαν στο ίδιο γέ-

νος, δεν συγκροτούνταν μεταξύ τους ενώ διαφοροποιούνταν και ιεραρχούνταν με σεβασμό στις υπαγορεύσεις του έργου και τις απαιτήσεις της ερμηνείας.

Ο Φωκάς δεν έφτιαχνε κοστούμια για να εντυπωσιάσει, να επιδείξει το ταλέντο του, να αυτονομήσει με εκδήτηση τις ευαισθησίες του υπερκαλύπτοντας τους άλλους επάνω στην σκηνή. Έντυνε τον ηθοποιό όπως αυτός το χρειαζόταν για να παίξει έναν χαρακτήρα, να υποδυθεί ένα πρόσωπο με ξεχωριστή ταυτότητα, ψυχισμό, εξατομικευμένη πορεία. «Το δραματικό πρόσωπο γεννιόταν στην σκηνή με μια σειρά αλυσιδωτές αντιδράσεις ανάμεσα στο κοστούμι και τον ηθοποιό, τη χειρονομία και την ιδιαιτερότητα του κοστούμιού», θα έλεγε ο Στρέλερ.

Η αληθοφάνεια των ιστορικών κοστούμιών είχε ως οδηγό της το στυλιζάριασμα καθώς ο Φωκάς ελέγγωντας την απόσταση από το παρελθόν στο σήμερα, αφαιρούσε ό,τι δεν ήταν απαραίτητο για την αναγνώριση της εποχής ενώ κρατούσε τα «σημεία» εκείνα που επέτρεπαν στην ιστορική μνήμη να κινηθεί και τα ανήγαγε σε εμβλήματα.

Η ιδιάζουσα υλικότητα των κοστούμιών ήταν ίσως η κυριότερη πηγή της θεατρικότητάς τους. Ο Φωκάς μεταχειριζόταν τα υλικά, υφάσματα, δέρμα, μέταλλα, με δύο τρόπους: Η τα μετέφερε στην σκηνή, γι' αυτό που ήταν, προσηλωμένους στη σταθερή, αδιάφευστη αξία τους - το χυτό μεταξύ λόγου χάρin στο κοστούμι της Αλδής Μάκβεθ ή το πηχτό βελούδο σ' εκείνη της Μαρίας Στιούαρτ υπάρχουν για την αλήθειά τους, ένα αυστηρό μεγαλείο και μια αήγη που επιβάλλεται χωρίς παρασιτική γλιδή και φθάρo λούσο. Η «επινοούσε» τα υλικά από αλλοπρόσαλλα αντικείμενα και ευτελείς ύλες - λάστιχα αυτοκινήτων για διάδημα, σουβερ για βαρόντσια κεντήματα- σαν θαυματουργούς που εμφυσά στη μάσα πνοή, σαν γλύπτης που γνωρίζει το μυστικό κάθε υλικού και την ποιητική δύναμη της καλλιτεχνικής επεξεργασίας. Αυτούδεις ή μεταπλασμένες οι πρώτες ύλες, εντάσσονταν στα κοστούμια του Φωκά για τις νοηματικές προεκτάσεις τους κι όχι για κάποια εφέ ματιέρας. Ο Φωκάς όταν μεταμόρφωνε το νεκουπαρισμένο δέρμα του κοστούμιού της Ελισάβετ σε μικρά (Μαρία Στούαρτ) ή το υφαντό της Εκάβης με αρχαϊκές, ιερατικές πτυχώσεις, ούτε το «τέχνασμα» προέβαλλε ούτε το αρτιζάνο έκανε αυτοκόπο. Ήταν προσανατολισμένος σε ένα περιεχόμενο, σε μια ποιητική μεταφορά που ζωντανεύε μαγικά μέσα στο φως της σκηνής.



Σοφοκλής

ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 10 Μαΐου 1933

Μετάφραση: Φώτος Πολίτης

Σκηνοθεσία: Φώτος Πολίτης

Σηηνικά: Κλεόβουλος Κλώνης

Κοστούμια: Αντόνης Φωκιάς

Αιμίλιος Βεάκης - Ν. Ροζάν (Οιδίπους), Κατίνα Παξινού (Ιοκάστη), Γιώργος

Γληνός (Κρέων), Ν. Ροζάν- Κ. Καρούσος (Τειρεσίας), Αλέξης Μινωτής

(Εξάγγελος)

Ο Βεάκης Οιδίπους Τύραννος και ο λαός του Φώτου Πολίτη μέσα στο
εφιαλτικό σσηηνικό του Κλεόβουλου Κλώνη. >





Παντελής Χορν

ΤΟ ΦΥΝΤΑΝΑΚΙ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 20 Δεκεμβρίου 1933

Σκηνοθεσία: Φώτος Πολίτης

Σκηνικά: Κλεόβουλος Κλώνης

Κοστούμια: Αντώνης Φωκιάς

Αιμίλιος Βεάκης (Αντώνης), Αθανασία Μουστάκα (Φρόσω), Βάσω Μανωλίδου (Τούλα), Σαπφώ Αλκαίου (Κυρία Κατίνα), Κατίνα Παξινού (Εύα), Αλέξης Μινωτής (Γιάγκος)

Το Φυντανάκι αγαπήθηκε και στο σκηνικό θαυμάστηκε πολύ. Ένας θρίαμβος του ηθογραφικού ρεαλισμού. >

ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΧΟΡΝ

Θεατρικός συγγραφέας και σημαντικός εκπρόσωπος της ελληνικής ηθογραφίας στην πιο ποιητική της εκδήλωση. Αξιοματικός του πολεμικού ναυτικού, έγραψε το πρώτο του έργο-περνώντας από ναυτοδικείο για «προσβολή της δημόσιας ηθικής». Ευτυχώς οι κατοπινές του επιτυχίες στη θεατρική πιάτσα (με τους θιάσους Κοτοπούλη και Κυβέλης) δεν προκάλεσαν άλλες δικαστικές περιπέτειες, ούτε ακόμα και ο τολμηρός Σέντζος (με το Βεάκη το 1925). Τα βασικά, μέσα στα πολλά του, δραματι-

κά και κωμικά έργα: *Οι Πετραχάρηδες* (1908), *Μελέγρο*, *Φλαντρώ*, *Παναγή η Κατηφορίτσα*, *Ανατολίτσα*, *Το φυντανάκι* (1921, που δεν έπαψε ποτέ να παίζεται), *Νταλμαντσόλια*, *Το μελεμάνι*, *Στο πανηγύρι*, *Γυναίκα θάλασσα*, *Ζωή και παραμύθι* (1937, ένα απ' τα στερνά του). Ο Χορν, όπως και ο Ξενοπούλος, είχε το χάρισμα να πλάθει γνήσια και ξοφτανά πρόσωπα της νεοελληνικής ζωής, περιβάλλοντάς τα με την αγάπη του για την λαογραφία και τη φύση, ιδιαίτερα τη θάλασσα.





Αισχύλος

ΠΕΡΣΑΙ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 9 Μαΐου 1934

Μετάφραση: Ιωάννης Γρυπάρης

Σκηνοθεσία: Φώτος Πολίτης

Σκηνικά: Κλεόβουλος Κλώνης

Κοστούμια: Αντόνη Φωκάς

Μουσική: Αντίοχος Ευαγγελάτος

Ν. Ροζάν (Δαρείου), Κατίνα Παξινού

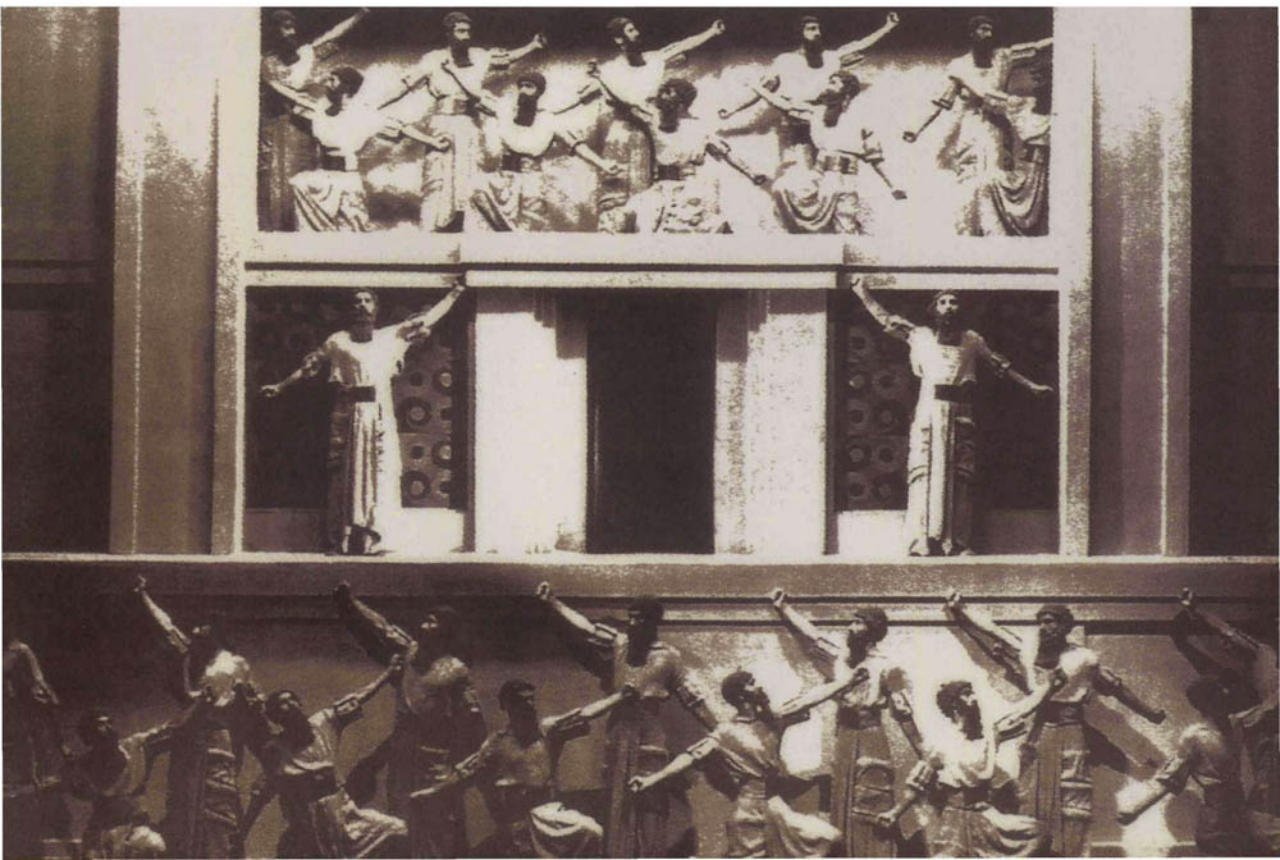
(Βασίλισσα), Αλέξης Μινωτής (Αγγελιαφόρος)

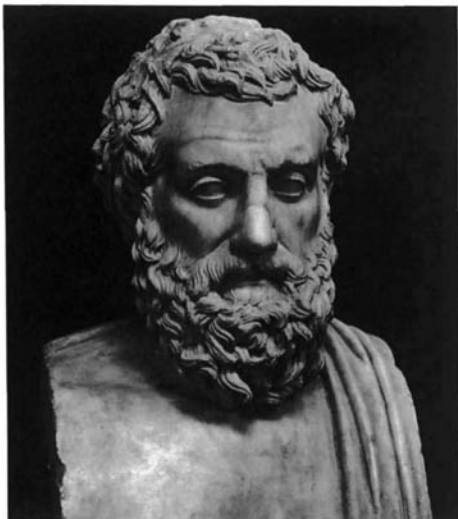
Γιώργος Γληνός (Ξέρξης)

ΠΕΡΣΑΙ (στίχοι 1077)

Η δεύτερη χρονολογικά - για μερικούς η πρώτη - απ' τις επτά αισχυλικές τραγωδίες που σώζονται. Είναι η μόνη που δεν αντίκει το θέμα απ' την μυθολογία, αλλά μεταφέρει στη δραματική ποίηση ένα σύγχρονο γεγονός: την επιστροφή του Ξέρξη στα Σούσα, ύστερα απ' την πανωλεθρία του στην Σαλαμίνα. Αποτελούσε μέρος τετραλογίας - *Φινεύς, Πέρσαι, Γιάτος Ποσειεύς* και το σατυρικό *Προμηθεύς πυρωαεύς* - εγκαινιάζοντας τη *θζματολογική ανεξαρτησία* των τεσσάρων έργων. Παίχθηκε στα Διονύσια του 472 π.Χ. (οχτώ χρόνια μετά την ναυμαχία) κι ο Αισχύλος ανακηρύχτηκε νικητής. Όπως στις *Βεσπές*, πρωταγωνιστεί ο Χορός - οι γέροντες της Περσίας - Η παθιασμένη τους επίβλεψη υλοποιεί το πνεύμα του νεκρού Δαρείου και στον τελικό του Κομμό πρωτοστατεί ο νικημένος Ξέρξης. Τα δύο άλλα βασικά πρόσωπα είναι η βασιλομήτωρ Άτσοσα (ο αρχαιότερος γνωστός μας γυναικείος ρόλος) κι ο Άγγελος (γενάρης όλων των *μανταφόρων*), που η συγκλονιστική περιγραφή της ναυμαχίας περιέχει και τον περίφημο παίαντα «Ίτε, παίδες Ελλήνων...» Πουθενά δεν αναφέρεται ο Θεμιστοκλής ή άλλο ελληνικό όνομα. Οι Πέρσες δεν αποδίδουν την τιμωρία τους στον εχθρό, αλλά στην ανίκανη Μοίρα. Για τον Αισχύλο, ωστόσο, το κυρίαρχο στοιχείο είναι το φιλελεύθερο ελληνικό πνεύμα. Γινόμαστε μάρτυρες - καθώς και στην Αίγυπτο των *Βεσπών* - της αποσύνθεσης μιας βαρβαρικής δύναμης και του θριάμβου ενός νεότερου και ανώτερου πολιτισμού.

Το τρίπλο σκηνικό του Κλώνη στους *Πέρσες*. Μία πρωτότυπη λύση για παράσταση σε κλειστό θέατρο. <





ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Τραγικός ποιητής της Αρχαίας Αθήνας και το πρώτο μεγάλο όνομα στην ιστορία του θεάτρου. Η τέχνη του έβαλε τα θεμέλια για την παγκόσμια δραματολογία κι απ' αυτόν δασκαλεύθηκαν οι μεταγενέστεροι το θεατρικό φαινόμενο. Η παραγωγή του - που ξεπέρανε τις 80 τραγωδίες και σατυρικά δράματα - διασώθηκε σε επτά μονάχα δείγματα: την τριλογία *Ορέστεια* (*Αγαμέμνων*, *Χορηφοί*, *Ευμενίδες*) και τέσσερις ανεξάρτητες τραγωδίες - *Ικέπδες*, *Πέρσες*, *Επτά επί Θήβας*, *Προμηθεύς Δεσμώτης*. Πολύ λίγα ξέρουμε για τη ζωή του. Ήταν Ελευσίνιος και μυημένος, λένε, στα Μυστήρια. Εικάζουμε πως γεννήθηκε γύρω στα 520 ή 515 προ Χριστού, γιατί στα 496 αναφέρεται τ' όνομά του σ' ένα θεατρικό διαγωνισμό, μαζί με του Χοιρίλου και του Πρατίνα. Σύμφωνα μ' άλλη πληροφορία, σε μια παράσταση έργου του γκρεμίστηκαν τα ξύλινα ίκρια του Διονυσιακού Θεάτρου κι από τότε άρχισε η πέτρινη ανοικοδόμησή τους. Στα 490 παίρνει μέρος στη μάχη του Μαραθώνα, όπου ο αδερφός του Κνωφαίειρος σκοτώνεται προσπαθώντας να εμποδίσει τη φυγή των περσικών караβιών. Τρία ή τέσσερα χρόνια μετά, σημειώνει την πρώτη του νίκη στα Μεγάλα Διονύσια και σε κείνον περίπου τον καιρό τοποθετούμε το αρχαιότερο - παρά μερικές αντιρρήσεις - σωζόμενο έργο του, τις *Ικέπδες*. Ύστερα απ' τους Μηδικούς Πολέμους βρίσκεται στη Σικελία, καλεσμένος απ' το φιλότεχνο τέρρανο των Συρακουσών, Ιέρωνα, και γράφει για χάρη του την άγνωστή μας τραγωδία *Αιναία*. Η επόμενη αθηναϊκή νίκη του είναι οι *Πέρσες*, με θέμα την παρωλεθρία του Ξέρξη στη Σαλαμίνα (θέμα κατ' εξαίρεση επίκαιρο, που το είχε δραματοποιήσει κι ο Φρόνιχος στην τραγωδία του Φοίνισσα). Στα 468

τον νικάει στο θεατρικό διαγωνισμό ο πρωτοεμφανιζόμενος Σοφοκλής, μα ένα χρόνο αργότερα ο Αισχύλος παίρνει την εκδίκησή του, συντρίβοντας το νεοφώτιστο συνάδελφο του με τους *Επτά επί Θήβας*. Δεύτερο ταξίδι του στις Συρακούσες, όπου ο Ιέρωνας έχει δημιουργήσει αυλή από Έλληνες καλλιτέχνες. Η περίοδος της αισχυλικής ωριμότητας θα κορυφωθεί με τη νικηφόρα *Ορέστεια* στα Διονύσια του 458. Ο *Προμηθεύς Δεσμώτης* - σύμφωνα με την επικρατέστερη γνώμη - έχει παιχτεί λίγο πρωτότερα. Εξόν απ' τα επτά έργα που μας φύλαξε ο χρόνος, έχουμε και τους τίτλους από 76 ακόμα τραγωδίες και σατυρικά δράματα.

Ο αρκετά αμφίβολος αρχαίος *Βίος* του μας πληροφορεί πως ο Αισχύλος «ξεπέρασε τους πριν απ' αυτόν στον τομέα της σκηνογραφίας» - συμβολή που άλλοι αποδίδουν στο Σοφοκλή. Στην πρώτη, ωστόσο, αισχυλική περίοδο η συγκεκριμένη σκηνογραφία δεν είχε ακόμα καθιερωθεί. Ο κύκλος της ορχήστρας δέσποζε ολομόναχος και το φυσικό τοπίο αποτελούσε το σκηνικό φόντο, που το συμπλήρωνε ο όμορος με το θέατρο ναός του Διονύσου. Ο βιογράφος μας πληροφορεί πως ο Αισχύλος κόσμησε το θεατρικό χώρο με «βωμούς και τάφους και είδωλα», δίχως ν' αναφέρει κτίσματα. Στα τέσσερα αρχαιότερα έργα του κανένα σημείο της δράσης δεν αποζητάει την ύπαρξη σκηνικής οικοδομής - και στην *Ορέστεια* είναι ολοφάνερη πια η σκηνογραφική επίδραση του νεαρού *Σοφοκλή*. Η αισχυλική συμβολή στη θεατρική εξέλιξη βρίσκεται αλλού. Στάθηκε ο δημιουργός της δημοκρατικής ισορροπίας ανάμεσα στα χορικά Στάσιμα και στα διαλογικά Επεισόδια - αξιοποιώντας τα δεύτερα χωρίς να μειώσει

την αξία των πρώτων. Στο προγενέστερο θέατρο όπου ο υποκριτής ήταν ένας και μόνος, οι τραγικοί ήρωες δεν είχαν πολλές δυνατότητες ν' αναπτύξουν τον εσωτερικό τους κόσμο, όντας αναγκασμένοι να συνδιαλέγονται μονάχα με το Χορό. Προσθέτοντας το Δευτεραγωνιστή, ο Αισχύλος δημιουργεί το διάλογο ατόμου με άτομο και, «μόρους λαβών παρά Φρυνίχου τραφέντας» (Βάτραχος 909), θεμελιώνει την Τραγωδία πάνω στις ανθρώπινες συγκρούσεις. Όσο για τα χορικά του - που δονούνται από φανατική πίστη στην ουράνια εξουσία, μα κι άλλο τόσο από μεταφυσικά ερωτήματα - μαθαίνουμε πως ο ίδιος πολλά ορχηστικά σχήματα δίδασκε στους χορευτές. Αυτό δεν αφορά μονάχα τις κινήσεις του κορμιού που επινοούσε στη διάρκεια της πρόβας, μα και τις κινησιολογικές ιδέες που υπάρχονταν στη σύνθεση των έργων του κι αποτελούσε το οπτικό συμπλήρωμα των στίχων. Μ' άλλα λόγια, ο Αισχύλος σκηνοθετούσε και χορογραφούσε τις τραγωδίες του την ώρα που τις έγραφε. Δραματουργός, μουσικός, χορευτής, ηθοποιός, προφήτης αντιπροσωπεύει στην εντέλεια το θεατρικό υπεράνθρωπο που θα υμνήσει ο Νίτσε.

Δεν ξέρουμε αν λόγοι καλλιτεχνικοί, ή τη φορά τούτη λόγοι δυσαρέσκειας με τους πατριώτες του, παρακάρουν τον Αισχύλο στο στερνό του υπερπόντιο ταξίδι. Θα πεθάνει και θα ταφεί μακριά απ' την Αθήνα, στη Γέλα της Σικελίας, το 456. Ειπώθηκε σχετικά με την αιτία του θανάτου του πως ένας αετός, που είχε αρπάξει μια χελώνα και γόρευε από ψηλά μια πέτρα για να τη σπάσει, την αμόλησε πάνω στη γυαλιστερή φαλάκρα του τραγωδού. Μα το ανέκδοτο βρίσκεται λίγα πιο κοντά στην

Αττική Κωμωδία παρά στη σικελική πραγματικότητα. Το νεκρώσιμο επίγραμμα στον τάφο του - ίσως γραμμένο απ' τον ίδιο - εκθειάζει την πολεμική του δράση, αποσιωπώντας τη θεατρική:

*Αισχύλον Ευφορίωνος Αθηναίων τόδε κείθαι
μνήμα καταφθήμενον πυροφόροιο Γέλας
άλεψν δ' εϊδόμιμον Μαραθώνιου άσος αν είποι
καί βαθυχαυτής Μήδος επισάμενος*

Η σταδιοδρομία του Αισχύλου δεν τέλειωσε με τη ζωή του. Ίσαμε το τέλος του 5ου αιώνα και τα μισά του 4ου παίζονταν οι τραγωδίες του και - καθώς λείπει γλαφυρά ο αρχαίος βιογράφος - «κέρδιζε πολλές νίκες ζωντανός και περισσότερες πεθαμένος». Ο γιος του Ευφορίων κι ο ανιψιός του Φιλοκλής διακρίθηκαν κι αυτοί σαν τραγικοί ποιητές, ο πρώτος νικώντας τη *Μήδεια* του Ευριπίδη κι ο δεύτερος τον *Οιδύποδα* του Σοφοκλή. Χλιοτριμμένο είναι το ερώτημα αν ο Αισχύλος ήτανε μέσσης στα Ελευσίνια κι αν πραγματικά είχε βεβηλώσει τον ιερό θεσμό στα έργα του, όπως τον κατηγορήσαν. Το γεγονός είναι πως η πίστη του στην υπεροχή του ανθρώπινου αυτεξούσιου τον κέντριζε να φτάνει καμιά φορά σε ιερόσυλες ακρότητες. Και, παρ' όλη τη θρησκευτική κατάνυξη που υπάρχει στα χορικά του, ξεπετάγεται πότε πότε η αμφιβολία, όχι μονάχα για την ύπαρξη του μυθικού δωδεκάθεου, μα κι αυτής ακόμα της μοναδικής πάνσοφης θεότητας, γεννήτρας του καλού και του κακού.



Λουίτζι Πιραντέλλο
ΝΑ ΝΙΥΣΟΥΜΕ ΤΟΥΣ ΓΥΜΝΟΥΣ
 ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 14 Μαΐου 1935

Μετάφραση: Τάκης Μπάρλας
 Σκηνοθεσία: Δημήτρης Ροντήρης
 Σκηνικά: Κλεόβουλος Κλώνης
 Κοστούμια: Αντώνης Φωκάς
 Δημήτρης Μυράτ (Λουδοβίκος Νότα),
 Ελένη Παπαδάκη (Ερσλία Ντρέι),
 Αθανασία Μουστάκα (Ονορίνα), Αλέξης
 Μινωτής (Φράγκο Λασπίγκα), Νέλλη
 Μαρσέλου - Γλυκοφρύδη (Έμμα),
 Γιώργος Γιηνός (Γκρόττι)

< Η Ελένη Παπαδάκη (Ερσλία)
 κι ο Γιώργος Γιηνός (Γκρόττι).

Η Ελένη Παπαδάκη. >



Ερρίκος Ίψεν

ΠΕΕΡ ΓΚΥΝΤ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 7 Οκτωβρίου 1935

Μετάφραση: Όμηρος Μπεκές

Σκηνοθεσία: Δημήτρης Ροντήρης

Σκηνικά: Κλεόβουλος Κλώνης

Κοστούμια: Αντώνης Φωκιάς

Μουσική: Έντβαρντ Γκριγκ

Χορογραφία: Άγγελος Γριμάνης

Αλέξης Μινωτής (Πέερ Γκυντ), Σαπφώ Αλκαίου (Ωξέ), Ρίτα Μυράτ (Σόλβεϊγ), Ευάγγελος Μαιμάς (Γαμπρός), Μάνος Κατράκης (Πατέρας Σόλβεϊγ), Ελένη Παπαδάκη (Υγγριντ), Κατίνα Παξινού (Η γυναίκα με τα πράσινα), Αιμίλιος Βεάκης (Ρήγας του Ντόβρε), Βάσω Μανωλίδου (Ελγκα)

Ένα από τα πολλά αφηρημένα μα πλαστικά σκηνικά του Κλώνη για τον *Πέερ Γκυντ*. >

ΠΕΕΡ ΓΚΥΝΤ

Ο ήρωας και ο τίτλος αριστουργηματικού έργου του Ίψεν, της πρώτης του περιόδου. Γράφτηκε τον καιρό της αυτοεξορίας του δραματουργού στην Ιταλία (1866) και παίχτηκε στην Χριστιάνια (Όσλο), δέκα χρόνια αργότερα, προκαλώντας πάγκοινο θαυμασμό, μα κι όχι λίγες κριτικές αντιρρήσεις. Αποτελεί το κορύφωμα της δημιουργικής του σταδιοδρομίας, προτού εγκαταλείψει τον ποιητικό συμβολισμό και το παιχνίδι της φαντασίας, για να φοσιωθεί στο *κοινωνικό δράμα*. Όλα τα παράδοξα και απίθανα που συμβαίνουν στον Πέερ, ο Ίψεν τα παρέλαβε από ένα λαϊκό παραμύθι. Μα δε διάλεξε το λαογραφικό αυτό πρόσωπο μονάχα για να συμβολίσει το μέτρο άνθρωπο, που μήτε οι αρετές του τον πάνε στον Παράδεισο μήτε τ' αμαρτημάτα του στην Κόλαση. Του χρειαζόταν ένας ονειροπόλος, ένας μυθωμανής ήρωας, γιατί θέμα του ήταν ο φανταστικός κόσμος του ανθρώπου, όπου δεν πρωταγωνιστεί μονάχα το Εγώ του Πέερ

Γκυντ - το πότε γελοίο και πότε τραγικό - μα και το Εγώ του καθένα μας.

Στο ποιητικό θέατρο όπως και στο κοινωνικό, ο Ίψεν είχε γεννηθεί πριν απ' τον καιρό του. Στάθηκε ο προφήτης του *ρεαλισμού* - όπως συνήθισαμε να λέμε - μα και του *αντιρεαλισμού*. Ο *Πέερ Γκυντ*, η τέχνη του Παράλογου, βρίσκεται πολύ πιο κοντά μας απ' ό,τι το *Κουκλόσπιτο* ή ο *Εχθρός του λαού*, παρ' όλη τη «μοντέρνα» για την εποχή τους φωτογραφική νοοτροπία. Υπάρχει ένας μονάχα τόπος : η σκηνή. Ένας μονάχα χρόνος: η διάρκεια της παράστασης. Και μια μονάχα δράση: η μαγεϊκή δράση της φαντασίας. Σαν έργο μη-αναπαραστατικής τέχνης, που εκφράζεται προπάντων με σύμβολα, αφήνει τον κάθε θεατή να το συμπληρώσει με υλικό παρμένο απ' την δική του εμπειρία. Η ευχαρίστηση που μας προσφέρει είναι η *άνευ όρων ερμηνεία ενός ονείρου*. (Δεκατέσσερα χρόνια αργότερα, ο Στρίντμπεργκ έγραψε *Το ταξίδι του πιερού Πέερ*).



Ουόλιαντ Σαξέπηρ

Η ΔΩΔΕΚΑΘΗ ΝΥΧΤΑ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 29 Οκτωβρίου 1935

Μετάφραση: Βασίλης Ρότας

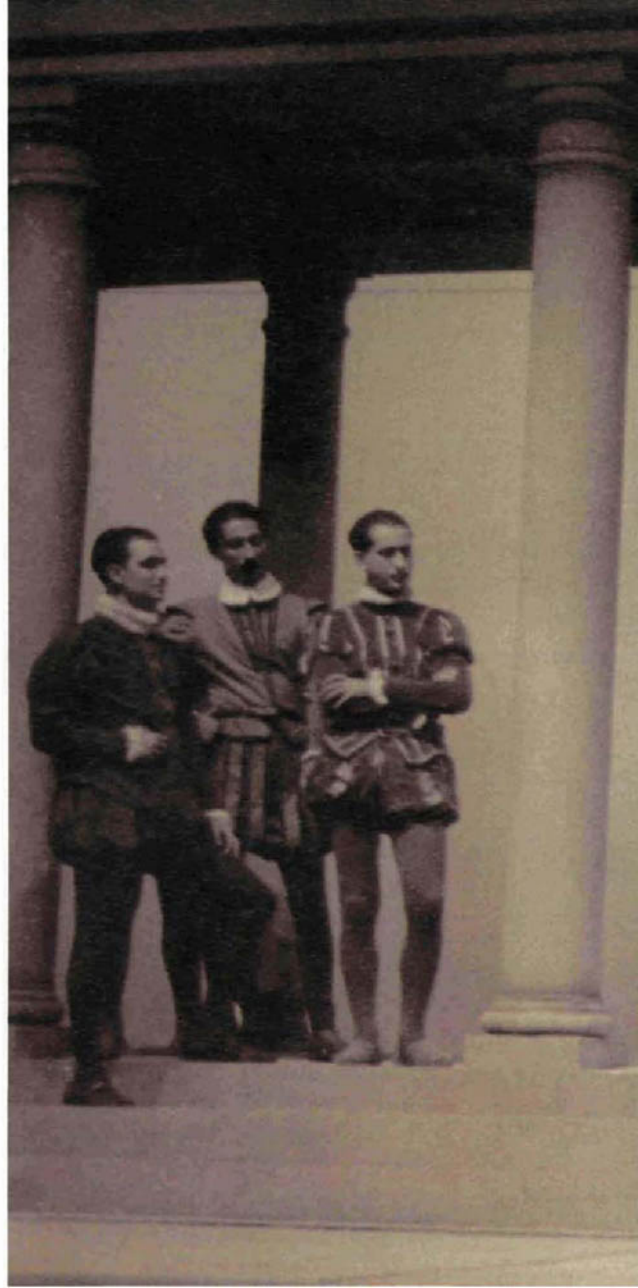
Σκηνοθεσία: Δημήτρης Ροντήρης

Σκηνικά: Κλεόβουλος Κλώνης

Κοστούμια: Αντώνης Φωκάς

Χορογραφία: Αγγελική Γριμάνη

Αιμίλιος Βεάκης (Κυρ Τόμπης), Κατίνα Παξινού (Ολιβία), Βάσω
Μανωλίδου (Βιόλα), Νίκος Παρασκευάς (Μαλβόλιος), Γιώργος
Γληνός (Φέστας), Μάνος Κατράνης (Σεβαστιανός), Μιράντα (Μαρία),
Νίκος Δενδραμής (Δοσκάς)







ΟΥΙΛΙΑΜ ΣΑΙΞΠΗΡ

Γεννήθηκε στο χωριό Στράτφορντ επί του Έιβον, της κομητείας του Γουόρικ, την ίδια χρονιά που πέθανε ο Μιχαήλ Άγγελος και που γεννήθηκε ο Γαλιλαίος. («Πυκνός κόκκος του Έιβον» ήταν αργότερα και το φιλολογικό παρατσούκλι που του δώσανε). Τρίτο παιδί ενός χασάπη και κατόπιν δημογράφου, έζησε τα παιδικά του χρόνια στο σπίτι της μητέρας του, της Μαίρης Άρντεν, που διατηρείται ακόμα και σήμερα για τους περιηγητές λίγο έξω απ' το χωριό. Εκεί πρωτογνώρισε τη φύση με τα πολλά της πρόσωπα, και στα γειτονικά δάση τοποθέτησε αργότερα με τη φαντασία του τις υπαίθριες περιπέτειες του *Ονειρίου καλοκαιριάτικης νύχτας* και του *Όπως σας αρέσει*. Έβγαλε το σχολαρχείο του χωριού για εκεί έμαθε τα «λίγα λατινικά και λιγότερα ελληνικά» που αναφέρει ο Μπεν Τζόνσον και που αποτέλεσαν το άπαντο της μόρφωσής του. Στα πρώτα εφηβικά του χρόνια βοηθούσε, λένε, τον πατέρα του στο χασάπικο, και στα δεκαοχτώ παντρεύτηκε την Άννα Χάθαγουεη, μια γυναίκα οχτώ χρόνια μεγαλύτερη του, που του χάρισε τρία παιδιά. Δεν άφησε στα χρονικά του τόπου του άλλο αξιοσημείωμενο από μια κλεψιά: στα δικαστικά αρχεία του Στράτφορντ υπάρχει η καταγγελία κάποιου άρχοντα ενάντια στο δημότη Ουίλιαμ Σαίξπηρ που έκλεβε τα ελάφια του.

Τον Ξαναβρίσκουμε στο Λονδίνο έξι χρόνια αργότερα, μέλος πια του εκλεχτού θιάσου των «Ανθρώπων του Λόρδου Καγκελάριου» - αν και το πρώτο του επάγγελμα δεν ήταν μήτε του ηθοποιού μήτε του συγγραφέα, μα του «αλογοφύλακα» των θεατών. Ύστερα πέρασε απ' το πεζοδρόμιο στη σπηνή και χρημάτισε με τη σειρά υποβολέας, ηθοποιός και δραματογράφος. Στο Λονδίνο του 1590 έχει γνωρίσει μια θεατρική ζωή, που τη χαρακτηρίζουν το ευτράπελο λαϊκό θέαμα απ' τη μια κι η σοφή ποιητική Τραγωδία απ' την άλλη. Η ιδιοφυσία του θ' αναδειχτεί απ' το δημιουργικό σμίξιμο των δυο αυτών στοιχείων - που θα πραγματοποιήσει τ' όνειρο του Πλάτωνα, για τη συνένταξη τραγικού και κομικού ποιητή στο ίδιο πρόσωπο.

Η χρονολογική σειρά των έργων του είναι τόσο αμφίβολη όσο και τα γεγονότα της ζωής του. Σαν πρώτο λογαριάζεται η *Λίαν διαγυρόβροχτος ρωμαϊκή τραγωδία του Τίτου Ανδρόνικου*, που αποτελεί ένα αρκετά ρητορικό μελόδραμα και τελειώνει με μια ντουζίνα πτώματα στο ενεργητικό της. Το γράψιμο δεν προδίδει καθόλου το μελλοντικό Σαίξπηρ, δεν υπάρχει προσωπικό ύφος, αλλά μια δουλική απομίμηση του Μάρλοου. Το ίδιο πάνω κάτω έχει ειπωθεί και για την τριλογία του *Ερώδου ΣΤ'*. Είναι ένα μεγάλο χρονικό του Πολέμου των Ρόδων - της διαμάχης, δηλαδή, ανάμεσα στους πριγκηλικούς οίκους του Γιορκ (άσπρο ρόδο) και του Λάνκαστερ (κόκκινο ρόδο). Μετά το ξοφερό *πύτω* ξεκίνημα έρχεται μια περίοδος από κωμωδίες - και είναι αυτές που θα καθιερώσουν το νέο συγγραφέα. Η πρώτη μμείται και ειρωνεύεται τον ευφύσιο του Αόλυ, που ήταν η μόδα της εποχής: ονομάζεται *Αγέλης αγώνας άγνων* και πρωτοπαίχτηκε σε ειδική παράσταση μπροστά στην Ελισάβετ, τα Χριστούγεννα του 1597. Στα 1593, αναγνωρισμένος πια ηθοποιός και θεατρικός συγγραφέας, κάνει την επίσημη εισοδή του στο λογοτεχνικό κόσμο, τυπώνοντας το πρώτο ποίημα *Αφροδίτη και Άδωνις*. Την ίδια χρονιά παρουσιάζει και την κωμωδία *Οι δυο υπάδεις της Βερόνας*. Μ' αυτήν ανακαλύπτει την Ιταλία της Αναγέννησης, που θ' αποτελέσει από δω και μπρος το πλαίσιο των περισσότερων μη ιστορικών έργων του. Τον έχει κυριέψει η γοητεία των ιταλιάνων ζωγράφων και ποιητών. Δεν είναι, βέβαια, απ' τις καλύτερες κωμωδίες του, είναι όμως η πρώτη που τον παρουσιάζει αυτεξούσιο και με κατασταλαγμένο προσωπικό ύφος. Θα οδηγήσει απευθείας στο *Ρωμάιο και Ιουλιέτα* (1595) και στην εικοσόχρονη κυριαρχία του πάνω σ' ολάκερο το θέατρο της εποχής. Μετά απο μια αριστοκρατική φαρσοκωμωδία, Το *ημέρομα της στρόγγυλος*, με θέμα παρμένο από τον Αρίστο και τεχνική απ' την Κομμέντια ντελλ' Άρτε, γράφει το *Όνειρο καλοκαιριάτικης νύχτας*, για να γιορτάσει τους γάμους του φίλου του, κόμη του Έσσεξ. Παράλληλα με τις κωμωδίες και τα φανταστικά παιχνίδια, το κοινό της Σφαιρας γοητεύεται κι από μια σειρά θεατρικών *χρονιών* γέρω απ' τη ζωή και το χαρακτήρα μεσαιωνικών βασιλιάδων, απ' την εκλαϊκευμένη ανιστόρηση του Τόμας Χόλινουε. Ο *Ριχάρδος Γ'* αρχίζει μ' ένα μονόλογο που είναι μια απ' τις σπάνιες περιπτώσεις - όχι μόνο στο Σαίξπηρ αλλά και στο παγκόσμιο δραματολόγιο - όπου ο ήρωας ενός έργου βγαίνει να προλογήσει, αναλύοντας τον εσωτερικό εαυτό του. Αντίθετα με την ιστορική εξέλιξη, ο σαιξπηρικός *Ριχάρδος Β'* *έχεται μετά τον Γ'* και παρουσιάζει μια προσωπικότητα διαμετρικά αντίθετη. Ένα άλλο ιστορικό χρονικό, *Η πολυπόραχη βασιλεία του Ιωάννη, βασιλιά της Αγγλίας*, σχε-

τίζεται με μια συγκεκριμένη στιγμή στη ζωή του ποιητή. Το 'γράφε τη χρονιά που πέθανε ο μοναχολός του, ο Χάμντ. Έτσι έβαλε όλον του τον πόνο στο στόμα της σπαρχιτικής πριγκιπισσας Κωσταντίας, που πρόκειται να σκοτώσουν το γιο της, καθώς και στις σιηνές του ίδιου του μικρού Αρθούρου. Η ιδέα να γράψει θεατρικό έργο γέρω από έναν εβραίο, τον *Υμνοιο της Βενετίας*, ήρθε στο Σαίξπηρ απ' την επιτυχία που είχε γράψει η τραγωδία του Μάρλουου *Ο εβραίου της Μόλας*. Οι ήρωες τους όμως δεν μοιάζουν: ο Βαρνάβας του Μάρλουου είναι ένα πραγματικό τέρας, ενώ ο Σάυλο παρουσιάζει και μια παθητική ανθρώπινη πλευρά. Ο Σάυλο και ο Φάλσταφ είναι σαν τη νύχτα με τη μέρα. Ο σερ Τζον Φάλσταφ πρωτοεμφανίζεται στο δίπτυχο του *Ερώου Δ'* - μα η Ελισάβετ, λένε, τόσο διασκόπησε με τον τύπο του άταχου αυτού και τετραπέρατου ιππότη, που ζήτησε να τον ξαναδεί και σ' άλλο έργο. Ικανοποιώντας την υψηλή της επιθυμία, ο Σαίξπηρ έγραψε τις *Είθους κυράδες του Ουίνζορ*, όπου παρουσιάζεται και πάλι ο Φάλσταφ, αλλά με περιορισμένο οίστρο, παρ' όλα τα φαρσικά επεισόδια. Ο θάνατός του αναφέρεται σ' ένα ιστορικό έργο, που είναι ταυτόχρονα πατριωτικό δράμα κι ευδελιλική κωμωδία, τον *Ερώου Ε'*. Βρισκόμαστε τώρα στα αιουδόσια χρόνια που δημιουργούν τις τρεις αξιολογότερες σαιξπηρικές κωμωδίες - κι η λατρεία κάποιας άγνωστης γυναίκας (ή πολλών) μετουσιώνεται σε τρεις εξαιρετικές ηρωίδες: τη Βεατρίκη (*Πολύ κακό για τίποτα*), τη Βιόλα (*Ισοδέσμη νύχτα*) και τη Ροζάλιντα (*Όπως σας αρέσει, τα πιο ιδανικά πλάσματα που βγήκαν απ' τη μαγική του πένα*). Οι *Βίαι παράλληλοι* του Πλούταρχου, που η μετάφραση τους απ' το Νορθ είχε κυκλοφορήσει στα 1579, του δίνουν το υλικό για τον *Ιούλιο Καίσαρα*. Ο πραγματικός ήρωας της τραγωδίας είναι ο Βρούτος. Δυο χρόνια μετά την παράσταση του έργου αυτού, πεθαίνει η Ελισάβετ κι ανεβαίνει στο θρόνο της Αγγλίας ο γιος της Μαρίας Στιούαρτ, Ιάκωβος Α'. Οι στερνές μέρες της Ελισάβετ γνωρίζουν τον *Άμλετ* και τον *Οθέλλο*, οι πρώτες του Ιακώβου, το *Βασιλιά Αηο* και το *Μακμπέθ*. Όπως ο *Άμλετ* δεν είναι μονάχα η «τραγωδία της αναποφασιστικότητας», καθώς τον χαρακτηρίσαν μερικοί, έτσι κι ο *Οθέλλος* δεν είναι μονάχα η τραγωδία της *ζήλιας* - μα και πολλά άλλα μαζί. Άλλωστε, ο φθόνος του Ιάγου για το «Μαύρο» αποτελεί το μοχλό που βάζει σε κίνηση τις δυνάμεις του κακού. Ο *Μακμπέθ* (1606) έχει τις ρίζες του στα χρονικά της Σκωτίας κι ίσως το θέμα διαλέχτηκε για λόγους επικαιρότητας: οι μάγισσες του έργου, σε μία απ' τις ανατριχιαστικές προφητείες τους, χαιρετούν τον ήρωα για βασιλιά με τον Ματάνο για «πατέρα βασιλιάδων». Ας μην ξεχνάμε πως η Ελισάβετ είχε θανατώσει την ξεαδέρφη της Μαρία Στιούαρτ, που ο γιος της καθότανε τώρα στο θρόνο της Αγγλίας. Ο *Μακμπέθ* κι ο *Άμλετ*, σαν δύο περιπτώσεις ανθρώπων που βρίσκονται διαρκώς σε πόλεμο με τον ίδιο τον εαυτό τους, παρουσιάζουν πολλά κοινά σημεία - κι ένα απ' αυτά είναι η πνευματική υπερασπίση-α που τους προκαλεί οραματιομορφ, εντεινόμενη έτσι τη μεταφυσική τους αγωνία. Ο *Βασιλιάς Αηο* είναι, πιθανότατα, το εικοστό πέμπτο έργο του Σαίξπηρ και το πλουσιότερο απ' όλα σ' εξωτερικά γεγονότα κι εσωτερική κοσμογονία. Μόλο που μ' αυτό κορυφώνεται η σταδιοδρομία του δραματουργού, μερικοί σαιξπηρολόγοι θεωρούν τον *Αντόνιο και Κλεο-*

πάτρα, σαν την τελειότερη τραγωδία του. Τα τρία έργα που ακολουθούν παρουσιάζουν ένα μισάνθρωπο δραματουργό. Δεν ξέρομε ποια ακριβώς γεγονότα στη ζωή του, ποιο άτυχο έρωτας, ποιες προδοσίες φίλων, ποιες επαγγελματικές πίκρες προκάλεσαν μέσα του αυτή την αλλαγή. Το γεγονός είναι πως στον *Τροίλο και Κροσπίδα* εκδικιείται στο πρόσωπο της άστατης κι ελαφρόμυαλης κόρης του Χρήση όλες τις γυναικείες κι ο θυρλοϊκό ήρωες εμφανίζονται με τα χειρότερα χρώματα. Η μισανθρωπία συνεχίζεται στον *Τίμωνα τον Αθηναίο* - και μάλιστα αποτελεί τον πυρήνα της δράσης. Τέλος, ο *Κορολιάνος* είναι μια τραγωδία μεγάλης πνοής, χτισμένη γέρω απ' την αλιβιαδική φυσιογνωμία του Γάιου Μάρκου Κοριο-λανού, του ρωμαίου στρατηγού που δε διάστασε, σε μια κρίση πληγωμένου φιλότιμου, να συμμαχήσει με τους εχθρούς του και να βαδίσει ενάντια στην πατρίδα του. Πιάει στον κεντρικό ήρωα, ξεχωρίζει σαν πρωταγωνιστής κι ο λαός. Ο ποιητής παρουσιάζει το ρωμαϊκό όχλο με μια περιφρόνηση που δεν είχε δειξει ίσασε τότε μήτε για τους πιο αποκορυτωτικούς χαρακτήρες του. Η κακομεταχείριση αυτή του λαού από έναν άνθρωπο του λαού, όπως ήταν ο γιος του χασάπη, χρησίμεψε για τρανό επιχείρημα στους «βακωνιστές» και σ' όσους άλλους κατά καιρούς υποστήριζαν πως ο πραγματικός συγγραφέας των σαιξπηρικών έργων ήταν κάποιος άρχοντας που κρυβόταν πίσω απ' τ' όνομα του θεατρίνου.

Όταν ο Σαίξπηρ είχε περάσει πια τα σαράντα πέντε, παράτησε το Λονδίνο και την καριέρα του ηθοποιού κι αποτραπήχτηκε στο Στράτφορντ. Τρία είναι τα έργα της στερνής του περιόδου: *Κυμβελίνος*, *Χειμωνιάτικο παραμύθι* και *Τρωαία*. Ακόμα κι αν δε συνδέονταν χρονικά, πάλι θ' ανήκαν σε μια κοινή ομάδα, γιατί τα δημιούργησε η ίδια ψυχική διάθεση. Είναι και τα τρία «έργα φυγής». Εκφράζουν την υπουσνεϊδητή τάση του δημιουργού τους να εγκαταλείψει τα εγκόσμια και να ξαναβρεί το μεγάλο της φθσης και τη γαλήνη της μοναξιάς. Στα λιβάδια της Βοημίας του *Χειμωνιάτικου παραμυθιού* ανασκευάζονται τα λάθη των βασιλιάδων, και στα ερημοτόπια της Ουαλλίας του *Κυμβελίνου* βρίσκει καταφύγιο η αγνότητα απ' τη δίνη της εξευγενισμένης ανθρώπινης κακίας. Το ρομαντικό αυτό δράμα, περιέχει την έμμονη ιδέα του ποιητή γέρω απ' το θέμα της *αυγώρησης*. Είναι το πρώτο «εκ βαθέων» που γράφει στην απομόνωση του πατριού χωριού. Αξιολογώντας τα γεγονότα της ζωής του, κατατάσσει καλούς και κακούς, ντένοντας όλα τα πραγματικά και σύγχρονα γεγονότα με το μανδύα του παλιού παραμυθιού. Τέλος, στο νησί του Πρόπερου της *Τρωαίας* συντελείται μια Θεία Δικαιοσύνη που διορθώνει - μαγικά - τα στραβά και τ' άδικα της πολιτισμένης ανθρωπότητας. Αν σ' αλήθεια έγραφε τα στερνά του δράματα στο Στράτφορντ είναι άγνωστο. Ξέρομε μονάχα πως εγκαταστάθηκε στο μεγάλο του σπίτι, το New Place, και πως πέθανε στις όχτες του Έθβον πενήντα δυο χρονώ. Ο θιασός του, οι «Άνθρωποι του Καγκελάριου», έχουνε προ πολλού μετονομαστεί σε «Άνθρωποι του Βασιλιά» και στο θεάτρό του, τη Σφαίρα, παίζονται έργα του Ουέμπστερ, του Φλέστερ και άλλων. Η δραματογραφική ευφορία δε κράτησει, δίχως αυτόν, άλλα είκοσι πέντε χρόνια, ώσπου ο Κρόμγουελ να κλείσει τα θέατρα. Μα απ' το τέλος του 17ου αιώνα θ' αρχίσει η θριαμβευτική επίβωση της σαιξπηρικής δημιουργίας - μοναδικό φαινόμενο αστέρευτης νιότης - σ' όλα τα πλάτα και τα μήκη του κόσμου.



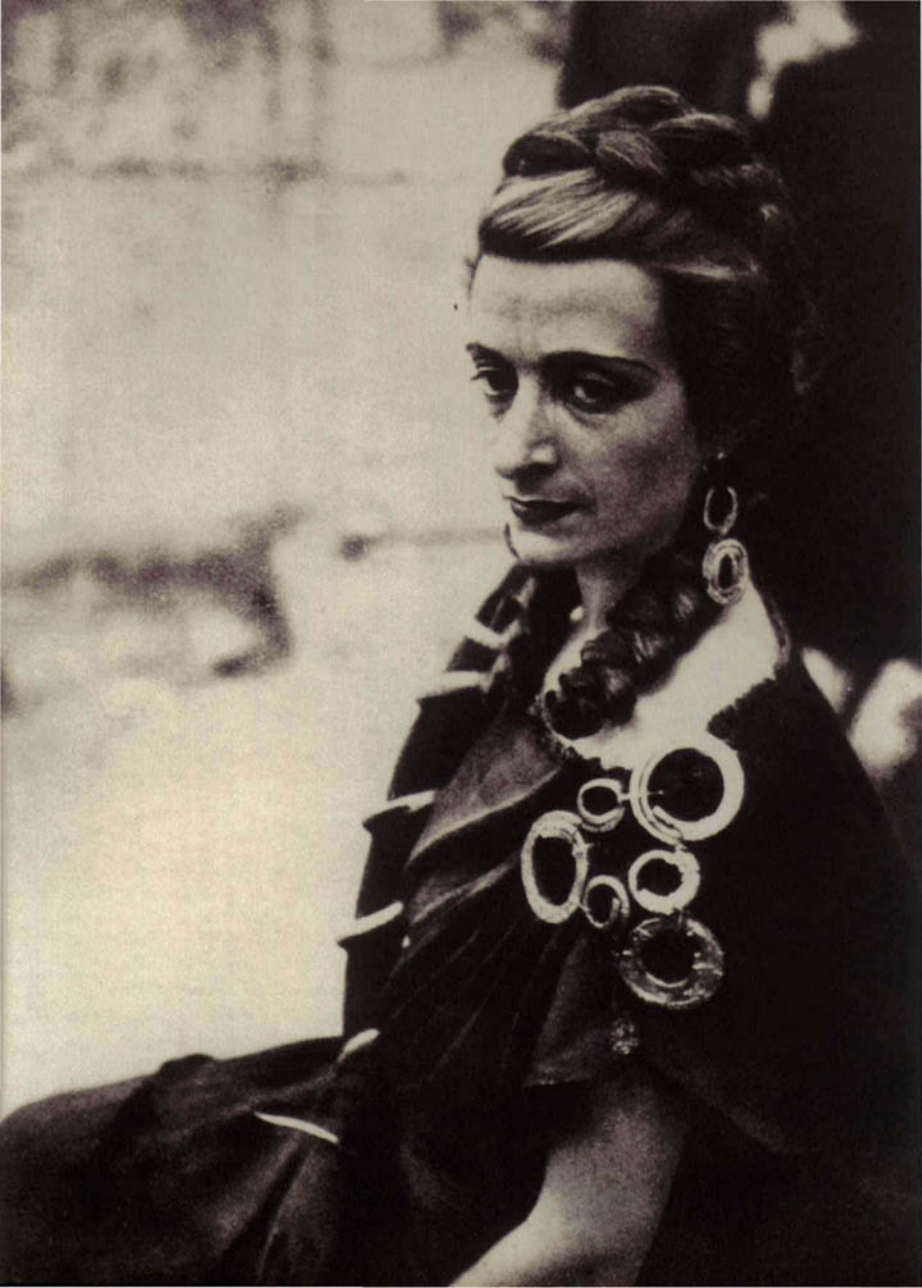
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΡΟΝΤΗΡΗΣ

Σοφός δάσκαλος της υποκριτικής τέχνης και σκηνοθέτης του Εθνικού Θεάτρου. Άρχισε σαν ηθοποιός στο θέατρο της Μαρίνας Κοτοπούλη και διακρίθηκε ιδιαίτερα στους εξάγγελους της τραγωδίας και στο φάσμα του Πολυδώρου της *Εκάβης*. Ύστερα από θεατρικές σπουδές στη Βιέννη και στο Βερολίνο, διορίστηκε βοηθός σκηνοθέτης της κρατικής μας σκηνής (με αρμοδιότητα την προετοιμασία των ηθοποιών) κι όταν πέθανε ο Φώτος Πολίτης στα 1934, έμεινε εκεί σαν μόνιμος σκηνοθέτης ίσαμε τα χρόνια της Κατοχής. Ανάμεσα στα σαράντα περίπου έργα που ανέβασε, άφησαν εποχή ο *Βασιλικός* του Μάτεσι, ο *Πέερ Γκυντ*, η *Δωδεκάτη νύχτα*, η *Τρισάγγελη* (με την Παξινού), ο *Επιθεωρητής*, τα βυζαντινά του Τερζάκη, ο *Υπηρέτης δυο αφεντάδων*, ο *Άμλετ*, ο *Πρόγνηπας του Χόμπουργκ*, ο *Βασίλειος Δηρ* (με το Βεάκη), ο *Ριχάρδος Γ'* (με το Μινωτή), ο *Φιλάργυρος* (με το Νέξερ), η *Λουίζα Μίλλερ* (με τη Μανωλίδου) - και πίσω απ' όλα, οι πρώτες του τραγωδίες, που καθιέρωσαν τη φόρμα της τραγικής παρά-

στάσης για τις επόμενες δεκαετίες: *Ηλέκτρα* (1936), *Ιππόλυτος* (1937) και *Πέρσες* (1939). Μετά την Απελευθέρωση ανέλαβε δύο φορές τη διεύθυνση του Εθνικού (1946-50 και 1953-55), ανέβασε την *Ορέστεια* με την Κοτοπούλη (1949) πολλές επιτυχίες με την Αρώνη, το Μυράτ και το Χορν κι αφύπνισε το Θέατρο Επιδαύρου από μια χειμερία νάρκη χιλιετηρίδων. Τόσο με τον κρατικό θέατρο, όσο και με το Πειραϊκό Θέατρο (που σχημάτισε στα 1957) περιέφερε το γόητρο της Ελληνικής Τραγωδίας ίσαμε τα πέρατα της γης. Σημαντική στάθηκε η συμβολή του στην υποκριτική των ηθοποιών - που την εξάγνισε απ' τα επιδεικτικά παράσιτα και τη στομφώδη απαγγελία, για να τη θεμελιώσει πάνω στην εσωτερική *αλήθεια*. Εξάλλου, ηθικά αναμάρτητος ο ίδιος, δε συγχώραγε στους άλλους - φίλους ή εχθρούς - το εύκολο καλλιτεχνικό ψέμα, το φιλόδοξο κυνηγητό της επιφανειακής επιτυχίας, τον αθέμιτο πλουτισμό απ' την Τέχνη, τη συνθηκολόγηση με τη ρουτίνα και άλλα παρόμοια.

< Ο Δημήτρης Ροντήρης με τον Αλέξη Μινωτή το 1937 στο Ηρώδειο. Οι δύο πολλές παραστάσεις. Ο Μινωτής, όταν ο Ροντήρης απχώρησε από το Εθνικό, παραστάσεις του.

άνδρες που μ' αφοσίωση ζωής λάτρευαν το θέατρο συνεργάστηκαν γόνιμα σε δεν δέχθηκε να τον σκηνοθετήσει άλλος κανείς. Σκηνοθετούσε ο ίδιος πια τις



Η Ελληνική Τραγωδία αρχίζει την
θριαμβευτική της πορεία στον ανοι-
χτό χώρο. Από το Ηρώδειο η πα-
ράσταση του Ροντήρη θα μετα-
φερθεί αργότερα στην Επίδαυρο.

Ηλέκτρα η Παξινού >
< Κλυταμνήστρα η Παπαδάκη.





Σοφοκλής

ΗΛΕΚΤΡΑ

ΩΔΕΙΟΝ ΗΡΩΔΟΥ ΑΤΤΙΚΟΥ 3 Οκτωβρίου 1936

(Επανάληψη 1937, Αρχαίο Θέατρο ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ)

Μετάφραση: Ιωάννης Γρυπάρης

Σκηνοθεσία: Δημήτρης Ροντήρης

Σκηνικά: Κλεόβουλος Κλώνης

Κοστούμια: Αντώνης Φωκιάς

Μουσική: Δημήτρης Μητρόπουλος

Χορογραφία: Άγγελος Γριμάνης

Κατίνα Παξινού (Ηλέκτρα), Ελένη Παπαδάκη (Κλυταιμνήστρα), Θάνος

Κωτσόπουλος (Ορέστης), Βάσω Μανωλίδου (Χρυσόθεμις), Γιώργος Γληνός

(Αίγισθος)

Ο θίασος του Εθνικού Θεάτρου για πρώτη φορά στην Επίδαυρο. < Y



Το Εθνικό στο Βερολίνο. Μια από τις περιόδους που θα κάνουν για πρώτη φορά γνωστή την Αρχαία Τραγωδία στην Ευρώπη.

Διακρίνονται: Λιδωρίκης, Κοτσόπουλος, Κατράκης, Μανωλίδου, Ροντήρης, Μπαστιάς, Παπαδάκη, Κλώνης, Φωκιάς. Τα στεφάνια σ' ανατριχιάζουν. >





Funeral
for
Mr.
Schickel
Swastika

Funeral
for
Mrs. J. J. J.



Ουίλιαμ Σαξπηρ

ΑΜΑΕΤ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 25 Οκτωβρίου 1937

Μετάφραση: Βασίλης Ρότας

Σκηνοθεσία: Δημήτρης Ροντήρης

Σκηνικά: Κλεόβουλος Κλώνης

Κοστούμια: Αντώνης Φωκός

Αλέξης Μινωτής (Αμίετ), Βάσω Μανωλίδου -

Τιτίκα Νικηφοράκη - Θάλεια Καλλιγά

(Οφηλία), Αιμίλιος Βεάκης (Κλαύδιος),

Σαπφώ Αλκαίου - Αθανασία Μουστάκα

(Γερτρούδη), Μ. Ιακωβίδης (Πολόνιος), Θάνος

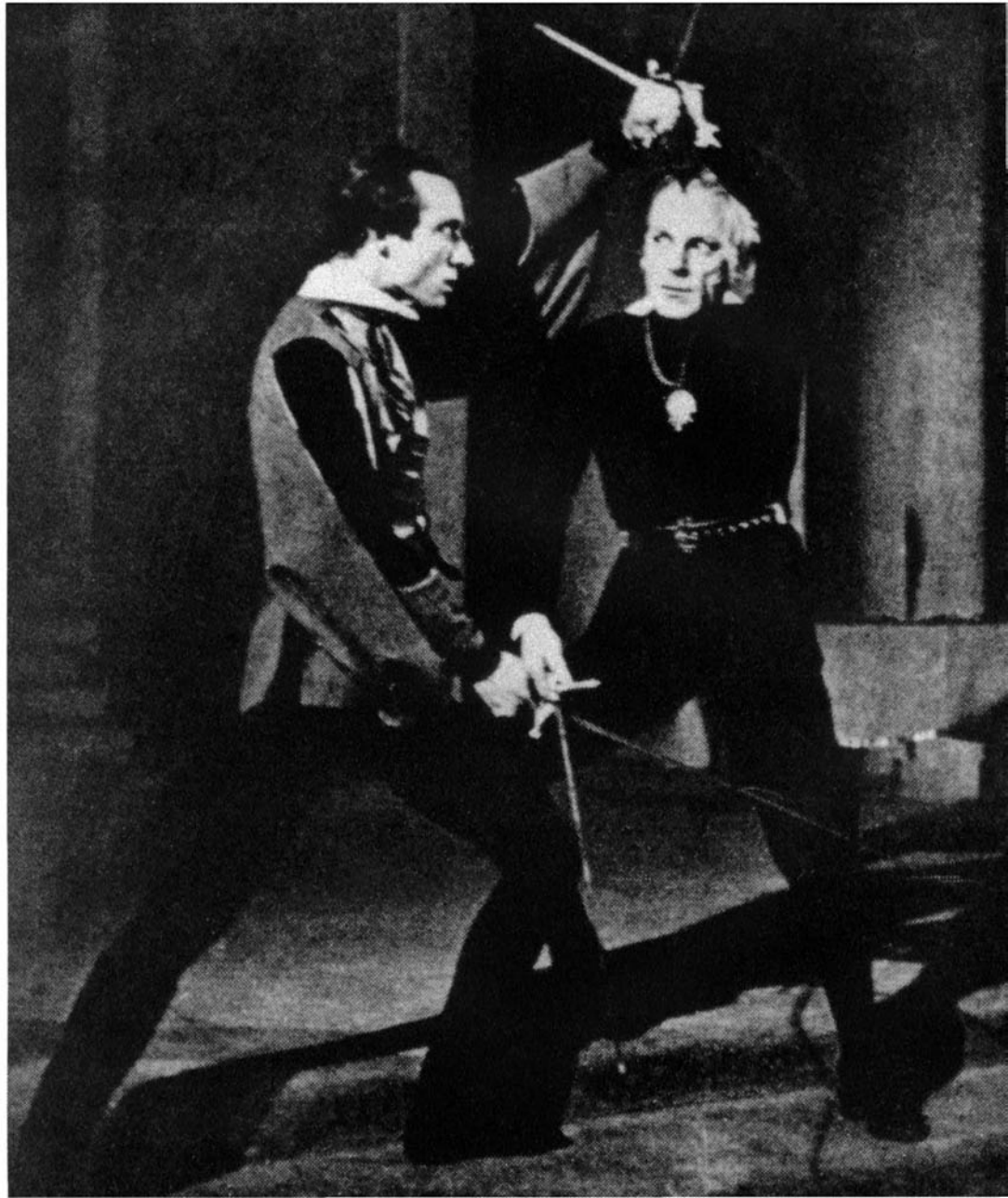
Κωτσόπουλος (Οράτιος), Μάνος Κατράκης

(Λαέρτης)

< Ο Βεάκης - Κλαύδιος.

Ο Μινωτής - Αμίετ μονομαχεί με τον Κατράκη - Λαέρτη. >

Η παράσταση χαιρέτιστηκε θετικά από τους Αγγλούς κριτικούς.





ΚΩΣΤΗΣ ΜΠΑΣΤΙΑΣ

Συγγραφέας και άνθρωπος του *θεάτρου*, που το πρώτο του ελάττεγμα ήταν η δημοσιογραφία. Συνεργάστηκε με πολλές εφημερίδες, έβγαζε για τέσσερα χρόνια (1927-1931) το αξιόλογο περιοδικό *Ελληνικά Γράμματα*, την *Ηχώ της Ελλάδος* και, μεταπολεμικά, ήταν ανταποκριτής της *Βραδυνής* στην Αμερική (ταυτόχρονα, μορφωτικός σύμβουλος της πρεσβείας μας εκεί). Μολονότι παίχτηκαν μερικά νεανικά θεατρικά του έργα, η λογοτεχνική του συμβολή βρίσκεται στις ταξιδιωτικές εντυπώσεις (λ.χ. *Αιμίλια*) και το ιστορικό μυθιστόρημα (*Μηνάς ο Ρέμπελος*, *Μπουμπουλίνα*, *Παπουλάκος* κ.ά.). Η δράση του στο θέατρο στάθηκε σημαντική στο διο-

ικητικό και οργανωτικό τομέα: Γενικός γραμματέας (1931-1937) του Εθνικού Θεάτρου και γενικός διευθυντής (1937-1941), διευθυντής Γραμμάτων και Τεχνών του Υπουργείου Παιδείας και αργότερα της Εθνικής Λυρικής Σχολής. Μακριά από κρατικές υπηρεσίες στα χρόνια της Κατοχής, συνεργάστηκε με την Μαρίκα Κοτοπούλη στο Ρεξ, σαν καλλιτεχνικός διευθυντής και κατόπιν ίδρυσε στα Ολύμπια και θίασο πρόζας στα Διονύσια. Η τελευταία του δημόσια θέση ήταν η διεύθυνση του Εθνικού Ιδρύματος Ραδιοφωνίας (1961-1964).





Παιδαγωγική βραδιά στο Βασιλικό Θέατρο επι δικτατορίας Μεταξά.



Ουύλλιαμ Σαξπηρο

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΛΗΡ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 21 Οκτωβρίου 1938

Μετάφραση: Βασίλης Ρότας

Σκηνοθεσία: Δημήτρης Ροντήρης

Σκηνικά: Κλεόβουλος Κλώνης

Κοστούμια: Αντώνης Φωκιάς

Αιμίλιος Βεάκης (Ληρ), Βάσω Μανωλίδου (Κορδέλια), Κατίνα Παξινού

(Γονερίλη), Ελένη Παπαδάκη (Ρεγάνη), Αλέξης Μινωτής (Έγδαρ),

Μάνος Κατράκης (Δούκας της Κορνούλης), Ευάγγελος Μαμιάς (Ένας τρελός)

Η ανυπέβλητη «μάσκα» του Βεάκη στο βασιλιά Ληρ τις ώρες της τρέλας. >





Σοφοκλής

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ΩΔΕΙΟ ΗΡΩΔΟΥ ΑΤΤΙΚΟΥ 23 Σεπτεμβρίου 1940

Μετάφραση: Ιωάννης Γρυπάρης

Σκηνοθεσία: Τάκης Μουζενίδης

Σκηνικά: Κλεόβουλος Κλώνης

Κοστούμια: Αντώνης Φωκιάς

Μουσική: Γ. Πονηρίδης

Χορογραφία: Λ. Κωτσόπουλος

Ελένη Παπαδάκη (Αντιγόνη), Αμίλιος Βεάκης - Γιώργος Γληνός
(Κρέων), Βάσω Μανωλίδου (Ισμήνη), Μάνος Κατράκης (Αίμων), Ν.
Ροζάν (Τειρεσίας)



Ευριπίδης

ΕΚΑΒΗ

ΩΔΕΙΟ ΗΡΩΔΟΥ ΑΓΓΙΚΟΥ 1943

Μετάφραση: Απόστολος Μελαχρινός ή Ν. Ποριώτης

Σκηνοθεσία: Σωκράτης Καραντινός

Σκηνικά: Κλεόβουλος Κλώνης

Κοστούμια: Αντώνης Φωκιάς

Μουσική: Αντίοχος Ευαγγελιάτος

Χορογραφία: Α. Κωτσόπουλος

Ελένη Παπαδάκη (Εκάβη), Έλσα Βεργή (Πολυξένη), Ν. Ροζάν

(Ταθύβιος), Θένος Κωτσόπουλος (Πολυμήτωρ), Τ. Καρούσος
(Αγαμέμνων)

ΕΛΕΝΗ ΠΑΠΑΔΑΚΗ

Αξιολογότετη ηθοποιός του θεάτρου μας, που μόλις τριάντα έξι ετών, βρήκε το θάνατο στα Δεκεμβριανά (περίπτωση ανάλογη με του Λόρκα, που κι αυτός δολοφονήθηκε στην ίδια ηλικία, για λόγους πολιτικής μισαλλοδοξίας). Σημείωσε τις πρώτες επιτυχίες της στα 1925 (Θ. Τέχνης του Μελά), με την *Ηρωδιάδα* της Σαλώμης και την Κόρη στα *Έξι πρόσκαιρα ξητόν συγγραφέα* - προκαλώντας τα ενθουσιαστικά εγκώμια του Ξενόπουλου, του Μελά, του Φώτου Πολίτη κ.ά. Το πολύπλευρο ταμπουραμέντο της εκδηλώθηκε όταν πέρασε απ' το συμβολικό δραματολόγιο στο ψυχαγωγικό βουλεβάρτο, ευφραίνοντας το κοινό με το σατιρικό της οίστρο σ' ελληνικές και ξένες κωμωδίες, ακόμα και σ' επιθεώρηση. Απ' τα 1932 ίσαμε το θάνατο της - μ' ένα μικρό διάλειμμα στην Κατοχή - εί- να βασικό στέλεχος του Εθνικού Θεάτρου. Με τη θρυλική της αντιζηλο, Κατίνα Παξινού, θ' αποτελέσουν την καλλιτεχνική δυάδα που θα διαδεχτεί την ανάλογη της Βερόνη και Παρασκευοπούλου, της Μαρίκας και της Κυβέλης. Θ' αναμετρηθούν στην περίοδο του '30-40 σε πολλές πα- ραστάσεις του Πολίτη και του Ροντήρη, όπως στον *Μπόρμαν* (η Παπα-

δάκη Έλλα), στον *Θόλλο* (Δυσδαμώνα), *Δον Κάρολος* (Βασίλισσα), *Ηλέκ- τρα* του Σοφοκλή (Κλυταμνήστρα), *Βεντάλια* και *Βασιλό σίξυο* του Ουάιλντ, *Πριν απ' το ηλιοβασίλεμα* του Χάουπμαν και στις δύο «κακές κόρες» του Βεάκη στο *Ληο*. Στη *Ζωανθινή σφενάτα* του Ρόμα, εξάλ- λου, με τη στιγμιαία εμφάνιση της Πριμαντόνας, κλέβει την παράσταση. Θα γοητέψει επίσης σαν Πόρσια, Σελμίνη, Τουραντώ, Λαίδη Τηξ, Σει- ρήνα (στα *Δημοουργήματα συμφέροντα του Μπενιαβέντε*) κ.ά. Μα η δραματική κι αγχώδης Ερσλία του Πιραντέλλο (*Να νύσσουμε τους γε- μνοίς*) παραμένει ο μεγαλύτερός της θρίαμβος. Μετά τον εκπατρισμό της Παξινού, στα 1940, θα 'ναι η μοναδική εκπρόσωπος της αρχαίας Τρα- γωδίας στις παραστάσεις του Εθνικού, με την Αντιγόνη, την Ιφιγένεια εν Ταύροις και το κύκνειο άσμα της, την Εκάβη, «ένα γεγονός, όπως έγρα- ψε ο Σικελιανός, που πολύ λιγα όμοιά του μπορούμε ν' απαντήσουμε». Λίγο καιρό πρωτότερα η ίδια έγραφε «περπατώ σ' αυτόν τον κόσμο, σαν να έχω ήδη φύγει για τον άλλο».





Καρόν ντε Μπομαρσαί
Ο ΚΟΥΡΕΥΣ ΤΗΣ ΣΕΒΙΛΛΗΣ
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
 17 Νοεμβρίου 1948

Μετάφραση: Δημήτρης Ροντήρης
 Σκηνοθεσία: Κωστής Μιχαηλίδης
 Σκηνικά: Κλεόβουλος Κλώνης
 Κοστούμια: Αντώνης Φωκάς
 Δημήτρης Χορν (Φίγκαρο), Έλλη
 Λαμπέτη (Ροζίνα), Χριστόφορος
 Νέζερ (Μπάρτολο), Ανδρέας
 Φιλιππίδης (Κόμης Αλμαβίβα)

< > Ένα όμορφο και ταλαντούχο
 ζευγάρι στη ζωή και στο σανίδι του
 θεάτρου μας.



Μετάφραση: Ιωάννης Γρυπάρης

Σκηνοθεσία: Δημήτρης Ροντήρης

Σκηνικά: Κλεόβουλος Κλώνης

Κοστούμα: Αντώνης Φωκιάς

Μουσική: Μενέλαος Παλλάντιος

Χορογραφία: Ραλλού Μάνου-Μυλωνά

Μαρίκα Κοτοπούλη (Κλυταιμνήστρα), Κάκια Παναγιώτου - Τιτίκα Νισφωράκη (Κασσάνδρα), Ιφάννης Αποστολίδης (Αγαμέμνων), Νίκος Χατζίσκος (Αίγιθος- Απόλλων), Δημήτρης Μυράτ (Ορέστης), Έλσα Βεργή (Ηλέκτρα), Αθανασία Μουσταία (Βάγια-Πυθία)

ΟΡΕΣΤΕΙΑ (στίχοι 3796)

Τριλογία του Αισχύλου που νίκησε στα Διονύσια του 458 π.Χ., δύο χρόνια πριν απ' το θάνατο του ποιητή στη Σικελία. Είναι η μόνη αρχαία τριλογία που έφτασε στην εποχή μας ολόκληρη και το πρώτο αισχύλιο έργο, απ' τα γνωστά μας, που προϋποθέτει *σημικά* παλάτι του Αγαμέμνονα, Μαντείο των Δελφών, Άρειος Πάγος της Αθήνας. Τα μέρη: *Αγαμέμνων* (στ. 1673), *Χοηφόροι* (στ. 1076), *Ευμενίδες* (στ. 1047)- λείπει το σατυρικό δράμα *Πρωτεύς*. Η τριλογία ανήκει στο μυθολογικό κύκλο της κατάρας των Ατρείδων κι αποτελεί ιστορικά το πρώτο έργο τέχνης με θέμα το έγκλημα και την εξάλειψη. Η σημασία της, σαν ενιαίο έργο, βρίσκεται ιδιαίτερα στο γεγονός πως ο Ορέστης και όχι η Κλυταιμνήστρα, πολύ λιγότερο ο Αγαμέμνονας, είναι ο βασικός ήρωας. Παγμένο χωριστά, το πρώτο απ' τα τρία έργα - όπου ο Ορέστης δεν εμφανίζεται - δημιουργεί μια παράξενη εντύπωση. Γίνεται φανερό πως λείπει το δραματικό συμπέρασμα, η συγκέντρωση όλων των συμπαιθητικών μας αντιδράσεων σ' ένα συγκεκριμένο πρόσωπο. Τείνουμε έτσι σφαλέρια να συμπάσχουμε μ' ένα χαρακτηριστή δεύτερη σημασία στο μύθο, την Κασσάνδρα, επειδή το πέρασμα της μες' απ' την πραγμακή δράση προσφέρει μια ολοκληρωμένη εικόνα αγωνίας και θανάτου. Μήτε στιγμή δε μας ζητάει ο Αισχύλος να ταυτίσουμε τον εαυτό μας με την Κλυταιμνήστρα. Τη βλέπουμε σαν κακοποιό στοιχείο. Δε μετανιώνει, δεν έχει τύψεις, δεν εξιλεώνεται απ' τον πόνο. Αγέροχη ίσασα την στερνή σσηνή του *Αγαμέμνονα*, αφήφάει τη φρίκη της κοινής γνώμης. Τα τελευταία λόγια της φόνισσας στον εραστή και συνεργό της είναι: «Έγώ κι εσύ, με την εξουσία στο χέρι θα τα βολέψουμε όλα εδώ!» Ο θεατής, στο δεύτερο έργο της τριλογίας, ' θ' αντίληφτεί τη ειρωνεία που έχουν τα στερνά λόγια του πρώτου: με το θάνατο της ίδιας της Κλυταιμνήστρας και του Αίγιθου απ' το χέρι του Ορέστη, που φτάνει εκδικητής του πατέρα του. Τα πράγματα, ωστόσο, δε «βολεύονται» όταν η βία διαδέχεται τη βία. Έτσι, ούτε στο τέλος της δεύτερης τραγωδίας μπορεί το δράμα να λογαριαστεί ολοκληρωμένο. (Κι αυτό μας γεννάει τη σκέψη πως πιθανόν και τ' άλλα έργα του Αισχύλου να μην τα νιώθουμε όπως πρέπει, αφού, εξόν απ' τους *Πέρσες*, αποτελούσαν τμήματα μιας άγνωστης δραματικής ενότητας). Μόλις αντιφύσει νεκρή τη μάνα που σκότωσε, ο Ορέστης στοιχειώνεται απ' τις Ερινύες - αό-

ρατες ακόμα, μα τρομαχτικές. Ορατές θα γίνουν στο τρίτο μέρος της τριλογίας, όταν βρίσκουμε το μητροκτόνο ικέτη στο ναό του Απόλλωνα, του ηθικού αντουργού της εγκληματικής του πράξης. Και μονάχα στην τελική λύση, η σσηνή της Κασσάνδρας του πρώτου έργου φανερώνει το πραγματικό της νόημα: ο θεός που κατέστρεψε την Κασσάνδρα και που πρόσταξε την τιμωρία της Κλυταιμνήστρας, απλώνει τώρα μεγάλοςφυχα το χέρι στον Ορέστη. Μ' αυτόν τον τρόπο θ' αποδείξει ένα σπουδαίο ηθικό θεώρημα: πως στον άνθρωπο, που γνώρισε την ψυχική αγωνία για το σφάλμα του, αξίζει μια ανταμοιβή - άγνωστη στις πρωτόγονες θρησκείες και δημιούργημα του ελληνικού πολιτισμού - η *συχώρεση*. Η αισχύλική τριλογία φτάνει στο συμπέρασμά της μ' ένα χριστιανικό μήνυμα, πέντε αιώνες πριν απ' το Χριστό. Και με κάτι ακόμα πιο πολύτιμο: την επικράτηση της *ελευθέρης ανθρώπινης κρίσης*. Η μοίρα της αργολικής δυναστείας είχε ενοχοποιηθεί, όχι μονάχα ανθρώπους, μα και θεούς. Κι όμως την ουσιαστική λύση δεν τη φέρνει η θεϊκή παντοδυναμία, μα η απόφαση ενός ορκωτού δικαστηρίου ανθρώπων. Ο Ορέστης αθωώνεται ερήμην του παντογνώστη Δία κι οι θεοί που του παραστέκονται είναι ο Απόλλωνας και η Αθηνά, δυο θεότητες της νέας γενιάς. Στο φόβο της για τη θεϊκή μοναρχία, η ανθρωπότητα στρέφεται στους δημοκρατικότερους νεότερους θεούς. Απ' αυτούς ενδόμυχα ελπίζει, αν όχι να εξοντώσουν, τουλάχιστο να εξουδετερώσουν το γερασμένο πια άρχοντα του κεραυνού. Ωστόσο, στη δίκη του Ορέστη, μήτε η επιρροή του Απόλλωνα, μήτε η ψήφος της Αθηνάς θα είχαν καμιά δύναμη, αν περισσότεροι απ' τους μισούς Αθηναίους δικαστές είχαν ψηφίσει καταδίκη αντί συγχώρεση. Η τελική κρίση, που εξαγίζει οριστικά τον ένοχο, βγαίνει από μυαλό ανθρώπινο κι όχι από νόμο θεϊκό.

Η πρώτη περιβόητη νεοελληνική παράσταση της τριλογίας στάθηκε του Βασιλικού Θεάτρου στα 1903 (μετάφραση Σωτηριάδη, διδασκαλία Οικονόμου, με Φυρστ, Μέγγουλα, Ροζαλία Νίκα και Μαρίκα Κοτοπούλη). Προκάλεσε τα λεγόμενα «Ορεστέακά» - την εξέγερση των φοιτητών κι οπαδών του Μιστριώτη, που δεν εγκρίνανε άλλη γλώσσα στις αναβιώσεις παρά μόνο την αρχαία.

Η Κλυταιμνήστρα παγιδεύει τον Αγαμέμνονα.





< Η Μαρία Κοτοπούλη Κλυταιμνήστρα. Στα πόδια της το φονικό διπλό πελέκι.

Ο Χορός μοιρολογεί τον *δολοφονημένο* μεγάλο βασιλιά. Υ

Στις επόμενες δύο σελίδες ο εκδικητής Ορέστης αντιμετωπίζει την ίδια του τη μάνα. Ο φόνος θα ξεσηκώσει τις Ερινύες που θα τον παιδέψουν ανελέητα μέχρι να τον δικαιώσει ο Άρειος Πάγος. >









ΚΑΡΟΛΟΣ ΚΟΥΝ

Σκηνοθέτης και δάσκαλος, μια απ' τις πιο παθιασμένα δημιουργικές φυσιογνωμίες του θεάτρου μας. Γεννήθηκε στη Μικρασία, από αλλοδαπό πατέρα, σπούδασε στην αμερικανική Ροβέρτειο Σχολή της Πόλης και στο Παρίσι. Για μια οκταετία περίπου δίδαξε αγγλικά στο Κολλέγιο Αθηνών - όπου και πρωτοδοκίμασε τις σκηνοθετικές του ικανότητες στη μικρή σχολική σκηνή, με μαθητές. Ανέβασε παραμυθοκωμωδίες, που τις έγραφε ο ίδιος, κι απ' τα 1933 καταπιότανε τολμηρότητα με Αριστοφάνη (*Όρνιθες, Βάτραχοι, Πλούτος*), Κρητικό Θέατρο (*Στάθης*), Σαξέπτερ (*Όνειρο και Τριαιμία*). Οι πρώτες κιάλας απ' τις παραστάσεις αυτές προκάλεσαν ξωηρό ενδιαφέρον σε μερικούς διανοούμενους, που τον παρακίνησαν να ιδρύσει Λαϊκή Σκηνή (1934-1936), με άγνωστους τότε νέους (Καλλέργη, Ζερβό, Διανέλλο, Φρόσω Κοκκόλα κ.ά.) και να δημιουργήσει δασκαλεύοντάς τους ένα ποιητικό λαϊκό θέατρο. Όσα αξιοπρόσεχτα στοιχεία και να είχε όμως η προσπάθεια - με *Άλωση, Ερωφίλη, Κατά φαντασίαν ασθενής* και συμβολή του Τσαρούχη - ναυάγησε εισπρακτικά, κι ο Κουν περιορίστηκε ξανά στο σχολικό επάγγελμα. Το δαιμόνιο δεν τον άφηνε, ωστόσο, να ησυχάσει και στα 1939, παρατώντας το Κολλέγιο, ανεβάζει - σε μια στενάχωρη αίθουσα του Ελληνικού Ωδείου και με πενιχρότητα μέσα - έναν αποκαλυπτικό *Βυζαντινόητο*. Γίνεται ευθέως ανάρπαστος απ' τις θιασαρχίνες της Αθήνας, Μαρίκα Κοτοπούλη και Κατερίνα Ανδρεάδη, και συνεργάζεται μαζί τους. Χωρίς να διακόψει τις απαραίτητες αυτές συνεργασίες, εγκαθιναίξει στα 1942 το Θέατρο Τέχνης, που για δέκα περίπου χρόνια θα στεγάζει στο Θέατρο Αλίκης (νυν Μουσούρη) λειτουργώντας μονάχα στις άγονες απογευματινές ώρες. Ιστορική είναι η εναρκτήρια περίοδος με την *Αγριάσπη*, τη *Σουάνεβιτ* του Στρίντμπεργκ, το *Έπι είναι αν έπι νομίζε*, κι αργότερα, τα *Καποπότια* των Κώλντγουελ-Κέρκλαντ (παιγμένα, για τη γερμανική λογοκρισία, σαν γαλλικό έργο με τίτλο *Ένα κομμάτι γης*). Στους πρώτους κοινωνικούς ηθοποιούς έχουνε προστεθεί η Μεταξά, η Χατζηαργύρη, η Λαμπροπούλου, ο Διαμαντόπου-

λος και, στα 1946, η Λαμπέτη θα καθιερωθεί με την επιτυχία της στο *Γυάλινο Κόσμο*. Πίσω απ' τις διεγερτικές παραστάσεις, πάντα υπάρχει ο αδιάκοπος μόχθος, όχι μονάχα για τη συνέχεια της δημιουργίας, μα και για την επιβίωση των συντελεστών της. Κι αν ένας Χρησιμοποιός είχε θυσιάσει στην τέχνη το πουγκί του, ο Κουν δεν έχει πουγκί ούτε για να φάει. Ευτυχώς, μια ομάδα ευπόρων «Φίλων του Θεάτρου Τέχνης», μ' εμπυχωτή την πάντα δραστήρια Δώρα Στράτου, θα έρθει αρωγός. Κι ανάλογη ομάδα θα βοηθήσει το θίασο ν' αράξει τελικά, στα 1954, στο επιτέλους μόνιμο λιμάνι του στον Ορφέα. Απ' τους παλιούς του συνεργάτες κανένας δεν είναι μαζί του στην έναρξη του υπογείου - κι αναγκαστικά «κυκλικού» - θεατρικού ναού. Απ' τις πρώτες κιάλας παραστάσεις θα διακριθούνε τα καινούργια ταλέντα της σχολής του: Ζαβιτσιάνου, Χατζημάρκος, Φυσσούν, Λαζάνης κ.ά. Η ζωτικότητα κι η ευφορία του σκηνοθέτη είναι τεράστιες, οι περισσότερες παραστάσεις του συνταρακτικές - ιδιαίτερα σ' έργα του Τένεσου Ουίλλιαμς και Άρθουρ Μίλλερ, Μπρεχτ, Φρις και Βάις, Ιονέσκο κι Αρραμπάλ, που σχεδόν πρώτος τα κάνει κτήμα του ελληνικού κοινού. Ανεβάζει επίσης Καμπανέλλη και νεότερους εγχώριους δραματουργούς, αποφεύγοντας τους «παλιούς». Στα 1959 ξαναθυμάται τους αγαπημένους του *Όρνιθες* και - με την άξια συμπαρασταση του Χατζηδάκι, του Τσαρούχη και της Ζουζούς Νικολοδή - μας δίνει μια υποδειγματική αναβίωση Αττικής Κομωδίας. Θ' ακολουθήσουν κι άλλες αρχαίες παραστάσεις στο Ηρόδειο, στην Επίδαυρο, καθώς και περιοδείες στο εξωτερικό. Κι απ' τον καιρό που καθιερώνονται οι επιχορηγήσεις, το Ελληνικό Κράτος ξεφλάει τον Κουν αναδρομικά για τα όσα του χρώσταγε απ' τα 1934. Έτσι, ο ακοήρατος αγωνιστής πρόφτασε να πάρει στα γεράματά του την ανάσα, που είχε στερηθεί μια ολόκληρη ζωή.



ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

Διευθυντής ορχήστρας και συνθέτης. Γιος του δερματέμπορου Ιωάννη Μητρόπουλου και της Αγγελικής Μητροπούλου, το γένος Αναγνωστοπούλου, γεννήθηκε στις 18.2.1896. Σπούδασε στο Ωδείο Αθηνών πιάνο με τον Λούντβιχ Βάσσενοβεν και αρμονία, αντίστιξη και φούγκα με τον Αρμάν Μαροίκ. Το 1919 πήρε δίπλωμα σολίστ πιάνου με άριστα παμφηφεί και ιδιαίτερη τιμητική διάκριση (Χρυσούν Μετάλλιον Ιφιγένειας και Ανδρέα Συγγρού). Τον επόμενο χρόνο ως υπότροφος του Ωδείου Αθηνών πήγε στις Βρυξέλλες, όπου πήρε ιδιωτικά μαθήματα σύνθεσης από τον Πολ Ζυλόν και οργάνου από τον Αλφόνς Ντεσμέ. Από το 1922 έως το 1924 εργάστηκε ως μουσικός προγραμμαστής (Korrepetitor) στην Κρατική Όπερα του Βερολίνου Unter den Linden. Η συνάντηση στο Βερολίνο με τον Φερρότσιο Μπουζίνι στάθηκε αποφασιστική για τη σταδιοδρομία και τη διαμόρφωση της καλλιτεχνικής του προσωπικότητας.

Ο Μητρόπουλος άρχισε τη σταδιοδρομία του στην Αθήνα, όπου διηθύνε ως μόνιμος αρχιμουσικός τη Συμφωνική Ορχήστρα του Ελληνικού Ωδείου (1924-25), την Ορχήστρα του Συλλόγου Συναυλιών (1925-27) και την Συμφωνική Ορχήστρα του Ωδείου Αθηνών (1927-37). Η πρώτη του εμφάνιση ως προσκαλεσμένου μάστρου έγινε στο Βερολίνο στις 27.2.1930, με την Φιλαρμονική του Βερολίνου. Ακολούθησαν εμφανίσεις του με τη Γαλλική Ορχήστρα του Παρισιού, την Ορχήστρα της Εθνικής Ακαδημίας της Σάντα Τεσάλια, την Κρατική Φιλαρμονική του Λένινγκραντ, την Ορχήστρα Συναυλιών Λαμουρέ, τη Συμφωνική Ορχήστρα της Βοστώνης, τη Συμφωνική Ορχήστρα της Μινεάπολης (ΣΟΜ) κ.ά. Το 1938 διαδέχτηκε τον Γιουζίν Όρμαντο στη θέση του μόνιμου αρχιμουσικού της ΣΟΜ που κράτησε ως το 1949. Παράλληλα, από το 1944 έως το 1947 ήταν ο καλλιτεχνικός διευθυντής και αρχιμουσικός της Robin Hood Dell Symphony Orchestra.

Στα 1949 ο Μητρόπουλος ανέλαβε ως συνδιευθυντής με τον Λέοπολντ Στοκόφσκι της Φιλαρμονικής της Νέας Υόρκης, της οποίας διατέλε-

σε καλλιτεχνικός διευθυντής και αρχιμουσικός από το 1951 έως το 1957. Από το 1950 άρχισε και πάλι να διευθύνει στην Ευρώπη, όπου είχε να εμφανιστεί από την κήρυξη του Β' Παγκόσμιου Πολέμου (1939) ενώ, συγχρόνως διέκοψε την μακρόχρονη απουσία του από το λυρικό θέατρο. Τα επόμενα χρόνια μοίρασε τη δραστηριότητά του ανάμεσα στη Φιλαρμονική, τη Μετροπόλιταν Όπερα της Νέας Υόρκης, την ορχήστρα μουσικής δωματίου The New York Chamber Ensemble και τις ευρωπαϊκές εμφανίσεις. Εκτός από την Φιλαρμονική, ο Μητρόπουλος διηθύνε όλες τις άλλες μεγάλες ορχήστρες των ΗΠΑ, τη Συμφωνική Ορχήστρα της Βοστώνης, την Ορχήστρα της Φιλαδέλφειας, τη Φιλαρμονική του Λος Άντζελες, την Ορχήστρα του Κλήβελαντ κ.ά. Στην Ευρώπη συμμετείχε με την Φιλαρμονική της Νέας Υόρκης ως προσκαλεσμένος μάστρος στις εκδηλώσεις των Φεστιβάλ του Σάλτσμπουργκ, της Αθήνας, της Σύγχρονης Μουσικής της Βενετίας, του Μουσικού Μαΐου της Φλωρεντίας κ.λπ. Διηθύνε επίσης παραστάσεις όπερας στη Σκάλα του Μιλάνου, στην Κρατική Όπερα της Βιέννης κ.ά. Έδωσε συμφωνικές συναυλίες με ορχήστρες όπως η Ορχήστρα του Θεάτρου της Σκάλας, η Φιλαρμονική της Βιέννης, η Φιλαρμονική του Βερολίνου, η Ορχήστρα Κοντσέρτζκεμπο του Άμστερνταμ, η ορχήστρα της Βαυαρικής Ραδιοφωνίας κ.ά. Με τη ΣΟΜ, τη Φιλαρμονική της Νέας Υόρκης και την Μετροπόλιταν εμφανίστηκε στα πλαίσια δεκάδων περιοδίων σε πόλεις των ΗΠΑ και της Λατινικής Αμερικής. Το καλοκαίρι του 1955 η Φιλαρμονική πραγματοποίησε μαζί του περιοδεία σε πόλεις της Ευρώπης, ανάμεσά τους και στην Αθήνα.

Για την περίοδο 1957 - 58 ο Μητρόπουλος εκλέχτηκε και πάλι συνδιευθυντής με τον Λέοναρντ Μπέρνσταϊν της Φιλαρμονικής, και από την περίοδο 1958-59 διηθύνε πλέον την ορχήστρα αυτή ως προσκαλεσμένος μάστρος. Πέθανε στις 2.11.1960 από καρδιακή προσβολή πάνω στο πόντιο της Σκάλας του Μιλάνου, στη διάρκεια μιας δοκιμής της Τρίτης Συμφωνίας του Γκούσταβ Μάλερ.



Άντον Τσέχωφ

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΑΔΕΛΦΕΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 11 Απριλίου 1951

Μετάφραση: Αθηνά Σαραντίδη

Σκηνοθεσία: Κάρολος Κουν

Σκηνικά - Κοστούμια: Γιάννης Στεφανέλλης

Μαρία Αλκαίου (Ειρήνα), Ελένη Χατζηαργύρη (Μάσα), Βάσω Μεταξά
(Όλια), Λυκούργος Καλλέργης (Νικολά Τούζεμπαχ), Θάνος

Κοτσόπουλος (Αλεξάντρ Βερσίνιν)





ΝΙΚΟΣ ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ-ΓΚΙΚΑΣ

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1906. Υπήρξε μαθητής του ζωγράφου Κ. Παρθένου και αργότερα σπούδασε στην Ακαδημία Ρανσόν στο Παρίσι, μαθητής των Μπισιέρ και Γαλάνη. Παρακολούθησε αισθητική, καθώς και γαλλική και ελληνική φιλολογία στη Σορβόνη. Ως ζωγράφος πρωτοεμφανίστηκε το 1927 με ατομική έκθεση στο Παρίσι. Από τότε έχει εκθέσει πολλές φορές στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Από το 1941 - 58 διετέλεσε τακτικός καθηγητής ζωγραφικής στην Αρχιτεκτονική Σχολή του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου. Έχει σχεδιάσει σκηνικά και κοστούμια για αρκετά έργα. Στην Αθήνα παρουσίασε τα πρώτα του σκηνικά στο θέατρο της Μ. Κοτοπούλη το 1937. Αργότερα συνεργάστηκε με το Εθνικό Θέατρο, το Ελληνικό Χορόδραμα κ.ά. Έχει εικονογραφήσει βιβλία και έχει γράψει μελέτες για θέματα αρχιτεκτονικά και αισθητικά.

Αριστοφάνης

ΝΕΦΕΛΛΙ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 3 Νοεμβρίου 1951

Μετάφραση: Κώστας Βάρναλης

Σκηνοθεσία: Σωκράτης Καραντινός

Σκηνικά - Κοστούμια: Νίκος Χατζηκυριακός-Γκίκας

Μουσική: Γ. Καζάσογλου

Χορογραφία: Ραλλού Μάνου

Χριστόφορος Νέζερ (Στρεψιάδης), Δ. Χατζημάρκος (Ξανθίας),

Χρήστος Ευθυμίου (Σωκράτης), Ιορδάνης Μαρτίνος (Φειδιππίδης),

Μιράντα Μυράτ (Κορυφαία)

Προσχέδιο της μακέτας του σκηνικού. >

ΝΕΦΕΛΛΙ (στίχοι 1510)

Κωμωδία του Αριστοφάνη που (με τ' όνομα του Φιλωνίδα) ήρθε τρίτη στα Διονύσια του 423 κι επηρέασε μια μερίδα Αθηναίων ενάντια στο Σωκράτη. Το κείμενο, ωστόσο, που σώθηκε δεν ανήκει σ' αυτή, μα στη μεταγενέστερη *δεύτερη* γραφή της (κατ' άλλους ηπιότερη, κατ' άλλους δριμύτερη στην πολεμική της). Έχει για στόχο τα φροντιστήρια των Σοφιστών που είχαν κατακλύσει την Αθήνα και, γενικότερα, τους εξωφρενισμούς της «προοδευτικής» παιδείας. Ο γέρο-Στρεψιάδης αποφασίζει να γραφτεί σε μια απ' τις σπουδαίες τούτες σχολές, για να μάθει «σοφιστείες», που θα του επιτρέψουνε ν' αφήσει τους δανειστές του απλήρωτους. Συνάμα πασχίζει να μορφώσει με τον ίδιο τρόπο το μοναχογιό του, με αποτέλεσμα ν' αποβλακωθεί ο νέος πιο πολύ απ' τον κέρη του. Συμβολικά και δίχως εχθρική πρόθεση, χρησιμοποιεί ο Αριστοφάνης τον πιο περιώνυμο δάσκαλο της εποχής, το Σωκράτη, σαν γελοίο σοφιστή που φιλοσοφεί για το Σύμπαν ψηλοκρεμασμένος σ' ένα καλάθι και διδάσκει πως ο «πιστός των κουνουπιών είναι τρομπέτα». (Ο πραγματικός Σωκράτης ήταν στόχος κι άλλων κωμωδιογράφων και παρακολουθούσε τις παραστάσεις γελώντας κι ο ίδιος). Η διαμάχη της συντηρητικής παλιάς παιδείας και της ελευθεριάζουσας καινούργιας κορυφώνεται στον αλληγορικό διαλεκτικό *στίχο* Δίκαιου και Άδικου Λόγου - λίγο προτού εξαφανιστεί ο θεατρικός φιλόσοφος μέσα στο καίγόμενο φροντιστήριό του και διαλυθεί ο Χορός των νεφελωμάτων της διδαχής του. Μια απ' τις παλιότερες νεοελληνικές αναβιώσεις της κωμωδίας έγινε απ' το θίασο του Σοφοκλή Καρόδη, γέρω στα 1870, και τριάντα χρόνια αργότερα παίχτηκε η μετάφραση του Σουρή. Απ' το Εθνικό Θέατρο ανεβίστηκε στα 1951 με αξιόλογη ιστορική ακριβολογία (σκηνοθεσία Σ. Καραντινού και σκηνικό, κοστούμια, «σκηνή» και προσοπεία του Ν. Χατζηκυριακού-Γκίκας) και για πρώτη φορά στην Επίδαυρο, στα 1970 (σκηνοθεσία Α. Σολομού, σκηνικό και κοστούμια Γ. Βακαλό.

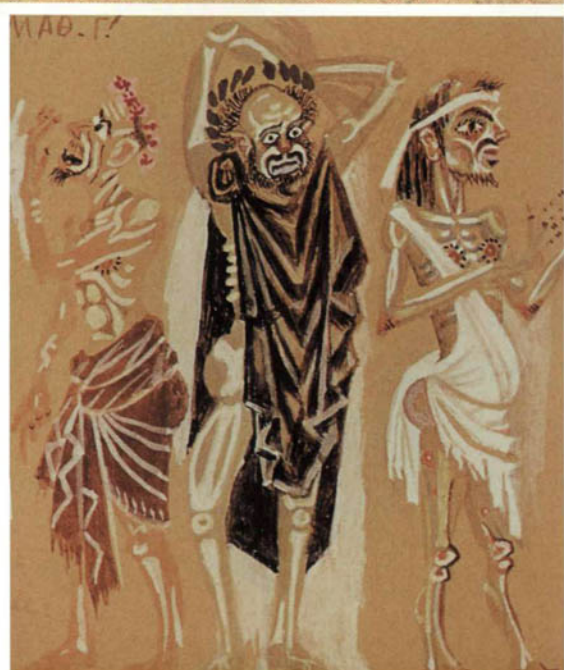
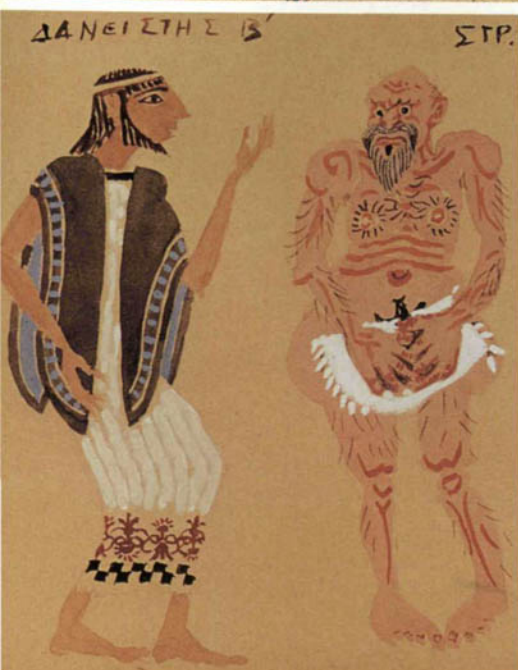




Η κωμωδία *Nepheles* σκηνοθετημένη από τον Σωκράτη Καραντινό με αξιοπρόσεχτη αρχαιογνωσία (μάσκα, σκευές κ.λπ.) εισάγει τον Αριστοφάνη στο Εθνικό.

< Ο Γκέκας δημιουργεί μια μοναδική ατμόσφαιρα.





< Μακέτες κοστούμιών και φωτογραφία από την παράσταση.



Τζωρτζ Μπέρναρντ Σω
 ΑΓΙΑ ΙΩΑΝΝΑ
 ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 28 Φεβρουαρίου 1951

Μετάφραση: Δημήτρης Κωνσταντινίδης
 Σκηνοθεσία: Αλέξης Σολομός
 Σκηνικά - Κοστούμια: Νίκος Χατζηκρυϊάκος-Γκίκας
 Μουσική: Μάνος Χατζηδάκις
 Αλέκα Κατσέλη- Βάσω Μανωλίδου (Ιωάννα), Γρηγόρης Βαφιάς
 (Μπερτράν ντε Πουλιαντζέ), Λυκούργος Καλλέργης (Αρχιεπίσκοπος),
 Μιχάλης Μπούλης (Κυανοπάγων), Γιώργος Γληνός (Κωσόν), Νίκος
 Παρασκευάς (Ιεροεξεταστής)

ΒΑΣΩ ΜΑΝΩΛΙΔΟΥ

Η παρουσία της Βάσως Μανωλίδου στο ελληνικό θέατρο του 20ού αιώνα ισοδυναμεί κάπως με μια θεία χάρη, σαν δωρεά άνωθεν. Χωρίς δόση μυστικισμού ή μεταφυσικής, πιστεύω βαθιά πως ο θεός ή, αν θέλετε, η φύση, το ακατανόητο αίγυμα που έγραφε ο Ευριπίδης, εξαπολύουν στη Γη μια φυσική δύναμη πλήρη, με την πνοή, δηλαδή το πνεύμα της φυσικής ιστορίας, κάτι σαν υπόμνηση ότι η φύση είναι εδώ, παρακολουθεί, επεμβαίνει, διορθώνει, βελτιώνει τις μορφές της, γιοιάζεται για τη συνέχεια, τη συνοχή και τη δόξα της δημιουργίας.

Αυτό το ρόλο, κατά την ταπεινή μου γνώμη, παίζουν αυτά που ονομάζουμε αυτοφυή τάλαντα, τις γόνιμες και εξυπαρχής δόκιμες προσωπικότητες που μεταφέρουν στον κόσμο μας τα πυκνά και εμπνευσμένα μηνύματα της οργανωμένης σε νομοτέλεια φυσικής δυνατότητας.

Η Βάσω Μανωλίδου είναι ένα απ' αυτά τα προικισμένα με μαγικό μαγνητισμό όντα που εστάλισαν στον κόσμο για να δoξάσουν τη δημιουργία. Και να την επικυρώσουν κατά τρόπο οριστικό, έναντι κάθε αμφιβολίας και κάθε καλόπιστης αίρεσης.

Όταν στα είκοσι χρόνια της, η Βάσω Μανωλίδου επιλέγει το θέατρο για να φανερώσει ενώπιον των Ελλήνων ανθρώπων το θάυμα της δημιουργίας, η επιλογή αυτή ήταν μια βαθιά ρήξη με την ιστορία των μορ-

φών στο χώρο του θεάτρου. Υπήρχε σπουδαία υποκριτική τέχνη στην Ελλάδα, ρωμαλέοι ηθοποιοί, λεπταίσθητες ηθοποιοί, πλούσια τάλαντα, ηφαιστιώδεις και εκρηκτικές εκδοχές της μιμητική τέχνης: Βερόνη, Παρασκευοπούλου, Ειμαρμένη Ξανθάκη, Κυβέλη, Κοτοπούλη, Σαπφώ Αλκαίου, Παξινού, Παπαδάκη, Κατερίνα. Ίδού μερικές γυναικείες προσωπικότητες που προϋπάρχουν της Μανωλίδου και σφραγίζουν με την τέχνη τους τη μικρή αλλά σημαντική ιστορία του νέου ελληνικού θεάτρου.

Απ' την άλλη μεριά: Λεκατσάς, Φυρστ, Παντόπουλος, Βεάκης, Μιωντής, Δενδραμής. Κολοσσοί υποκριτικής δύναμης, φαντασίας και μεταμορφωτικού δαιμονίου.

Η Βάσω Μανωλίδου δεν ανήκει σε καμιά φυλή, σε κανένα είδος, δεν υπακούει σε καμιά ταξινόμηση, δεν κωδικοποιείται, δεν εντάσσεται σε κατηγορία, δεν καταγράφεται πουθενά έως τότε, δεν περιγράφεται στα θεατρολογικά εγχειρίδια. Γιατί; Διότι δεν οφείλει τίποτα στην ιστορία του θεάτρου, δεν κατάγεται από καμιά σχολή, δεν αντλεί κύρος από κανέναν δάσκαλο, δεν παίρνει «αμπάριζα» από κανένα επίσημο ή ανεπίσημο σύστημα υποκριτικής. Είναι μια αυταξία και μια αυτοδύναμη οντότητα.

Δεν έμαθε την τέχνη του θεάτρου από κανέναν, την ήξερε!





ΑΙΜΙΛΙΟΣ ΒΕΑΚΗΣ

Κατά γενική ομολογία, ένας ασύγκριτα μεγάλος Έλληνας ηθοποιός του 20ού αιώνα - με τεράστιο και πολύπλευρο ταλέντο, με γνώση, πάθος κι αγάπη της σιηνής. Σπούδασε στη Βασιλική Δραματική Σχολή και πρωτοβγήκε στο Βόλο, το 1901. Έπαιξε με τη Μαρίκα Κοτοπούλη, την Κυβέλη και (σε συνεργασία με το Χριστόφορο Νέξερ) στην Εταιρία Ελληνικού Θεάτρου. Σημείωσε μίαν απ' τις πρώτες του μεγάλες θεατρικές επιτυχίες στον *Οιδίποδα* του Φώτου Πολίτη (1919), που τον ξανάπαιξε, με τον ίδιο σκηνοθέτη, στα 1933. Είχε διακριθεί επίσης σε σαιξπηρικούς ρόλους όταν, στα 1932, εντάχθηκε στο νεοσύστατο Εθνικό Θέατρο, που στάθηκε από τότε το πραγματικό του βασίλειο. Οι κυριότεροι θρίαμβοι του - αδύνατο να τους αναφέρουμε όλους - ήταν στα έργα: *Άμαξι*, *Άνα Κρίσι*, *Θάνατος του Δαντόν*, *Γιάννης Γεβρηήλ Μπόρμιαν*, *Οθέλλος*, *Ταπεινώ και καυφρονομένοι* (δική του διασκευή απ' τον Ντοστογιέφσκι), *Οιδίπους Τύρηνος*, *Φιντανάκι*, *Κύβελος*, *Του φροχού τ' αρνί*, *Ίβάν ο προμερός*, *Δωδέσατη νύχτα* (Κυρ Τόμπης), *Τριστένη*, *Αρραβωνίσματα*, *Πριν το ήλιο-βουλέμα*. Κατά φαντασίαν ασθενής, *Πόθοι κάτω απ' τις λείκες* και - το κορυφωμα - *Βασιλιάς Αη*. Στην Κατοχή κάνει θίασο με την Μανωλίδου, τον Παππά και το Δενδραμή (*Θαμπά τζήμα*, *Νιάπι*, *Αγαπητός της βοσκοπούλας*), συνεργάζεται με την Κατερίνα και, στην Απελευθέρωση, με τους Ενομένους Καλλιτέχνες (*Νικητήριο τραγούδι* του Περγιάλη κ.ά.). Ξανά στο Εθνικό, απ' τα 1950, παίζει το ζωγράφο Κουτούζη στους *Τρεις κόσμος* του Ρώμα, που είναι και ο στερνός του ρόλος. Τη μέρα της κηδείας του θρήνηι ολόκερος ο λαός της Αθήνας.

Ο Βεάκης έθρεψε και φώτισε τον τόπο με την πληθωρική του προσωπικότητα - δίχως ποτέ να επιδιώξει για τον εαυτό του προβολή, διαφήμιση, επιχορήγηση ή άλλο φιλόδοξο νταβαντούρι. Ζούσε για ν' ανασαίνει το θεατρικό σανίδι. Η γυναίκα του, Σμαράγδα, έπαιξε σχεδόν πάντα στο πλευρό του, και τα παιδιά του, η Μαίρη, ο Γιάννης κι ο Μίμης, ασχολήθηκαν με την Τέχνη αξιόλογα. (Δυστυχώς, μια παραμορφωτική του καλλιτεχνική κινηματογραφική ταινία είναι το μόνο δείγμα Βεάκη που απόμεινε).

< Πορτραίτο του Βεάκη από τον Απ. Γεράλη (1936).

Ο Βεάκης Δον Μπάρτολο στον *Κουρέα της Σεβίλλης* το 1939. >



Διονύσιος Ρώμας

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΚΟΣΜΟΙ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 9 Μαΐου 1951

Σκηνοθεσία: Κωστής Μιχαηλίδης

Σκηνικά - Κοστούμια: Κλεόβουλος Κλώνης

Αμφίλιος Βεάκης (Πάπα- Κουτούξης), Αλέκα Κατσέλη (Κοντέσσα Μιχαλίτσαινα), Ν. Παπακωνσταντίνου (Μερτελλάος), Γιώργος Μπινιάρης (Κόντε Μακρή), Δέσπω Μανωλίδου (Κοντέσσα Μακρή), Γιώργος Γιηνός (Κόντε Λούντζης), Γιώργος Παππάς (Μαρτινέγκος)

Ο στερνός ρόλος του Βεάκη. Ο Ζακυνθινός ζωγράφος Κουτούξης στο έργο του Διονυσίου Ρώμα *Τρεις κόσμοι* - 1951. >





Η ΤΡΑΓΩΔΙΑ

Η πρώτη αυτή μορφή του ποιητικού θεάτρου - και της θεατρικής τέχνης, γενικά - δημιουργήθηκε σαν εξέλιξη της λυρικής ποίησης κι ιδιαίτερα του *Διθύραμβου* που υμνούσε το Διόνυσο. Η ετυμολογία της λέξης οφείλεται, σύμφωνα με την επικρατέστερη γνώμη, στο έθιμο της μεταμφέσης των χορευτών σε τράγους, για να θυμίζουν τους Σάτυρους που ακολουθούσαν το θεό. Η παραλλαγή σε *τριγωδία*, που βρίσκεται σε μερικά κείμενα, έδωσε λαβή και στη θεωρία πως προέρχεται απ' τον *τρίγυ* κι όχι τον *τράγυ*.

Στις διονυσιακές ιεροτελεστίες γίνονταν αναπαραστάσεις με θέμα τα έργα και τις ημέρες του θεού. Αργότερα, χάρη στο Χορό του Διθύραμβου, οι αναπαραστάσεις αυτές διαμορφώθηκαν σ' ολοκληρωμένα μουσικοχορευτικά θέαματα γύρω απ' τα Διονυσιακά Πάθη. Ωστόσο, το θέαμα δεν είχε ακόμα λυτρωθεί απ' τα δεσμά της θρησκείας. Όταν για πρώτη φορά αντήχησαν στη θυμέλη πάθη, όχι πια *θεών*, αλλά *θνητών*, τότε μονάχα ο θεατής άρχισε να ταυτίζει τον εαυτό του με τον ήρωα κι η θεατρική τέχνη μπόρεσε ν' αποτελέσει έναν ανεξάρτητο κόσμο. Η καθιερωμένη ρήση, πως το θέατρο γεννήθηκε απ' τη θρησκεία, δε σημαίνει πως το αρχαίο ελληνικό θέατρο ήτανε θρησκόληπτο. Σημαίνει ακριβώς το αντί

θετο: πως απόχτησε τη δική του ζωή απ' τη στιγμή που εγκατέλειψε τη θρησκευτική μήτρα. Αν μας ήταν γνωστή η σταδιοδρομία του δραματικού προπάτορα *Θέσπη* - ή των απευθείας διαδόχων του, *Χοίριλου*, *Πραπίνα* και *Φρύνηου* - αίνιγμα δε θα υπήρχε για το πότε ακριβώς η δραματολογία λυτρώθηκε απ' την ιεροτελεστία και για το πότε ο Άνθρωπος αντικατάστησε οριστικά, σαν θεατρικός ήρωας, το θεό. Η περίοδος του *Μισγύλου* αρχίζει γύρω στα 500 π.Χ. και φανερώνει μια ώριμη κιόλας μορφή τέχνης, ολότελα ανθρώπινης. Η συμβολή των θεών, σαν θεατρικών προσώπων, είναι τώρα πια μονάχα επικουρική. Κάνουν δικαριτικές εμφανίσεις ή ρίχνουν στην τραγωδία το βάρος μιας αόρατης παρουσίας, αφήνοντας τους πρωταγωνιστικούς ρόλους στους θνητούς. Παρατηρούμε παρόλ' αυτά και κάτι αρκετά αποκαλυπτικό: πως η ανθρωποκρατία ριζώνει στο αθηναϊκό θέατρο την εποχή που ξαναζεί η αθηναϊκή Δημοκρατία. Μόλο που η Τυραννία είχε θεσπίσει τις τραγικές παραστάσεις στα Διονύσια, η Δημοκρατία ήταν εκείνη που έδωσε στην Τραγωδία τον ανθρώπινο χαρακτήρα της. Τη λευτέρωσε απ' το θρησκευτικό φεουδαλισμό, την έφερε αντιμέτωπη με το δίκαιο και το άδικο, την εμπότισε με το μεταφυσικό φόβο. Από την εποχή αυτή, το μυστήριο γίνεται *δράμα*.

Οι λόγοι που έδωσαν στο τραγικό μήνυμα λυρωτικό χαρακτήρα πρέπει ν' αναζητηθούν στη βαθύτερη ψυχαγωγική σκοπιμότητα του θεατρικού φαινομένου. Στ' αρχαία χρόνια η λέξη *ψυχαγωγία* σήμαινε μαζί διασκέδαση κι ανύψωση της ψυχής. Η ελληνική Τραγωδία είχε βάλει για προορισμό της να υμνήσει το θρίαμβο της σκέψης και την ελευθερία της θέλησης του ανθρώπου. Σκοπός των αρχαίων δραματουργών δεν ήταν να μας νοθετήσουν, δείχνοντάς μας πως ο υβριστής πληρώνει αργά ή γρήγορα το σφάλμα του, ή να μας πείσουν να ζούμε ενάρετα, έχοντας το μέτρο για ρυθμιστή της συμπεριφοράς μας. Δε δημιούργησαν τον ανθρώπινο δραματικό ήρωα, μονάχα για ν' αποδείξουν πως, όσο φηλότερα ανεβαίνει κανένας, τόσο πιο βαριά πέφτει. Αντικατάστησαν τους θεϊκούς ήρωες με τον άνθρωπο, γιατί ήθελαν να τονίσουν πως έχει όλα τα προσόντα για να 'ναι ισάξιος τους. Κι αν ο δραματικός ήρωας δε μας έπειθε για τη δύναμη της σκέψης του - μια δύναμη θνητού θεού - τότε η πτώση του δε θα 'χε κανένα ενδιαφέρον για μας. Γιατί ακριβώς απ' τη στιγμή που λυγίζει η αυτοπεποίθησή του και κλονίζεται ο βράχος της ψυχικής του αντοχής, απ' τη στιγμή εκείνη ενεργεί το δράμα του πάνω μας.

Οι *πραγμαίοι αγώνες* άρχισαν στα 534 π.Χ. (βράβευση του Θέσπη με έπαθλο μια κασίκα) και κράτησαν, φθίνοντας ολοένα και πιο πολύ σε σημασία, κάπου πεντακόσια χρόνια. Για τους πρόδρομους και για τους τρεις γνωστούς μας τραγικούς γίνεται (στα ονόματά τους) ιδιαίτερα μνεία. Αφανέστεροι ποιητές του 5ου αιώνα - που καμιά φορά όμως νικούσανε το Σοφοκλή και τον Ευριπίδη - ήταν ο Φίλοκλής, ο Ξενοκλής, ο Ίων, ο Νεόφρων (που είχε γράψει μια *Μήδεια*), ο γιος του Δισχόλου Ευφορίων, ο γιος του Σοφοκλή Ιοφών, ο περιβόητος απ' τις *Θεσμοφοριαζούσες* και το *Συμπόσιο Αγέθων* και μερικοί ακόμα. Στις στεργές δεκαετίες του 4ου αιώνα, όταν πια η Τραγωδία έχει πάρει τον κατήφορο, ο Αριστοτέλης θα καταπιεστεί με την ανάλυσή της και θα μας δώσει τον ορισμό της: «Ἐστίν οὖν τραγωδία μίμησις πράξεως σπουδαιᾶς καὶ τελείας μέγεθος ἐχούσης, ἡδυσμένω λόγῳ χωρὶς ἑκάστω τῶν εἰδῶν ἐν τοῖς μορίοις, δρώντων οὐ δι' απαγγελίας, δι' ἑλέου καὶ φόβου περαινούσα τὴν τῶν τοιοῦτων παθημάτων κάθαρσιν. Λέγω δὲ ἡδυσμένον λόγον τὸν ἔχοντα ρυθμὸν καὶ

αρμονίαν καὶ μέλος...» Βιάζεται να διασαφηνίσει πως «μίμησις ἐστίν οὐκ ἀνθρώπων, ἀλλὰ πράξεως καὶ βίου...», πράγμα σημαντικότατο.

Άσχετα με την τοποθέτησή της απ' τον Αριστοτέλη, η Αττική Τραγωδία - χάρη στα όσα κείμενά της διαφύλαξε ο χρόνος - άσκησε τεράστια επίδραση στους μεταγενέστερους αιώνας και γεννοβόλησε μερικές ιστορικά σπουδαιές αγγλόγλωσσες επιβιώσεις (Α) Η *Romaise*, απ' τον Λίβιο Ανδρόνικο (3ος π.Χ. αιώνας) ίσαμε το *Σενέκα* (1ος μ.Χ. αιώνας), μιμείται με πάθος τα ελληνικά πρότυπα, απερτονίζοντας το στοιχείο της ωμής φρίκης και προσθέτοντας στα μυθολογικά θέματα και τα *ιστορικά*. (Β) Τα *χρυσπανικά Μυστήρια*, χάρη στους ελληνόθρεφτους κληρικούς του Μεσαίωνα, προδίδουν - έστω κι ανομολύητα από φόβο της πυράς - μια θαμπή ανάμνηση του ελληνικού θεάτρου. (Γ) Η *Γαλλική Τραγωδία* ανατέλλει στα χρόνια της Αναγέννησης (16ος αιώνας), μετά την εκτόπιση και τη διάδοση της αρχαίας λογοτεχνίας. (Δ) Η *Αγγλική και Ισπανική* (16ος - 17ος), μόλο που δημιουργούνε με γόνιμη φαντασία ένα καινούργιο τραγικό είδος κι αποφεύγουν την άμεση επαφή με τ' αρχαία κινάτια, δέχονται ωστόσο την επίδρασή τους μέσα απ' τα ιταλικά κανάλια. (Ε) Η *Γαλλική* του 17ου διατυμπανίζει θριαμβευτικά τη νεκρανάσταση της τραγικής Ελλάδας, προσαρμόζοντάς τη στις ηθικές αρχές και στην αισθητική καλλιέπεια τον Λουδοβίκου ημερών. Η θετική κι αρνητική απήχηση της τελευταίας αυτής θεατρικής σχολής είναι τόσο έντονη, που θα σημάνει και τη σταδιακή παρακμή - λόγω κορεσμού - της «ελληνολατρίας». (ΣΤ) Η *Ρομαντική Τραγωδία* (τέλος 18ου - αρχές 19ου) θα ξεκινήσει για νέους ορίζοντες με τον Γκαίτε και το Σίλλερ, προτού φτάσει στη στερνή της αναλαμπή με τον Ουγκό.

Από τότε κι ύστερα, μολοντί παίζονται και ξαναπαίζονται οι πάλιές τραγωδίες - προσφερόμετες δάφνες στους μεγάλους ηθοποιούς - ο κυρίαρχος Ρεαλισμός δεν επιτρέπει καινούργιες. Η έλλειψη, ωστόσο, του ποιητικού αυτού είδους απ' τη θεατρική ζωή θα βάλει σε κίνηση μια νοσταλγική προσπάθεια επαναφοράς του - έστω και με διακοινές - απ' τα πρώτα κιόλας χρόνια του 20ού αιώνα.

< Οι δυο φωτογραφίες Χατζηαργύρη Ηλέκτρα, Κούρκουλος Ορέστης, που εικονογραφούν το κείμενο για την τραγωδία είναι από την παράσταση Ορέστης του Ευριπίδη στην Επίδαυρο το 1971. Υ



Σοφοκλής

ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ

ΩΔΕΙΟ ΗΡΩΔΟΥ ΑΤΤΙΚΟΥ Ι Σεπτεμβρίου 1951

Μετάφραση: Φώτος Πολίτης

Σκηνοθεσία: Αλέξης Μινωτής

Σκηηνικά: Κλεόβουλος Κλώνης

Κοστούμια: Αντόνης Φωκάς

Μουσική: Κατίνα Παξινού

Χορογραφία: Ραλλού Μάνου

Αλέξης Μινωτής (Οιδίπους), Κατίνα Παξινού (Ιοκάστη)

Ο Μινωτής στο *Οιδίπους Τύραννος* θα σκηνοθετήσει και θα παίξει τον ρόλο του Οιδίποδα σε μια ομολογουμένως μεγάλη παράσταση. Ισάξια η Παξινού. >

ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ (στίχοι 1464)

Τραγωδία του Σοφοκλή, που ανήκει στη μέση δραματουργική του περίοδο (430-422 π.Χ.) και που ατύχησε στον τραγικό διαγωνισμό. Οι αρχαίοι λογαριάζανε τον *Οιδίποδα* «ώς εξέχοντα πάσης Σοφοκλέους ποιήσεως, καίπερ ήττηθέντα υπό Φιλοκλέους». Κι ίσαμε σήμερα θαυμάζεται σαν αριστούργημα της παγκόσμιας θεατρικής τέχνης: ισορροπώντας στην εντέλεια ρεαλισμό και ποίηση, ψυχολογία χαρακτήρων και πυκνότητα πλοκής. Το κορόμφωμα της δραματικής εξέλιξης έρχεται σε μιαν από τις πιο συγκλονιστικές σοφόκλειες *τραγικές ερωτικές*, όταν ο ήρωας λύνει ένα ανάλογο αίνιγμα με κείνο που τον είχε δοξάσει. Μόλις βρει την απάντηση που επίμονα γυρεδύει στο «*ποιος είναι ο άνθρωπος*» γκρεμίζεται κι αυτός όπως η Σφίγγα. Οι πίσω γνώμες τοποθετούν χρονολογικά την τραγωδία μετά την αθηναϊκή πανούκλα του 430, που πιθανό να 'δωσε στο *Σοφοκλή* την ιδέα της «μιασματικής» ατμόσφαιρας. Διόλου απίθανο να σχετίζεται και με την περιβόητη δίκη του Περικλή στα 429 - γιατί ποιος άλλος σοφός και δυναμικός ηγέτης της σύγχρονης ζωής θα μπορούσε να' χε εμπνεύσει την προσωπικότητα του μυθικού ήρωα, που τον

χτυπάει η καταστροφή στον κολοφώνα του μεγαλείου του ; (*Πρόσωπα*: Οιδίπους, Ιερέας, Κρέων, Χορός Θηβαίων γερόντων, Τειρεσίας, Ιοκάστη, Άγγελος, Θεράπων Λαίου, Εξάγγελος. *Τόπος*: μπροστά στο παλάτι της Θήβας). Νεοελληνικές παραστάσεις του έργου αναφέρονται απ' τα μιά του 19ου αιώνα. Στα 1888 η Γαλλική Κωμωδία με το Μουνέ-Συλλύ του χαρίζει διεθνή θεατρική δόξα. Το δικό μας Βασιλικόν Θέατρον τ' ανεβάξει στα 1903 με τον Εδμόνδο Φυροτ (μετάφραση Α. Βλάχου, διδασκαλία Θ. Οικονόμου).

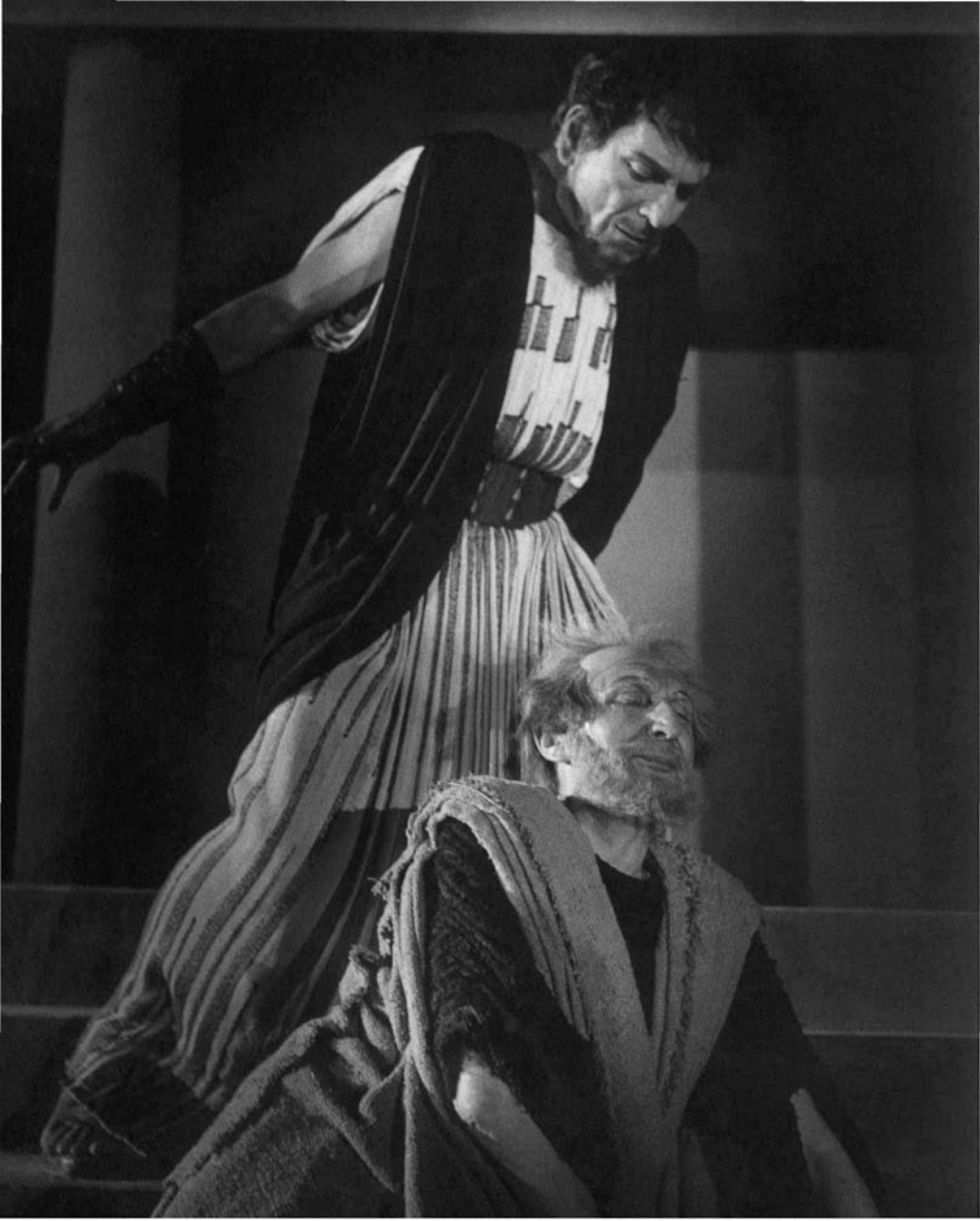
Θα επαναληφθεί τρία χρόνια αργότερα στο Στάδιο κι ο Φυροτ θα το ξαναπαίξει στα 1916. Ακολουθεί η παράσταση του Φώτου Πολίτη, σε δική του μετάφραση, με τον Αιμίλιο Βεάκη (Θ. Ολύμπια, 1919), ενώ η ανανέωση της συνεργασίας τους στο Εθνικό Θέατρο, με τον *Οιδίποδα* του 1933, θα σταθεί σημαδιακή για την εξέλιξη της τραγικής μας παράδοσης. Την οιδιπόδεια σκευή θα παραλάβει επάξια ο Αλέξης Μινωτής, απ' τα 1951 κι ύστερα (στην Επίδαυρο το 1955).





< Ο Μινωτής Οιδίποδας δεν ξέρει. Δεν ξέρει πως είναι η αφορμή της συμφοράς. Όταν η αλήθεια αποκαλυφθεί η μάνα-σύζυγος τελειώνει την ζωή της μη μπορώντας το μέγεθος της ύβρεως που συνετέλεσθη από άγνοια και ο βασιλιάς στερεί στον εαυτό του το φως.







ΑΛΕΞΗΣ ΜΙΝΩΤΗΣ

Μεγάλος ηθοποιός και σκηνοθέτης του θεάτρου. Εμφανίστηκε πρώτη φορά στη σκηνή στα Χανιά (1921) ως κορυφαίος και κατόπιν εξάγγελος στον *Οιδίποδα Τύρανο*, σε περιοδεία του θιάσου Βεάκη, ενώ το 1925 έπαιξε για πρώτη φορά επαγγελματικά στην Τρίπολη στο έργο του Σαρλ Μερé *Η εκδίκεση του νεκρού* με το θίασο του Μ. Παλαιολόγου και της Χρ. Καλογερίου. Στη συνέχεια (1925 - 30) έπαιξε στο θίασο της Κοτοπούλης («Ελευθέρα Σκηνή» από το 1928) και κατόπιν (1930 - 31) υπήρξε συνθησάοργος με τον Βεάκη και την Παξινού (*Πόθοι κάτω από ης λείψες* του Ο' Νηλ - πρώτη του σκηνοθεσία - και *Θείος Βίνας* του Τσέχοφ). Από το 1932, ως στέλεχος του Εθνικού Θεάτρου, πρωταγωνίστησε σε δεκάδες έργα (*Ιούλιος Καίσαρας*, *Μίκρος Αντόνιος*, *Έμπορος της Βενετίας*, *Άμλετ*, *Ριχάρδος ο Γ', Ερρίκος ο Ε', Βασιλιάς Αηρ* [Έντγκαρ και μετά το θάνατο του Βεάκη, Αηρ] του Σαίξπηρ, *Βρυκόλακες*, [Ο'ρσολντ] *Πέτρο Γιαντ* του Ίψεν, *Πέρα από τον ορίζοντα* του Ο' Νηλ κ.ά.). Το 1939 ως Άμλετ θριάμβευσε σε περιοδεία του Εθνικού Θεάτρου στο *Λονδίνο* και τη Φραγκφούρτη. Κατά τη γερμανική Κατοχή δραπέτευσε (1941) στο εξωτερικό και ως το 1951 παρέμεινε στην Αμερική μαζί με τη σύζυγό του Κατίνα Παξινού, παίζοντας για να επιβιώσει σε λίγες ταινίες (*Νοτόριοις* του Χίτσκοκ).

Το 1951, ο Μινωτής εγκαίνιασε τη νέα του συνεργασία με το Εθνικό Θέατρο ως σκηνοθέτης σε γιορτή του αλόδημου ελληνομού στους Δελφούς και στη συνέχεια σε περιοδεία στις ΗΠΑ (*Οιδίπους Τύρανος*). Κατά τη δεύτερη αυτή θητεία του (1951 - 67), σκηνοθέτησε και πρωταγωνίστησε σε σπουδαία έργα του διεθνούς ρεπερτορίου (*Βρυκόλακες*, *Έγκλημα στο Καποκονήσι* του Μπέττι, *Επίσκοψη της ημοιάς καρίας* και *Οι Φουσκοί του Ντάρνερματ*, *Το σκοτάδι είναι αρκετά φανερό* του Φράντ, *Το σπίτι της Μπερνάρντα Αλμπα* του Λόρκα, *Η τρελή του Σαηό του Ζιροουνού*, *Ο πατέρας του Στρίντμπεργκ*, *Ταξίδι μακριάς μέρας μέσα στη νύχτα* του Ο' Νηλ, *Ρήγας Βελεσπίνης* του Σπ. Μελά, *Ριχάρδος Γ', Μάκβεθ*, *Άμλετ* του Σαίξπηρ κ.ά.).

Παράλληλα κυριαρχεί στο Φεστιβάλ Επιδάουρου με τις σκηνοθεσίες και τις προσωπικές του ερμηνείες (*Εκάβη*, *Αηγήνη*, *Φοίνισες*, *Προμηθεύς Δεσμώτης*, *Μήδεια*, *Φιλοκτήτης*, *Οιδίπους επί Κολωνό*, *Βόρσες*). Με τις παραγωγές αυτές περιόδευσε στην Αμερική (1952), στην Ιταλία και τη Γερμανία (1953 - 56) και στη Γαλλία (Ιερική, Θέατρο του Εθνόν, 1958).

Το 1960 και 1961 ο Μινωτής σκηνοθέτησε τις όπερες *Νόρμα* του Μπελλίνι και *Μήδεια* του Κερουμάνι στην Επιδάουρο με τη μεγάλη Ελληνίδα σοπράνο Μαρία Κάλλας. Τη *Μήδεια* ανέβασε επίσης με την Κάλλας στη Σκάλα του Μιλάνου και στην όπερα του Ντάλλας στο Τέξας. Σκηνοθέτησε επίσης (1963 και 1964) στα ιταλικά τις τραγωδίες *Οιδίπους κρέανος* και *Μήδεια* στο θέατρο Ολίμπικο της Βιτόντας.

Το 1967, μετά την επιβολή της Απριλιανής δικτατορίας, ο Μινωτής απομακρύνθηκε μαζί με την Παξινού από το Εθνικό Θέατρο. Ίδρυσαν τό-

τε ιδιωτικό θίασο (1968 - 72), στον οποίο ο Μινωτής σκηνοθετεί (και πρωταγωνιστεί) σε παλιά (*Πατέρας*, *Ταξίδι μακριάς μέρας...*, *Βρυκόλακες*) και σε νέα έργα (*Ματωμένος γάμος* του Λόρκα, *Η Ήρα και το παγόνι* του Ο' Κέηλυ, *Οι παλαιότες* του Στρ. Καρρά, *Μάικα Κουρένη* του Μπερχτ, *Λοχαγός του Κέπενε*, του Κ. Τσουκμίτσερ). Μετά το θάνατο της Κατίνας Παξινού (1973), εγκατέλειψε πρόσκαιρα το θέατρο. Επανήλθε το 1974 με τη Μεταπολίτευση ως γενικός διευθυντής του Εθνικού Θεάτρου. Κατά την τρίτη αυτή θητεία του (1974 - 81), σκηνοθετεί και πρωταγωνιστεί σε νέες παραγωγές (*Βασιλιάς Αηρ*, *Γιάνης Γαβρήλ Μπόρμαν* του Ίψεν, *Το τέλος του παχνδιού* του Μπέκκετ, *Ο καρδινάλιος της Ισπανίας* του Μοντελάν κ.ά.), ενώ στην Επιδάουρο επανέλαβε ανανεωμένες παλιές σκηνοθεσίες του (*Προμηθεύς*, *Φιλοκτήτης*, *Φοίνισες*, *Οιδίπους επί Κολωνό*). Το 1981 παραιτείται από το Δ.Σ. του Εθνικού και απολύεται ως ηθοποιός και σκηνοθέτης.

Το 1984 και το 1986 ο Μινωτής εμφανίζεται ως σκηνοθέτης και πρωταγωνιστής (Δαρείος) στους *Πέρες* του Αισχύλου και στον *Οιδίποδα επί Κολωνό* του Σοφοκλή αντίστοιχα στην Επιδάουρο και στον Ηρώδειο με ιδιωτικό θίασο, το «Εμπειριό Θέατρο».

Ο Μινωτής εξέδωσε δύο βιβλία. Στο πρώτο (*Εμπειρική θεατρική πειδεία*, 1972) περιέλαβε βαθυστόχαστα άρθρα του πάνω στα μεγάλα προβλήματα ερμηνείας του κλασικών και στο δεύτερο (*Μακρινές φιλίες*, 1981) περιέλαβε άρθρα του με αναμνήσεις απο τους σημαντικούς ανθρώπους που γνώρισε. Στα τέλη του 1958 κυκλοφόρησε ένας αφιερωματικός τόμος στο έργο του με αυτοβιογραφικό κείμενο και παρατηρήσεις του ίδιου πάνω στο ανέβασμα της αρχαίας τραγωδίας καθώς και άρθρα ειδικών, κριτικών και φωτογραφίες από τις παραστάσεις του (Ο ηθοποιός *Αλέξης Μινωτής*).

Ο Μινωτής είναι μέγα κεφάλαιο του θεατρικού πολιτισμού της νεότερης Ελλάδας. Δεινός τεχνίτης, πνευματικότατος άνθρωπος, καλλιτέχνης με κολοσιαία προσόντα, κατόρθωσε, παρ' όλη την περιπέτεια του βίου, να μείνει σταθερός στους υψηλούς του στόχους, να ασχοληθεί με επιμονή και κύρος με τα μεγάλα έργα και να αποπειραθεί με σοβαρότητα και συνέπεια έγκυρες ερμηνείες. Πρωτίστως ηθοποιός με μέτρο και σαφήνεια, ως σκηνοθέτης προσπαθεί να υπηρετεί τους συγγραφείς και να αναδεικνύει το μήνυμά τους. Η συμβολή του στην ερμηνεία της αρχαίας τραγωδίας υπήρξε θεμελιώδης. Ακολουθώντας βασικά τις απόψεις των Φ. Πολίτη και Δ. Ροντήρη δόμησε τις παραστάσεις του επί του λόγου χωρίς να εντυπωσιάζει με εξωτερικά τεχνάσματα και περιπλοκές κατασκευές. Κατάργησε όμως τη ρηθιμική συνεκφήνηση του χορού και του εξατομικευσε, όταν δεν κατέφυγε στο άσμα. Η συνεργασία του σ' αυτόν τον τομέα με συνθέτες όπως ο Γ. Χρήστου, Μ. Θεοδωράκης και Θ. Αντωνίου υπήρξε γόνιμη και για το πρόβλημα αυτό γενικά.





Ουίλιαμ Σαξπηρ

ΟΝΕΙΡΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΗΣ ΝΥΧΤΑΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 20 Μαρτίου 1952

Μετάφραση: Ι. Οικονομίδης

Σκηνοθεσία: Κάρολος Κουν

Σκηνικά - Κοστούμια: Σπύρος Βασιλείου

Μουσική - Χορογραφία: Μάνος Χατζηδάκις

Θάνος Κοτσόπουλος (Όμπερον), Μιχάλης Μπούχλης (Πουκ),

Ελένη Χατζηαργύρη (Τιτάνια), Μαρία Αλκαίου (Ερμία),

Τιτίκα Νικηφοράκη (Ελένη), Ντίνος Δημόπουλος (Λύσανδρος),

Αλέκος Δελιγιάννης (Δημήτριος), Δ. Χατζημάρκος (Κυδώνης),

Λυκούργος Καλλέργης (Θησέας)



Άντον Τσέχωφ

Ο ΘΕΙΟΣ ΒΑΝΙΑΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 21 Ιανουαρίου 1953

Μετάφραση: Αθηνά Σαραντίδη

Σκηνοθεσία: Κάρολος Κουν

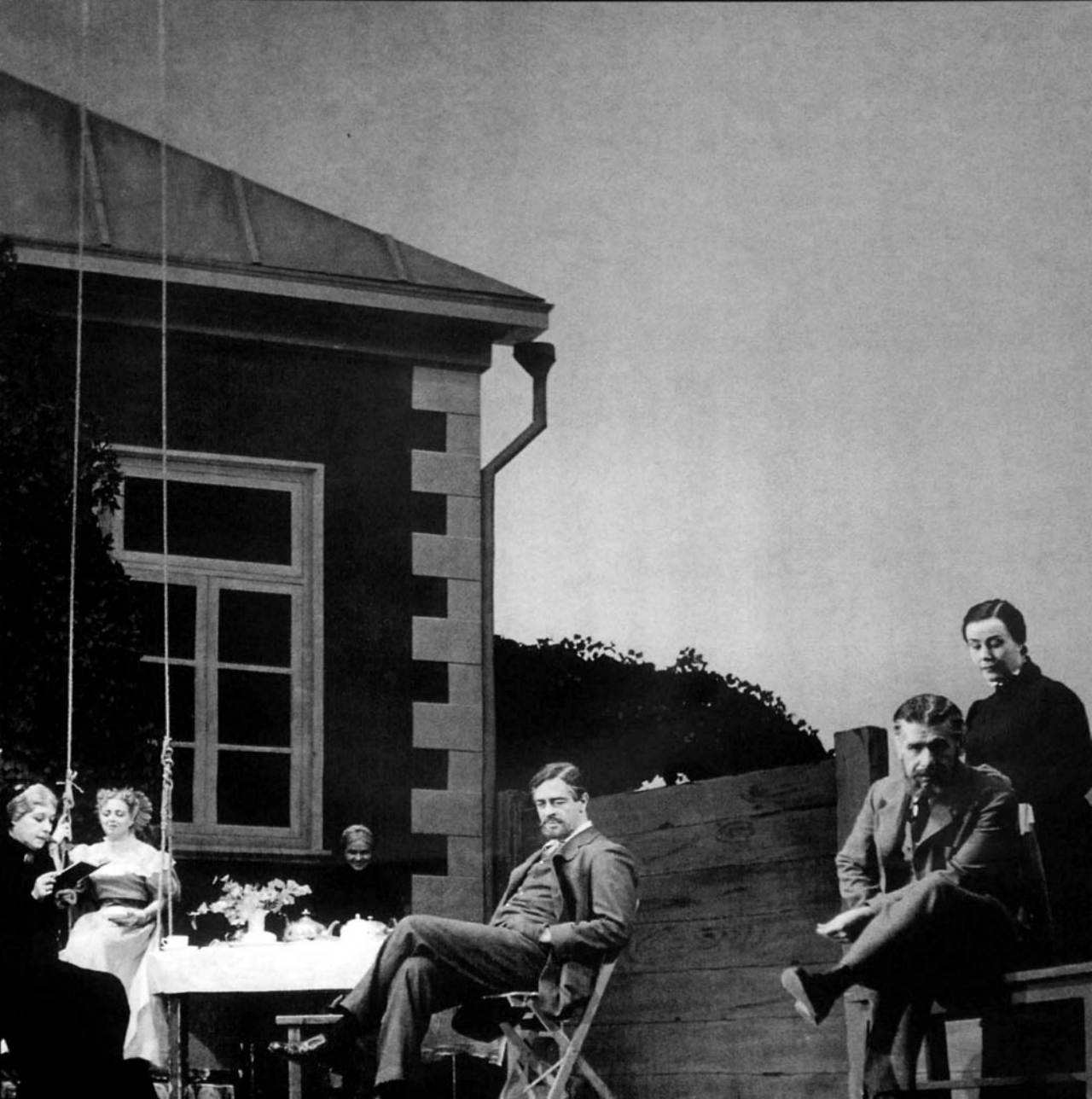
Εκηνικά - Κοστούμια: Γιάννης Τσαρούχης

Βασίλης Διαμαντόπουλος (Ιβάν Βοϊνίτση), Θάνος Κοτσόπουλος (Μιχαήλ Αστρόφ), Νίκος Παρασκευάς (Αλέξανδρος Σεραμπριάκωφ), Ρίτα Μυράτ (Έλενα Αντρέγιεβα), Μαρία Αλκαίου (Σοφία Αλεξάντροβνα)

ΑΝΤΟΝ ΠΑΥΛΟΒΙΤΣ ΤΣΕΧΩΦ

Μια από τις πιο σημαντικές μορφές της παγκόσμιας δραματουργίας, έφερε το ψυχολογικό θέατρο *δαματίου* στο ποιητικό του απόγειο κι είχε μεγάλη επίδραση στη θεατρική λογοτεχνία του 20ού αιώνα. Ειδικότερα, στη ρωσική παράδοση, συνεχίζει την κοινωνική σάτιρα του Γκόγκολ και του Οστρόφσκι, συνδυάζοντας τη με μια ολότελα προσωπική μελαγχολία. Σπούδασε γιατρός στη Μόσχα κι άσκησε το επάγγελμά του στην Κριμαία γιατί, σαν προφυματικός, έπρεπε να ζει σε θερμά κλίματα. Πρωτό ασχολήθη σοβαρά με τη δραματουργία - πρωτό συναντήσει το Στανισλάβσκι, κατακτήσει το θεατρικό κοινό και παντρευτεί την ηθοποιό Όλγα Κνίππερ - είχε γράψει αξιολογα διηγήματα και μονόπρακτες εξωφρενικές φάρσες, Ίσμε το θάνατό του θα σκαρώσει καμιά δεκαριά απ' αυτές που, με σημερινά κριτήρια, αποτελούν λιλιπούτεια αριστουργήματα: Στο *μεγάλο δρόμο* (1884), *Η αρκούδα*, *Πρόταση γάμου*, *Με το ζόρι τραγωδός*, *Τ' αποτελέσματα του καπνού*, *Το κίτρινο αίμα*, *Η επέτειος*, *Ο γάμος* (1902) κ.ά. Με την πρώτη του μεγάλη κωμωδία, τον *Ιβάνοφ*, καταπίεστηκε στα 1887. Το έργο παίχτηκε σε λίγες παραστάσεις, κι όχι μ' επιτυχία. Δεν είχε ακόμα προφτάσει να δημοσιευτεί, κι ένας κριτικός τον αποκαλούσε λογοπαίζοντας «μυλοβάνωφ», δηλαδή ξοανάκι. Αυτό αποκαρδίωσε όπως ήταν φυσικό, το συγγραφέα και δεν έδωσε ποτέ σ' επαγγελματικό θίασο το δεύτερο έργο του, το *Δαίμονα του δόκιμου* (πρώτο σχέδιο του *Θεού Βάνια*). Όσο για τον *Πλατόνοφ* (1889;), διατήρησε για πολλές δεκαετίες τη φήμη του φλόδαρου και κακότεχνου κατασκευάσματος, όσπου τελικά ν' αποκατασταθεί στις σκηνές της Ευρώπης. Στα 1896 ο Τσέχωφ αντιμετώπισε το εκλεκτικό κοινό της Πετρούπολης, όταν ο *Πάρος* του ανέβηκε στο θέατρο Αλεξάντρινα, με Αρκάντινα τη Βέρα Κομισαρζέφσκαγια. Γράφει στο ημερολόγιο του μετά την πρεμιέρα: «Το έργο απέτυχε παταγωδώς. Δεν θα ξαναγράψω ποτέ θέατρο... Μόλις έφτασα στο σπίτι πήρα ρετινιόλαδο κι έκανα κρέο μπάνιο. Και τώρα είμαι έτοιμος να γράψω

καινούργιο έργο». Ωστόσο, η υγεία του χειροτέρευε, ταξίδεψε στη Ριβιέρα για λησμονιά, ενδιαφέρθηκε για την Υπόθεση Ντρέφους στο Παρίσι, και τελικά αποτραβήχτηκε στη Γιάλτα. Δύο χρόνια αργότερα, ο Στανισλάβσκι κι ο Νεμρόβιτς Ντάντσενκο, που μόλις είχαν ανοίξει το Μοσχοβίτικο Καλλιτεχνικό Θέατρο, του ζητάνε την άδεια να ξαναεβάσουν το *Πάρο*. Παρά την άγρυπνη νύχτα του συγγραφέα στη Γιάλτα, η παράσταση θριαμβεύει και μένει ιστορικός σταθμός στα θεατρικά χρονικά του τόπου, δημιουργώντας νέα θεατρική αισθητική. Είναι το πρώτο έργο της ωριμότητάς του, αλλά κατώτερο απ' τα τρία που θα ακολουθήσουν. Σε μια εποχή που βασιλευσε στις σκηνές της Ρωσίας ο στόμφος κι η αισθηματολογία, ο Τσέχωφ ποθεί να ξεφύγει, μα, δίχως να το νιώθει, επηρεάζεται. Οι μονολόγοι, τα κατ' ιδίαν, η σειρά των σκηνών και γενικά η οικονομία του έργου θυμίζουν αρκετά γαλλικό μελόδραμα. Προβάλλουν όμως τόσο ζωντανά οι άνθρωποι, είναι τόσο απείριτος ο διάλογος και τόσο πλούσια η λειτουργία της ζωής ανάμεσα στις γραμμές του, που τα τεχνικά μειονεκτήματα περνούν απαρατήρητα. Ο συγγραφέας ολοκλήρωσε τη θεατρική του προσωπικότητα όστερ' απ' την πνευματική του επαφή με το Μ.Κ.Θ., όπως κι αντίστροφα η περιβόητη «μέθοδος Στανισλάβσκι» (η εκ των ένδον καλλιέργεια του συναισθήματος) χρωστάει ίσως την ύπαρξή της σ' αυτόν. Ήταν ο δραματουργός που απόδειξε πως στη σκηνή δεν έχει τόση σημασία κείνο που *λέει* ο ηθοποιός, όσο εκείνο που *κρίβει*. Χωρίς να ξεφύγει απ' το Νατουραλισμό (φευροφυζίζοντας προς τις ρομαντικές περιοχές, όπως διάφοροι σύγχρονοί του) έγραψε θέατρο *ποιητικό* - δίχως ρίμες, δίχως στίχο, δίχως ήρωες, δίχως δραματική λύση και, σε πολλές στιγμές... δίχως λόγια. Στα 1899, απ' τον ίδιο θίασο, παίζεται ο *Θείος Βάνιας*, στα 1901 οι *Τρεις Αδερφές* και τέλος, ο *Βοστανιώτικος* λήγες εβδομάδες πριν απ' το θάνατο του δραματουργού - με τη γυναίκα του στο ρόλο της Λιουμπόφ Αντρέγιεβνας.



ΚΥΒΕΛΗ (Κυβέλη Αδριανού)

Κορυφαία ελληνίδα ηθοποιός, μάνα της Μιράντας Μυράτ απ' τον πρώτο της γάμο και της Αλίκης Θεοδορίδη-Νορ απ' το δεύτερο. Δεκατριώ χρονώ ντεμποντάρει στην Νέα Σκηνή του Χρηστομάνου με τις παρθενικές ηρωίδες του Ίφεν (*Αγριόπαπια*), του Τολστόη (*Δύναμη του σκοταδιού*) και με την κορυφαία στην *Αλκμήνη*. Προφταίνει να πρωταγωνιστήσει, πριν απ' τη χρεοκοπία του ιδεαλιστή δασκάλου της, στο *Ρομείο και Ιουλιέτα* και στην *Παριζιάνη* του Μπεκ. Στα 1908 εγκαινιάζει το δικό της θέατρο - σπού θα κρατήσει σταθερά την αφοσίωση του κοινού για είκοσι χρόνια - στα θεάτρά της στην Ομόνοια, στο Χρημασιτήριο και στο Σύνταγμα. Οι πιο μεγάλες της επιτυχίες είναι το *Κουρέλι* του Νικοντέμι και το *Ρομάντο* του Σέλντον, μα παίζει και *Μαρία Μαγδαληνή* του Χέμπελ, *Νόρα* του Ίφεν, *Τζοκόντα* του Ντ' Ανούντιο, κι όλους τους Πορτό Ρις και Μπατάιγ του ερωτικού βουλεβάρτου. Κρεάρει επίσης έργα του Νιρβάνα, του Μελά κι ιδιαίτερα του Ξενόπουλου (*Μονάκριβη*, *Πειρασμός*, *Φωτεινή Σάννη*, *Χερουβείμ κ.ά.*). Ο Σπύρος Μελάς τη σμίγει με την αντίπαλο Μαρίκα Κοτοπούλη, στα 1930, και αλληλοεξοντώνονται με άφραστη τέχνη στη *Μαρία Σπούκαφτ* του Σύλλερ και στο *Επίγγελμα της καρίας Ουόρντ* του Σω. Κατόπι αποτραβιέται απ' τη σκηνή, παντρεμένη με τον πολιτι-

κό αρχηγό Γεώργιο Παπανδρέου, και μαζί του φεύγει στα χρόνια του πολέμου για τη Μέση Ανατολή. Θα ξαναγευρίσει στον πρώτο κι αιώνιο έρωτά της, το θέατρο, παίζοντας την κωμωδία *Τα παιδιά του Εδουάρδου* στα 1949. Κορύφωμα κι έδοξο τέλος της καλλιτεχνικής της ζωής θα είναι η συνεργασία της με το Εθνικό Θέατρο - που το είχε αποφύγει όταν πρωτοϊδρύθηκε, στα 1932. Θα λάμψει η ώριμη προσωπικότητά της στον Τσέχοφ (*Γλάρος*), στο Λόρκα (*Δόνα Ροζίτα*), στο Μπερνάνος (*Διάλογο Καρμηλισσών*) και πάλι, όπως παλιά, στον Ξενόπουλο (*Μυστικό της Κοντέσας Βαλέραντας*, 1953). Συνεργάζεται με την Κατερίνα στους *Τρομερούς γονείς* του Κοκτώ, παίζει με δική της θέαση την *Μάνα Κουράγο* του Μπρεχτ και την *Καλή κυρία* του Τσόντοροφ, εγκαινιάζει το Δημοτικό Θέατρο Λαμίας και πετάει στη Θεσσαλονίκη για το *Νησί της Αφροδίτης* και το *Ματωμένο γάμο*. Η Κυβέλη στάθηκε για τον τύπο μας η τελευταία αναλαμπή των μυθικών θεατρίνων, που έκαναν το κοινό να ξεχνάει την ύπαρξη του συγγραφέα κι εξαφάνιζαν κάθε αναγκαιότητα σκηνοθεσίας. Έσπινε μπροστά στους θεατές την υπέρτατη ανθρώπινη Αλήθεια, με μια φυσικότητα μεγαλύτερη απ' την Φύση και μ' ένα ρεαλισμό που ήταν συνάμα και Ποίηση.



Γρηγόριος Ξενόπουλος

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΗΣ ΚΟΝΤΕΣΑΣ ΒΑΛΕΡΑΙΝΑΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 4 Μαρτίου 1953

Σκηνοθεσία: Αλέξης Σολομός

Σκηνικά: Κλεόβουλος Κλώνης

Κοστούμια: Αντώνης Φωκιάς

Κυβέλη (Κοντέσα Βαλέρινα), Θάνος Κοτσόπουλος (Μανώλης), Τίτικα
Νικηφοράκη (Τασία)

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Πολυγραφώτατος και δημοφιλέστατος ξακωνθινός συγγραφέας, που γεννήθηκε στην Πόλη και πέθανε στην Αθήνα - στο πασιγνωστό σπίτι της οδού Ευριπίδου. Συνεργάτης πολλών εφημερίδων, αρχισυντάκτης της *Διαπίστεως των παιδων* (1895), ιδρυτής της *Νέας Εστίας* (1927), μυθιστοριογράφος, διηγηματογράφος, κριτικός. Η πιο σημαντική του, ωστόσο, προσφορά στη λογοτεχνία μας είναι η θεατρική : ένα σύνολο από τριάντα έργα (και καμιά δεκαριά μονόπρακτα), κωμωδίες, δράματα και ηθογραφίες (ξακωνθινές κι αθηναϊκές) με ζωντανούς χαρακτήρες κι επιδέξια τεχνική. Τα κυριότερα απ' αυτά: *Το μυστικό της Κοντέσας Βαλέρινας*

(Νέα Σκηνή 1904, με την Παρασκευοπούλου), *Φωτεινή Σάντρη* (διδασκευή του *Κόσσανου Βρόχου*, 1908, με τη Κυβέλη), *Στέλλα Βιοιάνη* (1909 με τη Μαρίκα). Πάλι με τη Κυβέλη: *Ο πειρασμός* (1910), *Χερουβείμ*, *Πολυγυμιά*, *Μονόκριβη*. Στα 1914 το *Φύδρο του Λεβάντε*, στα 1920 οι *Φοιητές*, και στα 1933 *Ο παπαλόρος* (ένα κοινωνικοερωτικό δράμα «εποχής», ανεβασμένο απ' το Φώτο Πολίτη στο Εθνικό). Χάρη στα παραπάνω, καθώς και στα μονόπρακτά του, *Ψυχροίββατο* και *Θεός Όνειρος*, ο δημιουργικός Ξενόπουλος γνώρισε εν ζωή πολλές επαναλήψεις, και μετά θάνατον τις πιο πολλές αναβιώσεις από κάθε άλλο νεοέλληνα δραματοουργό.





Ευριπίδης
ΕΚΑΒΗ
ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 19 Ιουνίου 1955

Μετάφραση: Απόστολος Μελαχρινός

Σκηνοθεσία: Αλέξης Μινωτής

Σκηνικά: Κλεόβουλος Κλώνης

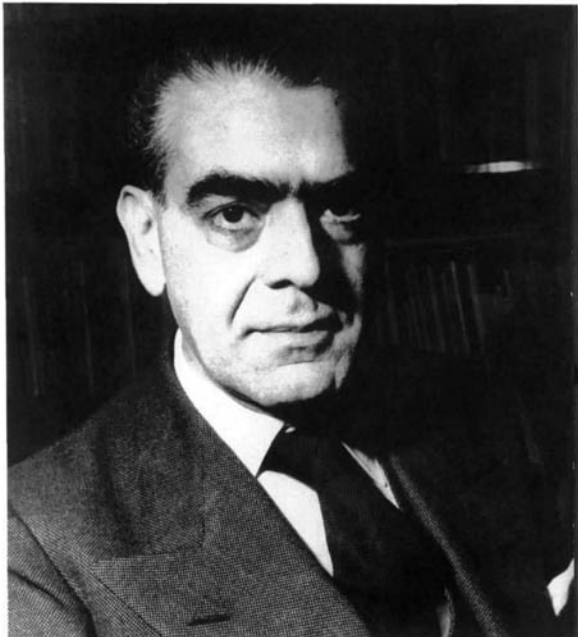
Κοστούμια: Αντώνης Φωκιάς

Μουσική: Μενέλαος Παλλάντιος

Χορογραφία: Μαρία Καζάτζη

Κατίνα Παξινού (Εκάβη), Άννα Συνοδινού (Πολυξένη), Αλέξης Μινωτής (Ταύθύβιος), Αλέκος Αλεξανδράκης (Πολύδωρος), Θάνος Κοτσόπουλος (Πολυμήτορας), Βασίλης Κανάκης (Αγαμέμνων), Αθανασία Μουστάκα (Βάγια)





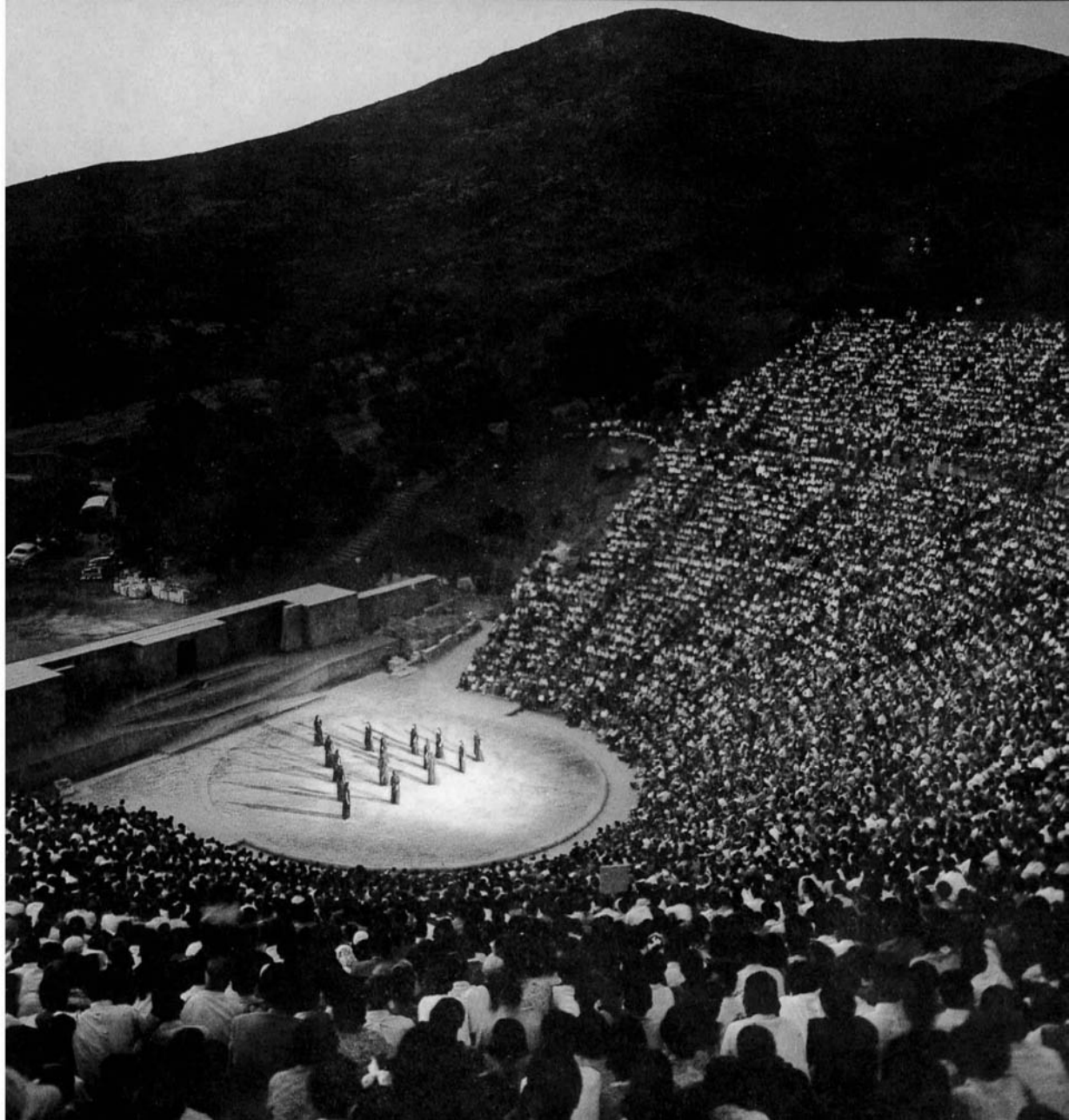
ΑΙΜΙΛΙΑΟΣ ΧΟΥΡΜΟΥΖΙΟΣ

Άνθρωπος των γραμμάτων, γεννημένος στη Λεμεσό και εγκατεστημένος στην Αθήνα από τα είκοσι χρόνια του. Άρχισε τη δυναμική δημοσιογραφική του σταδιοδρομία με άρθρα στις εφημερίδες κι εκδόσεις περιοδικών κομμουνιστικής ιδεολογίας (που μετά τον πόλεμο θα απαρνηθεί), χρησιμοποιώντας το ψευδώνυμο Αντρέας Ζεβγάς. Αρχισυντάκτης της Καθημερινής απ' τα 1930 κι αργότερα διευθυντής, ίσαμε τη δικτατορία του 1967, θα δημοσιεύσει φιλολογικά δοκίμια, μεταφράσεις και θεατρικές κριτικές (συχνά καταστροφικές). Η συμβολή του στη θεατρική μας ζωή θα εκδηλωθεί θετικά και δημιουργικά στην περίοδο 1955-1964, που θα διατελέσει διευθυντής του Εθνικού Θεάτρου. Κάτω απ' την αιγίδα του, η κρατική σκηνή θα παρουσιάσει εκατό περίπου έργα κάθε εποχής κι εθνικότητας, με άριστους ηθοποιούς και κατάμεστο το θέατρο: έργα που ποτέ δεν είχαν γνωρίσει οι Έλληνες, σαν τη *Γηραιά Κυρία* του Ντάρρενματ και τη *Δόνα Ροζίτα* του Λόρκα, το *Απαιζένο Γοβάκι* του Κλωντέλ και το *Ονει-*

λίσια του Καζαντζάκη, το *Δύσκολο* του Μενάνδρου, το *Χριστό Πάσχοντα*, *Το κ.ά.* Το Εθνικό - και το ελληνικό θέατρο γενικότερα - του χρωστάει

κι άλλους σταθμούς στην ιστορία του: οριστική καθιέρωση του ετήσιου Φεστιβάλ Επιδαύρου μ' αξιόλογες κι υπεύθυνες παραστάσεις, αποκατάσταση του κρητικού δραματολογίου, συμμετοχή της Ελλάδας στο Φεστιβάλ των Εθνών του Παρισιού και, πάνω απ' όλα, *αναβίωση* του νεκρού ίσαμε τότε Αριστοφάνη, που τον ξανάφερε στη σημερινή μας ζωή, ανοίγοντας τις πόλες της Επιδαύρου στις κωμωδίες του κι αφήνοντας το έδαφος στρωμένο για τους μεταγενέστερους. Στο διοικητικό τομέα στάθηκε επίσης σοφός και δίκαιος εργοδότης, και καμιά δυσαρέσκεια ή αναταραχή δεν ανάκοψε την πορεία του θεάτρου στα εννιά εκείνα χρόνια. Ανάμεσα στα πολλά του συγγράμματα, αφιέρωσε ένα στον Ο' Νηλ (1945) και πλήθος δοκίμια στην Αρχαία Τραγωδία. (Ήτανε σέζυγος της διάσημης πιανίστριας μας, Μαρίας Παπαϊωάννου).

Στον Χουρμούζιο οφείλεται η καθιέρωση του Φεστιβάλ Επιδαύρου και η ανα-*ρόδραμα*το αργολικό θέατρο γέμισε. Η κατασκευτική ατμόσφαιρα, η ομορφιά του θεάτρου, ο όλος χώρος συντελούν στο να ξει ο καθένας μοναδική εμπειρία. >





Ευριπίδης

ΜΗΔΕΙΑ

ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 23 Ιουνίου 1956

Μετάφραση: Παντελής Πρεβελάκης

Σκηνοθεσία: Αλέξης Μινωτής

Σκηνικά: Κλεόβουλος Κλώνης

Κοστούμια: Αντώνης Φωκιάς

Μουσική: Μάνος Χατζηδάκις

Χορογραφία: Αλέξης Μινωτής -

Μαρία Καζάκη

Κατίνα Παξινού (Μήδεια), Θάνος

Κωτσόπουλος (Ιάσων), Ιωάννης Αποστολίδης

(Κρέων), Ελένη Ζαφειρίου (Παραμάνη),

Νίκος Παρασκευάς (Παιδαγωγός), Κάκια

Παναγιώτου (Α' Κορυφαία)





ΜΑΝΟΣ ΚΑΤΖΙΑΔΑΚΗΣ

Γεννήθηκε στις 23 Οκτωβρίου 1925 στην Ξάνθη - μια επαρχιακή πόλη στη Βορειοανατολική Ελλάδα. Οι γονείς του, αστοί, βρέθηκαν εκεί τον καιρό που η πόλη ανθούσε οικονομικά με το εμπόριο του καπνού, και είχε σχηματισθεί μια εύπορη κοινωνία σε μια ατμόσφαιρα με τουρκομπαράκι μεσοπολέμου. Στην Ξάνθη άρχισε τα πρώτα μαθήματα πιάνου με τη δασκάλα Αλτουιάν, Αρμένισσα απάντρευτη και μουσικό της πόλης. Στην ηλικία των επτά χρόνων εγκαθίσταται με την οικογένειά του στην Αθήνα. Χωρίζουν οι γονείς του χωρίς διαζύγιο και εισαχρεί στον εσωτερικό ψυχισμό του όλη η αισθηματολογία των τότε ελληνικών τραγουδιών, μέσω των διαλεξιμάτων στους θερινούς κινηματογράφους, ευτυχώς χωρίς επιπτώσεις. Διότι διέθετε και χιούμορ από μικρός και καταστροφικά στοιχεία, που - όπως ο ίδιος διατεινόταν - μετά βίας τον γλίτωσαν απ' το να

γίνει κακοποιός. Μόλις αποφάσισε να αρχίσει σοβαρά μαθήματα μουσικής στην εφηβεία, γίνεται ο πόλεμος και έρχεται η Κατοχή. Υπήρξε η περίοδος μες την οποία γεννήθηκαν όλα τα μεταπολεμικά του οράματα γνωρίζοντας την ποίηση του καιρού του, τους φίλους του και την πανίσχυρη τότε Λιλή Μαρολέν. Η Απελευθέρωση τον άφησε ελαφρώς τραυματισμένο, αλλά και λυσσαλέα διψασμένο για τις άγνωστες σ' αυτόν πλευρές του κόσμου μας, και θέλησε να τις γνωρίσει. Και αφού γλίτωσε τον αφανισμό του αρκετές φορές, έγινε γνήσιος Έλληνας, βαθιά σοβαρός και ικανός να μεταφράζει τα βιώματά του σε μουσική. Έγινε μουσικός! Α' περίοδος: Θέατρο, μουσική και ποίηση, όταν τα τρία ήταν διαχωρισμένα στον ελλαδικό χώρο. Β' περίοδος: Έρωτας και λίγη μουσική. Γ' περίοδος: Λυσσαλέα και δημιουργική επαφή με τη μουσική σε μια υπερπαραγωγή. Παράλληλα μια ατελής επαφή με το ελαφρό τραγούδι, που του χάρισε λαϊκότητα ανεπιθύμητη. Δ' περίοδος: Στο εξωτερικό. Προσπάθεια αποτίναξης του ζυγού από μια διασημότητα που δεν την θέλησε και από μια φήμη που μάλλον απεχθάνεται. Δικτατορία, χωρίς αντίσταση μεν, αλλά και χωρίς αποδοχή. Ε' περίοδος: Επιστροφή στην Ελλάδα και ώριμη περίοδος, αρχίζοντας με τον *Μεγάλο Έρωτικό* και τελειώνοντας με τις *Μπαλάντες της οδού Αθηνών*. ΣΤ' περίοδος: Επανατοποθέτησή του στη μουσική με το αυστηρό πνεύμα της νεότητός του. 1990: Ορχήστρα των Χρωμάτων και αρχή της πιο σημαντικής του περιόδου, που κράτησε μέχρι τον θάνατό του.

Από πρόγραμμα του Εθνικού θεάτρου

Συνθέτης έντεχνης και λαϊκής μουσικής με έντονη πολιτική δράση στο χώρο της Αριστεράς, του οποίου οι λαϊκές συνθέσεις και η αγωνιστική του δράση τον ανέδειξαν μετά το 1960 και ιδίως κατά την Απριλιανή δικτατορία 1967-74, σε βάρδο όλου του φιλελεύθερου Ελληνισμού, ανεξάρτητα πολιτικών τοποθετήσεων. Γιος Μικρασιατών προσφύγων πρωτογνώρισε τη μουσική στις επαρχιακές πόλεις όπου υπηρετούσε ο πατέρας του ως δημόσιος υπάλληλος, κυρίως χάρη στο ορθόδοξο λειτουργικό μέλος που άκουγε από τη γιαγιά του και από κληρικούς στα Γιάννενα και στο Αργοστόλι όπου έψαλλε σε εκκλησίες. Γέρω στο 1937-38 πήρε μαθήματα βιολιού στο Ωδείο των Πατρών από το Γεώργιο Παπαβασιλείου και από το 1943 σπούδασε αρμονία και θεωρητικά με το Φιλοκτήτη Οικονομίδα (Ωδείο Αθηνών). Οι σπουδές του διακόπηκαν συχνά (1945-46, 1947-49) λόγω πολιτικής δράσης και διώξεων. Πήρε το δίπλωμά του τον Ιανουάριο του 1950 και, χάρη σε γαλλική υποτροφία, σπούδασε (1954-57) στο παρισινό Ωδείο (τάξη ανάλυσης του Μουσσιάν) και πήρε μαθήματα διεύθυνσης ορχήστρας από τον Εξέν Μπιγκό. Ίσως όμως να ωφελήθηκε περισσότερο από τις αναλύσεις έργων Μπάρτοκ και Στραβίνσκι με το συνθέτη - παιδαγωγό Πιέρ Αναςλέν.

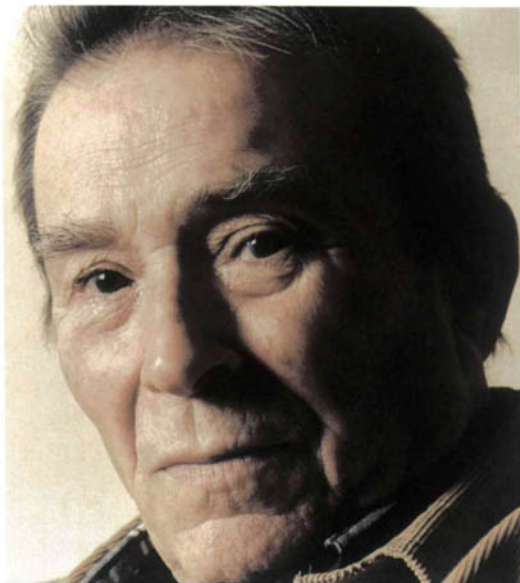
Ήδη η στροφή του Θεοδωράκη προς τη λαϊκή μουσική, σε συνδυασμό με την αγωνιστική του δράση, είχαν αυξήσει σημαντικά τη δημοτικότητά του. Γι' αυτό και η Απριλιανή δικτατορία απαγόρευσε αυστηρότατα τη μουσική του. Περνώντας τότε στην παρανομία, πήρε μέρος στο Πατριωτικό Αντιδικτατορικό Μέτωπο (ΠΑΜ), συνελήφθη (Αυγ. 1967) δικάστηκε (Οκτ. 1967) από στρατοδικείο και κλείστηκε στις φυλακές Αβέρωφ.

Σε περιορισμό κατ' όκον (Ιαν. - Αυγ. 1968, Αθήνα, Βραχάτι, Ζάτου



ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΣ ΜΙΚΗΣ (Μιχάλης)

να Αρκαδίας), μεταφέρθηκε (Αυγ.) στο στρατόπεδο συγκεντρώσεως Ωροπού και στο σανατόριο «Σωτηρία», επειδή υπέφερε από φυματίωση. Τον επόμενο χρόνο (Απρ. 1970), ενδίδοντας στις πιέσεις της διεθνούς κοινής γνώμης και διεθνών μουσικών προσωπικοτήτων η δικτατορία τον παρέδωσε στο γενικό γραμματέα του Γαλλικού Ριζοσπαστικού Κόμματος Ζαν-Ζακ Σερβάν-Σρεμπέρ, που τον μετέφερε στο Παρίσι. Με τις συναυλίες του σε όλο τον κόσμο, ο Θεοδωράκης πρόσφερε μεγάλες υπηρεσίες στην υπόθεση της απαλλαγής του ελληνικού λαού από τη δικτατορία. Το 1974 επέστρεψε στην Ελλάδα και αποθεώθηκε σε συναυλίες, όπου παρουσίαζε έργα γραμμένα συχνά στη φυλακή. Ήδη κάτοχος (1967) του Βραβείου Λένιν, τιμήθηκε (Πρωτομαγιά 1983) και με το Βραβείο Λένιν για την Ειρήνη.



ΙΑΚΩΒΟΣ ΚΑΜΠΙΑΝΕΛΛΗΣ

Θεατρικός συγγραφέας, ο γεννητορας του μεταπολεμικού νεοελληνικού θεάτρου, ο ανανεωτής της μορφής και ο εικονοκλάστης του δραματικού περιεχομένου. Αυτοδίδακτος, με σπουδές Μέσης Εκπαίδευσης, έμεινε κρατούμενος των Γερμανών (1943-45) κατά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο στο στρατόπεδο Μασοτχάουζεν στην Αυστρία. Στο θέατρο πρωτοεμφανίστηκε με το έργο *Χορός πάνω στα σπάχια* (θίασος Λεμού, 1950). Τα επόμενα έργα του, που τα περισσότερα ανεβράστηκαν κυρίως από το Θέατρο Τέχνης του Καρόλου Κουν και από το Εθνικό Θέατρο, είναι μια συνεχής και συνεπής προσπάθεια κοινωνικού προβληματισμού σε συνδυασμό με την ανακάλυψη νέων τρόπων έκφρασης, πάντα μέσα στα πλαίσια της νεοελληνικής πνευματικής ζωής, της λαϊκής υποκριτικής και των οικείων μορφών της παράδοσης, και έχουν μεταφραστεί σε πολλές γλώσσες: *Η έβδομη ημέρα της δημιουργίας* (1956), *Η αυλή των θαυμάτων* (1957), *Η ηλικία της νύχτας* (1958), *Το παραμύθι χωρίς όνομα* (1959), *Βίβα Ασπασία* (1966), *Οθουσία γύρω σπίτι* (1966), *Η απουσία των ημωρημένων* (1970), *Ασπασία* (1971), *Το μεγάλο μας τσίγκο* (1974), *Ο εχθρός λαός* (1975), *Πρόσπα για βιολί και ορχήστρα* (1976), και *Τα τέσσερα πόδια του τραπέζιού* (1978).

Ο Καμπανέλλης, πρώτος ερευνήσε ως συγγραφέας τις κοινωνικές και οικονομικές αιτίες της νεοελληνικής κακοδαιμονίας και κατόρθωσε να εντοπίσει τον τυπικό αντιπροσωπευτικό Έλληνα της μεταπολεμικής πε-

Ιάκωβος Καμπανέλλης

Η ΕΒΔΟΜΗ ΜΕΡΑ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΚΗΝΗ (ΚΕΝΤΡΙΚΗ) 23 Ιανουαρίου 1956

Σκηνοθεσία: Κωστής Μιχαηλίδης

Σκηνικά: Κλεόβουλος Κλώνης

Κοστούμια: Αντώνης Φωκάς

Τζένη Καρέζη (Χριστίνα), Βάρων Πάλλης (Αλέξης), Δέσπω Διαμαντίδου (Άννα), Γιώργος Γληνός (Γιάννης), Πίτσα Καπιτιούνια (Ελένη), Παντελής Ζερβός (Γερολόγος)

ρίδου έτσι σχεδίασε με δραματική αποτελεσματικότητα έναν ονειροπόλο και μικροαπατεώνα, ερωτικό και προδομένο, παγιδευμένο και γενναίο, ταυτόχρονα άνθρωπο, μοιρασμένο ανάμεσα στη λογική και στο συναίσθημα, στην αγάπη και στο χρήμα, στην αλήθεια, στην πλάνη και στο ζωτικό ψεύδος.

Η θεματολογία και οι χαρακτήρες - τύποι του Καμπανέλλη αποτέλεσαν πρότυπο και αφετηρία για όλους τους μεταγενέστερους θεατρικούς συγγραφείς. Τεράστια υπήρξε επίσης η συμβολή του στον κινηματογράφο, γιατί ως σεναριογράφος συνέδεσε το όνομά του με τους νέους πρωτοπόρους Έλληνες κινηματογραφιστές (*Στέλλα* του Κακογιάννη, *Δρόσος* και *Ποπάκι* του Κούνδουρου, *Αρπαγή της Περασφόνης* του Γρηγορίου κ.λπ.). Ο ίδιος εξάλλου σκηνοθέτησε πάνω σε δικό του σενάριο το *Κανόνι και τ' αηδόνι* (1968).

Η συνεργασία του Καμπανέλλη ως στιχουργού με σημαντικούς συνθέτες: *Παραμύθι χωρίς όνομα* του Χατζιδάκι, *Μασοτχάουζεν* του Θεοδωράκη, *Το μεγάλο τσίγκο* του Ξαρχάκου, *Κύκλος με την ημιολία* του Μαμαγκάκη, προώθησε σε υψηλό επίπεδο ποιότητας το ελληνικό τραγούδι. Το 1963 έγραψε και το μοναδικό του πεζογράφημα, το *Μασοτχάουζεν*, μια «αληθινή», όπως ο ίδιος λέει, ιστορία, «όπως την ξανάζησα τις ώρες που ξανάβλεπα παλιές σημειώσεις και προσπαθούσα να τη θυμηθώ».



Αριστοφάνης

ΕΚΚΛΗΣΙΑΖΟΥΣΑΙ

ΩΔΕΙΟ ΗΡΩΔΟΥ ΑΤΤΙΚΟΥ 28 Σεπτεμβρίου 1956

Μετάφραση: Θρασύβουλος Σταύρου

Σκηνοθεσία: Αλέξης Σολομός

Σκηνικά - Κοστούμια: Γιώργος Βακαλό

Μουσική: Μάνος Χατζιδάκις

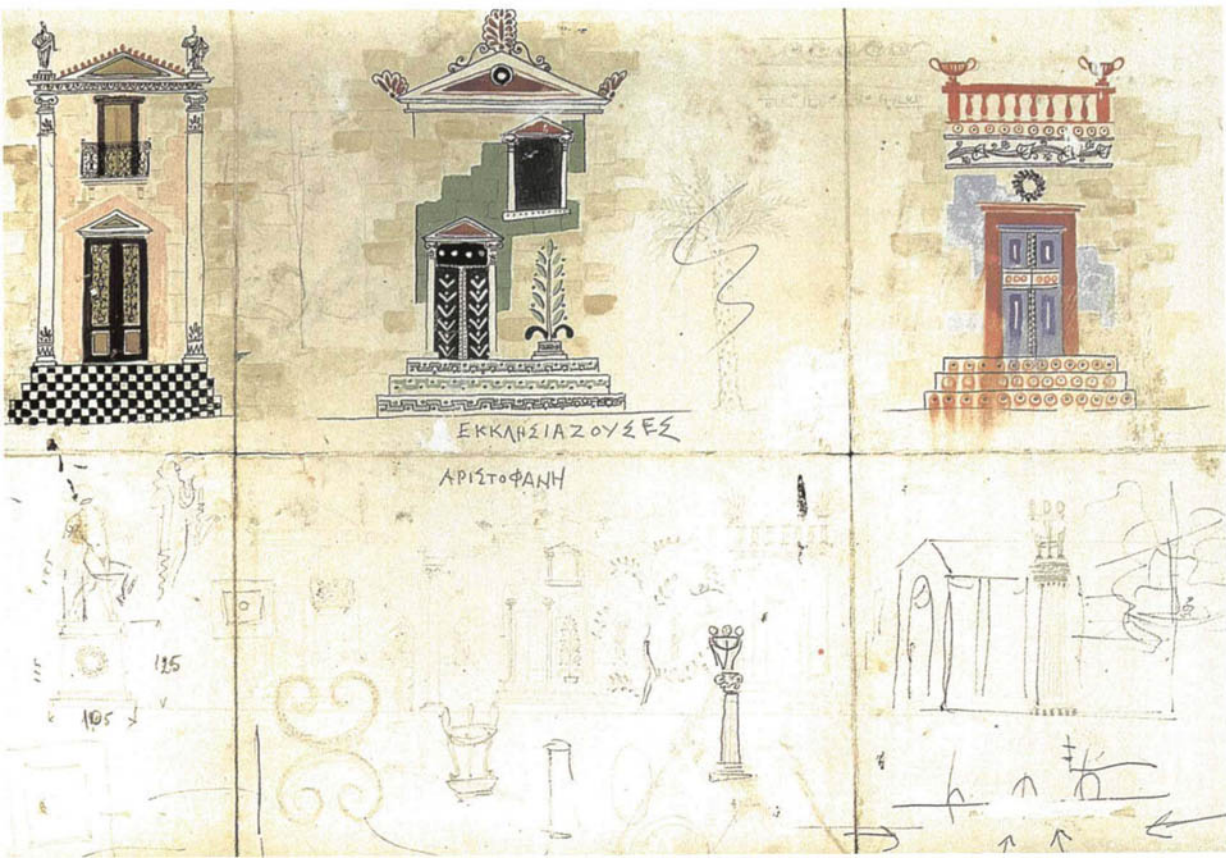
Χορογραφία: Τατιάνα Βαρούτη

Μαίρη Αρώνη (Πραξαγόρα), Χριστόφορος Νέξερ (Βλέπυρος),

Θάλεια Καλλιγά (Α' Γυναίκα), Αλέκα Παύλη (Β' Γυναίκα),

Μαρία Αλκαίου (Γ' Γυναίκα), Τζένη Καρέζη (Νέα)

Σχέδια για το σκηνικό







Άντον Τσέχοφ

Ο ΓΑΔΡΟΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 30 Ιανουαρίου 1957

Μετάφραση: Αθηνά Σαραντίδη

Σκηνοθεσία: Αλέξης Σολομός

Σκηνικά: Κλεόβουλος Κλώνης

Κοστούμια: Αντώνης Φωκάς

Κυβέλη (Ειρήνα Αρκάντινα), Δημήτρης

Παπαμιχαήλ (Κωνσταντίνος Τρέπλεφ), Βάσω

Μανωλίδου (Νίνα Ζαρέτσαγια), Θάνας

Κωτσόπουλος (Βόρις Τριγκόριν), Παντελής

Ζερβός (Ηλίας Σαμαράγεφ)

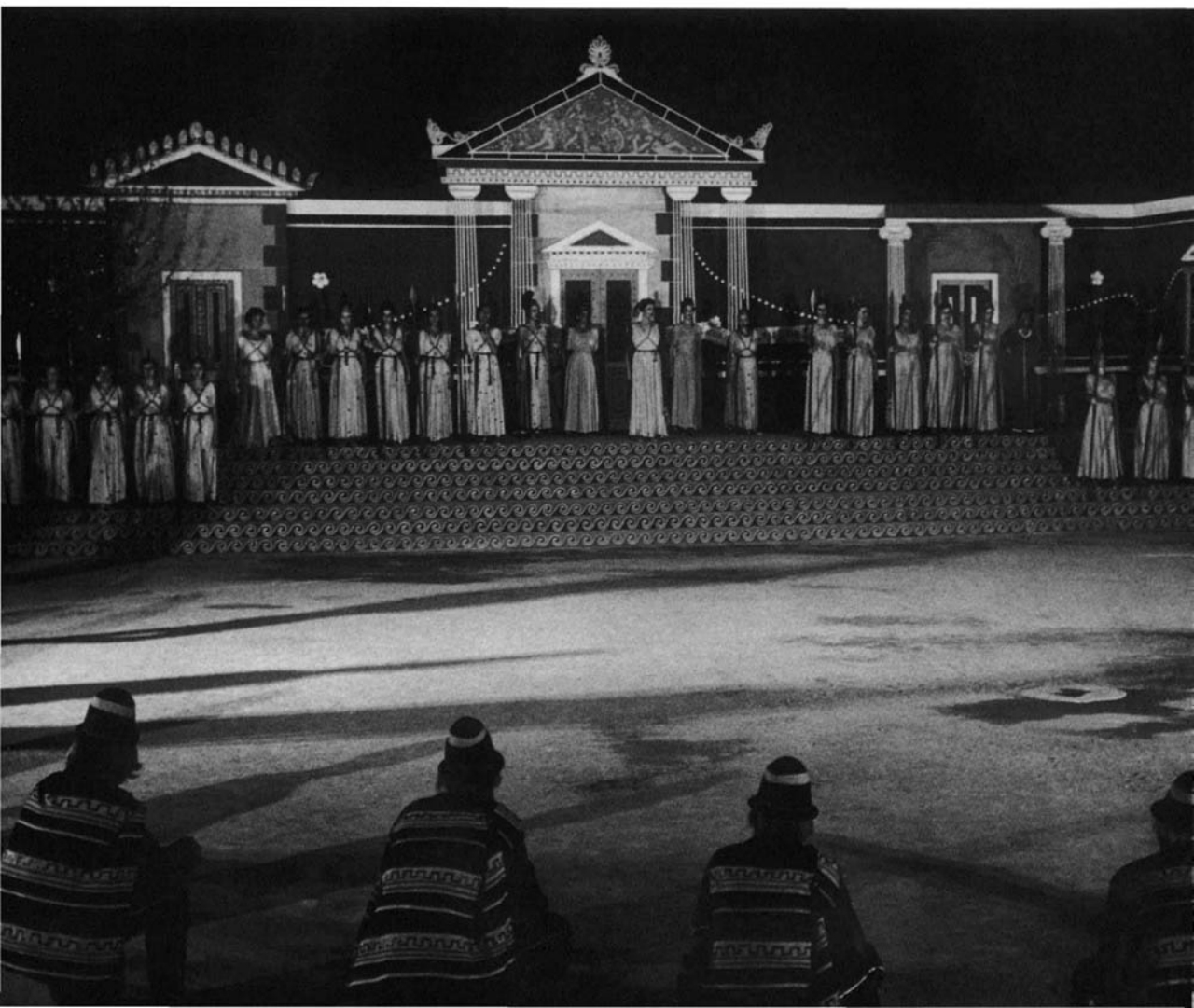
< Ο Κωνσταντίνος Τρέπλεφ - Δημήτρης Παπαμιχαήλ στον πρώτο του ρόλο μετά την αποφοίτησή του από την Δραματική Σχολή του Εθνικού.



Μετάφραση: Θρασύβουλος Σταθούρου
Σκηνοθεσία: Αλέξης Σολομός
Σκηνικά - Κοστούμια: Γιώργος Βακαλό
Μουσική: Μάνος Χατζηδάκις
Χορογραφία: Τατιάνα Βαρούτη
Μαίρη Αρώνη (Λυσιστράτη), Παντελής Ζερβός (Πρόβουλος),
Χριστόφορος Νέζερ (Κινησίας), Ελένη Χαλκούση (Κλεονίχη), Τζένη
Καρέξη (Μυρρίνη), Άννα Ραυτοπούλου (Λαμπιτώ)

Με την Λυσιστράτη η Αττική Κομωδία ξαναγυρίζει στην Επίδαυρο ύστερα
από δύο χιλιάδες χρόνια.
Οι φωτογραφίες που *χομούν* το κείμενο για την Αττική Κομωδία είναι από
την παράσταση - μεγάλη επιτυχία της Μαρίας Αρώνη. >







< Τζένη Καρέζη - Μυρτι-
νη, Χριστόφορος Ντζερ -
Κινησις.

Η ΑΤΤΙΚΗ ΚΩΜΩΔΙΑ

Η κωμική δραματολογία που διασκέδαζε και νοουθετούσε τους αρχαίους Αθηναίους - και, σταδιακά, όλους τους ελληνόφωνους ή ελληνόμαθους λαούς, είχε τις ρίζες της (α) στα έθιμα της Διονυσιακής λατρείας (*κόμος*, *φαλλικά*, μάσκες και μεταμορφώσεις), (β) στην *ιαμβική* ποίηση του 7ου και 6ου αιώνα (ιδεολογία, μαχητικότητα, σκόμματα) και (γ) στο αυτοσχέδιο Δωρικό Δράμα (οπτικά και λεκτικά χωρατά). Γεννήθηκε στα 486 π.Χ. με σατιρικό στόχο το δημόσιο βίο και την κρατική πολιτική, και κράτησε δραστήρια για έναν αιώνα. Διατηρήθηκε κατόπι σαν ηθογραφική ψυχαγωγία μετά φιλοσοφίας. Κι έσβησε, γύρω στα 150 π.Χ. από θάνατο, ταιντόχρονα, βίαια (κατάργηση κωμικών αγώνων στα Διονύσια) και φυσικό (πνευματικός μαρασμός). Οι αλεξανδρινοί φιλόλογοι καθιέρωσαν τη διάκριση της Αττικής Κωμωδίας σε τρεις βασικές περιόδους: Αρχαία, Μέση και Νέα. Ας τις συνοψίσουμε στη σειρά τους:

Αρχαία Αττική κωμωδία. Πολιτική σάτιρα με μελωδικά χορικά, ξέφρενη όρχηση, διεγερτικά μηνύματα στους θεατές (*παράβαση*) και κοφτερές αιχμές ενάντια σ' επίκαιρα πρόσωπα ή γεγονότα. Ο Χορός της αποτελείται από είκοσι τέσσερις προσωπίδοφόρους, που παρασταίνουν πότε συγκεκριμένους ανθρώπους (*Αχαρνείς* του Αριστοφάνη), πότε ανθρωπίνες γενικότητες (*Πτωχοί* του Χιωνίδη), πότε ζώα (*Αίγες* του Κρατίνου) και πότε αφηρημένες έννοιες (*Νομηνία* του Εύπολη). Στον πνευματικό της κόρφο οργιάζει, ωστόσο, κι ο πρωτόγονος αυτοσχεδιασμός, χάρη στ' αμέτρητα σπηνικά παιχνίδια (ξυλοδαμοούς, φυσικές ανάγκες, μμήσεις ζώων, μασκαρέματα) που εκτελούνε τα γερνόντα, οι δούλοι κι οι Χοροί. Εφτά αιώνες αργότερα, ο λόγιος Ιούλιος Πολυδεύνης θα ταξινομήσει τις κατηγορίες των κωμικών τύπων, ανάλογα με τα προσώπια που διατηρή-

θηκαν. Η πρώτη αυτή φάση της Αττικής Κωμωδίας ακμάζει, μ' αδιάκοπα ανανεωμένη μαχητικότητα και φαντασία, απ' τους Μηδικούς Πολέμους, μέσα απ' ολόκληρο τον Πελοποννησιακό, ίσαμε την κατάλυση της αθηναϊκής ηγεμονίας στο τέλος του 5ου αιώνα. Απ' την πλούσια συγκομιδή της δεν έχουν απομείνει παρά έντεκα κωμωδίες του Αριστοφάνη - το ένα τέταρτο περίπου της παραγωγής του - και μονάχα σκόρπιοι στίχοι απ' τα έργα των άλλων κωμωδιογράφων, που θα ξεπέρασαν συνολικά τα πεντακόσια. Οι μεγάλοι πρωτοπόροι είναι τέσσερις: *Χιωνίδης* (από 486 π.Χ.), *Μέγνης* (από 480), *Κρατίνος* (από 453) και *Κράτης* (από 450). Αναφερόμαστε σ' αυτούς στ' αντίστοιχα ονόματά τους. *Σύγχρονος* κι ανταγωνιστής του Κρατίνου είναι ο *Εκφανθής*, που βρίσκουμε μια νίκη του στα 458. Έδωσε κι αυτός ένα χέρι για να χαράξει η Κωμωδία τον πολιτικό και ποιητικό χαρακτήρα της - μ' ελάχισια μόνο στοιχεία απ' το φαρσικό Μεγαρίτικο Δράμα, που το λογάριάζε παρακαταίτιο. Άγνωστη είναι η παραγωγή του, εξόν απ' τους τίτλους *Σάπροι* και *Πείρα*. Ο νεότερός του, *Φερεκράτης*, ανήκει στη «σχολή» του σικελιώτη Επίχαρμου και του αθηναίου Κράτη. Σαν κι αυτούς, προτιμάει τους αλληγορικούς μύθους. Τρεις νίκες του είναι γνωστές και κάμποσοι τίτλοι. Σύγχρονος του, της Περίλειας εποχής, είναι ο *Τηλεκλειδής* κι ο *Έρμπος*. Του πρώτου αναφέρονται οκτώ νίκες. Του δεύτερου, μια μονάχα νίκη στα 453 π.Χ. Έμεινε ιδιαίτερα γνωστός με τα κωμικά του σκόμματα ενάντια στον Περικλή, όπως το «βασιλεύ σατύρων» που μας διαφύλαξε ο Πλούταρχος. Νεότεροι τους, της εποχής του Πελοποννησιακού, είναι ο *Εύπολης* κι ο *Αριστοφάνης*, καθώς κι ο *Φρόνιχος*, ο επιλεγύμενος «κωμικός» για να ξεχωρίζει απ' τον τραγικό πατριάρχη. Τον ξέρουμε από δύο του νίκες και



< Παντελής Ζερβός-
Πρόβουλος.

τρεις τίτλους: *Εραάτης*, *Μονότροπος* και *Μούσα*. Συγκαιρινός του είναι ο *Αμειψίας* που νίκησε το Αριστοφάνη δυο φορές: τις *Νεφέλες* με τον *Κόννο* του (423) και τους *Όρνιθες* με τους *Κωμιστές*. Στερνόι μαστόροι του 5ου αιώνα είναι ο *Λεύκων* και ο *Πλάτων ο κωμικός* μ' ένα σωρό τίτλους. Ο Πλάτωνας αυτός και ο Αριστοφάνης ξεπερνάνε τα χρονικά όρια του 5ου αιώνα. Θα ζήσουν το ξεφύχισμα της Αρχαίας Κωμωδίας και τη γέννηση της Μέσης, συμβάλλοντας μάλιστα στ' ανάθρεμμα της με δικά τους έργα, προσαρμοσμένα στις καινούργιες συνθήκες που απαιτούνε καινούργια τεχντροπία. Άλλα ονόματα, πιο σκοτεινά, της μεταβατικής αυτής περιόδου: *Διοκλής*, *Θεόπομπτος*, *Εύβουλος*, *Στράτις* και *Σαννυρίων*.

Όλα τα παραπάνω στοιχεία πρέπει να τα δεχτούμε με πολλές επιφυλάξεις. Ο μόνος γνωστός απ' τα έργα του είναι ο Αριστοφάνης. Η γνωριμία μας με τους άλλους περιορίζεται σε μνείες γραμματικών, ιδιαίτερα της χριστιανικής εποχής, συχνά συγκρουόμενες κι αμφίβολες. Κι η επισημικότερη πηγή μας, ο Αριστοτέλης, δε μας φωτίζει, γιατί το περί Κωμωδίας τμήμα της *Ποιητικής* του διασώθηκε σε λιγοστές μονάχα αράδες.

Μέση Αττική Κωμωδία. Οι πολιτικοί και οικονομικοί περιορισμοί που προκάλεσε η κατάλυση της Αθηναϊκής Δημοκρατίας (404 π.Χ.) καταδικάζουν την Αρχαία Αττική Κωμωδία: οι καινούργιοι νόμοι απαγορεύουν την ελευθερία του θεατρικού λόγου κι η έλλειψη χρημάτων αποδεκατίζει το Χορό. Ένα μονάχα δείγμα της αλλαγής έχει σωθεί: ο αριστοφανικός *Πλούτος* (388). Ο εξηντάρης κωμωδιογράφος αναγκάζεται να υποταχτεί στους φραγμούς, καταργώντας τα μισά Στάσιμα και την Παράβαση (πράγμα που είχε δοκιμάσει, μερικά χρόνια πριν, στις *Εσοληροζώσεως*) και πλέκοντας το μέθο του πάνω σ' ένα πολιτικά ακίνδυνο αλληγο-

ρικό θέμα. Θα προχωρήσει πιά πέρα ακόμα στην υποχρεωτική καινοτομία, με τις δύο μυθολογικές παραβολές που τερματίζουν την παραγωγή του: τον *Αιολοσόκωνα* και τον *Κώνεα*.

Τον ίδιο καιρό και πάνω στις ίδιες βάσεις, δουλεύουνε κι οι νεότεροι ποιητές της Μέσης Κωμωδίας. Οι πιο ονομαστοί απ' τους πολλούς της θεράποντες είναι τρεις μετανάστες. Ο *πρώτος*, ο *Ανπαίνης*, αρχίζει τη σταδιοδρομία του τη χρονιά του *Πλούτου*, γράφει πάνω από 250 έργα και κερδίζει 13 νίκες. Φημισμένο είναι τ' απόσπασμα από την κωμωδία του *Πόλης* - παράπονο για τις δυσκολίες της τέχνης του σε σύγκριση με την τέχνη των τραγικών, που βρίσκουν τα θέματά τους έτοιμα στη μυθολογία. Ο *Αναξανόρθης* απ' τη Ρόδο, ή την Κολοφώνα, αρχίζει δέκα χρόνια αργότερα, κερδίζει 10 νίκες και είναι ο μόνος της ομάδας που μνημονεύεται απ' το σύγχρονο Αριστοτέλη (στη *Ρητορική*). Ο τίτλος του έργου του *Κωμωδοτραγωδία* συνοψίζει το μπουρλέσκο χαρακτήρα που έχει, λίγο ή πολύ, το κωμικό θέατρο της εποχής. Ο *Άλεξ*, απ' τους Θούριους της Ιταλίας, έζησε σχεδόν εκατό (!) χρόνια και πρώτος έβγαλε στη σηνή τον «παράσιτον», που καθιερώθηκε από τότε σαν μόνιμος θεατρικός τύπος. Άλλοι κωμωδιογράφοι, γνωστοί στον καιρό τους κι άγνωστοι σήμερα, είναι οι: *Τμοιλής*, *Ξέναρχος*, *Αναξίλας*, *Επικράτης*, *Άμφις*, *Έφειπτος*, *Αξιόνικος*, *Μνησίμαχος*, *Ηνίοχος* - πάντα με την απαραίτητη δυσπιστία για τις πληροφορίες. Τον 4ο αιώνα η κωμική τέχνη έχει χάσει την πνευματικότητά της και το κέρος της. Ο Χορός έγινε μια απλή ψυχαγωγία κι ο ποιητής ένας ξενόιαστος παραμυθάς. Μόνιμη σχεδόν θεατρική συνταγή είναι η παρωδία της τραγικής μυθολογίας - ιδιαίτερα στον τομέα του έρωτα. Οι θεατές διασκεδάζουν με τις περιπέτειες της Αφροδίτης και του Άδωνι, του Οδυσσέα και της Κίρκης, του Ηρακλή, του Πάνα και φυσικά.

του Δία με τις λογής φιλενάδες του. Κι ως σημειωθεί ότι θεοί και ημίθεοι συμπεριφέρονται θνητότατα. Ο «μπουρξουαδισμός» - στη θέση του διονυσιασμού - βάζει τη σφραγίδα του στη θεατρική τέχνη. Μιας και κανένα έργο της Μέσης Κωμωδίας δε σώθηκε, βγάζουμε τα συμπεράσματά μας από μαρτυρίες. Συγκεκριμένο δείγμα του ύφους και της τεχνικής βρίσκουμε στον *Αμφοτέρωνα* του Πλαύτου, του μόνου ρωμαϊκού έργου που μνημήθηκε τη Μέση κι όχι τη Νέα. Όλα αυτά δεν είναι εντελώς καινούργια, όταν θυμηθεί κανένας τη θεματολογία και το πνεύμα του Επιχάρμου και του Κράτη. Το μόνο ίσως νέο στοιχείο είναι η αντίθεση Πλούτου και Πενίας, που θ' αποτελέσει το λαοφιλέστερο κωμικό θέμα του άπορου και μαζί φιλοχρήματου 4ου αιώνα.

Νέα Αττική Κωμωδία. Η εμφάνιση του *Φιλήμονα* στο θεατρικό στίβο, γύρω στα 340 π.Χ., σημειώνει το τέλος της Μέσης Αττικής Κωμωδίας. Η μεγάλη αιχμή της Νέας θα βαστάξει καμιά πενήντα χρόνια, προτού αρχίσει να ξεπέφτει, σιγά μα σταθερά, στη ρουτίνα. Απ' την πλούσια παραγωγή της - κάπου δυο χιλιάδες κωμωδίες - δε φτάσανε σ' εμάς παρά δυόμισι του *Μένανδρου*. Αν δεν είχαμε τις είκοσι έξι λατινικές διασκευές του Πλαύτου και του Τερέντιου, δε θα μαθαίναμε πολλά πράγματα για την τεχνική της. Πλάι στον πρωτοπόρο Φιλήμονα και στον περιβόητο Μένανδρο, αξιόλογοι εργάτες της στάθμικαν ο *Δίφιλος*, ο *Αρίσταρχος*, ο *Ποσειδύππος*, ο *Απολλόδωρος*, ο *Νικόστρατος*, ο *Αθηνόδορος* - κι άλλοι περίπου εξήντα. Όπως η Αρχαία Αττική Κωμωδία έξησε το μεσορρήνιμα της στα αιμοσταγή χρόνια του Πελοποννησιακού, η Νέα διασκεδάζει τους Αθηναίους στην πολυτάραχη περίοδο που αρχίζει με τη μακεδονική σάρισα και τελειώνει στη ρωμαϊκή λόγχη. Κι ωστόσο, τίποτα σχεδόν απ' την καταστροφική τούτη εποχή κι απ' τη θλιβερή μοίρα της Ελλάδας δεν

αντανακλάει πια στο θέατρο. Η τωρινή Κωμωδία είναι μέσο φυγής και λησμονιάς. Γράφοντας για τον Αριστοφάνη, ένας απ' τους βιογράφους του λέει πως «πρώτος και της νέας κωμωδίας τον τρόπον έδειξεν εν τω Κωκάλω, εξ ου τήν αρχήν λαβόμενοι Μένανδρος τε και Φιλήμων έδραματούρησαν». Εννοεί, πιο συγκεκριμένα, πως η θεατρική ίντριγκα της Νέας - που ξεκινάει συνήθως απ' την αποπλάνηση μιας παρθένας και τελειώνει με την αναγνώριση του έκθετου - βαστάει απ' το στερνό του έργου. Αριστοφανική, λοιπόν, ευρεσιτεχνία είναι και τα μπασταρδάκια, που από δω κι εμπρός θα μούνε στην υπηρεσία της Κωμωδίας. Ανάμεσα στη Μέση όμως και στη Νέα υπάρχει μια μικρή διαφορά. Ενώ στην πρώτη ο διαφθορέας ήταν θεός ή ομηρικός ήρωας, που έχαιρε ασυλίας, στη δεύτερη θα 'ναι κάποιος αθηναίος δανδής που, αργά ή γρήγορα, θα παντρευτεί την κοπέλα που ατίμασε. Όλα αυτά, μέσα σ' αστέρευτη πολυλογία από ηθικοπλαστικά ή κενικά επιγράμματα περί έρωτος και γάμου - που σταθερά πλέον θ' ακούγονται στο θέατρο ίσαμε την εποχή μας. Όπως το θέμα Έρωτας, έτσι και το θέμα Χρήμα κατοχυρώνει τώρα τα κερτημένα, από τη Μέση, δικαιώματά του. Στις κωμικές πλοκές δεσπόζουν πλούσιοι πατεράδες που αρνιούνται να δώσουν την κόρη τους σε φτωχό γαμπρό, φτωχοί νέοι που η περηφάνια τους εμποδίζει να παντρευτούνε πλούσια νύφη ή που δεν έχουν αρκετά χρήματα για ν' αγοράσουν τη σκλάβια που τους γουστάρει κι ένα πλήθος παράσιτοι, ρουφιάνοι και κλόκαες που τρώνε και πίνουν απ' τα βρισκοόμενα των πλουσίων τους. Το φαγοπότι δεν είναι, όπως στην Αρχαία, το κορμόφωμα της διονυσιακής αγαλλίασης κι η σφραγίδα της νύχης του ήρωα. Εδώ αποτελεί τη σοβαρότατη απασχόληση της καθημερινής ζωής των ανθρώπων. Διόλου παράξενο, λοιπόν, που έναν απ' τους σπουδαιότερους χαρακτήρες της αποτελεί ο μάγερρας. Γε-

νικά, ήρωες των έργων δεν είναι δημόσια όντα, πραγματικά ή συμβολικά, όπως στην Αρχαία Κωμωδία, ούτε μυθικά πρόσωπα, όπως στη Μέση, μα απλά ανθρωπάκια του ιδιωτικού βίου. Ας σημειώσουμε, σαν συμβολή της Νέας, πως το *λαϊκό* στοιχείο ανεβαίνει στη θεατρική ιεραρχία. Οι τετραπέρατοι και στωικοί δούλοι - οι απόγονοι του Ξανθία και του Καρίωνα του Αριστοφάνη - πληθαίνουν και θεριεύουν, παίζοντας στις κωμωδίες τον πιο αβανταδόρικο ρόλο. Κι οι σκλάβες θαμπάνουν με τις φυσικές και ψυχικές τους αρετές, κερδίζοντας τη λευτεριά τους. Έτσι, με τη μεταφορά του θεατρικού δρώμενου απ' την Ανθρωπότητα στην Οικογένεια κι απ' το μεταφυσικό σύμπαν σε μια απλή γειτονιά, γεννιέται η «αστική κωμωδία», το θεατρικό αυτό είδος που θα κρατήσει γερά μέχρι σήμερα - σαν «καθρέφτης της καθημερινής ζωής». Άλλωστε και στις εικαστικές τέχνες κυριαρχεί, απ' τις αρχές κιόλας του 4ου αιώνα, το πνεύμα της πιστής αναπαράστασης. Η περίφημη άμιλλα του Ζεύξη και του Παρράσιου, για το ποιος θα μιμηθεί πιστότερα ένα θέμα παρμένο απ' τη φύση, μαρτυράει τη διάθεση των δημιουργών και του κοινού της εποχής. Ο «ρεαλισμός» αυτός (που ξεκινάει από το θαυμασμό του 4ου αιώνα για τον Ευριπίδη) δεν έχει, βέβαια, καμιά σχέση με τη σημερινή έννοια του όρου μιας κι η θεατρική τέχνη δεν παύει να διατηρεί και τα «αντιρρεαλιστικά» της γνωρίσματα - όπως είναι, πρώτα απ' όλα, το προσώπιο και ο στίχος. Η Νέα Κωμωδία, θα πάρει οριστικά τέλος στα μέσα του 2ου π.Χ. αιώνα, όταν καταρτηθούν οι κωμικοί διαγωνισμοί στα Μεγάλα Διονύσια και στα Ληναία. Σκευοφύλακας της κωμικής θεατρικής τέχνης, που δημιούργησε η Ελλάδα, θα γίνει απο δω και πέρα η Ρώμη.

Μιχάλης Καλογιάννης - Α' Κορυφαίος. >



ΜΑΙΡΗ ΑΡΩΝΗ

Ηθοποιός (οικογενειακό όνομα Αρβανιτάκη). Σπούδασε στη Δραματική Σχολή του Εθνικού Θεάτρου και εμφανίστηκε στο θέατρο για πρώτη φορά το 1936 με το θίασο της Μαρίκας Κοτοπούλη. Από το 1941 υπήρξε πρωταγωνίστρια σε διάφορους θιάσους (Κώστα Μουσούρη κ.ά.) ή συνθιασάρχης με το σύζυγό της Θεόδωρο Αρώνη, καθώς και με τους Δημήτρη Χορν, Βάσω Μανωλίδου, Μάνο Κατράκη, Ντίνο Ηλιόπουλο. Το 1946 έγινε βασικό στέλεχος του Εθνικού Θεάτρου όπου παρέμεινε ως το 1960, οπότε συγκρότησε δικό της θίασο. Σε λίγα όμως χρόνια επανήλθε για να μείνει ως σήμερα πρωταγωνιστικό στέλεχος της πρώτης κρατικής σκηνής. Διδάσκει επίσης υποκριτική στη Σχολή του Εθνικού Θεάτρου.

Στην αρχή της καριέρας της η Αρώνη έπαιξε ρόλους «σουμπρέτας» και κωμικής «εννενό», αλλά αργότερα με άσκηση και μέτρο προσήλθε με επιτυχία στο κλασικό ρεπερτόριο και στις ηρωίδες του Αριστοφάνη για να καταλήξει στο τραγικό είδος. Σημαντικότεροι ρόλοι της στάθηκαν το *Τρανσφόρμλο στο στήθος του Τέννηση Ουίλλιαμς*, *Ημέρομα της στρέ-*

γίας του Σαίξπηρ (Κατερίνα), *Λοκανπέρα* του Γκολντόνι, *Βασίλισσα Αμαλία* του Γεωργίου Ρούσου, *Μαρία Σπούαττ* του Σίλλερ (Ελισάβετ), *Το πένθος παριάζει στην Ελλάδα* του Ο' Νηλ, *Η πρόβα του Ανούιγ*, η *Έντα Γκόμπλερ* του Ίψεν, η *Ευαίσθητη ισορροπία* του Άλμπερτ. Προσωπική της επιτυχία υπήρξε η *Λυσιστράτη* του Αριστοφάνη που με σκηνοθεσία του Αλέξη Σολομού παίχτηκε επανειλημμένα στην Επίδαυρο, στο Φεστιβάλ Αθηνών και στο εξωτερικό και η *Θαυμάση μπαλωματού* του Λόρκα. Η εμφάνισή της στην τραγωδία εγκαινιάστηκε με την *Ορέστεια* (Κλυταιμνήστρα) και συνεχίστηκε με ικανοποιητικότερα αποτελέσματα στον *Ιππόλυτο* του Ευριπίδη (Φαίδρα).

Η Αρώνη διαθέτει μια εκκληρική δεξιοτεχνία, καλλιεργημένη και εύστοφη φωνή, άνεση στα διάφορα θεατρικά στυλ και αίσθηση του μέτρου, συνδυασμένα με μίαν ακτινοβολία που πηγάζει από την έμφυτη ευφορία του ταλέντου της. Παρουσία πληθωρική, διαπρέπει σε «χαρακτήρες» που ξεχειλίζουν από ζωή, σπιρτάδα, κοκεταρία, χιούμορ και τσαχπινιά.



Ερρίκος Τίφεν

ΒΡΥΚΟΛΑΚΕΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 11 Οκτωβρίου 1950

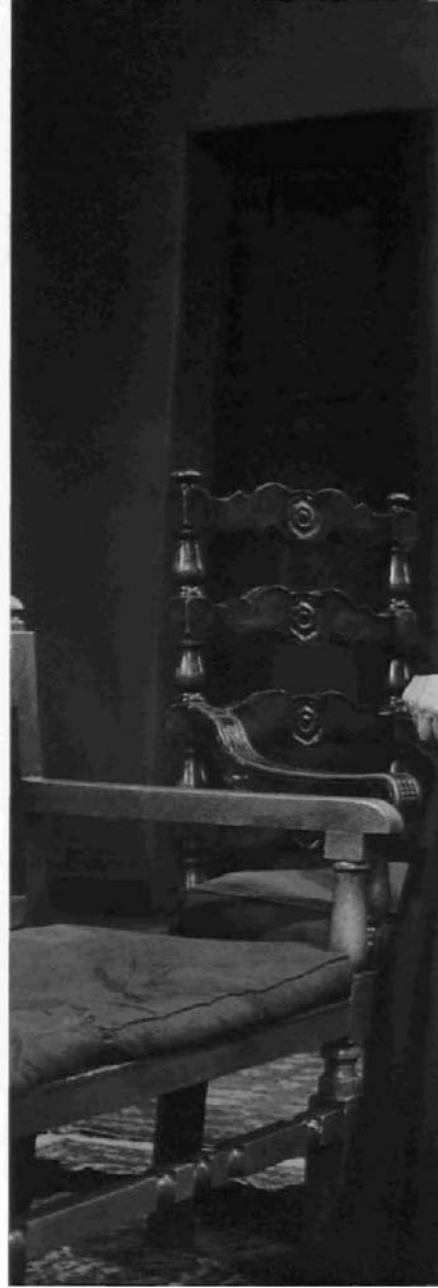
Μετάφραση: Γ. Ν. Πολίτης

Σκηνοθεσία: Φώτος Πολίτης (επιμέλεια Αλέξης Μινωτής)

Σκηνικά: Κλεόβουλος Κλώνης

Κοστούμια: Αντώνης Φωκός

Κατίνα Παξινού (Κυρία Άλβερν), Αλέξης Μινωτής (Όσβαλντ)





Φεντερίκο Γκαρθία Λόρκα
Η ΘΑΥΜΑΣΤΗ ΜΠΑΛΩΜΑΤΟΥ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 2 Απριλίου 1958

Μετάφραση: Αλέξης Σολομός

Σκηνοθεσία: Αλέξης Σολομός

Σκηνικά: Γιάννης Μόραλης

Κοστούμια: Γιάννης Μόραλης

Μαίρη Αρόνη (Η Μπαλωματού), Παντελής Ζερβός (Ο Μπαλωματής), Μιχάλης Μπούχλης (Χουανίτο),
Δέσπω Διαμαντίδου (Η Κόκκινη Γειτόνισσα), Γιάννης Αποστολίδης (Ο Δήμαρχος)







ΦΕΝΤΕΡΙΚΟ ΓΚΑΡΘΙΑ ΛΟΡΚΑ

Ισπανός ποιητής και δραματουργός, που το θεατρικό του δράμα δημιούργησε, σχεδόν από μόνο του, ένα δεύτερο χρυσό αιώνα ισπανικού θεάτρου. Γεννήθηκε στο Φουέντε Βακέρος (Γελαδοπηγή), της Γρανάδας, έμαθε τα πρώτα του γράμματα απ' τη μάνα του, σπούδασε στο κολέγιο της Αλμέρια, κατόπι στο πανεπιστήμιο της Μαδρίτης (Νομική Σχολή). Στενή φιλία τον συνδέει με τον Ντε Φάλια, τον Νταλί, τον Μπουγιουέλ και τους λογοτέχνες της γενιάς του. Ο θεατρικός συγγραφέας Μαρτινέθ-Σιέρρα του ανεβάζει (μυ' αποτυχία) το πρώτο του έργο, *Η βασκανιά της πελούδας* (1920). Στ' αναμεταξύ έχει δημοσιεύσει μια μελέτη για το Θορύγια, ταξιδιωτικές εντυπώσεις και ποιήματα. Με τον Ντε Φάλια οργανώνουνε γιορτή για το *κάντε χότο* (το παλιό λαϊκό τραγούδι της Ανδαλουσίας) και κοκλοθέατρο για παιδιά με φασίστες του Θερβάντες. Στα επόμενα τρία χρόνια τελειώνει το δράμα του *Μαριάνα Πινέντα*, για τον αγώνα μιας ηρωίδας της λευτεριάς, την *Ωδή στο Σαλβαντόρ Νταλί* και σχεδιάζει ένα άγνωστης τύχης θεατρικό έργο, *Η θεοία της Ισθύνειας*. Την εποχή της δικτατορίας του Πρίμο ντε Ριβέρα, η ηθοποιός Μαργαρίτα Ξιργκου απολυμάει ν' ανεβάσει τη *Μαριάνα Πινέντα* στη Βαρκελώνη και στη Μαδρίτη (με σκηνικά του Νταλί). Χάρη στο έργο αυτό και στην πρώτη του σημαντική ποιητική συλλογή (*Romancero gitano* 1928), προτογονορρίζει τη δόξα. Μαζί μ' άλλους βγάζει στη Γρανάδα το περιοδικό *Πετεινός*, που προκαλεί λογοτεχνικό σκάνδαλο. Δημοσιεύει τον *Περίπτο του Μπίστερ Κήτον*, ποιήματα και δοκίμια. Στα 1929-1930, έχοντας τελειώσει τον *Έρωτα του Δον Πελομπέν και της Μπελίας στο περιβάδι*, ταξιδεύει στη Νέα Υόρκη (στο πανεπιστήμιο Κολομβία) και στην Κούβα. Γράφει τον *Ποιητή στη Νέα Υόρκη* (συλλογή ποιημάτων) και το ονειρικό δράμα *Σαν πρόσωπον πέντε χρόνια*. Με τον γορισμό του στην Ισπανία, παίζεται στην Μαδρίτη (πάλι απ' την Ξιργκου) η κωμωδία του *Θαυμάσιη μπαλωμακού*. Τον επόμενο χρόνο, χαίρεται την αποκατάσταση της δημοκρατίας, γράφει την

κωκλοκωμωδία του *Δον Κροτόμαλ* κ.ά. Το Υπουργείο Παιδείας του αναθέτει τη διεύθυνση του πανεπιστημιακού θιάσου Μπαράκα και θα ταξιδέψει μ' αυτήν όλη τη χώρα, παρουσιάζοντας Καλντερόν, Λόπε ντε Βέγκα, Τίρσο ντε Μολίνα, Θερβάντες. Θα συνεχίσει, δύο χρόνια αργότερα, την περιοδεία στη Λατινική Αμερική - όπου θα παιχτούνε με θρίαμβο και δικά του έργα. (Στην Αργεντινή θα γίνει, άλλωστε, μετά το θάνατό του, κι ολοκληρωμένη έκδοση των Απάντων του). Στη Μαδρίτη παίζεται στα 1933, ο *Ματωμένος γάμος* απ' το θίασο της Χοζεφίνα Ντιά ντε Αρτίγκας, κι ο Λόρκα αρχίζει το *Σπίτι της Μπερόντα Αλμπα*. Τα τρία χρόνια που του απομένουνε να ζήσει είναι πλούσια σε δημιουργικότητα. Γράφει την *Ωδή στον Ουόλτ Ουάιτμαν*, για το μεγάλο αμερικάνο ποιητή, και το *Θρόνο για τον Ιγνάνιο Σάτσθ Μελιάς*, για το θάνατο του φίλου του ταυρομάχου. Παίζονται επίσης τα δύο ωριμότερα ποιητικά του δράματα: η αγροτική *Γέφυρα* (Μαδρίτη 1934) κι η αστική *Δόνα Ροζίτα η γεροντοκόρη ή Η γλώσσα των λουλουδιών* (Βαρκελώνη 1935), και τα δύο απ' τη Μαργαρίτα Ξιργκου, με μεγάλη επιτυχία. Για πρώτη φορά, η θεατρική του παραγωγή ξεπερνάει τα ισπανικά σύνορα, με την παράσταση του *Ματωμένου γάμου* στη Νέα Υόρκη και της *Δόνας Ροζίτας* στη Βιέννη. Έχει τελειώσει την *Μπερόντα Αλμπα* (που τη διαβάξει σε φιλικό κύκλο) κι ετοιμάζει την τραγωδία *Η καταστροφή των Σοδόμων*, όταν ξεσπάει η επανάσταση του Φράνκο κι ο Εμφύλιος Πόλεμος. Ο ποιητής πειθείται να κρυφτεί στο σπίτι ενός φίλου του, μα οι φασίστες τον ανακαλύπτουν και τα ξημερώματα της 19ης Αυγούστου 1936, τουφεκίζονται (όπως οι Ισπανοί στρατιώτες του Γκόγια μιας άλλης εποχής) στα φαράγγια του Βιθνάφ. Την επαύριο, ο Τόπος αναγγέλλει πως, ανάμεσα σ' άλλους εκτελέστηκε ο Λόρκα - «κατά λάθος», όπως διευκρίνισαν αργότερα οι Φρανκιστές. Ο θάνατός του έκανε τρομαχτική εντύπωση σ' όλον τον πολιτισμένο κόσμο και του φόρεσε το φωτιστέφανο του μάρτυρα μαζί με τις δάφνες του ποιητή.



*Emile*

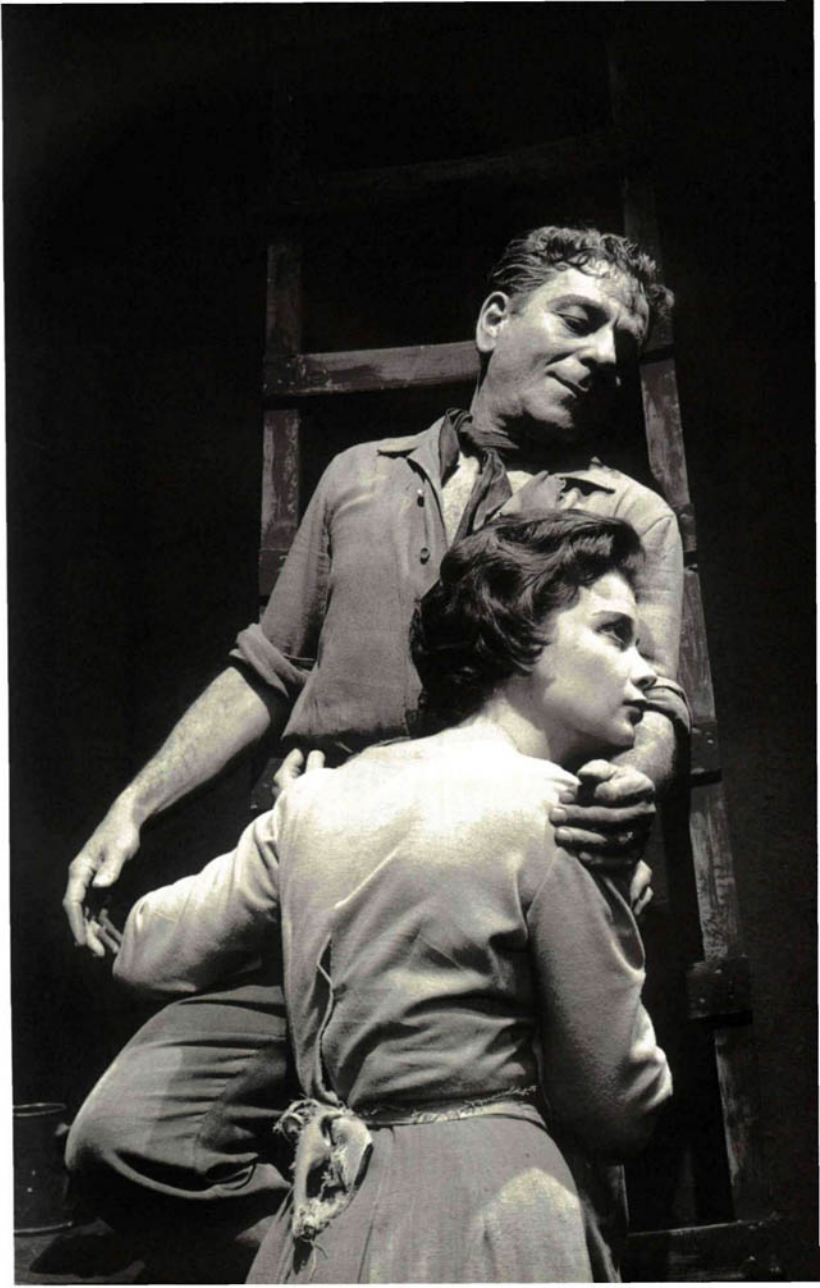
Ούγκο Μπέτι

ΕΓΚΛΗΜΑ ΣΤΟ ΝΗΣΙ ΤΩΝ ΚΑΤΣΙΚΙΩΝ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 9 Ιανουαρίου 1959

Μετάφραση: Θέμις Αθανασιάδη-Νόβα
Σκηνοθεσία: Αλέξης Μινωτής
Σκηηνικά: Κλεόβουλος Κλώνης
Κοστούμια: Αντώνης Φωκιάς
Κατίνα Παξινού (Αγάθα), Αλέκα Κατσέλη
(Πία), Τζένη Καρέζη (Σιλβία), Αλέξης
Μινωτής (Άγγελος), Παντελής Ζερβός
(Εντουάρντο)

ΟΥΓΚΟ ΜΠΕΤΤΙ

Ο πρώτος ιταλός δραματοουργός που - μετά το φασισμό και τον πόλεμο- γνώρισε διεθνή φήμη (την ίδια εποχή με τον Ντε Φίλιππο), αν και πολλά έργα του είχαν παιχτεί κιόλας επί Μουσσολίνι. Τα κυριότερα απ' τα τριάντα περίπου που έγραψε: *Η αφέντρα*, *Η Ειρήνη είναι αθάνατη*, *Η χώρα των διακοπών*, *Μια όμορφη Κυριακή του Σεπτέμβρη*, *Νύχτα στο πλουσιόσπιτο*, *Η φλεγόμενη βέτος*, *Ανάκριση* (1947), *Έγλημα στο κατακονήσι*, *Η βασίλισσα και οι επαναστάτες*, *Διαθορά στο δικαστικό μέγιστο*, *Αρόνος ως τα χαράματα*, *Ο πάχης* (1951) κ.λπ. Τα θέματα ομίγουν την κοινωνική απελπισία με τη χριστιανική ελπίδα κι η τεχνική συχνά θυμίζει Πιραντέλλο.





G. VAKALO

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

Κεφάλαιον ἑστῆς

150

Αριστοφάνης

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 27 Ιουνίου 1959

Μετάφραση: Απόστολος Μελαχρινός

Σκηνοθεσία: Αλέξης Σολομός

Σκηνικά - Κοστούμια: Γιώργος Βακαλό

Μουσική: Μάνος Χατζηδάκις

Χορογραφία: Τατιάνα Βαρούτη

Χριστόφορος Νέζερ (Διόνυσος), Μιχάλης Καλογιάννης (Ξανθίας),

Βασίλης Κανάκης (Ηρακλής), Γιάννης Αποστολίδης (Διαχύλος),

Τάκης Γαλανός (Ευριπίδης)

Ευριπίδης

ΚΥΚΛΩΨ

ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 27 Ιουνίου 1959

Μετάφραση: Αλέξανδρος Πάλλης

Σκηνοθεσία: Αλέξης Σολομός

Σκηνικά - Κοστούμια: Ανδρέας Νομικός

Μουσική: Μάνος Χατζηδάκις

Χορογραφία: Αγάπη Ευαγγελίδη

Στέλιος Βόκοβιτς (Οδυσσεύς), Άρης Μαλλιαγρός (Σίληνός),

Παντελής Ζερβός (Κόκλωψ), Μιχάλης Μπούζλης (Κορυφαίος)





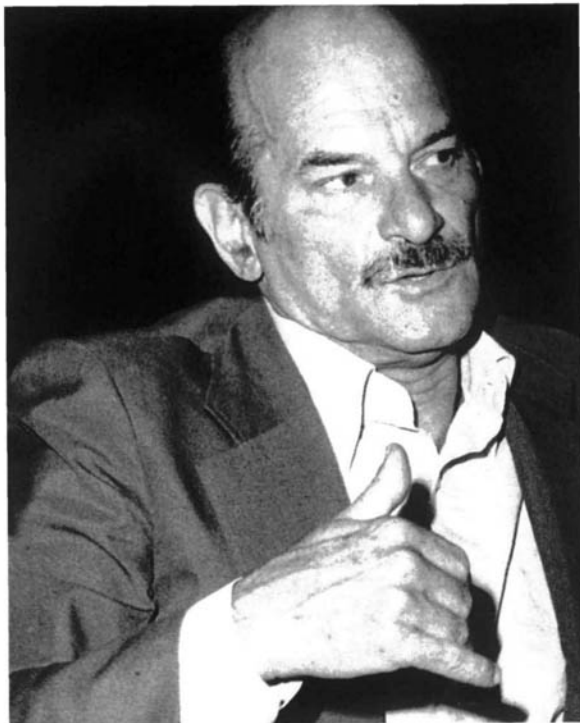
ΣΟΛΟΜΟΣ ΑΛΕΞΗΣ

Σκηνοθέτης του θεάτρου και συγγραφέας. Μαθητής του Καρόλου Κουεν στο Κολέγιο Αθηνών, μνήθηκε νωρίς στον κόσμο του θεάτρου και αργότερα εγκατέλειψε τις σπουδές του στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών, λίγο πριν πάρει το πτυχίο, για να αφοσιωθεί σ' αυτό. Σπούδασε στη Δραματική Σχολή του Εθνικού Θεάτρου (1939-1942) με δάσκαλο τον Δημήτρη Ροντήρη στη Βασιλική Ακαδημία Δραματικών Τεχνών του Λονδίνου (1945-1946), στο Πανεπιστήμιο Γαίηλ των ΗΠΑ και στο Δραματικό Εργαστήριο του Πισκάτορ (1946-48).

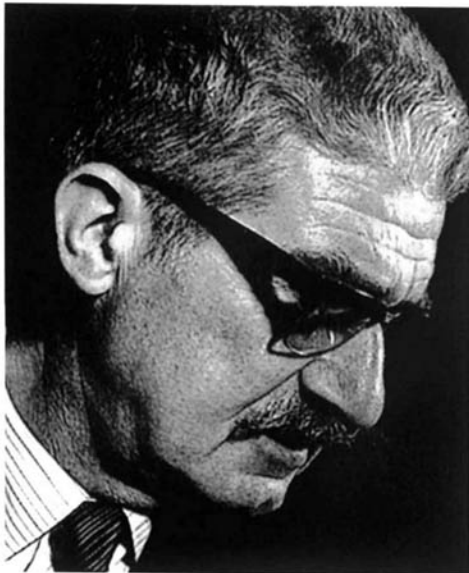
Πριν από τις θεατρικές σπουδές του ο Σολομός είχε εργαστεί ως σχεδιαστής στο Εργαστήριο «Κεραμεικός» (1937), ενώ στο τέλος του ίδιου χρόνου σχεδίασε τα κοστούμια για τον *Μάτθεο* που ανέβασε η Μαρίκα Κοτοπούλη. Τότε άρχισε και η συνεργασία του (με διηγήματα, μεταφράσεις, καλλιτεχνικές ειδήσεις, συνεντεύξεις κ.λπ.) με το περιοδικό Νεοελληνικά Γράμματα του Δημήτρη Φωτιάδη. Το 1939 παρουσίασε την πρώτη σκηνοθετική του δουλειά στην *Αριστοία* του Τσέχοφ, που ανεβίστηκε από το θέατρο του Αγγλοελληνικού Συνδέσμου. Η επαγγελματική όμως θεατρική του σταδιοδρομία εγκαινιάστηκε ουσιαστικά με τη συνεργασία του στο «Θέατρο Αθηνών» του Κωστή Μπαστιά στα 1942-43: έπαιξε στο *Δήλημα του γιατρού* του Μπέρναρντ Σω (πλάι στην Παπαδάκη, τον Παππά και τον Κοτσόπουλο) στα Διονύσια και σχεδίασε τα κοστούμια για την *Άννα* του Βέρντι που παρουσιάστηκε συγχρόνως στα Ολύμπια. Το 1943 συνεργάστηκε ως ηθοποιός για ένα μικρό διάστημα με το Θέατρο Τέχνης και με το θέατρο Μανωλίδου - Βεάκη - Παππά - Δενδραμιά. Παράλληλα, έγραψε θεατρικά έργα αλλά το μόνο που ανέβασε στη σηνή ήταν *Ο τελευταίος ασπροπόροικας*, το 1944, από το Θέατρο Τέχνης. Κατά τη διάρκεια της παραμονής του στις ΗΠΑ ο Σολομός σκηνοθέτησε στο Cherry Lane Theatre και στο Province - town Play House της Νέας Υόρκης, ενώ το 1949 ανέβασε τον *Καίροβια* του Καμύ στο Embassy Theatre του Λονδίνου.

Την ίδια χρονιά ο Σολομός επέστρεψε στην Ελλάδα και από τότε ασχολήθηκε αποκλειστικά με τη σκηνοθεσία και αναδείχτηκε σε μια από τις σημαντικότερες δυνάμεις του νέου ελληνικού θεάτρου. Σκηνοθέτησε στο ελεύθερο θέατρο αλλά κυρίως στο Εθνικό (1950-64, 1968-82) και στο δικό του οργανισμό «Προσκήνιο» (1964-72 και σποραδικά από το 1978). Χρημάτισε επίσης αναπληρωτής γενικός διευθυντής της Ελληνικής Ραδιοφωνίας και Τηλεόρασης (1974) και του Εθνικού Θεάτρου (1980-83).

Ο Σολομός σκηνοθέτησε έργα των Μπ. Σω, Ζιροντού, Σαίξπηρ, Ίφεν, Στρίντμπεργκ, Χάουμπτμαν, Τολστόι, Λόρκα, Μαγιακόφσκι, Πιρα-



ντέλλο, Ο Νηλ, Καζαντζάκη, τον οποίο και καθιέρωσε ως θεατρικό ποιητή, Κάφκα, Βέντεκιντ, Μπρεχτ κ.ά. Είναι επίσης ο σκηνοθέτης που αναβίωσε τον Αριστοφάνη, ανεβάζοντας στην Επίδαυρο δέκα από τις έντεκα κωμωδίες του. Ασχολήθηκε και με την αρχαία τραγωδία και ανέβασε Αισχύλο (*Ικέτιδες*, *Επτά επί Θήβας*), Σοφοκλή (*Αντιγόνη*), Ευριπίδη (*Μήδεια*, *Ελένη*). Σκηνοθέτης με χάρη, γνώση, φαντασία και φινέτσα, ο Σολομός γνωρίζει τα χαρακτηριστικά των *εποχών* και των στυλ αλλά δεν διατάζει και να πρωτοτυπεί και να αφιρδιάζει. Είναι σκηνοθέτης με γερή αρματοσιά και συχνά για να είναι ολοκληρωμένη η συμβολή του μεταφράζει ο ίδιος τα έργα που σκηνοθετεί, ενώ σχεδιάζει και τα κοστούμια. Έχει μεταφράσει Στρίντμπεργκ, Ίφεν, Λόρκα, Σω και με το ψευδώνυμο Α. Ροσόλμπος, Αριστοφάνη. Είναι επίσης από τους σημαντικότερους συγγραφέας θεατρολογικών βιβλίων στην Ελλάδα. Ενδεικτικά αναφέρονται: *Ο ζωντανός Αριστοφάνης* (1961), *Θεατρικό περσόνα* (1962), *Άγιος Βάσχος* (1964), *Τι προς Δόνικον* (1972), *Ηλικία του θεάτρου* (1973), *Το κρητικό θέατρο* (1980) το αυτοβιογραφικό *Βίος και παίγνιο* (1980), *Καλή μου Θέλια* (1987).



ΓΙΩΡΓΟΣ ΒΑΚΑΛΟ(ΠΟΥΛΟΣ)

Ζωγράφος και σκηνογράφος. Σπούδασε στο Παρίσι, στις σχολές «Grande Chaumière», «Ακαδημία Julien», «Σχολή του Λούβρου» και «Σχολή των Διακοσμητικών Τεχνών». Μαθήτευσε επίσης κοντά στον Ούγγρο σκηνογράφο Λαντισλάς Μεντγκυές και στο Διευθυντή της «Νέας Σχολής Ηθοποιίας», Σαρλ Ντυλλέν και συνεργάστηκε με τον ηθοποιό Ζαν Λουί Μπαρρώ. Ο Βακαλό σκηνογράφησε έργα στο Παρίσι και το Λονδίνο, ενώ στην Ελλάδα συνεργάστηκε με το Εθνικό Θέατρο, το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος και τη Λυρική Σκηνή και σκηνογράφησε έργα των Σαίξπηρ, Μολιέρου, Ρακίνα, Γκολντόνι, Σίλλερ, Ίψεν, Λόρκα και Μπρεχτ. Σκηνογράφησε επίσης όλες τις κωμωδίες του Αριστοφάνη, που παιχτήκαν στο Φεστιβάλ Αθηνών.

Ως ζωγράφος ο Βακαλό ήταν αρχικά υπερρεαλιστής, αλλά σταδιακά κατέληξε στην αφηματική ζωγραφική, με παράλληλη εκτεταμένη χρήση διακοσμητικών μοτίβων. Οργάνωσε έντεκα ατομικές εκθέσεις στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη, πήρε μέρος σε πολλές πανελλήνιες και το 1960 παρουσίασε έργα του σε ατομική έκθεση στο Λος Άντζελες. Πήρε επίσης μέρος σε πολλές ομαδικές εκθέσεις στη Σουηδία, τη Γαλλία, την Αγγλία και τη Γερμανία και στη Μπενινάλε της Αλεξάνδρειας.

Υπήρξε ιδρυτικό μέλος της ομάδας «Στάθμη» και, μαζί με τη σύζυγό του Ελένη Βακαλό, τον Παναγιώτη Τέτση, και το Φ. Φραντζεσκάκη του Ελευθέρου Σπουδαστηρίου Καλών Τεχνών (1957). Ο Βακαλό ασχολήθηκε επίσης με την διακόσμηση λογοτεχνικών βιβλίων.





Λουίτζι Πιραντέλλο

ΕΞΙ ΠΡΟΣΩΠΑ ΖΗΤΟΥΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 6 Νοεμβρίου 1959

Μετάφραση: Αλέξης Σολομός

Σκηνοθεσία: Αλέξης Σολομός

Κοστούμια: Αντώνης Φωκός

Λυκοθύργος Καλλέργης (Θιασάρχης), Γιώργος Γληνός (Πατέρας), Δέσπο Διαμαντίδου (Μητέρα), Άννα Συνοδινού (Κόρη), Δημήτρης Παπαμιχαήλ (Γιος)

ΕΞΙ ΠΡΟΣΩΠΑ ΖΗΤΟΥΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Το πιο ξακουστό (με τον *Ερρόδο Δ'*) και το πιο ριζοσπαστικό (με το *Απόψε αυτοσχεδιάζουμε*) έργο του Πιραντέλλο (1921), που άφησε τα στίγματά του σε πολλούς μεταγενέστερους σκηνοκίους πειραματισμούς. Με την «από μηχανής» εμφάνιση μιας πραγματικής οικογένειας, στο χώρο όπου

ένας θίασος ηθοποιών ετοιμάζει μια τεχνητή αναπαράσταση της ζωής, αρχίζει να λειτουργεί εντυπωσιακά η αντίθεση ανάμεσα στη μάσκα και το πρόσωπο, μ' άλλα λόγια, στη συμβατική και την αληθινή (έστο κι υπέρμετρα μελοδραματική στην περίπτωση) ανθρώπινη ύπαρξη.

ΛΟΥΙΤΖΙ ΠΙΡΑΝΤΕΛΛΟ

Σικελιώτης θεατρικός συγγραφέας απ' τον Ακράγαντα, η σημαντικότερη προσφορά της ιταλικής δραματογραφίας στο παγκόσμιο θέατρο του 20ού αιώνα. Δάσκαλος σε γυμνάσιο θηλέων, ποιητής, πεζογράφος με πολλά διηγήματα και το μυθιστόρημα *Ο μοκροίτης Μπαπίας Πασκάι* (όπου φανερώνονται κιάλια τα στίγματα της ιδιοφυΐας του), αφιερώνεται μόνιμα στο θέατρο στα 1910, με μια σειρά αγροτικές φάρσες και γίνεται γνωστός με το *Στέφανο το Τζουκινό* στα 1914. Είναι η χρονιά που, μαζί με τις πρώτες κανονίες, αρχίζει η καινοδύγεια ευρωπαϊκή λογοτεχνία: Προυστ, Λώρενς, Τζόνς, Κάφκα. Μέχρι το τέλος του πολέμου θα 'χει επιβάλει τη θεατρική του παρουσία με το *Έπι είναι, αν έπι νομίζετε* και την *Ηβονή της ημιότητας*. Στα 1918 τυπώνει τα ίσαμε τότε έργα του με τίτλο *Γυμνός μάσκες*, στα 1926 θα ιδρύσει στη Ρώμη το δικό του *Καλλιπεχνικό Θέατρο* (Τεάτρο αρτίστικο) και, δύο χρόνια πριν το θάνατό του, θα τιμηθεί με το βραβείο Νόμπελ. Επηρεασμένος στη θεατρική του παραγωγή απ' τον Ίψεν, το Στρίντμπεργκ και το γερμανικό Εξπρεσιονισμό, μένει ίσαμε το κόκαλο ιταλιάνος. Ανήκει στη μακριά εγχώρια παράδοση που αρχίζει απ' τα μπερδέματα της Ρωμαϊκής Κομωδίας, περνάει στα σκηνικά παιχνίδια της Κομμέντια ντελλ' Άρτε, για να φτάσει μια μέρα στις κινηματογραφικές φαντασιώσεις του Φελλίνι - μια παράδοση που μόνιμα δηλώνει «απόψε αυτοσχεδιάζουμε». Θα παραστήσει συνολικά 30 μεγάλα έργα και 10 περίπου μονόπρακτα. Αν κι όλα τα χαρακτηρίζει η ιδιότυπη γραφή του, μπορούνε να χωριστούν θεματολογικά σε τέσσερις κατηγορίες: Α. *Παροτρωνάδια του ερωτικού τμήνου*, που έχει για πλάστονα ήρωα πόντο το σέγγιο, τότε τη γυναίκα, τότε το τρίτο πρόσωπο, αρσενικό ή θηλυκό, και για πλαίσιο την πολιτεία ή το χωριό. Δίχως να ταυτίζονται σε σέλληψη κι απόδοση - συχνά διαφορετικά ανάμεσα τους όσο ο Ρουτζάντε απ' τον Ίψεν - ανήκουν στην κατηγορία τούτη: *Ο απόδρος με τα κοιδονιά-*

κια (1916), *Η ηβονή της ημιότητας* (1917), *Το μπόλιασμα* (1918), *Μα δεν είναι πράγμα σοβαρό* (1918), *Το παιχνίδι των ρόλων* (1918), *Ο άνθρωπος, το κτήνος και η αρετή* (1919), *Όλα για καλό* (1920), *Σαν πρώτα, καλύτερα από πρώτα* (1920), *Η λογιή των άλλων* (1921), *Η φίλη των γυναικών* (1927). Β. Η δεύτερη κατηγορία - η πιο «πιραντελλική» - θα μπορούσε να ονομαστεί *Η μάσκα και το πρόσωπο ή το τραγικό παιχνίδι γύρω απ' την υποκειμενότητα της αλήθειας* (που φτάνει συνήθως σε μεταφυσικά και αναπάντητα ερωτηματικά), *Έπι είναι, αν έπι νομίζετε* (1916), *Η κυρία Μορλί, μια ή δυο* (1920), *Έθι πρόσωπα ζητούν συγγραφέα* (1920), *Ερρόδος Δ'* (1922), *Να ντύσουμε τους γυμνούς* (1922), *Η ζωή που σου έδωσα* (1923), *Ο καθένας με τον τρόπο του* (1924), *Απόψε αυτοσχεδιάζουμε* (1930), *Όπως με θέλεις* (1930). Παίχθηκαν τα πιο πολλά απ' το Ρουτζέρο Ρουτζέρι, την Έμμα Γκραμμάτικα, τη φιλενάδα του συγγραφέα Μάρτα Άμπα - και παράλληλα, σ' όλα τα πρωτοποριακά θέατρα της Ευρώπης (το τελευταίο κι απ' την Γκάρμπο στον κινηματογράφο). Η Τρίτη και η τέταρτη κατηγορία είναι πιο περιορισμένες: Γ. *Ηθογραφίες σε οικειοποίηση διάλεγο, όπως ο Λιολά* (1916) και κάμποσα μονόπρακτα. Δ. *Συμβολικά έργα*, με θεματικές αξιώσεις και ποικίλες επιδράσεις, όπως *Το πιάρι* (1925), *Η καινούργια απουσία* (1928), *Αάξαρος* (1929) και *Οι γίγαντες του βουνού* (1937). Ο σκηνοκίος κόσμος του Πιραντέλλο απασχόλησε πολύ τους θεατρολόγους και δόθηκαν ποικίλες ερμηνείες στη λειτουργία της σκέψης του. «Όταν αντικρίζουμε, τον εαυτό μας - έλεγε ο ίδιος - η ομαδική συνέπεια είναι ένας ασυγκράτητος θρήνος. Ο θρήνος αυτός αποτελεί το θέατρό μου». Η δραματολογία του δε δικαιώνεται τόσο απ' τα κιάλια, όσο στο παλκοσέκνο, από ηθοποιούς ικανούς να συγκλονίσουν το κοινό με τα θεατρικά του όντα, τα «δύομορφα σαν τον Ιανό».





ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΝΕΞΕΡ

Ένας απ' τους λίγους χαρισματικούς κωμικούς μας που θυσίασαν την αποδοτική βιομηχανία, για ν' αφοσιωθούν στην τέχνη. Στην πολύχρονη σταδιοδρομία του ζωντάνεψε αμέτρητους ρόλους: κωμικούς και δραματικούς, κλασικούς κι ηθογραφικούς, θριαμβεύοντας στους ήρωες του Αριστοφάνη, του Μολιέρου, του Γκολντόνι και, με τον ίδιο ζήλο, δίνοντας υπόσταση σ' επεισοδιακούς τύπους κάθε λογής έργου. Πρωτάρχισε (δραματικός) με την Ευαγγελία Παρασκευοπούλου, ανακάλυψε τον κωμικό εαυτό του με την Κυβέλη (1910-19), γνώρισε τον Αριστοφάνη με την *Ειρήνη* (1920), έγινε συνθιασάρχης με το Βεάκη (1921 και 1930) και, στην εναρκτήρια περίοδο του Εθνικού Θεάτρου (1932), στάθηκε αλησμόνητος Ανατολίτης της *Βαβυλωνίας*. Προτού συνδέσει οριστικά την καριέρα του με την κρατική σκηνή, θα δημιουργήσει δύο αλησμόνητες θεατρικές φυσιογνωμίες στο θέατρο Αλίκης-Μουσουρή-Νέξερ: το μασσαλιώτη Σεζάρ του Πανιόλ και το ρομιο Μπαμπά (που εκπαιδεύεται) του Μελά. Απ' τα 1938 ίσαμε το θάνατό του, θ' αποτελέσει το βασικό κωμικό στέλεχος (ο Λεπενιώτης κι ο Μαμιάς έχουν πεθάνει) του Εθνικού. Τριάντα χρόνια με αριστουργήματα της ελληνικής και ξένης δραματουργίας όπου, ανάμεσα στους Κατά φαντασίαν και τους Αρχοντοχωριάτες, εμφανίζεται στους *Βρωκόλας* του Ίψεν, κι ανάμεσα στους Φάλσταφ και τους Πανταλόνε, παίζει Ξερόπουλο. Απ' τους ρόλους του, εκείνος που δεν έπαψε ποτέ να γεμίζει το θέατρο της οδού Αγ. Κωνσταντίνου (στις αμέτρητες επαναλήψεις απ' τα 1941 κι ύστερα) ήταν ο μολιερικός Φιλάργγρος. Μα το κορόφωμα της υποκριτικής του ικανότητας - και της αποθέωσης του απ' το λαό - πραγματοποιήθηκε στην Επίδαυρο. Απ' τα 1957 ίσαμε το θάνατό του, ενσάρκωσε όλους κατά σειρά τους κωμικούς αγωνιστές του Αριστοφάνη (στα 11 σωζόμενα έργα). Το κατόρθωμα αυτό κανένας άλλος ηθοποιός του θεάτρου δε θα μπορούσε να το καυχηθεί.

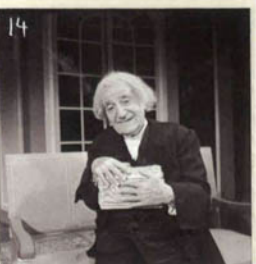
< Πορταίτο του Νέξερ από τον Α. Λάξερη.

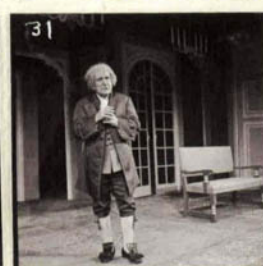
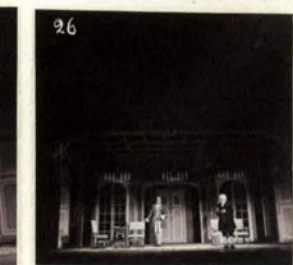
Ο μεγάλος ηθοποιός στο ρόλο του Φάλσταφ στις *Εύθιμες κυράδες του Ουίνζορ* του Σαίξπηρ. >











Η ΓΟΗΤΕΙΑ ΤΟΥ ΡΙΧΑΡΔΟΥ ΤΟΥ Γ΄

Είναι θρίαμβος - και θρίαμβος όχι κοινός - της τέχνης ενός μεγάλου δραματουργού να έχει υψώσει σε ήρωα τραγωδίας πρόσωπο τόσο εγκληματικό καθώς ο Ριχάρδος του Γιλδστερ. Για την ακρίβεια, βρισκόμαστε εδώ μπροστά σε μια πρόκληση: Η Τραγωδία δεν απαιτεί βέβαια ήρωες που να είναι υποδείγματα αρετής δεν μπορεί όμως και να πετυχαίνει τις φειλόμενες αντιδράσεις μέσα στην ψυχή του θεατή όταν υψώνει σε σύμβολα πρόσωπα αποκρουστικά, που να ευχόμαστε τη συντριβή τους. Γιατί τότε δεν έχουν λύτρωση με την πνευματική σημασία του όρου έχουμε ένα αίσθημα φυσικής απαλλαγής μας, μιαν ανακούφιση από δυσάρεστες και βαριά υλικές εντυπώσεις. Ο Σαίξπηρ δεν μπορούσε να πέσει σε τέτοιο λάθος.

Δύο φορές στο μάκρος της σταδιοδρομίας του ο ποιητής έχει καταπιαστεί να κάνει τραγικούς ήρωες μεγάλους εγκληματίες: Την πρώτη φορά είναι ο Ριχάρδος του Γιλδστερ, τη δεύτερη ο Μάκβεθ. Ας μην ξεχνάμε πως το πρώτο από τα δύο του αυτά τολμήματα το επιχειρεί νέος, στην αρχή κιάλια της σταδιοδρομίας του.

Το έργο είναι του 1591 ή του 1592 - ο ποιητής του, άρα, εικοσιεπτά ως εικοσοχτώ χρονών. Έχει κανένας το αίσθημα ενός ορμητικού δαιμόνιου, μεθύσμενου από τη δύναμή του, και που θέλει να τη δοκιμάσει σ' ένα θέμα απόκρημνο. Η Ιστορία του προσφέρει την πρώτη ύλη.

Είναι τα ματοβαμμένα περιστατικά που τερματίζουν τον Πόλεμο των δύο ρόδων. Ο Ριχάρδος, δούκας του Γιλδστερ, τελευταίος Πλανταγενέτης, θ' ανέβει στο θρόνο με τ' όνομα Ριχάρδος ο Γ', ύστερα από μια σειρά εγκλήματα, και θα πέσει το 1485 στη μάχη του Μπόσογουορθ, παραχωρώντας τη θέση του στον νικητή του, τον Ερρίκο του Ρίτμοντ, πρώτο βασιλιά από τον οίκο των Τυδώρ.

Το υλικό της Ιστορίας έχει ένταση αλλά και κάποια στεγνά. Το βαθύ όμως νόημα του έργου θα το δώσει ο ποιητής με τον εσωτερικό φωτισμό που αποκοιτούν στα χέρια του τα γεγονότα, οργανωμένα με την ένωση της μοιραίας του λογικής. Για να συλλάβουμε το διαγράμμα τους, ανάγκη να ρίξουμε μια στιγμή τη ματιά μας πιο πίσω: Έκπτωση και δολοφονία του Ριχάρδου του Β' αποτελούν το αρχικό αμάρτημα, την πρώτη καταβολή του κακού. Ακολουθεί η ακμή των Λάνκαστερ με τις βασιλείες Ερρίκου του Δ' και Ερρίκου του Ε'.

Στο πρόσωπο ωστόσο του Ερρίκου του ΣΤ' ο οίκος των Λάνκαστερ πληρώνει, πέφτει. Αλλά και του Γιορκ ο οίκος, που τον διαδέχεται, μοιρολόι για μια στιγμή όργανο της Δίης, έχει θεμελιώσει κι αυτό τη βασιλεία του στο αίμα. Το κακό φέρνει το κακό. Με τον Ριχάρδο που τον δια-

δέχεται δεν ανήκει πια ούτε στους Λάνκαστερ ούτε στους Γιορκ. Η αλυσίδα των ανομιμάτων πήρε τέλος.

Υπάρχει μια κλασική σχεδόν χροιά στην ιδέα αυτή της εμμονής του κακού από γενιά σε γενιά, και δεν θα ήταν ίσως υπερβολικά παράτολμο να φανταστεί κανένας πως ο μέγας ελισαβετιανός ακολούθησε εδώ μιαν αρχαία ελληνική τραγική αντίληψη, μεταφερμένη στον κόσμο του από τον Σενέκα. Ούτε λείπουν από το έργο τα σημάδια κάποιας - έμμεσης και μακρινής έστω - κλασικής επιρροής. Το πρόσωπο της Μαργαρίτας, που μέσα σε μια φριχτή ακινησία συμβόλου σχεδόν, καταριέται και προφητεύει, έχει κάτι το παράδοξα κι έντονα αρχαϊκό. Όπως και ο εναρκτήριος μονόλογος του ήρωα, που θέτει με παρηρησία κατηγορηματική το κεντρικό θέμα του έργου για να προχωρήσει στην ανάπτυξη του - τη δράση - δίχως χρονοτριβή, θυμίζει πρόλογο του Ευριπίδη. Ποτέ ίσως δεν θα μάθουμε ίσως ποιο ακριβώς σημείο οι μεγάλοι ελισαβετιανοί δέχονταν και αφομοίωναν το αρχαίο ελληνικό δίδαγμα ή και ίσως ποιο σημείο το απέκρουαν συνειδητά, για χάρη της αισθητικής του καιρού τους ...

Η εκπληκτική σέλληση της τραγωδίας αυτής είναι η κεντρική μορφή της. Τόσο που να ρίχνει την σκιά - άδικα πολλές φορές - άλλα πρόσωπα του έργου, σχεδιασμένα ωστόσο με μοναδική στερεότητα.

Ν' αναλάβει κανένας στα στατικά της στοιχεία τη μορφή του Ριχάρδου δεν είναι βέβαια, θεωρητικά, *δύσκολο*.

Δεν έχουμε εδώ να κάνουμε με το αίνιγμα των ελατηρίων, καθώς στον Ιάγο, ή και - σ' άλλο επίπεδο - στον Άμλετ. Τα ψυχολογικά ελατήρια του Ριχάρδου είναι πολύ σαφή, τα ελαφρυντικά του επίσης. Τα τελευταία, συνοψίζονται σε τούτο: Φοβερά αδικημένος από τη Φύση στο κορμί του, έχει εξ' άλλου απόλυτη, δικαιολογημένη επίγνωση της διανοητικής του υπεροχής μέσα στον κόσμο του και στην εποχή του. Νιώθει πως οι εσωτερικές του δυνατότητες τον προορίζουν για τα μέγιστα. Και αρνείται να παραδεχτεί τα όσα εμπόδια, συμπτωματικά, αράδιασε η τύχη μπροστά στα βήματά του.

Δράμα εσωτερικό, άλλο από την αφομοιωμένη πια εξέγερση για το αδικημένο κορμί του, δεν φαίνεται να γνωρίζει ο Ριχάρδος. Του λείπουν οι μεταφυσικοί, αλαφιασμένοι οραματισμοί του Μάκβεθ. Αλλά δεν έχει ούτε και τον ψυχρό εγκεφαλισμό του Ιάγου. Είναι μάλλον ένα αβυσσαλέο πάθος που τον νικεί, πάθος για την εξουσία, για το αντιστάθμισμα απέναντι στους άλλους, τους ευνοημένους από τη Φύση κι όμως ανάξιους στα μάτια του, ανθρώπους.









ΓΙΑΝΝΗΣ ΤΣΑΡΟΥΧΗΣ

Ολότελα ξεχωριστός ζωγράφος και σκηνογράφος, γεννημένος στον Πειραιά και σπουδαγμένος στην Α.Σ.Κ.Τ. και στο Παρίσι. Μαθητής του Παρθένη, θαυμαστής του Πικιώνη και του Κόντογλου, έκανε την πρώτη του έκθεση στα 1928 και, την ίδια χρονιά, εγκαίνιασε και τη σταδιοδρομία του στο θέατρο με την *Προγέπουσα Μαλένα* του Μαίτερλινκ (Επαγγελματική Σχολή Θεάτρου). Στη δεκαετία του '30 δεν άργησε ν' αναγνωριστεί σαν ένας από τους αξιολογότερους εκπροσώπους της νεοελληνικής τέχνης και σαν μια πρωτότυπη ιδιοφυΐα στις περιοχές της εγχώριας αισθητικής. Για να περιοριστούμε στη θεατρική του δράση, στάθηκε στα 1934 πολύτιμος συνεργάτης του Καρόλου Κουν με το σιηνικό και τα κοστούμια της *Εροφίλης* - όπου δέσποξε ολόλαμπρα ένας κρεμασμένος ήλιος, *κομμένος* από τεκνέ. Η συνεργασία των δυο τους συνεχίστηκε, σε τέλεια σύμπνοια κι αλληλοεπίδραση, με πολλά ακόμα έργα (*Ματωμένος Γάμος*, *Μισή μας πόλη*, *Αυλή των θαυμάτων* κ.λπ.), για να ολοκληρωθεί με τους αριστοφανικούς *Όρνιθες* στα 1959. Παράλληλα πρόσφερε την ενδυματολογική και σκηνογραφική του συμβολή στους θιάσους Μαρίας Κοτοπούλη (*Κυρία Δε με μέλει*, *Ελισάβετ*, *Κόνιτσα*, *Στέλλα Βιοδάντη*), Κατερίνας Ανδρεάδη (*Ημέρωμα της στράγγαλας*) κι άλλους, στο Ελληνικό

Χορόδραμα (*Μαρούσις*), στην όπερα, εδώ και στο εξωτερικό, και στον κινηματογράφο, με σημαντικότερο δείγμα το *Χριστός Ξαναπαυρόνεται* του Ντασσέν.

Στην εικαστική θεωρία του Τσαρούχη κύριο χαρακτηριστικό είναι ο συγκερασμός της αρχαίας και της νεότερης ελληνικής παράδοσης. Ο κλασικισμός ξούσε στο σημερινό χωριό κι η σύγχρονη λαϊκή τέχνη αντλούσε γοητεία απ' τις αρχαίες ρίζες της. Εξάλλου, τόσο στα έργα της χειρός του, όσο και στη φιλοσοφία της ζωής του, υπήρχε η ίδια πνευματική συνέπαρξη πραγματικότητας και φαντασίας, θρησκευτικότητας και σαρκασμού. Επόμενο ήταν ο θεατρικός του οραματισμός να ξεπερνάει τα διακοσμητικά όρια, για να προχωρήσει στη σκηνοθετική έκφραση - που, στη στενή περίοδο της ζωής του, την πρόσφερε στο κοινό με *ολότελα προσωπικές* του παραστάσεις: *Τρωάδες*, σε σύγχρονη λαϊκή ατμόσφαιρα μέσα σε μια μισογκρεμισμένη μάντρα κι *Επτά επί Θήβας* στον τόπο της μυθολογικής δράσης. Δεν έπαψε, ίσαμε τις τελευταίες του μέρες, να σχεδιάζει και συχνά να χαρίζει τις μακέτες του σε μεγάλους και μικρούς θιάσους και σε μια επίμονη λαχτάρα επιβίωσης, έζησε την πάλη Διγενή και Χάρωντα με τη χαρισματική διαιτιά του τεχνοτροπία.



43

Φρίντριχ Ντόρρενματ

Η ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΗΣ ΓΗΡΑΙΑΣ ΚΥΡΙΑΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 2 Φεβρουαρίου 1961

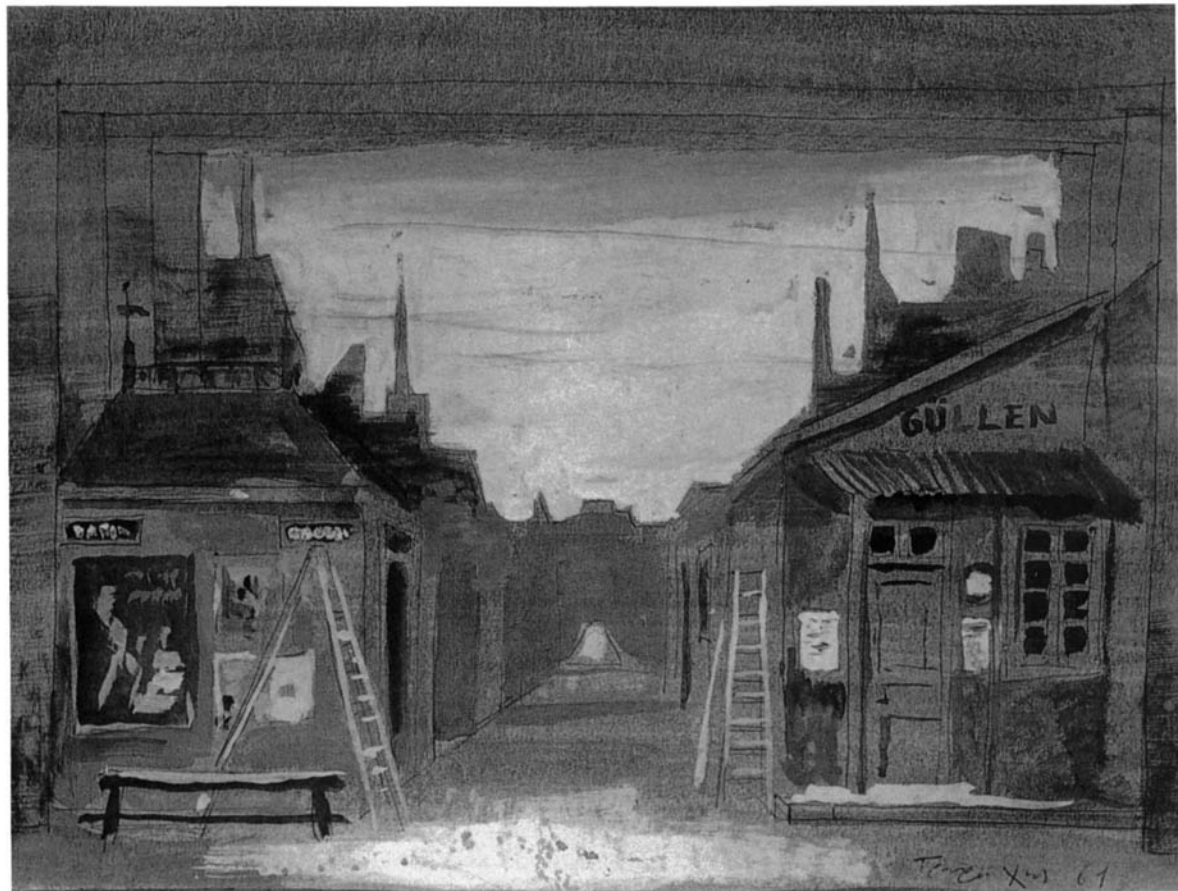
Μετάφραση: Γ. Πολίτης

Σκηνοθεσία: Αλέξης Μινωτής

Σκηνικά: Γιάννης Τσαρούχης

Κατίνα Παξινού (Κλαίρη Ζαχαρasiάν)

Ζωγραφική μακέτα του Γιάννη Τσαρούχη για το έργο. Υ

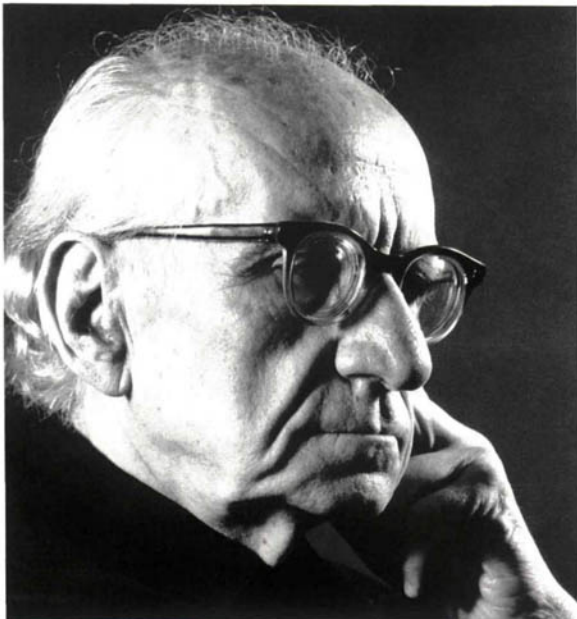






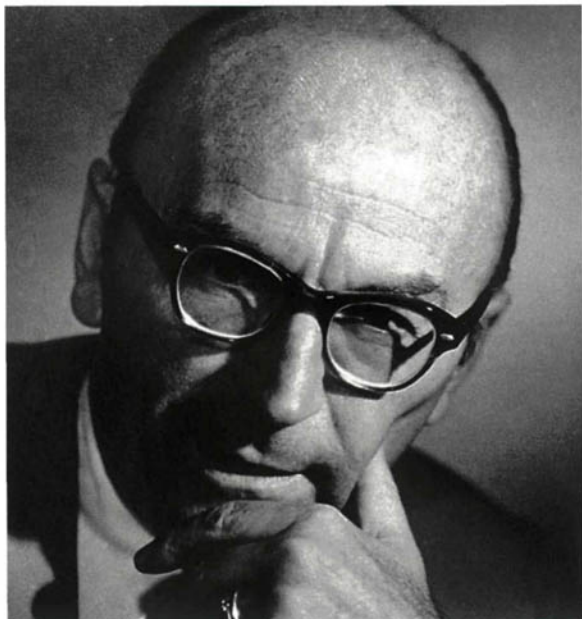
ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΕΡΖΑΚΗΣ

Ο αναγνωρισμένος της Γενιάς του Τριάντα δραματοουργός. Δεν έγραφε μονάχα θεατρικά έργα - μα κι αξιόλογα μυθιστορήματα και δοκίμια. Γι' αυτόν ωστόσο το θέατρο στάθηκε νεανικός έρωτας κι ο γάμος με την τέχνη. Πρώτη εμφάνιση: το *Γεμάτο εμβατήριο* απ' το θίασο της Μαρίνας Κοτοπούλη κι ο *Αυτοκράτωρ Μιχαήλ* στο Εθνικό. Η παράλληλη αυτή εισβολή του τριαντάρη νέου στα δύο μέτωπα, το ελεύθερο και το κρατικό, ήταν ένα γεγονός για την θεατρική μας ιστορία. *Ο σπαιρός και το σπαθί* (1938), η *Θεοφανεί* (1956) κι η *Νύχτα στη Μεσόγειο*, συμπλήρωσαν την τετραλογία που 'χε αρχίσει με τον *Μιχαήλ*. Άλλα έργα του: *Ένας ξηλώφης* (1939, με το Λογοθετίδη), *Είλωτες*, *Αγνή* (1949), *Θωμάς ο Δίψυχος* (1962, με το Χορν) και διάφορα μονόπρακτα. Το *Μεγάλο παιχνίδι*, δείγμα ποιητικής φάρσας που κρατάει απ' το σόι των Γκολντόνι και των Μπωμαρσαί - ξεπετάχτηκε σαν κομήτης στο τέλος της Κατοχής (1944). Το πλαίσιο του παιχνιδιού και της ζωηρής δράσης, η ρομάντικη «αυλή» της ηθογραφίας, αποτρέπει την υπόσταση αλωνιού και θυμέλης, αρχέγονου θεατρικού χώρου που κλείνει μασκαρεμένη την Αιωνιότητα. Πολύτιμη στάθηκε η συμβολή του Τερζάκη και στη διοίκηση του Εθνικού Θεάτρου, όπου για σαράντα περίπου χρόνια διετέλεσε εισηγητής δραματολογίου, γενικός γραμματέας και, για ένα φεγγάρι, διευθυντής.



ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΑΡΑΝΤΙΝΟΣ

Έλληνας σκηνοθέτης, σπουδαγμένος στην Αυστρία και Γαλλία. Προσέγγισε επαγγελματικά το θέατρο σαν δάσκαλος (1933) και στα 1938 ίδρυσε τη Νέα Δραματική Σκηνή. Μόνιμος σκηνοθέτης του Εθνικού Θεάτρου στα κατοχικά και πρώτα μεταπολεμικά χρόνια, ανέβασε *Εσάβη* στο Ηρόδειο (με την Ελένη Παπαδάκη), *Ταρτούφο* και *Κόρο Ποικρονιάς*, *Γέφυρα του χειμώνα* του Άντερσον, *Η γη είναι σφαίρα* του Σαλαγκρού και *Χορός των σιατά λωποδυστών* του Ανούργι. Στο κλειστό θέατρο επίσης, τις *Νεφέλες* (1951), με σκηνικό και κοστούμια του Χατζηκυριακού-Γκίκα, προσοπέια, σκευές και κοθρόνους (που παίζονται τον επόμενο χρόνο στη Γαλλική Κωμωδία). Άφησε το Εθνικό στα 1953 - όταν ο Ροντήρης διαδέχτηκε στη διεύθυνση το στενό του φίλο, Γιόργκο Θεοτοκά - και ίδρυσε την Αττική Σκηνή. Εμφανίστηκε κι ο ίδιος σαν ηθοποιός σε μολιερικές κωμωδίες, παιγμένες στις ανεπανάληπτες «καθ' ημάς» μεταφράσεις του 19ου αιώνα. Η κυριότερη, ωστόσο, συμβολή του στο θέατρο συνδέεται με την ίδρυση του Κ.Θ.Β.Ε. της Θεσσαλονίκης, που θα το διευθύνει υποδειγματικά για έξι χρόνια (1961-1967), ξαναγυρίζοντας για λίγο καιρό στην αθηναϊκή κρατική σκηνή. Σ' όλο αυτό το διάστημα, υπογράφει πολλές αρχαίες παραστάσεις στους Φίλιππους, στην Επίδαυρο κι αλλού.



ΠΕΛΟΣ ΚΑΤΣΕΛΑΣ

Γεννημένος στη Μικρασία, σπούδασε στην Επαγγελματική Σχολή Θεάτρου κι αργότερα στη Γερμανία και την Αυστρία. Εμφανίστηκε σαν Ιδρυτής στον *Οθέλλο*, έργο που στάθηκε σημαδιακό στη σκηνοθετική και κριτική σταδιοδρομία του (*Οθέλλος, νόημα και χαρακτήρες*, 1933). Όταν ιδρύθηκε το Άρμα Θεσπίδης στα 1939, διορίστηκε απ' τον Κωστή Μπασιανό διευθυντής και σκηνοθέτης του, και για δύο χρόνια περιodeύει τα προάστια και τις επαρχίες, προσφέροντας κλασικό δραματολόγιο στο λαό. Παράλληλα, μεταφράζει και δημοσιογραφεί. Ως σκηνοθέτης του Εθνικού Θεάτρου (1941-1946) ανεβάζει μ' επιτυχία τον *Εμπορο της Βενετίας*, *Αιμιλία Γαλλότι* και *Μίνα Φον Μπάργελμ* του Λέσινγκ. *Κουκλόσπιτο* και *Μνηστήρες του θρόνου* του Ίψεν, *Ηλιό* του Ντοστογιέφσκι (σε διασκευή Σκουλοόδη), *Αρλέξιάννα* του Ντοντέ, καθώς και *Τερζάκη (Το μεγάλο παιχνίδι)* Μπόγρη (*Αρραβονιάσματα*) και *Βενέξη (Μπίου C)*. Στις κατοπινές δεκαετίες συνεργάζεται δημιουργικά με το Κ.Θ.Β.Ε., με το Ελληνικό Λαϊκό Θέατρο του Κατράκη, με πολλούς άλλους θιάσους, καθώς και Ε.Λ.Σ. Εξάλλου, η Δραματική Σχολή του στα μεταπολεμικά χρόνια αποτέλεσε γι' αυτόν μια ολόκληρη ιερή απασχόληση.



Φεντερίκο Γκαρθία Λόρα
Η ΓΕΡΜΑ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 16 Μαρτίου 1961

Μετάφραση: Αλέξης Σολομός
Σκηνοθεσία: Αλέξης Σολομός
Σκηνικά - Κοστούμια: Αλέξης Σολομός
Μουσική: Γιάννης Παπαϊωάννου
Χορογραφία: Τατιάνα Βαρούτη
Άννα Συνοδινού (Γέρμα), Θάνος Κοτσόπουλος (Χουάν), Νίκος Τζόγιας
(Βίκτωρ), Χριστίνα Καλογερίδου (Γριά Χωριζή), Έλλη Βοζνιάδου -
Μαρία Μοσχολιού (Μαρία)



Φεντερίκο Γκαρθία Λόρκα
ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΜΠΕΡΝΑΡΝΤΑ ΑΛΜΠΑ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 14 Δεκεμβρίου 1962

Μετάφραση: Νίκος Γιάτσος

Σκηνοθεσία: Αλέξης Μινωτής

Σκηνικά - Κοστούμια: Γιάννης Τσαρούχης

Κατίνα Παξινού (Μπερνάρντα), Ελένη Χατζηαργύρη (Μαρτίριο), Αντιγόνη Βαλάκου (Αδέλα), Ελένη Ζαφειρίου (Πόνθια), Ρίτα Μυράτ (Αγγουόστιας), Όλγα Τουρνάκη (Δούλια), Πίτσα Καλιτσιόνα (Μαγδαλένα), Πόπη Παπαδάκη (Αμέλια) κ.ά.

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΜΠΕΡΝΑΡΝΤΑ ΑΛΜΠΑ

Λίγο πριν από το θάνατό του, που δεν έχει πάψει να συγκινεί την παγκόσμια Κοινή Γνώμη, ο Φεντερίκο Γκαρθία Λόρκα είχε γράψει το τελευταίο του δραματικό έργο, το *Σπίτι της Μπερνάρντα Άλμπα*. Είναι, λοιπόν, έργο του 1936. Εδώ, ο Λόρκα ο ποιητής, που έφερε έναν καινούργιο, προσωπικό φθόγγο στο θέατρο, ο Λόρκα που ωστόσο είχε, στα προηγούμενα έργα του, ανισότητες σαν θεατρικός συγγραφέας, βρίσκει μια θαυμάσια ισορροπία περιεχομένου και μορφής. Το *Σπίτι της Μπερνάρντα Άλμπα* είναι καρπός τέχνης που έφτασε στην ωριμότητά της.

Το έργο αρχίζει μέσα στην ατμόσφαιρα μιας κηδείας. Ο Λόρκα τη μετράζει πολύ επιδέξια με την έμμεση περιγραφή της από δύο πολύ γραφικά πρόσωπα. Ο άντρας της Μπερνάρντα πέθανε και την αφήνει με πέντε κορίτσια τα τέσσερα φαίνονται προορισμένα να γεροντοκοριάσουν. Είναι άπρωικα, γιατί η λιγοστή πατρική κληρονομιά θα μοιραστεί τώρα, θα τεμαχιστεί. Μόνον η μεγάλη κόρη, η Αγγουόστιας, έχει ελπίδες, γιατί αυτή είναι από τον πρώτο γάμο της Μπερνάρντα κι έχει προσωπική περιουσία. Αλλά η Αγγουόστιας ζυγώνει τα σαράντα - ηλικία μεγάλη για τις τοπικές αντιλήψεις - και, το σπουδαιότερο, η Αγγουόστιας αυτή είναι άσημη, άχαρη, στυφή. Έτσι ο γαμπρός που θα της παρουσιαστεί, θα έχει, όπως είναι επόμενο, κι άλλες βλέψεις.

Πάνω στο σκοτεινό πινακα του πένθους που επιβάλλει, αυστηρός τηρητής των τοπικών εθίμων, η Μπερνάρντα στο σπιτικό της, ξεκόβεται ο αγώνας της μικρής κόρης ν' αποτινάξει από τον πολλαπλό ζυγό: της μητέρας της, του εθίμου, της καταδίκης από την οικογενειακή ειαμαρμένη, κι άλλους ακόμα ζυγούς, λιγότερο φανερούς. Πίσω από τα καθαρά, αδρά επίπεδα του *Σπιού της Μπερνάρντα Άλμπα* παίζουν άλλοι ίσιοι, υποβάλλονται λίγο-λίγο άλλες έννοιες, που ξεπερνάνε κατά πολύ το απλό του θέμα. Γιατί η φοβερή αυτή καταπίεση της Μπερνάρντα πάνω στο σπιτικό της; Από πού ξεκινάει το σκοτεινό αυτό πάθος που την κάνει σκληρόκαρδη, μισητή σ' όλους δίχως εξαίρεση τους γύρω της; Είναι προσωπήωση μόνο σε μια πρόληψη, σε πατροπαράδοτα ήθη; Είναι αντιπροσωπευτική έκφραση της αλύγιστης ισπανικής ψυχής; Είναι περιφάνια ανένδοτη, της μάνας που δεν θέλει τα κορίτσια της να κακοπέσουν; Είναι φυσική, κρυφή αντιδία; Είναι φωνή αποτρόπαιη ενός ενστίκτου ανάρχαίου, μητριαρχικού, που θέλει τη ζωή υποταγμένη στον εξωτιστικό του νόμο;

Πάνω στο σπιτικό της Μπερνάρντα Άλμπα βαραινει ένας ίσκιος απροσδιόριστος όσο και πυκνός. Είναι Μοίρα; Η τέχνη του συγγραφέα

έγκειται στο ότι δεν μας δίνει απάντηση ξεκάθαρη. Συλλογίζομαστε, βλέποντας το έργο να ξετυλίγεται, πως η καταπίεση που προκαλεί το δράμα έχει δημιουργηθεί από την ανθρωπινη θέληση, μόνο που η θέληση αυτή έφτασε να γίνει εφιαλτική κι απρόσωπη. Πίσω από την ασηνική αυστηρότητα που επιβάλλει η αδιαλλαξία της Μπερνάρντα, αντιχτυπιέται ή φρουμάζει αλυσοδεμένος ένας οργασμός καταλυτικός. Είναι μια δύναμη πρωτόγονη, ακαταδάμαστη, που όσο περισσότερο την καταπολεμούν, τόσο βερειέει κι και συγκλονίζει τα θεμέλια. Πουθενά, σε καμιά στιγμή του έργου δεν παρουσιάζεται στη σκηνή ο Άντρας, είναι όμως αδιάκοπα παρόν, διάχυτος, εδρεύει στα παρασκήνια, κάνει τις αμπαρωμένες αυτές γυναικες να φρενιάζουν. Είναι αισθητός σα φέλο, όχι σαν άτομο, σαν το άλλο, συμπληρωματικό στοιχείο της ζωής, που χωρίς αυτό λείπει η πλήρωση, και τότε η θηλυκή φύση αισθάνεται ακρωτηριασμένη: Γιατί πέρα από το ζευγάρωμα, δεν θα μπορεί να φτάσει τον απώτερο, τον κύριο στόχο της, που είναι το παιδί. Μονάχα η Μαρία Χοσέφα, η υπέργρηρη και μισοπάλαβη Γιαγιά, το έχει συνειδητοποιήσει τοτό. Μέσα στην παράκρουσή της, που της δίνει προεκτάσεις σχεδόν συμβολικές, η Γιαγιά, λέει λόγια που φωτίζουν.

Περιχυμένο από φως ωμό, αδυόσπητο, ισπανικό, το έργο αυτό του Λόρκα κρβει την ψυχή του σε μια από τις γωνίες όπου η κοφτή σκιά είναι πυκνή. Ποίηση σκληρή κι αυστηρή κι δίχως γλυκασιμούς, το διαπνέει. Το τοπίο που υποβάλλεται γύρω από το κατάκλειστο σπίτι του πένθους και του πάθους είναι ψυχικό, όχι εξωτερικά φυσικό. Ζέστη φοβερή, κάβα θεριμενί, «σα λυωμένο μολύβι», φλογίζει τα πλάσματα του κόσμου. Πρόκειται για μια φλόγα οικουμενική, που φοβερίζει να κάνει τα πάντα παρανώμα. Στην αυλή τ' άλογο, μέσα στο σκοτάδι, γίνεται θεόρατο με την ασπράδα του, μοιάζει με στοιχείο. Ο πόθος δεν είναι φιλαρέσκεια, νάζι, δίφα ηδονής, παιχνιδισμα του ναρκισσισμού, είναι μυστική θέλλα, φυσικός νόμος. Γι' αυτό και πίσω από τη σύγκρουση των κοριτσιών της Μπερνάρντα μεταξύ τους, μαντεύουμε κάτι που ξεπερνάει τη θέλησή τους και την ευθνή τους. Μήπως όμως και η ίδια η Μπερνάρντα συνειδητοποιεί τις προθέσεις της; Δεν το ξέρουμε. Η τιμή, το έθιμο, η μητρική εξουσία, γίνονται στα χέρια της όλα φοβερά. Μοιάζει να εκδικείται για τη χρειά της, να την καίει κρυφά ο φιωμένος καύμος του θηλυκού ζώου. Ο άντρας της τώρα, στα μάτια της, γίνεται Πειρασμός, ο βέβηλος που πρέπει με κάθε θυσία να κρατηθεί μακριά από τον ιερό χώρο.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΕΡΖΑΚΗΣ







ΝΥΧΤΕΡΙΝΕΣ ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΕΙΣ

Όταν κανείς κυκλοφορεί χαμένος στις ατραπούς της θεατρικής επικράτειας, στρίβοντας συχνά σε μια γωνία βρίσκεται ξαφνικά ενώπιον ενός νυχτερινού τοπίου, όπου διαδραματίζονται μέρια όσα νυχτερινά επεισόδια. Το να κυκλοφορεί κανείς αφιονισμένος μέσα στο ντουμάνι της θεατρικής τελετουργίας σημαίνει πως, θέλει δεν θέλει, ακολουθεί τους συνωμοτικούς της νόμους, ανταλλάσσει συνθήματα με τους ιδιότυπους θαμώνες του θεατρικού υποκόσμου. Γιατί, κακά τα ψέματα, όλοι οι θεατρικοί ήρωες ανήκουν στον υπόκοσμο, σε κάτι ανέχονται, κάτι ανέχονται, κάτι δεν έχουν και το επιδιώκουν, κάτι έχουν και προσπαθούν να απαλλαγούν,

Τις νύχτες του *θεάτρου* τα πάθη παροξύνονται, οι σχέσεις, οι συναντήσεις, οι επαφές, τ' αγγίγματα, οι φίθοροι, οι εξομολογήσεις, οι προθέσεις, οι μεταμέλειες, τα σχέδια, οι απορρίψεις, οι ματαιώσεις, οι αυταπάτες και οι ψευδαισθήσεις διογκούνται, πεφουσιώνονται, αλαζονεύονται, βυθίζονται, πνίγονται ή κραυγάζουν κάνοντας ακατανόητες χειρονομίες, απεγνωσμένα σινιάλα, ανεπίδοτες, συχνά, απόπειρες επικοινωνίας.

Συχνά σε αυτές τις νυχτερινές περιπλανήσεις μου στην επικράτεια του θεάτρου συναντώ τους καταραμένους, τα στοιχειά, τα φαντάσματα, τους ευτυχείς και τους αποτυχημένους, τους ανέστιους και τους ερωτευμένους.

Εδώ πάνω στη στέγη των Ατρείδων νύχτες πολλές, δέκα ολόκληρα χρόνια, βρέχει χιονίζει, με ξάστερο ουρανό ή με αυλάκια τις αστραπές ένας φρουρός περιμένει τα σήματα της φρικτωρίας. Αγρυπνά και σκουντουφλώντας μουρμουρίζει λαϊκά τραγουδάκια για να μην τον πάρει ο ύπνος, μήπως παραδοθεί στον ύπνο και μείνει εκτός του νυμφώνος, όπως οι μωρές παρθένες. Εκεί πάνω στις επάλξεις της Ελινόρας μετά τα μεσάνυχτα και έως να καθαρίσει ο πρότοσ πτερινός, περιφέρει την αρματωμένη του σκιά, πελιδνός μέσα στους καρπούς του θειαφιού ο πατέρας του Άμλετ, τον φάγνει, τον φωνάζει βραχνά και κάθε τόσο χουφτώνει τ' αρι-

στερό του αυτί, σαν να θέλει να προλάβει το χέρι που έχυσε στο τόμπανό του το δολοφονικό δισκώμα.

Πιο 'κει, στην ταράτσα του κάστρου, με ένα ειρηνικό ολόγιομο φεγγάρι να σελαγίζει στον ουρανό, η Λαίδη Μάκβεθ υποβοητώντας πλένει χωρίς νερό τα χέρια της για να φύγει το αίμα του φόνου. Συχνά συναντά στον ίδιο χώρο παραμερίζει για να περάσει ένας θυρωρός του πύργου τόπλα στο μεθόσι, που ακούγοντας τους χτύπους στην πόλη νομίζει πως είναι πορτιέρης στον Άδη και χτυπούν οι φρέσκοι νεκροί να μπουκ στην Κόλαση. Κρυώνει.

Πιο 'κει, σ' ένα μεγάλο δασύ δέντρο, ο Όμπερον χαϊδολογεί ένα τροφαντό αγόρι που άρπαξε από τον κοιτώνα της Τιτάνιας, ενώ πιο κάτω στα χλοερά λιβάδια κάτω από το ασημί φως της σελήνης η Τιτάνια έχει παραδοθεί στην υπέρτατη ηδονή που της προσφέρει ένας υπερμεγέθης φαλλός που ανήκει σ' ένα μάλιστα, που έχει μεταμορφωθεί σε ακόρεστο γαϊδούρι.

Στην παρακάτω στροφή, μέσα σ' ένα υπέροχο κήπο, ο δοόκας Ορβίνο ποθοπλαντάζει για ένα αγόρι που είναι κορίτσι και στον όμορο η Ολίβια ποθοπλαντάζει για ένα κορίτσι που είναι ντυμένο αγόρι.

Από την ανοικτή θύρα ενός παλατιού μβαίνει ο πέτρινος κυβερνήτης και στο βάθος απολιθωμένος τον αντικρβζει, ανάμεσα στα πλούσια εδέσματα του τραπέζιού, ο Δον Ζουάν.

Στη μεγάλη πλατεία της θεατρικής επικράτειας έχει σπηθεί το πανηγύρι της Βαλπούργειας Νύχτας. Εκεί οργιάζει η ακόλαστη φύση και ο Μεφιστοφελής μεταμφιέζει μπροστά στα μάτια του Φάουστ την ακολουσία σε κάλλος.

Σ' ένα μικρό καλί στον παρακάτω δρόμο αγρυπνά η Μαρία Στιού-

αρτ, ξημερώνει η ημέρα της εκτέλεσής της και ο εραστής που θα την απελευθέρωνε δεν έρχεται.

Στο ανοιχτό παράθυρο της Χριστιάνιας, η κυρία Άλβινγκ απελπισμένη παρακολουθεί την πυρκαγιά που έχει ξεσπάσει στο ίδρυμα που προορίζεται για άσυλο των φτωχών και πίσω της ο Όσβαλντ βυθίζεται στην άνοια φελλίζοντας ακατάληπτες λέξεις, κάτι σαν αναζήτηση του ήλιου που θα ανατείλει.

Έξω από την αγροτική έπαυλη του Στρατηγού, οι υπηρέτες, οι εργάτες και οι χωρικοί χορεύουν κάτω από το μεθυσμένο φεγγάρι της νύχτας του Άη-Γιαννιού, στο μεσοκαλόκαιρο και μέσα στο σκοτεινό δωμάτιο του καμαριέρη Ζαν η δεσποινίς Τζούλια κόβει τον λαιμό μ' ένα ξυράφι. Η λάμα του λαμπυρίζει στο φως του φεγγαριού.

Μια παντρεμένη γυναίκα, με το βρέφος στην αγκαλιά της, ξεαγρυπνά σ' ένα μπαλκόνι της Ανδalousίας και έξω χλιμιντρίζει ένα ιδρωμένο άλογο και αναστενάζει βαθιά μέσα στο σκότος ο παλιός εραστής.

Μέσα στη νύχτα συχνά ακούγεται βραχνή, υπόκοφη η φωνή μιας γυναίκας: «Η κόρη μου πέθανε παρθένα». Στο λίγο φως του φαναριού της γωνίας μπορεί κανείς να δει την Αντέλα κρεμασμένη να ρίχνει τη σιάτ της στον μαντρότοιχο σαν μακάβριο εκκρεμές.

Κάθε νύχτα η Εροίλια Ντρέι στο διαμέρισμα του Λουδοβίκου Νότα προσπαθεί να ντύσει τη γόνιμια της και κανείς δεν μπορεί να λαμπρώνει την στολή της ψυχής της.

Στο πιο σκοτεινό στενάκι της θεατρικής επικράτειας ακούγεται κάθε νύχτα στριγκό το κλάμα μιας Ιγκουάνας και κάθε νύχτα στο μεγάλο σταυροδρόμι ένα σαραβαλιασμένο Φορντάκι, που οδηγεί ο αποτυχημένος πλασιέ Λόμαν, πέφτει πάνω σ' ένα στέλο για να μπορέσει έτσι η απροστάτευτη οικογένεια να εισπράξει την ασφάλεια ζωής!

Στις παρυφές της επικράτειας μέσα σ' ένα άδειο δωμάτιο που έχει

μόνο ένα φεγγίτη φηλά, πάνω στην αναπηρική του πολυθρόνα ο Χαμρωτάει συνεχώς τον υπηρέτη Κλοβ τι συμβαίνει στον έξω κόσμο και εκείνος ανεβαίνοντας μια σκαλίτσα και κοιτώντας έξω τον πληροφορεί πως τα νερά ανεβαίνουν. Τότε ο νυχτερινός περιπατητής καταλαβαίνει πως το αδειανό δωμάτιο είναι η κιβωτός, έξω μαινεται ο κατακλυσμός και οι έργλειστοι είναι οι τελευταίοι άνθρωποι πάνω στη γη. Τότε είναι που ο Χαμ απλώνει πάνω στο πρόσωπό του ένα μαντηλάκι και καληνυχτίζει τον κόσμο ως ο τελευταίος κάτοικός της.

Σ' ένα υπόγειο της θεατρικής επικράτειας μια οικογένεια αγρυπνά. Είναι ο προλετάριος του έργου του Καμπανέλλη *Η ηρώα της νύχτας*. Είναι η νύχτα της αγωνίας ενός καταδικασμένου σε θάνατο αριστερού αγωνιστή, στις μέρες της αντεκδίκησης. Αγρυπνούν χωρίς ελπίδα, χωρίς προοπτική, χωρίς ψευδαισθήσεις. Το κράτος έχει την ισχύ. Θα επιβάλει τις αποφάσεις του νικητή. Μια νύχτα χωρίς ξημέρωμα.

Δεν έχει τέλος η νυχτερινή περιπλάνηση στις ατραπούς της θεατρικής επικράτειας.

Η νύχτα διαρκεί, η νύχτα σημαίνει, η νύχτα εμμένει. Ο μέγας Ηράκλειτος όταν στα διαλεκτικά αντιθετικά του ζεύγη αντιθέτει στην ημέρα τη νύχτα την ονομάζει Ευφρόνη, δηλαδή ώρα της φρονιμάδας, ώρα των απολογισμών, της αυτοσυνειδησίας.

Η γιαγιά μου την *ονόμαζε* κατά της νύχτας κι εγώ σ' ένα μου στίχο προσπάθησα να διασώσω τη φράση της.

Νύχτες απαραισθήτες με τον κατή της νύχτας

ΚΩΣΤΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥΣΟΠΟΥΛΟΣ

Αισχύλος**ΙΚΕΤΙΑΔΕΣ**

ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 25 Ιουλίου 1964

Μετάφραση: Ιωάννης Γρυπάρης

Σκηνοθεσία: Αλέξης Σολομός

Σκηνικά: Γιάννης Παππάς

Κοστούμια: Γιάννης Μόραλης

Μουσική: Γιάννης Ξενάκης

Χορογραφία: Αγάπη Ευαγγελίδη

Θάνος Κωτσόπουλος (Δαναός), Άννα Συνοδινού (Α΄ Κορυφαία), Ελένη Χατζηαργύρη (Β΄ Κορυφαία), Κάρια Παναγιώτου (Γ΄ Κορυφαία), Πίτσα Καπιτινέα (Δ΄ Κορυφαία), Έλλη Βοζικιάδου (Ε΄ Κορυφαία), Λυκοσόργος Καλλέργης (Πελασγός), Βασίλης Κανάκης (Κήρυκας) κ.ά.

ΙΚΕΤΙΑΔΕΣ (στίχοι 1074)

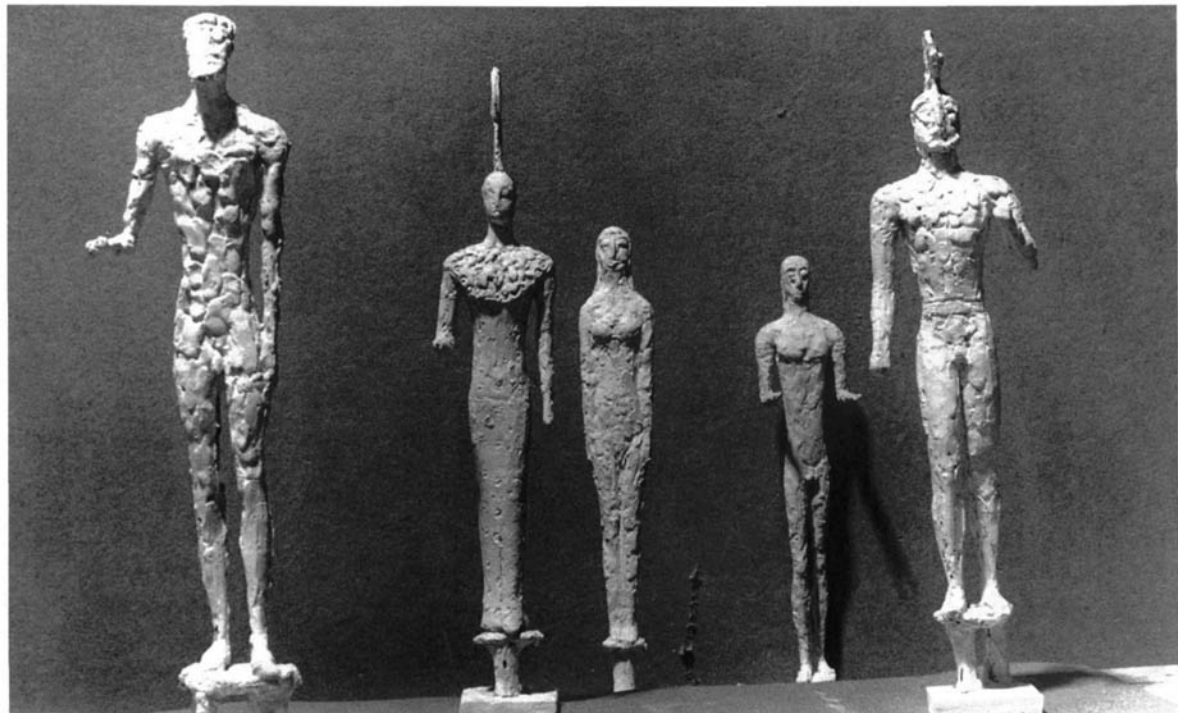
Τραγωδία του Αισχύλου - η πρώτη κατά σειρά της τετραλογίας *Δαναΐς*. Τα χαμένα μέρη: *Αιγύπτιοι*, *Δαναΐδες* και το σατυρικό *Αμυμώνη*. (Τον ίδιο μύθο είχε χρησιμοποιήσει και ο Φρόνιχος). Απ' την άσπλη σύλληψη του Έπαφου, του γιου της Ιώς και του Δία, βγαίνουν σε τέταρτη γενιά ο Βασιλιάς του Νείλου, Αίγυπτος, που θ' αποχτήσει πενήντα γιους, κι ο αδερφός του Δαναός που θα 'χει πενήντα θυγατέρες. Σύμφωνα με το βαρβαρικό νόμο, οι άντρες διαλέγουν τις γυναίκες τους, δίχως αυτές να 'χουν στο θέμα τοδτο καμιά γνώμη. Νόμιμα, λοιπόν, κι οι γιοι του Αιγύπτου θέλουνε να παντρευτούνε τις ξαδέφρες τους. Μα οι Δαναΐδες είναι οι πρώτες γυναίκες στα χρονικά της ανθρωπότητας που επαναστατούν ενάντια στο πρωτόγονο θεσμό. Αφήνουν την Αίγυπτο για να βρούνε καταφύγιο στην Ελλάδα. Τ' ακρογιαλία της Αργολίδας που θα τις δεχτεί βρίσκεται κάμποσε κίλας μόρες μακριά απ' τον αιγυπτιακό πολιτισμό, το θεμελιωμένο στη σκλαβιά. Ελπίδα τους είναι ο βασιλιάς κι ο λαός του Άργους, μα κι η ακαθόριστη ιδέα της λευτεριάς που θα τους φιλέψει η πατρίδα της εκλογής τους. Η τραγωδία τούτη αποτελεί διαφωτιστικό δείγμα της

δραματουργίας του νεαρού 5ου αιώνα. Η δραματική τεχνική πλάθεται ακόμα και, μαζί μ' αυτήν, αποκτάει τη σημασία της η εσωτερική δράση. Οι πιο πολλοί φιλόλογοι βλέπουνε στις *Ικέτιδες* την ελληνική Τραγωδία στην αρχαϊκή μορφή της: ο δραματουργός μεταχειρίζεται κάπως αδόκιμα το νιοφερμένο *δεύτερο* υποκριτή του και πρωταγωνιστής είναι ο Χορός των πενήντα Δαναΐδων. Από ιστορική σκοπιά, γενικότερα, το έργο συμβολίζει το τέλος του αιγυπτιακού μεσαίωνα και την αρχή της ελληνικής αναγέννησης. Ο βασιλιάς του Άργους, που δεν παίρνει απόφαση αν δεν συμβουλευτεί τον λαό του, αποτελεί τον αρχαιότερο δημοκρατικό ηγέτη στη λογοτεχνία. (Πρόσωπα: Δαναός, Βασιλεύς, Κήρυξ, Χορός Δαναΐδων. Τόπος: Άργος, ιερό έξω απ' την πόλη). Η τραγωδία παρουσιάστηκε στους Δελφούς απ' τον Άγγελο και την Εύα Σικελιανού (1930) και στην Επίδαυρο πρώτη φορά απ' το Εθνικό Θέατρο (1964), με μετάφραση Ι. Γρυπάρη, σκηνοθεσία Α. Σολομού, μουσική Ι. Ξενάκη, κοστούμια Γ. Μόραλη, αγάλματα Γ. Παπά και χορογραφία Αγάπης Ευαγγελίδη.

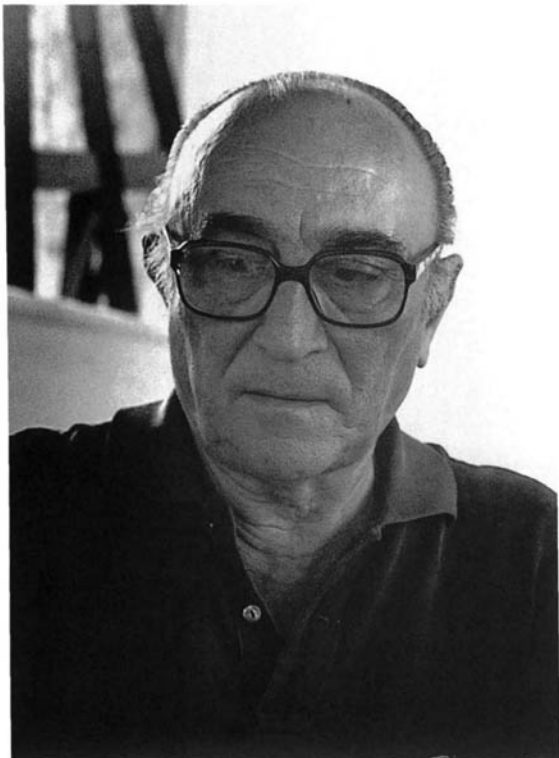


Γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη το 1913. Σπούδασε στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών στο Παρίσι (1929-1937). Εξελέγη τακτικός καθηγητής των Εργαστηρίων Γλυπτικής της Α. Σ. Καλών Τεχνών της Αθήνας το 1953, όπου και παρέμεινε μέχρι το 1978. Έχει εκθέσει πολλές φορές το ζωγραφικό και γλυπτικό του έργο στην Ελλάδα και στο Παρίσι και έχει επανειλημμένως βραβευτεί. Έχει φιλοτεχνήσει σειρά μνημείων και προτομών. Το 1972 εξελέγη αντεπιστέλλον μέλος της Γαλλικής Ακαδημίας Καλών Τεχνών. Έχει τιμηθεί με τον Ταξιάρχη του Φοίνικος και με τον Ταξιάρχη del Online del Merito Nazionale (Ιταλία). Το 1980 εξελέγη μέλος της Ακαδημίας Αθηνών.

< Ο Γιάννης Παππάς στην Επίδαυρο παρατηρεί το σκηνικό του. Πολλές φορές οι σκηνοθέτες ενός έργου χρησιμοποίησαν εικαστικούς καλλιτέχνες άσχετους με την σκηνογραφία και πέτυχαν θαυμάσια αποτελέσματα.

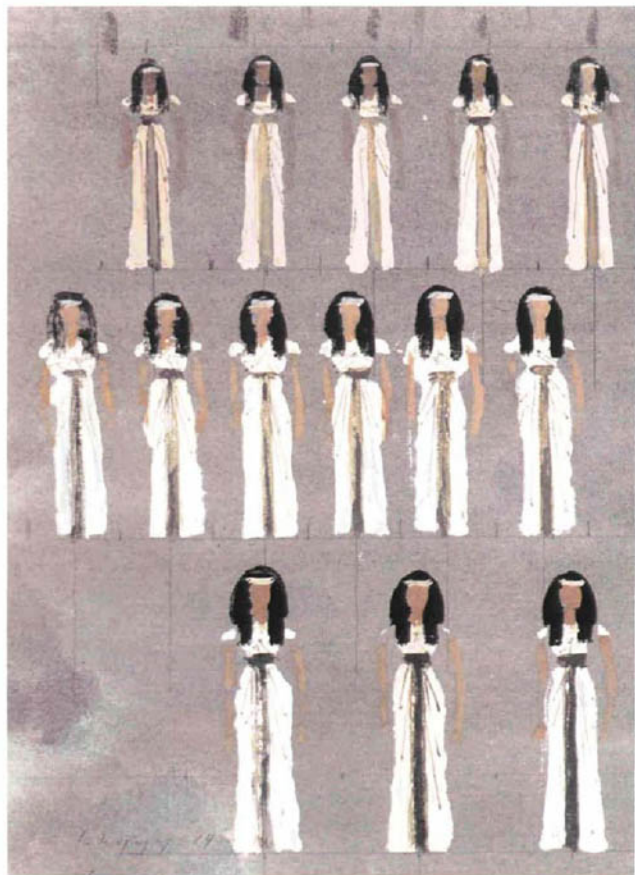






ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΟΡΑΛΗΣ

Γεννήθηκε στην Άρτα το 1916. Σπούδασε ζωγραφική στην Α. Σ. Καλών Τεχνών, τοιχογραφία στην Ecole des Beaux-Arts και ψηφιδωτά στην Ecole des Arts et Metiers στο Παρίσι. Προτοεμφανίστηκε ως χαράκτης το 1936, ως ζωγράφος το 1940 και ως σκηνογράφος το 1950 με το έργο *Ωδή εις θάνατον* με τον θίασο «Προσκήνιο» στο θέατρο Μουσούρη. Αργότερα συνεργάστηκε με το Ελληνικό Χορόδραμα, το Θέατρο Τέχνης, το Εθνικό Θέατρο κ.ά. Έχει παρουσιάσει έργα του σε πολλές εκθέσεις, ατομικές και ομαδικές, στην Ελλάδα και το εξωτερικό, και από το 1947 είναι τακτικός καθηγητής στην Α.Σ. Καλών Τεχνών. Έχει τιμηθεί με τον Ταξίαρχη του Φοίνικα.



Μακέτες για τα κοστούμια του έργου *Ιεπέες* >



ΛΟΡΕΝΤΖΑΤΣΙΟ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 11 Φεβρουαρίου 1965

Μετάφραση: Δ. Παπαλεξάνδρου

Σκηνοθεσία: Ζαν Τασσώ

Σκηνικά: Γιάννης Καρόδης

Κοστούμια: Αντώνης Φωκάς

Μουσική: Δημήτρης Τερζάκης

Δημήτρης Χορν (Λορέντζος Μέδικος), Νίκος Τζόγιας (Δούκας Αλέξανδρος)

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΟΡΝ

Ηθοποιός του θεάτρου και του κινηματογράφου, από τους πιο ταλαντούχους της νεοελληνικής σηνής. Γιος του συγγραφέα Παντελή Χορν, έδωσε εισαγωγικές εξετάσεις το 1937 στη Δραματική Σχολή του τότε Βασιλικού Θεάτρου, από την οποία αποφοίτησε το 1940. Στην περίοδο της μαθητείας του είχε την τύχη να έχει δασκάλους, μεταξύ άλλων, τον Δημήτρη Ροντήρη και τον Αμίλιο Βεδάη. Είχε επίσης δάσκαλο στα θεωρητικά μαθήματα τον Κωστή Μπασιτιά, ο οποίος ήταν και γενικός διευθυντής των κρατικών σηνών. Ο Μπασιτιάς προσέλαβε τον Χορν ως ηθοποιό στο Δραματικό Θέατρο του Βασιλικού Θεάτρου, όπου στεγαζόταν η νεοσύστατη Λυρική Σηνή.

Στο πρώτο έργο που εμφανίστηκε ο Χορν ήταν *Η Νυχπερδα* του Στράους, το 1940. Με την είσοδο των γερμανικών στρατευμάτων στην Ελλάδα αποχώρησε από το Κρατικό Θέατρο και προσλήφθηκε στο θέατρο της Μαρίας Κοτοπούλη. Το 1943 συνεργάστηκε με την Κατερίνα Ανδρεάδη και το 1944 ίδρυσε θέατρο με τη Μαίρη Αρώνη. Αργότερα τον ίδιο χρόνο, συγκροτήθηκε ο θέατρος Μανωλίδου - Αρώνη - Χορν στο θέατρο «Πάνθεον» και αμέσως μετά τα Δεκεμβριανά ο ίδιος αυτός θέατρος ξεκίνησε για περιόδια στην Αίγυπτο και μετά στην Κύπρο. Όταν μετά ένα χρόνο επέστρεψε στην Ελλάδα, συνεργάστηκε για ένα και μόνο έργο στο θέατρο Μελίνας Μερκούρη - Ν. Χατζίσκου. Από το 1946 έως το 1950 ήταν πρόταγωνιστής του Βασιλικού Θεάτρου επί διευθύνσεως Δημ. Ροντήρη.

Το 1950 ο Χορν πήγε στην Αγγλία με υποτροφία του Βρετανικού Συμβουλίου, έμεινε ένα χρόνο και άλλον ένα στις ΗΠΑ, στη Νέα Υόρκη. Ποτέ δεν προσπάθησε να σταδιοδρομήσει στο εξωτερικό. Όταν επέστρεψε στην Ελλάδα το 1952, ίδρυσε θέατρο με την Έλλη Λαμπέτη και τον Γ. Παπαλά. Το 1955 η Έλλη Λαμπέτη και ο Χορν συνεργάστηκαν με τον Κ. Μουσούρη στο θέατρο του τελευταίου και από το 1956 οι δυο τους εγκαταστάθηκαν στο θέατρο «Κεντρικόν» και αναδείχτηκαν το δημοφιλέστερο ζευγάρι της ιστορίας του ελληνικού θεάτρου. Το 1960 η Λαμπέτη έφυγε για την Αμερική και ο Χορν συνέχισε μόνος του στο «Κεντρικόν» ως το 1964, οπότε συνεργάστηκε για μια μόνο περίοδο με το Εθνικό θέατρο. Το 1965 επέστρεψε στο Ελεύθερο θέατρο και έπαιξε *Το Αργά*. Μετακαλείται κατόπιν στο Εθνικό θέατρο από τον Ηλία Βενζή γενικό διευθυντή και τον Αλέξη Μινωτή καλλιτεχνικό διευθυντή του Εθνικού Θεάτρου. Το 1968 αποχωρεί από το Εθνικό θέατρο και με *θέατρο δικό του* εργάζεται ακατά-

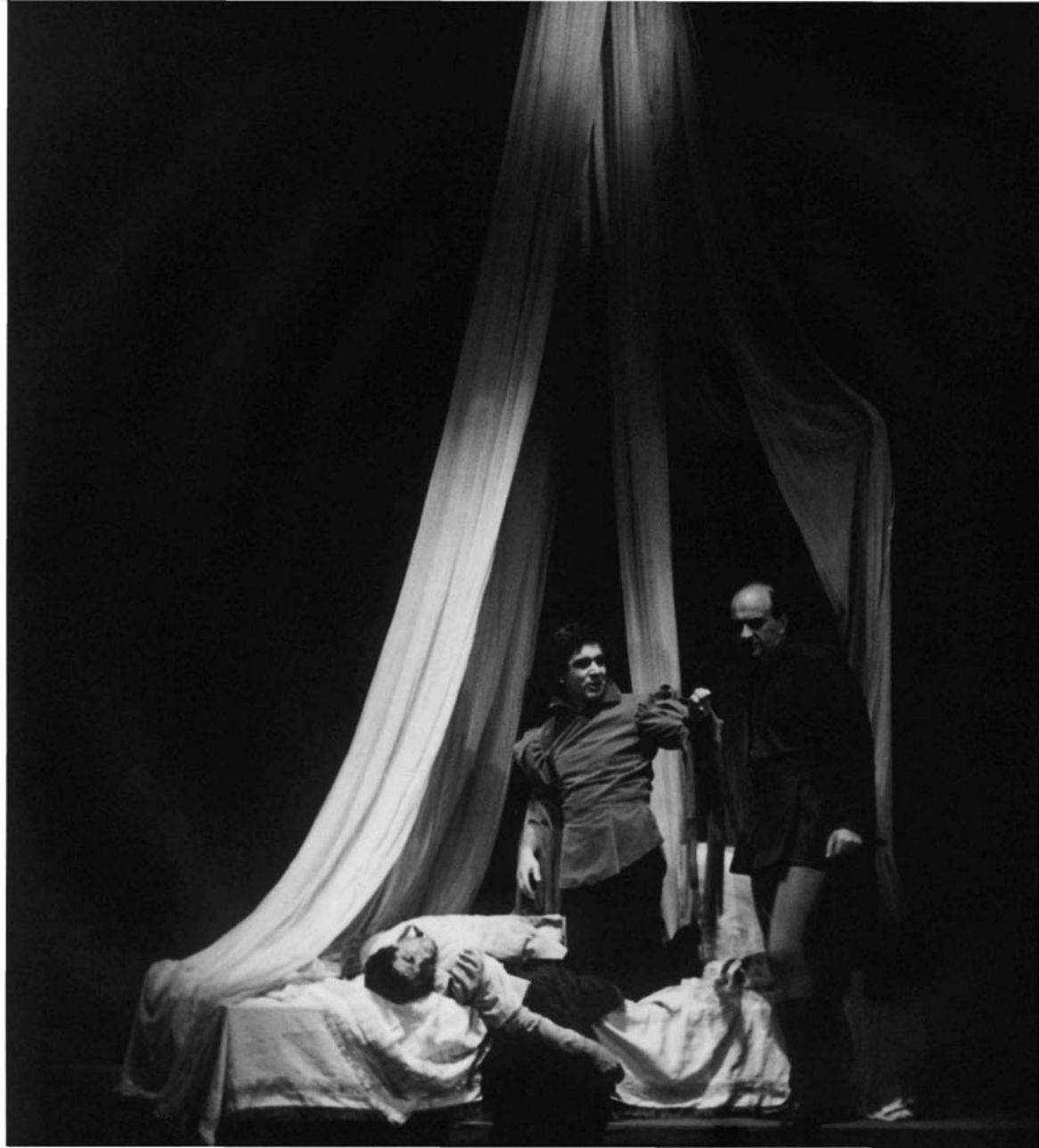
παυστα στο θέατρο με μερικά διαλείμματα, πρώτα για λόγους υγείας και δεύτερον γιατί ταξίδευε με τη γυναίκα του Άννα Χορν στο εξωτερικό.

Ο Χορν είναι ηθοποιός με χαρακτηριστικά προσόντα: φαντασία, πηγαίο χιούμορ, έξοχους ρυθμούς, πάθος, πυρετική ιδιοσυγκρασία, συνθετικές ικανότητες σπάνιες και ποιητικές κυριολεκτικά δυνατότητες. Κατορθώνει να αντλεί από τα κείμενα που ερμηνεύει την εσωτάτη ουσία τους, τον καρπό, και να τον εκθέτει με κόρος τέτοιο ώστε να δείχνουν ανεπανάληπτα και μοναδικά. Διαθέτει επίσης βαθιά καλλιέργεια, ενημέρωση, γλωσσομάθεια ώστε να επικοινωνεί κατευθείαν με τους μεγάλους ποιητές και να τους κατανοεί πλήρως. Ωστόσο για μια ολόκληρη τριακονταετία (1950-1984) έπαιξε επίσης εύκολα και χαριτωμένα έργα που χρειαζόνταν χιούμορ, φαντασία, ευφροσύνη υπόκριση και εξωτερικούς ρυθμούς. Τα καταξίωσε στη συνείδηση του μεγάλου κοινού αλλά ίσως να στέρησε το θέατρο του τόπου του από τις σπάνιες ικανότητές του σε σημαντικότερο ρεπερτόριο. Πάντως στη διάρκεια της σταδιοδρομίας του έπαιξε μερικούς σημαντικότερους ρόλους, που σημάδεψαν με τη λάμψη τους και την αισθητική τους σύνθεση. Αναφέρονται εδώ ενδεικτικά: *Ριχάρδος ο Β΄, Ριχάρδος ο Γ΄, Τιμον ο Αθηνάιος, Δωδέκατη νύχτα* (Φέστας), *Πολύ κοντά για το πάστο* (Βενεδίκτος) του Σαίξπηρ, *Λορέντζατο* του Αλ. ντε Μυσσέ. Συνεργάστηκε με τους πιο αξιολογούς σκηνοθέτες (Δ. Ροντήρη, Αλ. Σολωμό, Λ. Τριβιζά κ.ά.) και αξιοποίησε νέες δυνάμεις που με το κόρος του τις καθιέρωσε.

Μεγάλη υπήρξε η συμβολή του και στη γέννηση του ελληνικού κινηματογράφου. Πρωτοεμφανίστηκε στο θεμελιώδες φίλμ του Δημήτρη Ιωαννοπούλου *Η φωνή της καρδιάς* δίπλα στον Βεδάη και στον *Μεβίτασα* του Γ. Τζαβέλλα με τον Ορ. Μακρή, αλλά κυρίως ενίσχυσε την προσπάθεια του Μ. Κακογιάννη, άγνωστου τότε, να δώσει τα πρώτα δείγματα του ταλέντου του (*Κυριακάτινο ξύπνημα*, *Το κορίτσι με τα μάτια*). Η παρουσία του στη σπονδυλωτή ταινία του Γ. Τζαβέλλα *Η κάλπικη λίρα* και στην έσοχη *Μια ζωή την έχουμε* του ίδιου σκηνοθέτη, καθώς και στην κομεντί του Αλ. Σακελλάριου *Αίλινο στους νέους* ήταν καθοριστική για τη διαμόρφωση ενός υποκριτικού στυλ ευρωπαϊκής άνεσης. Ο Χορν έχει επίσης μεγάλη ραδιοφωνική καριέρα έχει μαγνητοφωνήσει δεκάδες έργα με συνεργάτες σημαντικούς ηθοποιούς. Το 1974 ήταν ο πρώτος διευθυντής της Ελληνικής Ραδιοφωνίας Τηλεόρασης μετά τη μεταπολίτευση.







Ευγένιος Ο' Νηλ

ΤΑΞΙΔΙ ΜΑΚΡΙΑΣ ΗΜΕΡΑΣ ΜΕΣΑ ΣΤΗ ΝΥΧΤΑ

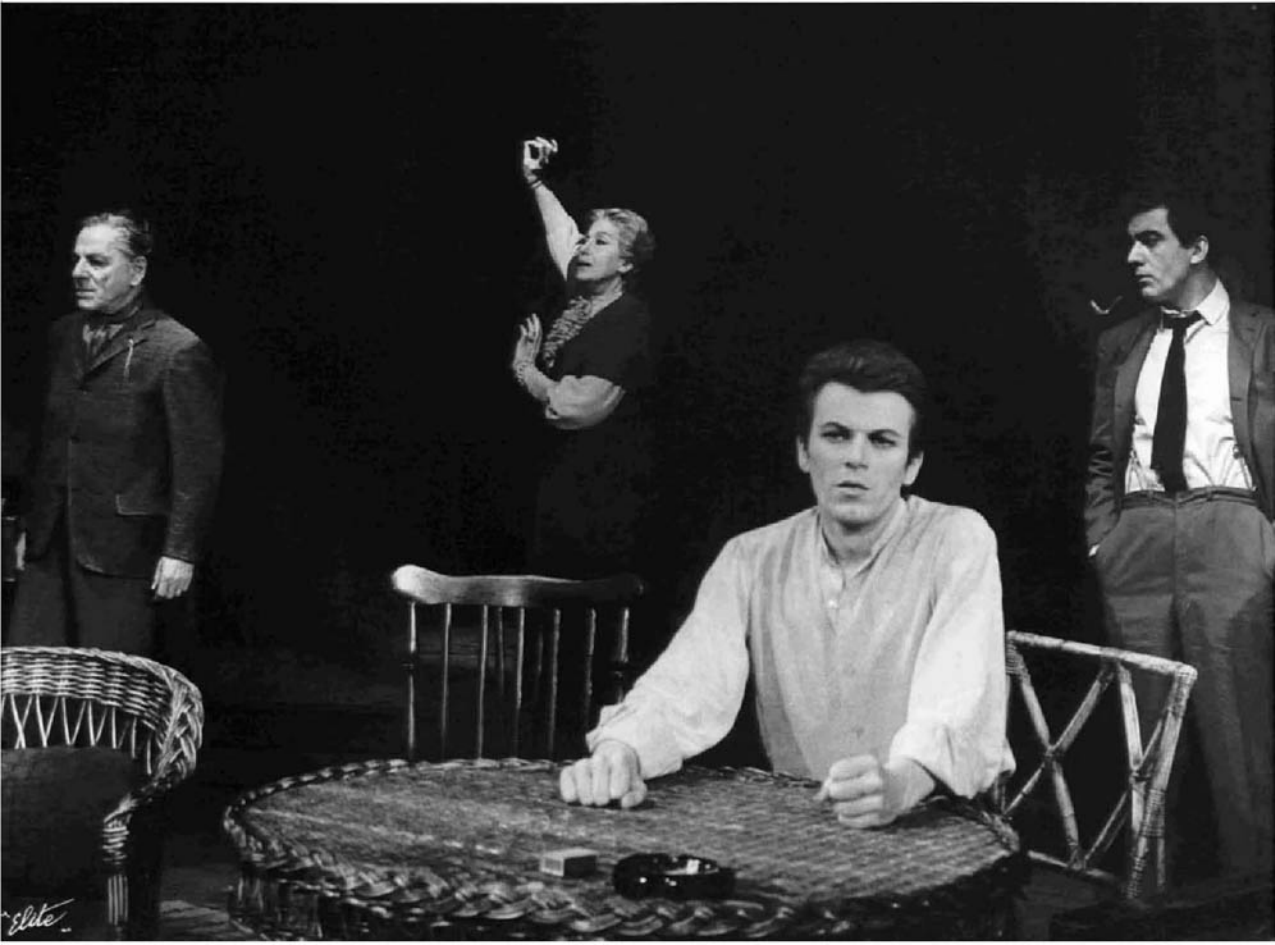
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 26 Μαρτίου 1965

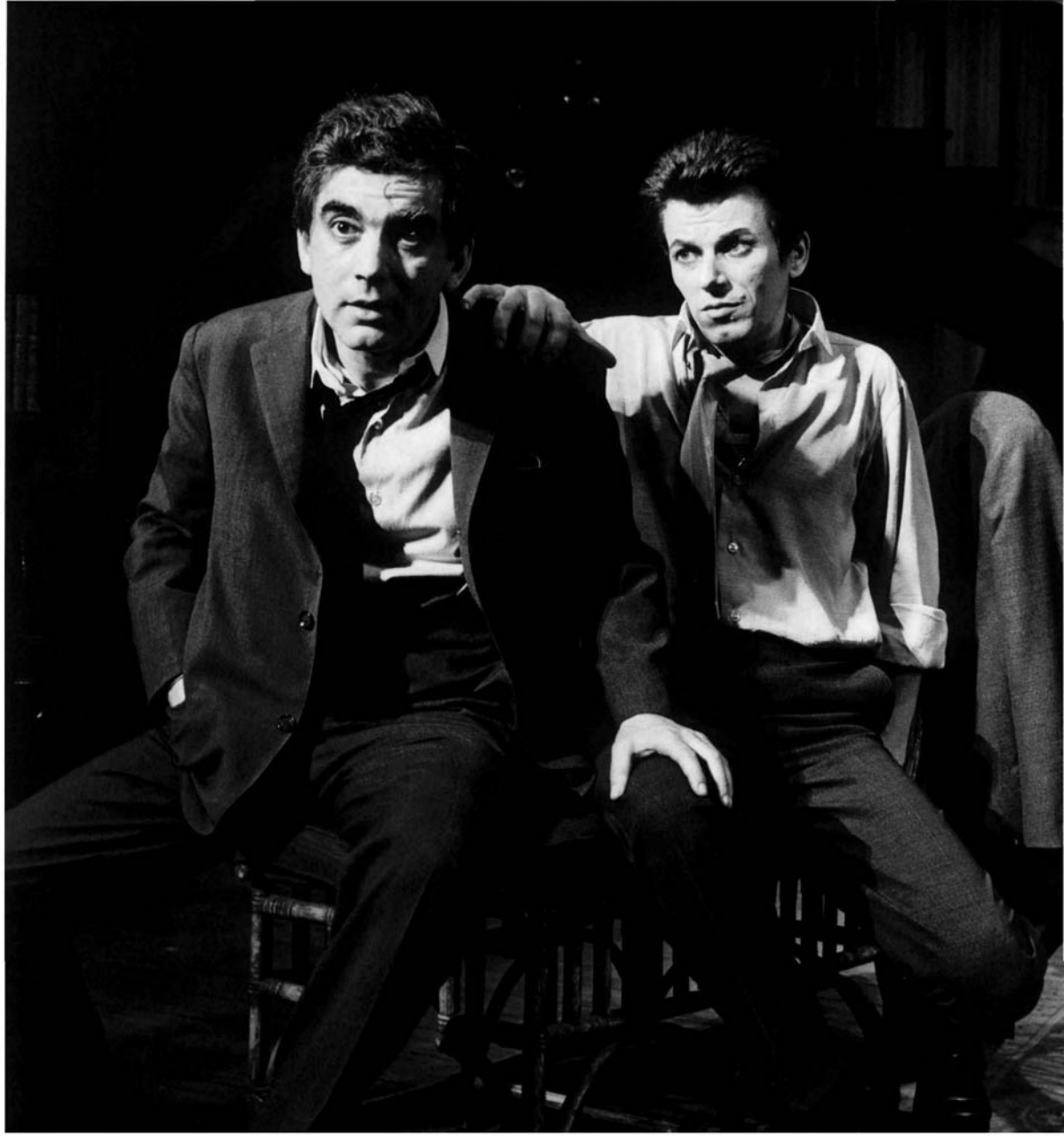
Μετάφραση: Νίκος Γιάτσος

Σκηνοθεσία: Αλέξης Μινωτής

Σκηνικά - Κοστούμια: Βασίλης Βασιλειάδης

Αλέξης Μινωτής (Τζέιμς Τάρον), Κατίνα Παξινού (Μαίρη Κάβαν Τάρον), Δημήτρης Χορν (Τζέημυ), Πέτρος Φυσσούν (Έντμοντ), Ελένη Χατζηαργύρη (Κάθλιν)





Ζαν Ζιροντού**Η ΤΡΕΛΗ ΤΟΥ ΣΑΓΙΩ**

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 27 Ιανουαρίου 1966

Μετάφραση: Ξενοφώντας Λευκοπαρίδης

Σκηνοθεσία: Αλέξης Μινωτής

Σκηνικά: Βασίλης Βασιλειάδης

Κοστούμια: Αντώνης Φωκάς

Κατίνα Παξινό (Ωρελί, η τρελή του Σαγιώ), Αλέξης Μινωτής (Ο παλιατζής), Ελένη Κατζηαργύρη (Κωνστανός), Ρίτα Μυράτ (Γκαμπριέλ), Αντιγόνη Γλυκοφρούδη (Ζοζεφίν), Βέρα Ζαβιτσιάνου (Τριμα), Λυκοδρόγος Καλλέργης (Ο πρόεδρος), Άρης Μαλλιαγρός (Ο βαρόνος), Παντελής Ζερβός (Ο αστυνόμος) κ.ά.

Η Κατίνα Παξινό - Τρελή του Σαγιώ. >

Στην επόμενη σελίδα ο θίασος της παράστασης με τον Αλέξη Μινωτή ως παλιατζή. Το κομικό ταλέντο του μεγάλου ηθοποιού σ' όλο του το μεγαλείο.

ΚΑΤΙΝΑ ΠΑΞΙΝΟΥ

Αξιολογείται ηθοποιός σε κάθε λογής θεατρικό είδος - ιδιαίτερα στην Τραγωδία. Χάρη στα σπάνια φωνητικά της προσόντα και στην εκφραστική της ένταση, διακρίθηκε σαν Κλυταιμνήστρα με το θίασο της Μαρίκας Κοτοπούλη (1930), αργότερα στο Εθνικό Θέατρο με το Φώτο Πολίτη και, τέλος, η *Ηλέστρα* της (1936), στην παράσταση του Ροντήρη στο Ηρώδειο, αποτέλεσε σταθμό στην αναβίωση του αρχαίου δραματολογίου. Πρώταγωνίστρια της κρατικής μας σκηνής στη δεκαετία του '30, παίζει Ίψην (Κυρία Άλβινγκ), Ο' Νηλ (Άννα Κρίστι), Χορν (Εύα στο *Φοντανάα*), Σίλερ (Έμπολι στο *Δον Κάρλο*), Παλαμά (Τρισεύγεννη), Τερζάκη (Ζωή Πορφυρογέννητη), Ουάιλντ (Κυρία Έρλυν, Κυρία Τσέβλυ) και Σαίξπηρ (Ολίβια, Γιόνορι, Βασίλισσα του *Άμλετ*). Έχοντας χειροκροτηθεί στο εξωτερικό με την περιοδεία του Εθνικού (1937), έφυγε απ' την Ελλάδα όταν άρχισε ο πόλεμος κι έμεινε δέκα χρόνια στην Αμερική (με τον άντρα της

Αλέξη Μινωτή, που πήγε να τη συναντήσει). Εκεί απόκτησε διεθνή αίγλη, κερδίζοντας κι ένα Όσκαρ στην ταινία *Για ποιον χρωπά η καρδιά*, στο ρόλο της σπανιόλας Πιλόρ. Νοσταλγός του τόπου της και της ρωμάνικης θεατρικής λαλιάς, παράτησε το Χόλλυγουντ και Μπρόντγουεη, για να προσφέρει την τέχνη της και πάλι στο ελληνικό κοινό. Παίζει την Μπερνάρντα Άλμπα στο Ρεξ, κατόπιν στο Εθνικό τη Γηραιά Κυρία του Ντόρρενματ και θριαμβεύει στην Επίδευρο με την Εκάβη, κι άλλους τραγικούς ρόλους (σε αποκλειστική πια σκηνοθεσία του Μινωτή). Στα χρόνια της Χούντας συγκροτούνε οι δυο τους θίασο κι αντιμετοπίζουσαν - στα θέατρα Πάνθεον και Σινεάκ - τη θιασαρχική περιπέτεια. Η κόπωση είναι όμως τεράστια για την Κατίνα - που δίνει αλησμόνητες παρουσίες σαν Μάνα Κουράγιο και Μάνα του *Ματωμένου γάμου* - κι ο θάνατος θα τη βρει, προτού χραεί την αποκατάσταση της Δημοκρατίας.







Όσκαρ Ουάιλντ

ΕΝΑΣ ΙΔΑΝΙΚΟΣ ΣΥΖΥΓΙΟΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 28 Μαρτίου 1968

Μετάφραση: Στάθης Σπηλιωτόπουλος

Σκηνοθεσία: Αλέξης Σολομός

Σκηνικά - Κοστούμια: Γιάννης Στεφανέλλης

Νίκος Τζόγιας (Σερ Ρόμπερτ Τσίλτερν), Βάσω Μανωλίδου (Λαίδη Τσίλτερν), Μαίρη Αρώνη (Λαίδη Τσέβλυ), Γιάννης Αποστολίδης (Κόμης του Κάβεραμ), Ελένη Χαλκούση (Λαίδη Μάρκμπυ), Νίκος Καζής (Υποκόμης Γκρόρινγκ) κ.ά.

ΟΣΚΑΡ ΟΥΑΪΛΝΤ (ολάκερο τ' όνομά του Όσκαρ Φίνγκαλ Ο' Φλάερτυ Ουίλλς Ουάιλντ)

Ιρλανδός λογοτέχνης και «καταραμένη» ιδιοφυΐα της βικτοριανής Αγγλίας. Ύστερα από λαμπρές σπουδές στην Οξφόρδη, δημιούργησε την πνευματική συντροφιά «Η τέχνη για την τέχνη», θάμπωσε τα κοσμικά σαλόνια με το επιγραμματικό του χιούμορ και σκανδάλισε τους πουριτανούς με τον ασήδοτο κενισμό του. Έγραψε ποιήματα επηρεασμένα απ' τον Μπωντλαίρ και το Βερλαίν (λ.χ. *Το σπίτι της πόρνης*), διηγήματα παραμυθένια (*Το τριαντάφυλλο και το αηδόνι*) ή σατυρικά (*Το φάντασμα των Κάντερβιλ*) και το τολμηρό μυθιστόρημα *Το πορτραίτο του Ντάρλαν Γκρόη* (1891). Απ' τα συμβολικορομαντικά θεατρικά του έργα - *Βέρα ή Οι μιδενιστές* (1882), *Φλωρεντινή τραγωδία*, *Η δούκισσα της Πάντοβας* - ξεχωρίζει ιδιαίτερα η *Σαλώμη* (1894), που απαγορεύτηκε στην Αγγλία και την έπαιξε στο Παρίσι η Σάρα Μπερνάρ, γραμμένη απ' τον ίδιο στα γαλλικά. Παράλληλα, στο Λονδίνο γνώρισαν τρανή επιτυχία οι κωμωδίες του: *Η βεντάλια της Λαίδης Ουίντερμωρ*, *Μια γυναίκα δίχως σημασία*, *Ένας ιδανικός σύζυγος* και *Η σημασία του να είναι κανείς σοβαρός* (1892-95).

Αναβιώνουν αριστουργηματικά κι οι τέσσερις την παράδοση της εγγλέζικης *Κωμωδίας ηθών*, με θεματολογία που σατιρίζει το κοινωνικό δράμα - πιο σωστά, μελόδραμα - της εποχής (Δουμάς, Σαρντού, Ζούντερμαν κ.λπ.), και καθιερώνονται μόνιμα στο παγκόσμιο δραματολόγιο. Ο πανέξυπνος Ουάιλντ, ωστόσο - που σ' ένα απ' τ' αμέτρητα επιγράμματά του καυχιότανε πως έβαλε το ταλέντο του στην τέχνη και την μεγαλοφυΐα του στη ζωή - έπεσε στην παγίδα που του σήσανε οι εχθροί του. Πήγε στα δικαστήρια το συκοφάντη του, μαρκήσιο του Κουήνσμερτρε, μ' αποτέλεσμα ν' αποδειχτεί από μάρτυρες πως ο μηνυτής είχε παράνομες ομοφυλοφυλικές σχέσεις. Αυτό του στοίχισε υπόληψη, καριέρα και χαρά της ζωής - όπως και τη λευτεριά του. Στη φυλακή του Ρέντινγκ έγραψε τη γνωστή *Μπαλλάντα* και το εξομολογητικό *Εκ βαθέων*. Όταν βγήκε, πήρε το ψευδώνυμο Σεμπάστιαν Μέλμοθ - γιατί, ακούγοντας τ' αληθινό του όνομα, όλοι του γύριζαν την πλάτη. Πέθανε στο Παρίσι, αλκοολικός και βουτηγμένος στα χρέη.









Αισχύλος

ΕΠΤΑ ΕΠΙ ΘΗΒΑΣ

ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 30 Ιουνίου 1968

Μετάφραση: Ιωάννης Γρυπάρης

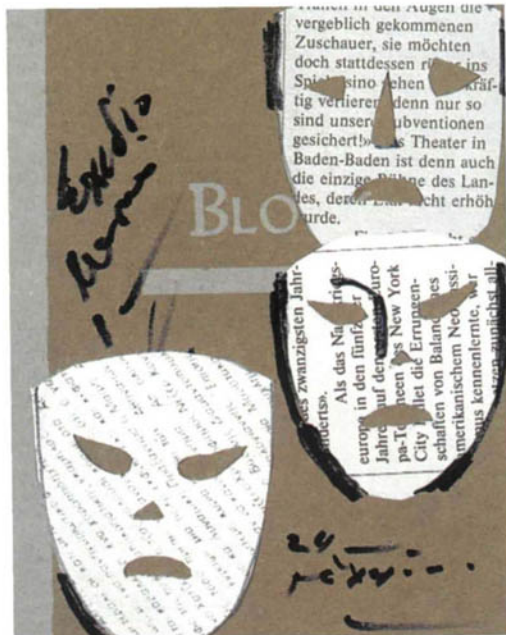
Σκηνοθεσία: Αλέξης Σολομός

Σκηνικά - Κοστούμια: Αλέξης Σολομός

Μουσική: Μιχάλης Αδάμης

Χορογραφία: Ντόρα Τσάτσου-Συμεωνίδου

Νίκος Καζής (Ετεοκλής), Στέλιος Βόκοβιτς (Άγγελος), Κάκια Παναγιώτου (Α΄ Κορυφαία) κ.ά.



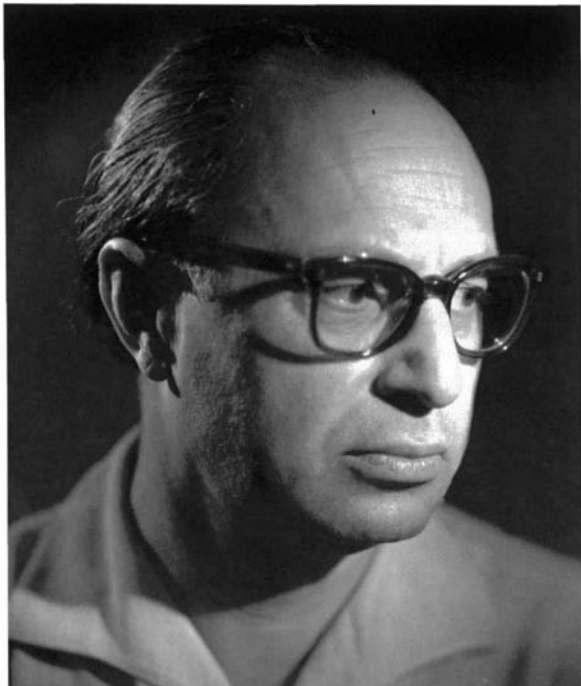
ΕΠΤΑ ΕΠΙ ΘΗΒΑΣ (στίχοι 1078)

Τραγωδία του Αισχύλου, μέρος της Θηβαϊκής τετραλογίας: *Λάος, Οιδίπους, Επτά επί Θήβας* και *Σφιξ* (σατυριόδ). Ο ποιητής νίκησε μ' αυτήν, στα 467 π.Χ., τους συναδέλφους του Αριστία και Πολυφράσμονα. Οι δυο αισχυλικοί υποκριτές κρατούσαν τους ρόλους του Ετεοκλή και του Κήρυκα τους μόνους του έργου. (Ο Επίλογος, με την Αντιγόνη και την Ισμήνη, λογαριάζεται μεταγενέστερη προσθήκη). Τον καιρό που παίζονται στο θέατρο οι *Επτά*, ο αθηναϊκός ιμπεριαλισμός βρισκόταν στο ζενίθ του και ο στόλος του Κίμωνα πνίγει στο αίμα κάθε συμμαχική πολιτεία που επιχειρεί ν' αποστατήσει απ' την αθηναϊκή ηγεμονία. Ο Αισχύλος, μ' έντονες θεατρικές εικόνες, ξυπνάει τους Αθηναίους στις συμφορές του αδερφικού αδικοσκοτωμού - ενώ, παράλληλα, με πηνήγτα περίπου διαφορετικές λέξεις κάνει να ηχεί η πολεμική χλαοή που τυλίγει τη δύσμοιρη Καδμεία. (Η Θήβα δεν αναφέρεται ούτε μία φορά στο κείμενο γιατί είχε δείξει φιλική στάση στους Πέρσες).

Στο *Άρσας μεσόν* αυτό έργο, όπως το αποκαλεί ο σχολιαστής, βρίσκονται αντιμετώπι οι δύο γιοι του νεκρού Οιδίποδα : ο Ετεοκλής κι ο αδέρτατος Πολυνείκης. Σε στήθος με στήθος αναμέτρηση (που δεν τη βλέπουμε) θα σκοτωθούν κι οι δύο. Η σωματική αυτή σύγκρουση προετοιμάζεται στην τραγωδία κι από μία ηθική σύγκρουση, ανάμεσα στην αντίληψη πως ο Θεός είναι παντοδύναμος (που την εκφράζει ο Χορός των τρομαγμένων γυναικών) και στην αντίθετη, πως η ανθρώπινη βούληση είναι δυνατότερη (που την εκφράζει ο Ετεοκλής). Έτσι, το φορτίο της δρα-

ματικής ευθύνης μοιράζεται στα δύο και τα Στάσιμα δεν είναι λυρικά ιντερμέδια μα δραματικά γεγονότα - όπου ο οραματισμός καταργεί το χρόνο. Η φρόνη του πολέμου ανήκει στο παρόν, οι αναδρομές στη μοίρα του Λάου αποτελούν παρελθόν, η συμφορά της νικημένης πολιτείας τρέχει στο μέλλον. Όλα αυτά ο Χορός των Καδμείων γυναικών, δίνοντας θεατρικό σχήμα στον εφιάτη του φόβου και της αγόγνωσης, τα φέρνει στον ενεστώτα. (Ακριβώς, στο έργο τούτο διακρίθηκε κι ο χορευτής Τελέστης, για το «φανερὰ ποιήσα τά πράγματα δι' αρχήσεως»). Ωστόσο, υψώνει τώρα τ' ανάστημά του πλάι στον πρωταγωνιστή Χορό κι ο πρώτος τραγικός ήρωας με ολοκληρωμένη προσωπικότητα, ο Ετεοκλής. Κι ο ποιητής, καταμεσής στην τραγωδία του, κάνει μιαν αναπάντεχη στροφή θυσιάζοντας το συλλεκιτιστικό ενδιαφέρον για το ατομικό. Ενώ θέμα του ήταν αρχικά ο πόλεμος κι η σωτηρία της χώρας, ξαφνικά η μοίρα του ήρωα κι η εκπλήρωση της οικογενειακής κατάρας κυριεύουν τη θυμέλη. (Πρόσωπα: Ετεοκλής, ή Κήρυξ, σ' άλλες εκδόσεις, τρεις Κήρυκες, Χορός Καδμείων γυναικών. Τόπος: έξω απ' την Καδμεία). Οι *Επτά* στάθηκαν στα νεοελληνικά χρόνια το πιο άγνωστο απ' τα έργα του Αισχύλου κι ένα απ' τα λιγότερο παιγμένα της αρχαίας δραματουργίας. Απ' την παράσταση του 1925 (Θέατρο Τέχνης του Σπύρου Μελά), δεν ξαναπαίχτηκε ίσαμε το 1968, που το Εθνικό Θέατρο το παρουσίασε στην Επίδευρο με την εξαιρετη μετάφραση του Ι. Γρυπάρη, σκηνοθεσία Α. Σολομού, μουσική Μ. Αδάμη και χορογραφία Ντόρας Τσάτσου.





ΤΑΚΗΣ ΜΟΥΖΕΝΙΑΣ

Έλληνας σκηνοθέτης απ' την Τραπεζούντα, σπουδαγμένος στο Αμβούργο και στο Βερολίνο. Συνδέθηκε ιδιαίτερα με την πορεία του Εθνικού Θεάτρου (1937-42 και 1961-74), συνεχίζοντας την παράδοση Πολίτη και Ροντήρη, μ' αρκετούς όμως δικούς του νεωτερισμούς. Πρωτοδιορισμένος απ' τον Κωστή Μπασιτά (για να μην έχει ο Ροντήρης όλο το βάρος της κρατικής σκηνής στους ώμους του), ξεκίνησε μ' επιτυχίες, όπως η *Ζακινθινή σερενάτα* του Ρόμα (1938), το *Σχολείο κωμωγιάσας* του Σέρνιταν, το *Κοντσέρτο* του Χέρμαν Μπαρ, τα *Δημοιοργηθέντα συμφέροντα* του Μπεναβέντε, η *Δωροθέα Ανγκερμαν* του Χάουπτμαν - όλες με τη γοητευτική παρουσία της Ελένης Παπαδάκη, που τη σκηνοθέτησε και σε μια *Αντηγόνη στο Ηρώδειο* (1940). Την τελευταία χρονιά της Κατοχής ηγήθηκε του θιάσου Βεάκη-Μανωλίδου-Παλιτά-Δενδραμή στο Πάνθεον και, μετά την Απελευθέρωση, σε μια βραχυβία πρωτοποριακή εξόρμηση (Θίασος Αυλαία) όπου τα κλασικά έργα (*Τροισάκι*, *Δον Κάρλος* κ.ά.) παιζόνταν με ρούχα πρόβας. Κατόπι (1955-59) συνεργάστηκε με το Ελληνικό Λαϊκό Θέατρο του Κατράκη, παρουσιάζοντας θεαματικές υπαίθριες παρα-

στάσεις, όπως το *Φονέντε οβερούνα του Λόπε ντε Βέγκα*, το *Χριστός ξανασταυρώνεται* του Καζαντζάκη σε διασκευή, ο *Αγαπητός της βοσκοπούλας* κ.ά. Παράλληλα συγκρότησε μια Σχολή Μουσικού Θεάτρου, που δεν μπόρεσε να κρατήσει πάνω από τρία χρόνια. Θα ξαναγυρίσει στο Εθνικό - ύστερα από εικοσάχρονη σχεδόν απουσία - με τα έργα: *Συλή του περιβολάρη* του Λόπε ντε Βέγκα, *Μπόρα* του Οστρόφσκι, *Βουσκινόηπος* του Τσέχοφ, *Το πένθος ταιριάζει στην Ηλέκτρα* του Ο' Νηλ, ανάμεσα σε πολλά ακόμα. Βασικός συντελεστής στην ίδρυση της Νέας Σκηνής του Εθνικού, θα την εγκαταλείψει με το *Λεβεντόπαιδο* του Συγκ, στα 1971. Συμβάλλει επίσης αποτελεσματικά στην αρτιότητα του θεαμού των Επιδαυρίων, με 16 τραγωδίες - τις πιο πολλές με την Άννα Συνοδινού. Δυναμικός κι ακούραστος, ταξιδεύει σε πολλές χώρες του εξωτερικού (από Τουρκία μέχρι Αμερική) κάνοντας διαλέξεις για το αρχαίο θέατρο. Θα πεθάνει από καρμό, λίγες μέρες μετά από μια πρεμιέρα, όταν δει το σπίτι του να πιάνει φωτιά.

Ευριπίδης

ΡΗΣΟΣ

ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 21 Ιουλίου 1968

Μετάφραση: Τάσος Ρούσος

Σκηνοθεσία: Τάκης Μουζενίδης

Σκηνικά - Κοστούμια: Παύλος Μαντούδης

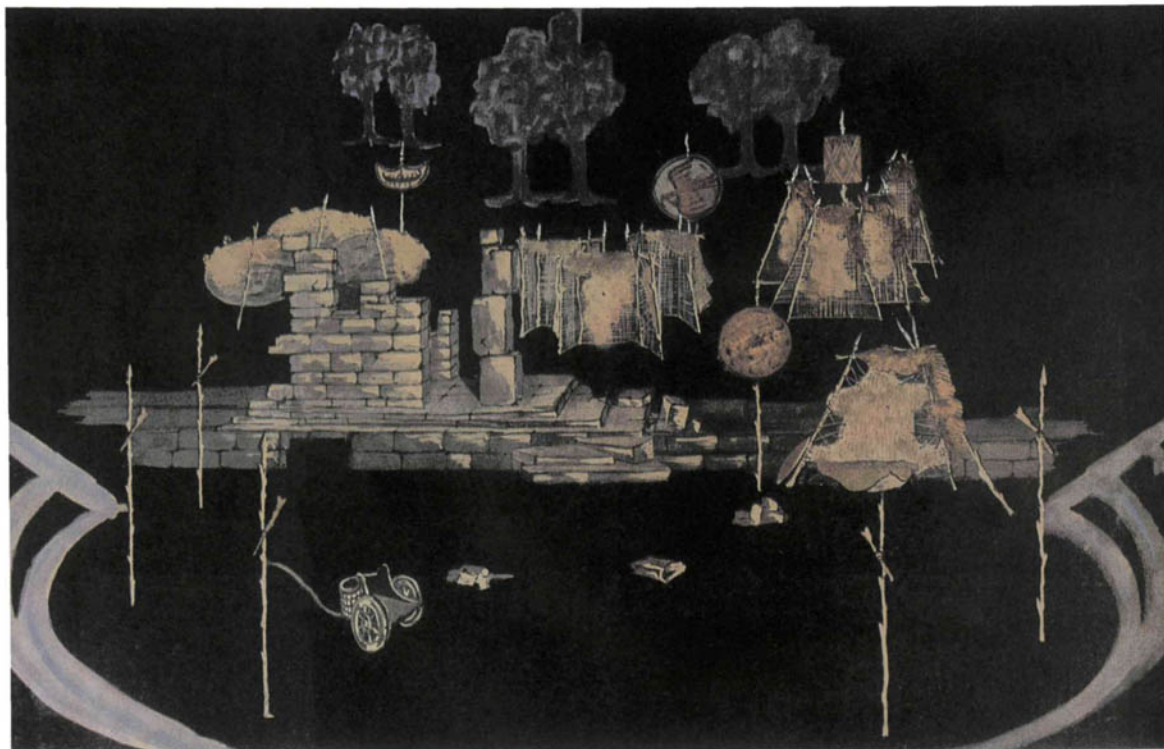
Μουσική: Γιώργος Κουρουπός

Χορογραφία: Μαρία Χορς

Γρηγόρης Βαφιάς (Ρήσος), Θεόδωρος Μορίδης (Ηνίοχος Ρήσου), Βασίλης

Κανάκης (Έκτωρ), Γιάννης Αργύρης (Οδυσσεύς), Νίκος Δενδρινός

(Διομήδης), Όλγα Τουρνάκη (Μούσα), Γιάννης Αποστολίδης (Αινείας), κ.ά.



ΡΗΣΟΣ (στίχοι 996)

Τραγωδία άγνωστης χρονολογίας (μια γνώμη: 450 π.Χ.) που με πολλές επιφυλάξεις, αποδίδεται στον Ευριπίδη. Με θέμα παρμένο απ' την *Ιλιάδα* (Γ) η έντονη δράση συγκεντρώνει μεγάλο αριθμό από έλληνες και τρωαδίτες ήρωες, μια θεία και μια μούσα - και θυμίζει κάπως σενάριο πολεμοκατασκοπικής ταινίας. Ο Ρήσος ήταν γιος του ποταμού Στρυμόνα και της Τερψιχόρης, βασιλιάς της Θράκης και κάτοχος θαυματουργών αόδων. Οι πολιορκημένοι υπολογίζανε στην αποτελεσματική του βοήθεια, που οι Αχαιοί κατάφεραν τελικά, με τις πανουργίες του Οδυσσέα, να τη ματαιώσουν. (Πρόσωπα: Χορός φυλάκων, Έκτωρ, Αινείας, Δόλων, Άγγελος ποιμήν, Ρήσος, Οδυσσέας, Διομήδης, Αθηνά, Πάρις, Ηνίοχος, Μούσα. Τόπος: το τρωικό στρατόπεδο).

Ας σημειώσουμε πως η τραγωδία μας προσφέρει τη μοναδική στ' αρχαία κατάλοιπα θεατρική παρουσία του Έκτορα, του Αινεία, του Διομήδη και του Πάριη. Στην Επίδαυρο ανέβηκε για πρώτη φορά στα 1968, σε σκηνοθεσία Τάκη Μουζενίδη - προκαλώντας κάποιο σκάνδαλο με τα «βαλκάνια» κοστούμια της.







Κωμωδία του Αριστοφάνη, η τέταρτη που έγραψε. Νίκησε, στα Αθήναια του 424, το σοφό Κρατίνο και τον παρακατιανό Αριστομένη. Είναι η μαχητικότερη πολιτική του σάτιρα απ' όσες σώθηκαν κι ανοιχτή επίθεση ενάντια στον αρχηγό του κράτους, δημαγωγό Κλέωνα, που παρουσιάζεται σαν άγριος Παφλαγόνας. Με τα πραγματικά τους ονόματα - στους ρόλους δύο δούλων που τρώνε ξύλο από δαύτον - εμφανίζονται οι στρατηγοί Νικίας και Δημοσθένης. Μυστηριώδης πρωταγωνιστής είναι ο Αλλαντοπόλης, ένας μικροέμπορας της κρεαταγοράς, άξεστος και κουτοπόνηρος, που καταφέρει να εξευτελίσει τον τρομερό πολιτικό ηγέτη. Άγνωστο ποιο πραγματικό πρόσωπο της εποχής κρύβεται πίσω απ' την μάσκα του - πιθανόν ο ίδιος ο Αριστοφάνης. Σάμμαχους στο θεατρικό του αγώνα έχει τους έβδομο τέσσερις *ιππείς*. Είναι ο μόνος *νεανίσκος* ανδρικός Χορός στη γνωστή μας αριστοφανική παραγωγή κι η μόνη εικόνα της αθηναϊκής νεολαίας που μας δίνει ο κωμωδιογράφος ευνοϊκά. Αποτελεί επίσης μοναδικό δείγμα *έριππου* Χορού, πράγμα που τον συνδέει άμεσα με τ' αποκριάτικα έθιμα του Διονυσιακού Κώμου. Για πρώτη φορά ο Αριστοφάνης «*δίδαξε*» χωρίς τον Καλλίστρατο και - σύμφωνα μ' ένα ανέκδοτο - έπαιξε κι ο ίδιος, γιατί κανένας ηθοποιός δεν τόλμησε να τα βάλει με τον Κλέωνα. Γι' αυτόν ίσως το λόγο, κι ο Εέπολης διάλυσε τη συνεργασία που είχε αρχίσει στο έργο μαζί του. Οι Ιππείς παίχτηκαν για πρώτη φορά στο Φεστιβάλ Επιδαύρου το καλοκαίρι του 1968 απ' το Εθνικό Θέατρο, με το Νέξερ Αλλαντοπόλη και το Μπινύρη Παφλαγόνα. Συντελεστές Θ. Σταύρου, Α. Σολομός, Γ. Βακαλό, Σ. Ξαρχάκος. Η παράσταση παρουσιάστηκε και στη Μόσχα το 1976.

Αριστοφάνης

ΠΠΗΣ

ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 4 Αυγούστου 1968

Μετάφραση: Νίκος Σφουρόρας

Σκηνοθεσία: Αλέξης Σολομός

Σκηνικά - Κοστούμια: Γιώργος Βακαλό

Μουσική: Σταύρος Ξαρχάκος

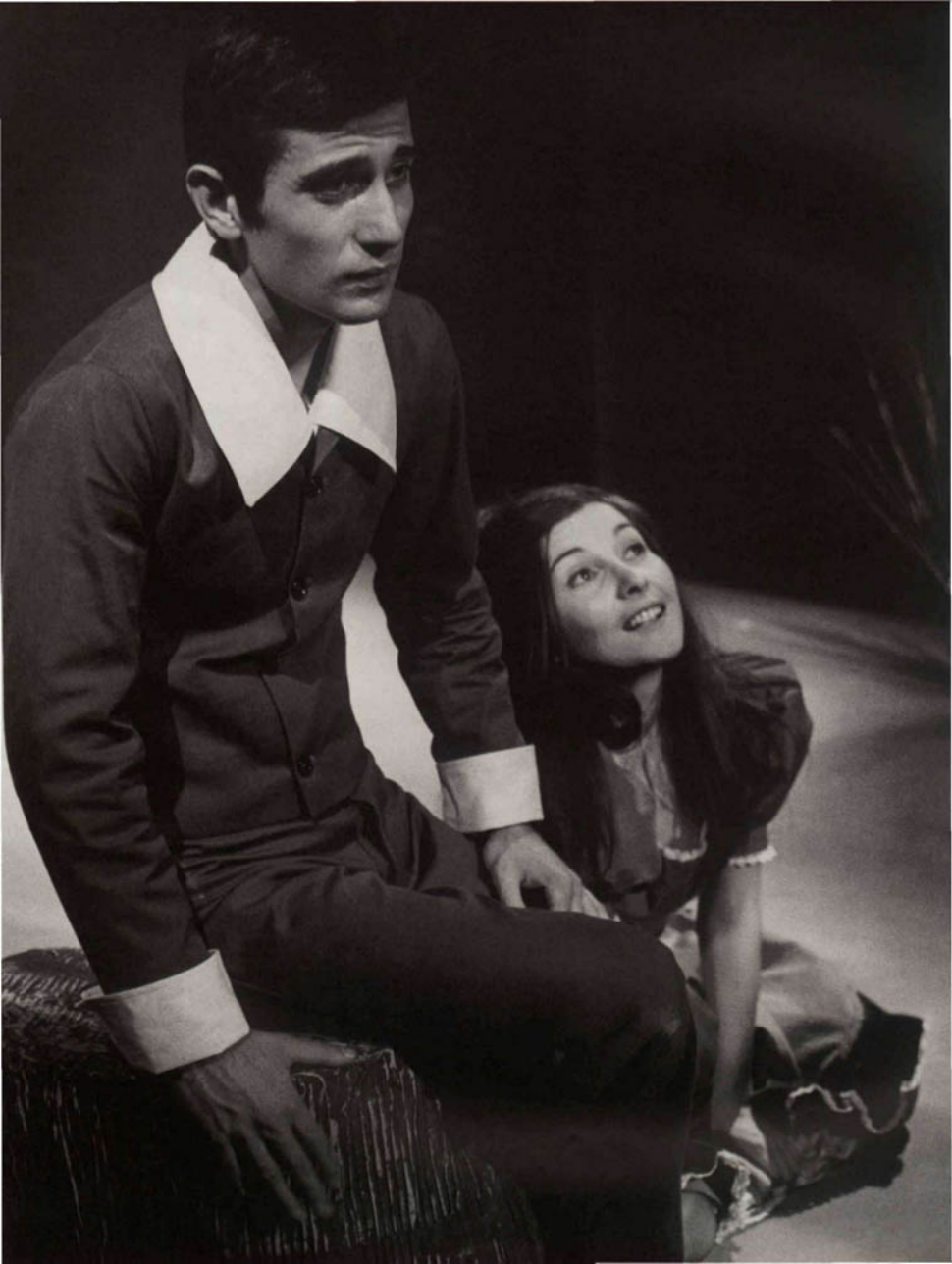
Χορογραφία: Τατιάνα Βαρούτη

Χριστόφορος Νέζερ (Αλλαντοπώλης), Γκάκας Μπινιάρης (Παφλαγών),

Μιχάλης Καλογιάννης (Δημοσθένης), Ευάγγελος Πρωτόπαπας (Νικίας),

Παντελής Ζερβός (Δήμος) κ.ά.





Φρανκ Βέντεκιντ

ΤΟ ΞΥΠΙΝΗΜΑ ΤΗΣ ΝΙΟΤΗΣ

ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 18 Δεκεμβρίου 1971

Μετάφραση: Μίτση Κουγιουμτζόγλου

Σκηνοθεσία: Γιώργος Θεοδοσιάδης

Σκηνικά - Κοστούμια: Παύλος Μαντούδης

Ράνια Οικονομίδου (Βέντλα), Στέλιος Καλογερόπουλος (Μέλχιор), Δάνης Κατρανίδης (Μόριτς), Ελένη Νενεδάκη (Κα Μπέργμαν), Βίμα Κύρου (κα Γκαμπόρ), Ζώρας Τσάπελης (Ένας Μυστηριώδης Κύριος), Νίκος Καζής (Κος Γκαμπόρ), κ.ά.

ΦΡΑΝΚ ΒΕΝΤΕΚΙΝΤ

Δημοσιογράφος, υπάλληλος τσίρκου, συνθέτης ασμάτων στα καμπαρέ του Ανόβερου, κατάδικος για προσβολή των αρχών κι ένας απ' τους μεγαλύτερους δραματουργούς της Γερμανίας. Θεατρικά του έργα: *Το ξύπνημα της άνοιξης* (1891), *Το γήινο πνεύμα* (που θα συνεχιστεί στα 1902 με το *Κουτί της Πανδόρας*, αποτελώντας τη διλογία της *Λούλου*), *Ο τενόρος, Ο μαρκήσιος φον Κάτ* (1900). Κι ακολουθούν: *Καρλ Χέτμαν, Ο πυγμαίος γίγαντας, Θάνατος και διάβολος, Μουσική, Πύργος Βέττεροτσάιν, Φραντσέσκα, Σαμφόν, Μπίσμαρκ, Ηρακλής* (1917) κ.ά. Θεαμαστής του Στρίντμπεργκ κι ίσαμε ένα βαθμό του Ίψεν, ο Βέντεκιντ εμφανίζεται στο θεατρικό στίβο σαν πολέμιος του κατεστημένου (δηλαδή του Νατουραλισμού) και των βασικών του εκπροσώπων στη Γερμανία, Χάουπτμαν και Ζούντερμαν. «Όταν ο ρεαλισμός τους θα 'χει χρεοκοπήσει - γράφει γι' αυτούς - θα βγάλουν το ψωμί τους σαν χαφιέδες της ζωής των ανθρώπων». Εκείνο που ο ίδιος επιδιώκει να παρουσιάσει δεν είναι η φαινομενική ζωή,

μα η ζωτική δύναμη που κοχλάζει μέσα στον άνθρωπο. Το έργο που τον ανάδειξε, *Το ξύπνημα της άνοιξης*, είναι ένας ύμνος στο ερωτικό ένστικτο των παιδιών, που τραγικά καταπιέζεται από την ενήλικη κοινωνία. Στα δύο έργα που αποτελούν τη *Λούλου* ή *Τραγωδία ενός τέρατος*, η δύναμη του γυναικειού σεξουαλισμού γκρεμίζει στην ορμή της όσων την αντirikίζουν με τα μυωπικά γυαλιά της κοινωνικής συμβατικότητας. Ο Βέντεκιντ φέρνει στο ευρωπαϊκό θέατρο τον κινισμό και τον αισθησιασμό, το απροσδόκητο και το άλογο στοιχείο και - για να εκφραστούμε στη γλώσσα του τσίρκου που αγαπούσε - τον ακροβατισμό των γεγονότων και την ταχυδακτυλουργία της εσωτερικής δράσης. Η Μοίρα, στα έργα του, χτυπάει αναπάντεχα και κατακόρυφα, σαν τη γλάστρα του παράθυρου ή τον κεραινό του Δία. Ήταν παραγωγικός ακόμα, όταν ξέσπασε στην Ευρώπη ο θεατρικός *Εξπρεσσιονισμός* που αναγνώρισε στο Βέντεκιντ το βασικό του προφήτη.



Ευριπίδης

ΟΡΕΣΤΗΣ

ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 11 Ιουλίου 1971

Μετάφραση: Άγγελος Τερζάκης
Σκηνοθεσία: Αλέξης Σολομός
Σκηνικά: Κλεόβουλος Κλώνης
Κοστούμια: Ιωάννα Παπαντωνίου
Μουσική: Μιχάλης Αδάμης
Χορογραφία: Ραλλού Μάνου
Νίκος Κούρκουλος- Δημήτρης
Μαλαβέτας (Ορέστης), Ελένη
Χατζηαργύρη (Ηλέκτρα), Έλλη
Βοξινιάδου (Ελένη), Βασίλης
Κανάκης (Μενέλαος), Τάκης
Βουλαλάς- Θεόδωρος Δημητριάδης
(Απόλλων), κ.ά.



Μιγάιλ ντε Θερβάντες

ΔΟΝ ΚΙΧΩΣΤΗΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 18 Νοεμβρίου 1972

Θεατρική Μεταφορά: Υβ Ζαμιάκ

Μετάφραση: Παύλος Μάτεσις

Σκηνοθεσία: Τάκης Μουζενίδης

Σκηνικά: Διονύσης Φωτόπουλος

Κοστούμα: Βασίλης Φωτόπουλος

Μουσική: Μάνος Χατζιδάκις

Χορογραφία: Μαρία Χορς

Μάνος Κατράκης (Δον Κιχώτης), Παντελής Ζερβός (Σάντος), Κάρμεν Ρουγγέρη (Βοσκοπούλα - Δουλτσινέα), Μαρία Σκούντζου (Μαριτόρνα - Δουλτσινέα), Άννη Πασπάτη (Χάρος - Δουλτσινέα), Τζόλυ Γαρμπή (Τερέζα Σάντασινα), Θεόδωρος Μορίδης (Πυργοδεσπότης), Νίκος Δενδρινός (Καμάς), κ.ά.

ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΖΕΡΒΟΣ

Ηθοποιός. Σπούδασε το θέατρο κοντά στον Κάρλο Κουν στη Λαϊκή Σκηνή, όπου έκανε και την πρώτη του εμφάνιση το 1935 στο ρόλο του Πολυμνήστορα στην *Ερωφίλη*. Στον ίδιο θέατρο έπαιξε τον Ηρακλή στην *Άλκηστη* και τον Καρλίωνα στον *Πλούτο* του Αριστοφάνη (1936). Στη συνέχεια διέπρεψε σε δεκάδες δραματικούς, κωμικούς και τραγικούς ρόλους στα θέατρα Κοτοπούλη (1939-40 και 1950-54), Τέχνης (1942-43), Κρατικό Θεσσαλονίκης (1943-45), Ελληνική Σκηνή (1950) και Εθνικό (1947-50, 1954-82). Συγκεκριμένα διακρίθηκε στα έργα *Βυσπόννησος* (θέατρο Κοτοπούλη 1939), *Αγρίπασα*, *Έτσι είναι, αν έτσι νομίζετε* (θέατρο Τέχνης, 1942-43), *Βαβυλωνία* (Κρατικό θέατρο Θεσσαλονίκης 1943-45), *Βελόνε* (Εθνικό θέατρο, 1949), *Το δάσος* του Οστρόφσκι (Ελληνική Σκηνή, σκηνοθεσία Ροντήρη, 1950), *Δουστράτη*, *Θαυμαστή Μπαλωμάτου* του

ΜΑΝΟΣ ΚΑΤΡΑΚΗΣ

Κρητικός ηθοποιός (απ' το Καστέλι Κισσάμου) με λεβντικό παράστημα κι απαράμιλλο φωνητικό όργανο. Γρήγορα αναγνωρίστηκε, χάρη στα φυσικά του προσόντα, μα το πραγματικό του ταλέντο άργησε να ωριμάσει. Οι πρώτες νεανικές του επιτυχίες ήταν τα δυναμικά κρητικόπουλα (στον *Ερωτόκριτο*, τη *Βαβυλωνία*) κι οι Κορυφαίοι ή Μαντατοφόροι της Τραγωδίας (*Αγαμέμνων* και *Οιδίπους του Πολίτη*, *Πέρσες* του Ροντήρη κ.ά.). Τότερα από ενιά (με διαλείμματα) χρόνια στο Εθνικό θέατρο, καθώς και εμφανίσεις του άλλου (*Τρικυμία* και *Βαθιές είναι οι ρίζες στο Ρεξ*, *Τέλος του παζιδιού στο Αθηνών* κ.ά.), ίδρυσε, στα 1955, το Ελληνικό Λαϊκό θέατρο. Κατάφερε - με πολλούς μάχους, συχνές χρεοκοπίες κι ανόπαρκτη κρατική υποστήριξη - να το διατηρήσει σε σοβαρό ποιητικό επίπεδο, σχεδόν ίσαμε το θάνατό του. Εξόν απ' τον *Ιούλιο Καίσαρα*, τη *Δίκη των Πιθίων* και μερικά ακόμα ξένα έργα, προτίμησε ν' αφοσιωθεί στο ντόπιο δραματολόγιο, ανεβάζοντας Κορομηλά (*Αγκηπιός της Βοσκο-*

λόρικα, *Θεομοφορίζουσες*, *Φλόγγος*, *Δάσκολος*, *Η επίσκεψη της γηραιάς κυρίας*, *Ρωμαίος* και *Ιουλιέτα*, *Αηγιόνη*, *Βάσχος*, *Ο Βασιλιάς*, *Λορεντζάτσο*, *Ειρήνη*, *Αρχοντοχωριάτης*, *Πλούτος*, *Βάτραχοι* κ.ά. (Εθνικό θέατρο 1954-82). Παράλληλα έπαιξε σε εκατοντάδες έργα για τον κινηματογράφο, το ραδιόφωνο και την τηλεόραση.

Ο Ζερβός ήταν ένας χαρισματικός ηθοποιός από εκείνους που σπάνια χαιρέται η θεατρική τέχνη. Αποπλιστική τεχνική, χυμώδη παρουσία, λιτότητα μέσω και βαθύ ανθρώπινο αίσθημα ανέδιδε η υπόκρισή του. Είχε τη χάρη να μπορεί να υποτάσσεται σε όλα τα στυλ και να συλλαμβάνει με μια κίνηση και μια νότα την ουσία των ρόλων του. Ιδιαίτερα στην κωμωδία, και μάλιστα στην κλασική, διέπρεψε για την ευφορία των ρυθμών του και τη λαϊκή αίσθηση του ψυχισμού των ηρώων που έπαιζε.

πούλας), *Κονδυλάκη* (διασκευή του *Πατούχα*) Ρούσο (Βασίλισσα *Αμαλία*), *Περγιάλη* (*Κορίττα με το κορδελίνα*, *Αηγιόνη της Κατοχής*), *Θεοδώροτης* (*Το τραγούδι του νεκρού αδερφού*), προσφέροντας το άπαντο της δραματικής του προσωπικότητας στον Καζαντζάκη (με διασκευή απ' τον *Καπετάν Μιχάλη* και το *Χριστός ξανασταυρώνεται* και με το θεατρικό *Χριστόφορος Κολόμβος*). Ρόλος της ζωής του στάθηκε ο *Προμηθέας Δεσμώτης*, που τον έπαιξε κατά καιρούς στην Αθήνα, στους Δελφούς, στην Επίδαυρο και στερνή φορά - πιο πνευματικός και πιο εξαιλωμένος παρά ποτέ - στα 1976. (Η παράσταση που σφράγισε θριαμβευτικά την καριέρα του ήταν ένα ασήμαντο ξένο έργο, το Ντα). Ανάμεσα σ' όλα αυτά τα δράματα, ο Κατράκης πήρε μέρους και σε μεγάλο αριθμό από ταινίες - *πότε από μεράκι*, όπως στο *Μαρίνο Κοντάρτα* - ήτην *Αηγιόνη του Τζαβέλλα*, *πότε από βιοποριστική ανάγκη*, για να κρατήσει αδιάφορη τη θεατρική του πορεία.



Παύλος Μάτεσις

ΤΟ ΦΑΝΤΑΣΜΑ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΡΑΜΟΝ ΝΟΒΑΡΟ

ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 29 Μαρτίου 1973

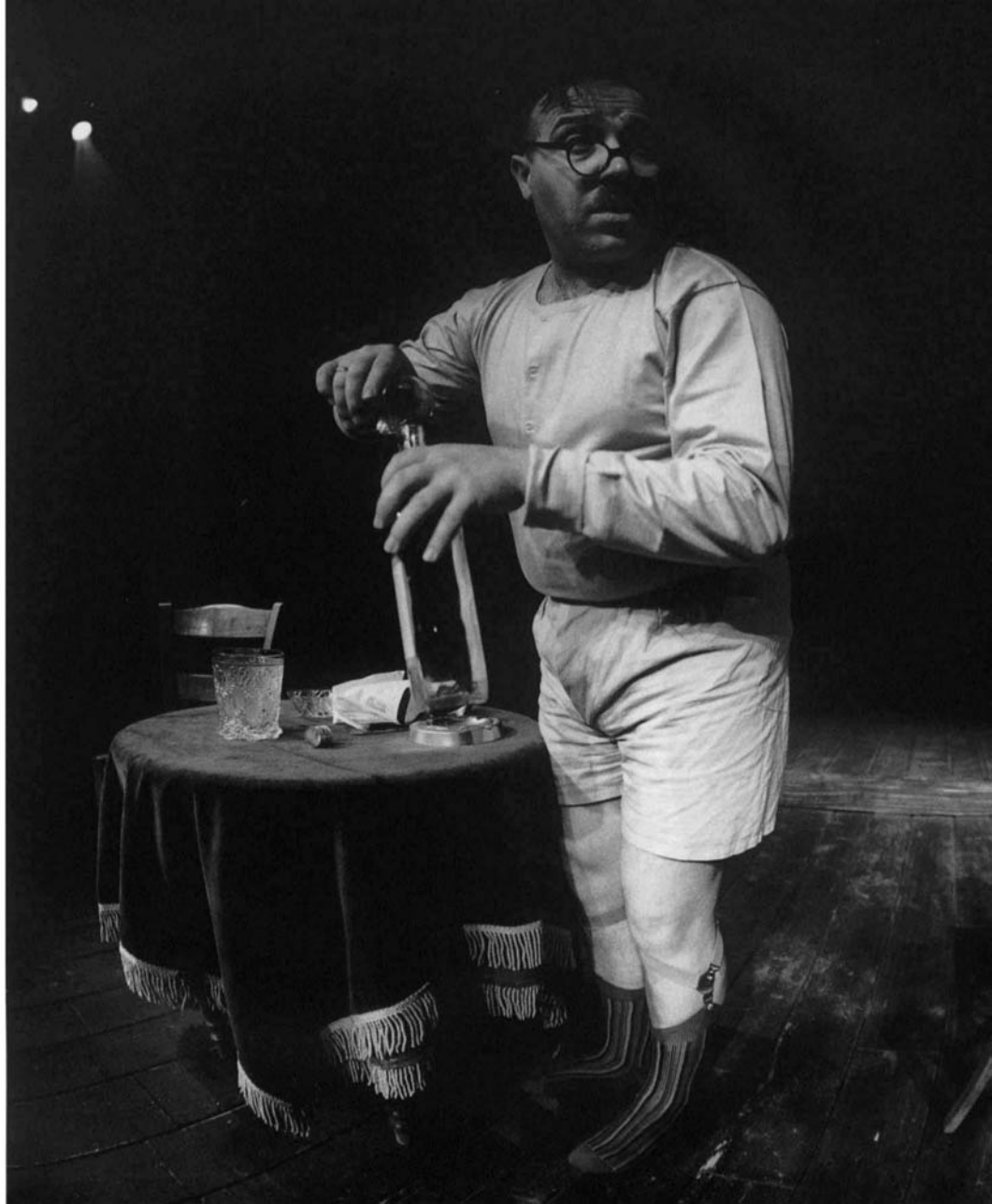
Σκηνοθεσία: Κώστας Μπάκας

Σκηνογράφιση - Κοστούμια: Διονύσης Φωτιάπουλος

Θύμιος Καρακατσάνης (Κύριος Αντώνης), Κώστας Γαλανάκης (Κύριος Ραμόν Νοβάρο), Νάσος Κέδρακας (Ο φίλος του), Αγγελική Καπελλάρη (Θεώνη) Αγνή Μουξενίδου (Μητέρα), Κώστας Κοκκάκης (Πατέρας), Αντώνης Αντύπας (ο Αρχάγγελος), κ.ά.







Παντέλης Πρεβελάκης
ΜΟΥΣΑΦΙΡΑΙΟΙ ΣΤΟ ΣΤΕΠΑΝΤΣΙΚΟΒΟ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 25 Ιανουαρίου 1974

(Διασκευή από τη νουβέλα *Το χωριό Στεπανταόβο* του Ντοστογιέφσκι)

Σκηνοθεσία: Σωκράτης Καραντινός

Σκηνικά - Κοστούμια: Βασίλης Βασιλειάδης

Κώστας Καστανάς (Σεργκέι Αλεξάντροβιτς Ναζιέντοφ), Παντέλης Ζερβός (Στεπάν Αλεξέγιεβιτς Μπαχτσέγιεφ), Αντιγόνη Γλυκοφρόδη (Άννα Νίλοβνα Περιπελίτσινα), Στέλιος Βόκοβιτς (Φομά Φόμιτς Οπίσκιν), Χλόη Λιάσκου (Αναστασία Ιγκράφοβνα), κ.ά.

ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΠΡΕΒΕΛΑΚΗΣ

Ανθρώπος των γραμμάτων απ' το Ρέθυμνο, ένας απ' τους σημαντικότερους της Γενιάς του '30. Σπουδαγμένος στο Παρίσι, δίδαξε για κάμποσα χρόνια ιστορία τέχνης στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών και για ένα διάστημα ήτανε διευθυντής του Υπουργείου Παιδείας στον τομέα αυτόν. Πλούσια και αξιόλογη η προσφορά του σε «μυθιστορίες» (που ανάμεσά τους ξεχωρίζει το θαυμάσιο *Χρονικό μιας πολιτείας*, 1938), δοκίμια (*Δοκίμια Θεοτοκόπουλος*, 1930, κ.ά.), ποίηση και δραματοουργία. Τα θεατρικά του έργα, παιγμένα όλα απ' το Εθνικό Θέατρο (με την εξαίρεση της *Μοναξιάς*, 1935), ήταν υποδειγματικά σε λογοτεχνική ποιότητα κι

αγκάλιαζαν ποικίλα θέματα: Βιβλικά (*Αδάμας*, Ηρόδειο 1976), κρητικής ιστορίας (*Το ηραίοτειο*, 1966), Αναγέννησης (*Ιερό σφάγιο*, 1966), Ρωσίας του Ντοστογιέφσκι (*Τα χέρια του ζωντανού θεού*, 1957, *Μουσικιστοί στο Στεπανταόβο*, 1974) και ηθογραφικά (όπως τα τελευταία του μονόπρακτα *Τρελό αίμα* και το *Χέρι του σκοπομένου*, 1979). Του χρωστάμε επίσης μεταφράσεις απ' το αρχαίο και το ισπανικό θέατρο. Στενός φίλος του Καζαντζάκη, αφιέρωσε *πολλές σελίδες στο* συνάδελφο και πατριότη του κι ενδιαφέρθηκε για τη σκηνική αποκατάσταση της δραματοουργίας του. (Ακαδημαϊκός απ' τα 1980).





< Μακέτες κοστούμιών του Β. Βασιλειάδη
για το Μουσικράϊο στο Στεπανάκιβο. >



Μάριος Ποντίκας

ΤΟ ΤΡΟΜΠΟΝΙ

ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 21 Δεκεμβρίου 1974

Σκηνοθεσία: Κώστας Μπάκας

Σκηνικά - Κοστούμια: Γιώργος Πάτσας

Μουσική: Μάνος Λοΐζος

Μαργαρίτα Λαμπρινού (Ευτυχία), Κ. Κοκιάκης (Πελοπίδας), Θεόδωρος Δημητρίφ (Α' άνδρας), Νίκος Μπουσοδόκος (Β' άνδρας), Κώστας Τάμβιος (Γ' άνδρας), Βεατρίκη Δεληγιάννη (Νοσοκόμα), Τζόλυ Γαρμπή (Καφετζού)









ANNA ΣΥΝΟΔΙΝΟΥ

Σημαντική *ηθοποιός* με μεγάλη προσφορά στην ερμηνεία της αρχαίας τραγωδίας και πολιτικός. Σπούδασε (1947 - 49) στη Δραματική Σχολή του Εθνικού Θεάτρου με δασκάλους τον Δημήτρη Ροντήρη και τον Άγγελο Τερζάκη. Πρωτοεμφανίστηκε στο θέατρο Κοτοπούλη στο έργο *Τα παιδιά του Εδουάρδου* (1950) και στο ίδιο θέατρο έπαιξε κατόπιν κωμωδίες πλάι στον Ντίνο Ηλιόπουλο. Αρχικά διακρίθηκε σε χαρακτήρες ενζενό και νέας συμμπρέτας (Σμεραλίνα στον *Υμηρέτη δυο αφεντάδων* του Γκολντόνι). Το 1954 πρωταγωνιστεί στο Θίασο Ηλιόπουλου - Φωτόπουλου, το καλοκαίρι του 1954 παίζει την Ιουλιέττα στο θέατρο του Εθνικού Κήπου, με Ρωμαίο τον Ν. Χατζίσκο και Μερκούτιο τον Γιώργο Παππά και στα 1954 και 1955 πρωταγωνιστεί στο Εθνικό Θέατρο, στο έργο του Λόπε ντε Βέγκα *Το αστέρι της Σεβίλλης*.

Το καλοκαίρι του 1955 η Συνοδινοῦ πρωτοεμφανίζεται στην Επίδαυρο, ενσαρκώνοντας την Πολυξένη στην *Εκάβη* του Ευριπίδη, δίπλα στην Κατίνα Παξινού, τον Θάνο Κοτσόπουλο και τον Αλέξη Μινωτή. Το 1956 παντρεύτηκε τον καπνέμπορο Γιώργο Μαρινάκη. Από το 1956 ως το 1964 πρωταγωνιστεί στο Εθνικό Θέατρο σε δεκάδες έργα του αρχαίου και νεότερου κλασικού ρεπερτορίου: έτσι ενσαρκώνει την Αντιγόνη του Σοφοκλή, τις δύο Ιφιγένειες του Ευριπίδη, την Ελένη, την Άλκηστη, την Ανδρομάχη του ίδιου τραγικού, τη Δεσποινίδα Τζούλια του Στρίντμπεργκ, την Τρισεύγενη του Παλαμά, τη Σίβυλλα του Σικελιανού, τη Γέρμα και τη Δόνα Ροζίτα του Λόρια, τη Δυσδαιμόνα κ.ά. Το 1956 αποχώρησε από το Εθνικό Θέατρο και ίδρυσε την «Ελληνική Σκηνή». Δημιούργησε τότε στο Λυκαβηττό το λεγόμενο υπαίθριο θέατρο, όπου παρουσίασε την *Αντιγόνη* σε σκηνοθεσία Γ. Σεβαστιόγλου, τις *Εσθήριαζόντες σε σκηνοθεσία Μ. Βολανάκη*, την *Ελένη* του Ευριπίδη σε σκηνοθεσία Γ. Θεοδοσιάδη. Στο θέατρο Κεντρικό παρουσίασε τη διασκευή του έργου του Τολστόι *Πόλεμος και Ειρήνη* με τον Θάνο Κοτσόπουλο.

Σοφοκλής
ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 10 Αυγούστου 1974

Μετάφραση: Ιωάννης Γρυπάρης

Σκηνοθεσία: Αλέξης Σολομός

Σκηνικά - Κοστούμια: Νίκος Νικολάου

Μουσική: Βασίλης Τενίδης

Άννα Συνοδινού (Αντιγόνη), Έλλη Βοζικιάδου (Ισμήνη), Στέλιος Βόκοβιτς
(Κρέων), Βασίλης Κανάκης (Φύλακας), Δημήτρης Μαλαβέτας (Αίμων),
Θεόδωρος Μορίδης (Τειρεσίας), Νίκος Παπακωνσταντίνου (Άγγελος), κ.ά.





Γιώργος Σκούρτης

ΘΗΛΕΙΑ

ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 6 Νοεμβρίου 1975

Σκηνοθεσία: Κώστας Μπάκας

Σηηνικά - Κοστούμια: Αντώνης
Κυριακούλης

Γρηγόρης Βαφιάς (Καθηγητής), Πόπη
Παπαδάκη (Γυναίκα), Γιώργος
Τσιτσόπουλος (Περιπατητής Α'), Αντιγόνη
Γλυκοφρύδη (Γυναίκα Α'), Τάσης
Βουλαλάς (Ασθενής), Κώστας Γαλανάκης
(Εκφωνητής), Στέφανος Κυριακίδης
(Ομώλητής Α), κ.ά.

Αιφρέ Ζαρρό

Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ ΟΥΜΠΙΟΥ

ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 14 Φεβρουαρίου 1975

Μετάφραση: Γιώργος Μαυροϊδής

Σκηνοθεσία: Αλέξης Σολομός

Σηηνικά - Κοστούμια: Σπύρος Βασιλείου
Μουσική: Βασίλης Τενίδης

Χορογραφία: Τατιάνα Βαρούτη
Παντελής Ζερβός (Κυρ Ουμπού), Μαίρη
Αρόνη (Κυρά Ουμπού), Γάβριελ Μπινιάρης
(Καπετάν Μπουρδάρας), Θεόδωρος
Μορίδης (Σουλτάνος), Άρης Μαυλιαγρός
(Λόρδος Κατωβλέπας), Πίτσα Καπιτσινά
(Βασίλισσα Ροζεμόνη), κ.ά.





Σοφοκλής

ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΕΠΙ ΚΟΛΩΝΩ

ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 6 Ιουλίου 1975

Μετάφραση : Ιωάννης Γρυπάρης

Σκηνοθεσία: Αλέξης Μινωτής

Σκηνικά: Κλεόβουλος Κλώνης

Κοστούμια: Διονύσης Φωτόπουλος

Μουσική: Θεόδωρος Αντωνίου

Χορογραφία: Μαρία Χορς

Αλέξης Μινωτής (Οιδίπους), Όλγα Τουρνάκη (Αντιγόνη), Μαρία Σκούντζου (Ισμήνη), Γρηγόρης Βαφιάς (Ξένος), Βασίλης Κανάκης (Θησεύς), Γίκιας Μπιναρής (Κρέων), Χρήστος Πάριλας (Πολυεΐνης), Στέλιος Βόκοβιτς (Αγγελιαφόρος), κ.ά.

Ο Μινωτής Οιδίπودας, η Όλγα Τουρνάκη Αντιγόνη. >
< Ο Διονύσης Φωτόπουλος βοηθάει τον Μινωτή να κάμει την μάσκα του *ρόλου*.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΕΠΙ ΚΟΛΩΝΩ (στίχοι 1779)

Η τελευταία τραγωδία του Σοφοκλή, που ο ίδιος δεν πρόφτασε να τη δει παιγμένη. Τη δίδαξε ο εγγονός του (Σοφοκλής, γιος του Αριστάνου) το 401 π.Χ., τέσσερα χρόνια μετά το θάνατό του ενενηντάρη δραματουργού. Μας παρουσιάζει την πορεία του γέρου Οιδίποδα στο αθηναϊκό Άλσος των Ευμενιδών, με τελικό προορισμό το βασίλειο των νεκρών. Είναι το ωριμότερο σε στοχασμό και ποίηση - αν όχι σε θεατρική δράση, με τη στεγνή έννοια - σοφόλειο έργο κι ο οριστικός *επιλογος* της χρυσής εποχής της Τραγωδίας. Με το διπλό *θάνατο του Σοφοκλή και του Οιδίποδά του* - και των δύο στον Κολώνω - κλείνει ο ένδοξος 5ος αιώνας. (Πρόσωπα: Οιδίπους Αντιγόνη, Ισμήνη, Θησεύς, Κρέων, Πολυεΐνης, Άγγελος, Χορός αττικών γερόντων. Τόπος: ο Κολωνός. Χρόνος: μετά την τόφλωση του Οιδίποδα και πριν απ' τον πόλεμο των Επτά). Όπως και στον *Τύραννο*, ο πρώτος μας ηθοποιός που ταυτίστηκε με το ρόλο ήταν ο Φερστ (Βασιλικό Θέατρο 1907) κι απ' τα 1958 τον έκανε κτήμα του εσαεί ο Μινωτής παρουσιάζοντάς τον στην Επίδαυρο, με σεβασμό για την ποιότητα και τη φόρμα της αρχαίας τραγικής σύνθεσης. Ο Βεάκης δεν πρόφτασε να τον παίξει.







Μετάφραση: Παύλος Μάτεσις

Σκηνοθεσία: Αλέξης Μινωτής

Σκηνικά - Κοστούμια: Διονύσης Φωτόπουλος

Αλέξης Μινωτής - Στέλιος Βόκοβιτς (Γιάννης Γαβριήλ Μπόργκμαν), Ελένη Χατζηαργέρη (Γκούχνιλντ Μπόργκμαν), Τζόλυ Γαρμπή (Μαλένα), Βάσω Μανολίδου (Έλλα Ρέντχαϊμ), Μιράντα Ζαφειροπούλου (Φάννε Βίτλαν), Αλέξανδρος Αντωνιάδης (Έρχαρτ Μπόργκμαν), Ράνια Οικονομίδου (Φρίντα Φόλνταλ), Λευκόργος Καλλέργης (Βίλεμ Φόλνταλ)

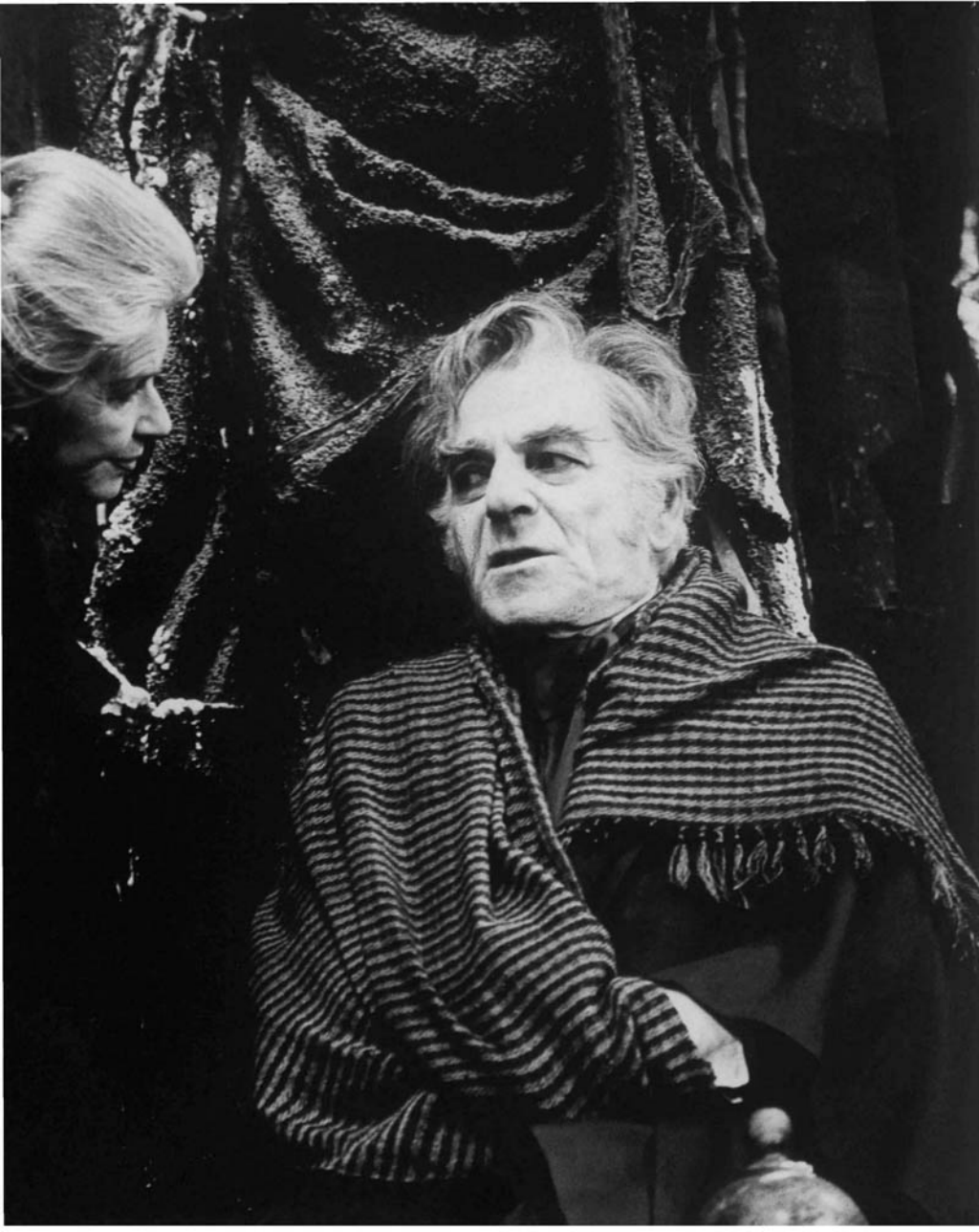
ΕΡΡΙΚΟΣ ΪΨΕΝ

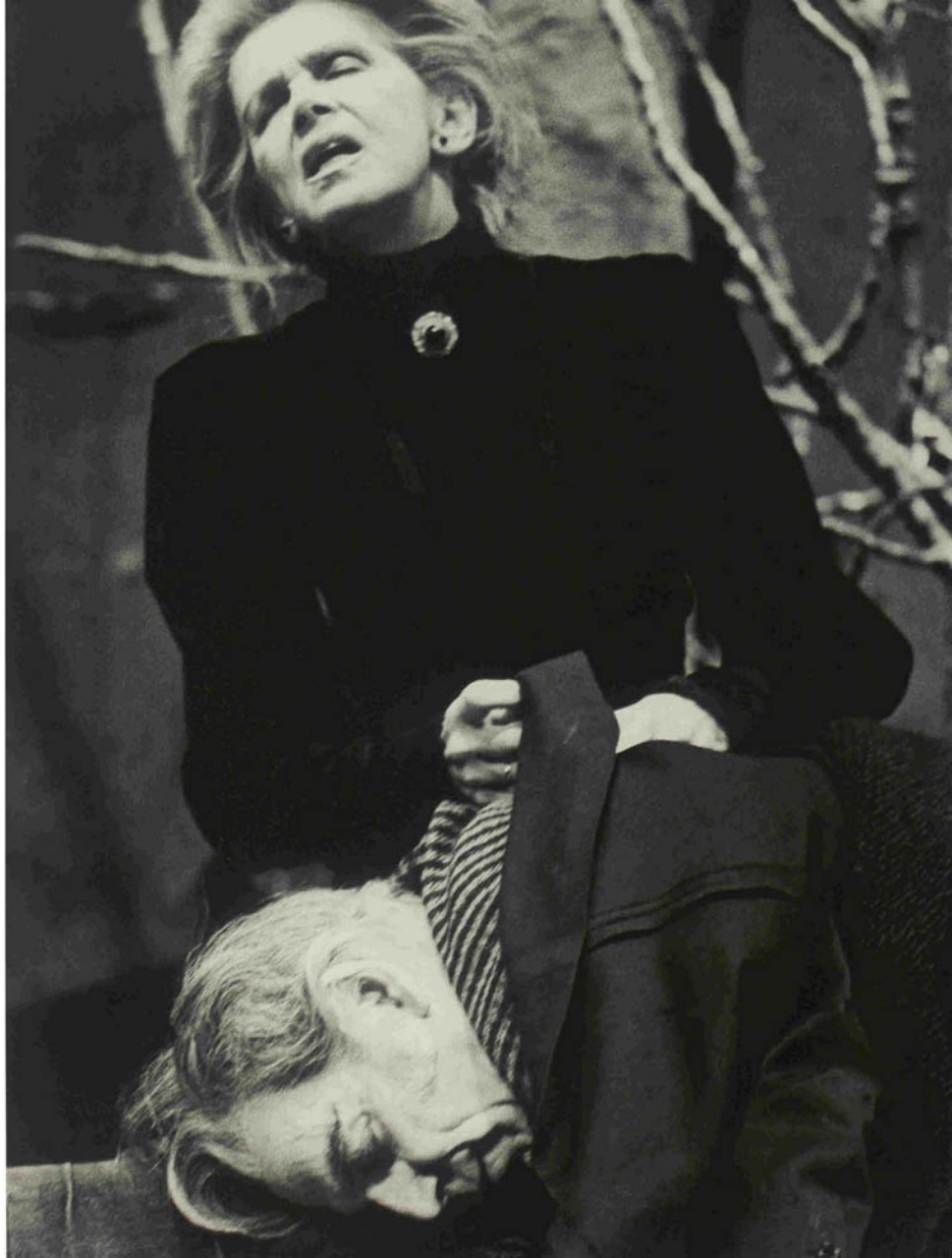
Μεγάλος νορβηγός δραματουργός, με αποφασιστική συμβολή στην εξέλιξη του θεάτρου στα τελευταία εκατό χρόνια. Η οικογένειά του αναγκάστηκε να φύγει απ' το Σκιν, όταν χρεοκόπησε ο πατέρας του, κι ο μικρός Ερρίκος σπούδασε σε μια μικρή επαρχιακή πόλη βγάζοντας το ψωμί του σαν βοηθός φαρμακοποιού. Στα δεκαοχτώ του χρόνια απόκτησε ένα γιο από την Έλσε Μπόριενταλ, ενώ παράλληλα εκπονούσε μελαγχολικά ποιήματα και, στα 1849, το πρώτο του θεατρικό έργο, τη σιλλερική τραγωδία *Καπίνας*. Ένα χρόνο αργότερα γράφτηκε στο πανεπιστήμιο της Χριστιάνιας (Όσλο) και στάθηκε τυχερός να εξασφαλίσει μόνιμο δεσμό με το θέατρο, αρχικά σε μια βοηθητική θέση στην Εθνική Σκηνή του Μπέργκεν και κατόπι στη διεύθυνση του Νορβηγικού Θεάτρου της πρωτεύουσας. Έτσι, μέσα σε μια δεκαετία, θα δει τα νεανικά του έργα να παίζονται: *Η νύχτα τ' Αι-Γιαννού, Ο τύμβος του πολεμιστή, Η νερά Τηγκερ απ' το Έστρατ, Η γιορτή στο Σολχόιγκερ, Όσκαρ Αλιενγκας* και το αργότερο, *Τα παλιόρα του Χέγκελαντ* (1857), με δραματουργική ευφορία που εμπνέεται απ' τους θρύλους των Βίκινγκς και τα σκανδιναβικά σάγκα, για να κορυφωθεί συναρπαστικά με το πιο «σαιξπηρικό» απ' τα έργα του, το *Μνηστήρας του θρόνου*, στα 1863. Μια άλλη έννοια της τέχης - πιο σωστά, του κράτους - του εξασφαλίζει υποτροφία κι επίδομα για λαογραφικές μελέτες και ταξίδια. Με τη γυναίκα του Σουζάνα Τόρενσεν, και το δεύτερο γιο του, το Σίγκουρντ που είναι τεσσάρων χρονών, φεύγει σ' έναν ξενιτεμό που θα κρατήσει, με μερικά σάντομα διαλείμματα επαναπατρισμού, το ένα τέταρτο του αιώνα: Δανία, Γερμανία, Ιταλία. Ο ιταλικός ήλιος θα του σταθεί, όπως και στο Γκαίτε, ιδιαίτερα ευεργετικός και κάτω απ' αυτόν θα συνθέσει τα δύο πρώτα του αριστουργήματα: τον *Μπράντ* (1865) και τον *Πέερ Γυντ* (1867). Το πρώτο - έμμετρο συμβολικό δράμα που πλησιάζει πιότερο τη θεατρική ποίηση του Γκαίτε και του Σίλλερ - έχει για ήρωα τον ασυμβίβαστο κι αδιάλλακτο εκπρόσωπο του Θεού, πάστορα Μπράντ (εικόνα, καθώς ειπώθηκε, του δανού φιλοσόφου Κίρχεγκορντ) που θυσιάζει στην ιδεολογία του κάθε στοιχείο ανθρώπινης στοργής κι ευτυχίας. Τυπομένο στη Νορβηγία, κάνει το συγγραφέα πασίγνωστο στις σκανδιναβικές χώρες - διασημότητα που θ' αβγατιστεί, δύο χρόνια αργότερα, με την έκδοση του *Πέερ Γυντ*. Το αλλοπρόσαλλο τούτο σκηνοκώδραμα, που σμίγει παραμύθι και πραγματικότητα, μεταφυσικό

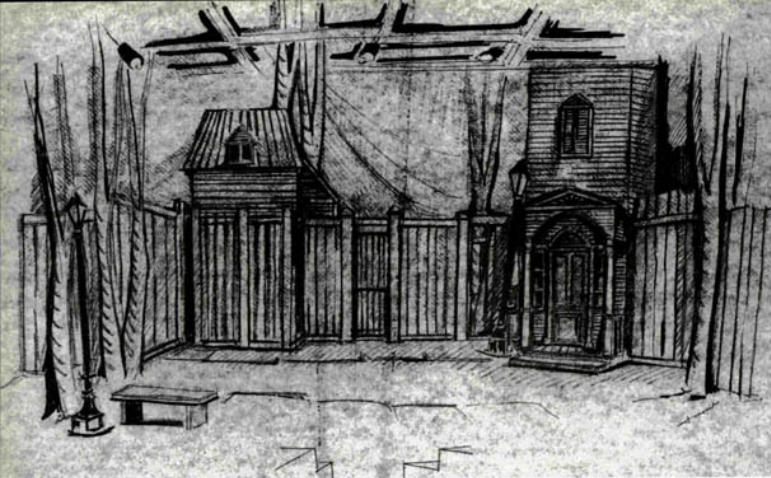
και συμβολισμό και λαϊκή σάτιρα, θα παιχτεί στη Χριστιάνια το 1876, με μουσική Γκριγκ - και θα επιβιώσει ίσαμε σήμερα σε μια παγκόσμια ακτινοβολία που πάει αυξάνοντας ολοένα. Ύστερα από δύο ολότελα διαφορετικά έργα, την ανάλαφρη *Ένοση των νέων* (1869) και τη βαρβόδουπη τραγική διλογία *Αυτοκράτορας και Γαλιλαός*, με ήρωα τον Ιουλιανό (1873), ο ποιητής θ' αυτοθυσιαστεί στον πεζογράφο, αφιερώνοντας ολόκληρη την υπόλοιπη - και γνωστότερη - παραγωγή του στο *ασπικό κοινωνικό δράμα*. Η αρχή γίνεται με τα *Στηθόματι της κοινωνίας* (1877). Μα η επανάσταση της καλόβολης συζύγου και μητέρας Νόρας Χέλμερ, στο *Κουκέοκτο* (1879) θα προκαλέσει διεθνή σάλο - θεατρικό και κοινωνικό - καθιερώνοντας τον Ίψεν σαν πρωτοπόρο κι αναμορφωτή. Χάρη στους ρόλους της Νόρας και των άλλων ηρωίδων του - κυρίως Άλβινγκ στους *Βροκίλαες*, Ρεβέκκας Ουέστ στο *Ρόσερροχολμ*, Κυράς της Θάλασσας κι Έντας Γκάμπλερ (1890) - που ενορακίζονται απ' όλες τις μεγάλες πρωταγωνίστριες της Ευρώπης και της Αμερικής, γίνεται διαμιάς στο τέλος του αιώνα ο πιο πολυπαιγμένος δραματουργός της Ιστορίας, μετά το Σαίξπηρ. Με τα κοινωνικά του κηρύγματα (περί χειραφέτησης, κληρονομικότητας, συμβατικού ψεύδους κ.λπ.) και την άρτια «τεχνική δοματίου» που εφαρμόζει στα παραπάνω έργα - καθώς επίσης στον *Εχθρό του λαού* (1882) και την *Αγρόδοκτα* (1884) - θεμελιώνει μια παράδοση θεάτρου που θα θρέψει για πολλές δεκαετίες του 20ού αιώνα, την κάθε γλώσσας δραματουργία.

Η οριστική του παλιννόστηση θα συντελεστεί στα 63 του χρόνια, και στη Νορβηγία θα γράφει τα στερνά του τέσσερα έργα. Σ' αυτά ο δραματικός ήρωας είναι ένας ηλικιωμένος δημιουργός: αρχιτέκτονας στο *Σάινες*, συγγραφέας στο *Μικρό Έγολφ*, βιομήχανος στο *Μπόρομαν*, γλύπτης στο *Σαν θα ξυπησούμε εμείς οι νεκροί*. Και τα τέσσερα - ύστερα από μίαν αποκρηπτογράφηση της συμβολικής τεχντροπίας - μπορούν να ιδιοθυθούν σαν αυτοβιογραφικά. Θεληματικά ή άθελα, ειχωρούσε σ' αυτά στοιχεία συγκεκριμένα απ' τη ζωή του ίδιου του δραματουργού - όπως, λ.χ., η πορεία της σεξουαλικής του ζωής προς την ολοκληρωτική αποξένωση, η ζωογόνα του γνωριμία με τη νεαρή θαυμάστρια Εμίλια Μπάρνταχ και, πάνω απ' όλα, ο απολογισμός της ύπαρξής του ανάμεσα σε ζωή και θάνατο.









Νότης Περγιάλης

Η ΓΕΙΤΟΝΙΑ ΤΟΥ ΤΣΕΧΩΦ

ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 18 Δεκεμβρίου 1976

Σκηνοθεσία: Ντίνος Δημόπουλος

Σκηνικά - Κοστούμια: Ρένα Γεωργιάδου

Κώστας Κοκκάκης (Τσέχοφ), Βαλεντίνη Μουτάφη (Βάνια), Γκίκας

Μπινιάρης (Τσουμελόφ), Στέλιος Βόκοβιτς (Γκρηγκόρι), Βασίλης

Κανάκης (Ζιγκάλωφ), Γιώργος Τσιτσόπουλος (Σίσκιν), Νικήτας

Τσακίρογλου (Κυριάς), Τάκης Βουλαλάς (Αντρέι), κ.ά.

< Προσχέδιο για το σηνικό.

Η μακέτα του σηνικού.





Βασίλης Ζιώγας

ΔΥΟ ΜΟΝΟΠΡΑΚΤΑ: Η ΚΩΜΩΔΙΑ ΤΗΣ ΜΥΤΑΣ,

ΤΟ ΠΡΟΰΕΝΙΟ ΤΗΣ ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ

ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 25 Φεβρουαρίου 1977

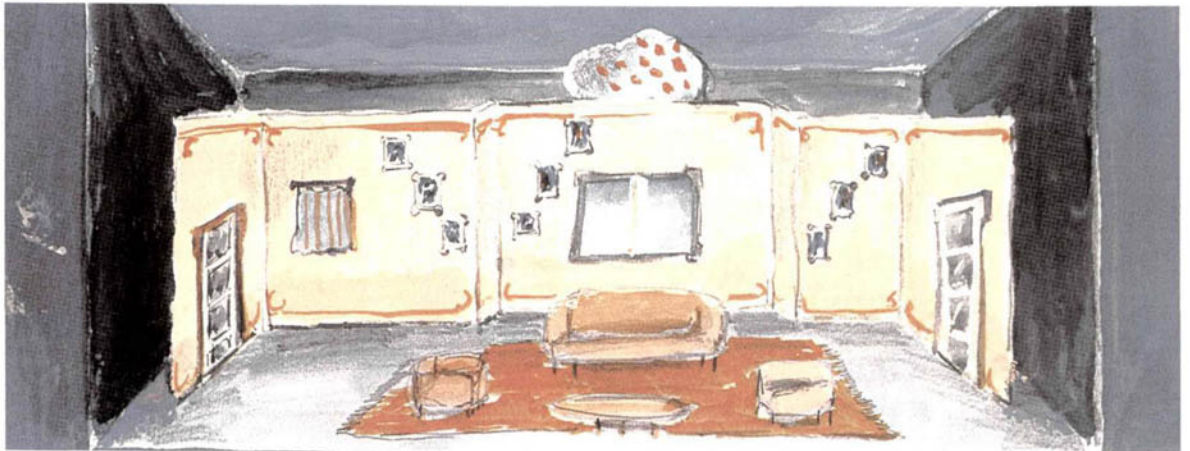
Σκηνοθεσία: Κώστας Μπάκας

Σηηνικά - Κοστούμια: Αντώνης Κυριακούλης

Μπάμπης Γιωτόπουλος (Κλόουν), Μιράντα Ζαφειροπούλου
(Γραμματέας), Βασίλης Κανάκης (Ανακριτής), Νίκος Φιλίππουλος
(Δολοφόνος), Θεανώ Ιωαννίδου (Θεία), Κώστας Κοκιάκης (Πατέρας),
Μπάμπης Γιωτόπουλος (Προξενιτής), Γρηγόρης Βαφιάς (Στρατηγός),
Θεόδωρος Σαρρής (Δάσκαλος), Ντόλλυ Τζόουνς (Αντιγόνη)







Ευριπίδης

ΕΛΕΝΗ

ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 16 Ιουλίου 1977

Μετάφραση: Τάσος Ρούσος

Σκηνοθεσία: Αλέξης Σολομός

Σκηνικά: Κλεόβουλος Κλώνης

Κοστούμια: Αλέκος Φεσιανός

Μουσική: Γιάννης Ξενάκης

Χορογραφία: Ντόρα Τσάτσου-Συμεωνίδη

Άννα Συνοδινού (Ελένη), Νίκος Τζόγιας (Τεύκρος), Βασιλης Κανάκης (Μενέλαος),

Ελένη Ζαφειρίου (Γριά), Παντελής Ζερβός (Αγγελιαφόρος Έλληνας), Κάκια Παναγιώτου

(Θεονόη), Γκίκας Μπινιάρης (Θεοκλύμενος), Χρήστος Πάφλας (Κάστορας), κ.ά.





Σάμιουελ Μπέκετ

ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 11 Μαρτίου 1977

Μετάφραση: Κωστής Σκαλιόρας

Σκηνοθεσία: Αλέξης Μινωτής

Σκηνικά - Κοστούμια: Γιώργος Πάτσας

Νικήτας Τσακίρογλου (Κλοβ), Αλέξης Μινωτής (Χαμ),

Ιάκωβος Ψαρράς (Ναγκ), Μαργαρίτα Λαμπρινού (Νελ)

ΣΑΜΙΟΥΕΛ ΜΠΕΚΕΤ

Ιρλανδός συγγραφέας που απ' τα 1928 διάλεξε τη Γαλλία για διαμονή κι απ' τα 1945 τη γαλλική γλώσσα για τα έργα του. Ασχολήθηκε αρχικά με το μυθιστόρημα κι όταν δοκίμασε τη θεατρική γραφή, θεωρήθηκε τόσο αλλόκοτη, που το πρώτο του πόνημα (με τον Ελληνικό τίτλο *Ελευθερία*) έμεινε άπαιχτο και το δεύτερο, *Περιμένοντας τον Γιοντό*, με δυσκολία κατάφερε να στεγαστεί σ' ένα θεατράκι. Το ξάφνιασμα όμως που προκάλεσε η παράσταση (απ' το Ροζέ Μπλεν, στα 1925) καθιέρωσε το δραματουργό σαν ένα μεσσία της πρωτοπορίας - σε μια πιο επιβατική έκφραση του «παράλογου της ζωής» απ' αυτήν που ο Ιονέσκο κι ο Αντάμοφ είχαν επιβάλει στους θεατρομανείς τρία χρόνια πριν. Υστερα από αρκετή σιωπή - κι ενώ ο *Γιοντό* *έχανε τα αποστολικά* ταξίδια του προσηλυτίζοντας - ο Μπέκετ συνέχισε τη δραματουργία του με το *Τέλος του παιχνιδιού* (1956), το μιμόδραμα *Πρόξη δίχως λόγια, τα μονόπρακτα Σπύ-*

χη και *Κομωδία*, τη διαλογική (ανάμεσα σ έναν άνθρωπο κι ένα μαγνητόφωνο) *Τελευταία πινιά*, το μονολογικό *Ω! Οι όμορφες μέρες* (που πρωτοπαίχτηκε στα αγγλικά), το κινηματογραφικό παιχνίδι *Φιλμ* (για τον Μπάστερ Κήτον), το τηλεοπτικό *Αυτοί που πέφτουν* και, στα 1975, το *Όχι εγώ*. Όλα παρουσιάζουν μια έξω από τόπο και χρόνο ερημιά, ένα ταυτόχρονα τραγικό και φαραικό χάος, όπου αργοσαλεύουνε χαρακτηριστές «μισό μάρτυρες και μισό παλιάτσοι» δίχως συγκεκριμένη ταυτότητα - που μιλάνε ατελείωτα, καθώς λέει ο ίδιος, «δίχως να 'χουν τίποτα να πούνε». Η ποσοτικά περιορισμένη παραγωγή του έγινε γνωστή σ' όλους σχεδόν τους θεατριζόμενους λαούς - δημιουργώντας οπαδούς κι αρνητές και χρησιμεύοντας σαν πρότυπο σε πολλούς νεότερους δραματουργούς. Νόμπελ λογοτεχνίας 1969.



Μιχαήλ Χουρμούζης

Ο ΥΠΙΣΤΗΛΩΣ

ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 12 Νοεμβρίου 1977

Σκηνοθεσία: Κώστας Μπάκας

Σκηναία - Κοστούμια: Διονύσης Φωτόπουλος

Μουσική: Λουκιανός Κηλαηδόνης

Χορογραφία: Ντόρα Τσάτσου- Συμεωνίδη

Νιχίτας Τσακίρογλου (Κρονίδης), Νίκος Τζόγιας (Ολυμπιάδης),

Τιτίκα Βλαχοπούλου (Κλεοπάτρα), Δάνης Κατρανίδης (Ξενοφών),

Νεφέλη Ορφανού (Σοφίτσα), Γιώργος Τσιτσόπουλος (Μενεκράτης),

Μπάμπης Γιωτόπουλος (Οκνηρίδης), κ.ά.





Κωστούλα Μητροπούλου
ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΚΑΙ ΜΙΑ ΤΥΨΗ
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 3 Φεβρουαρίου 1978

Σκηνοθεσία: Στέλιος Παπαδάκης
Σκηνικά- Κοστούμια: Σάββας Χαρατσιδης
Κώστας Κοκιάκης (Ο άντρας), Μαρία Σκούντζου (Η γυναίκα),
Χριστόφορος Καζαντζίδης (Αβραάμ), Νίκος Καψής (Αρχιφύλακας),
Πίτσα Καλιτσινέα (Μητέρα), κ.ά.



Η ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΤΟΥ ΛΗΡ

Την τέταρτη από τις μέγιστες τραγωδίες του, ο Σαίξπηρ, μοιάζει να την έγραψε εκεί ανάμεσα στα 1603-1606. Πιθανότατα στα 1606. Ο ποιητής ήταν τότε σαραντάεξη χρονών κι είχε φτάσει στην κορυφαία του ώρα. Πραγματικά, οι περισσότεροι από τους κριτικούς και τους ερευνητές του έργου του, συμφωνούν πως με τον *Βασίλεя Ληρ* αγγίζουμε την ύψιστη κορυφή του σαίξπηρειου, άρα και του μετακλασσικού γενικά, θεάτρου. Στις σφαίρες αυτές, μόνον ο Αισχύλος είχε ως τότε πληνηθεί. Και η γεινιάση των δύο μεγαλύτερων δραματικών ποιητών που είδε ποτέ ο κόσμος, δεν φαίνεται να περιορίζεται στο αξιολογικό μόνον επίπεδο. Επεκτείνεται και σε μια συγγένεια τόνο, με τον *Βασίλεя Ληρ* ακριβώς. Προμηνειϊκή είπανε τη μορφή του γερο-βασιλιά αυτού που βλέπουμε, στις ώρες του μεγάλου πάθους του, να επικοινωνεί με τις φυσικές δυνάμεις, να τις επικαλείται και να τις αναστατώνει. Μαζί του, ο άνθρωπος κι ό,τι τον αφορά, περνάει σε μιαν άλλη διάσταση, υψηλότερη από του συμπλωματικού, του πρόσκαιρου, του καθημερινού. Είναι το κλίμα του μύθου - ενός μύθου που δεν σημαίνει απόσχιση από την πραγματικότητα, αλλά, τουναντίο, ένταξη της και επιγραμματική της καταδίωξη. Εδώ, δεν είναι πια οι Τιτάνες που έχουν γνωρίσματα ανθρώπινα: είναι ο άνθρωπος που μεγεθύνεται σε τιτανικά μέτρα. Η μετάπλαση αυτή της ανθρώπινης περιπέτειας σε φαινόμενο κοσμολογικό και το ανάλογο κλίμα που δημιουργείται έτσι, είναι αναγκαίες προϋποθέσεις για την κατανόηση του εκπληκτικού αυτού έργου που είναι η τραγωδία του βασιλέя Ληρ.

Με την πρώτη κιόλας σκηνή του δράματος, περνάμε στην περιοχή του μύθου. Ένας γερο-βασιλιάς, ογδοντάρης και πάνω, πατριάρχης κάλλιο παρά πατέρας, τρεις κόρες του σε ηλικία γάμου, ένα βασίλειο για μοίρασμα... Η σκηνή ολόκληρη, έχει στις αναλογίες της κάτι το μνημειακό, το λαξευμένο σε γρανίτη. Δεν βρισκόμαστε καθαυτό σε μιαν ιστορική εποχή συγκεκριμένη. Είναι, θάλεγε κανείς, μια γεωλογική περίοδος. Αν το κάθε μεγάλο έργο του Σαίξπηρ, αποτελεί έναν κόσμο ξεχωριστό, αυτό εδώ φωτίζεται από την αυγή των κόσμων. Και η μορφή του γερο-βασιλιά, που δεσπόζει κυριαρχικά τη σκηνή, η απόφασή του ν' απογυμνωθεί από το βασίλειό του, η εγωιστική ιδιοτροπία του να του παραστήσουν με λόγια πόσο τον αγαπάνε, ό' αυτά έχουν απόλυτο χαρακτήρα που υπογραμμίζει, στερεώνει την αίσθηση του παραμυθιού. Είναι το επιβλητικό πλαίσιο που τοποθετεί σε χώρο, προσδιορίζει ποιοτικά, το δράμα.

Αν όμως βρισκόμαστε έξω από την περιοχή του ανθρώπινου. Σάρκινες πολύ είναι οι αδυναμίες του παντοδύναμου ως τώρα Ληρ. Δεσποτικός μονάρχης, συνηθισμένος στο μάκρος μιας ζωής να βλέπει τους άλλους να σέβονται στις προσταγές του, να τον λατρεύουν σαν είδωλο, θα πέσει, αμέσως από

την αρχή, στο βαρύ παράπτωμα που οι αρχαίοι Έλληνες το έλεγαν «ύβρι». Δεν γνώρισε άλλοτε τη ζωή στην αληθινή της όψη ο Ληρ, δεν έχει κάνει την ανθρώπινη θητεία του. Έζησε, γέρας, ο' απόσταση από τους συνανθρώπους του, ξεμοναχισμένος στον ψηλό του το θρόνο. Είναι ένας γερο-βασιλιάς-παιδί: με τις ιδιοτροπίες του κακομαθημένου παιδιού, την απειρία του παιδιού, τις αυθαιρέσεις του, τη σκληρότητα του. Αλλά και το απονήρευτο, το εδύσιο, μια γενναιοδορία που μόλις ισιώνεται από τη φυσική του βιαϊότητα. «Δεν έπρεπε να γεράσεις προτού φρονιμέψεις», θα του πει ο Τρελλός του στην Πέμπτη σκηνή του έργου, τότε που θα έχει αρχίσει πια να του φανερώνεται το Ληρ η απώληση των πραγμάτων, η σκοτεινή πλευρά της ζωής. Και τη σκοτεινή αυτή πλευρά θα την εναρκοώσουν γ' αυτόν ποιοι; Οι ίδιες οι κόρες του, και μάλιστα αυτές που ευνόησε, οι δυο μεγαλύτερες όχι η μικρότερη, που την άδισε και που έφυγε παίρνοντας την κατάρα του για μοναδικό προικτό της.

Η αίσθηση αυτή της εσωτερικής προδοσίας, από τα ίδια μας τα σπλάχνα, είναι στοιχείο ουσιαστικό στην όλη σύλληψη της τραγωδίας. Εκφράζει κάτι το τερατώδες, το ανόσιο, που όμως - κι εδώ είναι το τρομαχτικό - δεν βρίσκεται έξω από την τάξη του κόσμου. Μοιάζει, αντίθετα, να εγκυμονείται από αυτή την ίδια, ν' αποτελεί ουσιαστικό της γνώρισμα. Το θέμα της αχαριστίας, άλλοτε, το βλέπουμε να μην περιορίζεται στην περίπτωση μονάχα του Ληρ με τις κόρες του. Αδιαπλόωνεται στην ιστορία του Γλόστερ με το νόθο γιο του. Τοποθετούμε έτσι σε γεννικότερο βάθος, παίρνει διαστάσεις, σημασία, σφοδρότητα, ένα φυσικό σχεδόν νόμο. Νόμο που προσβάλλει ωστόσο μέσα μας και κάτι απαραβίαστα ιερό, την πατρότητα, την ίδια τη ρίζα της ζωής, την έμπρακτη αποκάλυψη της δημιουργικής Αρχής του κόσμου μέσα στα πλάσματά της.

Στο καθαρά ανθρώπινο επίπεδο, ο Ληρ έχει φταίξει: Άδισε την Κορδέλια κι είναι ένοχος μεγαλαυχίας. Δεσποτικός, τυφλωμένος από την παντοδυναμία του, παραμέρισε βίαια τον τίμιο και γενναίο Κεντ, τον πιο αξιόλογο άνθρωπο της Αυλής του, επειδή εκείνος θέλησε να τον αναγκάσει στη στιγμή της μοιραίας αυθαιρέσας του: «Ήσυχά Κεντ! Μη μπαίνεις ανάμεσα στο δράκο και τη λύσσα του». Και πάλι: «Το τόξο σημαδεύει τεντωμένο, φυλάξου απ' τη σαίτα». Αυτή είναι η γλώσσα του Ληρ στον κολοφώνα της εξουσίας του. Κι επειδή ο Κεντ είναι από τους ανθρώπους που σέβονται αλλά δεν έρπουν, ούτε τρομοκρατούνται, ο κεραυνός της βασιλικής οργής ξεσπάει στο κεφάλι του: «Άπιστε δούλε!... Άκουσέ με προσόττη... Σου δίνω πέντε μέρες να ετοιμάσεις ό,τι χρειάζομενα για τα δεινά του βίου. Την έχτη, γένα τη μισητή σου ράχη στο βασιλείο μου». Εξορία! Επειδή ο τίμιος Κεντ πήρε το μέρος της αδικούμενης.

Αυτό είναι το αρχικό αμάρτημα του Ληρ. Αμάρτημα ουσιαστικό της



τῆς του τραγικού ἥρωα που δεν γίνεται να είναι ανεύθετος. Κι ὁμως, ἡ πορεία των γεγονότων θα μας κάνει πολύ γρήγορα να το ξεχάσουμε γιατί ἕνα ἄλλο θέμα, επικρατέστερο, το κύριο πια θέμα του ἔργου, θα ἔρθει να το υποκαταστήσει, να το ρίξει στη σκιά: Ἡ χαριστία. Ὁ Ἄηρ, ὁ ἔφαρμολογῆ του αρχικοῦ ὄρου, πηγαίνει να περάσει ἀπὸ ἕνα μήνα στις δυο ευνοημένες του κόρες, κι εκείνες τον αποδιώχνουν. Γευμωμένος ἀπὸ πρακτικὴ ἐξουσία στο ἐξῆς, ἀρχίζει, χωρὶς ὁ ἴδιος να το καλονιώθει να γίνεται διαλλακτικὸς. Ν' αναρωτιέται μήπως δεν κατάλαβε καλά, μήπως παρεξηγῆ: «Το παρατήρησα πως με παραμελοῦν κάπως τώρα τελευταία και το κατηγορήσα μάλλον σα δικό μου φταίξιμο, που εἶμαι τόσο μυγιάγιχτος και θέλω να τα φίλολογῶ ὅλα». Κι ὅταν ὕστερα ἀπὸ τὴ Γοιερὶλη, ἡ Γεγάνη με τον ἄντρα της τον Κορνοῦάη ἔ' ἀρνηθεῖ να τον δεχθεῖ, θα φάξῃ ὁ ἴδιος, σαν ἀπὸ ἀδυναμία του μυαλοῦ του να χωρέσει τὴν ἀποκρουστικὴ ἀλήθεια, σαν ἀπὸ λήθησιν ἀπελιπιομένη για τον εαυτό του, να βρεῖ μια δικαιολογία: «Ίσως να μὴν εἶναι καλά - λέει για τον Κορνοῦάη - Ἄα υπομονή μου κι ἔπεσα ἔξω με τὴν τόσο παράφορη μου ἀπαίτηση να πάρω ἀδιάθετο κι ἀνήμπορο ἄνθρωπο, σα νάταν στα καλά του...»

Καινούργια γλώσσα αὐτὴ για τον Ἄηρ. Και πόσο γρήγορα! Το σκληρὸ δίδαγμα της ζωῆς ὅταν ἀρχίσει, δεν ἀφήνει ἀνάπαυλα, ἀνασαομό. Μας κάνει με σφουροκοπήματα σοφότερους. Κι ὅποιοι ἀντέξει. «Σεις ουρανοί, δώστε μου μόνο υπομονή, υπομονὴ μου χρειάζεται!», λέει τώρα ὁ δοσυχισμένος. Ἡ μετάβαση αὐτὴ ἀπὸ τὴν αὐθαιρεσία της ἀπολυταρχίας στην περίσκεψη της ἀδυναμίας, κι ἀπὸ τὴν περίσκεψη στην ἀποκαλυπτικὴ ἐξάφηση του, ἔχει γίνει ἀπὸ τον Σαῖξπηρ με ἐκπληκτικὴ λακωνικότητα και δόναμη. Εἶναι μια επιμοῦ καταστάσεων κι ἕνα κατρακόλιμα ψυχῆς που προμηγνεί τὴν ἐπερχόμενη θύελλα:

ἌΗΡ: Ε σὺ Τρελλέ, θα τρελλαθῶ

ΚΟΡΝΟΥΑΛΗΣ: Ἄς μαζευτοῦμε, ἔρχεται μπόρα

Ἡ συνείδηση εἶναι θαμποτικὴ ὁ εὐγλωττία. Ἡ ἀγανάκτηση της πατριῆς ψυχῆς βρῆκε ἀντίπαλο στον ουράνιο θόλο. Και το ψυχικό τοπίο προβάλλεται τώρα στο φυσικό, χωρὶς αὐτό να μας παραξενεύει διόλου, γιατί τώρα πια ξέρουμε - εἶται κι ἔχομε μπει στο σύμπαν του *Baaléa Ἄηρ* - πως και τα δυο αὐτὰ ἀνήκουν στην ἴδια μυστηριώδη, κερὶ τάξην πραγματόν.

Ὁ Ἄηρ υποφέρει μέσα στη θύελλα, εἶται ὅπως τον ἄφησαν οἱ κόρες του ἔξω, νύχτα, στον ερημότοπο, και μαζί τὴν ενορακόνει: εἶναι ἡ θύελλα. Το πάθημά του και το πάθος του εἶναι ὁμόζυγα. Δέρνεται ἀπὸ το δρολάπι ὁ ἥρωας, δεν ἐκμηδενίζεται. Το παρακινεῖ, διαλέγεται μαζί του, σε τιτανικὴ γλώσσα. Ὅταν γι πρώτη φορά εἶχε συνειδητοποιήσει το πᾶ-

θημά του, τον εἶχαμε ακούσει να επικαλεῖται τους ουρανοῦς: «Ουρανέ αν ἀγαπάς τους γέροντες, αν το πᾶρο σου κράτος, θέλει το ἀέβας, αν σὺ ὁ ἴδιος εἶσαι γέρονς, πάρτο δικό σου ζήτημα, στείλε ἐδὼ κάτω κι ὑπερασπίσου με!» Τώρα, που το βαρὺ στερέωμα του δίνει τὴν ἀπόκρισή του με πύρινα γράμματα, το ἀνάστημα του γερο-βασιλῆ, δεν θα μικρύνει, ἀντίθετα: Θα γιγαντωθεῖ φανταστικά. Το ἀσπρόμαλλο και μουσκεμένο αὐτὸ κεφάλι χάνει το νοῦ του, γιατί δρασκελαίει, σπάζει τα ὄρια του καθιερωμένου, που κρέβει για τον ἀδόναμο, κακόμοιρο θνητό τὴν τρομερὴ ἀλήθεια και το γεροντικό αὐτὸ χέρι κρατᾷ τον κεραινό. Εἶναι ἀποκαλυπτικὴ για τον Ἄηρ ἡ ἀσπλαχνὴ μπόρα. Τώρα για πρώτη φορά, στην πράσινὴ λάμψη της αστραπῆς, ἀρχίζει ν' ἀναβλέπει, να μαντεύει πράγματα που πριν δεν τα εἶχε υποπτευθεῖ: «Πόσο παράξενη εἶναι ἡ τέχνη της ἀνάγκης! Χαμένα πράγματα πολὺτίμα τα κάνει». Κι ἀμέσως στον Τρελλό του που τουρτουρῆζει: «Φτωχὸ τρελλό μου ἀγόρι, ἔχω μιαν ἀκρη στην καρδιά μου, που λυπάται για σένα τώρα». Στο φτωχοκάλυβο που θα γίνει για τους κατατρεγμένους πρόχειρο ἄσυλο, δεν θα δεχθεῖ να μπει πρότως αὐτός. Στον Τρελλό του: «Μέσα παιδί! Πέρασε μπρος. Ἄστεγη φτώχεια - ὄχι δα - πέρανα μέσα. Εγὼ θα κάνω πρώτα τὴν προσευχὴ μου κι ὕστερα θα κοιμηθῶ». Και ἡ προσευχὴ του Ἄηρ θα εἶναι ἡ ξεαίσιος ἀποστροφή:

«Καθμένα γυμνά πλάσματα, ὅπου κι αν βρισκοσαστε και δέρνεστε ἀπ' τὴν ἀσπλαχνὴ αὐτὴ μπόρα, πῶς τ' ἄσκεπα κεφάλια, τ' ἄσαρκα πλευρά σας, τα φτωχοκούρελά σας, πόχουν τρέπες και παράθυρα, σας προφυλάει ἀπὸ καιρούς σαν τούτον, Ω, σ' αὐτὰ εἶχα δώσει πολὺ λίγη προσοχή!...»

Το συμπέρασμα; Ἀπλό, και τα λέει ὅλα: «Πιε, μεγαλείο, το γιατρικό...» Ὁ Ἄηρ ἐξανθρωπίστηκε, ἀπὸ τὴν ὁδὸ του μαρτυρίου.

Θα φανταζόταν κανένας, ὕστερα ἀπὸ το κορῶφωμα της θύελλας των φυσικῶν στοιχείων και του νοῦ, πως ἡ διαδρομὴ οὐλοκλήρωθηκε, πως ὁ ἥρωας δεν ἔχει πια τίποτ' ἄλλο να διδαχθεῖ. Ὅμως το δραματικό πρόσωπο δεν διδάσκειται με τὴν στεγνὴ, ἀδρόση γλώσσα της γραφτικῆς σοφίας. Ζεῖ εντατικά - και τὴς ζωῆς ἡ πείρα εἶναι ἀκένωτη, ἀναπαρτῆς διαρκῶς τις εικόνες - σύμβολα, που γονιμοποιούν. Ἡ τραγωδία του Ἄηρ, ἀπὸ τὴν πλευρὰ του πνεύματος, εἶναι το ἔπος της μαρτυρικῆς πορείας προς τὴν εσωτερικὴν ὀριμότητα. Στο καλὸς του βρῆκανε ἄσυλο οἱ δαρμῆνοι ἀπὸ τὴν μπόρα, εἶχε χῶθει πριν ἀπ' αὐτοῦς ἕνας ἄλλος ἀδιημέμενος, ὁ Ἐγδαρ, που ὁ πατέρας του, ὁ ἀνέμυαλος, μορῶπιτος Γλόστερ, τον εἶχε ἀποδιώξει. Μεταμφιεσμένος τώρα, για να γλυτώσει τὴν καταδίωξη, σε κουργεῖ, μισόγυμνο ζητιάνο, προφασίζεται πως ἔχει σαλεμένο τάχα το λογικό του.

Θα σμίξουν έτσι μέσα στο ανεμώδαρτο καλύβι της κολασμένης νύχτας τρεις διαφορετικές μορφές, τρεις εκδοχές της τρέλλας: Η μια, του Ληρ, διανοητική διαταραχή από ήμικό κλωνισμό βαθύτατο. Η άλλη, του Τρελόου του, κάτι γιγαντιαίο αφιβόλο, ανάμεσα στην επαγγελματική υπόκριση και το ανάλαφρο, αστραπηβόλο παιχνιδίσμα του νου. Κι η τρίτη του Έγδαρ, του ανθρώπου που ένιωσε πως μόνη καταφυγή από την καταφορά της αδικίας είναι το ξεπέραςμα, η απάρνηση της εχεφροσύνης. Ο τρόπος που ο ποιητής συνθέτει, εναρμονίζει τα τρία αυτά θέματα, δημιουργεί ένα κοιτραπούντο εκκληρικό όχι μόνο για την ποιικιλία τωντόνων του, αλλά, προπαντός, για τις προεκτάσεις του, μιαν ατμόσφαιρα ανησυχητικά υπέρλογη, που φωτίζει με αστραπές αποκαλυπτικές τη νύχτα. Εδώ ο Ληρ θ' ανακαλύψει τον άνθρωπο σαν «όντος ον». Στο θέαμα του μισόγυμνου διακονιάρη που τουρτουρίζει: «Δε χρωστάς ούτε μετάζει σε σκουλήρι, ούτε γούνα σε θειρό, ούτε μαλλί σε πρόβατο, ούτε μυροδικό σε μοσχολόντικο... Εσύ είσαι το πράμα το γνήσιο, όπως είναι. Ο αστόλιτος άνθρωπος δεν είναι τίποτα άλλο, παρά ένα τέτοιο κακόμοιρο, γυμνό, διχαλωτό, ζώο, σαν και σένα». Κι αμέσως η έξαψη του νου που ζητάει να γυμνωθεί από κάθε ψευτιά κάθε σύμβαση υβριστική, υπαίτια για τη διαστροφή της αλήθειας: «Έξω, έξω εσείς δανεικά!» Και σχίζει τα ρούχα του. Ένα σύμπωμα τυπικό της παραφροσύνης, εδώ, αποπνευματώνεται όπως πνευματική καθαρά ποιότητα, όχι παθολογική, έχει όλη η τρέλλα του Ληρ. Είναι αναστάτωση ψυχής και νου μπροστά σε μιαν αποκάλυψη τερατώδη, προσβλητική για την ηθική αξίωση του ανθρώπου. «Τώρα και κάνουν νεκροψία στη Ρεγάνη. Κοιτάχτε τι φυτρώνει γύρω στην καρδιά της. Είναι καμιά φυσική αιτία που κάνει αυτές τις οκλήρες καρδιές;» Η εξέγερση θα φτάσει στα έσχατα του απελπισμού. Θα δικάσει την ίδια την αρχή της ζωής και θα την απορρίψει. Είναι η στιγμή που ο γερο-βασιλιάς φτάνει στην τραγική καταδίχη κι απάρνηση του ενστικτού της αναπαγωγής, του προσοποποιημένου από τη γυναίκα: «Είν' απ' τη μέση τους και κάτω κένταυροι, αγκαλά απάνω είναι γυναίκες. Μόνο ως τη ζώνη τους αφήνουν στους θεούς...»

Κι όμως η υψηλότερη φάση της ωριμότητας δεν είναι εκείνη που εκδηλώνεται με την ανατριβία. Είναι η απόσπαση από την τόφωση του πάθους, το ξεπέραςμα του εαυτού μας, η έξαρσή του ως την απόλυτη, τη θεϊκή κατανόηση. Σ' αλληλέλληλες εκλάμψεις και μεταπτώσεις ο Ληρ, θα συλλαβεί το νόημα όλων αυτών των καταστάσεων. Τρελλός αυτός, έχει συναντηθεί με τον τυφλό τότε Γλόστερ, τον άνθρωπο που «σαν έβλεπε, όλο σκόνταβε». Πικρά έκαναν την καθυστερημένη μαθητεία τους οι δυο γέροντες, στο γέρμα της ζωής τους ανεκάλυψαν τον κόσμο. Κι ο Ληρ, ορθωμένος ολόσωμα στην οριακή εκείνη κατάσταση όπου θεάται κανείς και κρίνει με προσοποληψία υπέρτατη, ρίχνει την εξίσαια κραυγή, που είναι

ένα από τα ηθικά κορυφώματα του έργου: «Κανείς δε φταίει, κανείς!»

Συμπληρώθηκε τάχα έτσι η εσωτερική διαδρομή του ήρωα; Ο Έδγαρ, συμπεραίνοντας με μορφή τη θλιβερή τέχνη του τυφλού πατέρα του, επρόφερε το βαθύτερο μήνυμα της τραγωδίας, ένα από τα οριστικότερα λόγια που έχουν ποτέ ειπωθεί: «Νάσαι όριμος, αυτό είν' όλο». Όμως όχι. Ο Σάιξπηρ είναι πολύ μεγάλος ποιητής για να στρογγυλέψει λογικά την τραγωδία του. Στο βάθος της αλήθειας παραφυλάει πάντα η ατιθάσσειτη απειλή, το άγρευπο εκείνο κακό, που επιβουλεύεται, ξεσπάει στην όρα την πιο ανόποτη. Ο Ληρ θα γνωρίσει πρώτα τη γλυκύτητα μεταρρίωσης της αγάπης, το τρυφερό ξέπνημα στη θαλωρή της Κορδέλιας, της κόρης με το ανέσπερο εσωτερικό φως. Ύστερα: «μπαίνει νικητής, με τόμπανα και σημαίες, ο Εδμόνδος. Ο Ληρ και η Κορδέλια αιχμάλωτοι!» Να η απόκριση της σκοτεινής, απρόσωπης επιβουλής που κάνει βαθύ, οδυνηρό μυστήριο, το νόημα του κόσμου. Ειρωνεία ή τάχα μυστική οικονομία; Ο Ληρ έχει συνέλθει τώρα από την τρέλλα του, χαίρεται, μέσα στα δεσμά, μιαν υπέρτατη ευδαιμονία. «Έλα να πάμε στα δεσμά μας, οι δυο μας μόνοι σαν πουλάκια στο κλουβί θα κεληδούμε... Και μόνχα εμείς θα νιώθουμε το μυστήριο των όντων, σάμπως νάμαστε κατάσκοποι του Θεού...»

Τίγγο προκαλεί η απθήμενη θάλεγε κανείς ανανέωση αυτής της τραγωδίας, η θητεία των μορφών σ' ένα Καθαρήριο δίχως όρια. Είναι άραγε «τυχαίο» - ό,τι λέμε στην κοινή ζωή τυχαίο, δηλαδή κάτι αυθαίρετο, δίχως νόημα και δικαιοσύνη - το ότι η διαταγή του Εδμόνδου να χαριστεί η ζωή της Κορδέλιας φτάνει πολύ αργά στον προορισμό της; Μόνον ο επιδερμικός παρατηρητής, ή κι ο αλύτρωτος υποδουλωμένος στην ευτελέστερη λογοκρισία, θα το έβλεπε έτσι. Ούτε πρέπει να υποθεθεί πως με το χτέπημα *πόπο*, που θα σπάσει την καρδιά του Ληρ, χαρίζεται ο ποιητής στον τυπικά απαισιόδοξο νόμο της Τραγωδίας. Μια έξαρση βαθύτερη, μεταρρίωση αποθεωτική, αναδίνεται από την κατάληξη της ιστορίας του Ληρ και της Κορδέλιας. Ο θάνατος εδώ, είναι τελείωση: το μη περαιτέρω των ψυχών που ολοκλήρωσαν την εγκόσμια μοίρα τους με τον εντελέστερο τρόπο. Η ζωή, θάλεγε κανείς, είναι πια πολύ στενή γι' αυτούς, δεν τους χωράει. Τέτοια άλλωστε, γενικότερα, είναι κι η ηθική της Τραγωδίας. Πραγματοποιεί μια μετάταξη σε άλλη, υψηλότερη σφαίρα, όπου οι πρακτικές έννοιες καλό και κακό εξαφανίζονται, παραχωρούν τη θέση τους στο πνευματικό οραίο. Ποιος ξέρει αν την πληρύνει η ζωή της ευτυχία ο Ληρ δεν τη δοκιμάζει τη στιγμή ακριβώς όπου, ξεψιχώντας, νομίζει πως βλέπει τα χείλη της Κορδέλιας του να σαλεύουν; Υπέρτατη παραγορητική πλάνη; Η μήπως μετάταξη σε μια νέα ζωή;...

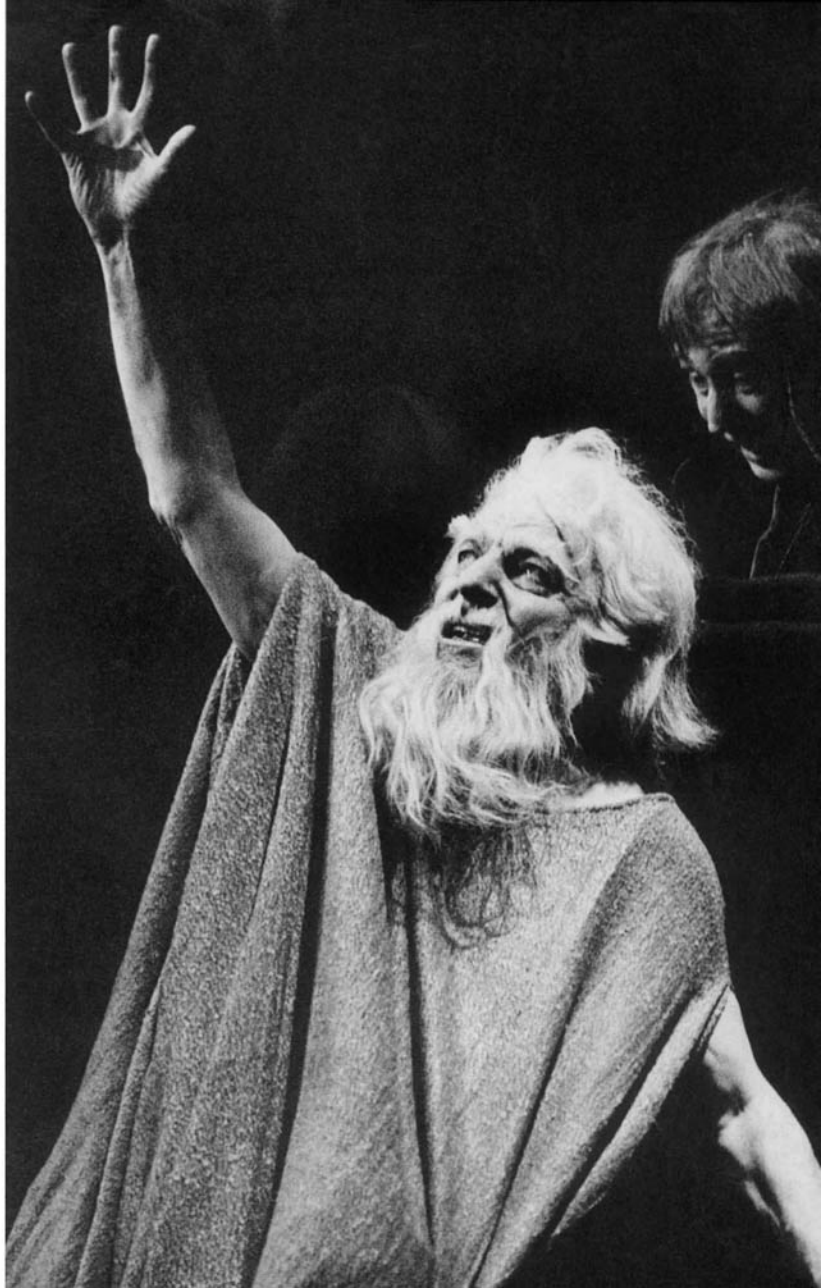
Μετάφραση: Βασίλης Ρώτας

Σκηνοθεσία: Αλέξης Μινωτής

Σκηνικά - Κοστούμια: Βασίλης Φωτόπουλος

Αλέξης Μινωτής (Βασιλιάς Ληρ), Τίτικα Βλαχοπούλου - Μαριαλένα Κάμπουρη (Κορδέλια), Ελένη Χατζηαργύρη (Γονερίλη), Όλγα Τουρνάκη - Νόρα Κατσέλη (Ρεγάνη), Χρήστος Πάραλας (Εδμόνδος), Νικήτας Τσακίρογλου (Έντγαρντ), κ.ά.







ΝΤΟΡΑ ΤΣΑΤΣΟΥ - ΣΥΜΕΩΝΙΔΗ

Χορεύτρια και χορογράφος. Κόρη του Κωνσταντίνου Τσάτσου και της Ιωάννας Σεφεριάδη Τσάτσου, σπούδασε χορό στην επαγγελματική σχολή «Ραλλού Μάνου» και με υποτροφία στην Αμερική στο σχολείο της Μάρθας Γκράχαμ, με δάσκαλο τον Γκρόρ Σβέτσοφ, ανάμεσα σε άλλους. Μετά την επιστροφή της στην Ελλάδα, συνεργάστηκε ως χορευτικό στέλεχος με το «Ελληνικό Χορόδραμα» από την ίδρυσή του το 1950 ως το 1958. Το 1960 παντρεύτηκε τον Αλέξανδρο Συμεωνίδη, καθηγητή της Παθολογικής Ανατομίας στο Πανεπιστήμιο και πήγε στη Θεσσαλονίκη. Εκεί συμμετέσχε στην ίδρυση του Κρατικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδος (1960) και οργάνωσε το χορό του αρχαίου δράματος. Σ' αυτό το θέατρο δίδαξε, χορογράφησε και χόρεψε από το 1961 ως το 1975. Το 1975 επέστρεψε στην Αθήνα και προσλήφθηκε αμέσως στο Εθνικό Θέατρο ως μόνιμη χορογράφος, θέση στην οποία παρέμεινε ως το 1981. Ένα χρόνο αργότερα διορίστηκε καθηγήτρια του σύγχρονου χορού στην Κρατική Σχολή Ορχηστρικής Τέχνης και ως το 1989 ήταν εκλεγμένη διευθύντρια της.

Η Ντόρα Τσάτσου σε όλους τους χώρους όπου εργάστηκε είχε σαν στόχο και όραμα να δώσει στην τέχνη του χορού την ισοτιμία της ανάμεσα στις άλλες τέχνες, προσδίδοντάς της την πνευματικότητα που της ανήκει, με τις ιδιαιτερότητες που χαρακτηρίζουν αυτή την πνευματικότητα σε κάθε τόπο, και βέβαια στην Ελλάδα.



ΜΑΡΙΑ ΧΟΡΣ

Γεννήθηκε στον Πειραιά. Από μικρή ασχολήθηκε με το χορό. Σπούδασε και πήρε δίπλωμα επαγγελματικού τμήματος της σχολής Κούλας Πράτσικα. Παρακολούθησε μαθήματα στο εξωτερικό με κορυφαίους του είδους όπως M.W. Harald Kreuljberg, Rosalia Chladsek, Anna Sofolow και άλλους. Παράλληλα σπούδασε Αρχαιολογία στο Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Υπήρξε επί πολλά χρόνια μέλος της χορευτικής ομάδας Πράτσικα. Πολλές φορές εμφανίστηκε και ως σολίστ σε παραστάσεις στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Δίδαξε χορό στο επαγγελματικό τμήμα της ίδιας σχολής.

Ίδρυσε το τμήμα Ρυθμικής στο Λύκειο Ελληνίδων στο οποίο διδάσκει ακόμα. Διδάσκει έκφραση, κίνηση, χορό και αυτοσχεδιασμό στη Δραματική Σχολή του Εθνικού, από το 1964 και από το 1982 το ίδιο μάθημα στη Δραματική Σχολή του Ωδείου Αθηνών. Επίσης διδάξε γυμναστική και χορό σε διάφορα ιδρύματα και κοινοφελείς οργανισμούς.

Ως χορογράφος παρουσίασε διάφορες καθαρώς χορευτικές εργασίες της σε ρεσιτάλ και παραστάσεις όπου χόρευε και η ίδια. Στο Εθνικό Θέατρο εργάστηκε ως χορογράφος από το 1958 ως το 1982 και χορογράφησε 45 παραστάσεις τραγωδιών που εμφανίστηκαν σε φεστιβάλ στην Επίδαυρο - Ηρώδειο - Δωδώνη - Φιλίππους και σε πολλές χώρες της Ευρώπης, Αμερική - Καναδά - Κίνα - Ιαπωνία κ.λπ. σε περιοδείες με το Εθνι-

κό Θέατρο. Επίσης πάνω από 20 έργα του κλασικού και μοντέρνου ρεπερτορίου.

Παρουσιάστηκε δουλειά της στην ελληνική και αμερικανική τηλεόραση. Στο Ελεύθερο Θέατρο χορογράφησε στο περιφερικό φεστιβάλ του θεάτρου Olympico της Vitzenza, τον *Οιδύποδα Τύρανο* του Σοφοκλή και τη *Μήδεια* του Ευριπίδη. Χορογράφησε επίσης στην Λυρική την όπερα του Σκλάβου *Κασπική* καθώς και στην Επίδαυρο τη *Μήδεια* του Κερουμίνι με την Μαρία Κάλλας στον ομόνυμο ρόλο. Η ίδια όπερα ανεβάστηκε στην Σκάλα του Μιλάνου όπου έκανε τη χορογραφία με σκηνοθέτη τον Μινωτή, σκηνογράφο τον Τσαρούχη και την Κάλλας πρωταγωνίστρια.

Έχει ετοιμάσει επί σειρά Ολυμπιάδων την τελετή της Αφής της Ολυμπιακής φλόγας με μαθήτριάς της του Λυκείου Ελληνίδων. Με την ίδια ομάδα εμφανίστηκαν πολλές εργασίες της σε χορευτικές παραστάσεις στο Στάδιο και σε διάφορα θέατρα. Στο Ελεύθερο Θέατρο συνεργάστηκε με το θίασο «Παξινού - Μινωτή» και Αμφιθέατρο του Σπ. Ευαγγελάτου.

Συνεργάστηκε με τους σκηνοθέτες Μινωτή, Μουζενίδη, Ευαγγελάτο, Σολωμό, Παπαδάκη, Χριστοδουλάκη, Μπάκα, Δημόπουλο και άλλους. Επίσης με τους συνθέτες Μ. Παλλάντιο, Μ. Θεοφοράκη, Μ. Χατζηδάκι, Γ. Χρήστου, Σ. Βασιλειάδη, Μ. Αδάμη, Θ. Αντωνίου, Γ. Κουρουπό και πολλούς ακόμα.

Μολιέρος

Ο ΑΡΧΟΝΤΟΧΩΡΙΑΤΗΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 16 Νοεμβρίου 1979

Μετάφραση: Γ. Πολίτης

Σκηνοθεσία: Γιώργος Θεοδοσιάδης,

Σκηνικά - κοστούμια: Γιώργος Πάτσας

Χορογραφία: Ντόρα Τσάτσου-Συμεωνίδη

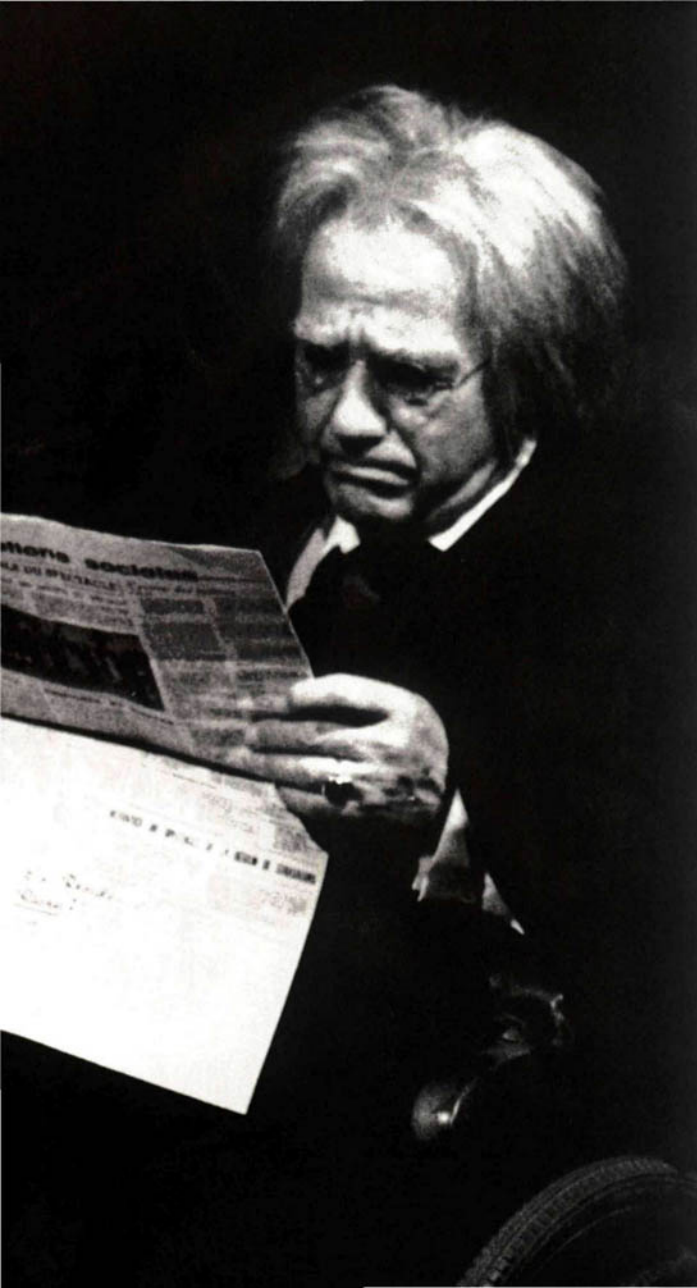
Ιάκωβος Ψαρράς (Μολιέρος), Παντελής Ζερβός (Ζουρταίν)

ΜΟΛΙΕΡΟΣ (Μολιές, ψευδώνυμο του Ζαν Μπατίστ Ποκλέν)

Ο μόνος εκπρόσωπος του γαλλικού κλασικισμού που επιβίωσε θριαμβευτικά σαν κτήμα του παγκόσμιου θεάτρου. Γεννήθηκε έξι χρόνια μετά το θάνατο του Σαίξπηρ, την εποχή του Λουδοβίκου ΙΓ' - κι όταν ήταν σχολιαρόπαιδο παίχτηκε ο Σιντ του Κορνέιτ και γεννήθηκε ο Ρασίν. Έχοντας πάρει ένα άχρηστο δίπλωμα Νομικής, ιδρύει δικό του θίασο - το «Περίλαμπρο Θέατρο» - που θα κλείσει σε λίγον καιρό, αναγκάζοντας το θιασάρχη να πάει το μουλούκι του στις επαρχίες. Η περιοδεία θα βαστάξει δώδεκα χρόνια και θα 'ναι εξαιρετικά αποδοτική, γιατί ο Μολιέρος θα 'ρθει σ' επικρινονία με τον αγνό λαό και θα βρει το δραματοουργικό του ύψος, γράφοντας τον *Αυλλόριστο*, τα *Ερωτικά πείσματα* και τις *Γελιές ψευδοσπουδαίες*. Η τελευταία τούτη κωμωδία εγκαινιάζει το νέο παριζιάνικο ξεκίνημά του στο 1659 (στο θέατρο Πιτ Μπουρμπόν), την καθιέρωσή του σαν απαραίτητο ψυχαγωγικό και, ταυτόχρονα, μια σταδιοδρομία με τόσα ακάνθινα στεφάνια, όσα και δάφνες. Παρουσιάζει το *Σκναφέλλο*, το *Δον Γκαρθία της Ναβέρας*, το *Σχολείο συζύγων*, τους *Ενοχλητικούς*. Έχει δασκάλους του τον Πλάτωνα και τον Τερέντιο, καθώς και την ιταλιάνικη Κομμέντια ντελλ' Άρτε που είναι εγκαταστημένη στο Παρίσι. Η φαρσική της εφευρετικότητα τον ενθουσιάζει και χρησιμοποιεί τους μόνιμους *πίσους* της, μεγεθύνοντάς τους σε *χαρκτήρες*, συχνά τραγικούς. Έχει τόρα μεταφερθεί στο θέατρο Παλαί Ρουαριάλ (γιατί ο φθόνος της επιτυχίας του συντέλεσε στην έξωσή του απ' το προηγούμενο) κι έχει παντρευτεί την αδερφή (ή κόρη) της πρωταγωνίστριας κι ερωμένης του, Μαντιέν Μπεζάρ, τη νεαρή Αρμάντ - που κάποιος συκοφάντης θα διαδίδει πως είναι κόρη του. Στα 1663, ύστερα απ' το θρίαμβο του *Σχολείου γυναικών*, θα δεχτεί την πρώτη ανοιχτή επίθεση συναδέλφων και μενδαρίνων. Θ' αντιπετιθεί με δύο μονόπρακτα, την *Κριτική του Σχολείου γυναικών* και το *Αποσχεδίσμα των Βερσαλλιών* (που τα πρόσωπα είναι ο ίδιος, οι ηθοποιοί του θιάσου του κι οι γελίοι επικριτές του). Γράφει το *Γάμο με το ξόρι*, τον *Ερωτα γιστρό* και το υπερθέαμα *Η προηγήσση της*

Ήλιδας, που παίζεται στις Βερσαλλίες με ειδική παραγγελία του Λουδοβίκου ΙΔ'. Στην ίδια βασιλική γιορτή παρουσιάζει και τον *Ταρτούρο* (1664), που ξεσηκώνει ενάντια του μια δεύτερη και μεγαλύτερη επίθεση, τη φορά τούτη απο κληρικούς. Με κατηγορία για αθεϊσμό, ιεροσυλία κ.λπ., θ' απαγορευτούν οι παραστάσεις. (Το έργο θα παιχτεί, ύστερα από τρία χρόνια και πολλούς μόχθους, χάρη στην επέμβαση του βασιλιά). Ανάλογη τύχη θα 'χει και το επόμενο έργο του, ο *Δον Λουάν* (1665), που βίαια θα κατέβει - σαν προσβολή στο θρησκευτικό αίσθημα - στη δέκατη πέμπτη παράσταση του κι ο συγγραφέας του δε θα το ξαναχαρεί ποτέ στη σκηνή. (Θα περάσουν, μάλιστα, αιώνες ώσπου το αριστουργηματικό αυτό έργο να βρει τη θέση του στο γαλλικό ρεπερτόριο). Ο Λουδοβίκος τον παρηγορεί, ονομάζοντας το θιάσό του «Θίασο του Βασιλιά», μα η πίσρα του Μολιέρου - που συνδυάζεται και με συζυγικές ταλαιπωρίες - θα εκδηλωθεί στο *Μισάνθρωπο* (1666), την πιο άκεφη απ' τις κωμωδίες του. Δεν αργεί να ξαναβρεί το κέφι του στο *Φιλάργυρο*, το *Γιατρό με το στανιό*, τον *Αμφιγρόνα*, το *Ζορξ Νταντέν*, τον *Κύριο Ποιρσωνάκ*, τον *Αρχοντοχωριάτη*, τις *Πανουργίες του Σκαπίνο* και τις *Σοφές γυναίκες* - καθώς και σε γιορταστικές υπαίθριες παραστάσεις, με μουσική συνεργασία του Λουίλλι (*Μελικέρη*, *Ποιμενική Κωμωδία*, *Οι υπέρχοοι εραστές*, *Ψυχή*, *Η κοντίσια Εσκαρμπαλιά*). Το Φλεβέρη του 1673, μετά την τέταρτη παράσταση του *Κατά φαντασίαν ασθενή*, ο δραματογράφος - πραγματικά ασθενής αυτός - θα πεθάνει μέσα στη νύχτα. Η κληρονομιά που αφήνει είναι 33 έργα (7 κωμωδίες με σατιρικά μπαλέτα, 14 κωμωδίες χωρίς μπαλέτα, 6 μονόπρακτες, 3 φαντασμαγορίες, 2 διαλογικές επιθέσεις στους εχθρούς του και... 1 τραγωδία). Αγα χρόνια αργότερα, ο Ρισιλιέ θα συμπύξει το θιάσο του μ' άλλους δύο, για να ιδρύσει το πρώτο ευρωπαϊκό «εθνικό θέατρο», τη *Γαλλική Κωμωδία* - με το τιμητικό όνομα Οίκος του Μολιέρου. Εξάλλου, η μολιερική τέχνη θα 'χει για μαθητές, από δω κι εμπρός, όλους τους κωμωδιογράφους της Ευρώπης.





Αύγουστος Στρίντμπεργκ
Η ΣΟΝΑΤΑ ΤΩΝ ΦΑΝΤΑΣΜΑΤΩΝ
 ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 30 Μαρτίου 1979

Μετάφραση: Γιάννης Οικονομίδης
 Σκηνοθεσία: Αλέξης Σολομός
 Σκηνικά - Κοστούμια: Λίλα Ζαΐμη
 Λυκούργος Καλλέργης (Ο γέρος),
 Όλγα Τουρνάκη (Η μόμια),
 Φωτεινή Μανέτα (Αδέλα),
 Αλέξανδρος Αντωνόπουλος (Ο σπουδαστής), κ.ά.



Αισχύλος**ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ ΔΕΣΜΩΤΗΣ**

ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 4 Αυγούστου 1979

Μετάφραση: Τάσος Ρούσος

Σκηνοθεσία: Αλέξης Μινωτής

Σκηνικά - Κοστούμια: Βασίλης Φωτόπουλος

Μουσική: Γιώργος Κουρουπός

Χορογραφία: Μαρία Χορς

Αλέξης Μινωτής (Προμηθέας), Ελένη Χατζηαργύρη (Ιώ), Χρήστος Πάrlας (Ερμής), Γιώργος Μεσσάλας (Βία), Νικήτας Τσακίρογλου (Κράτος), Βασίλης Κανόκης (Ήφαιστος), Στέλιος Βόκοβιτς (Ωκεανός), κ.ά.

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ ΔΕΣΜΩΤΗΣ (στίχοι 1093)

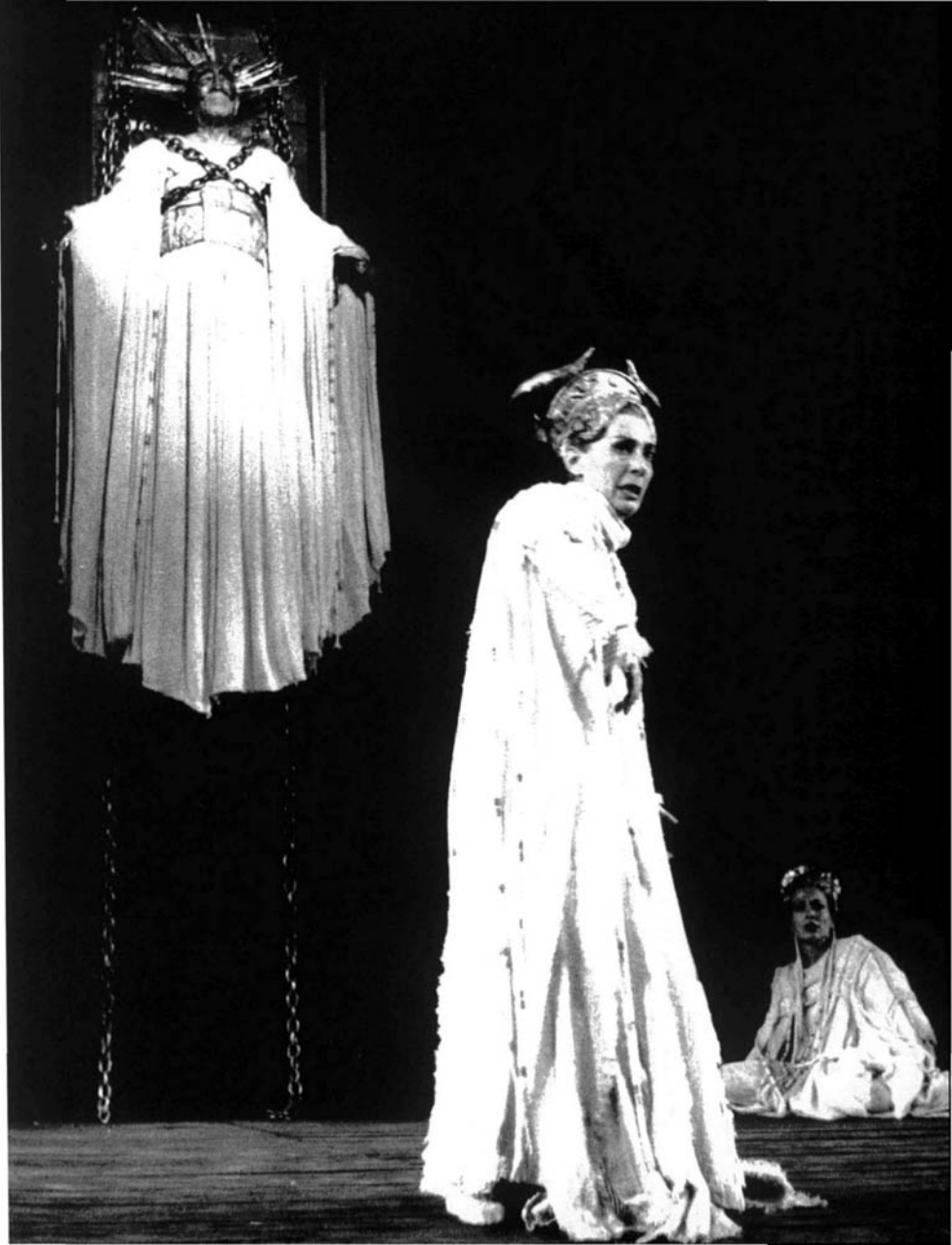
Δεύτερο μέρος της αισχυλικής τετραλογίας *Πυφώρος, Δεσμώτης, Λυόμενος*, με το σατυρικό δράμα *Γαϊάνος* - άγνωστης χρονολογίας μεταξύ 467 και 458 π.Χ. Είναι φανερό πως στην τραγωδία τούτη χρησιμοποιούνται για πρώτη φορά *τρεις* υποκριτές και πως ο Χορός (οι Ωκεανίδες) έχει χάσει τον πρωταγωνιστικό του ρόλο και απλά συμπάσχει με το δραματικό ήρωα, που γεμίζει την ορχήστρα με τον όγκο του πεπρωμένου του. Η βασική σύγκρουση γίνεται ανάμεσα σ' αυτόν και στον αόρατο παντοκράτορα Δία - ανάμεσα στο ανθρώπινο αυτεξούσιο και στη θείκη εξουσία. «Δε βλέπω κανένα τέλος στα πάθη μου, λέει ο Προμηθέας, πριν πέσει ο Δίας απ' τον θρόνο».

Διόλου απίθανο η συνέχεια να μέχρι εξολοθρευμού αγώνα να 'δίνε τελικά τη νίκη στον αιχμάλωτο του Κανκάσου - όχι μονάχα με την απο-

καθήλωσή του απ' τον Ηρακλή, αλλά και με την αποθέωση του ανθρώπινου δίκαιου απ' τον Αισχύλο. Στο *Δεσμώτη*, ο άρχοντας Θεός δε νικείται, μα καταδικάζεται στη συνείδηση του θεατή - και προφητεύεται το τέλος της απόλυτης κυριαρχίας του : «Δε θα 'ναι των θεών κύριος για πάντα». Όπως οι θνητοί θεατρικοί ήρωες, έτσι κι αυτός - που επικράτησε σκοτώνοντας τον πατέρα του, Κρόνο - θα πέσει θύμα της «βίας που γεννάει τη βία». Θυμαστός ο αισχυλικός συνδυασμός στην τραγωδία τούτη, του *ανήνου* ρόλου του τιτάνα και του *αιεκήνου* της οιστηλατημένης γελάδας Ιώς, που σμίγουνε οι δυο τους σαν θύματα - υποτεταγμένο το δεύτερο, ανυπόταχτο το πρώτο - της ουράνιας τυραννίας. (Άλλα πρόσωπα : Ήφαιστος, Κράτος, Βία, Ωκεανός, Ερμής, Χορός Ωκεανίδων. Τόπος: ο Καύκασος).







Φεντερίο Γκαρθία Λόρια**Ο ΜΑΤΩΜΕΝΟΣ ΓΑΜΟΣ**

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 12 Δεκεμβρίου 1980

Μετάφραση: Νίκος Γιάτσος

Σκηνοθεσία: Αλέξης Μινωτής

Σκηνικά - Κοστούμια: Λίζα Ζαΐμη

Μουσική: Μάνος Χατζιδάκις

Χορογραφία: Ντόρα Τσάτσου-Συμεωνίδη

Ελένη Χατζηαργύρη (Μάνα), Κώστας Καστανάς (Γαμπρός), Νόρα

Βαλσάμη (Νύφη), Χρήστος Πάραλας (Λεονάρτο), Νόρα Κατσέλη

(Γυναίκα του Λεονάρτο), κ.ά.

ΕΛΕΝΗ ΧΑΤΖΗΑΡΓΥΡΗ

Γεννήθηκε στη Χαλκίδα. Μαθήτρια του Καρόλου Κουν, πρωτοεμφανίστηκε στο «Θέατρο Τέχνης» με το *Ρομεραγάλμ* του Τφεν (Ρεβέκκα Βεστ). Συνεργάστηκε με τον Κ. Κουν στα έργα *Τρεις αδερφές* (Μάσα), *Όκειρο θερινής νυχτός* (Τιτάνια), *Ματωμένος γάμος* (νύφη). Στο ελεύθερο θέατρο έχει παίξει στα έργα *Ηθίλος* (Ναστάσια Φιλίποβνα), *Το πένητος ταριάζει στην Ηλέκτρα* (Ηλέκτρα), *Λουίζα Μίλλερ* (Λαίδη Μύφορντ), *Αμπαγιό* (Λαίδη). Με το Εθνικό Θέατρο έχει εμφανιστεί στα έργα *Βουκόλιας* (Ρεγγίνα), *Το σπύ της Μπερνάρτα Άλμα* (Μαρτύριο), *Συναναστροφή* (γυναίκα), *Θεοφανώ* (Θεοφανώ), *Μέλισσα* (Άλκα), *Ιβάνοφ* (Σάρα), *Ερρί-*

κος ο 4ος (Ματλίντα), *Νεκρή βασίλισσα*, *Βασιλιάς Αηο* (Γονερύη), *Οθέλος* (Δυσδαίμονα), *Μάβεθ* (Λαίδη Μάβεθ), *Βουανόσηπος* (Βάρια), *Καρδινάλιος της Ισπανίας* (Ιωάννα η Τρελή) και στις αρχαίες ελληνικές τραγωδίες *Προμηθέας Δεσμώτης* (Ιώ), *Αγαμέμνων* (Κασσάνδρα), *Τον* (Κρέουσα), *Άλκηστη* (Άλκηστη), *Τραχίνιες* (Δηιάνειρα), *Ιετίδες* (Κορυφαία), *Ηλέκτρα του Σοφοκλή* (Ηλέκτρα), *Ηλέκτρα* του Ευριπίδη, *Χοηφόρες* (Ηλέκτρα), *Ορέστης*, *Οιδίππου Τύραννος* (Ιοκάστη), *Τρωάδες* (Εκάβη), *Βάσχος* (Αγαθή), *Ιφριγένεια εν Ταύροις* (Ιφιγένεια), *Πέρσες* (Ατοσσα).



Αισχύλος

ΕΠΤΑ ΕΠΙ ΘΗΒΑΣ

ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 18 Ιουλίου 1981

Μετάφραση: Κώστας Κολώτας

Σκηνοθεσία: Νίκος Χαραλάμπος

Σκηνικά - Κοστούμια: Γιώργος Ζιάκας

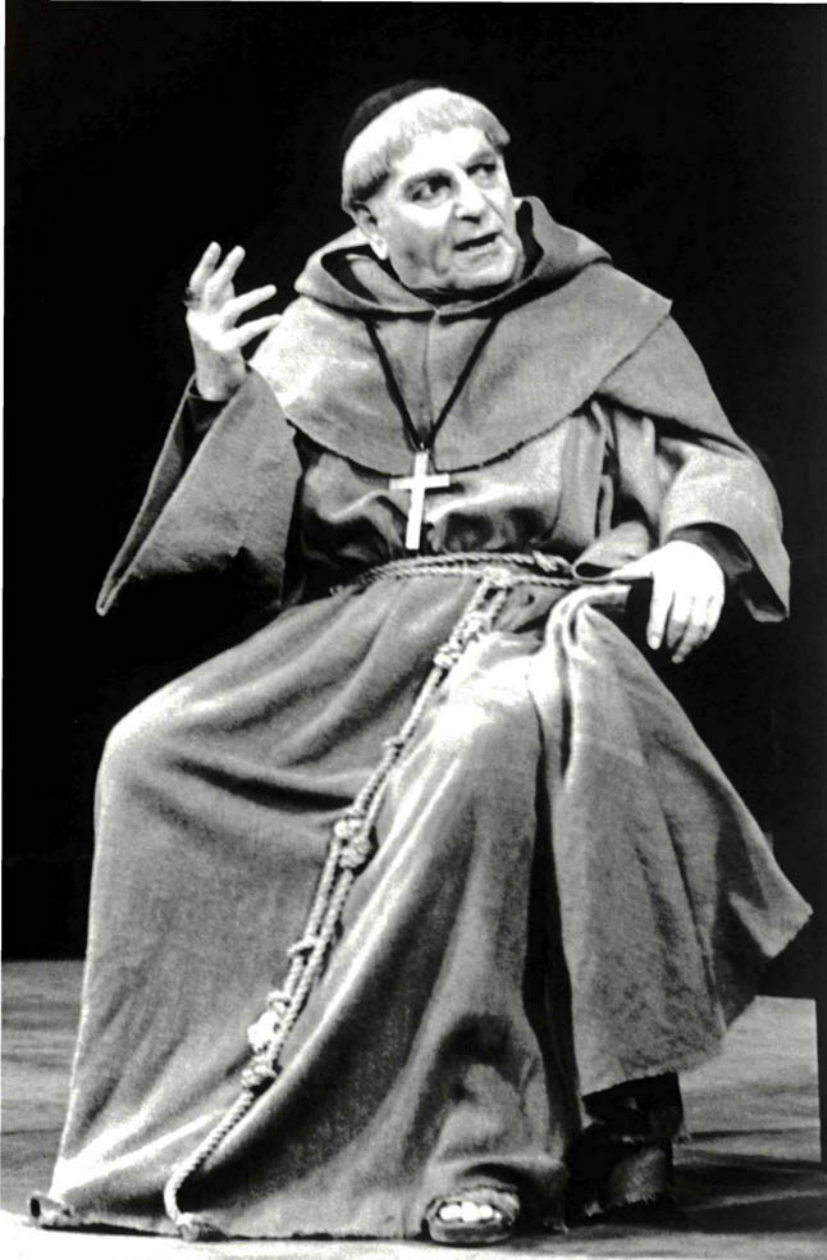
Μουσική: Μιχάλης Χριστοδουλίδης

Ιάκωβος Ψαρράς (Άγγελος - Κατάσκοπος),

Τάκης Βουλαλάς (Ετεοκλής), Κάκια Παναγιώτου (Α' Κορυφαία), κ.ά.







Ανρό ντε Μοντερλάν
Ο ΚΑΡΔΙΝΑΙΟΣ ΤΗΣ ΙΣΠΑΝΙΑΣ
 ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 4 Δεκεμβρίου 1981

Μετάφραση: Παντελής Πρεβελάκης
 Σκηνοθεσία: Αλέξης Μινωτής
 Σκηνικά: Κλεόβουλος Κλώνης
 Κοστούμια: Λίσα Ζαΐμη
 Αλέξης Μινωτής (Καρδινάλιος της
 Ισπανίας), Ελένη Χατζηαργύρη (Βασίλισσα
 Ιωάννα), Χρήστος Πάλλας (Λουίς
 Καρντόνα), Αντιγόνη Γλυκοφρύδη (Ντόνα
 Ινιές), Τρύφων Καρατζάς (Δούκας ντε
 Εστεβέλ), Παντελής Ζερβός (Αδελφός
 Ορτέγκα), Χρήστος Κωνσταντόπουλος
 (Ένας υπηρέτης), Τάκης Βουλαλάς (Κόντες
 ντε Αράλο), κ.ά.





Έντεν Φον Χόρβατ

ΚΑΖΙΜΙΡ ΚΑΙ ΚΑΡΟΛΙΝΑ

ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 5 Δεκεμβρίου 1981

Μετάφραση: Μίση Κουγιουμτζόγλου

Σκηνοθεσία: Γιώργος Ρεμούνης

Σκηνικά - Κοστούμια: Γιώργος Πάτσας

Νύρα Βαλσάμη (Καρολίνα), Νικήτας Τσακίρογλου (Καζμίρ), Κώστας

Καστανάς (Σούρτσινιερ), Μιράντα Ζαφειροπούλου (Έρνα), Τάσος

Χαλκιάς (Μερκλ - Φραντζ), κ.ά.

ENTEN ΦΟΝ ΧΟΡΒΑΤ

Ουγγρογερμανός συγγραφέας, μόνιμα πλανόδιος και παρίας στις κεντροευρωπαϊκές χώρες, απ' τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο ίσαμε τον Εθνικοσοσιαλισμό. Η δραματική του παραγωγή καθρεφτίζει την πικρά ειρωνική κι αναμικακά στασιαστική ιδιοσυγκρασία του - δίχως όμως να καταφέρνει, όπως του Μπρεχτ, ν' αποτελέσει το δυναμικό «λαϊκό θέατρο» που ονειρεύόταν ο ίδιος. Τα πιο γνωστά έργα του: *Ο οδοντοπότης αδερφόδρομος* (1926), *Σιλάντεκ*, *Ο μαύρος φρουρός*, *Ιταλική νύχτα*, *Ιστορίες του βενεζουανού δάσους* (βραβείο Κλάιστ), *Καζμίρ και Καρολίνα*, *Πίστη, αγάπη, ελπίδα* (που τα Εξ Ες το σταμάτησαν), *Η άγνωστη του Σπρουάνα*, *Ο Φηγαρό χωρίζει*, *Ο Δον Χουάν γυρίζει απ' τον πόλεμο* κ.ά.



Γιώργος Ιωάννου

ΤΟ ΑΒΓΟ ΤΗΣ ΚΟΤΑΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 25 Δεκεμβρίου 1981

Σκηνοθεσία: Γιώργος Μεσσάλας

Σκηνικά - Κοστούμια: Μίνως Αργυράκης

Μουσική: Μίμης Πλέσσας

Χορογραφία: Ντόρα Τσάτσου- Συμεωνίδη

Βάνα Μπλαζουδάκη (Παιδί), Ελένη Χαλκούση (Γιαγιά), Βίμα Κύρου (Κότα), Μπάμπης Γιωτόπουλος (Σκύλος), Κάρμεν Ρουγγέρη (Γάτα), Σοφία-Μαρία Πυρουνάκη (Περιστέρι), Γιώργος Μεσσάλας (Πετεινός)







Σοφοκλής

ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ

ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ II Ιουλίου 1981

Μετάφραση: Φώτος Πολίτης

Σκηνοθεσία: Τάκης Μουζενίδης

Σκηνικά - Κοστούμια: Γιάννης Στεφανέλλης

Μουσική: Στέφανος Βασιλειάδης

Μάνος Κατράκης (Οιδίπους), Λυκούργος Καλλέργης (Κρέων), Ελένη

Χατζηαργύρη (Ιοκάστη), Ζώρας Τσάπελης (Τειρεσίας), Θεόδωρος

Μορίδης (Άγγελος), Άγγελος Γιαννούλης (Ιερέας), Χρήστος Πάρλας

(Εξάγγελος), κ.ά.



Ιάκωβος Καμπανέλλης
Η ΑΥΛΗ ΤΩΝ ΘΑΥΜΑΤΩΝ
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 4 Δεκεμβρίου 1982

Σκηνοθεσία: Κώστας Μπάκας
Σκηινιά - Κωστούμια: Νίκος Στεφάνου
Ιάκωβος Ψαρράς (Ιορδάνης), Μπέτυ Βαλάση (Αννιτώ), Μαίρη Γγγλέση (Βούλα),
Τόνια Μάνεση (Μαρία), Φώτης Γκαβέρας (Γιάννης), Μαργαρίτα Λαμπρινού
(Άσπα), Νίκος Γαλανός (Στράτος), Άννυ Πασαπάτη (Όλγα), Νίκος Μπουσodούκος
(Στέλιος), Θάνος Καλιώρας (Μπάμπης), Έφη Τσαμποδήμου (Ντόρα), κ.ά.







Σοφοκλής

ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ

ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 3 Ιουλίου 1982

Μετάφραση: Μίνως Βολανάκης

Σκηνοθεσία: Μίνως Βολανάκης

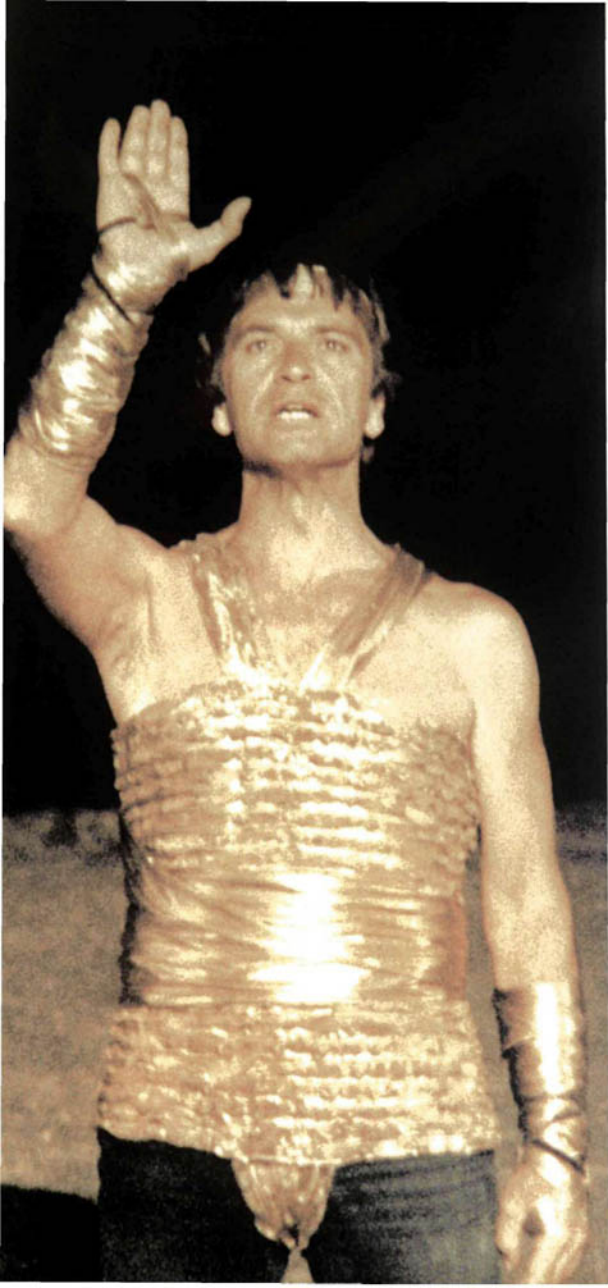
Σκηνικά: Ρόμπερτ Μίτσελ

Κοστούμια: Διονύσης Φωτόπουλος

Μουσική: Θόδωρος Αντωνίου

Νίκος Κούρκουλος (Οιδίπους), Κώστας Κοσμάπουλος (Κρέων), Κατερίνα Χέλμη (Ισκάστη), Γιώργος Δάνης (Τειρεσίας), Θεόδωρος Μορίδης (Άγγελος), Ανδρέας Λάζαρης (Θεράπων), Σπύρος Μαβίδης (Εξάγγελος), κ.ά.





ΟΙΔΙΠΟΥΣ:

Μα τώρα αρχίζω εγώ. Και θέλω
τον φόνο να φωτίσω - να φωτιστώ κι' εγώ.
Επέστρεψε ο νεκρός στη σκέψη μας. Άξιος
ο θεός, άγιος και συ που τον ξανάφερες.
Το δίκαιο μ' ορίζει εκδικητή του
Κι' υπέρμαχο της χώρας μου και του Θεού
του Ήλιου. Εγώ θα διώξω αυτό το μίσμα,
-και δεν μιλώ για χάρη τρίτων μακρινών,
εμέ τον ίδιο έχω στο νου μου. Το χέρι
που το βασιλιά σας σκότωσε, προσμένει
-γι'αυτόν τον ίδιο λόγο- να με βιάσει. Κέρδος
ότι πληρώσω στο νεκρό- γάρνα σε μένα.

Γρήγορα, παιδιά μου, σηκωθείτε απ' τα σκαλιά.
Μαζέψτε τα κλαδιά της ικεσίας. Εμπρός,
να καλέσουν όλο το λαό σε σύναξη.
Εμπρός στην πάνδημη Θήβα να ενεργήσω
Και με το Θεό βοηθό, ή φως θα δούμε ή θα πέσουμε.

Μετάφραση: ΜΙΝΩΣ ΒΟΛΑΝΑΚΗΣ



**ΧΟΡΟΣ:**

Λαέ της Θήβας, βλέπεις τον Οιδίποδα.
Μυστήρια έλυσε θαυμαστά στην
οικουμένη και φάνηκε, στον λίγο κόσμο
των ανθρώπων, δυνατός.

Και ποιος δεν ξήλεψε την τύχη του ;
Κοίταξε τον, μόλις σαλεύει στο ρεύμα
του κακού.

Ό,τι ξει πεθαίνει. Περίμενε την στερνή
του ώρα, προτού μακαρίσεις - αν
άνθρωπος δίχως οδόνη φτάσει στο τέρμα
της απάνθρωπης ζωής.

Μετάφραση: ΜΙΝΩΣ ΒΟΛΑΝΑΚΗΣ





Γεώργιος Χορτάτζης

ΚΑΤΖΟΥΡΜΠΙΟΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 5 Φεβρουαρίου 1983

Σκηνοθεσία: Μιχάλης Μπούχλης

Σκηνικά - Κοστούμια: Δημήτρης Μυταράς

Μουσική: Σταμάτης Κραουνάκης

Γιόργος Παρτσαλάκης (Κατζάροπος), Μπέττυ Βαλάση - Νεφέλη
 Ορφανού (Πουλιάνα), Δημήτρης Λιγνάδης (Έρωτας), Θόδωρος
 Κατσαφάδος (Νικολός), Κατερίνα Μπούρλου (Αννούσα), Τάκης
 Βουλαλάς (Κουστουλιέρης), Ηλίας Πακίδης (Κατζουρμπος), κ.ά.

Μακέτα σκηνικού από τον Δημήτρη Μυταρά.

Τα κοστούμια είναι κι αυτά δικά του.



ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΡΤΑΤΖΗΣ

Ο άνθρωπος που δεσπόζει αδιαφιλονίκητα στην κρητική δραματουργία είναι ο Χορτάτσος ή Χορτάτζης ή Χορτάκης ή Χορτάκιος. Οι παλιοί εκδότες και χρονιογράφοι γενναιόδορα τον παινεύουν, σαν «λογιώτατον εν σπουδαίοις» και «poetam celeberrimum» και η ίδια η πατρίδα του τον τραγουδάει με τη λήρα του Μαρίνου Τζάνε Μπουνιαλή. Δεν ξέραμε θετικά τίποτα άλλο, παρά μονάχα πως ήταν απ' το Ρέθεμνος και πως είχε γράψει την *Ερωφίλη*, το τελειότερο κρητικό δράμα. Τελευταία αποδείχτηκε, αρκετά πειστικά, πως ο *Κατζούροπος* κι ο *Γέπαρος* είναι επίσης έργα δικά του. Η πρώτη υποψία δόθηκε απ' το εγκώμιο που πλέκει στο δραματούργο ο Μπουνιαλής, στο ποίημα *Φιλωνικά Χάνδακος και Ρεθύμνου* (1681).

Κατόπι βρέθηκε το χειρόγραφο μιας ορφανής κρητικής κωμωδίας, του *Κατζούροπου*, όπου ένα από τα κέρια πρόσωπα ακούει στ' όνομα «Κατζάροπος». Η δεύτερη υποψία οφείλεται στην ανακάλυψη ενός άγνωστου χειρόγραφου - του τρίτου μέχρις ώρας - του *Γέπαρου* (Επιθεώρηση Τέχνης, τεύχος 102), όπου ο ποιητής του έργου αυτοσυστήνεται με το στίχο: «Τζόρτζη να πεις πως λέινε, Χορτάτζη τη γενιά μου». Και, στην αφιέρωσή του, στον «ευγενέστατον κύριον Μαρκαντόνιο Βιάρο εις Χαϊνιά», αναφέρει - μαζί την Πανώρια, την ηρωίδα του ποιμενικού έργου -

και την Ερωφίλη. Βοσκοπούλα η πρώτη, βασιλοπούλα η δεύτερη, τη μια την παίρνει ο Γέπαρος και την άλλη ο Χάρος. Αν όλα τα τεκμήρια είναι γνήσια, η παραγωγή του Χορτάτζη αγκαλιάζει κωμωδία, τραγωδία και ποιμενικό ειδύλλιο - γραμμένα και τα τρία σε μια εικονική τριακονταετία γύρω απ' το 1600. Ο ποιητής πρωτοεμφανίζεται με τον *Κατζούροπο*. Μεταχειρίζεται ιταλικά πρότυπα, που πολλά δεν προφταίνει να τα χωνέψει. Αποζητάει το κέφι, δίχως να καταφέρνει πάντα να το δικαιολογήσει, και καταφεύγει σε χοντράδες, για να κερδίσει το κοινό που πρώτη φορά προσεγγίζει. Ο σύγχρονος μεγιστάνας που εγκωμιάζει ο Μιχαήλ Βοϊβόδας, ηγεμόνας της Βλαχίας. Λίγο αργότερα γράφει την *Πανώρια*, τον κατόπι *Γέπαρο*. (Έχουν περάσει πάνω από δέκα χρόνια που ο Πιστός βοσκός του Γκουαρίνι κατάχτησε την Ευρώπη και το ποιμενικό δράμα είναι της μόδας). Στην αφιέρωση υπόσχεται πως «εισή λιγούτζικο καιρό» θ' ακολουθήσει η *Ερωφίλη* - που, καθώς φαίνεται, άρχισε κιόλας να τη συνθέτει. Το πότε πέθανε ο Χορτάτζης δεν το ξέρουμε. Ο Σάβας παρέσυρε νεότερους φιλόλογους να δεχτούν πως στα 1637, όταν έγινε η πρώτη έκδοση της *Ερωφίλης*, ο ποιητής - ήτανε νεκρός. («Διότι, αν ούτος έξη, ουδέποτε ήθελεν επιτρέψει την διά της εκδόσεως ταύτης γενομένην βεβήλωσιν του κειμένου»).



Ιβάν Τουργένιεφ

ΕΝΑΣ ΜΗΝΑΣ ΣΤΗΝ ΕΞΟΧΗ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 9 Φεβρουαρίου 1984

Μετάφραση: Α. Ροδόλυμος

Σκηνοθεσία: Ζυλ Ντασσέν

Σκηνικά - Κοστούμια: Διονύσης Φωτόπουλος

Μουσική: Ελένη Καραϊνδρου

Αλέκα Κατσέλη (Αννα Σεμνόνοβνα Ισλάγιεφ), Κάρτια Δανδουλάκη

(Νατάλια Πετρόβνα), Αντώνης Θεοδοωρακόπουλος (Μιχαήλ

Αλεξάντροβιτς Ρακίτιν), Μάκης Πανώριος (Σάαφ), Γιάννης Κάσδαγλης

(Αρκάντυ Σεργιέγιεβιτς Ισλάγιεφ), κ.ά.

IBAN ΣΕΡΓΚΕΓΕΒΙΤΣ ΤΟΥΡΓΚΕΝΙΕΦ

Ρώσος πεζογράφος, απ' τους μεγάλους της τσαρικής εποχής, που έγραψε και για το θέατρο αρκετές ηθογραφικές κωμωδίες στο στυλ του Οστρόφσκι: *Ο άτοπος* (1846), *Όπου είναι λεπτό απάει* (1848), *Ο εργένης* (1849), *Μια καρδιά απ' την επαρχία* (1851) και άλλες, που αναβιώνονται πότε πότε στις ρωσικές σκηνές. Σε διεθνή κλίμακα, επέζησε μονάχα ο αισθηματι-

κός του *Ένας μήνας στην εξοχή* (1850), που προφητεύει την θεατρική ατμόσφαιρα του Τσέχωφ. Ο τελευταίος, μόλο που τον εκτιμούσε, δε θα παραλείψει να τον ειρωνευτεί στο πρόσωπο του συγγραφέα «παρατηρητή της ζωής», Τριγκόριν, του *Γλάου*.

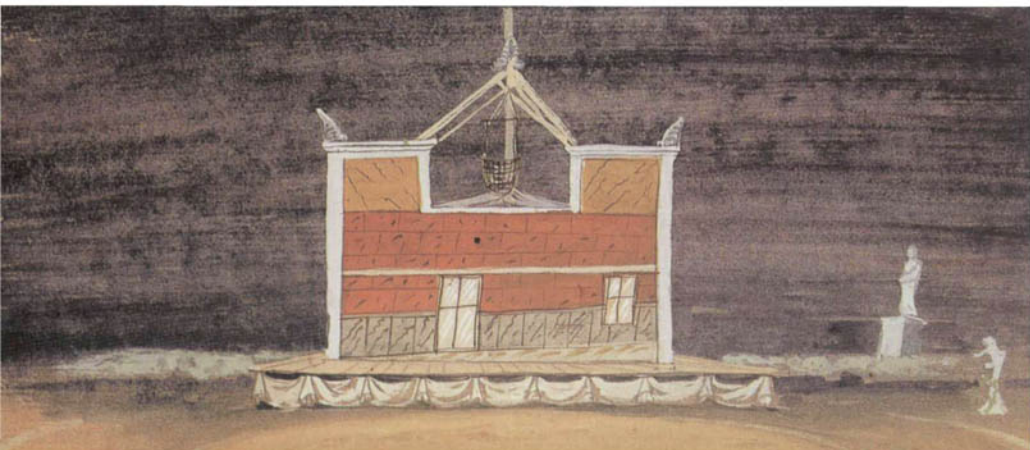






ΤΑ ΚΥΣΙΟΥΜΙΑ του Μιχάλη Στεφανίδη
για τις ΝΕΦΕΛΕΣ του Αριστοφάνη

ΕΘΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ 1989



Αριστοφάνης

ΝΕΦΕΛΑΙ

ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 7 Ιουλίου 1984

Μετάφραση: Κώστας Βάρναλης

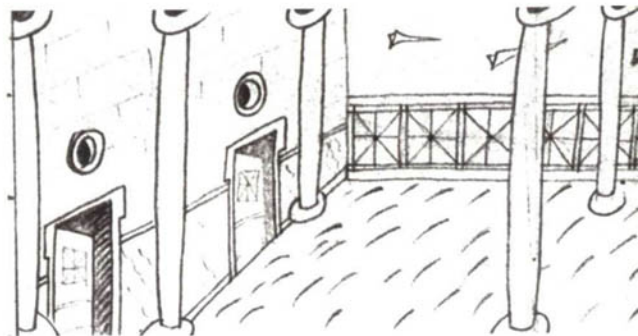
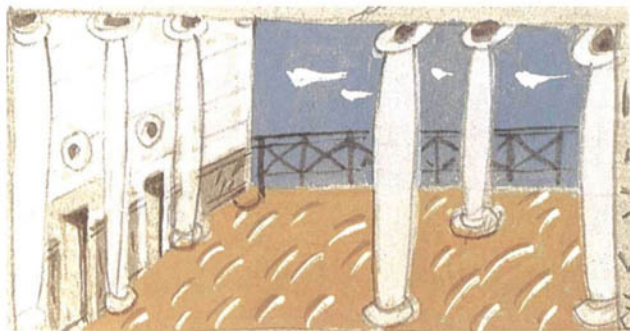
Σκηνοθεσία: Κώστας Μπάκας

Σκηνικά - Κοστούμια: Νίκος Στεφάνου

Μουσική: Ελένη Καραϊνδρου

Χορογραφία: Σοφία Σπεράτου

Ιάκωβος Ψαρράς (Στρεψιάδης), Δημήτρης Παλαιοχωρίτης (Φειδιππίδης), Τάσος Παπαδάκης (Δίκαιος Λόγος), Τάσος Χαλιιάς (Αδίκος Λόγος), Γιώργος Δάνης (Σωκράτης), κ.ά.



Τζωρτζ Μπέρναρντ Σω

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΣΠΑΡΑΓΜΟΥ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 3 Νοεμβρίου 1984

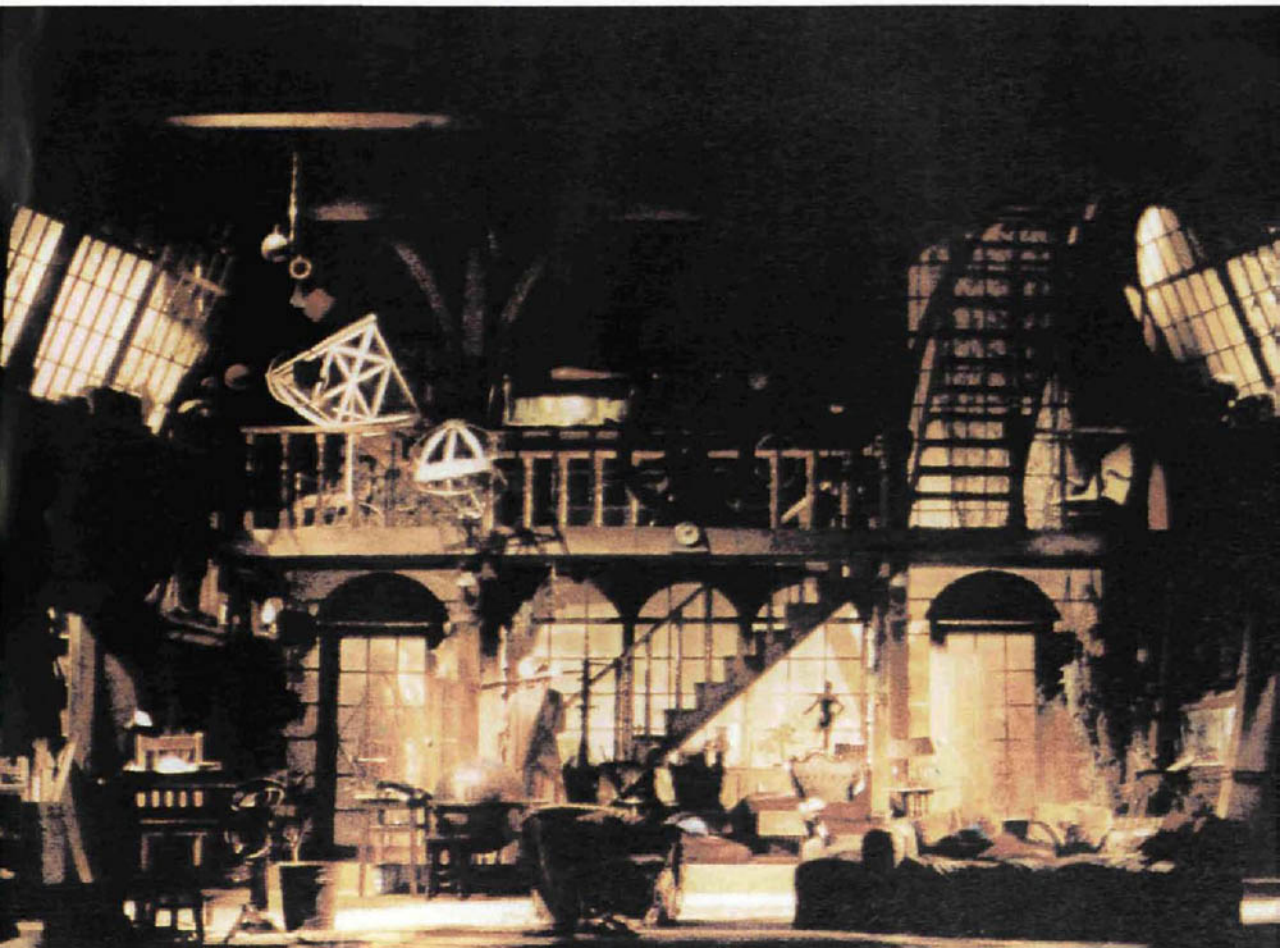
Μετάφραση: Κωστής Σκαλιόρας

Σκηνοθεσία: Ζυλ Ντασέν

Σκηνικά - Κοστούμια: Διονύσης Φωτόπουλος

Μουσική Διεύθυνση: Νίκος Κεπουργός

Όλια Λαζαρίδου (Έλλι), Άννα Παϊτατζή (Παραμάννα), Νικήτας Τσακίρογλου (Πλοίαρχος Στόβερ), Μιράντα Ζαφειροπούλου (Λαίδη Άτεργουερντ), Άννη Πασπάτη (Ησιόνη Χάσαμπαυ), Σπύρος Κωνσταντόπουλος (Ματσίβι Νταν), Ανδρέας Μπάρκουλης (Εκτωρ Χάσαμπαυ), Κώστας Κοκκάκης (Διαρρήκτης), κ.ά.



Ο Σπύρος Κωνσταντόπουλος - Ματσίνι Νταν, ο Ανδρέας Φιλιππίδης - Μάν-
γκαν κι η Αννυ Πασπάτη - Ησιόνη Χάσαμπα.



Ο Ανδρέας Μπάρκουλης - Έκτωρ Χάσαμπαν και η Μιράντα Ζαφειροπούλου -
Λαίδη Άπεργουερντ.

Ο Νικήτας Τσακίρογλου - Πλοίαρχος Στόμπερ και η Όλια Λαζαρίδου - Έλλι. >





Αριστοφάνης

ΠΛΟΥΤΟΣ

ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 17 Αυγούστου 1985

Μετάφραση: Κώστας Βάρναλης

Σκηνοθεσία: Λούκα Ρονκόνι

Σκηνικά - Κοστούμια: Διονύσης Φωτόπουλος

Μουσική: Διονύσης Σαββόπουλος

Γιώργος Δάνης (Πλούτος), Γιώργος Παρτσαλάκης (Καρίωνας).

Σταύρος Παράβας (Χρεμύλος), Σπύρος Κωνσταντόπουλος

(Βλεψίδημος). Κίττυ Αρσένη (Πενία). Δέσπω Διαμαντίδου κ.ά.



Αριστοφάνης Πλούτος Επιδάυρος





Αντώνιος Μάτσης

Ο ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 22 Νοεμβρίου 1985

Σκηνοθεσία: Κώστας Μπάκας

Σκηνικά - Κοστούμια: Νίκος Στεφάνου

Μουσική: Δημήτρης Λάγιος

Χορογραφία: Σοφία Σπυράτου

Νικήτας Τσακίρογλου (Δάριος Ρονκάλας), Έφη Ροδίτη (Ρονκάλαινα),

Κώστας Καστανάς (Δραγανίγος), Τόνια Μάνση (Γαρουφαλιά),

Δημήτρης Βυζάντιος (Φιλιππάκης), Νίκος Μπουσδούκος (Γερασμάκης), κ.ά.

ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ

Θεατρικό έργο του Αντωνίου Μάτση, γραμμένο στα 1830, παιγμένο δύο χρόνια αργότερα και τυπωμένο στα 1859. Μόλο που η *Ζάκυνθος* του συγγραφέα ήταν ακόμα αγγλοκρατούμενη, ο *Βασιλικός* αποτελεί το πρώτο θεατρικό καύχημα της βρεφικής λεύτερης Ελλάδας κι απ' τη γλάστρα του θα βλαστήσει ολόκληρη σχεδόν η νεοελληνική δραματουργία. Είναι έργο εποχικό - τοποθετημένο έναν περίπου αιώνα πριν - και ιδεολογικά επηρεασμένο από ευρωπαϊκά δράματα και μελοδράματα των περιόδων της Φώτισης και της Δημοκρατίας. Παρουσιάζει σε πρώτο πλάνο τις δύο τύ-τε (καθώς και τώρα) δημοφιλέστατες συγκρούσεις: (α) ανάμεσα στους

αυταρχικούς άρχοντες και στους δόσμοιρους είλωτες και (β) ανάμεσα στην παλιά γενιά, με τις μεσαιωνικές πεποιθήσεις, και στη νέα, με τις φιλελεύθερες ιδέες της. Η πλοκή έξυπνα ποικίλλεται από ιλαρές στιγμές, και οι χαρακτήρες - ιδιαίτερα ο πατερφαμίλιας Δάριος Ρονκάλας (που, με τους «σέμπρους» του, μας θυμίζει σικελιώτη «νονό») είναι σπουδαία ξωγραφισμένοι, όπως οι πάμπολλοι τύποι που περνάν απ' το παλκοσένικο. Σ' αυτά τα προσόντα, που το εφτανησιώτικο ιδίωμα κι η ηθογραφική ατμόσφαιρα τελίγουν με την γοητεία τους, χρωστάει ο *Βασιλικός* τη μέχρι σήμερα αξιοκρατική του επιτυχία.







Αριστοφάνης**ΒΑΤΡΑΧΟΙ**

ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 29 Αυγούστου 1986

Μετάφραση: Κώστας Σταματίου

Σκηνοθεσία: Κώστας Μπάκας

Σκηνικά - Κοστούμια: Ιωάννα Παπαντωνίου

Μουσική: Γιώργος Τσαγκάρης

Χορογραφία: Ρεγγίνα Καπετανάκη

Θύμιος Καρακατσάνης (Ξανθίας), Γιώργος Μιχαλακόπουλος (Διώνυος),

Θεόδωρος Συριώτης (Ηρακλής), Νικήτας Τσακίρογλου (Ευριπίδης),

Ιάκωβος Ψαρράς (Αισχύλος), κ.ά.

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

Κωμωδία του Αριστοφάνη που παίχτηκε το 405 (πιθανόν στα Αθήναια), ένα χρόνο μετά το θάνατο του Ευριπίδη και του Σοφοκλή κι ένα χρόνο πριν το τέλος του Πελοποννησιακού Πολέμου και τη σπαρτιατική κατοχή της Αθήνας. Λογοτεχνική σάτιρα - όπως οι *Θεσμοφοριαζούσες* κι άλλα χαμένα έργα του κωμωδιογράφου - υποβλήθηκε με τ' όνομα του Φιλωνίδη. Κέρδισε το πρώτο βραβείο κι ένα ειδικό στεφάνι εθνικής προσφοράς για τον Αριστοφάνη, όχι βέβαια για τον ευτράπελο εξευτελισμό των τραγικών ποιητών, μα για την πατριωτική έκκληση του Χορού στους διχασμένους πολίτες για ομόνοια για συγχώρηση. Κεντρικός ήρωας είναι ο θεός Διώνυος που - μ' αχώριστο σύντροφο το θυμόσοφο δοῦλο του Ξανθία, κατεβαίνει στον Άδη, μασκαραμένους με λεοντή και το ρόπαλο του Ηρακλή, πεθυμώντας να ξαναφέρει στην ποιητικά ξεπεσμένη Ελλάδα τον αιμύνηστο Ευριπίδη. Η κωμωδία, ωστόσο, καταλήγει και κορυφώνεται σ' ένα θρίαμβο παρωδίας: την αναμέτρηση Ευριπίδη και Αισχύλου, με το θεό του Θεάτρου και υπό το βλέμμα του άρχοντα των νεκρών, Πλούτωνα. Ο αγώνας τούτος - που απασχολεί τους μισούς σχεδόν απ' τους 1553

στίχους του έργου - βγαίνει ισόπαλος, μα ο Διώνυος αποφαίνεται πως «τόν μὲν γὰρ ηγοῦμαι σοφόν, τὼ ἥδομαι» και γυρίζει στον κόσμο των ζωντανών, φέρνοντας μαζί του τον απαραίτητο στην κατάντια του τόπου, ηρωικό ιδεολόγο Αισχύλο. Οι *Βάτραχοι* είναι η τελευταία απ' τις σωζόμενες κωμωδίες όπου ο θεσμός του Χορού διατηρεί ὄλο του το κύρος. Εμφανίζονται, μάλιστα, δύο Χοροί: τα βατράχια, που συμβολίζουν με τα βρεκεκεκέξ-κοάξ-κοάξ τους κακοὺς ποιητές, κι οι Μύστες του Άδη, που εκφωνούνε την Παράβαση με τη φημισμένη παραβολή για το κακό νόμισμα που διώχνει το καλό (μ' άλλα λόγια, τους άτιμους πολίτες που κρατάνε τα πόστα, διώχνοντας τους τίμιους). Ας προσθέσουμε πως, με τον Ξανθία θεμελιώνεται η τρανή δυναστεία των θεατρικών δούλων, που θα στηρίξουν την κωμική τέχνη για πολλούς αιώνες. Το έργο σώθηκε σε 78 χειρόγραφα και τυπώθηκε απ' τον Άλδο στη Βενετία το 1498. Πρωτανέβηκε στην Επίδαυρο το 1959 (σε μετάφραση Α. Μελαχρινού, σκηνοθεσία Α. Σολομού, σκηνικά και κοστούμια Γ. Βακαλό, μουσική Μ. Χατζιδάκι, χορογραφία Τ. Βαροῦτη, και Διώνυο το Χριστόφορο Νέξερ).







Ο Αριστοφάνης έχει πάψει να προκαλεί και ο κόσμος απολαμβάνει ακόμη και τα πιο τολμηρά αστεία.

Ο Γιώργος Μιχαλακόπουλος και ο Θύμιος Καρακατσάνης απογειώνονται. Υ

Η ηρωική κόρη του Οιδίποδα «γεννημένη γ' αγαπάει κι όχι να μισεί» αντιστέκεται στον αυταρχικό Κρέοντα κι αυτό δημιουργεί μια σύγκρουση που δεν έλαψε ποτέ να συναρπάξει. >









Η ενδυματολογία αποτελεί μέρος της Σκηνοθεσίας. Κάθε θεατρικόν ένδυμα οφείλει να συμπληρώνει - εξωτερικώς φυσικά - ένα χαρακτήρα. Είναι το εξωτερικόν περίβλημα κάθε ρόλου.

Ένα σχεδιάγραμμα (μιακέττα) ποτέ δεν είναι αρκετόν. Πρέπει το σόβλο των σχεδιαγραμμάτων να αποτελή εικόνα, ασχέτως εάν ευρίσκωνται εν κινήσει ή εν ακινησία τα δρώντα της ίδιας σκηνής του αυτού έργου.

Γνώσεις ζωγραφικής βεβαίως απαιτούνται. Μια γενική καλλιέργεια, μια ευαισθησία και προ παντός διάιθσις είναι απαραίτητοι προϋποθέσεις διά να οδηγήσουν ασφαλώς εις την ακριβή ερμηνείαν ενός θεατρικού έργου. Με τα στοιχεία αυτά ο ενδυματολόγος διεισδίδει εις τας προθέσεις του συγγραφέως. Ο συγγραφέυς δεν είναι πάντοτε παρών. Σκοπός του ενδυματολόγου είναι να συμβιβάζη την ερμηνείαν του με την ερμηνείαν του Σκηνοθέτου και με τας προθέσεις του συγγραφέως που κάποτε συμβαίνει να μη συμπίπτουν. Υπάρχει και η ερμηνεία των ηθοποιών, η οποία

δεν ευρίσκεται πάντοτε εις την ίδιαν τροχιάν με την ερμηνείαν του Σκηνοθέτου.

Καθήκον του ενδυματολόγου είναι να επίδειξη συμβιβαστικότητα. Αν δεν έχη φύσει καλόν χαρακτήρα, οφείλει να αποκτήση. Το θέατρον διδάσκει ευκαμψίαν και διπλωματικότητα.

Εντός του πλαισίου των καθηκόντων του ενδυματολόγου είναι η γνώσις της πρώτης ύλης: Με το ύφασμα, το δέρμα, το μέταλλον οφείλει να αποκτήση οικειότητα.

Στενή συνεργασία με τους τεχνικούς. Ένα αίσθημα ισότητος οφείλει να διέπη τας σχέσεις των.

Μακράν του ενδυματολόγου κάθε διάθεσις υπεροχής, και όσον αφορά την αυτοπεποίθησιν, να μη βιασθή να την αποκτήση. Προηγούνται πολλά στάδια.





Παύλος Μάτεσις

Η ΞΕΘΡΙΑ

ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 28 Φεβρουαρίου 1987

Σκηνοθεσία: Κώστας Μπάκας

Σκηνικά - Κοστούμια: Βασίλης Φωτόπουλος

Νέλλυ Αγγελίδου (Μαρία), Γιώργος Παρτσαλάκης (Μίμης), Ιάκωβος

Ψαρράς - Κώστας Κοζιάκης (Θανάσης), Τάσος Χαλκιάς (Νάσος),

Μίρκα Καλατζοπούλου (Κυρία Ελένη), κ.ά.





Σοφοκλής
ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ
ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 3 Ιουλίου 1982

Μετάφραση: Άρτεμις Μερτάνη-Λίσα
Σκηνοθεσία: Γιώργος Μιχαηλίδης
Σκηνικά: Διονύσης Φωτόπουλος
Κοστούμια: Γιάννης Μετζικόφ
Μουσική: Θόδωρος Αντωνίου
Νικήτας Τσακίρογλου (Οιδίπους), Τάκης Βουλαλάς
(Κρέων), Αντιγόνη Βαλάκου (Ιοκάστη), Αλέξης
Σταυράκης (Τειρεσίας), Γιώργος Μοσχίδης (Άγγελος),
Χρήστος Κωνσταντόπουλος (Θεράπων), Τάσος
Χαλιδιάς (Εξάγγελος), κ.ά.









Αυγουστος Στρίντμπεργκ

O ΠΑΤΕΡΑΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 24 Μαρτίου 1988

Μετάφραση: Νίκος Γκάτσος

Σκηνοθεσία: Αλέξης Μινωτής

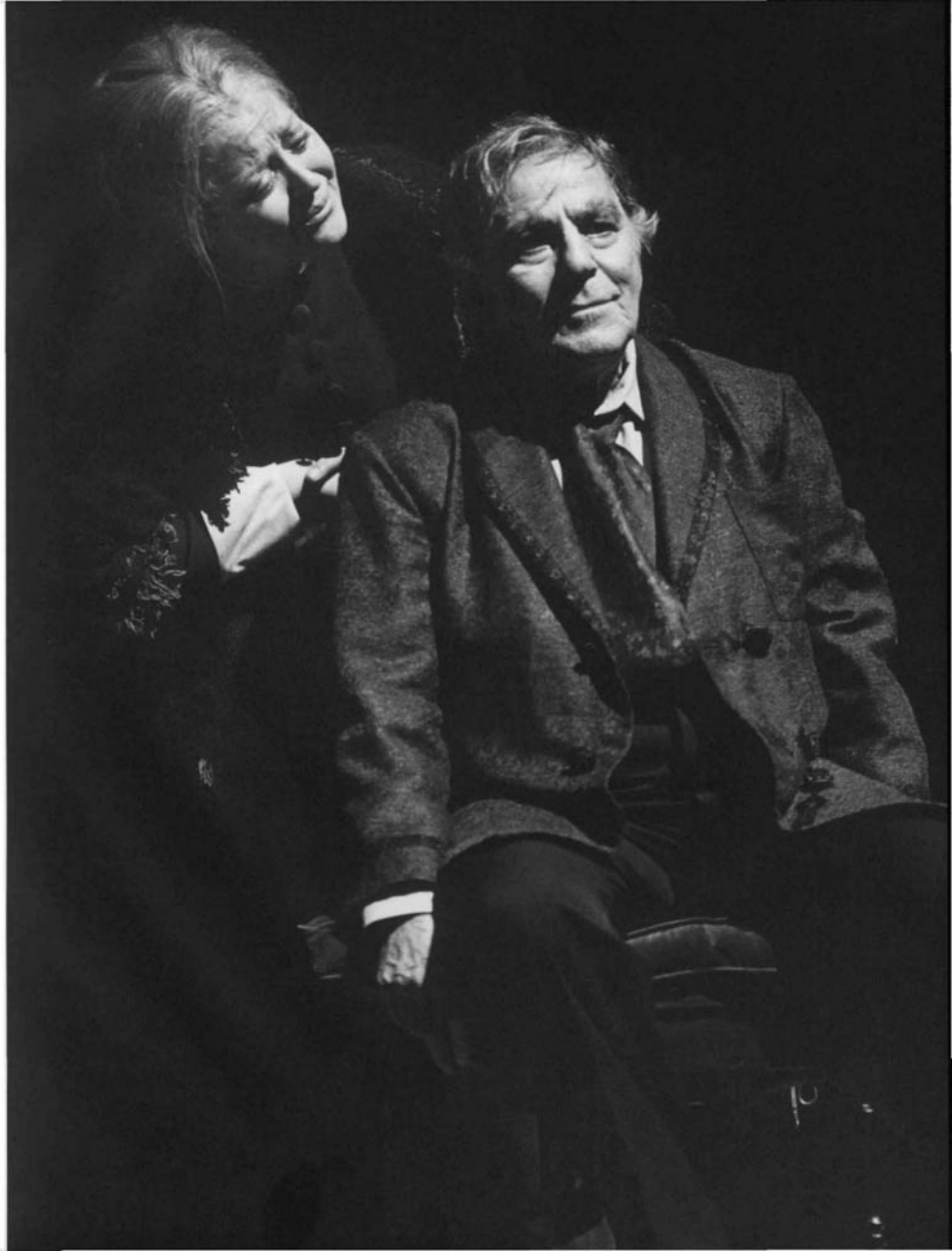
Αλέξης Μινωτής (Πατέρας)

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ ΣΤΡΙΝΤΜΠΕΡΓΚ

Μεγάλος Σουηδός δραματουργός, που στάθηκε χαρισματικός προφήτης του θεάτρου του 20ού αιώνα. Ήταν γιος ενός αστού και μιας πρόην υπηρέτριας. Δεκατριώ χρονώ έχασε τη μάνα του και απόχτησε μητριά. Στο γεγονός αυτό απόδωσαν οι μεταγενέστεροι ψυχαναλυτές το θρυλικό του μισογενισμό και τους τρεις φθόροποιούς γάμους του. Πρώτη στη σειρά των συζυγιών του «εχθράν» είναι η Σίρι φον Έσσεν, που τη χόρισε απ' τον άντρα της για να την παντρευτεί. Το νεανικό του έργο, *Ο παρκίνος* (1871) του έχει εξασφαλίσει κάποιο επίδομα, μα η αποτυχία του δεύτερου. *Απένης Όλοφ*, τον κάνει ν' απαρνηθεί την καλλιτεχνική του κλίση και να δουλέψει σαν δημοσιογράφος, βιβλιοθηκάριος κ.ά. Η συμβίωση θα βαστάξει δεκατρία χρόνια, ώπου η Μούσα να μεταμορφωθεί - κατά την κρίση του σε Ερινά. Ταξιδεύουνε στην Ευρώπη, ο Στρίντμπεργκ γράφει ένα ιστορικό αφήγημα, ένα μυθιστόρημα και τα μυθολογικά δράματα *Η γενναία του ιππότη Μπεργκε*, *Το ταξίδι του τεχερού Πέερ* (απάντηση στον Πέερ του Ίψεν), που του δίνουν κάποια ικανοποίηση πετυχημένου δημοσιογράφου. Ταυτόχρονα όμως ο πληγωμένος συζυγικός εγωισμός, η μανία καταδίωξης και τα προεόρτια της σχίζοφρένειας, θρέφουνε τα νατουραλιστικά έργα του όπου η Σίρι θα του προσφέρει, σαν εικόνα η ομοιοσή της, τη Λάουρα του *Πατέρα* (1887), τη Βέρθρα των *Συναδέλφων* (1888) και τη Θέλια των *Πισωτών* - τρία πλάσματα που προτιμάνε να «χρωστούν», παρά να κάνουν «πίστωση». Αντίθετα απ' τον κόσμο του Ίψεν, όπου οι γενναίες είναι συνήθως τα θήματα, οι Στρίντμπεργκ είναι οι δήμειοι - έστω κι αν το αντρικό φύλο παίρνει την εκδίχσή του στη *Δεσποινίδα Τζούλια* (1888), κι αν αργότερα το *Ονειρόδραμα* (1902) θα εξιλέψει τη γενναία στο πρόσωπο της Κόρης του Θεού. Βασικά όμως, ο φλόχος της ηυλικής κυριαρχίας θα στοιχειώσει ολόκληρη τη δημιουργία του - όπως του Ευριπίδη, του Νίτσε ή του Λώρενς. Τρία χρόνια μετά το διαζυγίο του παντρεύεται τη δημοσιογράφο Φρίντα Ουλ για ένα σύντομο διάστημα και κατόπι ξει ολομόναχος στο Παρίσι, μαινοβγαίνοντας στα ψευδοπραξία, ολοκληρώνοντας την εφιαλτική του αυτοβιογραφία κι αλληλογραφώντας με το Νίτσε (που, καθώς λέει ο ίδιος, «με βοηθάει να βρω ένα σόστημα στην τρέλα μου»). Στ' αναμεταξό, η παράσταση της *Τζούλις* στο Παρίσι (Αντουάν) και στο Βερολίνο (Ότο Μπραμ), του έχει ανοίξει την πόρτα για τη διεθνή αγορά - μόνο που κάποια αμοιβαία δυσπιστία τον κρατάει αποξενωμένο απ' την πατρίδα του. Γράφει τον *Παρία* κι άλλα μονόπρακτα, το *Δούνα* και *λαβέν* (1892), τα *Εργάσματα* κι *εργάσματα* (1898), κι αφιερώνει στη Σουηδία μια σειρά ιστορικά δράματα - *Γουσταύος Βάικα*, *Ερρόκος ΙΔ'*, *Γουσταύος Αδόφος*, *Κάρολος ΙΒ'*, *Χριστίνα*,

Γουσταύος Γ' (1899-1902), που κάνουν το δέστροπο κριτικό Μπέρναντ Σω να τον παραδεχτεί σαν «το μόνο γνήσιο σαιξπηρικό δραματουρόγ της εποχής μας». (Και, πολλά χρόνια αργότερα, όταν ο Σω πάρει το Νόμπελ θα προσφέρει χρηματικό ποσό στη μνήμη του σουηδού συναδέλφου του, που δεν είχε κριθεί ποτέ άξιος απ' τους πατριώτες του για βραβείο). Ύστερα απ' τη φινλανδέζα Σίρι και την αυστριακά Φρίντα, παντρεύεται τον τρίτο του «δήμιο», τη νορβηγέα ηθοποιό Χάρριετ Μπόσσε, που είχε παίξει στο νατουραλιστικό δραματάκι του, *Πόσχα* (1900). Σε μια εποχή ευφορίας, εγκαταλείπει το Νατουραλισμό και ξεκινάει για το ταξίδι στην *πραγματικότητα του σώρατου κόσμου*, που θ' αποτελέσει την πιο αντιπροσωπευτική πλευρά του έργου του. Η περίοδος αυτή αρχίζει στα 1897, με το πρώτο μέρος της τριλογίας *Ο δρόμος της Δαιμονιάς* (που το τρίτο της θα γραφτεί επτά χρόνια αργότερα), και δίνει το άπαντο της με τ' *Ονειρόδραμα* (1902). Θα μεσολαβήσει η διλογία *Χόρος του θανάτου* (1901, παγμένη μόλις στα 1909), χρονικό του μαρμασιού ενός αποτυχημένου υπερανθρώπου και στερνός μεγάλος άθλος του συγγραφέα στη σύγκρουση των φύλων. Επίσης, τα λαϊκά παραμύθια *Σουένεβιτ* και *Νυφάκιου στεφάνι* (όπου ο Χριστός εμφανίζεται σαν από μηχανής θεός). Στην πρώτη δεκαετία του 20ού αιώνα, ο Ράινχαρτ θ' ανεβάσει κάμποσα έργα του, κι ο ίδιος ο δραματουρόγ θα μμηθεί το παράδειγμα, ιδρόντας στη Στοκχόλμη ένα «θέατρο θεματίου», μαζί με το σουηδό σκηνοθέτη Φαλκ. Για το δικό του αυτό άντρο, και με μόνο πια σκοπό τη δραματοποίηση του Ονειρού της Ζωής, ο Στρίντμπεργκ γράφει τις έντονες οπτασίες του - τις «εγδαρποιικά» εφιαλτικές - *Σονάτα φαντασμάτων*, *Πελεκάνος*, *Το καμένο σπίτι*, *Αστραπές* και τα σκοτεινά μεταφυσικό χρονικό, *Στο μεγάλο δρόμο*. Πρωτό πεθάνει εξήντα τριών χρονών από καρκίνο στο στομάχι, τα τελευταία λόγια του ανθρώπου που έφερε την υποκειμενικότητα στο κέντρο της δραματικής τέχνης θα είναι: «Δεν υπάρχει τίποτα δικό μας».

Οι οριζόντες που άνοιξε δεν ήταν μονάχα οριζόντες καλλιτεχνικής έκφρασης, μα κι ανθρόπινης ειλικρίνειας. Απ' την εποχή του Ρουσό, σπάνια συγγραφέας είχε σκάψει τόσο βαθιά μέσα στα έργα του εαυτού του. Η εξομολόγηση αυτή - δύσκολη για έναν ποιητή ή μυθιστοριογράφο - γίνεται πραγματικά οδυνηρή για ένα δραματουρόγ, που δε μένει κλεισμένος στο πνευματικό του κελί, μα πρέπει ν απλωθεί πάνω σε μια ψυχρή και δόσπιστη σαηνή θεάτρου και να διαλαλήσει με τηλεβόα την ενδόμυχη συχνά βουβή, ερωταπόκριση, ανάμεσα στον εαυτό του δικαστή και στον εαυτό του κατηγορούμενο. Κι όμως ο Στρίντμπεργκ τόλμησε να δοκιμάσει, θριαμβέοντας ιδιαίτερα μετά θάνατο και δημοιργώντας φανατική διαδοχή.



Ευγένιος Λαμπίς
ΕΝΑ ΚΑΠΕΛΟ ΑΠΟ ΨΑΘΑ ΙΤΑΛΙΑΣ
 ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 15 Οκτωβρίου 1988

Μετάφραση: Γιάννης Ιορδανίδης
 Σκηνοθεσία: Γιάννης Ιορδανίδης
 Σκηνικά - Κοστούμια: Γιώργος Πάτσας
 Γιώργος Παρτσαλάκης (Φαντινάρ), Γιώργος Μοσχίδης (Νονανκούρ), Νίτα Παγώνη (Αναΐς), Αλέξης Σταυράκης (Εμίλ Ταβερνιέ), Γιάδα Λαμπρίδου (Ελέν), Άννα Πατατζή (Ιζαμπέλ), κ.ά.

ΕΖΕΝ ΛΑΜΠΙΣ

Γάλλος κωμωδιογράφος, που γεφυρώνει χρονολογικά τη ρομαντική κωμωδία (Μυσσέ) και την κυνική φάρσα του τέλους του αιώνα (Φεντώ). Η πλούσια παραγωγή του (150 έργα) σμίγει χαρούμενα την αστική σάτιρα με την τρελή αρλεκινάδα και το εξωφρενικό θέαμα με το σπινθηροβόλο διάλογο - και συχνά το τραγουδί παίρνει ενεργό μέρος στη σύνθεση (κωμωδία-βιοντβόλ). Τα κυριότερα έργα του: *Ένα καπέλο από ψάθα Ιταλίας* (1851), *Ο Εντγκάρ κι η καριέρα του*, *Το ταξίδι του κ. Περισόν* (1860), *Οι κερήξεις του Λοχαγού Τιμ*, *Ο αξιωματικός Σελιμόρ*, *Στόχη στα μάτια*, *Η καντά*, *Ο ευτυχέστερος απ' τους τρεις* (1870), *Τα τράντα εκατομμύρια του Μονομέγον* (1875) κ.λπ. - συνήθως σε συνεργασία με συναδέλφους του.







Ιάκωβος Καμπανέλλης

ΑΟΡΑΤΟΣ ΘΙΑΣΟΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 3 Νοεμβρίου 1988

Σκηνοθεσία: Γιώργος Μιχαηλίδης

Σκηνικά - Κοστούμια: Σάββας Χαρατσιδης

Μουσική: Θόδωρος Αντωνίου

Βοηθός Σκηνοθέτη: Χρήστος Κόκκινος

Νικήτας Τσακίρογλου (Οικοδεσπότης), Μαρία Μαρμαρινού (Κυρία), Χρήστος Κωνσταντόπουλος (Παλιός φίλος), Αιμίλιος Μεσίδης (Κύριος), Ελένη Παναγιώτου (Κοπέλα), Άννυ Πασπάτη (Σύζυγος), Μπάμπης Χατζηδάκης (Νέος Φοιτητής), κ.ά.



Νικολάι Γκόγκολ
Ο ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 17 Δεκεμβρίου 1988

Μετάφραση: Κώστας Σταματίου

Σκηνοθεσία: Κώστας Μπάκας

Σκηνικά: Νίκος Στεφάνου

Κοστούμια: Ιωάννα Παπαντωνίου

Μουσική: Χρήστος Λεοντής

Βοηθός Σκηνοθέτη: Άννα Βενέτη

Τάκης Βουλαλάς (Δικαστής Λιάπκιν Τιάπκιν), Ιάκωβος Ψαρράς

(Διοικητής Αντών Αντόνοβιτς Ντμουχανόφσκι), Κώστας Μπάλλας

(Πιοτρ Ιβάνονιτς Ντόμπτσινσκι), Γκέλυ Μαυροπούλου (Άννα Αντρέιεβνα,

γυναίκα του Διοικητή), Μαίρη Γγγλέση (Μαρία Αντόνοβα, κόρη του),

Δημήτρης Χρυσομάλλης (Ιβάν Αλεξάντροβιτς Χλεστακόφ, Δημ.

Υπάλληλος), κ.ά.

ΝΙΚΟΛΑΪ ΒΑΣΙΛΙΕΒΙΤΣ ΓΚΟΓΚΟΛ

Ρώσος συγγραφέας που του χροστάμε δύο αριστουργήματα: το μυθιστόρημα *Νεκρές Ψυχές* (1852) και τη θεατρική κωμωδία *Ο Επιθεωρητής* (1836). Μόλο που οι ρομαντικοί Πόδσκι και Λέρμοντοφ είχαν δώσει διεθνή υπόσταση στη ρωσική λογοτεχνία, ο Γκόγκολ με το ρεαλισμό και το μελαγχολικό του χιούμορ είναι ο πραγματικός πατέρας της πεζογραφίας, που θα λάμψει με τους μεγάλους μυθιστοριογράφους του 19ου αιώνα, καθώς και της δραματουργίας που, περνώντας απ' τον Οστρόφσκι, θα δημιουργήσει τον Τσέχωφ. *Ο Επιθεωρητής* παίχτηκε στο αυτοκρατορικό θέατρο της Πετρούπολης, μπροστά στον τσάρο, με μεγάλη επιτυχία - και δίχως άμεση αντίδραση για την τολμηρή σάτιρα, του κατεστημένου. Αργότερα, ωστόσο, θ' αρχίσουν κακόβουλες επιθέσεις που θ' αναγκάσουν

τον Γκόγκολ να εκπατριστεί και να πεθάνει, νέος ακόμα, στην ξενιτιά. Άλλα του θεατρικά έργα - που δεν τόλμησε να τα παρουσιάσει από φόβο της λογοκρισίας - *Παντολόγημα*, *Χαροπαίχτες*, μια κωμική σκηνή με ήρωες τους θεατές, *Φεύγοντας απ' το θέατρο μετά την παράσταση μιας νέας κωμωδίας*, και διάφορα σχεδιάσματα. *Οι Νεκρές Ψυχές* του, διασκευασμένες, παίχτηκαν απ' τον Στανισλάβσκι κι από πολλούς νεότερους. *Ο Επιθεωρητής* αποτέλεσε μια από τις πιο φημισμένες παραστάσεις του Μέγερχολντ - προτού κατακτήσει και την υπόλοιπη Ευρώπη. Διασκευές έγιναν ακόμα κι απ' τα διηγήματά του: *Ημερολόγο ενός τρελού* για το θέατρο, και *Ταράς Μπούλμκι* για τον κινηματογράφο.



Παύλος Μάτεσις

ΠΕΡΙΠΟΙΗΤΗΣ ΦΥΤΩΝ

ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 10 Μαρτίου 1989

Σκηνοθεσία: Σπύρος Α. Ευαγγελάτος

Σκηνικά - Κοστούμια: *Λαλούλα* Χρυσικοπούλου

Βοηθός Σκηνοθέτη: Κλεάνθης Δανόπουλος

Γιώργος Μιχαλακόπουλος (Κωνσταντίνος), Σπύρος Κωνσταντόπουλος (Φοίβος), Αριστοτέλης Αποσκίτης (Περπιουητής φυτών), Δήμητρα

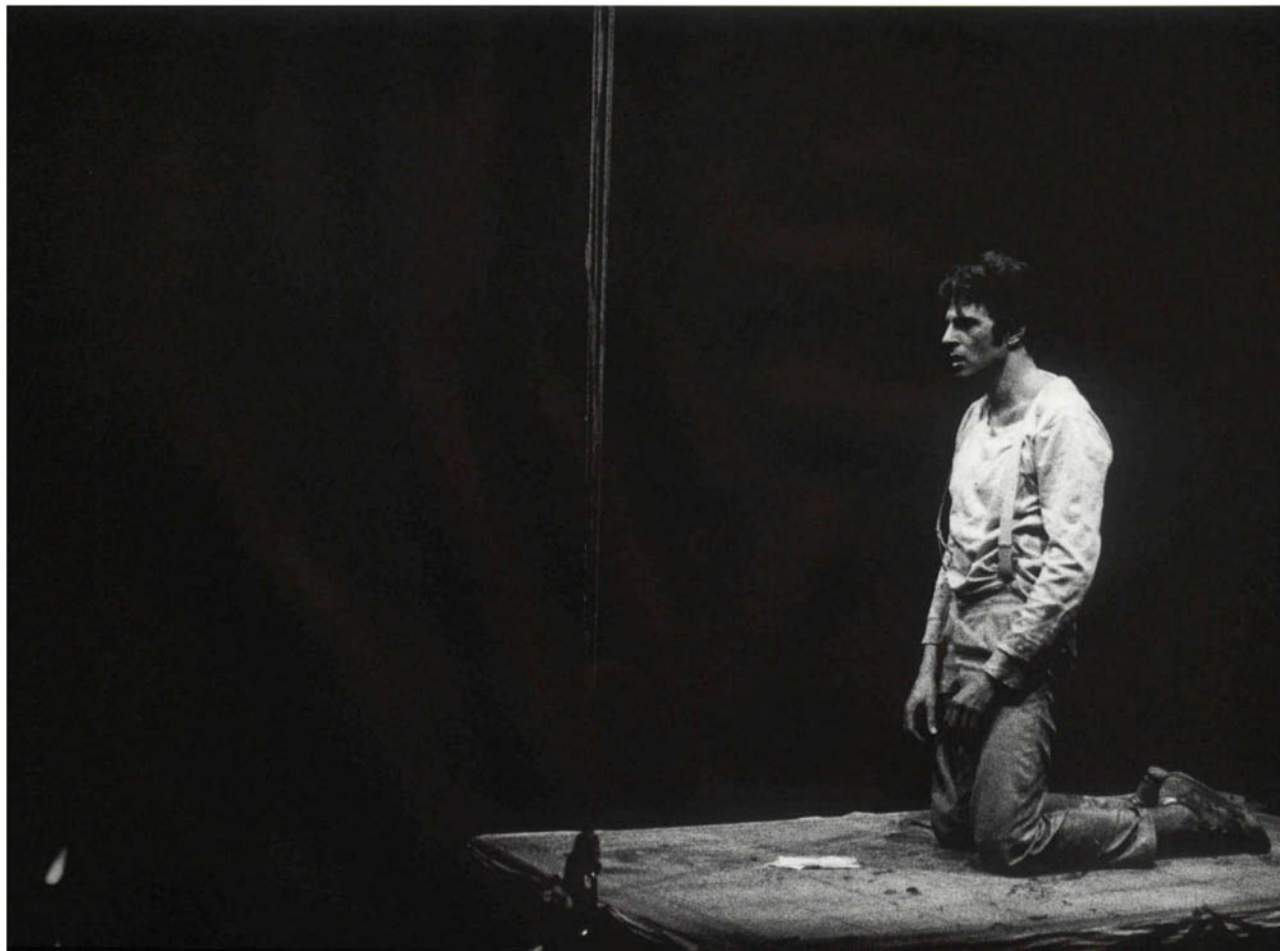
Μάλεση - Παύλος Φωτόπουλος (Ζευγάρι που χορεύει), Μάκης

Πανόριος (Α Μορφή), Μίρια Καλατζοπούλου (Β' Μορφή), Κατερίνα

Μπούρλου (Γ' Μορφή), Γιώργος Τσιμίδης (Ψεχοπομπός Ερμής), κ.ά.









ΤΙΡΣΟ ΝΤΕ ΜΟΛΙΝΑ, ο δραματουργός με το άσπρο ράσο

Ο Τίρσο ντε Μολίνα, ένας από τους τρεις κορυφαίους - μαζί με τον Λόπε ντε Βέγα και τον Καλντερόν - δραματικούς ποιητές του Ισπανικού «Χρυσού Αιώνα», ήταν εδώ κι εκατό χρόνια μορφή σχεδόν άγνωστη. Όχι πως έργα του δεν είχαν επιζηήσει. Αλλά τα περιστατικά της ζωής του, η διαδρομή της, ότι τον αφορούσε ως πρόσωπο, όλα βυθίζονταν στη σκιά. Ο Τίρσο ντε Μολίνα, φιλολογικό ψευδώνυμο του Γαβριήλ Τελλιέθ, απόμεινε ένας μοναχός - συγγραφέας του 17ου αιώνα με ανεξ ακριβώς ταυτότητα. Ό,τι αναφερόταν σ' αυτόν, είχε περισσότερη σχέση με το θρόλο παρά με την ιστορία.

Από τότε ως σήμερα, διάφορες έρευνες σε κάθε λογής πηγές και αρχεία, κατόρθωσαν να φωτίσουν κάπως το πρόσωπο αυτό του ιερομένου και ποιητή, χωρίς όμως και ν' αποκαταστήσουν τα στοιχεία μιας βιογραφίας του απόλυτα ικανοποιητής. Τα κυριότερα ερωτήματα που απομένουν αναπάντητα είναι όσα αναφέρονται στην καταγωγή του, στην παιδική και στην εφηβική του ηλικία. Πραγματικά: κάποιο μυστήριο φαίνεται να τυλίγει τη γέννησή του. Πίνος ήταν παιδί; Εξώγαμο μήπως κάποιου αριστοκράτη; Μια επίσημη εγγραφή στο ληξιαρχικό της εκκλησίας

San Gines της Μαδρίτης, που βρέθηκε στα τέλη του περασμένου αιώνα, παρουσιάζει τον μετέπειτα Τίρσο ντε Μολίνα να έχει βαπτιστεί Μάρτη τον 1584. Γεννημένος από κάποια Γκράθια Χουλιάνα, αναγράφεται ως «αγνώστου πατρός». Στο περιθώριο όμως της εγγραφής αυτής, υπήρχε μια προσθήκη, που κάποιο χέρι την είχε σβήσει από πάνω, και που άφηνε να εννοηθεί ότι ο νεοφώτιστος ήτανε γιος του Δον Χουάν Τελλιέθ Χιρόν, δούκα της Οσσούνα.

Νεώτερες έρευνες έχουν φέρει στο φως δύο στοιχεία πολύ πιο εξακριβωμένα για το πρόσωπο του Τίρσο ντε Μολίνα. Το ένα είναι ένα διαβατήριο που του χορηγήθηκε στα 1616, από το Συμβούλιο των Ινδιών, και που τον εξουσιοδοτούσε να ξεκινήσει, μαζί με άλλους έξι καλογέρους του τάγματός του, για τον Άγιο Δομήνικο. Το δεύτερο μια ένορκη διακήρυξη του συγγραφέα - μοναχού προς την Ιερή Εξέταση. Από το πρώτο, βγαίνει το συμπέρασμα πως ο Τίρσο ντε Μολίνα - ο αδελφός Γαβριήλ Τελλιέθ, όπως τον λέει το κείμενο - αν ήταν τριαντατριών χρονών στα 1616, θα πει πως είχε γεννηθεί στα 1583. Σύμφωνα με το δεύτερο, αν στα 1638 ήταν πενήνταεπτά χρονών, θα πρέπει να είχε γεννηθεί στα 1581. Συμπέρασμα: Ούτε καν για το πότε ακριβώς γεννήθηκε ο Τίρσο ντε Μολίνα μπορούμε να εικάσουμε βέβαια...

Κι όμως, παράδοση τόχη! Έχουμε το πορτραίτο του. Αντίγραφο από πρωτότυπο χαμένο, τον παρουσιάζει ντυμένος στο άσπρο του το ράσο, με πρόσωπο μακρουλό, μύτη ελαφρά γερakoτή, βλέμμα θερμό, γνήσια ισπανικό, χαμηλωμένο, ένα χαμόγελο που αγνογράφεται γέρο στα χείλη του, αριστοκρατικά ειρωνικό, κρυφό και μακρόθυμο. Κι άλλο του πορτραίτο βρέθηκε πριν από λίγα χρόνια στον Άγιο Δομήνικο. Από την παραβολή των δύο βγαίνει το συμπέρασμα πως πρόκειται χωρίς άλλο για το ίδιο πρόσωπο. Αν δεν ξέρουμε από πού ακριβώς κρατούσε ο «αδελφός Γαβριήλ Τελλιέθ», ξέρουμε πώς ακριβώς ήταν.

Αλέν πως η άρνηση εκείνου που ήταν ο πατέρας του να τον αναγνωρίσει, του προκάλεσε τραύμα που έμεινε ανεπούλωτο. Μέσα στο έργο του βρίσκονται, πραγματικά, υπαινιγμοί δηκτικότητας εναντίον της περήφανης οικογένειάς του Οσσούνα, που είχε δώσει τότε έναν αντιβασιλέα της Σικελίας, τον μεγάλο δούκα Πέντρο Τελλιέθ Χιρόν, στεροθαλή αδελφό του Τίρσο ντε Μολίνα. Ακόμα και στην ιστορία του τάγματός του Ελέους, που θα συγγράφει αργότερα ο συγγραφέας - μοναχός, βρίσκονται τέτοιοι υπαινιγμοί. Κατά την προσωπική του μαρτυρία στον πρόλογο ενός θεατρικού έργου του, ο Τίρσο ντε Μολίνα σποδδασε στο Πανεπιστήμιο

τον Αλκάλα. Στα 1600 τον βρίσκουμε στο μοναστήρι του San Antolin, στη Γουαδαλαχάρα, νεοφώτιστο. Είχε υποστεί τη μοναχική κουρά στη Μαδρίτη και ανήκε στο Τάγμα του Ελέους, το αφιερωμένο στην εξαγορά αιχμαλώτων. Έμεινε δύο χρόνια στον Άγιο Δομνίκο, μέλος μιας από τις αποστολές που είχαν αναλάβει τη θρησκευτική διοργάνωση του Νέου Κόσμου κι έδωσε εκεί μαθήματα θεολογίας. Δέκα όμως χρόνια πριν, στα 1606, είχε κιόλας παρουσιάσει το πρώτο του θεατρικό έργο το *Ansur por sanas*. Με την επιστροφή του στην Ισπανία, θα συνεχίσει την καλλιτεχνική, πλάι στην εκκλησιαστική, σταδιοδρομία του.

Έχουν πολλά γράψει για τη φίλια του Τίρσο ντε Μολίνα με τον Λόπε ντε Βέγα, τον μεγάλο ομότεχνό του. Φαίνεται πως είχαν συναντηθεί, συνδεθεί, στο Τολέδο. Από εκεί και πέρα, να υποθέσει κανένας όπως υποστηρίχθηκε, πως η γνωριμία αυτή στάθηκε το αποφασιστικό κίνητρο για τη συγγραφική σταδιοδρομία του Τίρσο ντε Μολίνα, είναι παράτολμο. Ένα μπορεί να θεωρηθεί αξιόσημο: Ότι κατά το προηγούμενο του χαλκέντερου Λόπε, ο Τίρσο ντε Μολίνα στάθηκε κι αυτός πολυγραφώτατος. Ισχυρίζεται ο ίδιος ότι, σε δεκατέσσερα χρόνια, έγραψε τριακόσια έργα. Ακριβώς πόσα ήταν δεν το ξέρουμε· το βέβαιο είναι ότι έφτασαν ίσαμ' εμάς γύρω στα ογδονταπέντε, με περισσότερο ή λιγότερο εξακριβωμένη πατρότητα. Αλλά κι ο θαυμασμός του συγγραφέα του *Don Xil* για τον Λόπε ντε Βέγα δεν επιδέχεται αμφισβήτηση. Το ξέρουμε από προσωπική του μαρτυρία, στο βιβλίο του *Cigarrales de Toledo (Οι Αγρονόμοι του Τολέδου)*: «Ισχυρίζομαι - γράφει - ότι αν στην Ελλάδα το κύρος του Αισχύλου και του Ευριπίδη (όπως και στους Λατίνους του Σενέκα και του Τερέντιου) είναι αρκετό για να καθιερωθεί τους νόμους που έθεσαν αυτοί οι Δάσκαλοι και που τώρα τόσο έντονα προβάλλονται, η υπεροχή του Ισπανού μας Λόπε ντε Βέγα κάνει τις τελειοποιήσεις που εκείνος επέφερε και στα δύο είδη έργων - εννοεί την τραγωδία και την κωμωδία - τόσο φανερές ώστε η αυθεντία του, όπως εκδηλώνεται σ' αυτές τις τελειοποιήσεις, να μπορεί να δικαιολογήσει την αναθεώρηση αυτών των νόμων».

Και να μην ο ισχυρισμός του Τίρσο ντε Μολίνα, σ' ό,τι αφορά τη θεωρία του Δραματικού Είδους, πρέπει να θεωρηθεί εντελώς σχετικός, υπαγορευμένος στενά από τις αντιλήψεις της χώρας του και του καιρού του, η προήλωση του όμως στην αισθητική της «κωμωδίας», όπως την είχε αποκορυσταλλάξει η μεγαλοφωμία του Λόπε ντε Βέγα, έχει μια σημασία καθαυτό ιστορική.

Τη ζοφή του φαίνεται να την πέρασε ανάμεσα στη Γουαδαλαχάρα,

το Τολέδο, το Τρουχιλίλλο, τη Μαδρίτη και τη Σόρια. Οι δύο όψεις του, η θεατρική και η μοναστική, τόσο πολύ συγχέονται που δύσκολα κανένας μπορεί ν' αποκαταστήσει τον ξεχωρό ειρμό της καθεμιάς τους. Ποια τον αντιπροσώπευε περισσότερο; Δεν το ξέρουμε κ' ίσως δεν θα το μάθουμε ποτέ. Γιατί, αν εξαιρέσει κανένας δύο κυρίως έργα του, εμφορημένα από θρησκευτική σκέψη, σ' άλλα του εμφανίζεται τόσο εγκόσμιος και μαζί τόσο αληθινός, τόσο γνώστης των ανθρώπων και προσάντων της γυναικείας ψυχολογίας, τόσο συνεπαρμένος ώρες - ώρες από εκείνο που αποκαλούμε «σηκνικό παιχνίδι», ώστε να τον φανταζόμαστε να ζει μια ζοφή διπλή, εσωτερικά τουλάχιστον, πράγμα που επιτείνει βέβαια το προβληματικό ενδιαφέρον της μορφής του.

Τα αρχαία του Τολέδου αναφέρουν ότι το καλοκαίρι του 1615 ο θίασος του Πέντρο ντε Βαλντές έπαιζε στο *Meson de la frita* τον *Don Xil* με το πρόσωπο *ποντελόν*. Φαίνεται πως ο συγγραφέας ήταν παρών σ' αυτή την παράσταση. Το ρόλο της ηρωίδας του έργου τον κρατούσε η Χερνόνμα, μια ηθοποιός άσημη, ερωμένη του Λόπε ντε Βέγα. Αυτό δεν εμπόδισε τον τελευταίο τούτον να σαρκιάσει την κακή τόχη του συναδέλφου του και θαυμαστή του. Αδυσώπητος ήταν ο μέγας Λόπε, στους έρωτές του όπως και στις φίλιες του...

Στα 1629 έπαιρνε μέρος σε φιλολογικό διαγωνισμό που οργανώθηκε στη Σαλαμάνκα. Αν όμως η καλλιτεχνική του σταδιοδρομία ήταν απρόσκοπη, δεν συνέβαινε το ίδιο και με τη θρησκευτική, όπου οι μεταπτώσεις γίνονταν όλο και πιο απότομες. Γενικός χρονογράφος του Τάγματος του Ελέους στα 1632, συλλαμβάνεται στα 1640 και καταδικάζεται σ' απομόνωση στο μοναστήρι της Κονέγκα, κατά το διάστημα του πολέμου ανάμεσα στους επαναστατημένους Καταλανούς, υποστηριγμένους από τους Γάλλους, και τον ισπανικό στρατό. Στα 1643 εκλέγεται ηγούμενος του μοναστηριού της Σόρια. Και τελειώνει τις ημέρες του στο Αλμαθάν, το Φεβρουάριο του 1648.

Είχε προλάβει στο μεταξύ να δημιουργήσει - αν και σε πρόπλασμα - ένα από τα ενδοξότερα πρόσωπα της παγκόσμιας λογοτεχνίας: τον *Don Xouán*. Είναι ο ήρωας του δραματικού έργου του *O πικανέτης της Σεβίλλης (El burlador de Sevilla)*. Και είχε γράψει κωμωδίες χαριτηφόρων, πλοκής, δράματα ιδεών, είχε καλλιτεργήσει όλα τα γνωστά στον καιρό του θεατρικά είδη. Ήταν ένας από τους κορυφαίους μιας από τις τρεις μεγαλύτερες ώρες του Θεάτρου.



Τίτρο ντε Μολίνα
ΔΟΝ ΧΟΥΑΝ
 Ο Απατεώνας της Σεβίλλης
 ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ
 16 Μαρτίου 1989

Μετάφραση: Λεωνίδα Καρατζάς
 Δραματουργική επεξεργασία και
 Σκηνοθεσία: Διονύσης Φωτόπουλος
 Μουσική: Γιώργος Κουρουπός
 Αντώνης Θεοδορακόπουλος
 (Δον Χουάν Τενόριο), Νίκος
 Μπουσοδόκος (Βασιλιάς της
 Νάπολης), Τάκης Μόσχος (Δούκας
 Οικτάβιος), Δήμητρα Χατούπη
 (Θίσβη), Γιώργος Αρμένης
 (Καταλινόν), Οδυσσέας Σταμούλης
 (Ανφρίσο), Γιώργος Μοσχίδης
 (Δον Γονσάλο ντε Ουγιόα),
 Κώστας Χαλκιάς (Μπατριόιο), κ.ά.



Βιτσέντζος Κορνάρος

Η ΘΥΣΙΑ ΤΟΥ ΑΒΡΑΑΜ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 3 Μαρτίου 1990

Σκηνοθεσία: Αλέξης Μινωτής

Σκηνικά - Κοστούμια: Βασίλης Φωτόπουλος

Μουσική: Χριστόδουλος Χάλαρης

Βοηθός Σκηνοθέτη: Βάνα Μπαζουδάκη

Οδυσσέας Σταμούλης (Άγγελος), Αλέξης Μινωτής (Αβραάμ),
 Όλγα Τουρνάκη (Σάρρα), Ελένη Τζώρτζη (Βοηθός), Νίση Τουλουπάκη
 (Τάμαρ), Πέννη Σταροπούλου (Άντα), Μπάμπης Χατζηδάκης (Σύμπαν),
 Κώστας Κοκκάκης (Σόφερ), κ.ά.

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΟΥ ΣΚΗΝΟΘΕΤΗ

Το ιερό αυτό έργο από την Κρητική Δραματική σειρά του 16ου μ.Χ. αιώνα είναι, λένε, οι ιστορικοί και φιλόλογοι μελετητές της εποχής εκείνης, γέννημα κι αυτό του Βιτσέντζου Κορνάρου, ποιητή του γνωστού έπους *Ερωτόκριτος*, που το γλωσσάριό του ως και το λογοτεχνικό του έπος παρομοιάζει έντονα με τη *Θυαία*. Είναι τώρα η τρίτη φορά που ανεβαίνει στο Εθνικό Θέατρο. Πρώτη φορά ήταν το 1933 με σκηνοθέτη το Φώτο Πολίτη, με την Κατίνα Παξινού, τον Νίκο Ροζάν Αβραάμ και τη Βάσω Μανωλίδου Ισαάκ σε σκηνογραφικό σχέδιασμα του Φώτη Κόντογλου και εκτέλεση του Κλεόβουλου Κλώνη με ρούχα του Αντώνη Φωκά, στο κλειστό της οδού Αγίου Κωνσταντίνου.

Ο Φώτος Πολίτης το έργο το ελάτρευε και το ευλαβόουσε σαν μυστήριο της αρχικής συνοχής Θεού και ανθρώπου, τότε που κι οι δυο τους δούλευαν ομοί έντρομοι στον αγώνα της υπέρβασης του εφήμερου διά του τραγικού προς το αιώνιο.

Με την ίδια πίστη της δοκιμασίας του Αβραάμ, το ανέβασα κι εγώ το 1963 στο Ηρώδειο αργότερα με την Κατίνα Παξινού πάλι Σάρρα, τον Γιάννη Αποστολίδη Αβραάμ και τη Βέρα Ζαφεισιάνου Ισαάκ με μουσική του Μανώλη Σκουλοδόδη. Το πελώριο σκηνικό ήταν του Κλεόβουλου Κλώνη και τα ρούχα ξανά του Αντώνη Φωκά. Η παράσταση αυτή μ' όλο το δικό μου μεράκι και τις προσπάθειες των άλλων συναδέλφων ηθοποιών, δεν φτούρισε. Εμένα δηλαδή δεν μου άρεσε γιατί νομίζω πως ο χώρος άπλωνε πολύ και χανόταν η κατάνυξη και το δέος που προκαλούσε το

έργο στο κλειστό. Αραίωνε πολύ η δράση κι ο λόγος σκορπίζονταν κι έφευγε από τις παρόδους.

Αντίθετα όταν πολύ αργότερα, στο 1974 το ανέβασα σ' όλη την Κρήτη στα Βενετσιάνικα μπεντένια με τη βοήθεια του Κλεόβουλου Κλώνη - αρχιτέκτονα - σκηνογράφου, στενέψαμε το χώρο, τον κλείσαμε ολόγυρα και πετάχαμε τη συγκέντρωση και την ευλάβεια.

Τώρα πάλι στο κλειστό, στην Κεντρική Σκηνή του Εθνικού Θεάτρου προσπαθούμε με φιλότιμο, αγάπη και πίστη να το ζωντανέψουμε όσο περνάει από το χέρι μας. Είναι έργο ουρανοπετές, συγκινητικό.

Τώρα εγώ παίζω τον Αβραάμ, η Όλγα Τουρνάκη τη Σάρρα, η ταλαντούχα νέα συνάδελφος Ναταλία Καποδίστρια τον Ισαάκ, ο Κώστας Κοκκάκης το Σόφερ, ο Μπάμπης Χατζηδάκης το Σύμπαν, ο Οδυσσέας Σταμούλης τον Άγγελο, η Νίση Τουλουπάκη την Τάμαρ και η Πέννη Σταυροπούλου την Άντα. Η Ελένη Τζώρτζη παίζει την βοηθό.

Το σκηνικό και τα ρούχα είναι του Βασίλη Φωτόπουλου και η μουσική του Χριστόδουλου Χάλαρη. Βοηθός σκηνοθέτη είναι η Βάνα Μπαζουδάκη που στις παραστάσεις της Κρήτης έπαιξε επιτυχώς τον Ισαάκ.

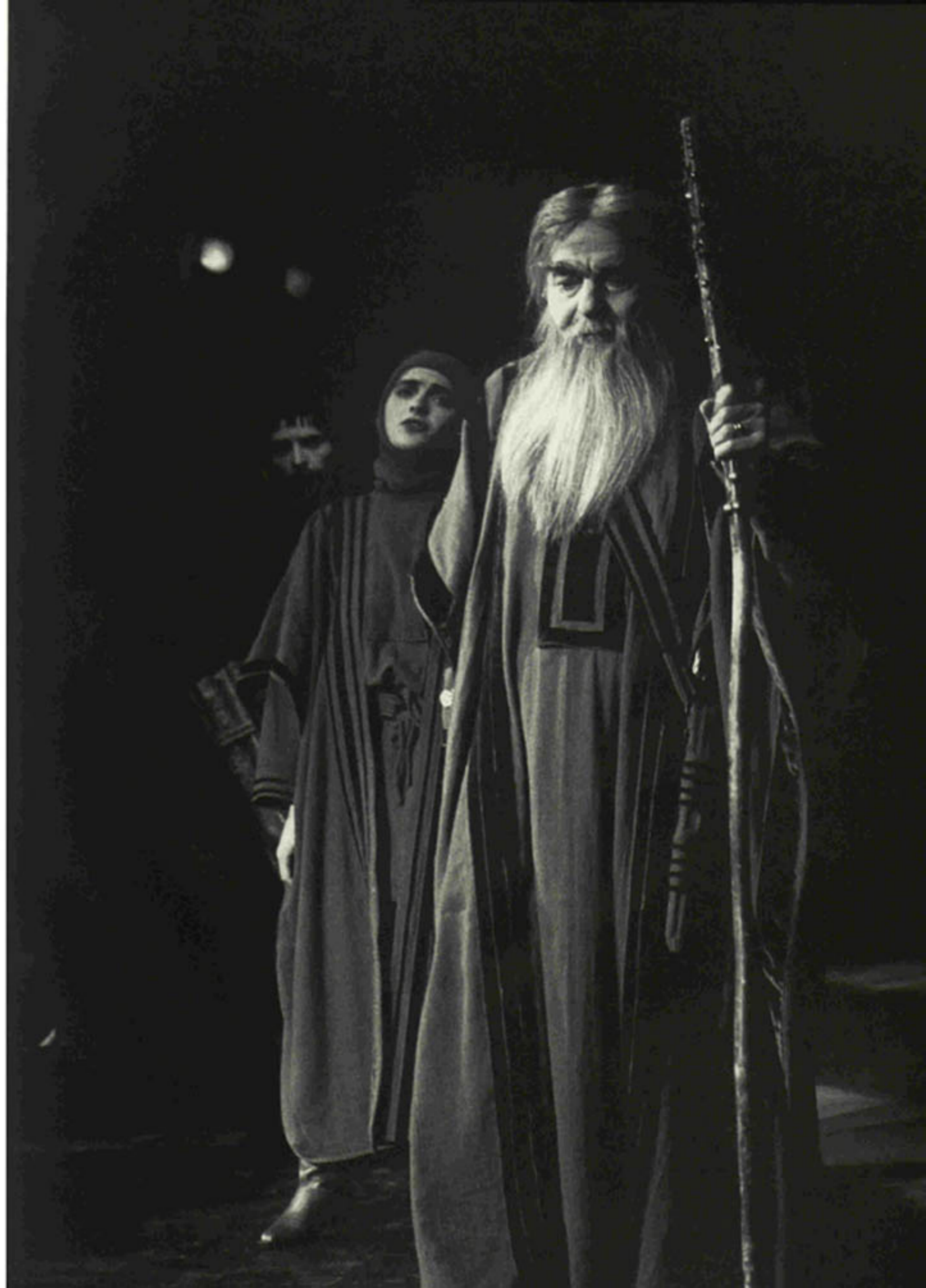
Ελπίζω να άρσει όχι μόνο καλλιτεχνικά που είναι ο σκοπός μας, με και ιδεολογικά τώρα που η θρησκεία ξαναρχεται πάλι με δύναμη σχεδόν παγκόσμια και ιδιαίτερα εκεί που μόλις λίγο πριν ήταν απαγορευμένη.

Μακάρι!

ΑΛΕΞΗΣ ΜΙΝΩΤΗΣ









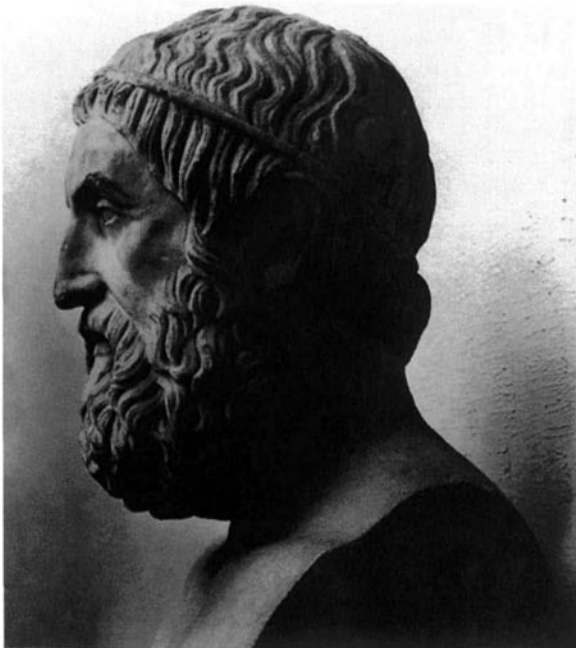
Λουτζι Πιραντέλλο
ΕΡΡΙΚΟΣ Δ'
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 23 Μαρτίου 1991

Μετάφραση: Γεώργιος Ροδόσος
 Σκηνοθεσία: Κώστας Μπάκας
 Σκηνικά - Κοστούμια: Γιώργος Πάτσας
 Μουσική: Γιώργος Τσαγκάρης
 Βοηθός Σκηνοθέτη: Άννα Βενέτη
 Κώστας Παγώνης (Ορντοόλφο), Κώστας
 Μπάλλας (Μπερτόλντο), Νίκος Μαντάς
 (Τζιοβάνι), Αντώνης Θεοδορακόπουλος
 (Βαρόνος Τίτο Μπελγκρέτι), Χρήστος
 Δαχτυλίδης (Γιατρός Ντιοντζίο Τζενόνι),
 Άννη Πασιπάτη (Μαρκησία Ματίλντα ντε
 Σπίνα), Γιώργος Μιχαλακόπουλος
 (Ερρίκος), κ.ά.









ΣΟΦΟΚΛΗΣ

Γιος του Σοφίλλου, Αθηναίος τραγικός. Γεννήθηκε στον Κολωνό τα πρώτα χρόνια του 5ου π.Χ. αιώνα, τον καιρό που κυριαρχούσε στο θεατρικό στίβο ο Χοιρύλος, ο Πρατίνας κι ο Φρόνιχος και που άρχιζε την καριέρα του ο νεαρός Αισχύλος. Όταν ο τελευταίος - έχοντας εξουδετερώσει τους άλλους τρεις - βρισκότανε στην ακμή του, ο *Σοφοκλής* πρωτόγινε διάσημος νικώντας τον στα Διονύσια του 468 (πιθανό με το έργο *Τριπτόλεμος*). Ύστερα απ' το θάνατο του τραγικού πατριάρχη, στα 456, δεσπόζει μέχρι το τέλος του αιώνα στη θεατρική ζωή της Αθήνας, κερδίζοντας πάνω από είκοσι νίκες. Μας είναι γνωστός από επτά - όσες κι ο Αισχύλος - τραγωδίες κι ένα αποσπασματικό σατυρικό δράμα, μ' όλο που ο συνολικός αριθμός των έργων του ξεπερνάγε, λένε, την εκατοντάδα. Η επικρατέστερη χρονολόγηση: *Αίας* (447-440), *Αντιγόνη* (443-441), *Οιδίπους τύραννος* (431-422), *Ηλέκτρα* (430-410), *Τραχίνια* (420-410), *Φιλοκλήτης* (409-408) και, τέλος, ο *Οιδίπους επί Κολωνό* που γράφτηκε το 406 και παίχτηκε μετά το θάνατό του, στα 402 ή 401. Το σατυρικό δράμα *Ιχνηυαί*, που σχετικά πρόσφατα ανακαλύφτηκε, μένει αχρονολόγητο. Όσο για τα χαμένα έργα του, διαθέτουμε αδέσποτους μονάχα στίχους. Μια βαθμιά ιδέα για το σύνολο της παραγωγής του μας δίνουν 74 τίτλοι,

που κι αυτοί δεν ξέρουμε πόσο είναι γνήσιοι. Μερικοί από αυτούς συγγενεύουν μυθολογικά κι άλλοι δίνουν εντύπωση ενιαίας τριλογίας. Μα αυτό είναι πιότερο εξαίρεση στο Σοφοκλή, παρά κανόνας, γιατί ο ίδιος κατάργησε το έθιμο του ενιαίου μύθου στις τετραλογίες, θεσπίζοντας το *δράμα προς δράμα σκηνοθεσθαι*. Η συμβολή του αυτή στα θεατρικά ήθη είναι μια απ' τις πολλές που αναφέρονται. Οι άλλες: (1) Πρόσθεσε τον *τρίτο υποκριτή* στο δεύτερο του Αισχύλου και στον πρώτο του Θέσπη, δίνοντας έτσι πλατύτερα περιθώρια στη διαλογική ανάπτυξη των επεισοδίων. (2) Στο μουσικό τομέα, εγκαινίασε το παθητικό κι οργανιστικό *Φρόγιο μέλος*, που βασικό του όργανο ήταν ο αυλός. (3) Καθιέρωσε μόνιμα το *δεκαπενταμελή* Χορό. (4) Ενδιαφέρθηκε για τη *σκηνογραφία*, καθιερώνοντας σκηνικό κτίριο, λογείο, θεολογείο, ζωγραφικούς πίνακες κ.λπ. στη θέση του αφηρημένου τοπίου που είχανε για φόντο οι αρχικές παραστάσεις του Αισχύλου. (5) Κατάργησε τον παραδοσιακό συνδυασμό Ποιητή και Πρωταγωνιστή στο ίδιο πρόσωπο. Ενώ στο ξεκίνημά του είχε διακριθεί σαν ηθοποιός και χορευτής, παίζοντας κιθάρα στο *Θάμνηρη* και τότε στη *Ναυοιά*, έπαψε κατόπι να συμμετέχει ο ίδιος στις παραστάσεις εξαιτίας της «μικροφωνίας» του. (6) Έδωσε ιδιαίτερη σημασία στην ιδιο-

συγκρασία και την ψυχολογία του δραματικού ήρωα, χαρακτηρίζοντας την προσωπικότητά του ακόμα και «εκ μικρού ημισιχίου ή λέξεως μιας». Δεν είναι άλλωστε τυχαίο το γεγονός πως οι ήρωες του Σοφοκλή ενηλικίζονται μαζί με το συγγραφέα τους: στα νεανικά του χρόνια χορεύει τη Ναυσικά, στην κυρίαρχη ωριμότητα ταυτίζεται με το Τύραννο της Θήβας, στο φθινόπωρο αντικρίξει το θάνατο με το χαροπάλεμα του Ηρακλή και τέλος, ασπρομάλλης, γυρεύει τις πύλες του Άδη στον Κολωνό - για να τελειώσει τις μέρες του εκεί που είχε ο ίδιος γεννηθεί. Στάθηκε επίσης ο παινεμένος δημιουργός της «τραγικής ειρωνείας», και πολλές άλλες προσφορές του στην εξέλιξη της δραματολογίας προσφέρει η ανάλυση των έργων του. (Όσο για τη ρήση που του αποδίδει ο Αριστοτέλης πως έπλαθε τους ήρωές του «οίους δει ποιεῖν», ενώ ο Ευριπίδης παρουσίαζε τους δικούς του «οίοι εισίν», δε χρειάζεται να την πάρουμε κατά γράμμα, γιατί δεν είναι λίγες οι συγκεκριμένες περιπτώσεις που τη διαφεύδουν).

Στα περίπου εβδομήντα χρόνια που μαστόρεψε την τέχνη του θεάτρου, συναγωνίστηκε, νέος με τον Αισχύλο, γέρος με τον Ευριπίδη. Τους επηρέασε και τους δυο, μα κι άλλο τόσο δέχτηκε τη δικιά τους επίδρα-

ση. Στα πρώτα του έργα (*Αίας Ανπηρόν*) είναι αισχυλικός, στα στερνά του (*Τραχίνια*, *Φιλοκτήτης*) ευριπιδικός. Στη μέση του δρόμου, δίνει το άπαντο της προσωπικής του έμπνευσης με τον *Οιδίποδα τύραννο*. Αντίθετα με τους δυο συναδέλφους του, δεν αυτοξεορίστηκε ποτέ απ' την αγαπημένη του Αθήνα. Όταν, στα 406 έφτασε το μαντάτο πως ο Ευριπίδης πέθανε στη Μακεδονία, ο Σοφοκλής βγήκε μπροστά στο κοινό, με το Χορό του ντυμένο πένθημα, κι έπλεξε το εγκώμιο του μεγάλου του αντιπάλου. Τον ακολούθησε κι ο ίδιος μερικώς μήνες αργότερα. Σύμφωνα με μια εκδοχή, αιτία του θανάτου του ήταν η συγκίνηση που του προκάλεσε μια ανάγνωση της παλιάς του *Ανγήνης*, σύμφωνα με άλλη - πιο Διονυσιακή - ένα σταφύλι που του στάθηκε στο λαιμό. Θάφτηκε στη Δεκέλεια - και μαζί του η χρυσή εποχή της Αττικής Τραγωδίας. Ο κομικός ποιητής Φρόνιχος τον νεκρολόγησε επιγραμματικά σ' ένα του έργο:

*Μάστορ Σοφοκλής δε πολὺν χρόνον βιοῖς
ἀπέθανεν εὐδαίμων ἄνηρ καὶ δεβός
πολλὰς ποιήσας καὶ καλὰς τραγωδίας
καλῶς δ' ἐτελεύτησ' οὐδὲν ὑπομείνας κακόν.*

Σοφοκλής
ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ

ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 23 Σεπτεμβρίου 1991

Μετάφραση: Λεωνίδα Ζενάκος

Σκηνοθεσία: Διαγόρας Χρονόπουλος

Σκηνικά - Κοστούμια: Διονύσης Φωτόπουλος

Μουσική και Μουσική Διδασκαλία: Δημήτρης Παπαδημητρίου

Χορογραφία: Μαρία Χορς

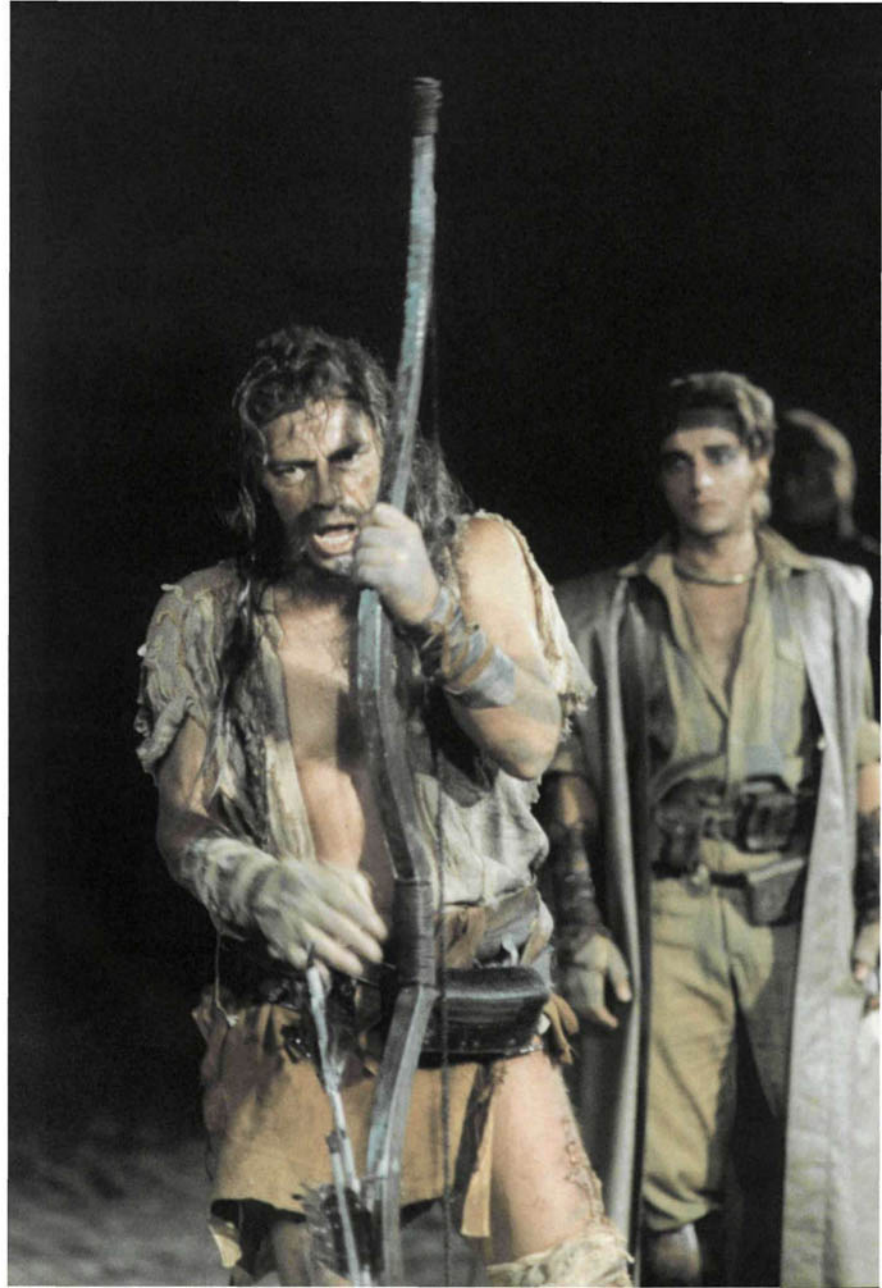
Βοηθός Σκηνοθέτη: Βάνα Μπλαζουδάκη

Χρήστος Καλαβρούζος (Οδυσσεύς - Έμπορος), Δημήτρης Λιγνάδης (Νεοπτόλεμος), Νίκος Κούρκουλος (Φιλοκτήτης), Δημήτρης Αρώνης (Ηρακλής), κ.ά.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ (στίχοι 1471)

Τραγωδία του Σοφοκλή, που νίκησε στα Διονύσια του 408 π.Χ. - η τελευταία χρονολογικά απ' τις σωζόμενες, Μόλο που δεν ξέρουμε τους προγενέστερους *Φιλοκτήτες* του Αισχύλου και του Ευριπίδη, είναι αρκετά φανερή εδώ η ευριπιδική επίδραση στην απεικόνιση της φυσικής οδύνης του ήρωα, στη συμβολική αναφορά σ' επίκαιρα πολεμικά γεγονότα (λ.χ. οι *Μήλοι διάλογοι* του Θουκυδίδη), στην όλη διαλεκτική, και, τέλος, στην εμφάνιση του Ηρακλή σαν *από μηχανής* Επίλογου. Στο έργο τούτο - όπως και στον, περίπου σύγχρονό του, *Ορέστη*, του Ευριπίδη - η χρησιμοποίη-

ση των *πριών* υποκριτών έχει φτάσει στην πιο τέλεια ωριμότητά της κι έχουμε ένα δυναμικό τρίπτυχο (Νεοπτόλεμος, Οδυσσεύς, Φιλοκτήτης) από διαλεγόμενους χαρακτήρες. Ο δραματικός μύθος αναφέρεται στο τόξο του Ηρακλή, που ο κουτσός (δαγκωμένος από φίδι) Φιλοκτήτης είχε κληρονομήσει και που, σύμφωνα μ' ένα χρησμό, θα εξασφάλιζε για τους Αχαιούς την πτώση της Τροίας. Ο Χορός αποτελείται από έλληνες ναύτες. Τόπος η Λήμνος,







ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ

Ω εσύ που μ' έκαψες σαν τη φωτιά,
εσύ που είσαι ο ίδιος ο φόβος, τεχνητή μισητέ φοβερής
πανουργίας τι μου' κανες

πώς μ' εξαπάτησες έτσι
Δεν ντρέπεσαι, άθλιε, που με βλέπεις,
εμένα που απάνω σου στηρίχτηκα
εμένα τον ικέτη

Μου πήρες τα όπλα, μου πήρες τη ζωή.
Δώσ' τα μου πίσω, σε ικετεύω,

δώσ' τα μου πίσω, σε ικετεύω, γιε μου.

Στο όνομα των πατρικών θεών,

μη μου στερήσεις την ζωή.

Αλί μου ο δόλιος. Ούτε μου μιλάει πια,
μόνο κοιτάζει αλλοῦ ποτέ δε θα τ' αφήσει.

Ω λιμάνια και κάβοι κι αγρίμια του βουνοῦ ὠ γκερμοί, δεν
ξέρω σε ποιον άλλο να μιλήσω, ακούτε εσείς το θρήνο μου,
εσείς, οι παντοτινοί μου σύντροφοι,
για τα ὅσα μου' κανε ο γιος του Αχιλλέα ορκίστηκε πως θα με
πάει στην πατρίδα μου, και με πάει στην Τροία
δόσαμε τα χέρια, κι αυτός μου πήρε τα ὅπλα τα ιερά του
Ηρακλή του γιου του Δία και τα κρατάει.

Θέλει να με δείξει στους Αργείους,
λες κι έπιασε και σέρνει με τη βία
άνθρωπο γερό και δεν καταλαβαίνει
ὅτι σκοτώνει πεθαμένο, σκιά καπνοῦ και φάντασμα.

Μα δε θα μ' έκανε καλά αν ήμουνα γερός
αφοῦ κι έτσι που είμαι, μόνο με μπαμπεσιά...

Τώρα ὅμως την έπαθα ο δῆσμοιρος

Τι μπορώ να κάνω

Δώσε μου τα.

Έστω και τώρα, δείξε ποιος είσαι.

Τι λες Σωπαίνεις

Δεν είμαι τίποτα ο δῆσμοιρος.

Αχ σπηλιά μου με τις δυο μπασιές,

θα μπω πάλι εκεί μέσα χωρίς ὅπλα

και χωρίς τροφή μέσα σ' αυτή την τρέπα θα μαραγκιάσω

μόνος κι οὔτε πουλί οὐτ' αγρίμι θα' χω μ' αυτά τα ὅπλα να

σκοτώνω, μόνο θα πεθάνω ο δόλιος
και θα γίνω τροφή γι αυτά που με τρέφαν.





Ζαν Ζενέ

ΟΙ ΔΟΥΛΕΣ

ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 6 Δεκεμβρίου 1991

Μετάφραση: Ουδυσσέας Ελότης

Σκηνοθεσία: Κοραής Δαμάτης

Επιμέλεια Σκηνικού Χώρου: Ιωάννα Παπαντωνίου

Κοστούμια: Λούης Γεράρδος

Μουσική Επιμέλεια: Ολυμπία Κυριακάκη

Αντιγόνη Βολάκου (Σολάντζ), Βέρα Ζαβιτσιάνου (Κλαίρη), Κατερίνα

Χέλημ (Κυρία)

ZAN ZENE

Γάλλος συγγραφέας με αμφірροπη και πολυυζητημένη προσωπικότητα στη ζωή και στην τέχνη. Γεννιέται παράνομα, η μάνα του τον παρατάει, αναθρέφεται από χωρικούς. Δέκα χρονά φυλακίζεται για κλοπή, δραπέτευει, πάει στη Λεγώνα των Ξένων. Στη δεκαετία '30-'40 αλητεύει σε διάφορες χώρες, πότε στον υπόκοσμο, πότε στο φρέσκο και σε κάποιο καλί γράφει τα πρώτα του πεζογραφήματα. Όπως ο Ζιντ καθιέρωσε τον Αντάμφ, έτσι ο Σαρτρ δίνει κύρος στο Ζενέ με το δοκίμιό του (παράλληλίζοντας τ' όνομα με του μίμου Άγιου Γενέσιου) *Ο όμιος Ζενέ, θεατρώος και μάστρωας* (1952). Στο θέατρο τον πρωτοπαρουσιάζει ο Ζουβέ με τις *Δούλες* (1947), ενώ στ' αναμεταξύ έχει γράψει και μια δραματική ανάμνηση φυλακής με τρία πρόσωπα, την *Υψηλή επιτήρηση* (*Βάρδια θενάτου*). Δώδεκα χρόνια αργότερα - όταν η πρωτοπορία με τον Ιονέσκο, τον Μπέκετ κ.ά. έχει γκρεμίσει πια τα αστικά ταμπού - θα 'ρθει η δόξα για το Ζενέ με τους *Νέγρους*, που σκηνοθετεί ο Ροζέ Μπλεν σ' ένα θεατράκι, με θίασο από μαύρους ηθοποιούς που υποδύονται - αποκρίτικα και συμβολικά - τους λευκούς. Τον ίδιο περίπου καιρό θα γίνει παγκόσμιος διάσημος με το αριστουργημά του *Το μπαλόνι* (1956) που ανεβάζεται

στο Λονδίνο απ' τον Πέτερ Τσάντεκ, στο Παρίσι απ' τον Πήτερ Μπρουκ, στη Νέα Υόρκη απ' το Χοσέ Κιντέρο κ.λπ. Στο Βερολίνο θα δει το φως το στερνό του θεατρικό έργο, *Τα παραβάν* (1961), που το αλγερινό θέμα του θα περάσει το φράγμα της γαλλικής λογοκρισίας μετά από πέντε χρόνια (Θίασος Ρενό-Μπαρρά, σκηνοθεσία Μπλεν). Τα έργα του παρουσιάζονται - με θρησκευτική σχεδόν μεγαλοπρέπεια - από σκηνοθέτες περιοχής, γέρους (Πισκάτορ) και νέους (Στρέλερ), σ' όλες τις χώρες. Κι ένα φανατικό διανοουμενίστικο κοινό άλλοτε τα ταυτίζει με το θέατρο του *παρόλου*, άλλοτε ηδονίζεται διακρίνοντας σ' αυτά τις σφαιριστικές φαντασιώσεις του Ντε Σαντ και του Αρτό, μα πάντα σχεδόν με την έκσταση του ποιμνίου σε μια «ιερόσυλη ιεροτελεστία».

Απ' τα 60 χρόνια ίσαμε το θάνατό του, ο Ζενέ προτίμησε αντί να γράφει θέατρο, να κάνει διαλέξεις στην Καλιφόρνια κι εράνους για τους Μαύρους Πάνθηρες. Το Εφ Μπι Αι φρόντισε για την απέλυσή του - αγνοώντας την καλύτερη δήλωση του ίδιου: «Δεν είμαι επαναστάτης, είμαι τυχοδιώκτης».





Εγγένιος Ιονέσκο

Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ ΠΕΘΑΙΝΕΙ

ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 18 Δεκεμβρίου 1992

Μετάφραση: Κώστας Σταματίου

Σκηνοθεσία: Κοραήs Δαμάτης

Σκηνικά - Κοστούμια: Απόστολος Βέττας

Μουσική Επιμέλεια: Ολυμπία Κυριακάκη

Βοηθός Σκηνοθέτη: Μαρία Σταματάκη

Γιάννης Ροζάνης (Φρουρός), Νέλλη Αγγελίδου (Βασίλισσα Μαργαρίτα), Μελίνα Βαμβακά (Ιουλιέττα),

Μιράντα Ζαφειροπούλου (Βασίλισσα Μαρία), Γιώργος Λέφας (Γιατρός), Γιώργος Μιχαλακόπουλος (Βασιλιάς Μπερανζέ), κ.ά.



ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΙΟΝΕΣΚΟ

Γάλλος θεατρικός συγγραφέας. Γεννήθηκε στο Βουκουρέστι από Ρουμάνο πατέρα και Γαλλίδα μητέρα και εγκαταστάθηκε από το 1938 στο Παρίσι. Επιδόθηκε στο θέατρο σε σχετικά μεγάλη ηλικία, αλλά γρήγορα έγινε θεμελιωτής - μαζί με τον Σάμουελ Μπέκετ κ.ά. - του «Θεάτρου του Παράλογου» («Théâtre de Γ absurde»), που στάθηκε ένα από τα πιο «ανατρεπτικά» κινήματα της άμεσα μεταπολεμικής σκηνης. Ξεκινώντας απ' την αδυναμία επικοινωνίας των ανθρώπων, ο Ιονέσκο σαρκάζει τη διαστροφή και την καταστροφή της γλώσσας, της συμπεριφοράς, της λογικής, ιδιαίτερα στην καθημερινή ζωή του μέσου ανθρώπου των μεγαλουπόλεων. Ζωή νευρσπαστου, χωρίς νόημα, χωρίς σκοπό, χωρίς δικαιοσύνη, πνιγμένη στην ασυμμετρία και την κοινοτοπία, στη βιοτική ανάγκη και την αφυδάτωση ακόμα και των πιο βασικών ψυχικών και πνευματικών εκδηλώσεων. «Ο λόγος δεν μπορεί πια να εκφράσει τις σκέψεις, επειδή σκέψεις δεν υπάρχουν... οι άνθρωποι δεν έχουν τίποτα προσωπικό να πουν, επειδή ουσιαστικά δεν υπάρχουν».

Στα πρώτα του έργα - όλα μονόπρακτα - ο Ιονέσκο μυκτηρίζει τους ακρογωνιαίους λίθους της κοινωνικής ζωής: το Γάμο, όπου οι σύζυγοι τόσο λίγο επικοινωνούν, ώστε κατανάνει να μην αναγνωρίζονται καν (*Η φαλαχρή τραγουδιότητα (La Cantatrice chauve)* 1949, παίχτηκε 1950)... την Παιδεία, με την ασυννενοησία, την αχρηστία της, το φονικό σαδισμό της (*Το Μάθημα, (La Leçon)*, 1950/1951)... την Οικογένεια, με τη συμφεροντολογία της και την αποπνικτική επιβολή της πάνω στα νεότερα μέλη της, που κι αυτά θα γίνουν όμοια της (*Ιάκωβος ή Η υποταγή, (Jacques ou La Soumission)*, 1950/1955) και η συνέχεια του *Το μέλλον είναι τα αβγά, (L' Avenir est dans les oeufs)*, 1951/1958). Το σημαντικότερο έργο του αυτής της περιόδου, *Οι καρέκλες (Les Chaises*, 1951/1952), διεκτραγωδεί τα όνειρα και τους «μύθους» των μικροαστών, τα «μεγαλεία» και τις «βασιλικές τιμές και παρουσίες», που ποτέ δεν έρχονται, αφήνοντας παντοτινά άδειες τις καρέκλες της αναγνώρισης. Τα έπιπλα πρωταγωνιστούν και στον *Καινόριο νοικάρη (Le Nouveau locataire*, 1953/1955), γεμίζοντας το διαμέρισμά του κι όλη την πόλη, σύμβολα του ασήκωτου όγκου της ύλης που δυναστεύει την εποχή μας. Παράλληλα, το μεσόκοπο ζευγάρι του *Αμεδαίος ή Ποός να το ξεφορτωθούμε (Amedée ou Comment s' en débarasser?*, 1953/1954)

συζητεί με το πτόμα του πεθαμένου ερωτά τους, που μεγαλώνει ολοένα και τελικά «πνίγει» τους γεννητόρες του.

Στο πρώτο πολύπρακτο έργο του Ιονέσκο *Δολοφόνος χωρίς αμοιβή (Tueur sans gages*, 1957/1959), κάνει την πρώτη του εμφάνιση ο πρώτος «ανθρώπινος» τύπος του, ο αγαθός Μπερανζέ, που βρίσκεται αντιμέτωπος με το μηχανοποιημένο κόσμο μας. Κι ενώ όλοι γύρω του αδιαφορούν για τους απαντωτές φόνους, αυτός πασχίζει ν' ανακαλύψει το δράστη και τελικά, σκοτώνεται απ' τον άγνωστο δολοφόνο - που είμαστε όλοι μας, με την αναισθησία και τον εγωισμό μας. Ο Μπερανζέ είναι ο ήρωας και του *Ρινόκερος (Rhinocéros*, 1958/1960), όπου οι φανατισμοί, η βία, η μαζική υστερία, οι ολοκληρωτισμοί, μεταμορφώνουν τους ανθρώπους σε θηρία. Για πρώτη φορά, όμως, ο συνειδητός άνθρωπος - Μπερανζέ αντιστέκεται στην επιδρομή της ομαδικής αποκτήνηωσης. Ο ίδιος «πρόαγεται» σε βασιλιά στο *Ο βασιλιάς πεθαίνει (Le Roi se meurt*, 1962), αλλά για ν' αντιμετωπίσει το πρόβλημα του θανάτου, να ζήσει την αγωνία μπρος στο τέλος της ζωής, τον τρόπο μπρος στο άγνωστο της ανευπαρείας. Αντίθετα, ο Μπερανζέ του *Ο πέζος στον αέρα (Le Piéton de l' air*, 1962/1963), αποχτά ξαφνικά την ικανότητα να πετάει και χάνεται στο άπειρο, απ' όπου ξαναγυρίζει, γερασμένος, αναγγέλλοντας έναν παγερό, «αποκαλυπτικό» κόσμο. Αλληγορική και *Η δίψα και η πείνα (Le Soif et la Faim*, 1965/1966), είναι μια ακόμα απόπειρα φυγής από τη βιοτική αθλιότητα. Αλλά με το *Παιχνίδι της σφαγής (Jeu de massacre*, 1968) ο Ιονέσκο ξαναγυρίζει στο θέμα του θανάτου και δραματοποιεί τον εξολοθρευμό μιας ολόκληρης πόλης (και του κόσμου όλου) από επιδημία ή τρόμο. Ο θάνατος και η τυραννία σφραγίζουν και τον *Μακμπέτ (Macbett*, 1972), που είναι, φυσικά, διασκευή απ' τον σαίξπηρικό *Μάκβεθ*.

Στην Ελλάδα, τα περισσότερα έργα του πρωτοπαίχθηκαν από το «Θέατρο Τέχνης».

Ο Ιονέσκο έχει γράψει και τα βιβλία - σχόλια *Σημειώσεις και αντισημειώσεις (Notes et contre-notes)*, *Ημερολόγιο σε θρόμματα (Journal en miettes)*, *Παρελθόν παρόν, παρόν παρελθόν (Present passe, Passe present)*, καθώς και μια συλλογή διηγημάτων, *Η φωτογραφία του συνταγματάρχη (La photo du Colonel)* και το μυθιστόρημα *Ο μοναχικός (Le Solitaire)*, 1973).





Αριστοφάνης

ΠΛΟΥΤΟΣ

ΗΡΩΔΕΙΟ 20 Αυγούστου 1994

Μετάφραση: Κώστας Γεωργουσόπουλος

Σκηνοθεσία: Σταμάτης Φασουλής

Σκηνικά - Κοστούμια: Γιώργος

Ασημακόπουλος

Μουσική: Σταμάτης Κραουνάκης

Χορογραφία: Βαγγέλης Σειληνός

Στίχοι: Αίνα Νικολακοπούλου

Μουσική Διδασκαλία: Ολυμπία Κυριακάκη

Βοηθός Σκηνοθέτη: Μίλτος Δημιούλης

Βοηθός Χορογράφου: Κατερίνα Αντωνάτου

Γιώργος Κιμούλης (Χρεμύλος), Γιώργος

Αρμένης (Καρίωνας), Δημήτρης Τσούτσης

(Πλούτος), Νίκος Μπουσοδόκος (Βλεψίδημος),

Σμαράγδα Σμυρναίου (Πενία), Μελίνα

Μποτέλλη (Γυναίκα), Γιώργος Μούτσιος

(Δίκαιος), Δημήτρης Αρώνης (Συκοφάντης),

Ντίνα Κώνστα (Γριά), Οδυσσέας Σταμούλης

(Νεανίας), Χρήστος Ευθυμίου (Ερμής),

Κώστας Κλεφτογιάννης (Ιερέας), κ.ά.





Ντούσαν Κοβάτσεβιτς
Ο ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΣΚΟΤΩΝΕΙ ΤΟ ΔΡΑΚΟ
ΘΕΑΤΡΟ ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ (ΡΕΞ)
 17 Φεβρουαρίου 1995

Μετάφραση: Γκάγκα Ρόσιτς
 Σκηνοθεσία: Μπράνισλαβ Λέτσιτς
 Σκηνικά - Κοστούμια: Ανδρέας Σαραντόπουλος
 Μουσική: Γκόραν Μπρέγκοβιτς
 Μουσική Διδασκαλία: Ολυμπία Κυριακάκη
 Βοηθός Σκηνοθέτη: Βάνα Μπλαζουδάκη
 Μαρία Κεχαγιόγλου (Κατερίνα),
 Μάνος Βασιόσης (Γαβρίλο), Νίκος Μπουσδούκος (Γιώργος Χωροφύλακας),
 Δημήτρης Ζακυνθίνος (Δάσκαλος),
 Νίκος Τζόγιας (Γιατρός), κ.ά.



Μπεν Τζόνσον

Η ΣΙΩΠΗΛΗ ΓΥΝΑΙΚΑ

KENTRIKH SKHNIH 17 Μαρτίου 1995

Μετάφραση-Διασκευή: Κωστής Βελιμέρας

Σκηνοθεσία: Διαγόρας Χρονόπουλος

Σκηνικά: Σίμος Καραφύλλης

Κοστούμια: Σίμος Καραφύλλης, Χριστίνα Παποδλία-Μπάργλου

Μουσική: Νίκος Κυπουργός

Χορογραφία: Ισίδωρος Σιδέρης

Γιώργος Λέφας (Ιππότης Σπίριτ), Τατιάνα Λύγαρη (Λαίδη Γιούλια),

Κώστας Ρηγόπουλος (Άρχοντας Μορόζος), Χρόνης Παυλίδης (Νταμπ,

Δούλος του Μορόζου), Κώστας Μπάλλας (Μπαρμέρης), κ.ά.

ΜΠΕΝ ΤΖΟΝΣΟΝ

Ο σπουδαιότερος ελισαβετιανός δραματουργός, μετά τον Σαίξπηρ και το Μάρλοου. Έχοντας αποκτήσει κλασική μόρφωση στο Κέμπριτζ και θεατρική πείρα σαν ηθοποιός, έγραψε μεγάλο αριθμό από έργα κάθε λογής: δύο τραγωδίες ρωμαϊκής εποχής *Σηήνος* και *Κατίνος* (που δεν παίζονται πια σήμερα), θεαματικές *Μάσκα*ς (σε συνεργασία με το σκηνογράφο Τινγκο Τξόδους) κι έμεινε αθάνατος με τις φαρσικές του σάτιρες, *Βολπόνε* (1606), *Η άδελφη γενναία* (1609), *Ο αλχημιστής* (1610), *Η μορφή του Βαρθολομαίου* (1614), κ.ά. Μια απ' τις πρώτες του επιτυχίες, *Ο καθένας με το χιούμορ του* (1599), καθιέρωσε την λεγόμενη *κωμωδία των χιμών*

(*humours*), όπου το κάθε πρόσωπο ανήκει σε μια ιδιαίτερα χαρακτηρισμένη ιδιοσυγκρασία (ο χολερικός, ο υπεραιμικός, ο φλεγματικός κ.λπ.). Στην ξακουστή «ποιητομαχία» ανάμεσα σ' αυτόν και τους συναδέλφους του, Ντέκκερ και Μάρστον - με σύμμαχό τους το Σαίξπηρ - έκανε την επίθεσή του με το *Ριμαδόρο* (1601) κι έγινε κωμικός στόχος στην απάντησή του Ντέκκερ με τη *Σατομοίσιγα*. Η δραστηριότητά του διακόπηκε από δύο παραμονές του στη φυλακή - τη μία γιατί σκότωσε κατά λάθος έναν ηθοποιό και την άλλη για τα καυστικά του σκόμματα ενάντια στο πολιτικό κατεστημένο.









ΜΙΝΩΣ ΒΟΛΑΝΑΚΗΣ

Σπούδασε τη θεατρική τέχνη με δάσκαλο τον Κάρολο Κουν, για το θέατρο του οποίου μετέφρασε πολλά έργα του αμερικανικού ρεπερτορίου (*Η ζωή με τον πατέρα*, *Η μικρή μας πόλη* του Θόρντον Ουάιλντερ κ.ά.). Γρήγορα στράφηκε στη σκηνοθεσία και ευδοκίμησε αρχικά σε πανεπιστημιακά θέατρα της Μεγάλης Βρετανίας και των ΗΠΑ (ως το 1960 περίπου) ανεβάζοντας μεταξύ των άλλων κωμωδίες του Αριστοφάνη και αρχαίες τραγωδίες, πολλές από τις οποίες μετέφρασε στα αγγλικά ο ίδιος. Οι πρώτες σκηνοθεσίες του στην Ελλάδα έγιναν στο Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος και είχαν μεγάλη επιτυχία (*Περυμένοντας τον Γιοτό* του Μπέκετ - πρώτη παράσταση έργου του συγγραφέα στην Ελλάδα - κ.ά.). Αργότερα συνεργάστηκε κατά περιόδους με ιδιωτικούς θιάσους και προσωπικούς (*Μπαλόνι* του Ζενέ, θίασος Βεργή, *Βουσανόητος* του Τσέχοφ, θίασος Λαμπέτη, *Πρόσκληση στον πάγκο* του Ανούγ, θίασος Κούρκιουλου, *Εσθληροζίζουσες* του Αριστοφάνη, προσωπικός θίασος, κ.ά.).

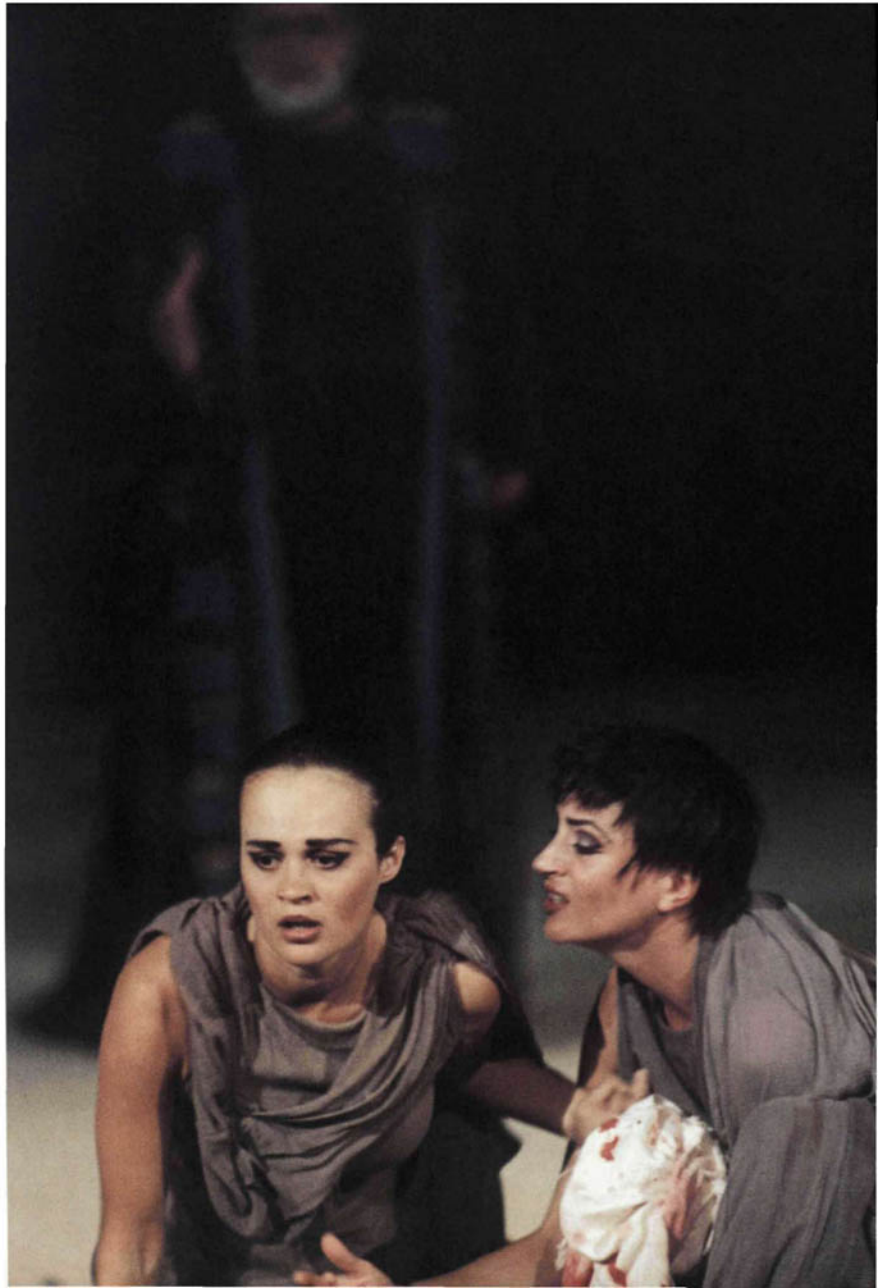
Από το 1975 ως το 1978 χρημάτισε γενικός διευθυντής του Κρατικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδος, το οποίο οδήγησε σε μια περίοδο σημαντικής καλλιτεχνικής προσφοράς. Σκηνοθέτησε με μεγάλη επιτυχία το έργο του Μπρεχτ *Ο Πούνπλλα και ο δούλος του Μάττ*, με το Δ. Παπαμιχαήλ, τη *Συλλογή* του Πίντερ και τις τραγωδίες *Ηλέκτρα* του Σοφοκλή με την Άννα Συνοβινού και *Μήδεια* του Ευριπίδη με τη Μελίνα Μερκούρη, όλα σε δικές του μεταφράσεις. Σημαντική ήταν επίσης η σκηνοθεσία του στους *Αρθουμένους* του Κανέντι - πρώτη επίσης γνωριμία του ελληνικού κοινού με το μελλοντικό νομπελίστα.

Ο Βολανάκης συνέλαβε την ιδέα των «Γιορτών των Βράχων» και

από το 1982 την υλοποίησε⁷ πρόκειται για μια φιλόδοξη προσπάθεια να αποκεντρωθεί το θέατρο με τη διαμόρφωση φυσικών αμφιθεάτρων (νταμάρια, ορυχεία) σε χώρους πολιτιστικών εκδηλώσεων με συναυλίες, μπαλέτα και θεατρικές παραστάσεις. Τον ίδιο χρόνο ανέβασε με το Εθνικό Θέατρο τον *Οιδίποδα Τύραννο* του Σοφοκλή, σε δική του μετάφραση και με το Νίκο Κούρκιουλο στον επόνυμο ρόλο. Την ίδια παράσταση παρουσίασε στις «Γιορτές των Βράχων» το καλοκαίρι του 1983.

Ο Βολανάκης είναι ένας βαθύς γνώστης του *θέατρου* με ευρεία μόρφωση και προοδευτικές απόψεις. Ως σκηνοθέτης συλλαμβάνει τις παραστάσεις σφαιρικά και έχει την ικανότητα να επιβάλλει τις απόψεις του με πρόσφορα και ευφυή καλλιτεχνικά νόμιμα μέσα. Σπουδαίος δάσκαλος ηθοποιών, *επίμονος* και τελειοθής ελεγεργάζεται ως τις μικρότερες λεπτομέρειες το θέαμα. Ιδιαίτερα στην αρχαία κωμωδία και τραγωδία έχει συμβάλει με την αρχαιογνωσία του, τις εθνολογικές του ερμηνείες και την ψυχαναλυτική μέθοδο σε μια νέα οπτική της ερμηνείας των μεγάλων ποιητών. Οι μεταφράσεις του έχουν προσωπική άποψη, θεατρικότητα και ποιητική ευαισθησία.

Ο Βολανάκης κατέχει μια ξεχωριστή θέση στο σύγχρονο ελληνικό θέατρο με την τόλμη του, την εμμονή του και τη σοβαρότητα της δουλειάς του. Οι σκηνοθεσίες του δεν πέρασαν ποτέ απαρατήρητες και όταν αμφισβητήθηκαν αυτό έγινε σε ένα υψηλό επίπεδο που προήγαγε τους καλλιτεχνικούς προβληματισμούς και τις πνευματικές ζυμώσεις στο χώρο του ελληνικού θεάτρου.



Σοφοκλής**ΑΝΤΙΓΟΝΗ**

ΔΩΔΩΝΗ 5 Αυγούστου 1995

Μετάφραση: Μίνως Βολανάκης

Σκηνοθεσία: Μίνως Βολανάκης

Σκηνικά - Κοστούμια: Μίνως Βολανάκης, Νίκος Κασαπάκης

Μουσική: Μίρης Θεοδωράκης

Ενορχήστρωση: Δημήτρης Παπαγγελίδης

Μουσική Διδασκαλία: Μελίνα Παιονίδου

Βοηθοί Σκηνοθέτες: Μιχάλης Παπαμιχάλης, Τάσος Βασιλείου

Καριοφυλλιά Καραμπέτη (Αντιγόνη), Μαρία Κεχαγιόγλου (Ισμήνη),

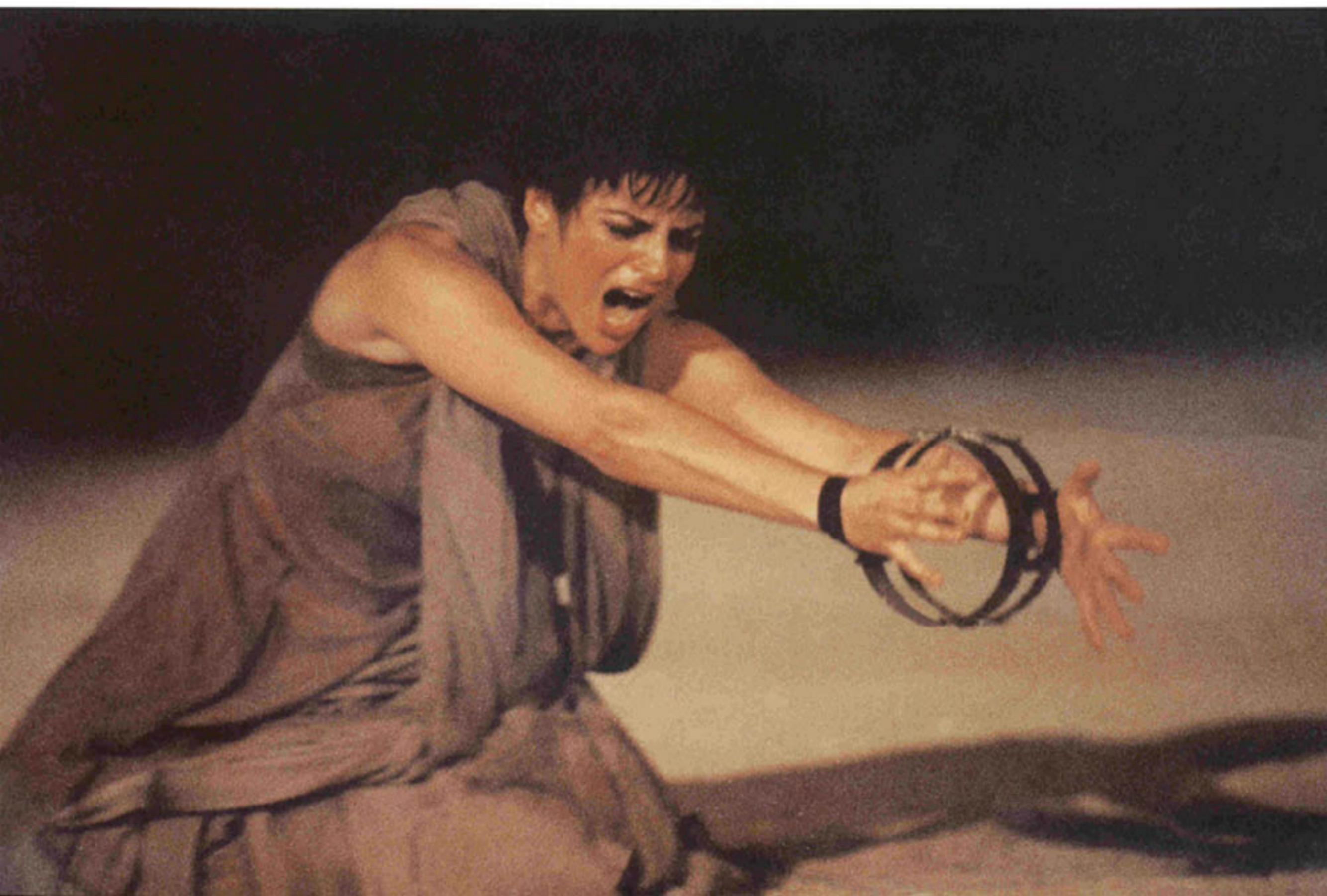
Κόστας Καζάκος (Κρέων), Νίκος Μπουσοδόκος (Φύλακας), Νέλλη

Αγγελίδου (Τειρεσίας), Κατερίνα Χέλμη (Ευριδίδη), κ.ά.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ (στίχοι 1352)

Τραγωδία του Σοφοκλή άγνωστης χρονολογίας - πιθανό η αρχαιότερη δική του που σώζεται (443-440). Η πληροφορία για τον ποιητή, σαν «ευδοκίμησαντα εν τη διδασκαλία της *Αντιγόνης*», μπορεί να σημαίνει πως το έργο νίκησε στο δραματικό διαγωνισμό. Δίχως ν' αποτελεί τριλογία με τους δυο *Οιδίποδες*, μας και διδάχτηκαν αργότερα, ανήκει στο Θηβαϊκό κύκλο τον ιδιαίτερα αγαπητό στο Σοφοκλή. Οι αρχαίοι σχολιαστές λογάριζαν την *Αντιγόνη* σαν μια απ' τις «κάλλιστες» τραγωδίες του, κι απ' ολόκληρο το ελληνικό δραματολόγιο είναι εκείνη που χάριξε μέσα στους αιώνες την πιο μεγάλη λαϊκή απήχηση. Η ταγμένη και ηρωική κόρη του Οιδίποδα, γεννημένη «για ν' αγαπάει κι όχι για να μισεί», κι ο αυταρχικός ορθολογιστής Κρέοντας δημιουργούν μια θεατρική σύγκρουση που δεν έπαψε ποτέ να συναρπάζει: σύγκρουση χαρακτήρων, ενισχυμένη από μια σημαντικότερη ηθικής μορφής σύγκρουση, ανάμεσα στο γραφτό και στον άγραφτο Νόμο - απαρχή κάθε επανάστασης. (*Πρόσωπα*: Αντιγόνη, Ισμήνη, Κρέων, Φύλαξ, Αίμων, Τειρεσίας, Άγγελος, Ευριδίδη, Εξάγγελος,

Χορός Θηβαίων γερόντων, *Τάσος* Θήβα, μπροστά στο παλάτι. *Χρόνος*: μετά τον πόλεμο των Επτά και τον αλληλοσκοτωμό των γιών του Οιδίποδα). Πρόκειται για το πιο πολυπαιγμένο αρχαίο έργο στα νεοελληνικά χρόνια. Μνημονεύονται παραστάσεις: του 1863, στην Πόλη (μετάφραση Ραγκαβή, με την Πιπίνα Βουασέρα), του 1867, στο Ηρώδειο για να γιορταστούν οι γάμοι του Γεωργίου Α' (με μουσική Μέντelson), του 1888, για τα εγκαίνια του νεώχτιστου Δημοτικού Θεάτρου (στην αρχαία ελληνική και μ' ένα φοιτητή στο ρόλο της ηρώιδας), του 1896, για τους Ολυμπιακούς Αγώνες (με μουσική του Θ. Σακελλαρίδη), του 1903, απ' τη Νέα Σκηνή του Χριστομάνου, με την Ειμαρμένη Ξανθάκη (Αντιγόνη) και την Κυβέλη (Ισμήνη). Η Κυβέλη θα ενοσαρκώσει τον κεντρικό ρόλο στα 1910 και η Μαρία Κοτοπούλη στα 1925, στο Ηρώδειο (σκηνοθεσία Ν. Παπαγεωργίου, παίζουν Ροντήρης, Μινωτής, Αποστολίδης και η Γεωργία Βασιλειάδη). Στην Επίδαυρο παρουσιάζεται για πρώτη φορά στα 1958 απ' το Εθνικό Θέατρο (με την Άννα Συνοδινού, σκηνοθεσία Μινωτή).









Η ηρωική κόρη του Οιδίποδα «γεννημένη ν' αγαπάει κι όχι να μισεί» αντιστέκεται στον αυταρχικό Κρέοντα κι αυτό δημιουργεί μια σύγχρονη που δεν έλαψε ποτέ να συναρπάξει.



Ιάκωβος Καμπανέλλης
ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΧΩΡΙΣ ΟΝΟΜΑ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 3 Δεκεμβρίου 1995

Σκηνοθεσία: Θανάσης Παπαγεωργίου
Σκηνικά - Κοστούμια: Νίκος Πολίτης
Μουσική: Μάνος Χατζιδάκις
Ενορχήστρωση: Νίκος Κυπουργός
Χορογραφία: Μαρία Αλβανού
Μουσική Διδασκαλία: Ολυμπία Κυριακίδη
Βοηθός Σκηνοθέτη: Γιάννης Αναστασάκης
Νόνικα Γαλήνεα (Βασίλισσα), Κώστας Ρηγόπουλος (Βασιλιάς), Μαρία Κωνσταντάρου (Φτωχομένα), Στέφανος Κυριακίδης (Δάσκαλος), κ.ά.





ΗΛΕΚΤΡΑ

Κόρη του Αγαμέμνονα και της Κλυταιμνήστρας, αδερφή της Ιφιγένειας, της Χρυσόθεμης και του Ορέστη, φανατικά προσηλωμένη στη μνήμη του δολοφονημένου πατέρα της («πλέγμα Ηλέκτρας») κι αποφασιστικός συντελεστής στη μητροκτονία του αδερφού της. Σαν μέλος της καταραμένης φαμίλιας των Ατρείδων, εισπράττει κι αυτή ένα μερίδιο δυστυχίας - και τελικά παντρεύεται τον σχεδόν άφρων Πυλάδη, το φίλο του Ορέστη. Αντίθετα απ' τα πιο πολλά πρόσωπα της ελληνικής Τραγωδίας, χρωσάει τη συναρπαστική μορφή της λιγότερο στη μυθολογία και πίοτερο στην φαντασία των δραματουργών. Δεν είναι τραγικό δημιούργημα της Μοίρας μονάχα, μα και του δικού της χαρακτήρα, όπως τον πλάσανε - ο καθένας με την προσωπική του τέχνη - οι τρεις κορυφαιοί τραγικοί του 5ου αιώνα. Στον Αισχύλο (*Χορηφός*, 458 π.Χ.), η συμβολή της αποτελεί μέρος της ομαδικής ιεροτελεστίας στο τάφο του Αγαμέμνονα και το μίσος για τη μάνα της επισκιάζεται απ' τον άγος του Ορέστη, του ταγμένου απ' το θεό Απόλλωνα εκδικητή. Στο Σοφοκλή (*Ηλέκτρα*, αμφιβολίες χρονολογίας 430-410), ολόψυχα δοσμένη στον αγώνα της για το δίκιο, αντιμετωπίζει ολομόναχη και μαρτυρική μια εχθρική μάνα και μια δειλή αδερφή - κι ο *κομμός* της για τον Ορέστη, που τον θαρρεί νεκρό, αποτελεί ένα απ' τα πιο συγκινητικά κατάλοιπα του αρχαίου θεάτρου. Στον Ευριπίδη (*Ηλέκτρα*, 413 π.Χ.) η αναμέτρησή της με τη Κλυταιμνήστρα υστερεί σ' έκταση και πάθος κι αφήνει κάποια περιθώρια για την συνταδιστή μας με το δίκιο της δεύτερης. (Δυνατή και σοφή, η ευριπίδικη Ηλέκτρα κάνει, πέντε χρόνια αργότερα, μια δεύτερη έντονη παρουσία στον *Ορέστη*, άξια τώρα στην αγάπη, όπως ήταν πρωτίτερα στο μίσος). Οι τρεις τραγικοί χτίζουν ανάμοια το επεισόδιο της *αναγνώρισης* Ηλέκτρας και Ορέστη. Μα κι ολάκερη η θεατρική *πρόξες* που πραγματεύονται οι τραγωδίες, η καθεμιά απ' το δικό της πρίσμα - *θηρσκευτικό*, καθώς είπαν, του Αισχύλου, *ψυχολογικό* του Σοφοκλή, *ηθικό* του Ευριπίδη - αποτελεί σπάνιο δείγμα συμφωνίας κι αντίθεσης των τριών μεγάλων του 5ου αιώνα πάνω στο ίδιο θεατρικό θέμα. (Στίχοι: *Χορηφός* 1076, *Ηλέκτρα* Σοφοκλή: 1510, *Ηλέκτρα* Ευριπίδη 1349). Πρόσωπα: Ηλέκτρα, Ορέστης, Κλυταιμνήστρα, Πυλάδης, Χορός από Αργίτισσες. Επίσης, στον Αισχύλο και το Σοφοκλή : ο Αίγισθος. Στον Αισχύλο και τον Ευριπίδη: Θεράπων και Άγγελος. Στον Αι-

σχόλο μονάχα: Τροφός. Στο Σοφοκλή μονάχα: Χρυσόθεμης και Παιδαγωγός. Στον Ευριπίδη μονάχα: Αυτουργός (ο άντρας της Ηλέκτρας) και οι *από μηχανής* Διόσκουροι επιλογίζουν. Τόπος: Άργος, ο τάφος του Αγαμέμνονα και - στον καινοτόμο Ευριπίδη - χωριάτικο καλόβι.

Η ευρωπαϊκή δραματουργία, στις ελληνολατρικές της εξορμήσεις, προτίμησε κατά κανόνα τις ερωτευμένες ηρωίδες σαν τη Φαίδρα, τις αγεγλικές σαν την Ιφιγένεια ή τις διαβολικές σαν τη Μήδεια. Οι παλιότερες γνωστές *Ηλέκτρες* είναι (α) του γάλλου Λαζάρ ντε Μπαίφ στα 1537, (β) τον επόμενο αιώνα, του αντίπαλου του Ρασίν, Ζαν Πραντόν, και (γ) το μεθεπόμενο, του αντίπαλου του Βολταίρου, Κρεμπτιγιόν. Ύστερα από μακρόχρονη αφάνεια, ξανάρχεται στην ημερήσια θεατρική διάταξη τον αιώνα της ψυχανάλωσης. Σύγχρονης εποχής *Ηλέκτρα*, τοποθετημένη σ' ένα ισπανικό μοναστήρι, είναι του Μπενίτο Πέρεθ Γκαλντός, και υστεριή απ' το πάθος της εκδίκησης η ηρωίδα του Χόφμανσταλ, που μελοποιήθηκε απ' το Ρίχαρντ Στράους. Στην τριλογία του Ο Νηλ *Το πένθος κυμαρίζει στην Ηλέκτρα* (1931), τα μυθικά πρόσωπα μεταφέρονται σε κάποια αμερικανική πολιτεία τον καιρό του Εμφυλίου Πολέμου. Οι Ατρείδες *ονομάζονται* Μάννον και είναι μια αρχοντική οικογένεια που, σαπίζοντας ηθικά, βαδίζει στην παρακμή της. Έξι χρόνια αργότερα, παίζεται στο Παρίσι η *Ηλέκτρα* του Ζιρωντού. Στην παραλλαγή τούτη - μοντέρνα, αλλά μ' αρχαία κοστούμια - η κόρη του Αγαμέμνονα δεν ξέρει με ποιον τρόπο πέθανε ο πατέρας της, προτού να το μάθει απ' τον Ορέστη. Μεταπολεμικά ο Σαρτρ θα δώσει με τις *Μήγες* (1945), τη στερνή αξιολογία ευρωπαϊκή προσφορά στο θεατρικό μύθο. Η Ηλέκτρα του, καθώς κι ο Ορέστης, αντιπροσωπεύουν τη λειότερη ανθρώπινη βούληση στη σύγκρουσή της με την οργανωμένη εξουσία.

Στα χρονικά της νεοελληνικής αναβίωσης των αρχαίων έργων, η Ηλέκτρα κρατάει μια απ' τις πρώτες θέσεις. Αξιοσημνούντετες χρονολογίες είναι η παράσταση του Ροντήρη (1936) με την Παξινόω και την Παπαδάκη, που παίζεται στο Ηρώδείο - και κατόπι ενθουσιάζεται το ευρωπαϊκό κοινό, στην πρώτη επίσημη περιοδεία του Εθνικού Θεάτρου. Η ίδια παράσταση ζωντανεύει για πρώτη φορά το Θέατρο Επιδαύρου (1938).



Σοφοκλής
ΗΛΕΚΤΡΑ
ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 5 Ιουλίου 1996

Μετάφραση: Γιώργος Χειμωνάς
Σκηνοθεσία: Λυδία Κονιόρδου
(με τη συνεργασία του Δημήτρη Οικονόμου)
Σκηνικά - Κοστούμια: Διονύσης Φωτόπουλος
Μουσική: Τάκης Φαράζης
Χορογραφία: Αποστολία Παπαδαμάκη
Μουσική Διδασκαλία: Μελίνα Παιονίδου
Φωτισμοί: Αλέκος Γιάνναρος
Αλέξανδρος Μυλωνάς (Παιδαγωγός), Μίλος Δημουλής
(Ορέστης), Λυδία Κονιόρδου (Ηλέκτρα), Τάνια Παπαδοπούλου
(Χρυσόθεμις), Ασπασία Παπαθανασίου (Κλυταιμνήστρα),
Στέφανος Κυριακίδης (Αίγισθος), κ.ά.









ΗΛΕΚΤΡΑ του ΣΟΦΟΚΛΗ

ΧΡΥΣΟΘΕΜΙΣ

Πάλι, Αδελφή μου, στην Εξώθυρα
 έρχεσαι και Φωνάζεις.
 Τόσον καιρό δεν έμαθες
 δεν Καταδέχτηκες να μάθεις
 να αντιστέκεσαι στην Μάταιη Οργή.
 Γνωρίζω καλά τον εαυτό μου.
 Πόσο πονάω με όλα αυτά !
 Αν έπαιρνα μια δύναμη
 σ' όλους θα φώναζα εκείνα που αισθάνομαι.
 Αλλά πρέπει στα Αντίξοα
 να κατεβάζω τα πανιά μου
 και να επιπλέω Προσέχοντας μην κάνω κάτι
 και προξενήσω κακό σε κανέναν.
 Έτσι θέλω κι εσύ να κάνεις
 Όσο κι αν το Δίκαιο δεν είναι αυτό που λέω -
 Το Δίκαιο είναι αυτό που λες εσύ.
 Όμως Αν θέλω να 'μαι ελεήθερη
 Πρέπει να Υπακούσω στην Εξουσία.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Είναι φοβερό να Ασεβείς προς τον Πατέρα
 και να ξεχνάς πως από αυτόν Εφάρωσες
 και μονάχα εκείνην που σ' εγέννησε να υπολογίζεις.
 Καμιά απ' όλες σου τις συμβουλές δεν είναι δικιά σου.
 Εκείνη σου τις δίδαξε.
 Επιτέλους διάλεξε τι σου συμβαίνει
 Ή ο νους σου είναι άρρωστος
 Ή είναι καλά και έχασες την μνήμη των δικών σου.
 Πώς μπορείς να λες σοβάρά
 πως αν είχες την δύναμη θα έδειχνες

το μίσος που τους έχεις.
 Αφού Εμένα που κάνω ό,τι δύναμαι για να τιμώρησω
 τον φόνο του Πατέρα μας
 Όχι μόνο δεν συνεργείς
 Αλλά και μ' εμποδίζεις.
 Τι θα μου μάθεις; Εγώ θα σου μάθω.
 Τι όφελος θα είχα αν έπαυα το Κλάμα ;
 Δεν ξω; Άθλια ναι. Αλλά όσο μου χρειάζεταιται.
 Τους ταράζω.
 Ίσως γι' αυτό με κάποια χαρά ριγήσει ο Πεθαμένος
 αν φθάνει η Χαρά ως Εκεί.
 Αλλά εσύ που λες πως τους μισείς - λες λόγια.
 Στα έργα είσαι με τους Πατροκτόνους.
 Εγώ όσα δώρα κι αν μούφερναν
 Από αυτά που εσύ φορείς και αστραφτοκοπάς
 Δεν θα τους υπηρετούσα.
 Να στρωθούν για σένα τα Στολισμένα τραπέζια.
 Να σε περιχύνουν οι Πολυτέλειες του βίου.
 Για μένα
 Μοναδική τροφή
 Χορτάρι στην ζωή μου ας είναι-
 να μη λυπάμαι.
 Να μου λείπουν τα τυχερά σου
 ούτε κι εσύ θα τα επιθυμούσες, αν είχες μυαλό.
 Εξαργύρωσες το όνομα του Υπέροχου Πατέρα
 με το όνομα της μάνας σου.
 Έτσι σε όλους παρουσιάζεσαι ανάξια:
 Να έχεις προδώσει πατέρα Σκοτωμένο
 και όλους σου τους φίλους.

Μετάφραση: ΓΙΩΡΓΟΣ ΧΕΙΜΩΝΑΣ



Η ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ. ΠΗΓΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ

Η Αθηναϊκή Επιθεώρηση γεννήθηκε το καλοκαίρι του 1894, όταν το ελληνικό Κομειδύλλιο διασταυρώθηκε ξαφνικά με ένα δείγμα του ευρωπαϊκού μουσικού θεάτρου της εποχής, την ισπανική ζαρζουέλα «Γκραν Βία». Το νέο θεατρικό είδος δεν διαμορφώθηκε μέσα από μια αργή εξελικτική πορεία πάνω στο σανίδι της ντόπιας σκηνής, αλλά ξεπήδησε, λίγο πολύ, ώριμο και συγκροτημένο, μια βραδιά, όπως η Αθήνα από το κεφάλι του Δια. Βέβαια, με την προοπτική που μας χαρίζει σήμερα ο χρόνος, μπορούμε να διακρίνουμε πως τον ερχομό Του τον είχαν προαναγγείλει διάφοροι οιονοί, μέσα στις δυο δεκαετίες που προηγήθηκαν. [...]

Εκείνο όμως κυρίως που φανερώνει πως η δημιουργία του νέου είδους είχε γίνει πια αναγκαία ήταν δυο τάσεις του νεοελληνικού θεάτρου που δυνάμωναν όλο και περισσότερο, όσο περνούσε ο καιρός. Η μια ήταν το δειλό ενδιαφέρον μερικών θεατρικών συγγραφέων για θέματα της επικαιρότητας. Η άλλη ήταν το αχόρταγο πάθος του κοινού για μουσική και τραγούδι πάνω στη σκηνή.

Η τάση για τη χρήση επίκαιρων θεμάτων στη συγγραφή των νεοελληνικών έργων εκδηλώθηκε πολύ δειλά στην αρχή και δεν μπορεί να πει κανείς πως προχώρησε με άλματα. [...]

Το πλησιέστερο προς την άμεση πραγματικότητα θεατρικό είδος παρέμενε η κωμωδία, και μέσα στο πλαίσιο της κωμωδίας αναπτύχθηκε η τάση επαφής με την επικαιρότητα. [...]

Το θέατρο πρόξας όμως [...] δεν ήταν ούτε το μοναδικό, ούτε το δημοφιλέστερο είδος θεατρικής ψυχαγωγίας στην Αθήνα του 19ου αιώνα. Από την εποχή του Όθωνα ακόμη, τα πιο εξελιγμένα από κοινωνική άποψη στρώματα του πληθυσμού προτιμούσαν το μουσικό θέατρο και σ' αυτό αφιέρωναν με ενθουσιασμό τις βραδιές τους, κάθε φορά που έφτανε στην πρωτεύουσα κάποιος ευρωπαϊκός θίασος όπερας ή οπερέτας. [...]

Σε σύγκριση με τις ψυχρές καθαρευουσιάνικες τραγωδίες, το μουσικό θέατρο καθιερώθηκε στη συνείδηση του κοινού σαν ένα προοδευτικό είδος τέχνης και η αποκλειστική του καιρό εκείνο ταύτιση του με την εξελιγμένη ευρωπαϊκή καλλιτεχνική κίνηση ενίσχυε αυτή την εντύπωση. Το μουσικό θέατρο ήταν «ευρωπαϊκό» με όλη τη σημασία που έδινε με επίθετο η ελληνική ηγετική τάξη των χρόνων εκείνων. Ερχόταν από τα με-

γάλα αστικά κέντρα της αναπτυγμένης Ευρώπης [...] και έφερνε μαζί του την ατμόσφαιρα του πολιτισμού τους. Η μουσική του δεν είχε την παραμικρή σχέση με την ανεπιθύμητη «βαλκανική» και «οθωμανική» μουσική παράδοση του τόπου, αλλά ούτε και με την άμουση ψευτοκλασική παιδεία των καθαρευουσιάνων, που αποτελούσε, μέχρι τη στιγμή, τη μοναδική εναλλακτική λύση στη λαϊκή παράδοση. [...]

Η μουσική σκηνή είχε την αίγλη της προοδευτικής ευρωπαϊκής προέλευσής της και τη γοητεία της συγκινησιακής ορμής της. [...]

Από εδώ κι εμπρός, θα εμφανιστεί στο ελληνικό θέατρο ένα νέο είδος, που θα οφείλει τη μεγάλη γοητεία του πάνω στις μάζες στο σατιρισμό θεσμών και προσώπων και ακόμη περισσότερο στην ξέγνοιαστη μελωδική μουσική του και στην χαλαρότητα της δομής του.

Οι πρώτες επιθεωρήσεις βρισκόταν, βέβαια, κάτω από την ισχυρή επίδραση του Κομειδύλλιου και αποτελούσαν κατά ένα τρόπο φυσική συνέχεια και προέκτασή του, μ' όλο που στην αρχή προβλήθηκαν σαν εναλλακτική λύση στο ξεπερασμένο αυτό είδος. [...]

Απ' το Κομειδύλλιο η Επιθεώρηση κληρονόμησε την πλοκή, που, αν και υποτυπώδης, εξακολουθούσε μέχρι το τέλος περίπου της δεκαετίας του 1920 να χαρίζει κάποια συνοχή στη ροή των ετερόκλητων σκηνών της. Κληρονόμησε επίσης τους χαρακτηριστικούς τύπους των επαρχιωτών με τις γραφικές ντοπιολαλιές τους. [...]

Κληρονόμησε, τέλος, την κλασική τρίπρακτη φόρμα της, που διατηρήθηκε περίπου όσο καιρό διατηρήθηκε και η κεντρική πλοκή.

Εκείνο που έκανε την Επιθεώρηση να ξεχωρίσει αμέσως στο ξεκίνημά της από το Κομειδύλλιο ήταν η διαμετρικά αντίθετη προοπτική της - το διαφορετικό της φρόνημα και ο διαφορετικός ιδεολογικός προσανατολισμός της. Έφερε στη θεατρική ζωή του τόπου μια καινούργια οπτική γωνία. Ο αθηναίος θεατής δεν αντικρίζει τα πράγματα σταθερά από τη σκοπιά της πόλης και θα τα κρίνει με τη νοοτροπία της πόλης - με βάση τις αξίες, τα ιδανικά και τις προκαταλήψεις μιας νέας αστικής συνείδησης. Δεν είναι τυχαίο, ούτε χωρίς σημασία, που η Επιθεώρηση χαρακτηρίστηκε από την πρώτη στιγμή «αθηναϊκή».





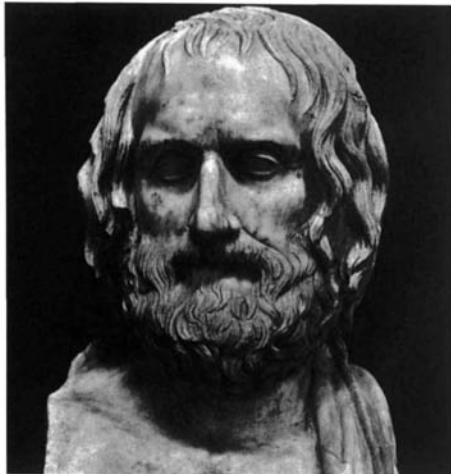




Θανάσης Παπαθανασίου - Μιχάλης Ρέππας
ΒΙΡΑ ΤΙΣ ΑΓΚΥΡΕΣ
ΘΕΑΤΡΟ ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ 20 Νοεμβρίου 1996

Σκηνοθεσία: Σταμάτης Φασουλής
 Σκηνικά - Κοστούμια: Γιώργος Ασημακόπουλος
 Μουσική: Γιώργος Μουζάκης, Γιώργος Κατσαρός, Ζακ Ιακωβίδης, Γιώργος Παπαδάκης
 Επιλογή αρχαικού υλικού και Μουσική Διεύθυνση: Γιώργος Παπαδάκης
 Διεύθυνση Ορχήστρας: Ανακρέων Παπαγεωργίου
 Μουσική Διδασκαλία: Μελίνα Παιονίδου
 Χορογραφία: Γιάννης Φλερό - Δημήτρης Παπάξογλου
 Φωτισμοί: Ελευθερία Ντεκό
 Βοηθός Σκηνοθέτη: Μελίτα Κούρκιουλου, Πέτρος Κοκόξης
 Κερασιά Σαμαρά (Ροζαλία), Εβελίνα Παπούλια (Φωφό Ρινάλη, Μαίρη Ντόλη, Κοπέλα στο «Αλακαλακούμπα», Κοπέλα στη «Χαρούμενη βδομάδα»), Ντίνος Αυγουστήδης (Λάμπρος Ρινάλης, Γιάννης Ροθύμος), Γιάννης Μπέζος (Ζανό), Νατάσα Μανίσσαλη (Θεατρίνα, Πιπίτσα, Σμάρω Μπιζάνη), Σία Κοσιανά (Θεατρίνα, Κορίτσι «στης νύχτας τη σιγαλιά», Κυρία Α' στα «κοντοφουστανάκια», Μπέλα, Θεατρίνα Α' στο «ε, ρε κόσμε, μια Βουλή», Κοπέλα με τα ραβασάκια, κοπέλα στο «Αλακαλακούμπα», κοπέλα Α' στη «χαρούμενη βδομάδα»), Κώστας Ευριπιώτης (Μαντάς, Γιώργος Σαράντος, Μεξιάνας), Τάνια Τρέπη (Τίτικα Βενιέρη, Καίτη Βίβα), Νίκος Μπουσοδόκος (Ηθοποιός στο «Σεισμογράφο», Περγιώτης), Βέρα Κροόσκα (Τζένυ), κ.ά.





ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Γιος του Μνήσαρχου και της Κλειτός, της αριστοφανικής «μανάβισσας». Τραγικός ποιητής της ανώτατης αττικής τριανδρίας - είκοσι περίπου χρόνια νεότερος απ' τον Σοφοκλή και σαράντα απ' τον Αισχύλο. Γεννήθηκε στη Σαλαμίνα - σύμφωνα μ' ένα θρόλο, τη μέρα της μεγάλης ναυμαχίας. Σύμφωνα μ' άλλο θρόλο, που δεν είναι απαραίτητο να τον δεχτούμε, έγραφε τα πιο πολλά έργα σε μια σπηλιά του νησιού, πικραμένος από την Αθήνα. Το παράξενο είναι πως, τόσο ο Αριστοφάνης που τον μεταχειρίζεται σαν κωμικό στόχο, όσο κι ο Αριστοτέλης που θα τον κρίνει στην *Ποιητική* του κατώτερο απ' τους δυο άλλους τραγικούς, επικροτούνε τη γνώμη της Αθήνας αυτής, που ποτέ δεν εκτίμησε τη ριζοσπαστική τέχνη και τα *κακά δαιμόνια* του Ευριπίδη όσο τους άξιζε - παραχωρώντας του μονάχα 5 πρώτα βραβεία στους τραγικούς διαγωνισμούς, πλάι στα τετραπλάσια περίπου του Σοφοκλή. Αντίθετα, οι αιχμάλωτοι Αθηναίοι της Σικελίας συγκρίνισαν - μας λέει ο Πλούταρχος - τους εχθρούς και σώσανε το τομάρι τους, τραγουδώντας στίχους του (416 π.Χ.). Μετά το θάνατό του, άλλωστε, θα υπερκελείσει τους πάντες σε δημοτικότητα. «Αν ήμουνα σίγουρος πως οι πεθαμένοι μιλάνε - θα πει ο κωμωδιογράφος Φίλημων - θ' αυτοκτονούσα για ν' ανταμώσω τον Ευριπίδη!» Έτσι, ο μέγας παραγνωρισμένος του 5ου αιώνα θα σταθεί παράδειγμα για μίμηση στους δραματούργους της Νέας Κωμωδίας, στους Αλεξάνδρινους, στους μιμογράφους, στο Σενέκα, Ισαμ τον Ραβίν, τον Γκαίτε κι άλλους πολλούς. Η μεταθανάτια τουή δόξα είναι κι ο λόγος που διατηρήθηκαν 18 έργα του, ενώ των άλλων δύο αρχιμαστών από 7 μονάχα. Τα έργα αυτά είναι το σατυρικό δράμα *Κυδαίωψ* και οι τραγωδίες: *Αλκίσις* (438), *Μήδεια* (431), *Εκθή* (430-425), *Ηρωίδεια* (430-422), *Ιππύλιτος* (428), *Ιων* (428-413),

Ανδρομάχη (420;), *Διέπδες* (420;), *Ηρακλής μανόμενος* (420-415), *Τροάδες* (415), *Ηλέκτρα* (414-413), *Ιφριγένεια εν Ταύροις* (414-409), *Ελένη* (412), *Φοίνισσα* (411-408), *Ορέστης* (408), *Ιφριγένεια εν Αυλίδι* (406) και *Βόσχα* (406). Τα δυο τελευταία διδάχτηκαν απ' το γιο του Ευριπίδη, δυο χρόνια μετά το θάνατο του ποιητή. Υπάρχει κι ο *Ρήσος*, που ποτέ φημολογείται σαν νεανική τραγωδία του Ευριπίδη (450) και ποτέ σαν πολύ μεταγενέστερη απομίμηση. Παρατηρούμε πως τα μισά περίπου ανήκουνε στο μυθολογικό κύκλο του Τρωικού Πολέμου και στις επιπτώσεις του στη δυναστεία του Άργους. Υπογραμμίζεται έτσι ένα απ' τα κυριότερα χαρακτηριστικά της ευριπιδικής δραματουργίας: η έγνοια της επικαιρότητας, που φέρνει παράλληλους ένα μυθικό πόλεμο μ' έναν πόλεμο πραγματικό και σύγχρονο. Γιατί απ' τους τρεις μεγάλους τραγικούς ο Ευριπίδης ήταν εκείνος που ένωσε πιο εντατικά τις συμφορές του εμφύλιου Πελοποννησιακού (431-404), μα κι εκείνος που έταξε σκοπό της ζωής του - όπως στον τομέα της Κωμωδίας ο Αριστοφάνης - τον έντονο αντιπολεμικό αγώνα. Κι αν δε δραματοποίησε την ίδια την επικαιρότητα (σαν το Φρόνιχο στις *Φοίνισσες* ή τον Αισχύλο στους *Πέρσες*), συναντάμε τον απόχο της σύγχρονης ιστορίας στη θεατρική του παραγωγή. Όσο για τα 90 χαμένα έργα που είναι πιθανό να 'γράφε, μας έχουνε μείνει μόνο οι τίτλοι. Ο Ευριπίδης άρχισε τη σταδιοδρομία του στα μισά του 5ου αιώνα - πιθανό την ίδια εποχή που ο Αισχύλος πέθανε στη Σικελία. Τα θεατρικά χρονικά θα τον προσέξουνε για πρώτη φορά στα 438, όταν δημιουργεί διπλό σκάνδαλο στα Διονύσια της χρονιάς εκείνης: αντικαταστάοντας το καθιερωμένο στις τετραλογίες *σατυρικό δράμα* με μια ιλαροτραγωδία, την *Αλκίσις*, κι εμφανίζοντας ένα δραματικό ήρωα κουτσό, ρακένδυτο και τρισάθλιο

στον *Τήλερο*. Απ' τη χρονολογία τούτη ξεκινάει ο περιβόητος «ρεαλισμός» που συνοψίζει τη θεατρική του προσωπικότητα και που δε θ' αφήσει ανεπηρέαστο το Σοφοκλή - μα ούτε κι αδιάφορη τη σαρκαστική Μούσα του Αριστοφάνη. (*Αχαρνείς*, *Θεομορφωδίζουσες* και *Βάτραχοι*). Ο ρεαλισμός του δεν έχει, βέβαια, καμιά σχέση με τη σημερινή έννοια του όρου. Αφορά πάντως την απομυθοποίηση που ο δραματουργός επιβάλλει στους τραγικούς του ήρωες κι άλλο τόσο στις Ουράνιες Δυνάμεις που κατεβαίνουν *από μηχανής* για να προλογίσουν ή να επιλογίσουν, τυπικά κι ακίνδυνα. Εχθρός του ανθρώπου στις περισσότερες τραγωδίες του δεν είναι πια ο Θεός, αλλά ο άνθρωπος. Γενικότερα οι νέες ιδέες του, όχι άσχετες με τη σοφιστική φιλοσοφία της εποχής, φτάνουν συχνά στην κατάλυση του ηθικού κατεστημένου - αλλάζοντας για το σκοπό αυτό ακόμα και τους πασιγνώστους μύθους. Νεωτερισμός του είναι επίσης η αποδοχή του ερωτισμού σαν κινητήριου *μοχλού* της Τραγωδίας (Μήδεια, Φαίδρα, Ελένη) που θα 'χει επίδραση και στο Σοφοκλή της τρίτης ηλικίας (Διάνειρα) και θα καθιερώσει τον Έρωτα σαν απόλυτο πρωταγωνιστή της μεταγενέστερης δραματουργίας. Οι καινοτομίες του στο περιεχόμενο του μύθου μεταβάλλουν και τη θεατρική φόρμα. Εξόν απ' τους πληροφορικούς Προλόγους και απ' τους *από μηχανής* Επιλόγους, θέσπισε και τις «μονωδίες» των υποκριτών, τη χρήση του ξυλένιου όστρακου στη μουσική υπόκρουση καθώς και το *Λόδιον μέλος*. Στη σκηνογραφία, τέλος, προχώρησε πέρα απ' το Σοφοκλή, κινητοποιώντας γερανοές κι άλλα μηχανικά μέσα, για ν' ανεβοκατεβάζουν θεαματικά θεούς και φαντάσματα. Μα εκείνο που ιδιαίτερα χαρακτηρίζει τη δραματική του παραγωγή είναι η κατάργηση της σοφοκλείας ισορροπίας ανάμεσα στα Στάσιμα και τα Επει-

σόδια - σε βάρος των πρώτων και σ' όφελος των δεύτερων. Ο ρεαλισμός του διαλόγου, - που συχνά γίνεται *πρόλογος* (παράδειγμα *Ορόστης*) - τονίζεται κι απ' την εντατική χρήση, όχι μονάχα της ξοηρής *σχομοθίας* που καθιέρωσε ο Σοφοκλής, μα και της *ανπλαθής* (της μοιρασιάς, δηλαδή, του στίχου σε δυο ομιλητές). Υπάρχουν, μάλιστα, περιπτώσεις που τα διαλεγόμενα πρόσωπα κάνουν την είσοδό τους στη μέση μιας αρχινομένης συνομιλίας (παράδειγμα *Αιόλας*). Αν προσθέσουμε σ' αυτά μια έμφυτη ροπή του Ευριπίδη στην αισθηματολογία - καθώς και τα «κουρέλια» που, κατά το λέγειν του Αριστοφάνη, φόραγε στους ήρωές του - γίνεται φανερό πως η κληρονομιά του φτάνει ίσαμε το «αστικό» και σε συνέχεια το «προλεταριακό» δράμα, που θα ταυτίσουν την έννοια του θεάτρου με την άκρατη μίμηση της καθημερινής ζωής. Χάρη σ' αυτόν έχει συντελεστεί, ίσαμε το βασίλειο του Σου αιώνα, μια τεράστια - καλή ή κακή, αδιάφορο - εξέλιξη.

Στα Λήνιαια του 405, ο *πιοχοσιός* και *μηχανοσιός* Ευριπίδης εμφανίζεται για στερνή φορά σαν κομικό πρόσωπο, στους *Βατράχους*. Ένας περίπου χρόνος έχει περάσει αφότου πέθανε στην Ξενιτιά, στη μακεδονική Πέλλα. (Σύμφωνα με μια αμφίβολη πληροφορία, τον φάγανε τα σκυλιά του βασιλιά Αρχέλαου, που τον φιλόξενούσε). Δυο χρόνια αργότερα. ένας απ' τους γιους του θα παρουσιάσει, την άπειχτη τριλογία του *Ιωγένεια εν Αιόλι*, *Αιχμέων εν Κορήθω*, *Βόσκει*, που κερδίζει πρώτη νίκη. Το επίγραμμα στον τάφο του: «Μνήμα μεν Ελλάς άπασα Ευριπίδου. Όστ'ά δ' ίσχει γη Μακεδών ή γάρ δέξ'ατο τέρμα βίου. Πατρίς δ' Ελλάδος Ελλάς Αθήναι' πλείστα δέ μούσαις τέρψας, εκ πολλών καί τόν επαινον έχει». (Θουκυδίδης).



Ενριπέδης

ΜΗΔΕΙΑ

ΔΩΔΩΝΗ 16 Ιουλίου 1997

Μετάφραση: Γιώργος Χειμωνάς

Σκηνοθεσία: Νικαίτη Κοντοέρη

Σκηνικά - Κουστόύμια: Γιώργος Πάτσας

Μουσική: Σαβίνα Γιαννάτου

Χορογραφία: Βάσω Μπαρμπούση

Φωτισμοί: Λευτέρης Παυλόπουλος

Μουσική Προετοιμασία: Ολυμπία Κυριακάκη

Δραματολογική Ανάλυση: Μαριλένα

Παναγιωτοπούλου

Βοηθός Σκηνοθέτη: Ιωάννα Μιχαλακοπούλου

Βοηθός Σκηνογράφος: Τότα Πρίτσα

Βοηθός Χορογράφος: Κατερίνα Χατζή

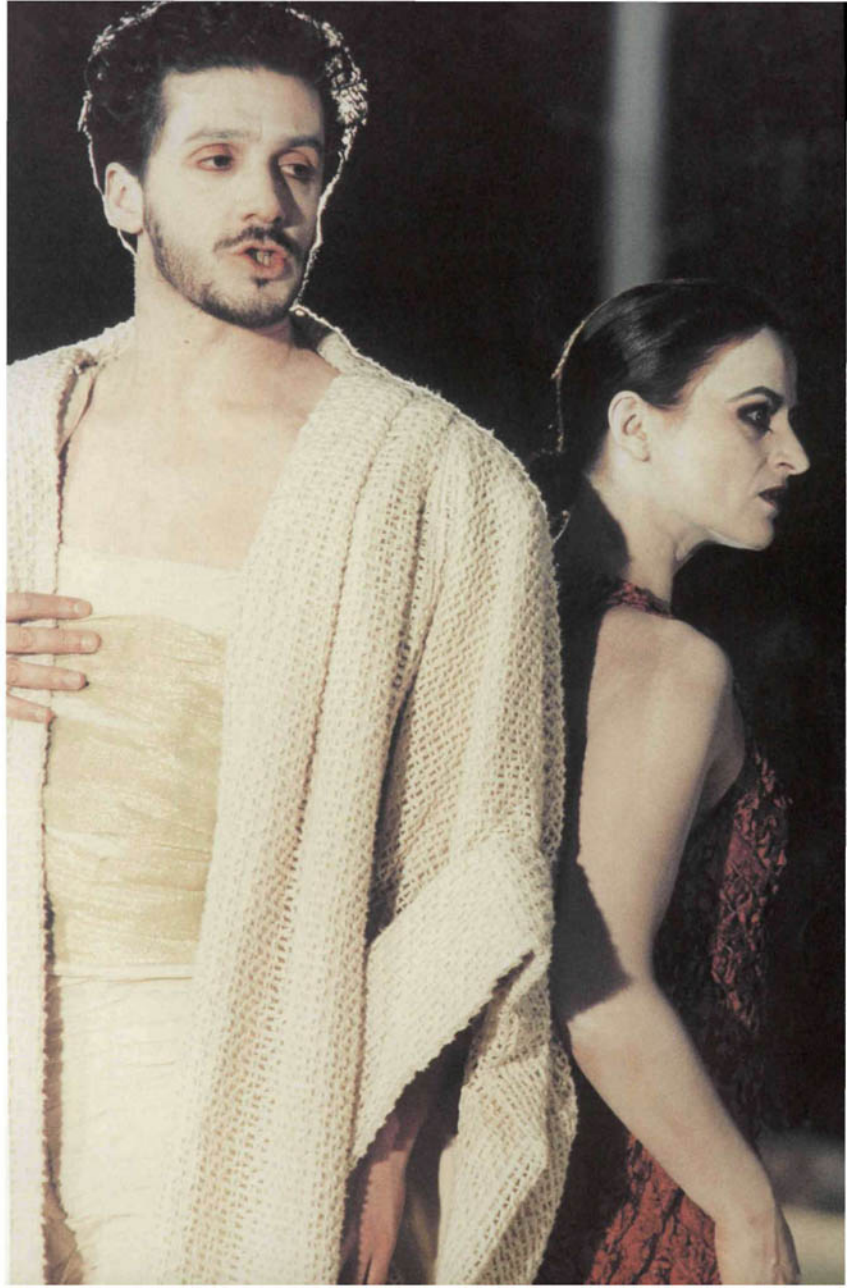
Καρουφυλλιά Καραμπέτη (Μήδεια), Μάγια

Λυμπεροπούλου (Τροφός), Λάξαρρος

Γεωργακόπουλος (Ιάσων), Άννα Μακράνη

(Άγγελος), Άρης Λεμπεσόπουλος (Βασιλιάς

Αιγέας), Γιάννης Νταλιάνης (Κρέων), κ.ά.

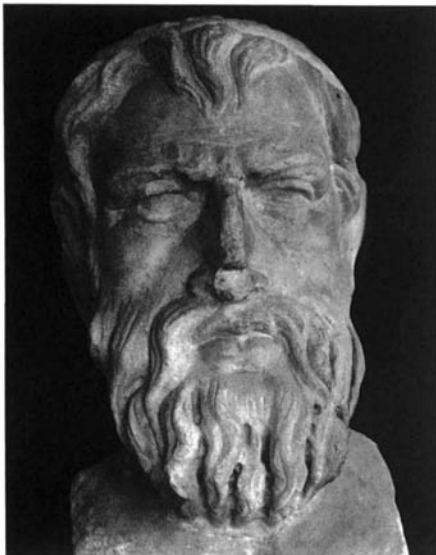












ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗΣ

Κωμικός ποιητής του 5ου αιώνα. Έζησε στην Αθήνα και στην Αίγινα. Είναι ο μόνος εκπρόσωπος της Αρχαίας Αττικής Κωμωδίας που απόφια έργα του φτάσανε σ' εμάς. Τοτό σημαίνει πως στάθηκε ο δημοφιλέστερος απ' όλους - όχι μονάχα στον καιρό του, μα και στα χρόνια των γραφιδών της Αλεξάνδρειας και του Βυζαντίου. Στην περίοδο της Νέας Αττικής Κωμωδίας τ' όνομα του Μένανδρου είχε επισκιάσει κάπως το δικό του. Απ' το Μένανδρο, ωστόσο, επιβίωσαν δύομισι κωμωδίες, ενώ του Αριστοφάνη έχουμε έντεκα - καθώς και πολλά αποσπάσματα από καμιά τριανταριά ακόμα. Γεννήθηκε στη μέση του αιώνα (γύρω στα 450 με 445 π.Χ.) κι άρχισε τη σταδιοδρομία του στις αρχές του Πελοποννησιακού Πολέμου με τους *Δαιταλείς* (427), κερδίζοντας δεύτερη νίκη στα Λήναια. Το θέμα τους, που θα το χρησιμοποιήσει και σ' άλλες κωμωδίες του (και που δεν έπαψε να 'ναι ίσαμε σήμερα επίκαιρο), ήτανε το χάσμα ανάμεσα σε πατεράδες και παιδιά. Τον επόμενο χρόνο ήρθε πρώτος στα Μεγάλα Διονύσια με τους *Βαβυλώνιους*, που αποτέλεσαν το ξεκίνημα της θεατρικής εκστρατείας του ενάντια στον πόλεμο, στους πολεμοκάπηλους και στους δημοκόπους, με κύριο στόχο το δημαγωγό Κλέωνα. Η κρατική εξουσία έκανε την αντεπίθεσή της, απαγορεύοντας στον Αριστοφάνη να ξαναπαίρει μένος στην μεγάλη γιορτή. Συνεχίζει τον αγώνα του στα λιγότερο επίσημα Λήναια, με τους *Αχαρνείς* (425) και αποσπάει την πρώτη νίκη από δυο δυνατούς συναδέλφους, τον Κρατίνο και τον Εύπολη. Τα νεανικά τούτα έργα - που μονάχα το τρίτο σώζεται - είχανε παρουσιαστεί

με το όνομα κάποιου Καλλίστρατου υπεθνυνο και για τη διδασκαλία τους. Τώρα, ωστόσο, ο Κλέωνας, είναι παντοδύναμος και μήτε ο Καλλίστρατος, μήτε κανένας ηθοποιός, επιθυμεί να τα βάλει μαζί του. Ο Αριστοφάνης ανεβάζει με το δικό του όνομα τους μαχητικούς *Ιπείς* (424), παίζοντας ο ίδιος - σύμφωνα πάντα με τ' αρχαία ανέκδοτα - το ρόλο του τρομερού Παφλαγόνα που συμβολίζει τον Κλέωνα. Κερδίζει την τρίτη του, κατά σειρά, πρώτη νίκη, με βασικό αντίπαλο τον Κρατίνο. Μα η φρονιμάδα τον συμβουλεύει ν' αφήσει προσωρινά κατά μέρος την πολιτική. Παρουσιάζει τις *Νεφέλες* (με τ' όνομα τώρα άλλου συνεργάτη, του Φιλωνίδη), μια τσουχερή παρωδία των Σοφιστών, που είχανε γεμίσει την Αθήνα με τα φροντιστηριά τους και τους ενσωματώνει όλους σε μια θεατρική φιγούρα: έναν κωμικό Σωκράτη. Είκοσι δύο χρόνια αργότερα, ο κωμιογράφος θα συκοφαντηθεί σαν υπαίτιος της καταδίκης - και του θανάτου - του μεγάλου φιλόσοφου. Μα και στην παράσταση των *Νεφελών* (423) οι κριτές αντιδρούνε, υποβιβάζοντάς τον στην τρίτη θέση και προσφέροντάς την πρώτη στο γέρο Κρατίνο που βρίσκεται στα στερνά του. Πάλι με τ' όνομα του Φιλωνίδη ο Αριστοφάνης δίνει στα Λήναια του 422 τους *Σφήκες* - σάτιρα της δικομανίας - κι έρχεται δεύτερος. Ωστόσο, τώρα πια είναι λεύτερος να διαγωνιστεί και στα Μεγάλα Διονύσια, γιατί ο Κλέωνας έχει σ' αναμεταξό πεθάνει. Εκεί παίζεται η *Ειρήνη* του - η θεατρική ουτοπία που συμφιλιώνει όλους τους Έλληνες - λίγους μήνες προτού γιορταστεί η πραγματική Ειρήνη του Νικία (421), μικρή ανάπαυλα

στα δεινά του πολέμου. Για επτά χρόνια δεν έχουμε καμιά απ' τις γνωστές μας κωμωδίες και ξαναβρίσκουμε τον Αριστοφάνη, στα 414, να διαγωνίζεται με δυο έργα. Δίνει στα Διονύσια τους παραμυθένιους *Όρνιθες* το ποιητικό του αριστούργημα (με τ' όνομα του Καλλίστρατου) και στα Λήναια το χαμένο *Αμφιπόρο* (με τ' όνομα του Φιλωνίδη), δίχως να εισπράξει καμιά πρώτη νίκη. Στα 411 παρουσιάζει την πολιτική *Λευστράτη* κι ένα χρόνο αργότερα τις λογοτεχνικές *Θεσμοφοριάζουσες*, με κωμικούς ήρωες τον Ευριπίδη και τον Αγάθωνα. Το αστιρικό του τόξο θα σημαδέψει και πάλι την Τραγωδία, στους *Βατρέχους* (405), ρίχνοντας πολλές σαΐτες στον Ευριπίδη, λιγότερες στον Αισχύλο και μήτε μια στο Σοφοκλή. Η κωμωδία τούτη θα κερδίσει στα Λήναια θριαμβευτική νίκη, όχι τόσο για το θέμα της, όσο για την Παράβασή της, που κάνει συγκινητική έκκληση στους Αθηναίους να μονοιάσουν. Το επόμενο γνωστό μας έργο - δεκατρία χρόνια αργότερα - είναι οι *Εκατησαύζουσες* (392), μια παρωδία του πλατωνικού «κομμουνισμού» της Πολιτείας. Διακρίνουμε στη φόρμα τους τις επιπτώσεις που είχε για το θέατρο η κατάλυση της Αθηναϊκής Δημοκρατίας στα 404. Απαγορεύτηκαν τα πολιτικά σκώμματα, περιορίστηκαν τα χορικά στάσιμα και καταργήθηκε η Παράβαση. Λίγο αργότερα στον *Πλούτο* (388), τη στερνή απ' τις γνωστές μας κωμωδίες, ο Αριστοφάνης φαίνεται να 'χει ολότελα προσαρμώσει στον καινούργιο σερμό, προσφέροντας μιαν αλληγορική φάραμα μ' έναν ασήμαντο Χορό - τυπικό δείγμα της *Μέσης* Αττικής Κωμωδίας. Τα δυο τελευταία του έργα - που

τα δίδαξε στο θέατρο ο γιος του Αραράς - ήταν ο *Αιολοσάων* (Αιολομάγερας) και ο *Κόκωλος* (βασιλιάς της Σικελίας που φιλοξένησε το Δαίδαλο). Με τα έργα αυτά - λένε οι αρχαίοι φιλόλογοι - ο γηραιός ποιητής «άνοιξε το δρόμο και της *Νέας* Κωμωδίας, που ακολούθησαν ο Μένανδρος κι ο Φιλίμονας». Απ' τη χαμένη αριστοφανική παραγωγή αναφέραμε τους *Δαιταλείς* τους *Βαβυλώνιους*, τον *Αμφίρασο*, τον *Αιολοσάωνα* και τον *Κόκωλο*. Από τίτλους κι αποσπάσματα, ξέρουμε και τα παρακάτω έργα: *Γεωργί, Κένταυρος, Προαγόν, Σηγάς καταλαυβένουσαι, Ανάγυρος, Γήρας, Πελαργί, Ήρωες, Ώραι, Λήναια, Δαναΐδες, Φοίνισσα, Δαίδαλος, Οικαδες* (φορητά καράβια), *Πολύδος* (μάντης μινωικής εποχής), *Τριφάλλης* (απ' το «τρις» και «φαλλός»), *Τηγησιαί* (τηγητιστές), *Γηρυονίδης* (ο αδαής), *Τελμησοίς* (ονειροκρίτες απ' την Τελμησό της Μ. Ασίας) και τα όχι σίγουρα: *Δις ναυαγός, Δράματα ή Νίφος, Νήσοι*. Μνημονεύονται επίσης: *Δεύτερη Νεφέλαι, Δεύτερα Ειρήνη, Πρότερος Πλούτος, Δεύτερος Αιολοσάων*, καθώς και μια συνέχεια της ευριπιδικής παρωδίας με τίτλο *Θεσμοφοριάζουσα*. Ο Αριστοφάνης πέθανε γύρω στα 385. Είχε αποδοθεί στον Πλάτωνα το νεκρώσιμο επίγραμμα: «*Αι Χάρτες πέμενος η λαβείν όπερ ουχί πεσείται διζόμενα, ψυχήν εύρον Αριστοφάνους*». Γεγονός είναι πάντως πως ο φιλόσοφος του αφιέρωσε έναν απ' τους σημαντικότερους ρόλους του *Συμπόσιου* - και μάλιστα ρόλο ολότελα αριστοφανικό.

Αριστοφάνης

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

ΔΩΔΕΚΗ 11 Ιουλίου 1998

Ελεύτερη απόδοση - Σκηνοθεσία: Κώστας Τσιάνος

Σκηνικά - Κοστούμια: Γιώργος Ασημακόπουλος

Μουσική: Δημήτρης Παπαδημητρίου

Χορογραφία: Έφη Καρακότσα - Κώστας Τσιάνος

Μουσική Διδασκαλία: Μελίνα Παιονίδου

Ενορχήστρωση - Επιμέλεια ορχήστρας: Γιώργος Γουάστωρ

Φωτισμοί: Σπύρος Κάρδαρης

Γιάννης Μπέζος (Διώνυσος), Πέτρος Φιλιππίδης (Ξανθίας), Δημήτρης

Ιωακειμίδης (Αιακός), Αλέξανδρος Μυλωνάς (Ευριπίδης), Νίκος

Μπουσοδόκος (Αισχύλος), κ.ά.











Αλέκος Σακελλάριος - Χρήστος Γιαννακοπούλος
ΜΑΚΡΥΚΩΣΤΑΙΟΙ ΚΑΙ ΚΟΝΤΟΓΙΩΡΓΗΔΕΣ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 15 Ιανουαρίου 1999

Σκηνοθεσία: Κώστας Τσιάνος
Σκηνικά - Κοστούμια: Ρένα Γεωργιάδου
Μουσική Επιμέλεια: Ιάκωβος Δρόσος
Φωτισμοί: Σπύρος Κάρδαρης
Βοηθός Σκηνοθέτη: Θόδωρος Κατσαφάδος
Γιόργος Λέφας (Παντελής), Πέτρος Φιλιππίδης (Στέλιος), Αθηνόδωρος
Προβόλης (Μπάμπια - Θανάσης), Δημήτρης Ζακυνθινός (Περδικοβλής),
Γιόργος Γαλίτης (Θωμάς), Μαρία Κωνσταντάρου (Θεία Παρασκευή), κ.ά.



Αριστοφάνης

ΟΡΝΙΘΕΣ

ΔΙΟΝ 17 Ιουλίου 1999

Μετάφραση: Α. Ροσόλυμος

Σκηνοθεσία: Κώστας Τσιάνος

Σκηνικά - Κοστούμια: Γιάννης Μετζικώφ

Μουσική: Δημήτρης Παπαδημητρίου

Χορογραφία: Κώστας Τσιάνος - Έλενα Γεροδήμου

Μουσική Διδασκαλία: Μελίνα Παιονίδου

Φωτισμοί: Σπύρος Κάρδαρης

Πέτρος Φιλίππιδης (Πεισθέταιρος), Σωτήρης Τζεβελέκος (Ευελπίδης),

Τρόφων Παπουτής (Δούλος Α'), Νίκος Μπουσοδόκος (Ποσειδών), κ.ά.

ΟΡΝΙΘΕΣ (στίχοι 1765)

Αλληγορική και ουτοπική κωμωδία του Αριστοφάνη, παιγμένη στα Εν Άσπει Διονύσια του 414, όταν είχε αρχίσει η αθηναϊκή εκστρατεία για την κατάκτηση της δωρικής Σικελίας. Υποβλήθηκε στο διαγωνισμό με τ' όνομα του Καλλίστρατου και πήρε δεύτερη θέση, μετά τους νικηφόρους *Κωμωκτές* του Αμειψία. Εικάζουμε μερικοί πως η παραμεθένια Νεφελοκοκκυγία του έργου συμβόλιζε τη μεγαλόνησο κι ο ήρωάς του, Πισθέταιρος ή Πειθέταιρος, τον Αλκιβιάδη (που, έστω κι αν τελικά δεν πήρε μέρος, στάθηκε υπέρμαχος του αποικιστικού ονείρου). Η παραβολή, ωστόσο, σκοπεύει γενικότερα. Ο Αριστοφάνης φαντάζεται με τι λογής τρόπους, όποιος κι ανόσιος, ένας τετραπέρατος Αθηναίος θα 'χε υποδουλώσει τα «κουτορνίθια» του οποιουδήποτε πρωτόγονου παραδείσου. Φτάνοντας - με τον πιο αδρανή σύντροφό του, Ευελπίδη - στη χώρα των πουλιών, ο λαοπλάνος ρήτορας Πισθέταιρος πείθει το φτερωτό λαό ν' απαρνηθεί θε-

οές κι ανθρώπους και να πάρει την εξουσία - με τελικό αποτέλεσμα τον πανέξυπνο αγώνα του ν' αναγορευτεί ο ίδιος βασιλιάς. Εξόν απ' τα ευτράπελα επεισόδια, την κοινωνική σάτιρα και την εξωτική της θεαματικότητα, η κωμωδία τούτη μπορεί να καυχηθεί και για τα ομορφότερα, στο *σύνολο* τους, ποιητικά Στάσιμα του Αριστοφάνη (Ξύπνημα της Αηδόνας, Δημιουργία του κόσμου κ.λπ.). Η Ευρώπη θαύμαζε πάντα το έργο, απ' την εποχή του Ρονοάρ που είχε διασκευάσει ένα μέρος και του Γκαίτε που το 'χε παραφράσει - ίσαμε του Ντυλλέν που το γνώρισε στους Παριζιάνους στα χρόνια του Μεσοπολέμου. Η Μαρίκα Κοτοπούλη το ανέβασε στα 1929 (σκηνοθεσία Σπύρου Μελά). Ο Κουν το δοκίμασε με μαθητές του Κολλεγίου στα 1933 κι αργότερα το δόξασε με το Θέατρο Τέχνης του στο Ηρώδειο (1959) και στην Επίδαυρο (συνεργασία Τσαρούχη, Χατζιδάκι και Ζουζούς Νικολούδη).











Σκηνοθεσία: Βαγγέλης Θεοδωρόπουλος

Σκηνικά: Αντώνης Δαγκιλιδής

Κοστούμια: Κλαίρ Μπρέισγουελ

Μουσική: Μαρία - Χριστίνα Κριθάρα

Επιμέλεια κίνησης: Αγγελική Στελλάτου

Φωτισμοί: Τάσος Ράτζος

Βοηθός Σκηνοθέτη: Μαρία Παπαλέξη

Βοηθός σκηνογράφου: Σωτήρης Στέλιος

Βοηθός ενδυματολόγου: Μαρία Κοκκίνη

Κώστας Γαλανάκης (Γερασιμάκης), Σωτήρης Τζεβελέκος (Θωμάς),

Κώστας Ρηγόπουλος (Δάριος Ρονκάλας), Σούλα Αθανασιάδου

(Ρονκάλαινα), Νίκος Ζορμπάς (Δραγανίγος), κ.ά.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΜΑΤΕΣΗΣ

Θεατρικός συγγραφέας, στιχουργός και μεταφραστής. Σύγχρονος και φίλος του Σολωμού, ανήκει στην Επτανησιακή Σχολή. Σπούδασε στην πατρίδα του, στο σχολείο του Αντωνίου Μαρτελάου, ελληνικά, ξένες γλώσσες και φυσικομαθηματικά. Αργότερα, ασχολήθηκε με τα κοινά και διακρίθηκε για τη συνετή του στάση ως δημοτικός σύμβουλος και έφορος του Ορφανοτροφείου Ζακύνθου. Το 1875 εγκαταστάθηκε στην Ερμούπολη της Σύρου, όπου και πέθανε.

Ο Μάτεσης έγραψε λυρικά και σατιρικά στιχουργήματα οσολωμικής τεχνοτροπίας, μετέφρασε δυτικούς ρομαντικούς, Έλληνες και Λατίνους κλασικούς αλλά το έργο χάρη του οποίου κατέχει σημαντική θέση στην ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας είναι το θεατρικό *Ο Βασιλικός*, που γράφτηκε στα 1829 - 30 και εκδόθηκε για πρώτη φορά στη Ζάκυνθο το 1859. Πρόκειται για ένα κοινωνικό δράμα σε πέντε πράξεις, που καθρεφτίζει τα ήθη και τις κοινωνικές συγκρούσεις ανάμεσα στη φεουδαρχική αριστοκρατία και την ανερχόμενη αστική τάξη των ταραγμένων, λόγω της παρακμής της Ενετοκρατίας, αρχών του 18ου αι. Το έργο του Μάτεσης διαφέρει, εξαιτίας της ρεαλιστικής του γραφής, της ζωντανής του γλώσσας και του θέματός του, τόσο από τα προηγούμενα του αρχαιότερα έμμετρα δράματα και κωμωδίες, όσο και από τα σύγχρονά του (τον *Οδοπύρο* λ.χ. του Παναγιώτη Σούτσου). Αλλά και σε σύγκριση με την ευρωπαϊκή θεατρική παραγωγή φαίνεται πρωτοποριακό, αφού εκείνη την εποχή δεν είχε ακόμη ακμάσει στη Δυτική Ευρώπη το ρεαλιστικό θέατρο με κοινωνικό πρόβληματισμό. Από άποψη δραματολογικής τεχνικής, παρουσιάζει μίαν απροσδόκητη για πρωτοδοκίμαστο συγγραφέα αρτιότητα: τέλεια δομή, σφιχτή δράση, ανοδική πορεία των συγκρούσεων, άρτια διαγραφική χαρακτηρισμόν, αυθεντική ατμόσφαιρα του περιγύρου.

Τα λιγυστά λυρικά ποιήματα του Μάτεσης δεν έχουν ιδιαίτερη πρω-

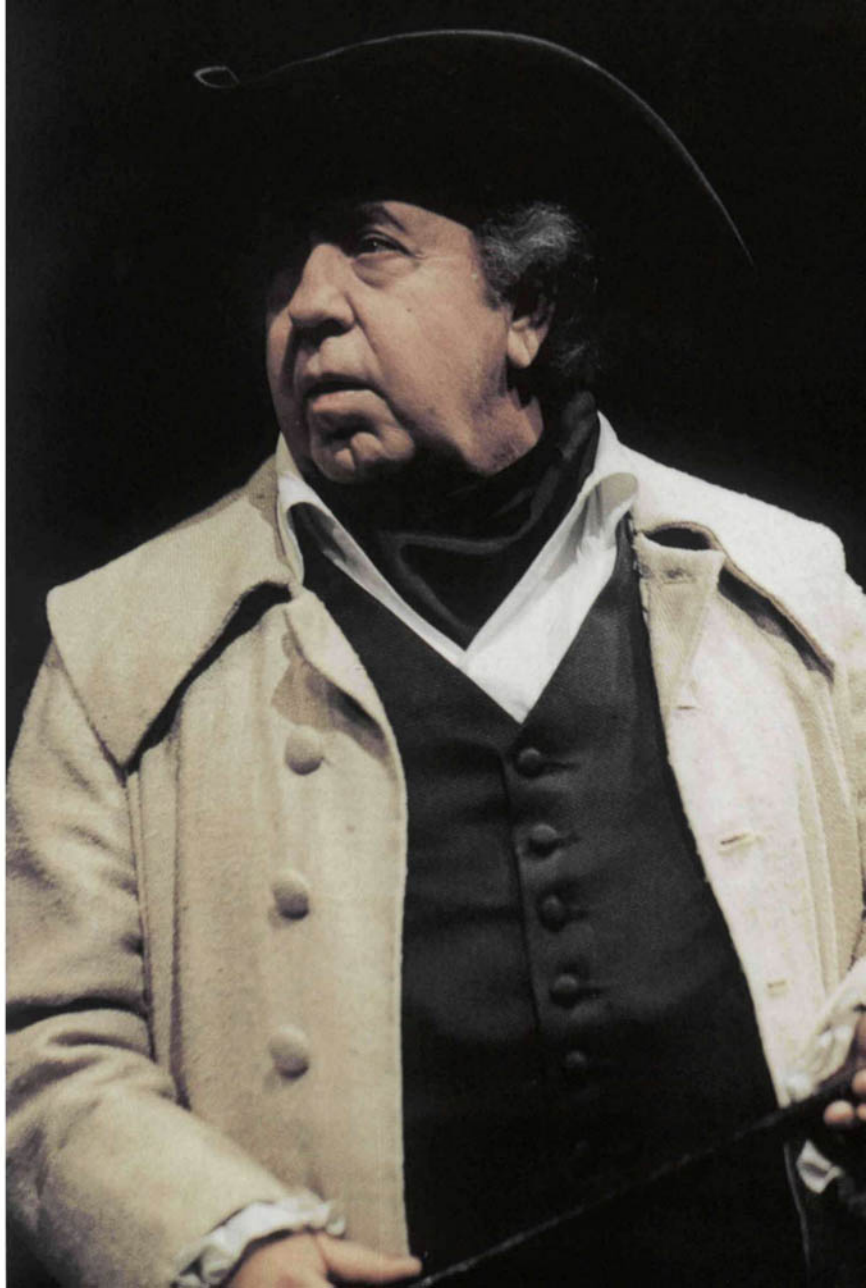
τοτυπία, τα θέματά τους είναι ερωτικά, ανακρέοντεια, δεν ξεφεύγουν από την τυποποιημένη αισθηματολογία του καιρού. Το λεξιλόγιό του είναι φτωχό και ακαλλιέργητο, κατάσπαρτο από λόγια στοιχεία και επτανησιακούς ιδιοματισμούς. *Ωστόσο*, δε λείπει η απλότητα, η συγκίνηση και κάποια στοχαστικότητα που χαρακτηρίζει ολόκληρη την επτανησιακή ποίηση. Τα πιο νωστώτα του λυρικά ποιήματα είναι τα *Ες Ρόδον* και *Ες τον θάνατον της ανεψιάς μου*. Τα σατιρικά του στιχουργήματα μιιάζουν επίσης με τα αντίστοιχα οσολωμικά. Σατιρίζουν συγκεκριμένα πρόσωπα και πράγματα της ζακυνθικής κοινωνίας χωρίς φιλοδοξία κάποιας γενικότερης κριτικής. Τέτοια είναι *Η Ανήγνωση του «Passio»*, *Οι Λιθακάπες Παροδία της ασπίδος του Αρχιλέως*, *Επιτάφιος του Λαχάνια*.

Οι μεταφραστικές του επιλογές είναι χαρακτηριστικές των λογοτεχνικών ενδιαφερόντων της εποχής. Μετέφρασε τους *Τόφους* του Ούγου Φόσκολου, το *Ελεγείο* του Τόμας Γκραίβ, αποσπάσματα από τον Όσσιαν, το *Χωμένο Παρόδειο* του Μίλτον. Επίσης Ανακρέοντα, Σαπφώ, Ευριπίδη, Βιργίλιο, Κικέρωνα και την κωμωδία του Τερέντιου *Η πεθερά*.

Ο Μάτεσης έλαβε μέρος στις συζητήσεις του καιρού του για τη γλώσσα, υποστηρίζοντας βέβαια τη δημοτική. Το 1823, ένα χρόνο πριν από το οσολωμικό *Διάλογο*, τον οποίο και γνώριζε πριν ακόμη δημοσιευτεί, έγραψε γραμματική της νεοελληνικής γλώσσας και *Πραγματεία περί γλώσσας*, που θα χρησιμοποιε ως πρόλογος σε συλλογή ποιημάτων, που τελικά δεν εκδόθηκε. Τα επιχειρήματα είναι τα ίδια με εκείνα του *Διαλόγου* και ως παραδείγματα εθνικής γλώσσας παραθέτει αποσπάσματα από τα δημοτικά τραγούδια, την κρητική λογοτεχνία, το Χριστόπουλο. Ο Μάτεσης, όσο ζούσε, δε δημοσίευσε ποτέ ποιητική συλλογή. Τα *Απαντί* του εκδόθηκαν με επιμέλεια και προλεγόμενά του Δε Βιάξη στη Ζάκυνθο το 1881.







'Αφρα Μπεν

ΤΟ ΚΑΡΝΑΒΑΛΙ ΤΟΥ ΕΡΩΤΑ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 20 Νοεμβρίου 1999

Μετάφραση: Γιώργος Δεπάστας

Σκηνοθεσία: Νίκος Μαστοράκης

Σκηνικά - Κοστούμια: Γιώργος Πάτσας

Κίνηση: Πέτρος Γαλλίας

Μουσική Επιμέλεια: Γιάννης Νένης

Φωτισμοί: Λευτέρης Παυλόπουλος

Βοηθός σκηνοθέτη: Ειρήνη Μουντραζίη

Συνεργάτης - Σκηνογράφος: Τότα Πρίτσα

Βοηθός ενδυματολόγου: Λία Ασβεστά

Κατερίνα Λέχου (Βαλέρια), Νίκος Χατζόπουλος (Ντον Πέντρο), Δημήτρης

Αλεξανδρής (Φρεντερικ), Άλκη Κούρκουλος (Μπελβίλ), Μηνάς

Χατζισάββας (Ουίλμορ), Σοφία Σείρλι (Αντζέλικα Μπιάνκα), κ.ά.

ΑΦΡΑ ΜΠΕΝ

Θεατρική συγγραφέας, πεζογράφος και ποιήτρια. Θεωρείται η πρώτη γυναίκα στην αγγλική ιστορία που ασχολήθηκε με τη λογοτεχνία επαγγελματικά. Γεννήθηκε στο Κεντ (οικισμ. ον. Ίσως Τζόνσον [Johnson]) και το 1663 επισκέφθηκε την τότε βρετανική αποικία Σουρινάμ στη Νότια Αμερική που της ενέπνευσε το σημαντικότερο έργο της. Τον επόμενο χρόνο, επιστρέφοντας στην Αγγλία, παντρεύτηκε τον Μπεν, έμπορο πιθανό ολλανδικής καταγωγής, ο οποίος πέθανε ύστερα από δυο χρόνια. Το 1666 προσλήφθηκε στην υπηρεσία του βασιλιά Καρόλου Β' και υπηρέτησε ως κατάσκοπος στην Αμβέρσα κατά τον Ολλανδικό Πόλεμο (1665-67), υποθετώντας το ψευδώνυμο «Astrea», με το οποίο αργότερα δημοσίευσε πολλά από τα ποιήματά της. Η θητεία της στην υπηρεσία αυτή υπήρξε ανεπιτυχής και γύρισε στην Αγγλία ταλαιπωρημένη και χωρίς χρήματα μέχρι που φελακίστηκε για τα χρέη της.

Το πρώτο της θεατρικό *Ο ανωρασπικός γάμος (The Forc'd Marriage)* παίχτηκε το 1670, και στη συνέχεια ακολούθησαν, ως το 1689, δεκατέσσερα άλλα. Σημαντικότερο είναι *Ο περιπλανώμενος (The Rover)* σε δυο μέρη, 1677 και 1681) που αναφέρεται στις περιπέτειες μιας ομάδας Άγγλων ιπποτών στη Νεάπολη και στη Μαδρίτη κατά την εξορία του Καρόλου Β'. Ο ήρωας Ουίλμορ, ένας ελευθεριάζων τύπος, λέγεται ότι απεικονίζει τον γνωστό ποιητή της εποχής Τζων Ουίλμοτ Ρότσεστερ αλλά προσομοιάει και με τον χαρακτήρα του αγαπημένου της Μπεν, Τζων Ουίλμ, διηγόρου και γιου του βασιλοκτόνου Τόμας Ουίλμ. Το έργο *Η κληρονομιά της πόλης (The City Heiress, 1682)* είναι μια σατιρική κωμωδία από τη ζωή του Λονδίνου, ενώ *Η τυχερή σύμπτωση (The Lucky Chance, 1686)* περιτρέφεται γύρω από το αγαπητό θέμα της Μπεν, τα δυσάρεστα αποτελέσμα-

τα από το γάμο από προξενικό αταίριαστων ατόμων. Όλα τα θεατρικά της διακρίνονται από ένα χωρίς σεμνοτυφίες τολμηρό χιούμορ.

Το 1684 κυκλοφόρησε η ποιητική της συλλογή *Ποιήματα σε διαφορετικές περιστάσεις (Poems upon Several Occasions)* και το 1688 τρεις τόμοι με πεζά. Παρά την επιτυχία που σημείωσαν τα θεατρικά της έργα, τα μυθιστορήματά της Μπεν έχουν μεγαλύτερη λογοτεχνική αξία. Ανάμεσά τους ξεχωρίζει το *Οροσκόμο, ή η ιστορία του παλατιανού σκλάβου (Oroonoko, or the History of the Royal Slave, 1688)*. Πρόκειται για μια ηρωική ιστορία αγάπης κατά τη διάρκεια εξέγερσης σκλάβων, που βασίζεται στις εμπειρίες της Μπεν από την επίσκεψή της στο Σουρινάμ. Το έργο αυτό έχει χαρακτηριστεί ως το πρώτο φιλοσοφικό μυθιστόρημα στην αγγλική λογοτεχνία θεματικά στρέφεται εναντίον της δουλείας και της χριστιανικής υποκρισίας. Δέκα επιπλέον μυθιστορήματα και ένα ακόμη θεατρικό της έργο δημοσιεύτηκαν μετά το θάνατό της.

Η Μπεν, εκτός από το λογοτεχνικό της έργο, είχε γίνει διάσημη και για τον εξαιρετικά ελεύθερο τρόπο ζωής της. Η αντίδρασή της για τη δουλοπρέπεια της γυναίκας προς τον άντρα και η μοιόμιμη ζωή της έκαναν τους κριτικούς να την αποκαλέσουν Γεωργία Σάνδη της Παλινόρθωσης και πρόδρομο του φεμινισμού. Πολιτικά υπήρξε ακραϊφής «Τόρ» (στηνηρητική) αλλά η έλλειψη τίτλου ευγενείας και κοινωνικής θέσης την έκαναν εύκολο στόχο για την πένα των κριτικών. Όπως όλοι οι θεατρικοί συγγραφείς της Παλινόρθωσης, η Μπεν παραγκωνίστηκε το 18ο αιώνα αλλά τα *Άπαντα*, που εξέδωσε ο Μόντακ Σάμμερς το 1915, αναξωπύρρωςαν το ενδιαφέρον για το έργο της.







Φεντερίκο Γκαρθά Λόρκα

ΓΕΡΜΑ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 25 Φεβρουαρίου 2000

Μετάφραση: Τζένη Μαστοράκη

Σκηνοθεσία: Κώστας Τσιάνος

Σκηνικά - Κοστούμια: Ιωάννα Παπαντωνίου

Μουσική: Γιώργος Χριστιανάκης

Χορογραφία: Κώστας Τσιάνος

Μουσική Διδασκαλία: Μελίνα Παιονίδου

Φωτισμοί: Σπύρος Κάρδαρης

Βοηθός Σκηνοθέτη: Μάρθα Φριντζίλα

Λυδία Κονιόρδου (Γέρμα), Στέφανος Κυριακίδης (Χουάν), Κώστας

Φαλεκάκης (Βίκτωρ), Μάρθα Βοώρτη (Κυρά των Αγρών), Μαρία

Κωνσταντάρου (Πρώτη κουνιάδα), κ.ά.

Ο ΛΟΡΚΑ ΚΑΙ ΟΙ ΡΙΖΕΣ ΤΟΥ

Θέμα του έργου είναι η ανικανοποίητη μητρότης. Η *Γέρμα* (που το όνομά της σημαίνει άγονη, στείρα, στέρφα) δεν περιμένει από τον άντρα της ούτε έρωτα, ούτε χρήμα περιμένει παιδιά. Όμως ο Χουάν δεν έχει τη φλόγα ν' ανάψει μέσα της μια καινούργια ζωή. Ο βοσκός Βίκτωρ, που θα μπορούσε να της χαρίσει την ευγυνία, γιατί έχει τη φυσική δύναμη της γης, που της ταιριάζει, δεν είναι δικός της. Ο άνδρας της, γεμάτος υποψίες, φέρνει μέσα στο σπίτι τους τις δύο αδελφές του να την παρακολουθούν. Η αγωνία της γυναίκας φτάνει σε υστερία. Κι έτσι, μια νύχτα που βρίσκονται με τον άνδρα της στο εξοκλήσι ενός αγίου γονιμικού - τελευταία της ελπίδα -, όταν της *ομολογεί* μ' έναν ανίερο σαρκασμό πως είναι ενθουσιασμένος που δεν έχει παιδιά, η Γέρμα σε μια εσωτερική έκρηξη της απογνώσεώς της τον πνίγει. Υπάρχει κι εδώ το θέμα του προδομένου έρωτος, μια ύβρις ανάλογη μ' εκείνη του *Ματωμένου γάμου*. Ό,τι δεν συναρμολογείται με το μυστήριο της φύσεως τιμωρείται σκληρά. Η Γέρμα είναι μια καταραμένη άγονη γη, γιατί ο έρωσ του αρσενικού που της έδωσαν γι' άντρα περιφρονεί τον μοναδικό σκοπό της ζωής, τη συνέχισή της. Μέσα στον Χουάν η Γέρμα βλέπει το παιδί της που δεν έρχεται. Και μέσα στην δεισιδαίμονη πανάρχαια καρδιά της πιστεύει ότι είναι ο άντρας που δεν αφήνει το παιδί της να βγει στο φως, γιατί δεν το επιθυμεί. Η Γέρμα δεν είναι μοιχαλίδα· γι' αυτήν μονάχα ένας άνδρας υπάρχει, ο άνδρας που ευλόγησε η εκκλησία για σύντροφό της, και γι' αυτό μονάχα

μια ελπίδα παιδιού, του δικού του. Κι όταν χάσει τη μόνη αυτή ελπίδα, σκοτώνει τον Χουάν, επιλέγοντας τραγικά: «Σκότωσα το παιδί μου». Στη *Γέρμα* διαπιστώνει κανείς μιαν έξαρση του δραματικού στοιχείου. Το θέμα δίνει χώρο σε εκτενέστερη ηθογραφική ανάλυση, εκθέτοντας το κύριο πρόσωπο σε πρόσφορη ψυχολογική ανατομία. Η σύγκρουση εδώ έχει τη φιλοδοξία της αναπτύξεως σε βάθος της τραγικής αντινομίας. Η ρήξη με την πραγματικότητα ηθοποιείται στη *Γέρμα* σε διανοητικότερο σχηματισμό απ' ό,τι στο *Ματωμένο γάμο*. Ο Λόρκα μας προσφέρει μια ψυχρή γυναίκα, μέσα στην οποία αντιτίθεται το πανάρχαιο γονιμικό αίτημα της ζωής με την απαγόρευση του απόλυτου χριστιανικού «πρέπει» επειδή δεν μπορεί να την συμβιβάσει κι ούτε να συμβιβασθεί με τον ψυχρό ορθολογισμό του ανδρός της, σκοτώνει - στην πραγματικότητα μέσα της - το αίτιο της συγκρούσεως, το πάθος της ελπίδας για το παιδί της. Η τάξη των πραγμάτων αποκαθίσταται κι εδώ με το θάνατο. Η προδομένη φύση εκδιήθηκε. Το λυρικό στοιχείο, τραγούδι και χορικά, συνοδεύουν, υπογραμμίζουν ή χρωματίζουν την εξέλιξη μιας δράσεως αυτόχρημα εσωτερικής, ψυχικής. Η πρόθεση του Λόρκα στη *Γέρμα* είναι ελληνικότερη, δηλαδή «τραγικότερη» απ' ό,τι στον *Ματωμένο γάμο*, υστερεί όμως απέναντι του σε δύο ουσιώδη στοιχεία: στην αντίληψη της ποιητικής ενότητας του συνόλου και στη θαυμαστά λιτή αμεσότητά του.

ΤΑΣΟΣ ΛΙΓΝΑΔΗΣ







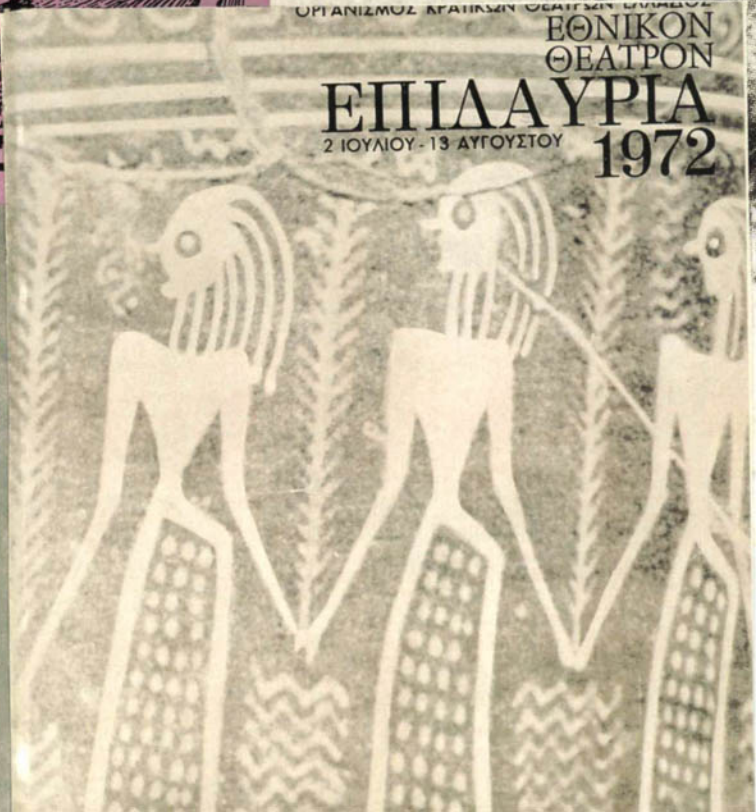




ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ



ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΘΕΑΤΡΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΘΝΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ
ΕΠΙΔΑΥΡΙΑ
2 ΙΟΥΛΙΟΥ - 13 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1972



ΙΟΝΕΣΚΟ **ΠΕΙΝΑ**
ΚΑΙ ΛΙΨΑ



εθν

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΘΕΑΤΡΩΝ
ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΘΝΙΚΟΝ
ΘΕΑΤΡΟΝ



ΠΑΡΑΣΤΑΣΙΟΛΟΓΙΟ

- Α' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (19 Μαρτίου - 30 Μαΐου 1932)
Διευθυντής: Ιωάννης Γρυπάρης (1932-1935)
1. ΑΓΑΛΕΜΝΩΝ
Μετάφραση Ιωάννης Γρυπάρης, σκηνοθεσία Φώτος Πολίτης, σκηνακή Κλεόβουλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, μουσική Μάρκος Βάρδαρης
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 19 Μαρτίου 1932
Κατίνια Ποζίνου (Κλυταιμηνστρά), Αιμίλιος Βέσσης (Αγαμέμνων), Μαίρη Σαγιάννου-Κατσιλά (Κασσάνδρα), κ.ά.
 2. Γρηγόριος Ξενόπουλος
Ο ΘΕΙΟΣ ΟΝΕΙΡΟΣ
Σκηνοθεσία Φώτος Πολίτης, σκηνακή Κλεόβουλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 19 Μαρτίου 1932
(Περιοδεία σε Πάτρα 1933)
Νίκος Παρασκευάς (Μόρμυρις), Χριστόφορος Νέζερ (Θράσος), Σασιφά Αλκαίου (Παιονή), κ.ά.
 3. Ουάλλιο Σαίξπηρ
ΟΥΛΙΟΣ ΚΑΙΣΑΡ
Μετάφραση Κώστας Καραβίνας, σκηνοθεσία Φώτος Πολίτης, σκηνακή Κλεόβουλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 30 Μαρτίου 1932
Νικόλαος Ροζάν (Ιούλιος Καίσαρας), Αιμίλιος Βέσσης (Μάρκος Βρούτος), Αλέξης Μινωτής (Μάρκος Αντώνιος), κ.ά.
 4. Δημήτριος Κ. Βυζάντιος
ΔΕΛΤΑΓΩΝΙΑ
Σκηνοθεσία Φώτος Πολίτης, σκηνακή Κλεόβουλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 15 Απριλίου 1932
(Περιοδεία σε Πάτρα, Θεσσαλονίκη 1933)
Χριστόφορος Νέζερ (Ανατολίτης), Μάνος Κατράκης (Κριός), Ηλίας Δοστούνης (Πλατωνίσκος), κ.ά.
 5. Προσπερ Μερμέι
Η ΑΜΑΣΑ
Μετάφραση Φώτος Πολίτης, σκηνοθεσία Φώτος Πολίτης, σκηνακή Κλεόβουλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 10 Μαΐου 1932
(Περιοδεία στην Πάτρα, Θεσσαλονίκη 1933)
Αιμίλιος Βέσσης (Δόν Αντρέας Ρηθύρας), Ανδρέας Μαζιώης (Μορτίνης), Κατερίνα Ανδρούδα (Καμυρία Πριγκίπισ), κ.ά.
 6. Αλέξανδρος Οστρόφσκι
ΓΑΒΝΙ, ΚΡΑΣΙ, ΓΑΛΠΗ
Μετάφραση Ελένη Σαγιάννου, σκηνοθεσία Φώτος Πολίτης, σκηνακή Κλεόβουλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 10 Μαΐου 1932
(Περιοδεία σε Πάτρα, Θεσσαλονίκη 1933)
Αιμίλιος Βέσσης (Αγαγιόν Ποτάπις), Νικόλαος Ροζάν (Ηλίας Ιβάντις), Αθανασία Μουστάκα (Σπυριδούβονα), κ.ά.
- Β' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1932 - 1933)
7. Ουάλλιο Σαίξπηρ
Ο ΕΜΠΟΡΟΣ ΤΗΣ ΒΕΝΕΤΙΑΣ
Μετάφραση Αλεξάνδρος Παλάης, σκηνοθεσία Φώτος Πολίτης, σκηνακή Κλεόβουλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 5 Οκτωβρίου 1932
(Περιοδεία στην Πάτρα, Θεσσαλονίκη 1933)
Νικόλαος Ροζάν (Σιζόλο), Κατερίνα Ανδρούδα (Πόρρα), Τριβαλάς Καραούσος (Γενάρος), κ.ά.
 8. Γαλιέττι Καζαντόφφ
ΕΝΩ ΤΟ ΠΛΟΙΟ ΤΑΣΙΕΥΕΙ
Σκηνοθεσία Φώτος Πολίτης, σκηνακή Κλεόβουλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 1 Νοεμβρίου 1932
 9. Κρηγόριο και Μαρία Μαρτινέτι Σιέρρα
ΤΟ ΤΡΑΓΩΔΙ ΤΗΣ ΚΟΥΝΙΑΣ
Μετάφραση Αχιλλέας Α. Κύρου, σκηνοθεσία Φώτος Πολίτης, σκηνακή Κλεόβουλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 14 Νοεμβρίου 1932
(Περιοδεία στην Πάτρα, Θεσσαλονίκη 1933)
Τριβαλάς Καραούσος (Πουλιτής), Σασιφά Αλκαίου (Η ηγουμένη), Μάνος Κατράκης (Ο γιατρός), κ.ά.
 10. Τζωρτζ Μπέρναντ Σω
Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΓΜΕΝΟΥ
(ΝΑΠΟΛΕΩΝ)
Μετάφραση Φώτος Πολίτης, σκηνοθεσία Φώτος Πολίτης, σκηνακή Κλεόβουλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 14 Νοεμβρίου 1932
(Περιοδεία σε Πάτρα, Θεσσαλονίκη 1933)
Αλέξης Μινωτής (Ναπολέων), Νίκος Ανδρούδης (Ο Ανθυπολοχαγός), Μιράντα Βεσσηρά (Η Κυρία), κ.ά.
 11. Ευγένιος Ο' Νηλ
ΑΝΝΑ ΚΡΙΣΤΙ
Μετάφραση Κατίνια Ποζίνου, σκηνοθεσία Φώτος Πολίτης, σκηνακή Κλεόβουλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 29 Νοεμβρίου 1932
(Περιοδεία σε Πάτρα, Θεσσαλονίκη 1932/Αλεξάνδρα 1939)
Αιμίλιος Βέσσης (Κριός), Κατίνια Ποζίνου (Άννα), Αλέξης Μινωτής (Ματ Μπουρκέ), κ.ά.
 12. Γκέοργκ Μπίντνερ
Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΑΝΤΙΝ
Μετάφραση Γιώργος Καρανικολός, σκηνοθεσία Φώτος Πολίτης, σκηνακή Κλεόβουλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, μουσική Μίριαν Θέλια
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 13 Ιανουαρίου 1933
Αιμίλιος Βέσσης (Δαντίν), Γεώργιος Πλάγης (Ροβζεσπέρος), Αλέξης Μινωτής (Σαν-Ζυστ), κ.ά.
 13. Τζωρτζ Μπέρναντ Σω
ΠΡΟΣΗΛΥΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΚΑΠΕΤΑΝ ΜΠΡΑΣΙΛΠΟΥΝΤ
Μετάφραση Αχιλλέας Α. Κύρου, σκηνοθεσία Φώτος Πολίτης, σκηνακή Κλεόβουλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 24 Ιανουαρίου 1933
(Περιοδεία σε Πάτρα, Θεσσαλονίκη)
Αλέξης Μινωτής (Καπτείν Μπρασιλάπουντ), Αιμίλιος Βέσσης (Λούιζ Καουλά Ουενά ντ'), Νικόλαος Ροζάν (Χάουαρντ Χόλλαν), κ.ά.
 14. Ερρίκος Ίρεν
ΓΙΑΝΝΗΣ ΓΑΒΡΙΗΛ ΜΠΟΡΓΚΜΑΝ
Μετάφραση Γεώργιος Ν. Πολίτης, σκηνοθεσία Φώτος Πολίτης, σκηνακή Κλεόβουλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 7 Φεβρουαρίου 1933
(Περιοδεία σε Πάτρα, Θεσσαλονίκη)
Αιμίλιος Βέσσης (Γιάννης Γαβριήλ), Μπέγγριμαν, Κατίνια Ποζίνου (Γουλιέλμη), Ελένη Πασιδάκη (Ελσα Ρεντζάου), κ.ά.
 15. Γρηγόριος Ξενόπουλος
ΠΟΠΟΛΑΡΟΣ
Σκηνοθεσία Φώτος Πολίτης, σκηνακή Κλεόβουλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 14 Φεβρουαρίου 1933
(Περιοδεία σε Πάτρα, Θεσσαλονίκη)
Νίκος Παρασκευάς (Κόντε Ντιμάρια), Νέλλι Μαρτσέλλου (Κοντέσα Μαρτία), Κατίνια Ποζίνου (Ζαμπίλλα), κ.ά.
 16. Βιταλέντιος Κορνάρος
Η ΘΥΣΙΑ ΤΟΥ ΑΒΡΑΑΜ
 - Σκηνοθεσία Φώτος Πολίτης, σκηνακή Κλεόβουλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, μουσική Κλεόβουλος Κλώνης
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 21 Μαρτίου 1933
(Περιοδεία σε Πάτρα, Θεσσαλονίκη)
Νικόλαος Ροζάν (Αβραάμ), Κατίνια Ποζίνου (Σάρρα), Βάσω Μανουλάου (Ισαάκ), κ.ά.
 17. Εσπέρ Ρότας
ΝΑ ΖΗΤΟ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ
Σκηνοθεσία Φώτος Πολίτης, σκηνακή Κλεόβουλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, μουσική Βασίλης Ρότας
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 21 Μαρτίου 1933
Τριβαλάς Καραούσος (Παπάς), Αθανασία Μουστάκα (Γιώρανα), Ρίτα Μυράτ (Φωτεινή), κ.ά.
 18. Ουάλλιο Σαίξπηρ
ΟΘΕΛΛΟΣ
Μετάφραση Κωνσταντίνος Θεοτόκης-Κώστας Καραβίνας, σκηνοθεσία Φώτος Πολίτης, σκηνακή Κλεόβουλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 28 Μαρτίου 1933
(Περιοδεία σε Πάτρα, Θεσσαλονίκη)
Αιμίλιος Βέσσης (Οθέλλω), Ελένη Πασιδάκη (Δουλομάνια), Γεώργιος Πλάγης (Ιάγος), κ.ά.
 19. Αδερφίντε ντι Μυστό
ΤΟ ΦΑΝΑΡΙ
Μετάφραση Κώστας Βάρναλης, σκηνοθεσία Φώτος Πολίτης, σκηνακή Κλεόβουλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 25 Απριλίου 1933
(Περιοδεία σε Πάτρα, Θεσσαλονίκη)
Μιχαήλ Ιωακίμης (Κίριος Αντρέας), Ρίτα Μυράτ (Ζακελίνα), Γεώργιος Πλάγης (Κλαβάρος), κ.ά.
 20. Τριτάνο Μπέρναρ
ΤΟ ΖΙΞΑΝΟ
Μετάφραση Κώστας Βάρναλης, σκηνοθεσία Φώτος Πολίτης, σκηνακή Κλεόβουλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 25 Απριλίου 1933
(Περιοδεία σε Πάτρα, Θεσσαλονίκη)
Κατίνια Ποζίνου (Κοντίνα), Βιργιλίος Μοιάς (Ο Βάρων), Τριλάμπος Αλεξαντίης (Ο Κόντε), κ.ά.
 21. Σωσάνης
ΟΙ ΔΙΟΠΤΕΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ
Μετάφραση Φώτος Πολίτης, σκηνοθεσία Φώτος Πολίτης, σκηνακή Κλεόβουλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, μουσική Κατίνια Ποζίνου, χορογραφία Ραλλού Μάνου
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 10 Μαΐου 1933
(Περιοδεία σε Πάτρα και Θεσσαλονίκη)
Αιμίλιος Βέσσης (Νικόλαος Ροζάν (Ούλοου), Κατίνια Ποζίνου (Ιωάννη), Γεώργιος Πλάγης (Κρίων), κ.ά.
 22. Μολιέρος
Ο ΑΡΧΟΝΤΟΧΡΙΑΤΗΣ
Μετάφραση Γεώργιος Ν. Πολίτης, σκηνοθεσία Φώτος Πολίτης, Αιμίλιος Ροθίρης, σκηνακή Κλεόβουλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, μουσική Μανώλης Σκουλοθέης, χορογραφία Αγγελος Γριμπίτης
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 10 Οκτωβρίου 1933
(Περιοδεία στην Πάτρα 1935)
Αιμίλιος Βέσσης (Πορταλός), Κατερίνα Ανδρούδα (Δορμηνή), Κατερίνα Ανδρούδα (Νικολέτα), κ.ά.
 23. Τζων Γκολδγουόρθ
ΚΑΘΗΚΟΝ
Μετάφραση Γεώργιος Ν. Πολίτης, σκηνοθεσία Φώτος Πολίτης, Αιμίλιος Ροθίρης, σκηνακή Κλεόβουλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
 - ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 7 Νοεμβρίου 1933
Αλέξης Μινωτής (Φέρντο ντε Αέλις), Νίκος Παρασκευάς (Ουένου), Ρίτα Μυράτ (Λαίδη Αδέλλα), κ.ά.
 24. Γιοακίμους ντ' Αννούατο
Η ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΓΙΟΡΓΙΟΥ
Μετάφραση Νικόλαος Παριώτης, σκηνοθεσία Φώτος Πολίτης, Αιμίλιος Ροθίρης, σκηνακή Κλεόβουλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, μουσική Φραγκίσκος ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 29 Νοεμβρίου 1933
Βάσω Μανουλάου (Λαμπρινή), Ελένη Πασιδάκη (Ορνέλλα), Τριβαλάς Καραούσος (Αλέγηρ), κ.ά.
 25. Παντέης Χορ
ΤΟ ΦΥΝΕΛΑΚΙ
Σκηνοθεσία Φώτος Πολίτης, σκηνακή Κλεόβουλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 20 Δεκεμβρίου 1933
(Περιοδεία στην Πάτρα 1935/ Θεσσαλονίκη 1940)
Αιμίλιος Βέσσης (Αντώνης), Κατίνια Ποζίνου (Βού), Αλέξης Μινωτής (Γιάννος), κ.ά.
 26. Κάρλο Γκολτίνιο
ΔΟΚΑΝΤΙΦΕΡΑ
Μετάφραση Νικόλαος Παριώτης, σκηνοθεσία Φώτος Πολίτης, σκηνακή Κλεόβουλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 16 Ιανουαρίου 1934
Τριλάμπος Αλεξαντίης - Γιάννης Αλιαντίης (Πατριάρχη Νερόφωτος), Κατερίνα Ανδρούδα (Μιραντέρα), Γεώργιος Πλάγης (Κόντε Ρουδουαίτης), κ.ά.
 27. Ερρίκος Ίρεν
ΒΥΡΚΟΛΑΚΕΣ
Μετάφραση Γεώργιος Ν. Πολίτης, σκηνοθεσία Φώτος Πολίτης, σκηνακή Κλεόβουλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 30 Ιανουαρίου 1934
Κατίνια Ποζίνου (Κυρία Αλίβιρη), Αλέξης Μινωτής (Ουόλντ), Νίκος Παρασκευάς (Πάστωρ Μάνδερς), κ.ά.
 28. Τζωρτζ Μπέρναντ Σω
Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΤΟΥ ΔΙΑΒΟΛΟΥ
Μετάφραση Αχιλλέας Α. Κύρου, σκηνοθεσία Φώτος Πολίτης, σκηνακή Κλεόβουλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 13 Φεβρουαρίου 1934
(Περιοδεία στην Πάτρα 1935)
Αλέξης Μινωτής (Ρίτσαρντ Ντράτον), Γεώργιος Πλάγης (Αντώνιος Αντερσον), Ρίτα Μυράτ (Ιουλίθη), κ.ά.
 29. Αλέος Μ. Λιδωρίκης
ΑΡΑΟΣ ΒΥΡΩΝ
Σκηνοθεσία Φώτος Πολίτης, σκηνακή Κλεόβουλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 13 Μαρτίου 1934
Γεώργιος Πλάγης (Ομπράουον), Νίκος Ανδρούδης (Αδρόφ Βόραν), Ελένη Πασιδάκη (Λαίδη Αμαγκιλάου), κ.ά.
 30. Φιοντόρ Ντοστογιέφ
ΤΑΠΕΙΝΟΙ ΚΑΙ ΚΑΤΑΦΡΟΝΕΜΕΝΟΙ
Θεατρική διδασκαλία Αιμίλιος Βέσσης, σκηνοθεσία Φώτος Πολίτης, Αιμίλιος Ροθίρης, σκηνακή Κλεόβουλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 17 Απριλίου 1934
Αιμίλιος Βέσσης (Νικόλαος Σεργκάιτς Ιμπίε-ντ), Σασιφά Αλκαίου (Άννα Αντρέγιβνα), Ελένη Πασιδάκη (Νατάσσα), κ.ά.

- Αντόχος Ευαγγελιάτος
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 9 Μαΐου 1944
Νικόλαος Ροζάν (Δαρείος), Κατίν Παζινό (Βασίλειος), Αλέξης Μινωτής (Αγγελιαφόρος), κ.ά.
32. Ευριπίδης
ΚΥΚΛΟΣ Ο
Μετάφραση Αλεξάνδρος Παλάρι, σκηνοθεσία Φώτος Πολίτης, σπηνικά Κλεόβουλος Κλώνης, κοστομία Αντώνης Φωκάς, μουσική Μανώλης Σκοκλιούδης, χορογραφία Αγγελος Γριμάνης ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 9 Μαΐου 1934
Αμιλιός Βεάκης (Κολώφω), Ελένη Δαστούνη (Οδυσσεύς), Χρήστος Βυθιυθίου (Πολύβη), κ.ά.
- ΕΠΙΛΟΓΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ
ΟΔΙΠΠΟΥ ΤΥΡΑΝΝΟΣ,
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 26 Μαρτίου 1934
(Πρώτη 1933)
- Δ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1934 - 1935)
33. Σπύρος Μελάς
ΙΟΥΔΑΣ
Σκηνοθεσία Φώτος Πολίτης - Δημήτρης Ροντήρης, σπηνικά Κλεόβουλος Κλώνης, κοστομία Αντώνης Φωκάς ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 3 Οκτωβρίου 1934
(Περιοδεία στην Πάτρα 1934)
Αλέξης Μινωτής (Ιουδάς), Κατίν Παζινό (Μαγδαλένη), Ελένη Παπαδάκη (Ζεζαφώ), κ.ά.
34. Στέφαν Τσίβας
ΤΟΥ ΦΙΛΙΠΠΟΥ Τ' ΑΓΝΗ
Μετάφραση Αλέξ Κουβαλάς, σκηνοθεσία Φώτος Πολίτης - Δημήτρης Ροντήρης, σπηνικά Κλεόβουλος Κλώνης, κοστομία Αντώνης Φωκάς ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 6 Νοεμβρίου 1934
Αλέξης Μινωτής (Βοναπαρτίς), Τριτάκης Καραφώτης (Μαριέτι), Αμιλιός Βεάκης - Γεώργιος Πάλης (Φρουαυός Φουέρς), κ.ά.
35. Φρειδερίκος Σόλαρ
ΔΟΝ ΚΑΡΛΟΣ, ΙΝΦΑΝΤΕΣ ΤΗΣ ΙΣΠΑΝΙΑΣ
Μετάφραση Βασίλης Ράτος, σκηνοθεσία Φώτος Πολίτης - Δημήτρης Ροντήρης, σπηνικά Κλεόβουλος Κλώνης, κοστομία Αντώνης Φωκάς ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 28 Νοεμβρίου 1934
(Περιοδεία στην Πάτρα 1933)
Αλέξης Μινωτής (Μαριέτης Πέζος), Ελένη Παπαδάκη (Βασίλισσα), Νίκος Δενδρομής (Δον Κάρλος), κ.ά.
36. Γρηγόριος Ξενόπουλος
ΦΟΙΒΗΤΑΙ
Σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σπηνικά Κλεόβουλος Κλώνης, κοστομία Αντώνης Φωκάς ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 18 Δεκεμβρίου 1934
(Περιοδεία στην Πάτρα 1935/ Θεσσαλονίκη 1938)
Αλέξης Μινωτής (Θάος Πέτροπουλος), Σαμπώ Αλακίου (Κυρά Μάρω), Βάσω Μανωλίδου (Φανίτσα), κ.ά.
37. Αλέξη Τολατί
ΙΒΑΝ Ο ΤΡΟΜΒΟΣ
Μετάφραση Κωνσταντίνος Κονάκης, σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σπηνικά Κλεόβουλος Κλώνης, κοστομία Αντώνης Φωκάς ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 16 Ιανουαρίου 1935
Αμιλιός Βεάκης (Τεάρος Ιβάν), Αλέξης Μινωτής (Βόρις Κροντσούφ), Ρίτα Μυράτ (Τσερίνα Μάρω), κ.ά.
38. Αντώνιος Μέτεσης
ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ
Σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σπηνικά Κλεόβουλος Κλώνης, κοστομία Αντώνης Φωκάς ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 5 Φεβρουαρίου 1935
(Επανόληψη 1937, 1939, 1940, 1947/
Περιοδεία στην Πάτρα 1935/Αλεξάνδρεια 1939/Θεσσαλονίκη 1940)
Γεώργιος Πάλης (Δαρείος Ρονκάλας), Αλέξης
- Μινωτής (Δραγονίλος), Ρίτα Μυράτ (Γαρουφαλιά), κ.ά.
- Διευθυντής Γεώργιος Βλάχος (1935-1936)
39. Αριστομένης Προβελέγγιος
ΦΙΛΙΑΣ
Σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σπηνικά Κλεόβουλος Κλώνης, κοστομία Αντώνης Φωκάς ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 25 Μαρτίου 1935
Γεώργιος Πάλης (Πήλας), Σαμπώ Αλακίου (Μαμή), Ελένη Παπαδάκη (Αννή), κ.ά.
40. Κωρύν δε Μπαμουρατζή
ΟΙ ΓΑΜΟΙ ΤΟΥ ΦΙΓΚΑΦΟ
Μετάφραση Γεώργιος Σημηριώτης, σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σπηνικά Κλεόβουλος Κλώνης, κοστομία Αντώνης Φωκάς, μουσική μεταφραση Μανώλης Σκοκλιούδης, χορογραφία Αγγελος Γριμάνης ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 2 Απριλίου 1935
(Περιοδεία στην Πάτρα 1935)
Νίκος Δενδρομής (Φίγκαρο), Μιράντα Μυράτ (Σούφαννο), Μήτσος Μυράτ (Κορνή), κ.ά.
41. Λουίζα Πιρουέλλο
ΝΑ ΝΤΥΣΟΜΕ ΤΟΥΣ ΓΥΜΝΟΥΣ
Μετάφραση Τζανή Μπάρλας, σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σπηνικά Κλεόβουλος Κλώνης, κοστομία Αντώνης Φωκάς ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 14 Μαΐου 1935 (Περιοδεία στην Πάτρα 1935/ Αλεξάνδρεια 1939)
Μήτσος Μυράτ (Λουδοβίκος Νότα), Ελένη Παπαδάκη (Βροσά Ντρά), Αλέξης Μινωτής (Φράγκο Λασπικό), κ.ά.
- Ε' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1935 - 1936)
42. Βρόδοξ Τίβεν
ΠΕΡΕ ΚΥΝΤ
Μετάφραση Όμηρος Μπλεξίς, σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σπηνικά Κλεόβουλος Κλώνης, κοστομία Αντώνης Φωκάς ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 7 Οκτωβρίου 1935
Αλέξης Μινωτής (Πέρε Κυντ), Σαμπώ Αλακίου (Σζέ), Ρίτα Μυράτ (Σολβέτη), κ.ά.
43. Ουλλόμο Σαίφερ
Η ΔΩΔΕΚΑΘΗ ΝΥΧΤΑ
Μετάφραση Βασίλης Ράτος, σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σπηνικά Κλεόβουλος Κλώνης, κοστομία Αντώνης Φωκάς, χορογραφία Αγγελος Γριμάνης ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 29 Οκτωβρίου 1935
(Περιοδεία στην Θεσσαλονίκη 1938, 1940)
Αμιλιός Βεάκης (Κυρ Τσίμης), Κατίν Παζινό (Ολβία), Βάσω Μανωλίδου (Βιολία), Νίκος Παρασκευάσις (Μαριόβιλος), κ.ά.
44. Κωστής Πολυακάς
ΤΡΙΣΕΥΓΗΝΗ
Σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σπηνικά Κλεόβουλος Κλώνης, κοστομία Αντώνης Φωκάς ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 19 Νοεμβρίου 1935
(Περιοδεία Θεσσαλονίκη 1938/
Αλεξάνδρεια 1939)
Κατίν Παζινό (Τασούλη), Αλέξης Μινωτής (Πάνας Τράτας), Γεώργιος Πάλης (Μιτρώ Φλάρις), κ.ά.
45. Θεόδωρος Συνιδιός
ΔΟΝ ΚΙΧΙΔΗΣ
Βασική διασκευή από το μυθιστόρητο του Μιχάη Θεοδωρίδης, σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σπηνικά Κλεόβουλος Κλώνης, κοστομία Αντώνης Φωκάς, χορογραφία Αγγελος Γριμάνης ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 14 Ιανουαρίου 1936
Νίκος Παρασκευάσις (Δον Κιχιδέ), Χρήστος Βυθιυθίου (Σάντσος), Ρίτα Μυράτ (Αντωνίνα), κ.ά.
46. Νικόλαη Κράκοη
Ο ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ
Μετάφραση Π. Α. Παναγιώπουλος, σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σπηνικά Κλεόβουλος Κλώνης, κοστομία Αντώνης Φωκάς ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 4 Φεβρουαρίου 1936
(Περιοδεία σε Θεσσαλονίκη 1938/
Αλεξάνδρεια 1939)
Νίκος Δενδρομής (Ιβάν Χλεστοκόφ), Μήτσος Μυράτ (Δουκας Δουκίτι), Αμιλιός Βεάκης (Εμπαρζο), κ.ά.
- Διευθυντής Κώστας Καρβόλας (1936- 1937)
47. Δημήτρης Μπόγγος
ΑΡΑΒΩΝΙΑΣΜΑΤΑ
Σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σπηνικά Κλεόβουλος Κλώνης, κοστομία Αντώνης Φωκάς ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 26 Φεβρουαρίου 1936
(Επανόληψη 1937, 1938, 1939, 1944, 1945/
Περιοδεία σε Θεσσαλονίκη 1938/
Αλεξάνδρεια 1939)
Αμιλιός Βεάκης (Λεμπέτσι), Σαμπώ Αλακίου (Λεμπέτσιαν), Ρίτα Μυράτ (Τριέτη), Αλέξης Μινωτής (Δημητράκη), κ.ά.
48. Αγγελός Τριτάκης
ΑΥΤΟΚΑΤΙΦ
ΜΙΧΑΗΛ
Σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σπηνικά Κλεόβουλος Κλώνης, κοστομία Αντώνης Φωκάς ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 24 Μαρτίου 1936
Αλέξης Μινωτής (Μιχαήλ), Κατίν Παζινό (Αντουαρέτρα Ζαή), Θάος Κατσόπουλος (Μανουήλ Ιβαντίτς), κ.ά.
49. Κωρύν δε Μπαμουρατζή
Ο ΚΟΥΡΒΑΣ ΤΗΣ ΣΕΒΙΔΑΛΗΣ
Μετάφραση Δημήτρης Ροντήρης, σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σπηνικά Κλεόβουλος Κλώνης, κοστομία Αντώνης Φωκάς ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 28 Απριλίου 1936
Αμιλιός Βεάκης (Μπαρτάλο), Βάσω Μανωλίδου (Ροζίνα), Βυθιυθίος Μοιάς (Φίγκαρο), κ.ά.
50. Σοφοκλής
ΗΛΕΚΤΡΑ
Μετάφραση Ιωάννης Γρυπάρης, σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σπηνικά Κλεόβουλος Κλώνης, κοστομία Αντώνης Φωκάς, μουσική Δημήτρης Μητρόπουλος, χορογραφία Αγγελος Γριμάνης κ Αλυσία Σκοκλιούδης
ΔΩΒΙΟ ΗΡΩΔΟΥ ΑΤΤΙΚΟΥ 3 Οκτωβρίου 1936
Κατίν Παζινό (Ηλέκτρα), Ελένη Παπαδάκη (Κλυταιμνήστρα), Θάος Κατσόπουλος (Ορέστης), κ.ά.
- ΕΠΙΛΟΓΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ
ΟΔΙΠΠΟΥ ΤΥΡΑΝΝΟΣ,
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 3 Δεκεμβρίου 1935
(Πρώτη 1933, 1934)
- ΣΤ ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1936-1937)
51. Ουλλόμο Σαίφερ
ΕΡΜΟΛΟΣ ΚΑΙ ΙΣΤΑΙΕΤΑ
Μετάφραση Κώστας Καρβόλας, σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σπηνικά Κλεόβουλος Κλώνης, κοστομία Αντώνης Φωκάς, μουσική επιμέλεια Σπύρος Σκιαδαρής, χορογραφία Τετάρνα Βαρούτη ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 21 Οκτωβρίου 1936
(Περιοδεία σε Θεσσαλονίκη 1938)
Νίκος Δενδρομής (Ερμολός), Βάσω Μανωλίδου (Ιουλιέτα), Αμιλιός Βεάκης (Αναρρέτιος), Αθανάσιος Μουστάκις (Παραμόνα), κ.ά.
52. Γεώργιος Χάουτηνας
ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΟ ΗΛΙΟΒΑΣΙΛΕΥΜΑ
Μετάφραση Νίκος Κοζηνιάντης, σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σπηνικά Κλεόβουλος Κλώνης, κοστομία Αντώνης Φωκάς
- ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 24 Νοεμβρίου 1936
(Περιοδεία σε Θεσσαλονίκη 1938) Αλεξάνδρεια 1939)
Νίκος Δενδρομής (Καίσαρ), Αμιλιός Βεάκης (Ματτίας Κλαούεν), Θάος Κατσόπουλος (Βολγκάρης Κλαούεν), Κατίν Παζινό (Πάουλα Κλαούεν), κ.ά.
53. Γρηγόριος Ξενόπουλος
Ο ΠΕΡΙΛΑΜΟΣ
Σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σπηνικά Κλεόβουλος Κλώνης, κοστομία Αντώνης Φωκάς ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 22 Δεκεμβρίου 1936
(Περιοδεία στη Θεσσαλονίκη 1940)
Βάσω Μανωλίδου (Κολοσσί), Νίκος Παρασκευάσις (Μενέλοσ Γεωργιάδης), Σαμπώ Αλακίου-Αθανάσιος Μουστάκις (Κλαύ Γεωργιάδης), κ.ά.
54. Μολέρος
Ο ΚΑΤΑ ΦΑΝΤΑΣΙΟΝ ΣΩΘΗΝΗΣ
Μετάφραση Ιωάννης Πολίτης, σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σπηνικά Κλεόβουλος Κλώνης, κοστομία Αντώνης Φωκάς, χορογραφία Αγγελος Γριμάνης ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 26 Ιανουαρίου 1937
Αμιλιός Βεάκης (Αργάν), Τηλέμαχος Αλεξανδρίδης (Πυργίος), Ελένη Παπαδάκη (Μιράντα), κ.ά.
55. Κάρλο Γκούτι
ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΑ ΤΟΥΡΑΝΤΟ
Μετάφραση Γεώργιος Ν. Πολίτης, σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σπηνικά Κλεόβουλος Κλώνης, κοστομία Αντώνης Φωκάς ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 26 Φεβρουαρίου 1937
Ελένη Παπαδάκη (Τουραντό), Νίκος Ροζάν (Αλκούμ), Γεώργιος Πάλης (Βαρζού), κ.ά.
56. Κάρλο Βάλντρακ
ΥΠΕΡΚΟΚΚΑΝΙΟ ΤΕΝΑΣΤΙ
Μετάφραση Αγγελος Σημηριώτης, σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σπηνικά Κλεόβουλος Κλώνης, κοστομία Αντώνης Φωκάς ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 16 Μαρτίου 1937
Αμιλιός Βεάκης (Ιντό), Μιράντα Μυράτ (Τερέζα), Γεώργιος Πάλης (Μπισπέντι), κ.ά.
57. Βυθιυθίος Ο' Νηλ
ΠΟΘΟ ΚΑΤΙ ΑΠ' ΤΙΣ ΔΕΥΚΕΣ
Μετάφραση Κατίν Παζινό, σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σπηνικά Κλεόβουλος Κλώνης, κοστομία Αντώνης Φωκάς ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 30 Μαρτίου 1937
Αμιλιός Βεάκης (Βυθιυθός Κάμπος), Κατίν Παζινό (Αυμ), Γεώργιος Πάλης (Βιμπεν), κ.ά.
58. Κάρλο Γκολτόνι
ΥΠΕΡΒΕΤΗΣ ΔΥΟ ΚΥΡΗΝ
Μετάφραση Μιχαήλ Κόκαλης, σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σπηνικά Κλεόβουλος Κλώνης, κοστομία Αντώνης Φωκάς ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 11 Μαΐου 1937
Βυθιυθίος Μοιάς (Προυαφάντινο), Μιράντα Μυράτ (Βεαρίτσα), Νίκος Δενδρομής (Φαρίντο Αρετούτι), κ.ά.
59. Ευριπίδης
ΠΙΠΛΑΙΟΥΣ
Μετάφραση Δημήτρης Σάραος, σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σπηνικά Κλεόβουλος Κλώνης, κοστομία Αντώνης Φωκάς, μουσική Δημήτρης Μητρόπουλος, χορογραφία Πολυένη Μοιάς Νίκος Δενδρομής (Φωμάλος), Βάσω Μανωλίδου (Ιουλιέτα), Αμιλιός Βεάκης (Αναρρέτιος), Αθανάσιος Μουστάκις (Παραμόνα), κ.ά.
- ΕΠΙΛΟΓΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ
Σοφοκλής ΗΛΕΚΤΡΑ,
ΔΩΒΙΟ ΗΡΩΔΟΥ ΑΤΤΙΚΟΥ 2 Ιουλίου 1937/
ΕΠΙΛΟΓΗ 11 Σεπτεμβρίου 1937
(Πρώτη 1936)

Δ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1937 - 1938)

Δευτήρια: Κοστή Μισοθέη (1937-1941)

60. Ουίλλιαμ Σαίξπηρ
ΑΜΛΕΤ
Μετάφραση Βασίλης Ρώτας, σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σημικά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
KENTRIKH SKHNIH 25 Οκτωβρίου 1937 (Περίοδος σε Θεσσαλονίκη/1938/ Αλεξάνδρεια, Κύπρο, Αγγλία, Γερμανία 1939/ Θεσσαλονίκη 1940)
Αλέξης Μινωτής (Αμλέτ), Βάσω Μανωλάδου-Τσιττα Νισαφοράκη (Ουρσούλα), Σαμπά Αλκάλου - Αθανασία Μουστάκα (Γερτρούδη), κ.ά.

61. Οσκαρ Ουάιλντ
Η ΒΕΝΤΑΛΙΑ ΤΗΣ ΛΑΙΔΗΣ ΓΟΥΝΤΕΡΜΗΡ
Μετάφραση Β. Ηλιάδου, σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σημικά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
KENTRIKH SKHNIH 8 Δεκεμβρίου 1937 (Περίοδος σε Θεσσαλονίκη 1938/ Αλεξάνδρεια, Κύπρο 1939)
Ελένη Παπαδάκη (Λαίδη Γουντέρμπερ), Κατρίνα Παζινό (Κα Έλντν), Αλέξης Μινωτής (Λόρδος Γουντέρμπερ), κ.ά.

62. Μολιέρο
Ο ΠΑΝΟΤΡΙΓΗΣ ΤΩ ΣΚΑΠΕΝ
Μετάφραση Φώτης Κόντογλου, σκηνοθεσία Δημήτρης Μπιστοπούλης, σημικά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
KENTRIKH SKHNIH 9 Φεβρουαρίου 1938
Ευάγγελος Μωΐσιος (Παλιόμυλος), Μαρία Αλευτάου (Ζερμινέττα), Τσιττα Νισαφοράκη (Γασιόνη), κ.ά.

63. Μολιέρο
Ο ΦΥΓΥΤΟΣΠΟΥΔΑΙΣ
Μετάφραση Κώστας Βάρναλης, σκηνοθεσία Δημήτρης Μπιστοπούλης, σημικά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, χορογραφία Λουκία Σκακκαλιού
KENTRIKH SKHNIH 9 Φεβρουαρίου 1938
Θάνος Κωτσόπουλος (Ο Αβ Γρανζ), Ελένη Παπαδάκη (Μανταλάνα), Μίρανα Μυράτ (Κατερίνα), κ.ά.

64. Έρικ φον Κλάιστ
Ο ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ ΤΟΥ ΧΟΜΠΟΥΡΓΚ
Μετάφραση Κώστας Βάρναλης, σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σημικά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
KENTRIKH SKHNIH 16 Μαρτίου 1938
Αλέξης Μινωτής (Πρίγκιπας του Χόμπουργκ), Αμώλιος Βεσάκης (Συνταγματάρχης Κοχίτης), Ελένη Παπαδάκη (Ναταλία της Οράτης), κ.ά.

65. Διονύσιος Ρώμας
ΖΑΚΥΝΘΙΝΗ ΣΕΡΕΝΑΤΑ
Σκηνοθεσία Τάκης Μουζενής, σημικά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, χορογραφία Λουκία Σκακκαλιού
KENTRIKH SKHNIH 13 Απριλίου 1938 (Περίοδος σε Θεσσαλονίκη 1938/ Αλεξάνδρεια, Κύπρο 1939)
Νίκος Δενδραμής (Ποτακτσάνος), Βάσω Μανωλάδου (Είμμα), Κατρίνα Παζινό (Κεβή), κ.ά.

ΕΠΑΝΑΛΗΨΕΙΣ:
Σοφοκλής ΗΛΕΚΤΡΑ.
ΩΔΙΟ ΗΡΩΔΟΥ ΑΤΤΙΚΟΥ
11 Πριβίτου 1938
KENTRIKH SKHNIH 14 Νοεμβρίου 1939 (Περίοδος σε Θεσσαλονίκη 1940)
Γεώργιος Πληνός (Κροκόστη Χάιν), Ελένη Παπαδάκη (Μάρτι), Νίκος Δενδραμής (Δρ. Φραντζ Τσιόφρα), κ.ά.

Η' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1938 - 1939)

66. Ουίλλιαμ Σαίξπηρ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΑΗΡ
Μετάφραση Βασίλης Ρώτας, σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σημικά Κλεοβούλου

Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
KENTRIKH SKHNIH 21 Οκτωβρίου 1938 (Περίοδος σε Θεσσαλονίκη 1940)
Αμώλιος Βεσάκης (Αήρ), Βάσω Μανωλάδου (Καρδέλια), Ευάγγελος Μωΐσιος (Ο Τρελλός), κ.ά.

67. Όσκαρ Ουάιλντ
Ο ΙΔΑΝΙΚΟΣ ΣΥΖΥΓΙΟΣ
Μετάφραση Δ.Σ.Δεβάρης, σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σημικά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
KENTRIKH SKHNIH 14 Δεκεμβρίου 1938
Αλέξης Μινωτής (Λόρδος Ρομπέρτ Τολνερ), Ελένη Παπαδάκη (Λαίδη Τολνερ), Κατρίνα Παζινό (Κυρία Τολνέρ), κ.ά.

68. Ρίτσαρντ Μαρτίνελι Σέρντο
ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΚΟΓΛΩΣΣΙΩΝ
Διασκευή Λέων Κοουκόλας - Αγγελός Τριζάνης, σκηνοθεσία Τάκης Μουζενής, σημικά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
KENTRIKH SKHNIH 18 Ιανουαρίου 1938 (Περίοδος σε Θεσσαλονίκη, Αίγυπτο 1940)
Χριστόφορος Νέζερ (Σερ Πίτερ Τηζ), Νίκος Παρασκευάς (Σερ Όλβερ Σάρφειτ), Σαμπά Αλκάλου (Κυρία Κούιντορ), κ.ά.

69. Αγγέλος Τριζάνης
Ο ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΣΠΙΘΙ
Σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σημικά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
KENTRIKH SKHNIH 19 Απριλίου 1939
Κατρίνα Παζινό (Ειρήνη), Αλέξης Μινωτής (Κωνσταντίνος ο ΣΤ), Αμώλιος Βεσάκης (Σταυρούλης), κ.ά.

ΕΠΑΝΑΛΗΨΕΙΣ:
Σοφοκλής ΗΛΕΚΤΡΑ.
ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ Μάρτιος 1939
(Πρώτη **ΩΔΙΟ ΗΡΩΔΟΥ ΑΤΤΙΚΟΥ** 1936, 1937)

6^ο ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1939 - 1940)

70. Αισώλος
ΠΕΡΣΑΙ
Μετάφραση Ιωάννης Γρυπάρης, σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σημικά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, μουσική Μίρκα Βαμβαράκη, χορογραφία Λουκία Σκακκαλιού
KENTRIKH SKHNIH 6 Οκτωβρίου 1939
Νικόλαος Ροζάν (Δαρείος), Ελένη Ζαχαρίτου (Αίσιμα), Γεώργιος Πληνός (Ξέρξης), Αλέξης Μινωτής (Αγγελοπόρος), κ.ά.

71. Ουίλλιαμ Σαίξπηρ
ΡΙΧΑΡΔΟΣ Γ'
Μετάφραση Κώστας Καρθάκης, σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σημικά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
KENTRIKH SKHNIH 2 Νοεμβρίου 1939 (Περίοδος σε Θεσσαλονίκη 1940)
Αλέξης Μινωτής (Ριχάρδος), Βάσω Μανωλάδου (Λαίδη Αννα), Κατρίνα Παζινό (Μαργαρίτα), κ.ά.

72. Χόριαν Μπαρτ
ΤΟ ΚΟΝΤΣΕΡΤΟ
Μετάφραση Λέων Κοουκόλας, σκηνοθεσία Τάκης Μουζενής, σημικά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, χορογραφία Λουκία Σκακκαλιού
KENTRIKH SKHNIH 14 Νοεμβρίου 1939 (Περίοδος σε Θεσσαλονίκη 1940)
Γεώργιος Πληνός (Κροκόστη Χάιν), Ελένη Παπαδάκη (Μάρτι), Νίκος Δενδραμής (Δρ. Φραντζ Τσιόφρα), κ.ά.

73. Υόχανες Μπενθόεντε
ΤΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΜΕΝΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ
Μετάφραση Πονταλίς Πρεβέλακης, σκηνοθε-

σία Τάκης Μουζενής, σημικά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, μουσική Γιώργος Πονηρόλης, χορογραφία Σάσα Μοσχά-Λουκία Σκακκαλιού - Κωτσόπουλου
KENTRIKH SKHNIH 29 Νοεμβρίου 1939 (Περίοδος σε Θεσσαλονίκη 1940)
Ελένη Παπαδάκη (Κυρία Σαριντ), Βάσω Μανωλάδου (Σάββα), Γεώργιος Πληνός (Κριστιν), κ.ά.

74. Ευγένιος Ό Νηλ
ΠΕΡΑ ΑΠ' ΤΟΝ ΟΡΙΖΟΝΤΑ
Μετάφραση Κατρίνα Παζινό, σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σημικά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
KENTRIKH SKHNIH 12 Δεκεμβρίου 1939
Αμώλιος Βεσάκης (Τζέιμς Μέιγιο), Σαμπά Αλκάλου (Κατρί Μέιγιο), Κατρίνα Παζινό (Ρουθ Ατνικ), κ.ά.

75. Γερλντ Χάουπμαν
ΔΙΩΡΘΕΑ ΑΙΤΕΡΜΑΝ
Μετάφραση Κώστας Καρθάκης, σκηνοθεσία Τάκης Μουζενής, σημικά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
KENTRIKH SKHNIH 10 Ιανουαρίου 1940 (Περίοδος σε Θεσσαλονίκη 1940)
Αμώλιος Βεσάκης (Άγερμαν), Ελένη Παπαδάκη (Δωροθέα), Νίκος Δενδραμής (Μάρκος Μόλονκ), κ.ά.

76. Ευγένιος Σκριμ
ΑΙΝΑ ΙΟΠΗΡΗ ΝΕΡΟ
Μετάφραση Ν.Νικολαΐδης, σκηνοθεσία Τάκης Μουζενής, σημικά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
KENTRIKH SKHNIH 21 Φεβρουαρίου 1940 (Περίοδος σε Θεσσαλονίκη 1940)
Βάσω Μανωλάδου (Βασίλισσα Αννα), Ελένη Παπαδάκη (Δούκισσα του Μόλμορ), Μίρκα Μυράτ (Ερρίκος ντε Σαιν-Ζαν), κ.ά.

77. Σπύρος Μελάς
ΠΑΡΑΦΑΣΕΑΣ
Σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σημικά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
KENTRIKH SKHNIH 10 Απριλίου 1940
Αλέξης Μινωτής (Παπαδόπουλος), Μάνος Κατράκης (Τσοκαλώς), Θάνος Κωτσόπουλος (Σκουράς), κ.ά.

Σοφοκλής

78. ΑΝΤΙΓΟΝΗ
Μετάφραση Ιωάννης Γρυπάρης, σκηνοθεσία Τάκης Μουζενής, σημικά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, μουσική Γιώργος Πονηρόλης, χορογραφία Λουκία Σκακκαλιού-Κωτσόπουλου
ΩΔΙΟ ΗΡΩΔΟΥ ΑΤΤΙΚΟΥ 23 Σεπτεμβρίου 1940
Ελένη Παπαδάκη (Αντιγόνη), Αμώλιος Βεσάκης (Τσοκαλώς Πληνός), Ελένη Ζαχαρίτου-Βάσω Μανωλάδου - Κρινά Παπατά (Ισμήνη), κ.ά.

ΕΠΑΝΑΛΗΨΕΙΣ:
ΗΛΕΚΤΡΑ
KENTRIKH SKHNIH 24 Οκτωβρίου 1939
Πρώτη **ΩΔΙΟ ΗΡΩΔΟΥ ΑΤΤΙΚΟΥ** 1936, 1937, 1938

Την περίοδο 1939-40 στο ΑΡΜΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ του Εθνικού θεάτρου παίχτηκαν σε περίοδοι τα: Ουίλλιαμ Σαίξπηρ, Ο ΕΜΠΟΡΟΣ ΤΗΣ ΒΕΝΕΤΙΑΣ Ουίλλιαμ Σαίξπηρ, ΟΘΕΛΛΟΣ Νικόλαος Γοργολός, Ο ΕΠΙΒΕΒΗΤΗΣ Σπύρος Μελάς, Ο ΜΠΑΜΠΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΕΤΑΙ Ευγένιος Ό Νηλ, ΑΝΝΑ ΚΡΙΣΤΙ Γερλντ Χάουπμαν, ΠΡΗΝ ΑΠ ΤΟ ΗΛΙΘΩΣΙΑΔΕΜΑ Μαρτίνεζ και Μαρία Μαρτίνεζ Σέρρα, ΤΟ ΤΡΑΩΔΙ ΤΗΣ ΚΟΥΙΝΑΣ Άντον Τσάιχωφ, ΕΝΑΣ ΓΑΜΟΣ Δημήτρης Μπόγινης, ΤΑ ΑΡΑΒΟΓΙΑΣΜΑΤΑ Διονύσιος Ρώμας, ΖΑΚΥΝΘΙΝΗ ΣΕΡΕΝΑΤΑ Σκηνοθεσία Πέλος Κατσάλης, σημικά Νίκος

Ζαγράφος, κοστούμια Ανδρέας Γεράνης

Γ ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1940 - 1941)

79. Ουίλλιαμ Σαίξπηρ
Ο ΕΜΠΟΡΟΣ ΤΗΣ ΒΕΝΕΤΙΑΣ
Μετάφραση Αλέξανδρος Πάλλης, σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σημικά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
KENTRIKH SKHNIH 21 Οκτωβρίου 1940
Αλέξης Μινωτής - Νικόλαος Ροζάν (Σάλικ), Ελένη Παπαδάκη (Πόρου), Μάνος Κατράκης (Γενάρου), κ.ά.

80. Ουίλλιαμ Σαίξπηρ
ΕΡΡΙΚΟΣ Β'
Μετάφραση Βασίλης Ρώτας, σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σημικά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
KENTRIKH SKHNIH 19 Μαρτίου 1941
Αλέξης Μινωτής (Ερρίκος Β'), Χριστόφορος Νέζερ (Μαρκουάι), Νικόλαος Ροζάν (Κάρολος ΣΤ), κ.ά.

Δευτήρια: Νίκος Γιοκαρής (1941-1943)

81. Σοφοκλής
ΟΔΙΠΠΟΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ
Μετάφραση Φώτης Πολίτης, σκηνοθεσία Φώτης Πολίτης-Δημήτρης Ροντήρης, σημικά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
ΩΔΙΟ ΗΡΩΔΟΥ ΑΤΤΙΚΟΥ 17 Ιουλίου 1941
Αμώλιος Βεσάκης (Οδύππου), Αθανασία Μουστακοπούλου (Κοκκίτη), Γεώργιος Πληνός (Κρέων), κ.ά.

82. Μολιέρο
Ο ΦΙΛΑΓΓΥΟΣ
Μετάφραση Λέων Κοουκόλας, σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σημικά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
ΧΡΙΣΤΙΝΟ ΘΕΑΤΡΟ ΠΑΡΚ 19 Αυγούστου 1941
Φερόππος Νέζερ (Αρκαμάν), Βάσω Μανωλάδου (Αίλι), Σαμπά Αλκάλου (Φρούσιν), κ.ά.

ΕΠΑΝΑΛΗΨΕΙΣ:
ΠΕΡΣΑΙ, ΠΑΛΛΑΣ 24 Νοεμβρίου 1940 (Πρώτη **KENTRIKH SKHNIH 1939**)
ΑΝΤΙΓΟΝΗ, ΩΔΙΟ ΗΡΩΔΟΥ ΑΤΤΙΚΟΥ 18 Ιουλίου 1941 (Πρώτη 1936,1937,1938, 1939,1940)

Την περίοδο 1940-41 στο ΑΡΜΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ του Εθνικού θεάτρου παίχτηκαν σε περίοδοι τα: Φεδοσάρ Σουναϊνός, ΕΥΓΥΓΩΣ ΕΠΙΤΟΞΥΖΑΜΕΝ Αλέκος Μ. Λιδωρίτης, Η ΜΕΓΑΛΗ ΣΤΙΓΜΗ Αγγέλος Τριζάνης, ΒΙΔΙΩΤΕΣ Σκηνοθεσία Πέλος Κατσάλης, σημικά Νίκος Ζαγράφος, κοστούμια Ανδρέας Γεράνης

ΙΑ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1941 - 1942)

83. Ευριπίδης
ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ
Μετάφραση Απόστολος Μελισσηρός, σκηνοθεσία Τάκης Μουζενής, σημικά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, μουσική Πέτρος Περίδης, χορογραφία Λουκία Σκακκαλιού - Κωτσόπουλου
KENTRIKH SKHNIH 15 Οκτωβρίου 1941
Ελένη Παπαδάκη (Ιφιγένεια), Θάνος Κωτσόπουλος (Ορίστη), Γεώργιος Πληνός (Θόος), κ.ά.

84. Κάρολος Γκολόνι
Η ΒΕΝΤΑΛΙΑ
Μετάφραση Γεράσιμος Σπατάλης, σκηνοθεσία Τάκης Μουζενής, σημικά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
KENTRIKH SKHNIH 19 Δεκεμβρίου 1941
Χριστόφορος Νέζερ (Κορονάτος), Μίρκα

- Μυράτ (Βαρώνος), Νίκος Παρασκευάς (Κόντες), κ.ά.
85. Παντελής Χαρτ
Ο ΦΥΝΤΑΝΑΚΙ
 Σχολοστής Νίκος Παπαγεωργίου, σκηνοθέτης Νίκος Ζωγράφος, κοστομια Αντώνης Φωκάς
KENTRIKH EKHNH -APMA ΘEΣΠIAIOC 23
 Φεβρουαρίου 1942
 ΓΓ
 Πρωλήτ Γαβριηλίδης (Αντώνης), Ελένη Αυλωνιά (Βούα), Αλέκος Μπουτίσης (Γιώργος), κ.ά.
86. Γιάνης Βολγαγκανγκ Γκαϊτε
ΦΟΥΣΤ
 Μετάφραση Κωνσταντίνου Χατζόπουλος, σκηνοθέτης Δημήτριος Ροντήρης, σκηνακά Κλέωνης Κλώνης, κοστομια Αντώνης Φωκάς
KENTRIKH EKHNH 23 Μαρτίου 1942
 Θάνος Δεδνρμής (Φώστος), Γεώργιος Πλιγός (Μεταμορφωτής), Βάσια Μανωλάδου (Μαργαρίτα), κ.ά.
87. Ευριπίδης
ΜΕΔΕΙΑ
 Μετάφραση Παντελής Πρεβελάκης, σκηνοθέτης Τάσος Μουζενίδης, σκηνακά Κλέωνης Κλώνης, κοστομια Αντώνης Φωκάς
ΩΔΙΟ ΗΡΩΔΟΥ ΑΤΤΙΚΟΥ
 25 Σεπτεμβρίου 1942
 Ελισα Βεργή (Μέδεια), Τριβαλάς Καρούσος (Ισάουος), Αθανάσιος Μουστακά (Τροφός), Δεστούνης Παπαχολίδης (Κρόνυ), κ.ά.
- ΙΒ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1942 - 1943)**
88. Φρειδερίκος Σάλερ
ΛΟΥΙΖΑ ΜΙΛΛΕΡ
 Μετάφραση Αλέω Κουκουλάς, σκηνοθέτης Δημήτριος Ροντήρης, σκηνακά Κλέωνης Κλώνης, κοστομια Αντώνης Φωκάς
KENTRIKH EKHNH 26 Οκτωβρίου 1942
 Βάσια Μανωλάδου - Τίτλια Νικητοπούδη (Λουίζα), Γεώργιος Πλιγός - Πρωλήτ Γαβριηλίδης (Φον Βάλτερ), Θάνος Δεδνρμής - Τριβαλάς Καρούσος (Φρειδερίκος), κ.ά.
89. Πέτρο Κολιτρών ντε λα Μπάρκα
 Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ ΣΤΙΧΕΙΟΥ
 Μετάφραση Κώστας Καρυπίδης, σκηνοθέτης Τάσος Μουζενίδης, σκηνακά Κλέωνης Κλώνης, κοστομια Αντώνης Φωκάς
ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΚΗΝΗ
 (ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΚΗΝΗ) 14 Ιανουαρίου 1943
 Τριβαλάς Καρούσος (Δον Χουάν), Βάσια Μανωλάδου (Δόνα Άγγελα), Μάνος Καρούσιος (Δον Λουίς), κ.ά.
- Διευθυντής: Άγγελος Τερζάκης (1943-1944)
90. Μολιέρος
Ο ΜΙΣΑΝΘΡΩΠΟΣ
 Μετάφραση Κώστας Βάρναλης, σκηνοθέτης Κωστής Μιχαηλίδης, σκηνακά Κλέωνης Κλώνης, κοστομια Αντώνης Φωκάς
ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΚΗΝΗ
 (ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΚΗΝΗ) 16 Απριλίου 1943
 Γεώργιος Πλιγός (Αλέκος), Θάνος Κωτοπούλος (Φιλόστος), Ελένη Παπαδοκη (Σελμηνή), κ.ά.
91. Βιτοτόνιος Κορνάρος
 Η ΘΥΣΙΑ ΤΟΥ ΑΒΡΑΑΜ
 Σχολοστής Φώτος Πολίτης, σκηνακά Κλέωνης Κλώνης, κοστομια Αντώνης Φωκάς, μουσική Μανώλης Σκουλιούδης
KENTRIKH EKHNH 24 Απριλίου 1943
 Νικόλαος Ροζάν (Αβραάμ), Σπασφό Αλκαίου (Σάρρα), Μαρία Αλκαίου (Ισαάκ), κ.ά.
92. Δημήτριος Λεβίδης
 Ο ΘΕΟΣΚΟΣ ΕΣΤΙ Η ΝΕΡΑΙΔΑ
 Συμμεμικά Χορηγόρια, σκηνοθέτης Φώτος Πολίτης, σκηνακά Κλέωνης Κλώνης, κοστομια Αντώνης Φωκάς, μουσική Αλέω Κουκουλάς, σκηνοθέτης Δημήτριος Ροντήρης, σκηνακά Κλέωνης Κλώνης, κοστομια Αντώνης Φωκάς
ΚΑΛΥΜΝΙΟΝΟΣ 16 Αυγούστου 1944
 Τριβαλάς Καρούσος-Γιώργος Ταλιάνος (Γόρος- Λεμπετής), Μαρία Αλκαίου (Τριβή), Αλέκος Δεδνρμής (Δημήτριος), κ.ά.
- ΙΔ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (10/1944 - 8/1945)**
101. Μιχαήλ Ροζάς
ΛΥΤΕΡΙΑ
 Αποστασία, με τη συμμετοχή ολοκλήρου του θιάσου του Εθνικού Θεάτρου
KENTRIKH EKHNH 26 Οκτωβρίου 1944
 (Ερτοστόμης της Εθνικής Απελευθέρωσης)
 Νικόλαος Ροζάν (Αζιζάτος), Γεώργιος Πλιγός (Τριβέλας), Τριβαλάς Καρούσος (Μπαμπούτσιος), Αλέκος Πέτσος (Κασομυλιάς), κ.ά.
- ΙΔ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (10/1944 - 8/1945)**
101. Μιχαήλ Ροζάς
ΛΥΤΕΡΙΑ
 Αποστασία, με τη συμμετοχή ολοκλήρου του θιάσου του Εθνικού Θεάτρου
KENTRIKH EKHNH 26 Οκτωβρίου 1944
 (Ερτοστόμης της Εθνικής Απελευθέρωσης)
 Νικόλαος Ροζάν (Αζιζάτος), Γεώργιος Πλιγός (Τριβέλας), Τριβαλάς Καρούσος (Μπαμπούτσιος), Αλέκος Πέτσος (Κασομυλιάς), κ.ά.
- Διευθυντής** Γιώργος Φωτοκάς (1945-1946)
102. Ουακ Ουάιτ
ΦΙΛΕΠΠΙΝΗ ΤΡΑΓΩΔΙΑ
 Μετάφραση Νικόλαος Παριώτης, σκηνοθέτης Πόλος Κατσάλης, σκηνακά Κλέωνης Κλώνης, κοστομια Αντώνης Φωκάς
KENTRIKH EKHNH 21 Μαρτίου 1945
 Νικόλαος Ροζάν (Συμώνης), Ηλίας Σταματίου (Γουδός Βάρνης), Τριβή Περιδίου (Βιάνγκ), Μόσχα Ζαννή (Μάρια)
103. Μολιέρος
Ο ΚΥΡΙΟΣ ΝΤΕ ΠΟΥΡΣΟΝΙΑΚ
 Μετάφραση Θάνος Κωτοπούλος-Ι.Μπούτσης, σκηνοθέτης Σωκράτης Καραντινός, σκηνακά Κλέωνης Κλώνης, κοστομια Αντώνης Φωκάς
KENTRIKH EKHNH 21 Μαρτίου 1945
 Χρήστος Ευθυμίου (Πουρσογιάννης), Πρωλήτ Γαβριηλίδης (Ορνάντζ), Μαρία Αλκαίου (Ιουλίτα), κ.ά.
104. Ουίλλιομ Σαξπέρ
 Ο ΕΜΠΟΡΟΣ ΤΗΣ ΒΕΝΕΤΙΑΣ
 Μετάφραση Αλέξανδρος Παλλής, σκηνοθέτης Πόλος Κατσάλης, σκηνακά-κοστομια Γιώργος Βουκαλάς
ΘΕΡΙΝΟ ΘΕΑΤΡΟ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΚΑΛΥΜΝΙΟΝΟΣ 12 Ιουνίου 1945
 Νίκος Παρασκευάς- Τριβαλάς Καρούσος (Σάουλο), Αλέκος Μαζαράκης (Ιέρσαμ), Θάνος Κωτοπούλος (Γενάρος), κ.ά.
105. Νικόλας Γκερνάλ
Ο ΕΠΙΘΕΡΠΗΤΗΣ
 Μετάφραση Π.Α. Παναγιώπουλος, σκηνοθέτης Σωκράτης Καραντινός- Αντ.Κριεζής, σκηνακά- κοστομια Γιώργος Βουκαλάς
ΘΕΡΙΝΟ ΘΕΑΤΡΟ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΚΑΛΥΜΝΙΟΝΟΣ 19 Ιουλίου 1945
 Νίκος Δεδνρμής (Πόντ Χλεστοκωφ), Νίκος Παρασκευάς (Γεράκιος Σαμυράς), Χρήστος Ευθυμίου (Επαρκος), κ.ά.
106. Αλέγος Νταντιέ- Ζαορ Μπέτζ
 Η ΑΡΕΒΣΙΑΝΑ
 Μετάφραση Κλέων Παράστος, σκηνοθέτης Πόλος Κατσάλης, σκηνακά Κλέωνης Κλώνης, κοστομια Αντώνης Φωκάς, σκηνακά μουσική Γιώργος Καζόπουλος, χορογράφος Αλέκος Μαζαράκης
ΘΕΡΙΝΟ ΘΕΑΤΡΟ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΚΑΛΥΜΝΙΟΝΟΣ 18 Αυγούστου 1945
 Νικόλαος Ροζάν - Τριβαλάς Καρούσος (Μπαλατάσορ), Θάνος Κωτοπούλος (Φρεντζέ), Θάλεια Καλλιγά-Μόσχα Ζαννή- Βέρα Δελιανηγή (Το αγάθουλι), κ.ά.
- ΙΕΤ'**
- ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1946 - 1947)**
 Διευθυντής Δημήτριος Ροντήρης (1946-1950)
107. Ερικός Τζέον
ΟΙ ΜΝΗΣΤΗΡΕΣ ΤΟΥ ΘΡΟΝΟΥ
 Μετάφραση Αλέω Κουκουλάς, σκηνοθέτης Πόλος Κατσάλης, σκηνακά Κλέωνης Κλώνης, κοστομια Αντώνης Φωκάς, σκηνακά μουσική Γιώργος Καζόπουλος
KENTRIKH EKHNH 2 Φεβρουαρίου 1945
 Θάνος Κωτοπούλος (Χάικων Κόκκοσιν), Σπασφό Αλκαίου (Ιγνα Βαργάτος), Τριβαλάς Καρούσος (Γιαρά Σκουλιέ), κ.ά.
108. Ηλίας Βενζής
ΜΠΛΟΚ C
 Μετάφραση Πόλος Κατσάλης, σκηνακά Κλέωνης Κλώνης, κοστομια Αντώνης Φωκάς
KENTRIKH EKHNH 5 Δεκεμβρίου 1945
 Θάνος Κωτοπούλος (Παύλος Δεσλιλάς), Ιερώνης Μαρτίνος (Βασίλης Βαγενάκης), Ηλίας Σταματίου (Φώτης Παράστος), κ.ά.
109. Μόζουελ Αντερον
ΣΤΟ ΓΕΡΜΑ ΤΟΥ ΧΕΙΜΩΝΟΣ
 Μετάφραση Νίκος Πρωτοπούλος, σκηνοθέτης Σωκράτης Καραντινός, σκηνακά- κοστομια Σπύρος Βεσλιώτης
ΠΡΟΤΟΠΟΡΙΑΚΗ ΕΚΗΝΗ
 (ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΚΗΝΗ) 19 Δεκεμβρίου 1945
 Ηλίας Δεστούνης (Τορ Βορλά), Τριβαλάς Καρούσος (Κωκντ), Άρης Βλαχόπουλος (Σάντου), κ.ά.
110. Θάνος Κωτοπούλος
ΑΥΤΟΜΟΣ
 Σχολοστής Πόλος Κατσάλης, σκηνακά Δημήτριος Κεντάκος, κοστομια Αντώνης Φωκάς, σκηνακά μουσική Γιώργος Καζόπουλος
ΠΡΟΤΟΠΟΡΙΑΚΗ ΕΚΗΝΗ (ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΚΗΝΗ) 15 Ιανουαρίου 1946
 Αλέκος Κατσάλης (Μάνος), Θάνος Κωτοπούλος (Πάνω), Άγγελος Παναγιώτης (Άμιος), κ.ά.
111. Αρμάντ Σαλομάρ
 Η ΓΗ ΒΙΝΑΙ ΣΦΑΙΡΑ
 Μετάφραση Κώστας Καρυπίδης, σκηνοθέτης Σωκράτης Καραντινός, σκηνακά Σπύρος Βεσλιώτης
KENTRIKH EKHNH 8 Φεβρουαρίου 1946
 Πρωλήτ Γαβριηλίδης (Μάνουτλι), Νόλη Μανωλάδου (Καρίστια), Νίκος Παρασκευάς (Ιερώνης Σαβναράκος), κ.ά.
112. Μανώλης Σκουλιούδης
Ο ΗΛΙΘΙΟΣ
 Διοικητή από το μεγαλύτερο της Φιοκτόρ Νουτοφίτσου, σκηνοθέτης Πόλος Κατσάλης, σκηνακά-κοστομια Πάνω Τριπαρότης, μουσική Μανώλης Σκουλιούδης
KENTRIKH EKHNH 16 Μαρτίου 1946
 Τριβαλάς Καρούσος (Ραφζίν), Θάνος Κωτοπούλος - Άγγελος Γιαννιούλης (Μισάν), Αλέκος Κατσάλης (Φίλιππεβνα), κ.ά.
113. Νίκος Καζογιώδης
ΚΑΠΟΔΕΤΡΙΑΣ
 Σχολοστής Σωκράτης Καραντινός, σκηνακά- κοστομια Νίκος Βρυονάκης
KENTRIKH EKHNH 25 Μαρτίου 1946
 Νίκος Παρασκευάς (Κασομυλιάς), Τριβαλάς Καρούσος (Μακρινιανής), Γιάννης Αυλωνιάς (Κολοκοτρώνης), κ.ά.
114. Αισχόλος
ΠΕΡΣΙΑ
 Μετάφραση Ιωάννης Γρυπάρης, σκηνοθέτης Δημήτριος Ροντήρης, σκηνακά Κλέωνης Κλώνης, κοστομια Αντώνης Φωκάς, μουσική Μάρκος Βαρθολομαίος, χορογράφος Λουκία

- Σακελλαρίου-Κωτσόπουλου
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 27 Οκτωβρίου 1946
Αθανασία Μουστάκα (Θέουσα), Νικόλαος Ροζάν (Αδαρτός), Άνθος Κωτσόπουλος (Αγγελιαφόρος), κ.ά.
115. Ουδύλλια Σαβίτηρ
ΠΟΥΛΥ ΚΑΚΟ ΠΑ ΤΙΠΟΤΑ
Μετάφραση Βασίλης Ρώτας, σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σκηνακά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστομμία Αντώνη Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 27 Νοεμβρίου 1946 (Εξαήμερη περίοδος 1947)
Μαίρη Αράνη (Βεατρίκη), Δημήτρης Χορν (Βενέδικτος), Μάνος Κοτρνάκης (Δον Πέτρος), κ.ά.
116. Δημήτριος Κ. Βυζάντιος
ΒΑΒΥΛΩΝΙΑ
Σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σκηνακά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστομμία Αντώνη Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 5 Φεβρουαρίου 1947
Χριστόφορος Νέζερ (Ανατολίτης), Μάνος Κοτρνάκης (Κρηξ), Αθανασία Μουστάκα (Μαρουσά), κ.ά.
117. Βίκτωρ Ουγκό
ΡΟΤΗ ΜΠΛΑΣ
Μετάφραση Θρασύβουλος Σταύρου, σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σκηνακά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστομμία Αντώνη Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 19 Μαρτίου 1947
Θάνος Κωτσόπουλος (Ρουμί Μπλαζ), Δημήτρης Χορν (Ντον Καίσαρας), Ρίτα Μυράτ (Ντόνια Μαρία), κ.ά.
118. Τσαρλς Μάκνταντ Σω
ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ ΥΠΕΡΑΝΘΡΩΠΟΣ
Μετάφραση Αρχιλόος Α. Κύρου, σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σκηνακά - κοστομμία Κλεοβούλου Κλώνης
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 17 Μαΐου 1947 (Επανάληψη 7 Φεβρουαρίου 1950)
Δημήτρης Χορν (Φραν Τζεννι), Μελίνα Μερκούρη (Βιολέτα), Μαίρη Αράνη (Κυρία Χουαίτηλντε), κ.ά.
119. Σπύρος Μόλις
ΠΑΠΑΦΕΣΣΑΣ
Σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σκηνακά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστομμία Αντώνη Φωκάς
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΠΕΙΡΑΙΑ 26 Ιουνίου 1947 (Επανάληψη 1948, 1949, 1950)
Στέλιος Βοκοβίτης (Παπαφάσσα), Θεόδωρος Αράνης (Αλεξάνδρος Υψηλάντης), Χριστόφορος Νέζερ (Βασίλειος Καλαμάτης Αρσανούτσγιου), κ.ά.
120. Ουδύλλια Σαβίτηρ
ΡΙΧΑΡΔΟΣ Β'
Μετάφραση Κώστας Καρθάος, σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σκηνακά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστομμία Αντώνη Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 10 Νοεμβρίου 1947 (Επανάληψη 10 Ιανουαρίου 1950)
Δημήτρης Χορν (Ριχάρδος Ο Β'), Ρίτα Μυράτ (Βασίλισσα), Θάνος Κωτσόπουλος (Μπόλιμπερκ), κ.ά.
121. Γρηγόριος Σενόπουλος
Ο ΠΕΡΙΣΣΩΜΟΣ
Σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σκηνακά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστομμία Αντώνη Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 10 Δεκεμβρίου 1947 (Επανάληψη 1948, 1949, 1950)
Μαρία Αλκαίου (Κολοβίτη), Άρης Μούλιαγρας (Μενέλαος Γεωργιάδης), Ελένη Χαλκούση (Κλέω Γεωργιάδη), κ.ά.
122. Μολιέρος
ΑΜΦΙΤΡΙΤΩΝ
Μετάφραση Γεώργιος Ν. Πολίτης, σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σκηνακά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστομμία Αντώνη Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 11 Ιανουαρίου 1948
Δημήτρης Χορν (Δίας), Μαίρη Αράνη (Αλκιμήμη), Νίκος Χατζίσκος (Αμφιτρίτων), κ.ά.
123. Αλέξανδρος ντε Μουσέ
Η ΠΟΡΤΑ ΠΡΕΒΙΛΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΑΝΟΙΧΤΗ Η ΚΑΒΙΣΤΡΑ
Μετάφραση Θρασύβουλος Σταύρου, σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σκηνακά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστομμία Αντώνη Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 11 Ιανουαρίου 1948
Δημήτρης Χορν (Κάμυξ), Μαίρη Αράνη (Μαρκησιτά), κ.ά.
124. Αντώνιος Μάτσης
Ο ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ
Σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σκηνακά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστομμία Αντώνη Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 24 Ιανουαρίου 1948
Θεόδωρος Αράνης (Αδαρτός Ρουκόλης), Νίκος Χατζίσκος (Αδαρτώνης), Μελίνα Μερκούρη (Γαρουφαλιά), κ.ά.
125. Δημήτρης Μπόνης
ΑΡΤΑΒΕΛΩΝΙΑΣΜΑΤΑ
Σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σκηνακά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστομμία Αντώνη Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 5 Φεβρουαρίου 1948 (Επανάληψη 1949, 1950)
Θεόδωρος Αράνης (Δημιτρίτς), Αθανασία Μουστάκα (Λεμπετσάνη), Τίτικα Νικηφοροπού (Τζερφ), κ.ά.
126. Εθμόντ Ροστάν
ΣΥΦΑΝΟ ΝΤΕ ΜΠΕΡΕΣΒΡΑΚ
Μετάφραση Δημήτρης Παννουκάκης, σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σκηνακά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστομμία Αντώνη Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 23 Μαρτίου 1948 (Επανάληψη 1 Νοεμβρίου 1949)
Μήτσος Μυράτ (Συφανό), Ρίτα Μυράτ (Ρωζάν), Αλέκος Δεληγιάννης (Κρισιτιάν ντε Νεβιγιέ), κ.ά.
127. Γρηγόριος Σενόπουλος και Μαρία Μορτίνη Σιέρρα
ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΚΟΥΝΙΑΣ
Μετάφραση Αρχιλόος Α. Κύρου, σκηνοθεσία Κώστας Μιχαηλίδης, σκηνακά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστομμία Αντώνη Φωκάς
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΠΕΙΡΑΙΑ 20 Απριλίου 1948 (Επανάληψη 7 Φεβρουαρίου 1950)
Θάνος Κωτσόπουλος (Ο ποιητής), Έλενα Βεργή (Η ηρωμένη), Άρης Μούλιαγρας (Ο γιαντζής), κ.ά.
128. Μολιέρος Αντώνης
ΖΗΤΗΤΑΙ ΥΠΗΡΕΤΗΣ
Σκηνοθεσία Κωστής Μιχαηλίδης, σκηνακά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστομμία Αντώνη Φωκάς
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΠΕΙΡΑΙΑΣ 20 Απριλίου 1948 (Επανάληψη 7 Φεβρουαρίου 1950)
Μήτσος Μυράτ (Συφανό), Άρης Μούλιαγρας (Συμεών Κουρνάντζ), Άρης Μούλιαγρας (Ανδρέας Βεαζιγιάν), κ.ά.
129. Γρηγόριος Σενόπουλος
ΣΤΕΛΛΑ ΒΙΟΛΑΝΤΗ
Σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σκηνακά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστομμία Αντώνη Φωκάς, μουσική Μενέλαος Παλιούρας
ΒΑΣΙΛΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ 12 Ιουνίου 1948 (Επανάληψη ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 30 Μαρτίου 1949)
Θεόδωρος Αράνης (Παναγιής Βιολάντης), Μαίρη Αράνη (Στέλλα Βιολάντη), Ελένη Χαλκούση (Θεία Νιόβη), κ.ά.
130. Δημήτρης Μπόνης
ΚΑΝΟΥΡΓΑ ΣΟΦΗ
Σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σκηνακά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστομμία Αντώνη Φωκάς
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΠΕΙΡΑΙΑ 9 Οκτωβρίου 1948 (Επανάληψη 22 Νοεμβρίου 1949)
Χριστόφορος Νέζερ (Θρασύβουλος), Ρίτα Μυράτ - Έλενα Βεργή (Νάτα), Ελένη Χαλκούση (Αγκάλια), κ.ά.
131. Ουδύλλια Σαβίτηρ
Η ΣΤΡΙΓΓΛΑ ΠΟΥ ΕΓΙΝΕ ΑΦΝΑΚΙ
Μετάφραση Κώστας Καρθάος, σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σκηνακά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστομμία Αντώνη Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 21 Οκτωβρίου 1948 (Επανάληψη 15 Νοεμβρίου 1949)
Δημήτρης Μυράτ (Πετρούτσος), Μαίρη Αράνη (Κατερίνα), Θάλεια Καλλιάγ (Μπιανίνα), κ.ά.
132. Παναγιής Χορν
ΤΟ ΦΥΝΤΑΝΑΚΙ
Σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σκηνακά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστομμία Αντώνη Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 8 Νοεμβρίου 1948 (Επανάληψη 1949)
Παναγιής Ζερβός (Αντώνης), Αθανασία Μουστάκα (Κατίνα), Μερσέτη Ροζάν (Φρόντα), κ.ά.
133. Καρόν ντε Μπωαζαρό
Ο ΚΟΥΡΒΑΣ ΤΗΣ ΣΕΒΙΛΛΗΣ
Μετάφραση Δημήτρης Ροντήρης, σκηνοθεσία Κωστής Μιχαηλίδης, σκηνακά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστομμία Αντώνη Φωκάς
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΠΕΙΡΑΙΑ 17 Νοεμβρίου 1948 (Επανάληψη 1949)
Δημήτρης Χορν (Φίγγαρος), Έλλη Λομαίτη (Ροζίνα), Χριστόφορος Νέζερ (Μπαρτολό), κ.ά.
134. Μπεν Τζόνσον
ΒΟΛΙΟΝ Η Ο ΔΕΛΠΟΥ
Μετάφραση Άγγελος Τριτάκης, σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σκηνακά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστομμία Αντώνη Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 16 Φεβρουαρίου 1949
Θεόδωρος Αράνης (Βολέον), Δημήτρης Χορν (Μόνσας), Ελένη Χαλκούση (Λαίδη Γουινιπ), κ.ά.
135. Ζωρζ Κουρτελάν
ΜΠΟΥΜΠΟΥΡΟΣ
Μετάφραση Δημήτρης Παννουκάκης, σκηνοθεσία Κωστής Μιχαηλίδης, σκηνακά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστομμία Αντώνη Φωκάς
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΠΕΙΡΑΙΑ 15 Μαρτίου 1949
Χρήστος Ευθυμίου (Μπουμπουράς), Αλέκος Δεληγιάννης - Νίκος Χατζίσκος (Ανδρέας), Μαρία Αλκαίου-Λουζα Παδομάτα (Αδέλα), κ.ά.
136. Ζωρζ Κουρτελάν
Ο ΔΙΨΟΥΡΓΗΤΗΣ ΕΙΝΑΙ ΚΑΛΟ ΠΑΙΔΙ
Μετάφραση Διονύσιος Ρώμας, σκηνοθεσία Κωστής Μιχαηλίδης, σκηνακά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστομμία Αντώνη Φωκάς
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΠΕΙΡΑΙΑ 15 Μαρτίου 1949
Δημήτρης Παπαγιαννόπουλος (Αστνομικός), Βασίλης Κανάκης (Μπαρέλο), Στέλιος Βοκοβίτης (Φίλος), κ.ά.
137. Δημήτρης Μπόνης
ΧΑΡΥΤΗ
Σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σκηνακά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστομμία Αντώνη Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 25 Μαρτίου 1949
Θεόδωρος Αράνης (Σαμουήλ), Παναγιής Ζερβός (Δημήτρης), Αθανασία Μουστάκα (Χρυσού), κ.ά.
138. Μαριόβα
ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΤΟΥ ΒΡΩΤΑ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΥΧΗΣ
Μετάφραση Διονύσιος Ρώμας, σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σκηνακά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστομμία Αντώνη Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 3 Μαΐου 1949 (Επανάληψη 22 Οκτωβρίου 1949)
Δημήτρης Χορν (Ντορσάντ), Μαίρη Αράνη (Σούβιο), Τάκης Γαλανός (Αρλεκίνος), κ.ά.
139. Αισχύλος ΟΡΕΣΤΕΙΑ
Μετάφραση Ιωάννης Γουλιόμης, σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σκηνακά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστομμία Αντώνη Φωκάς, μουσική Μενέλαος Παλιούρας, χορογραφία Ραζούλο Μάνου
ΩΔΕΙΟ ΒΡΕΣΣΟΥ 4ΤΤΟΥ 7 Σεπτεμβρίου 1949
Μαρία Κοτσούλα (Κλυταιμίστρα), Δημήτρης Μυράτ (Ορέστης), Νίκος Χατζίσκος (Αίγιστος-Απόλλων), κ.ά.
- ΕΠΑΝΑΛΗΨΕΙΣ:
ΠΕΡΣΑΙ, ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 28 Οκτωβρίου 1948 (Πρώτη 1946)
140. Γρηγόριος Σενόπουλος
ΦΟΙΒΗΤΑΙ
Σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σκηνακά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστομμία Αντώνη Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 31 Ιανουαρίου 1950
Δημήτρης Χορν (Αλέκος Δεληγιάννης (Γάιος Λοφός), Ελένη Νικηφόρα (Φανίτα), Καίτη Λαμπροπούλου (Κούλα), κ.ά.
141. Τζων Πάτρικ
ΑΝΥΠΟΜΟΝΗ ΚΑΡΔΙΑ
Μετάφραση Λουίς Δάνος, σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σκηνακά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστομμία Αντώνη Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 28 Φεβρουαρίου 1950
Δημήτρης Χορν (Λάτσο), Ρίτα Μυράτ (Μάργκαρετ), Παναγιής Ζερβός (Πέτρος), κ.ά.
142. Κάρολ Γουόλτον
Η ΛΟΚΑΝΤΙΕΡΑ
Μετάφραση Νικόλαος Ποριώτης, σκηνοθεσία Κωστής Μιχαηλίδης, σκηνακά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστομμία Αντώνη Φωκάς, χορογραφία Ραζούλο Μάνου
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 21 Μαρτίου 1950
Μαίρη Αράνη (Μιραντόλνι), Θάνος Κωτσόπουλος (Πιπέρης Νερούβαρος), Ελένη Χαλκούση (Ορτεντία), κ.ά.
143. Ουδύλλια Σαβίτηρ
ΤΡΙΚΥΜΙΑ
Μετάφραση Ιωάννης Ουνομογιός, σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σκηνακά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστομμία Αντώνη Φωκάς, μουσική Μάνου Λοκ, χορογραφία Ραζούλο Μάνου
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 10 Μαΐου 1950
Θάνος Κωτσόπουλος (Βενέδικτος Αράνης (Πρίσκιος), Ρίτα Μυράτ (Μαρούττα), Στέλιος Βοκοβίτης - Γιώκος Μπιναβής (Κόλλιμαν), κ.ά.
- ΕΠΑΝΑΛΗΨΕΙΣ:
ΠΕΡΣΑΙ, ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 3 Απριλίου 1950 (Πρώτη 1946, 1948)
- Κ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1950 - 1951)
Διευθυντής Γεώργιος Θεσπιάς (1950-1953)
144. Ερρίκος Ίφεν
ΒΡΥΚΟΛΑΚΕΣ
Μετάφραση Γεώργιος Ν. Πολίτης, σκηνοθεσία Φώτος Πολίτης - Αλέξης Μινωτής, σκηνακά Κλεοβούλου Κλώνης, κοστομμία Αντώνη Φωκάς

- ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ** 11 Οκτωβρίου 1950
Κατίνα Παϊώνη (Κυρία Αββίγ), Αλέξης Μινωτής (Ουβάντ), Νίκος Παρασκευάς (Πάτορας Μέντερς), κ.ά.
145. Ουλίλια Σαίξτερ
ΟΠΩΣ ΣΑΣ ΑΓΡΕΪΗ
Μετάφραση Μανώλης Σκουλούδη, σκηνοθεσία Αλέξης Σολομός, σκημικά - κοστομμία Κλεόβουλος Κλώνης, μουσική Γιώργος Καζάσπουλος, χορογραφία Ραλλού Μάνου
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 31 Οκτωβρίου 1950
Βάσω Μανωλάδου (Ροζαλίττα), Χριστόφορος Νέζερ-Πάνης Αλυκατής (Λούις Φρεντέρικς), Θάνος Κατσόπουλος (Ουβάντς), κ.ά.
146. Λουίτζι Πιραντέλλο
ΒΡΕΙΚΟΣ Δ'
Μετάφραση Γεώργιος Ρούσος, σκηνοθεσία Κάρλος Κουν, σκημικά - κοστομμία Γιάννης Στεφανιάδης
ΑΠΟΦΥΜΑΤΙΝΗ ΣΚΗΝΗ (ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ) 20 Νοεμβρίου 1950
Βασίλης Διαμαντόπουλος (Βρόκος Δ'), Μιράντα Μυράτ (Μαρίττα ντε Σπίνα), Βάσω Κύρου (Φρίντς), κ.ά.
147. Χουί Θουρία
ΔΟΝ ΖΩΛΑΝ
Μετάφραση Κώστας Ουράνης, σκηνοθεσία Σωκράτης Καραντινός, σκημικά - κοστομμία Σπύρος Βασιλείου, μουσική Μ.Λούνας, χορογραφία Ραλλού Μάνου
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 12 Δεκεμβρίου 1950
Γιώργος Παππάς (Δον Ζουάν Τενόρι), Θάνος Κατσόπουλος (Δον Λουίς Μπατίστα), Άρης Ελαχόπουλος (Σιούτς), κ.ά.
148. Τζον Στέινμπεκ
ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΚΑΙ ΠΟΝΤΙΚΙΑ
Μετάφραση Στέφης Σπηλιωτόπουλος, σκηνοθεσία Κάρλος Κουν, σκημικά - κοστομμία Σπύρος Βασιλείου
ΑΠΟΦΥΜΑΤΙΝΗ ΣΚΗΝΗ (ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ) 10 Ιανουαρίου 1951
Βασίλης Διαμαντόπουλος (Τζακ), Θάνος Κατσόπουλος (Λένι), Τίτικα Νικηφοράκη (Η γυναίκα του Καίρλι), κ.ά.
149. Τζέιμς Μπέρναντ
ΔΑΦΝΗ ΔΡΕΦΘΑ
Μετάφραση Νίκος Γκιάτος, σκηνοθεσία Κωστής Μιχαηλίδης, σκημικά - κοστομμία Κλεόβουλος Κλώνης
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 31 Ιανουαρίου 1951
Κυβέλη (Λαίδη Πιτς), Αμιόλις Βεάκης (Σερ Τζόζεφ Πιτς), Νίκος Παρασκευάς (Γουόντ), κ.ά.
150. Τζωρτζ Μπέρναντ Σω
ΑΓΙΑ ΙΩΑΝΝΑ
Μετάφραση Δημήτρης Κωνσταντινίδης, σκηνοθεσία Αλέξης Σολομός, σκημικά - κοστομμία Νίκος Χατζηκυριάκος-Γίκας, μουσική Μάνος Χατζιδάκις
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 28 Φεβρουαρίου 1951
Αλέκα Κατσέλη, Βάσω Μανωλάδου (Ιωάννα), Γεώργιος Πλάνης (Κωστών), Νίκος Παρασκευάς (Προξέταστς), κ.ά.
151. Ζαν Αντουά
Ο ΧΟΡΟΣ ΤΩΝ ΔΩΠΩΔΥΤΩΝ
Μετάφραση Τώνης Σπηλιέρ, σκηνοθεσία Σωκράτης Καραντινός, σκημικά - κοστομμία Γιώργος Βασιλάς, μουσική Γιάννης Κωνσταντινίδης, χορογραφία Ραλλού Μάνου
ΑΠΟΦΥΜΑΤΙΝΗ ΣΚΗΝΗ (ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ) 20 Μαρτίου 1951
Μιράντα Μυράτ (Λαίδη Χαρφ), Νίκος Παρασκευάς (Αδρός Βντγκαρ), Μαρία Αλκαίου (Ιουλιέττα), κ.ά.
152. Κάρλο Πωλόντι
Ο ΚΑΛΟΚΑΡΟΣ ΓΚΡΙΝΙΑΡΗΣ
Μετάφραση Περάσμος Σπατολάς, σκηνοθεσία Σωκράτης Καραντινός, σκημικά - κοστομμία Νίκος Εγγονόπουλος
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΠΕΙΡΑΙΑ 7 Απριλίου 1951
Χριστόφορος Νέζερ (Γερόντις), Γρηγόρης Βασιλάς (Νταλντακούρ), Έλσα Βεργή (Κυρία Νταλντακούρ), κ.ά.
153. Άντον Τσέχωφ
ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΑΔΕΛΦΟΙ
Μετάφραση Αθίνα Σαραντινή, σκηνοθεσία Κάρλος Κουν, σκημικά - κοστομμία Γιάννης Στεφανιάδης
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 11 Απριλίου 1951 (Περιοδεία σε Θεσσαλονίκη 1951)
Βάσω Μεταξά (Όλια), Ελένη Χατζηαγρή (Μάνα), Μαρία Αλκαίου (Βιργίν), κ.ά.
154. Διονύσιος Ρώμας
ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΚΟΣΜΟΙ
Σκηνοθεσία Κωστής Μιχαηλίδης, σκημικά - κοστομμία Κλεόβουλος Κλώνης
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 9 Μαΐου 1951 (Περιοδεία σε Θεσσαλονίκη)
Αμιόλις Βεάκης (Πάπα-Κουτούλης), Γιώργος Παππάς (Μιστριάνος), Αλέκα Κατσέλη (Κοντίτσα Μιχαηλίδου), κ.ά.
155. Σοφοκλής
ΟΔΙΠΠΟΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ
Μετάφραση Φώτος Πολίτης, σκηνοθεσία Αλέξης Μινωτής, σκημικά Κλεόβουλος Κλώνης, κοστομμία Αντώνης Φωκάς, μουσική Κων. Παϊώνη, χορογραφία Ραλλού Μάνου
ΩΔΙΟ ΗΡΩΔΩΣ ΑΤΤΙΚΟΥ 1 Σεπτεμβρίου 1951 (Περιοδεία στη Νέα Υόρκη 1952)
Αλέξης Μινωτής (Οιδίπους), Κατίνα Παϊώνη (Ιοκάστη), Γεώργιος Πλάνης (Κρέων), κ.ά.
- Ο
ΚΑ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1951-1952)
156. Αριστοφάνης
ΝΕΒΕΒΑΙ
Μετάφραση Κώστας Βάρναλης, σκηνοθεσία Σωκράτης Καραντινός, σκημικά - κοστομμία Νίκος Χατζηκυριάκος-Γίκας, μουσική Γιώργος Καζάσπουλος, χορογραφία Ραλλού Μάνου
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 21 Σεπτεμβρίου 1951
Χριστόφορος Νέζερ (Στραξιλάκης), Χριστός Βυθιόπουλος (Σωκράτης), Ιορδάνης Μαρτίνος (Φειδιπίδης), κ.ά.
157. Τζωρτζ Μπέρναντ Σω
ΚΑΙΣΑΡ ΚΑΙ ΚΛΕΟΠΑΤΡΑ
Μετάφραση Μάρκος Κάρμα, σκηνοθεσία Αλέξης Σολομός, σκημικά - κοστομμία Γιώργος Βασιλάς, μουσική Γιώργος Λυκοσάκης
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 19 Δεκεμβρίου 1951
Γιώργος Παππάς (Ιούλιος Καίσαρας), Βάσω Μανωλάδου - Τίτικα Νικηφοράκη (Κλεοπάτρα), Λυκοσάκης Κωλέτρης (Ποθένος), κ.ά.
158. Μανώλης Σκουλούδης
ΤΟ ΣΤΑΓΕΡΑΦΟ
Σκηνοθεσία Κωστής Μιχαηλίδης, σκημικά Κλεόβουλος Κλώνης, κοστομμία Αντώνης Φωκάς, μουσική Μανώλης Σκουλούδης
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 7 Φεβρουαρίου 1952
Γιάννης Αποστολίδης (Καπετάν Καλογεράς), Άννα Ραυτοπούλου (Βιργινία), Λυκοσάκης Κωλέτρης (Κωστής), κ.ά.
159. Ουίλλιο Σαίξτερ
ΟΝΕΙΡΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΗΣ ΝΥΧΤΑΣ
Μετάφραση Ιωάννης Οικονομίδης, σκηνοθεσία Κάρλος Κουν, σκημικά - κοστομμία Σπύρος Βασιλείου, μουσική Μάνος Χατζιδάκις, χορογραφία Μάνος Χατζιδάκις
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 20 Μαρτίου 1952
- Θάνος Κατσόπουλος (Όμπερτ), Μιζέλλ Μπρούλις (Πουκ), Ελένη Χατζηαγρή (Τιτάν), κ.ά.
160. Πιπ Κλωντί
ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ
Μετάφραση Μυρτιάδαση, σκηνοθεσία Αλέξης Σολομός, σκημικά Κλεόβουλος Κλώνης, κοστομμία Αντώνης Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 2 Μαΐου 1952 (Επανόληψη 8 Απριλίου 1955)
Θάνος Κατσόπουλος (Ιάκωβος), Νίκος Παρασκευάς (Βεράρι), Ελένη Χαλκοούρη - Βάσω Μεταξά (Ελισβετ), κ.ά.
161. Γεώργιος Χορτάτης
ΕΡΩΦΙΑ
Σκηνοθεσία Αλέξης Σολομός, σκημικά - κοστομμία Νίκος Νικολάου, μουσική Γιώργος Καζάσπουλος, χορογραφία Κ.Νιόλης
ΜΕΣΑΛΙΝΙΚΕΣ ΠΟΡΤΕΣ ΡΩΔΟΥ - ΠΙΛΑΤΙ ΜΕΓΑΛΩΝ ΜΑΡΤΥΡΩΝ 6 Σεπτεμβρίου 1952
Τίτικα Νικηφοράκη (Ερωσμή), Γεώργιος Πλάνης (Βασίλειος), Ιορδάνης Μαρτίνος (Πανόρτος), κ.ά.
- ΚΒ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1952 - 1953)**
162. Σοφοκλής
ΗΛΕΚΤΡΑ
Μετάφραση Ιωάννης Γρυπάρης, σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σκημικά Κλεόβουλος Κλώνης, κοστομμία Αντώνης Φωκάς, μουσική Δημήτρης Μητρόπουλος, χορογραφία Λουκία ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 13 Οκτωβρίου 1952
Πετρούλα (Μαρία), Άννα Υφανίδη (Κατίνα Παϊώνη (Ηλέκτρα), Θάνος Κατσόπουλος (Ορέστης), Άννα Ραυτοπούλου (Κλυταιμνήστρα), κ.ά.
163. Μολιέρος
ΑΦΛΟΝΤΟΚΡΑΤΗΣ
Μετάφραση Γεώργιος Ν.Πολίτης, σκηνοθεσία Σωκράτης Καραντινός, σκημικά - κοστομμία Γιώργος Βασιλάς, μουσική Άννα Λουλιού-Διασκίου Μ.Λούνας, χορογραφία Τσιτίνα Βαρούτη
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 2 Νοεμβρίου 1952
Χριστόφορος Νέζερ (Γιορβάνης), Μιράντα Μυράτ (Δομινί), Ελένη Χαλκοούρη (Κυρία Βαρούτη), κ.ά.
164. Ουίλλιο Σαίξτερ
ΤΟ ΧΕΙΜΩΝΙΑΤΙΚΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ
Μετάφραση Βασίλης Ρώτας, σκηνοθεσία Αλέξης Σολομός, σκημικά - κοστομμία Σπύρος Βασιλείου, μουσική Γιάννης Καζάσπουλος, χορογραφία Τσιτίνα Βαρούτη
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 3 Δεκεμβρίου 1952
Αντιγόνη Βαλακού (Πριπίτ), Γεώργιος Πλάνης (Λεόντιος), Ηλίας Σταματιάδης (Φλαρέζ), κ.ά.
165. Άντον Τσέχωφ
Ο ΘΕΙΟΣ ΒΑΝΙΑΣ
Μετάφραση Αθίνα Σαραντινή, σκηνοθεσία Κάρλος Κουν, σκημικά - κοστομμία Γιάννης Στεφανιάδης
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 21 Ιανουαρίου 1953
Βασίλης Διαμαντόπουλος (Μιχαήλ Αστράφ), Θάνος Κατσόπουλος (Αλεξάνδρος Στραμπιανώφ), κ.ά.
166. Γρηγόρης Σπινόπουλος
ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΗΣ ΚΟΝΤΕΣΑΣ ΒΑΛΕΡΙΑΝΑΣ
Σκηνοθεσία Αλέξης Σολομός, σκημικά Κλεόβουλος Κλώνης, κοστομμία Αντώνης Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 4 Μαρτίου 1953 (Επανόληψη 1961)
Κυβέλη (Κοντίτσα Βαλέρανα), Θάνος
- Θάος Κατσόπουλος (Μανώλης), Τίτικα Νικηφοράκη (Τσιτάν), κ.ά.
- ΕΠΑΝΑΛΗΦΘΕΙΣ:
ΟΔΙΠΠΟΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ, **ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ** 27 Οκτωβρίου 1952 (Πρώτη ΩΔΙΟ ΗΡΩΔΩΣ ΑΤΤΙΚΟΥ 1951)
- ΚΓ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1953 - 1954)**
Διευθυντής Δημήτρης Ροντήρης (1953-1955)
167. Ευριπίδης
ΙΠΠΟΛΥΤΟΣ
Μετάφραση Δημήτρης Σάρρος, σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σκημικά Κλεόβουλος Κλώνης, κοστομμία Αντώνης Φωκάς, μουσική Δημήτρης Μητρόπουλος, διδασκαλία χορού Λουκία ΩΔΙΟ ΗΡΩΔΩΣ ΑΤΤΙΚΟΥ 10 Σεπτεμβρίου 1953
Έλσα Βεργή - Κάκια Παναγιώτου (Φαίρα), Νίκος Χατζηκυριάκος-Αλέξανδρος (Απολλώνιος), Θάνος Κατσόπουλος - Ιωάννης Αποστολίδης (Θησέας), κ.ά.
168. Σπύρος Μελάς
Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ ΚΑΙ Ο ΣΚΥΛΟΣ
Σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σκημικά Κλεόβουλος Κλώνης, κοστομμία Αντώνης Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 23 Οκτωβρίου 1953
Δημήτρης Παπαμυζαήλ (Αλέκας), Αλέκα Κατσέλη (Ερμούλα), Στέλιος Βοκοβίτης (Διόγενης), κ.ά.
169. Δημήτρης Μπόγρης
ΑΝΤΙΓΟΝΗ ΣΤΟΝ ΕΠΑΧΘΟ
Σκηνοθεσία Κωστής Μιχαηλίδης, σκημικά Κλεόβουλος Κλώνης, κοστομμία Αντώνης Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 28 Οκτωβρίου 1953
Έλσα Βεργή (Κα Μαρέμ), Θάνος Κατσόπουλος (Δημήτρης), Χριστόφορος Νέζερ (Ματάρμα-Θωμάς), κ.ά.
170. Μολιέρος
Ο ΚΑΤΑ ΦΑΝΤΑΣΙΩΝ ΣΩΘΗΝΗΣ
Μετάφραση Ιωάννης Πολίτης, σκηνοθεσία Αλέξης Σολομός, σκημικά Κλεόβουλος Κλώνης, κοστομμία Αντώνης Φωκάς, χορογραφία Λουκία
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΠΕΙΡΑΙΑ 9 Ιανουαρίου 1953
Χριστόφορος Νέζερ (Λογαν), Αλίκη Βουγιουκλάκη (Λαίδη), Γιώκος Μπιναρής (Κος Πυργκόν), κ.ά.
171. Ευγένιος Ο' Νηλ
ANNA KRISTI
Μετάφραση Στέφης Σπηλιωτόπουλος, σκηνοθεσία Αλέξης Σολομός, σκημικά - κοστομμία Κλεόβουλος Κλώνης
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 2 Φεβρουαρίου 1954
Μαίρα Αράνη (Άννα), Θάνος Κατσόπουλος (Ματ Μπερ), Θεόδωρος Αράνης (Κρις Κριστιφόρος), κ.ά.
172. Δημήτρης Μπόγρης
ΦΥΣΙΟΚΑΛΛΕΣΤΙΣ
Σκηνοθεσία Κωστής Μιχαηλίδης, σκημικά - κοστομμία Κλεόβουλος Κλώνης
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΠΕΙΡΑΙΑ 5 Φεβρουαρίου 1954
Στέλιος Βοκοβίτης (Αυγουστίν), Αντιγόνη Βαλακού (Αδμήνη), Μιράντα Μυράτ (Χρυσούλα), κ.ά.
173. Ρίτσαντ - Μαρνίλοου Σέρινταν
ΟΙ ΑΝΤΙΖΩΟΙ
Μετάφραση Διονύσιος Ρώμας, σκηνοθεσία Κωστής Μιχαηλίδης, σκημικά Κλεόβουλος Κλώνης, κοστομμία Αντώνης Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 23 Μαρτίου 1954
Αλέκος Αλεξανδράκης (Λοχαγός Τρεκ

- Στάμορον, Μαρία Αλεξίου (Λόντα), Αλέκος Δελιγιάννης (Φλόουαντ), κ.α.
174. Τζωρτζ Μπέρναρντ ΣΤΕ ΑΒΡΑΩΥ Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΤΟΥ ΑΒΡΑΩΥ Μετάφραση Αλέξης Α.Κόρου, σκηνοθεσία Αλέξης Σολωμός, σημικά Κλεβούλου Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 13 Απριλίου 1954 Αντιγόνη Βαλάκου (Βοση), Έλσα Βεργή (Κυρία Ντάρτον), Λήτης Ευθυμίου (Χριστόφορος Ντάρτον), κ.α.
175. Τσαρλς Μόργκαν Ο ΔΡΟΜΟΣ ΤΟΥ ΠΟΤΑΜΟΥ Μετάφραση Στέφης Πηλιοπούλου, σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σημικά Κλεβούλου Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 14 Μαΐου 1954 Αλέκος Αλεξανδράκης (Φίλιπ Στόρτζε), Μαίρη Αράνη (Μαρί Σουσαπ), Θάνος Κωτσόπουλος (Τζούλιαν Γουμπερτον), κ.α.
176. Αισχόλος ΟΡΕΣΤΕΙΑ Μετάφραση Ιωάννης Γρυπάρης, σκηνοθεσία Δημήτρης Ροντήρης, σημικά Κλεβούλου Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, μουσική Μενέλαος Παλιούρας, θέατρο Λαοική ΟΔΕΙ ΗΡΩΔΟΥ ΑΤΤΙΚΟΥ 3 Οκτωβρίου 1954 Έλσα Βεργή (Κλυταιμνήστρα), Θάνος Κωτσόπουλος (Ορέστης), Αλέκα Κατσάλη (Ηλέκτρα), κ.α.
- ΒΗΑΝΑΛΗΨΕΙΣ: ΠΗΛΟΠΟΥΣ ΕΠΙΛΑΥΡΟΣ 11 Ιουλίου 1954 (Πρώτη ΟΔΕΙ ΗΡΩΔΟΥ ΑΤΤΙΚΟΥ 1953)
- ΚΑ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1954 - 1955)
177. Λόρε ντε Βέγκα ΤΟ ΣΤΕΡΕΙ ΤΗΣ ΣΕΒΙΑΣ Μετάφραση Κωνσταντίνος Καραθόδωρος, σκηνοθεσία Αλέξης Σολωμός, σημικά Κλεβούλου Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, μουσική Γιώργος Λυκούδης ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 23 Οκτωβρίου 1954 Θάνος Κωτσόπουλος (Δον Σάντσο Οπτι ντε λα Ροζά), Άννα Σουνογιώ (Βιορτάβλι), Αλέκος Αλεξανδράκης (Βούστος Ταβέρνα), κ.α.
178. Έρικ φον Κλάιστ Η ΣΠΑΣΜΕΝΗ ΣΤΑΜΝΑ Μετάφραση Ιωάννης Οικονομίδης, σκηνοθεσία Αλέξης Σολωμός, σημικά Κλεβούλου Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΠΕΡΙΒΑΙΑ 2 Δεκεμβρίου 1954 Γιάννης Γιωσιανός (Αχιλ), Χρήστος Ευθυμίου (Δικαστής Αδύα), Βέρα Δελιγιάννη (Μαργαρίτα), κ.α.
179. Ευγένιος Λαμπρ ΑΓΚΑΛΙΑΣ ΜΕ Μετάφραση Δημήτρης Πηλιοπούλης, σκηνοθεσία Αλέξης Σολωμός, σημικά Κλεβούλου Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΠΕΡΙΒΑΙΑ 2 Δεκεμβρίου 1954 Αλέκος Δελιγιάννης (Υποκόμης ντε Σαντεα), Αντιγόνη Βαλάκου (Μπέτρο), Νίκος Παπασιγάκος (Μαρκησίος ντε Μονταν), κ.α.
180. Μαρβέλο ΕΡΩΤΙΚΑ ΤΕΧΝΑΣΜΑΤΑ Μετάφραση Δημήτρης Μόλδρας, σκηνοθεσία Κωστής Μιχαηλίδης, σημικά Κλεβούλου Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 8 Δεκεμβρίου 1954 Μαίρη Αράνη (Αρμυνη), Αλέκος Αλεξανδράκης (Ντρεβαν), Θεόδωρος Αράνης (Κόριος Ρεμό), κ.α.
181. Σπύρος Μελάς ΜΗΛΙΑΣ ΕΚΗΛΙΑΔΕΥΤΑΙ Σκηνοθεσία Κωστής Μιχαηλίδης, σημικά - κοστούμια Κλεβούλου Κλώνης ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΠΕΡΙΒΑΙΑ 22 Δεκεμβρίου 1954 Χριστόφορος Νέτρο (Προσώπιος Κολοκούρι), Άννα Σουνογιώ (Εριπί), Νίκος Καζής (Γιάνης), κ.α.
182. Ζαν Ανουί ΚΩΛΟΜΠΗ Μετάφραση Αλέξης Σολωμός, σκηνοθεσία Αλέξης Σολωμός, σημικά Κλεβούλου Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 27 Ιανουαρίου 1955 Αντιγόνη Βαλάκου (Κωλόμπε), Αλέκος Αλεξανδράκης (Δικαστής), Ελένη Χακουσά (Κυρία Αλεξανδρά), κ.α.
183. Ουίλιαμ Σαίξπηρ ΟΙ ΕΥΦΥΜΕΣ ΚΥΡΑΛΕΣ ΤΟΥ ΟΥΙΝΖΟΡ Μετάφραση Κάστερ Καρβάλος, σκηνοθεσία Κωστής Μιχαηλίδης, σημικά Κλεβούλου Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, χορογραφία Λουκία ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 22 Μαρτίου 1955 Χριστόφορος Νέτρο (Φόλστερ), Μιράντα Μυράτ (Κα. Φορτ), Άρης Μουλιγιέρ (Φορτ), κ.α.
- Διευθύντρια: Αιμίλιος Χουρμούζιος (1955-1964)
184. Λουίτζι Πιραντέλλο ΟΠΩΣ ΜΕ ΘΕΛΕΙΣ Μετάφραση Α.Τριβόλης, σκηνοθεσία Αλέξης Σολωμός, σημικά - κοστούμια Κλεβούλου Κλώνης ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 3 Μαΐου 1955 Μαίρη Αράνη (Αγνώστη), Θεόδωρος Αράνης (Καρλ Ζάλερ), Χριστόφορος Νέτρο (Θείος Σαζέτο), κ.α.
185. Ευριπίδης ΕΚΑΒΗ Μετάφραση Απόστολος Μόλαζινος, σκηνοθεσία Αλέξης Μινωτής, σημικά Κλεβούλου Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, μουσική Μενέλαος Παλιούρας, χορογραφία Μαρία Καζάκη ΕΝΑΕΡΗ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΠΙΛΑΥΡΟΥ 19 Ιουνίου 1955 (Περίοδος στ Βενετία, Παρίσι, Βουκουρεστί) Κατίνα Παλιούρη (Εκάβη), Άννα Σουνογιώ (Πολύδωρη), Αλέξης Μινωτής (Ταλθύβιος), Αλέκος Αλεξανδράκης (Πολύδορος), κ.α.
- ΕΠΑΝΑΛΗΨΕΙΣ: ΠΗΛΟΠΟΥΣ ΕΠΙΛΑΥΡΟΣ 26 Ιουνίου 1955 (Πρώτη ΟΔΕΙ ΗΡΩΔΟΥ ΑΤΤΙΚΟΥ 1953, ΕΠΙΛΑΥΡΟΣ 1954) ΟΙΛΙΠΟΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ ΕΠΙΛΑΥΡΟΣ 2 Ιουλίου 1955 (Πρώτη ΟΔΕΙ ΗΡΩΔΟΥ ΑΤΤΙΚΟΥ 1951, 1952)
- ΚΕ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1955 - 1956)
186. Φερδινάνδος Σόλλερ ΜΑΡΙΑ ΣΠΟΥΔΑΪ Μετάφραση Θεοφάνης Σταύρου, σκηνοθεσία Αλέξης Σολωμός, σημικά Κλεβούλου Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 12 Οκτωβρίου 1955 Εσώ Μανουλάκου (Μαρία Σπούδαρ), Μαίρη Αράνη (Ελισβετ), Γιώργος Παππάς (Κόριος ντε Λέστερ), κ.α.
187. Άρθουρ Μόλερ Η ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ (ΟΙ ΜΑΓΙΣΣΕΣ ΤΟΥ ΣΑΛΕΜ) Μετάφραση Αλέξης Σολωμός, σκηνοθεσία Αλέξης Σολωμός, σημικά Ανδρέας Νομικός, κοστούμια Αντώνης Φωκάς ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 9 Νοεμβρίου 1955 Τζένη Καρέζη (Αιμιλιέττλ Ουίλιαμ), Γιώργος Παππάς (Τζον Πράκτορ), Ελένη Χακουσά (Άννα Πατμυ), κ.α.
188. Ουίλιαμ Σαίξπηρ ΑΜΑΙΤ Μετάφραση Βασίλης Ράπας, σκηνοθεσία Αλέξης Μινωτής, σημικά Κλεβούλου Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, μουσική Μάνος Κατξίδας ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 8 Δεκεμβρίου 1955 Αλέξης Μινωτής (Αμαίτ), Τζένη Καρέζη (Οφελία), Κατίνα Παλιούρη (Γερτρούδη), κ.α.
189. Ζαν Ζυρντανό ΝΕΡΑΙΔΑ Μετάφραση Οδυσσέας Ελύτης, σκηνοθεσία Αλέξης Σολωμός, σημικά - κοστούμια Ανδρέας Νομικός, μουσική Αργύρης Κουνιάδης ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 5 Ιανουαρίου 1956 Εσώ Μανουλάκου (Νεραίδα), Χριστόφορος Νέτρο (Αυγουστή), Γιώργος Παππάς (Ιπότης Χανς), κ.α.
190. Γεώργιος Κομνηνέλης Η ΕΒΔΟΜΗ ΜΕΡΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΙΟΥΡΓΙΑΣ Σκηνοθεσία Κωστής Μιχαηλίδης, σημικά Κλεβούλου Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΚΗΝΗ (ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ) 23 Ιανουαρίου 1956 Τζένη Καρέζη (Χριστίνα), Βόρην Παλάλη (Αλέξη), Πίπτα Καπιτανία (Ελένη), κ.α.
191. Τζωρτζ Φάρουερ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΕΡΑΣΤΩΝ Μετάφραση Αλέξης Σολωμός, σκηνοθεσία Αλέξης Σολωμός, σημικά Κλεβούλου Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 2 Φεβρουαρίου 1956 Αλέκος Αλεξανδράκης (Άρτοερ), Αλέκα Κατσάλη (κυρία Σάλλεν), Χριστόφορος Νέτρο (Βονατόμιο), κ.α.
192. Πάουλ Σουαρζ Ο ΑΡΧΟΝΤΙΣ Σκηνοθεσία Κωστής Μιχαηλίδης, σημικά Γιάννης Στεφανιάδης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΚΗΝΗ (ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ) 12 Φεβρουαρίου 1956 Σπύρος Βόσωβιτς (Δημητρός), Ελένη Ζαχαρέου (Αιμίρια), Βέρα Δελιγιάννη (Βασίλη), κ.α.
193. Άλβαν Τολστόι ΤΟ ΖΩΓΓΙΑΝΟ ΠΥΓΜΑ Μετάφραση Αλ.Ρουσόπουλος, σκηνοθεσία Αλέξης Σολωμός, σημικά Κλεβούλου Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς Γιώργος Παππάς (Φέντιν), Ρίτα Μυράτ (Ελισβετία Αντριγιέβνα Πρτσάποβα), Θάνος Κωτσόπουλος (Βοκτορ Μιχαηλοβίτς), κ.α.
194. Άγγελος Τερζάκης ΘΕΟΦΑΝΗΣ Σκηνοθεσία Κωστής Μιχαηλίδης, σημικά Κλεβούλου Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 29 Μαρτίου 1956 Έλσα Βεργή (Θεοφάνη), Βασίλης Διαμαντόπουλος (Νικηφόρος Φωκάς), Θάνος Κωτσόπουλος (Ιωάννης Τομιασιέτς), κ.α.
195. Βασίλης Ηλιάδης ΤΟ ΧΑΛΑΖΙ Σκηνοθεσία Θάνος Κωτσόπουλος, σημικά Κλεβούλου Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΚΗΝΗ (ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ) 9 Απριλίου 1956 Γιάννης Αικωνίτης (Άντριος Σούντας), Άννα Ραυτοπούλου (Μαργαρίτα), Καίτη Λαμπροπούλου (Βασίλισσα), κ.α.
196. Πήτερ Οντίνωφ ΕΡΩΤΑΣ ΤΩΝ ΤΡΕΣΑΡΓΩΝ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΩΝ Μετάφραση Δημήτρης Κωνσταντινίδης, σκηνοθεσία Αλέξης Σολωμός, σημικά - κοστούμια Γιώργος Βασιλάς ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 25 Απριλίου 1956 Μαίρη Αράνη (Πενταγόρα), Αλέκα Κατσάλη (Η καλή Μάρισσα), Βασίλης Διαμαντόπουλος (Η κακή Μάρισσα), κ.α.
197. Ευριπίδης ΜΗΔΕΙΑ Μετάφραση Παντελής Προβιάδης, σκηνοθεσία Αλέξης Μινωτής, σημικά Κλεβούλου Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, μουσική Μάνος Κατξίδας, χορογραφία Αλέξης Μινωτής - Μαρία Καζάκη ΕΠΙΛΑΥΡΟΣ 23 Ιουνίου 1956 (Θέατρο των Εθνών του Παρισιού 1958) Κατίνα Παλιούρη (Μήδεια), Θάνος Κωτσόπουλος (Λαίρ), Μιράντα Αποστολίδη (Κρίτων), Ελένη Ζαχαρέου (Προφί), κ.α.
198. Σοφονίστα ΑΝΤΙΓΟΝΗ Μετάφραση Ιωάννης Γρυπάρης, σκηνοθεσία Αλέξης Μινωτής, σημικά Κλεβούλου Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, μουσική Ιωάννης Παπασιγανίου, χορογραφία Αλέξης Μινωτής-Μαρία Καζάκη ΕΠΙΛΑΥΡΟΣ 30 Ιουνίου 1956 Άννα Σουνογιώ (Αντιγόνη), Θάνος Κωτσόπουλος (Κρίτων), Αντιγόνη Βαλάκου - Βιβέττα Τσιούνη (Ισμήνη), κ.α.
199. Αριστοτέλης ΕΚΚΛΗΣΙΑΖΟΥΣΑΙ Μετάφραση Θεοφάνης Σταύρου, σκηνοθεσία Αλέξης Σολωμός, σημικά - κοστούμια Γιώργος Βασιλάς, μουσική Μάνος Κατξίδας, χορογραφία Τατιάνα Βαρούση ΟΔΕΙ ΗΡΩΔΟΥ ΑΤΤΙΚΟΥ 14 Ιουλίου 1956 Μαίρη Αράνη (Πατριάρχης), Χριστόφορος Νέτρο (Βλέπυρος), Θέλια Καλλιά (Πρώτη Γυναικία), κ.α.
- ΒΗΑΝΑΛΗΨΕΙΣ: ΟΙΛΙΠΟΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ ΕΠΙΛΑΥΡΟΣ 11 Ιουνίου 1956 (Πρώτη ΟΔΕΙ ΗΡΩΔΟΥ ΑΤΤΙΚΟΥ 1951, 1952, 1955)
200. Γιόχαν Βόλφγκανγκ Γκαίτε ΦΑΟΥΣΤ Μετάφραση Κωνσταντίνος Χατζόπουλος, σκηνοθεσία Αλέξης Σολωμός, σημικά Κλεβούλου Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, χορογραφία Μαρία Καζάκη ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 10 Οκτωβρίου 1956 Θάνος Κωτσόπουλος (Φάουστ), Γιώργος Παππάς (Μεφιστοφελίς), Εσώ Μανουλάκου (Μαργαρίτα), κ.α.
201. Λουίτζι Πιραντέλλο Η ΗΑΟΝΗ ΤΗΣ ΤΙΜΟΤΙΤΙΑΣ Μετάφραση Μάριος Πιλωτήρης, σκηνοθεσία Κωστής Μιχαηλίδης, σημικά Κλεβούλου Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς Β' ΣΚΗΝΗ (ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ) 5 Νοεμβρίου 1956 (Επαναλήψεις 22 Απριλίου 1958, 20 Μαρτίου 1962) Βασίλης Διαμαντόπουλος (Αντζέλο Μπαλντοβίνο), Μαρία Αλεξίου (Άγλα Βαν), Νίκος Τζόγιας (Μαρκησίος Φαίμο Κόλλι), κ.α.
202. Αοκίαν Αντρέιβ ΑΝΗ Μετάφραση Αθηνά Σαραντίδη, σκηνοθεσία Κωστής Μιχαηλίδης, σημικά - κοστούμια Γιάννης Στεφανιάδης

- ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 21 Νοεμβρίου 1956
Μαίρη Αρώνη (Αθήν), Γιώργος Παπαίας - Ανδρέας Φιλίππου (Φέτος Ιβήνας - Κουτσιμάρης), Ρίτα Μυράτ (Αλεξάνδρα), κ.ά.
203. Αλέξανδρος Μπίτσας
ΚΑΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ
Σκηνοθεσία Κωστής Μιχαηλίδης, σκηника - κοστούμια Γιάννης Τσαρούχης, μουσική Αργύρης Κουνιάδης, χορογραφία Κωστής Μιχαηλίδης
Β' ΣΚΗΝΗ (ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ) 11 Δεκεμβρίου 1956
Αλέκα Κατσάλη (Κλυταιμάνδρα), Ανδρέας Φιλίππου (Αγαμέμνων), Θύρων Πάλλης (Αίγυπτος), κ.ά.
204. Τζωρτζ Μπέριαντ Σω
Ο ΑΝΑΦΟΚΛΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΛΙΟΝΤΑΡΙ
Μετάφραση Μάρκο Κορκαπαναγιώτου, σκηνοθεσία Αλέξης Σολομός, σκηника Μάνος Αργυράκης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 19 Δεκεμβρίου 1956
Άννα Συνοδινού (Λοβίνα), Μιζέλης Κολογιάννης (Ανδρόκλος), Βασίλης Κανάκης (Το Λιοντάρι), κ.ά.
205. Αγρότιος Στρατιωπεριν
ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ ΤΖΟΥΛΙΑ
Μετάφραση Ιάκωβ Κοκκοίλης, σκηνοθεσία Κωστής Μιχαηλίδης, σκηника Κλεόβουλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
Β' ΣΚΗΝΗ (ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ) 16 Ιανουαρίου 1957
Άννα Συνοδινού (Τριτώλη), Θάσος Κωτσόπουλος (Ζαν), Άννα Ξυτοπούλου (Χριστίνα), κ.ά.
206. Προσπερ Μεριμί
Η ΑΜΑΣΑ
Μετάφραση Γεώργιος Ν. Πολίτης, σκηνοθεσία Κωστής Μιχαηλίδης, σκηника Κλεόβουλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
Β' ΣΚΗΝΗ (ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ) 16 Ιανουαρίου 1957
Βασίλης Διαμαντόπουλος (Δον Αντρέας Ριβέρο), Μαρία Αλκαίου (Καμπίρα Πικάρ), Άρης Βλαχόπουλος (Επίσκοπος της Αίμας), κ.ά.
207. Άντον Τσώφφ
Ο ΓΛΑΦΟΣ
Μετάφραση Αθηνά Σαραντίδη, σκηνοθεσία Αλέξης Σολομός, σκηника Κλεόβουλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 30 Ιανουαρίου 1957
Κυβέλη (Αρκάντινα), Δημήτρης Παπαμπαχλά (Τριπέλερ), Θάσος Κωτσόπουλος (Βόρις Αλεξάνδρεβιτς Τριγκόφ), κ.ά.
208. Γιώργος Θεωτόκης
ΣΥΝΑΠΤΗΜΑ ΣΤΗΝ ΠΕΝΤΕΛΗ
Σκηνοθεσία Αλέξης Σολομός, σκηника - κοστούμια Σπύρος Βασιλείου, μουσική Γιώργος Κατσόγιου, χορογραφία Αγάπη Ευαγγελίδη
Β' ΣΚΗΝΗ (ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ) 27 Φεβρουαρίου 1957
Μαίρη Αρώνη (Βόννη τες Σαν - Γκού), Αλέκα Κατσάλη (Αστέρ), Χρήστος Φωκέρης (Καπετάν Χρυσόλευκος), κ.ά.
209. Ουάλλια Σαίξπηρ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΑΗΡ
Μετάφραση Βασίλης Ράπτα, σκηνοθεσία Αλέξης Μινωτής, σκηника Κλεόβουλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, μουσική Μάνος Χατζιδάκις
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 28 Μαρτίου 1957
Αλέξης Μινωτής (Ααρ), Τζένη Κορνή (Κορβόλη), Ελένη Ζαφειρού (Γουενδρά), Κάκια Παναγιώτου (Γεράνη), κ.ά.
210. Αλεξάντρο Κασόνα
Η ΚΥΡΑ ΤΗΣ ΑΥΓΗΣ
Μετάφραση Ιουλίτα Πατριδού, σκηνοθεσία Κωστής Μιχαηλίδης, σκηника Κλεόβουλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, μουσική Γιώργος Χατζιδάκις
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 26 Απριλίου 1957
Μαίρη Αρώνη (Καλόγρια), Γεώργιος Παπάς (Παπαρούς), Τζένη Κορνή (Αντίλα), κ.ά.
211. Παναγιώτ Πρεβελίδης
ΤΑ ΧΕΡΙΑ ΤΟΥ ΖΩΝΤΑΝΟΥ ΘΕΟΥ
Σκηνοθεσία Αλέξης Σολομός, σκηника - κοστούμια Γιάννης Μόραλης
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 9 Μαΐου 1957
Νίκος Παρασκευάς (Συνταγματάρχης Δεάν), Γεώργιος Παπάς (Ταγματάρχης Μιχαήλ), Κάκια Παναγιώτου (Νατάλια), κ.ά.
212. Ευριπίδης
ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΕΝ ΑΥΛΑΙ
Μετάφραση Αποστόλου Μελοχρινός, σκηνοθεσία Κωστής Μιχαηλίδης, σκηника Κλεόβουλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, μουσική Αργύρης Κουνιάδης
ΕΠΙΔΕΛΦΥΟΣ 15 Ιουνίου 1957
Άννα Συνοδινού (Ιφιγένεια), Θάσος Κωτσόπουλος (Αγαμέμνων), Έλεα Βεργή (Κλυταιμάνδρα), κ.ά.
213. Αριστοφάνης
ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ
Μετάφραση Θερασούβουλος Σταύρου, σκηνοθεσία Αλέξης Σολομός, σκηника - κοστούμια Γιώργος Βακαλάς, μουσική Μάνος Χατζιδάκις, χορογραφία Τατιάνα Βαρούτη
ΕΠΙΔΕΛΦΥΟΣ 23 Ιουνίου 1957
Μαίρη Αρώνη (Λυσιστράτη), Παναγιώτης Ζερβός (Πρόβουλος), Χρήστος Φωκέρης (Κηνήσιος), κ.ά.
- ΕΠΑΝΑΛΗΘΗΣ:
ΕΚΑΒΗ, ΕΠΙΔΕΛΦΥΟΣ 16 Ιουνίου 1957 (Πρώτη 1955)
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΟΣΥΛΑΙ, ΕΠΙΔΕΛΦΥΟΣ 22 Ιουνίου 1957 (Πρώτη 1955)
ΠΡΩΤΗ ΔΕΛΒΙΟ ΗΡΩΔΟΥ ΑΤΤΙΚΟΥ 1956
ΜΗΔΕΙΑ, ΕΠΙΔΕΛΦΥΟΣ 30 Ιουνίου 1957 (Πρώτη 1956)
ΟΔΙΠΠΟΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ, ΕΠΙΔΕΛΦΥΟΣ 2 Ιουνίου 1957 (Πρώτη ΔΕΛΒΙΟ ΗΡΩΔΟΥ ΑΤΤΙΚΟΥ 1951, ΕΠΙΔΕΛΦΥΟΣ 1955, 1956)
ΑΝΤΙΠΟΝΗ, ΕΠΙΔΕΛΦΥΟΣ 14 Ιουλίου 1957 (Πρώτη 1956)
- ΚΖ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1957 - 1958)**
214. Ουάλλια Σαίξπηρ
ΚΥΜΒΕΛΙΝΟΣ
Μετάφραση Κώστας Καρθάος, σκηνοθεσία Αλέξης Σολομός, σκηника - κοστούμια Γιώργος Βακαλάς, μουσική Αργύρης Κουνιάδης, χορογραφία Αγάπη Ευαγγελίδη
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 10 Οκτωβρίου 1957
Νίκος Παρασκευάς - Ιωάννης Αποστόλιδης (Κυμβελίνος), Βάσω Μανωλάδου (Ιμωγενί), Βασίλης Διαμαντόπουλος (Κλέων), Δημήτρης Παπαμπαχλά - Δημήτρης Χολπητής (Αβελόφιος), κ.ά.
215. Κρίστοφερ Φράντ
ΤΟ ΣΚΟΤΑΙ ΑΙΝΑΙ ΑΡΚΕΤΑ ΦΟΤΕΡΟ
Μετάφραση Νίκος Γκάτσος, σκηνοθεσία Αλέξης Μινωτής, σκηника Κλεόβουλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 7 Νοεμβρίου 1957
Αλέξης Μινωτής (Γιζάρτ Γκέντερ), Κάκια Παλιώνη (Γοζάρνα Στενταμουργκ), Δημήτρης Παπαμπαχλά (Στέφαν), κ.ά.
216. Ερρίκος Ίψεν
ΕΝΤΑ ΓΚΑΜΠΛΕΡ
Μετάφραση Γεώργιος Ν. Πολίτης, σκηνοθεσία Κωστής Μιχαηλίδης, σκηника Κλεόβουλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 28 Νοεμβρίου 1957
- Βασίλης Διαμαντόπουλος (Γέργκεν Τέσμαν), Μαίρη Αρώνη (Βντα), Θάσος Κωτσόπουλος (Βίλνερ Λέβμαργκ), κ.ά.
217. Διονύσιος Εύμας
ΤΟ ΖΑΜΠΕΛΑΚΙ
Σκηνοθεσία Αλέξης Σολομός, σκηника Κλεόβουλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 19 Δεκεμβρίου 1957
Τζένη Κορνή (Ζουπέλινα), Δημήτρης Παπαμπαχλά (Κόντε Μερσάτης), Νίκος Τζόγιας (Καρρέρ), κ.ά.
218. Κωστής Παλαμάς
ΤΡΙΣΥΓΓΕΝΗ
Σκηνοθεσία Κωστής Μιχαηλίδης, σκηника Κλεόβουλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 6 Φεβρουαρίου 1958
Στέλιος Βόκοβιτς (Πέτρος Τριτάκης), Άννα Συνοδινού (Τριπέλετη), Αλέκος Διαμαντόπουλος (Πέτρος Φλώρος), κ.ά.
219. Ερρίκος Ίψεν
ΕΥΚΟΛΑΚΕΣ
Μετάφραση Γεώργιος Ν. Πολίτης, σκηνοθεσία Αλέξης Μινωτής, σκηника Κλεόβουλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 27 Φεβρουαρίου 1958 (Επονικήλη 2 Μαρτίου 1960)
Κατίνα Πολιτίου (Κυρία Αλβίνα), Αλέξης Μινωτής (Ορβάλντ), Νίκος Παρασκευάς (Πάστωρ Μάντερν), κ.ά.
220. Ζαν Ζερντόν
ΤΕΣΣΑ
Μετάφραση Αλέξης Σολομός, σκηνοθεσία Αλέξης Σολομός, σκηника - κοστούμια Γιώργος Βακαλάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 20 Μαρτίου 1958
Βάσω Μανωλάδου (Περέα Σάνγκερ), Βασίλης Διαμαντόπουλος (Λιούσι Ντόντι), Μαρία Αλκαίου (Λίνα Σάνγκερ), κ.ά.
221. Ζαν Κοκτώ
Η ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΦΩΝΗ
Μετάφραση Μάριος Πλωρίτης, σκηνοθεσία Αλέξης Σολομός, σκηника - κοστούμια Γιάννης Μόραλης
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 22 Απριλίου 1958
Μαίρη Αρώνη
222. Φεντερίκο Γκαρθία Λόρα
Η ΘΑΥΜΑΣΤΗ ΜΠΑΛΑΣΜΑΤΟΥ
Μετάφραση Αλέξης Σολομός, σκηνοθεσία Αλέξης Σολομός, σκηника - κοστούμια Γιάννης Μόραλης
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 22 Απριλίου 1958
Μαίρη Αρώνη (Η Μπαλασματώ), Παναγιώτης Ζερβός (Ο Μπαλασματώ), Δέσπα Διαμαντίδου (Η κόκκινη Γατόνισσα), κ.ά.
223. Ευριπίδης
ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ
Μετάφραση Αποστόλου Μελοχρινός, σκηνοθεσία Κωστής Μιχαηλίδης, σκηника Κλεόβουλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, μουσική Γιώργος Χατζιδάκις
Κωστής Μιχαηλίδης - Μάρκου Γεωργιάδη
ΕΠΙΔΕΛΦΥΟΣ 15 Ιουνίου 1958 (Συμμετοχή στο Θέατρο των Βθώνων)
Άννα Συνοδινού (Ιφιγένεια), Θάσος Κωτσόπουλος (Ορίστης), Γρίκιος Μπινιάρης (Θέας), κ.ά.
224. Αριστοφάνης
ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΣΥΛΑΙ
Μετάφραση Θερασούβουλος Σταύρου, σκηνοθεσία Αλέξης Σολομός, σκηника - κοστούμια Γιώργος Βακαλάς, μουσική Μάνος Χατζιδάκις, χορογραφία Τατιάνα Βαρούτη
ΕΠΙΔΕΛΦΥΟΣ 29 Ιουνίου 1958 (Συμμετοχή στο Θέατρο των Βθώνων)
- Χρήστος Φωκέρης (Νέζορ - Παυτέλης Ζερβός (Μηνολόκος), Μιζέλης Κολογιάννης (Ευριπίδης), Ελένη Ζαφειρού (Μίκα), Τζένη Κορνή (Κριτώλη), κ.ά.
225. Σφρακίδη
ΟΔΙΠΠΟΥΣ ΕΠΙ ΚΟΛΩΝΩ
Μετάφραση Ιωάννης Γρυπάρης, σκηνοθεσία Αλέξης Μινωτής, σκηника Κλεόβουλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, μουσική Μανώλης Παλλάντος, χορογραφία Μαρία Χωρ
ΕΠΙΔΕΛΦΥΟΣ 5 Ιουλίου 1958 (Συμμετοχή στο Θέατρο των Βθώνων)
Αλέξης Μινωτής (Οδύσσεος), Ελένη Ζαφειρού (Αντιγόνη), Γεώργιος Παπάς (Κρέων), κ.ά.
- ΕΠΑΝΑΛΗΘΗΣ:
ΜΗΔΕΙΑ, ΕΠΙΔΕΛΦΥΟΣ 6 Ιουλίου 1958 (Πρώτη 1956, 1957)
ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΕΝ ΑΥΛΑΙ, ΕΠΙΔΕΛΦΥΟΣ 21 Ιουνίου 1958 (Πρώτη 1957)
ΟΔΙΠΠΟΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ, ΕΠΙΔΕΛΦΥΟΣ 12 Ιουλίου 1958 (Πρώτη 1955, 1956)
- ΚΗ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1958 - 1959)**
226. Ουάλλια Σαίξπηρ
ΟΘΕΛΛΟΣ
Μετάφραση Κώστας Καρθάος, σκηνοθεσία Αλέξης Σολομός, σκηника Κλεόβουλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, μουσική Μάνος Χατζιδάκις
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 10 Οκτωβρίου 1958
Θάσος Κωτσόπουλος (Οθέλλος), Βασίλης Διαμαντόπουλος (Ιάγκερ), Άννα Συνοδινού (Δυσδομόνα), κ.ά.
227. Άγγελος Τερζάκης
ΝΥΚΤΑ ΣΤΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟ
Σκηνοθεσία Κωστής Μιχαηλίδης, σκηника Κλεόβουλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, μουσική Αργύρης Κουνιάδης
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 7 Νοεμβρίου 1958
Νίκος Τζόγιας (Περάτος Μολιέτης), Τζένη Κορνή (Μαρία γ' Ανγκνι), Παναγιώτης Ζερβός (Καμπερόν), κ.ά.
228. Ζαν Ανουά
ΛΕΟΚΑΝΤΙΑ
Μετάφραση Αλέξης Σολομός, σκηνοθεσία Αλέξης Σολομός, σκηника - κοστούμια Γιάννης Μόραλης
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 4 Δεκεμβρίου 1958
Βάσω Μανωλάδου (Αμάντα), Αλέκος Αλεξανδράκης (Πρίγκιπας), Ελένη Χαλκούση (Δούκισσα), κ.ά.
229. Ούγκο Μπέτι
ΕΓΚΑΘΜΑ ΣΤΟ ΝΗΣΙ ΤΩΝ ΚΑΤΣΙΚΙΩΝ
Μετάφραση Θεωτόκης Αθανασιάδης - Νόβας, σκηνοθεσία Αλέξης Μινωτής, σκηника Κλεόβουλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 9 Ιανουαρίου 1959
Κατίνα Πολιτίου (Αντίλα), Αλέκα Κατσάλη (Παλα), Αλέξης Μινωτής (Άγγελος), Τζένη Κορνή Σαββίσι, Παναγιώτης Ζερβός (Βντουάντο), κ.ά.
230. Νίκος Καζαντζάκης
ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ Ο ΠΑΡΑΒΑΤΗΣ
Σκηνοθεσία Κωστής Μιχαηλίδης, σκηника Κλεόβουλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 5 Φεβρουαρίου 1959
Στέλιος Βόκοβιτς (Ιουλιανός), Ντόλη Άγγελου (Μαρίνα), Νίκος Παρασκευάς (Επίσκοπος), κ.ά.
231. Φεντερίκο Γκαρθία Λόρα
ΔΟΝΑ ΡΟΖΙΤΑ

- Μετάφραση Αλέξης Σολωμός, σκηνθεσέα Αλέξης Σολωμός, σκηνικά Γιώργος Βασιλάς, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, μουσική Μάνος Χατζιδάκις
KENTRIKH SKHNH 26 Φεβρουαρίου 1959
 Άννα Συνοδινού (Ροΐστα), Κικήλη (Η Θεία), Χριστίνα Κολογερνού-Αθανασία Μουτσάντα (Η Νένα), κ.ά.
232. Γερλάντ Χάουπμαν
FOXA MI BENT
 Μετάφραση Στέφανης Μυροβίλης, σκηνθεσέα Αλέξης Σολωμός, σκηνικά Κλεοβούλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
KENTRIKH SKHNH 16 Απριλίου 1959
 Βάσω Μανωλάου (Ρόζα Μπενέρ), Θάνας Κωτσόπουλος (Φλαμ), Νίκος Τζόγιας (Στρέμμαν), κ.ά.
233. Αισχύλος
ΟΡΦΕΥΣΤΕΙΑ
 Μετάφραση Ιωάννης Γρυπάρης, σκηνθεσέα Δημήτρης Ροντήρης, σκηνικά Κλεοβούλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, μουσική Μενέλαος Παλιάντος, χορογραφία Βασιλική ΕΠΙΛΑΥΡΟΣ 21 Ιουνίου 1959
 Άννα Συνοδινού (Κλυταιμπίστρα), Θέσπες Κατσόπουλος (Ορέστη), Πίττα Καπιστάνα (Ηλέκτρα), Βασίλης Κανάκης (Αίγιμος), κ.ά.
234. Αριστοφάνης
BATPAXOI
 Μετάφραση Ακρόπολις Μελαγρανός, σκηνθεσέα Αλέξης Σολωμός, σκηνικά - κοστούμια Γιώργος Βασιλάς, μουσική Μάνος Χατζιδάκις, χορογραφία Τατιάνα Βαρούτη ΕΠΙΛΑΥΡΟΣ 27 Ιουνίου 1959
 Χριστόφορος Νέζερ (Διονύσος), Μιχάλης Κολογιάννης (Σπενός), Πάνης Αποστολάκης (Αισχύλος), Τάκης Γαλιάνος (Βυρπίστης), κ.ά.
235. Ευριπίδης
ΚΥΚΛΩΣ
 Μετάφραση Αλέξανδρος Πάλλης, σκηνθεσέα Αλέξης Σολωμός, σκηνικά - κοστούμια Ανδρέας Νομικός, μουσική Μάνος Χατζιδάκις, χορογραφία Αγάθη Βαγγελιάδη ΕΠΙΛΑΥΡΟΣ 27 Ιουνίου 1959
 Στέλιος Βωβοτής (Οδυσσέας), Άρης Μολλυγαρός (Σάλπιος), Παναήλης Ζερβός (Κωκυβάς), κ.ά.
- ΕΠΑΝΑΛΗΨΗΣ:
ΑΝΤΙΠΟΝΗ, ΕΠΙΛΑΥΡΟΣ 4 Ιουλίου 1959 (Πρώτη 1956, 1957, 1958)
ΟΔΙΠΠΟΣ ΕΠΙ ΚΟΛΩΝΩΝ, ΕΠΙΛΑΥΡΟΣ 6 Ιουλίου 1959 (Πρώτη 1958)
- Κα' ΠΕΡΙΟΔΟΣ** (1959 - 1960)
236. Ουίλλιαμ Σαίξπηρ
TO HMEROMA THE STRITIGLAS
 Μετάφραση Κώστας Καραθός, σκηνθεσέα Αλέξης Σολωμός, σκηνικά Κλεοβούλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
KENTRIKH SKHNH 8 Οκτωβρίου 1959
 Βάσω Μανωλάου (Κατερίνα), Νίκος Τζόγιας (Πετρούκιος), Δημήτρης Παπαμιχαήλ (νιος), Γκελν Μουροπούλου (Μπιάνκα), κ.ά.
237. Λουίτζι Πιραντέλλο
ΣΕΙ ΠΡΟΣΩΠΑ ΣΤΙΣΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΑ
 Μετάφραση Αλέξης Σολωμός, σκηνθεσέα Αλέξης Σολωμός, σκηνικά Κλεοβούλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
KENTRIKH SKHNH 6 Νοεμβρίου 1959
 Γεώργιος Πληγός (Πατρίτς), Δέσπω Διαμαντίδου (Μίτσια), Άννα Συνοδινού (Κόρη), Λευκόφρος Κολάρης (Θεοσάστρη), κ.ά.
238. Γιώργος Θεοτοκάς
ΛΑΚΙΒΙΑΔΗΣ
- Σκηνθεσέα Κωστής Μιχαηλίδης, σκηνικά Πάνης Τσαουζάκης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
KENTRIKH SKHNH 26 Νοεμβρίου 1959
 Θάνας Κωτσόπουλος (Αδαμίδης), Νόλη Αγγελίδου (Πατριτση), Λευκόφρος Κολάρης (Σωφροδότη), κ.ά.
239. Μολιέρος
Ο ΦΙΛΑΓΓΥΡΟΣ
 Μετάφραση Λέων Κοικκούλας, σκηνθεσέα Κωστής Μιχαηλίδης, σκηνικά Κλεοβούλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
KENTRIKH SKHNH 17 Δεκεμβρίου 1959
 Χριστόφορος Νέζερ (Αρπαγόγιος), Μιράντα Μυράτ (Φροσίνη), Αλέκος Δεληγιάννης (Κλεάνθης), κ.ά.
240. Τζον Όσμπορν
ΟΡΓΙΣΜΕΝΑ ΝΙΛΑΤΑ
 Μετάφραση Σόνι Μελά, σκηνθεσέα Αλέξης Σολωμός, σκηνικά Κλεοβούλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
KENTRIKH SKHNH 16 Ιανουαρίου 1960
 Δημήτρης Παπαμιχαήλ (Τζιμ Πόρτερ), Νόλη Αγγελίδου (Άλιον Πόρτερ), Στέλιος Βωβοτής (Κιφ Λάιους), κ.ά.
241. Ουίλλιαμ Σαίξπηρ
ΡΙΧΑΡΔΟΣ Γ
 Μετάφραση Κώστας Καραθός, σκηνθεσέα Αλέξης Μινωτής, σκηνικά Κλεοβούλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
KENTRIKH SKHNH 28 Ιανουαρίου 1960
 Αλέξης Μινωτής (Γιόρτζιος, Δούκας του Γλόστερ), Νόλη Αγγελίδου-Έλλη Βοζιανάου (Λαίδη Άννα), Δημήτρης Παπαμιχαήλ (Ερρίκος, Κόμης του Γέιτσορντ), κ.ά.
242. Όλιβερ Γκόλντσμιθ
ΤΑ ΛΑΘΗ ΜΙΑΣ ΝΥΧΤΑΣ
 Μετάφραση Αλέξης Σολωμός, σκηνθεσέα Αλέξης Σολωμός, σκηνικά Κλεοβούλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
KENTRIKH SKHNH 16 Μαρτίου 1960
 Δημήτρης Παπαμιχαήλ (Χάστινγκς), Αντιγόνη Βολακού (Δεσπονή Χάρντκασλ), Λευκόφρος Κολάρης (Κίριος Χάρντκασλ), κ.ά.
243. Γρηγόριος Ξενόπουλος
ΦΟΙΤΗΤΑΙ
 Σκηνθεσέα Σωκράτης Καραντώνης, σκηνικά Κλεοβούλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
KENTRIKH SKHNH 5 Μαΐου 1960
 Αντιγόνη Βολακού (Φανίτσας), Νίκος Τζόγιας (Θάνας), Δημήτρης Παπαμιχαήλ (Τάσος), κ.ά.
244. Ευριπίδης
ΦΟΙΝΙΣΣΑΙ
 Μετάφραση Γεράσιμος Σπυριδάς, σκηνθεσέα Αλέξης Μινωτής, σκηνικά Κλεοβούλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, μουσική Μίσης Θεοφάνους, χορογραφία Αλέξης Μινωτής-Μαρία Χορς ΕΠΙΛΑΥΡΟΣ 19 Ιουνίου 1960
 Κίμων Πολύνογ (Ιοκάστη), Αλέξης Μινωτής (Οιδίπους), Άννα Συνοδινού (Αντιγόνη), Θάνας Κωτσόπουλος (Κρέων), κ.ά.
 (Δουκέ-)
245. Ευριπίδης
ΗΡΑΚΛΕΪΣ ΜΑΙΝΟΜΕΝΟΣ
 Μετάφραση Παναήλης Δικτασός, σκηνθεσέα Τάκης Μουζενίδης, σκηνικά Κλεοβούλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, μουσική Γιώργος Σταυλιάνος, χορογραφία Τατιάνα Βαρούτη ΕΠΙΛΑΥΡΟΣ 26 Ιουνίου 1960
 Θάνας Κωτσόπουλος (Ηρακλής), Λευκόφρος Κολάρης (Θησέας), Κάκια Παναγιώτου (Μεγάρρα), κ.ά.
246. Μενάνδρος
ΔΙΣΚΟΛΟΣ
- Μετάφραση Θεοδόσιος Σταύρου, σκηνθεσέα Αλέξης Σολωμός, σκηνικά Παύλος Βλάχος, μουσική Νίκος Σκοκλάκας, χορογραφία Τατιάνα Βαρούτη ΕΠΙΛΑΥΡΟΣ 10 Ιουλίου 1960
 Νίκος Τζόγιας (Σίστρατος), Γεώργιος Πληγός (Κνίμιον), Βασίλης Κανάκης - Κώστας Βουλαλάς (Γοργίας), κ.ά.
- ΕΠΑΝΑΛΗΨΗΣ:
ΕΠΙΣΤΡΑΤΗ, ΕΠΙΛΑΥΡΟΣ 10 Ιουλίου 1960 (Πρώτη 1957)
ΕΚΑΒΗ, ΕΠΙΛΑΥΡΟΣ 3 Ιουλίου 1960 (Πρώτη 1955, 1957)
ΟΔΙΠΠΟΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ, ΕΠΙΛΑΥΡΟΣ 25 Ιουνίου 1960 (Πρώτη 1951, 1952, 1955, 1956, 1958)
- Α' ΠΕΡΙΟΔΟΣ** (1960 - 1961)
247. Ουίλλιαμ Σαίξπηρ
ΗΜΠΡΟΣ ΤΗΣ ΒΕΒΗΘΙΑΣ
 Μετάφραση Αλεξάνδρος Πάλλης, σκηνθεσέα Αλέξης Μινωτής, σκηνικά Κλεοβούλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
KENTRIKH SKHNH 20 Φεβρουαρίου 1960
 Αλέξης Μινωτής (Σταυλός), Βάσω Μανωλάου (Πόρρα), Νίκος Τζόγιας (Βασίλη), κ.ά.
248. Βενέτιος Ο' Νηλ
ΤΑ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΤΟΥ ΜΑΡΚΟ ΠΟΛΟ
 Μετάφραση Ι. Βολακάρης, σκηνθεσέα Αλέξης Σολωμός, σκηνικά - κοστούμια Γιώργος Βασιλάς, μουσική Πάνης Παπαϊωάννου, χορογραφία Τατιάνα Βαρούτη
KENTRIKH SKHNH 15 Δεκεμβρίου 1960
 Θάνας Κωτσόπουλος (Μάρκο Πόλο), Λευκόφρος Κολάρης (Κουμάλια Χαν), Βασίλης Κανάκης (Στρατηγός Μπαγιόν), Ελένη Κυριακού (Νοτατιά), κ.ά.
249. Γρηγόριος Ξενόπουλος
ΠΗΓΑΪΣΜΟΣ
 Σκηνθεσέα Αλέξης Σολωμός, σκηνικά Κλεοβούλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
KENTRIKH SKHNH 12 Ιανουαρίου 1961
 Αντιγόνη Βολακού - Άννα Κυριακού (Κολυμπίτη), Χριστόφορος Νέζερ (Μενέλαος Τσαυραδής), Νίκος Τζόγιας (Νίκος Παπαστέρμιος), κ.ά.
250. Φρίντριχ Ντόρνερματ
Η ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΗΣ ΓΗΡΑΙΑΣ ΚΥΡΙΑΣ
 Μετάφραση Γεώργιος Ν. Πολίτης, σκηνθεσέα Αλέξης Μινωτής, σκηνικά - κοστούμια Γιάννης Τσιροζής
KENTRIKH SKHNH 2 Φεβρουαρίου 1961 (Επαναλήψη 8 Ιανουαρίου 1965)
 Κατίνα Πεζίνου (Κλαίρη Ζαχαριανά), Αλέξης Μινωτής (Δ), Ελένη Ζαχαριώτη (Η γυναικα του), κ.ά.
251. Φεντερίκο Γκαρθσία Λόρεκα
ΤΕΡΕΝΣΙΑ
 Μετάφραση Αλέξης Σολωμός, σκηνθεσέα Αλέξης Σολωμός, σκηνικά - κοστούμια Αλέξης Σολωμός, μουσική Πάνης Παπαϊωάννου, χορογραφία Τατιάνα Βαρούτη
KENTRIKH SKHNH 16 Μαρτίου 1961
 Άννα Συνοδινού (Γέρμα), Θάνας Κωτσόπουλος (Χουάν), Νίκος Τζόγιας (Βόνταρ), κ.ά.
252. Τζον Βομπέρ
Η ΠΡΟΚΛΗΘΗΣΙΑ ΣΥΖΥΓΙΟΣ
 Μετάφραση Γιολάντα Κερασιώτη, σκηνθεσέα Αλέξης Σολωμός, σκηνικά Κλεοβούλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
 Νόλη Αγγελίδου (Λαίδη Μπρόντ), Λευκόφρος Κολάρης (Στα Τρον Μάρουτ), Άννα Κυριακού (Ματρίλιντα), κ.ά.
253. Σωκράτης
ΗΛΕΚΤΡΑ
 Μετάφραση Ιωάννης Γρυπάρης, σκηνθεσέα Τάκης Μουζενίδης, σκηνικά Κλεοβούλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, μουσική Μενέλαος Παλιάντος, χορογραφία Τατιάνα Βαρούτη ΕΠΙΛΑΥΡΟΣ 10 Ιουλίου 1961
 Άννα Συνοδινού (Ηλέκτρα), Θάνας Κωτσόπουλος - Νίκος Καζής (Ορέστη), Κάκια Παναγιώτου (Κλυταιμπίστρα), κ.ά.
254. Σωκράτης
ΑΙΑΣ
 Μετάφραση Ιωάννης Γρυπάρης, σκηνθεσέα Τάκης Μουζενίδης, σκηνικά Κλεοβούλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, μουσική Μίσης Θεοφάνους, χορογραφία Ζωζούλα Νικολοπούδη ΕΠΙΛΑΥΡΟΣ 2 Ιουλίου 1961
 Θάνας Κωτσόπουλος (Αιός), Ελένη Ζαχαριώτη (Τεκμήστρα), Γρηγόριος Βασιλάς (Αγαμέμνων), κ.ά.
255. Αριστοφάνης
ΑΧΑΡΝΕΣ
 Μετάφραση Θεοδόσιος Σταύρου, σκηνθεσέα Αλέξης Σολωμός, σκηνικά - κοστούμια Γιώργος Βασιλάς, μουσική Αγρόνη Κουανάκης, χορογραφία Τατιάνα Βαρούτη ΕΠΙΛΑΥΡΟΣ 9 Ιουλίου 1961
 Χριστόφορος Νέζερ-Παναήλης Ζερβός (Δακτύλιος), Γκίκας Μπιναβής (Λαμόχορ), Τάκης Τζαλιάνος (Βυρπίστης), κ.ά.
256. Γεώργιος Χορτάτζης
ΕΡΩΔΙΑΗ
 Σκηνθεσέα Αλέξης Σολωμός, σκηνικά Κλεοβούλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, μουσική Μάνος Χατζιδάκις, χορογραφία Ραζάλια Μάνου
ΟΔΙΠΟΣ ΗΡΩΔΩΤΗ ΑΤΤΙΚΟΥ
 24 Αυγούστου 1961
 Βάσω Μανωλάου (Ηρωαίδη), Δημήτρης Παπαμιχαήλ (Παναρέτος), Λευκόφρος Κολάρης (Φιλόμορος), κ.ά.
- ΕΠΑΝΑΛΗΨΗΣ:
ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΕΝ ΑΥΛΙΑ, ΕΠΙΛΑΥΡΟΣ 24 Ιουλίου 1961 (Πρώτη 1957, 1958)
ΟΔΙΠΠΟΣ ΕΠΙ ΚΟΛΩΝΩΝ, ΕΠΙΛΑΥΡΟΣ 25 Ιουνίου 1961 (Πρώτη 1958, 1959)
- ΑΑ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ** (1961 - 1962)
257. Ουίλλιαμ Σαίξπηρ
ΓΕΜΑΙΣΕΙ ΚΑΙ ΙΟΥΛΙΕΤΤΑ
 Μετάφραση Κώστας Καραθός, σκηνθεσέα Αλέξης Σολωμός, σκηνικά Γιώργος Βασιλάς, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, μουσική Σπύρος Σκιαδαρής, χορογραφία Τατιάνα Βαρούτη
KENTRIKH SKHNH 2 Νοεμβρίου 1961
 Δημήτρης Παπαμιχαήλ (Ρωμάλιος), Αντιγόνη Βολακού (Ιουλιέττα), Παναήλης Ζερβός (Πατρίτς Λαυρέντιος), Χριστίνα Κολογερνού (Πορραμάν), κ.ά.
258. Λέων Τολστόι
ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΤΟΥ ΣΟΦΟΥ
 Μετάφραση Αλ. Ροσσόλινος, σκηνθεσέα Τάκης Μουζενίδης, σκηνικά Κλεοβούλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
KENTRIKH SKHNH 5 Ιανουαρίου 1962
 Θάνας Κωτσόπουλος (Νοβίτσκι), Ελένη Χατζηγιωργή (Αντίνα), Λευκόφρος Κολάρης (Ακίμ), κ.ά.
259. Αδούλφους Στρίντμπεργκ
Ο ΠΑΤΕΡΑΣ
 Μετάφραση Νίκος Γκάτσος, σκηνθεσέα Αλέξης Μινωτής, σκηνικά Κλεοβούλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς

- KENTRIKH SKHNH 8 Φεβρουαρίου 1962**
Αλέξης Μινωτής (Ο Πλαστός), Κατίνα Παζώνη (Αδούρα), Αυκωφόρος Καλλέργης (Ο γιορτός Βοτσερμαρ), κ.α.
260. Ερόκος Ίφην
ΡΟΣΜ ΕΡΕΧΟΑΜ
Μετάφραση Βάσος Διακοπούλου, σκηνοθεσία Τάκης Μουζενίδης, σκημικά Κλεβούλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
KENTRIKH SKHNH 5 Μαρτίου 1962
Θάνος Κατσούπουλος (Πύργος Βοκάλας), Άννα Συνοδινού (Ριζέττα Βεσι), Στέλιος Βόκοβιτς (Καθηγήτρια Κρού), κ.α.
261. Ζωρζ Μπικρανός
ΔΙΔΑΓΟΓΟΙ
Μετάφραση Δέσπω Διαμαντίδου, σκηνοθεσία Αλέξης Σολομός, σκημικά - κοστούμια Γιώργος Ανεμογιάννης, μουσική επιμέλεια Σπύρος Σιαφάρης
KENTRIKH SKHNH 5 Απριλίου 1962
Αντήνη Βαλόκου (Λουκία), Κιθάρη (Κυρία ντε Κρουσσώ), Νίκος Τζιγός (Επίτοπος ντε λα Φορς), κ.α.
262. Ευριπίδης
ΒΑΣΙΛΙΣ
Μετάφραση Παναγιώτη Πρεβελάκη, σκηνοθεσία Αλέξης Μινωτής, σκημικά Κλεβούλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, μουσική Μάνος Χατζιδάκις, χορογραφία Μαρία Χορς
ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 17 Ιουνίου 1962
(Συμμετοχή στο θέατρο Βρώνη στο Παρίσι)
Νίκος Τζιγός (Αδούρος), Βασίλης Κανάκης (Πενθέας), Κατίνα Παζώνη (Άγαστη), κ.α.
263. Ευριπίδης
ΕΛΕΝΗ
Μετάφραση Θερασβούλου Σταύρου, σκηνοθεσία Τάκης Μουζενίδης, σκημικά Κλεβούλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, μουσική Αργύρης Κουανδής, χορογραφία Τσιτσάνη Βαρσάνη
ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 24 Ιουνίου 1962
Άννα Συνοδινού (Ελένη), Θάνος Κατσούπουλος (Μενέλαος), Βασίλης Κανάκης (Τεύκρος), κ.α.
264. Ιωάννης Ανδρέας Τριδάκης
ΒΑΣΙΛΕΥΣ Ο ΡΟΔΑΙΝΟΣ
Σκηνοθεσία Αλέξης Σολομός, σκημικά Κλεβούλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, μουσική Γιάννη Μαρκόπουλος
ΩΔΕΙΟ ΗΡΩΔΟΥ ΑΤΤΙΚΟΥ 17 Ιουλίου 1962
Πέτρος Φουστανός (Ροδολίνος), Αντήνη Βαλόκου (Αρτεμισία), Αυκωφόρος Καλλέργης (Ερμύνης), κ.α.
265. Νίκος Καζαντζάκης
ΟΙ ΜΕΛΙΣΣΑ
Σκηνοθεσία Αλέξης Σολομός, σκημικά - κοστούμια Γιώργος Βοκάλας, μουσική Αργύρης Κουανδής, χορογραφία Αγάπη Βουαγγελίδη
ΩΔΕΙΟ ΗΡΩΔΟΥ ΑΤΤΙΚΟΥ 12 Σεπτεμβρίου 1962 (Εκπαιδευτική)
KENTRIKH SKHNH 1964
Θάνος Κατσούπουλος (Περικλέων), Πέτρος Φουστανός (Κυβέλιος), Ελένη Χατζηπαργέρη (Άλκη), κ.α.
- ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ:**
ΗΡΑΚΛΕΔΗΣ ΜΑΙΝΟΜΕΝΟΣ, ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 30 Ιουνίου 1962 (Πρώτη 1960)
ΟΛΙΑΠΡΟΣ ΕΠΙ ΚΟΛΩΝΟ, ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 1 Ιουλίου 1962 (Πρώτη 1958, 1959, 1961)
ΦΟΙΝΙΣΣΑΙ, ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 14 Ιουλίου 1962 (Πρώτη 1960)
- ΑΒ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1962 - 1963)**
266. Βασίλης Ράπας
ΡΗΓΙΑΣ ΒΛΑΔΕΤΙΝΑΗΣ
- Σκηνοθεσία Αλέξης Μινωτής, σκημικά Κλεβούλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, μουσική Αλέξης Σολομός
KENTRIKH SKHNH 20 Οκτωβρίου 1962
Αλέξης Μινωτής (Στέλιος Βόκοβιτς (Ρίγας), Θάνος Κατσούπουλος (Μπραναβούδης), Ελένη Χατζηπαργέρη (Ρουζάνδρα), κ.α.
267. Ζαν Ζυρναντό
ΠΝΕΡΜΕΤΙΣ
Μετάφραση Αργύρης Τριδάκης, σκηνοθεσία Αλέξης Σολομός, σκημικά Κλεβούλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, μουσική Γιάννη Μαρκόπουλος
KENTRIKH SKHNH 23 Νοεμβρίου 1962
Βέρα Μανωλάκη (Ισαβέλλα), Νίκος Τζιγός (Ελεγκτής), Χριστόφορος Νέζερ (Ο Δήμαρχος), κ.α.
268. Φεντερίκο Γκαρθία Λόρκα
ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΜΠΕΡΝΑΦΝΤΑ ΛΑΜΙΑ
Μετάφραση Νίκος Γκάτσος, σκηνοθεσία Αλέξης Μινωτής, σκημικά - κοστούμια Γιάννη Τσαουζή, μουσική Βιττόριο Ρίτσι
KENTRIKH SKHNH 14 Δεκεμβρίου 1962 (Εκπαιδευτική Ιανουαρίου 1964)
Κατίνα Παζώνη (Μαργαρίτα), Ελένη Χατζηπαργέρη (Μαρτίνα), Αντήνη Βαλόκου (Αδελά), κ.α.
269. Αλέξανδρος Μάτσας
ΚΡΟΙΣΟΣ
Σκηνοθεσία Αλέξης Σολομός, σκημικά-κοστούμια Γιώργος Βοκάλας
KENTRIKH SKHNH 10 Ιανουαρίου 1963
Θάνος Κατσούπουλος (Κροίσεος), Νίκος Καζής (Γίγας), Βασίλης Κανάκης (Αδρόστος), κ.α.
270. Κλωνάρη Μπαξή
ΡΟΔΟ ΧΟΡΙΣ ΑΓΚΛΑΦΙ
Μετάφραση Χ. σκηνοθεσία Τάκης Μουζενίδης, σκημικά Κλεβούλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, χορογραφία Ρολλό Μάνου
KENTRIKH SKHNH 31 Ιανουαρίου 1963
Στέλιος Βόκοβιτς (Ερρίκος Η'), Αυκωφόρος Καλλέργης (Θωμάς Κρανιέρ), Αντήνη Βαλόκου (Καθήνη Χουαυέρν), κ.α.
271. Λούις Σπριντμπεργκ
ΤΟ ΟΜΕΙΟ
Μετάφραση Αλέξης Σολομός, σκηνοθεσία Αλέξης Σολομός, σκημικά - κοστούμια Σπύρος Βασιλείου
KENTRIKH SKHNH 28 Φεβρουαρίου 1963
Άννα Συνοδινού (Άρνη), Θάνος Κατσούπουλος (Η φωνή του Ίντρα), Αθανασία Μουστάκα (Η μητέρα), κ.α.
272. Φρίντριντ Ντλροεματ
ΨΥΧΙΚΟΙ
Μετάφραση Μίση Κοιμυομπίτζηλου, σκηνοθεσία Αλέξης Μινωτής, σκημικά Κλεβούλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
KENTRIKH SKHNH 21 Μαρτίου 1963
Κατίνα Παζώνη (Δοκίμης), Μαριέττη φον Τσεντ, Αλέξης Μινωτής (Πύργος Βαζιλιά Μίμυκος), Ελένη Χατζηπαργέρη (Μόνικα Στέτλερ), κ.α.
273. Δόση ντε Βέγκα
ΤΟ ΣΚΥΛΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΟΛΑΡΗ
Μετάφραση Τάκης Αραγιάνας, σκηνοθεσία Τάκης Μουζενίδης, σκημικά Α. Γιώργος Ανεμογιάννης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
KENTRIKH SKHNH 26 Απριλίου 1963
Μαίρη Αράνη (Ντιάνα), Νίκος Τζιγός (Θόδωρος), Πόπη Παπαδάκη (Μαρσελίτ), κ.α.
274. Αισχύλος
ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ ΔΕΣΜΩΤΗΣ
Μετάφραση Ιωάννης Γρηγοράκης, σκηνοθεσία Αλέξης Μινωτής, σκημικά Κλεβούλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, μουσική
- Γιάννης Χρήστος, χορογραφία Μαρία Χορς
ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 16 Ιουνίου 1963
Αλέξης Μινωτής (Περικλέων), Ελένη Χατζηπαργέρη (Ίβη), Νίκος Καζής (Ερμής), Γιάννης Αποστολίδης (Ωκεανός), κ.α.
275. Αριστοφάνης
ΣΦΗΚΕΣ
Μετάφραση Θερασβούλου Σταύρου, σκηνοθεσία Αλέξης Σολομός, σκημικά - κοστούμια Γιώργος Βοκάλας, μουσική Νίκος Μουραγκάκης, χορογραφία Στέλιος Παπαδάκης - Μάρμα Γεωργιάδ
ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 23 Ιουνίου 1963
Χριστόφορος Νέζερ - Αυκωφόρος Καλλέργης (Φιλοκλέης), Στέλιος Βόκοβιτς (Βεδουλάκος), Ευάγγελος Πρωτόπαπας (Σώσιος), (Ο Δήμαρχος), κ.α.
276. Ευριπίδης
ΑΛΚΗΣΤΗΣ
Μετάφραση Θερασβούλου Σταύρου, σκηνοθεσία Τάκης Μουζενίδης, σκημικά Κλεβούλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, μουσική Μενέλαος Παλλάντιος, χορογραφία Μαρία Καφούλη
ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 29 Ιουνίου 1963
Άννα Κατσούπουλος (Αλκίππη), Θάνος Κατσούπουλος (Αδμήτος), Θεόδωρος Μορίδης (Ηρακλής), κ.α.
277. Βιτοτόριος Κορνάρος
Η ΘΥΣΙΑ ΤΟΥ ΑΒΡΑΑΜ
Σκηνοθεσία Αλέξης Μινωτής, σκημικά Κλεβούλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, μουσική Νίκος Μουραγκάκης
ΩΔΕΙΟ ΗΡΩΔΟΥ ΑΤΤΙΚΟΥ 14 Αυγούστου 1963
Γιάννης Αποστολίδης (Αβραάμ), Κατίνα Παζώνη (Σάρρα), Βέρα Ζαβιτανάου (Σάσα), κ.α.
- ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ:**
ΕΚΑΒΗ, ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 13 Ιουλίου 1963 (Πρώτη 1955, 1957, 1960)
- ΑΓ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1963 - 1964)**
278. Ουίλλιαμ Σαίξπηρ
ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ ΚΑΙ ΚΛΕΒΟΠΑΤΡΑ
Μετάφραση Βασίλης Ράπας, σκηνοθεσία Αλέξης Σολομός, σκημικά Αλέξης Σολομός, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
KENTRIKH SKHNH 7 Νοεμβρίου 1963
Άννα Συνοδινού (Κλεοπάτρα), Θάνος Κατσούπουλος (Αντίγονος), Πέτρος Φουστανός (Οκταβίος Καίσαρ), κ.α.
279. Αργυντίνα Μορέτο
ΝΤΟΝΑ **ΝΤΙΑΝΑ**
Μετάφραση Διονύσιος Ράμος, σκηνοθεσία Τάκης Μουζενίδης, σκημικά Κλεβούλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
KENTRIKH SKHNH 12 Δεκεμβρίου 1963
Μαίρη Αράνη (Ντιάνα Ντιάνα), Νίκος Τζιγός (Δόν Καίσαρ), Ευάγγελος Πρωτόπαπας (Πέτρος), κ.α.
280. Φιοντόρ Ντοστογιέφσκι
ΟΙ ΔΙΔΟΜΟΙΣΜΕΝΟΙ
Διοσκυλί Αλεμπερ Καύμ, μετάφραση Δημήτρης Μυράς, σκηνοθεσία Τάκης Μουζενίδης, σκημικά - κοστούμια Γιώργος Βοκάλας
KENTRIKH SKHNH 6 Φεβρουαρίου 1964
Θάνος Κατσούπουλος (Στεφαν Βεαζβόντσκ), Μαίρη Αράνη (Βαρβάρρα Σταυρογιάννη), Βέρα Ζαβιτανάου (Ντιάνα Σάτσο), Αυκωφόρος Καλλέργης (Αλέξης Κυρλόφ), κ.α.
281. Παύλ Κλωντέλ
ΤΟ ΑΤΛΑΝΤΙΝΟ ΓΟΒΑΚΙ
Μετάφραση Ιωάννης Γρηγοράκης, σκηνοθεσία Αλέξης Σολομός, σκημικά Κλεβούλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
- KENTRIKH SKHNH 27 Μαρτίου 1964**
Έλλη Λαμπητή (Δόνα Πρόσα), Αυκωφόρος Καλλέργης (Δόν Πελάγιος), Πέτρος Φουστανός (Δόν Ποδρόνι), κ.α.
282. ΧΡΙΣΤΟΣ ΠΑΧΩΝ
Μετάφραση Θερασβούλου Σταύρου, σκηνοθεσία Αλέξης Σολομός, σκημικά - κοστούμια Σπύρος Βασιλείου, μουσική Σίμανες Κορράς
KENTRIKH SKHNH 23 Απριλίου 1964
Άννα Συνοδινού (Μίτση Φεου), Πέτρος Φουστανός (Καϊάτος), Κάκια Παναγιώτου (Μαρία Μαργαρίτη), κ.α.
- Προσωπικά Διευθυντές: Γιώργος Βεσιλάος (1964)**
283. Ευριπίδης
ΙΣΤΗ
Μετάφραση Νικόλαος Παυρίτης, σκηνοθεσία Τάκης Μουζενίδης, σκημικά Κλεβούλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, μουσική Μενέλαος Παλλάντιος, χορογραφία Ρολλό Μάνου
ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 21 Ιουνίου 1964
Νίκος Καζής (Ίων), Ελένη Χατζηπαργέρη (Κρέουσα), Βασίλης Κανάκης (Ερμής), κ.α.
284. Ευριπίδης
ΑΝΑΦΟΜΑΧΗ
Μετάφραση Θερασβούλου Σταύρου, σκηνοθεσία Τάκης Μουζενίδης, σκημικά Κλεβούλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, μουσική Αργύρης Κουανδής, χορογραφία Τσιτσάνη Βαρσάνη
ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 27 Ιουνίου 1964
Άλκη Κατσιά (Ανδρομάχη), Θάνος Κατσούπουλος (Πηλέας), Κάκια Παναγιώτου (Ερμύνη), κ.α.
285. Αριστοφάνης
ΕΠΙΧΘΗ
Μετάφραση Θερασβούλου Σταύρου, σκηνοθεσία Αλέξης Σολομός, σκημικά - κοστούμια Γιώργος Βοκάλας, μουσική Γιάννη Μαρκόπουλος, χορογραφία Στέλιος Παπαδάκης - Μάρμα Γεωργιάδ
ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 18 Ιουλίου 1964
Χριστόφορος Νέζερ (Τριτάτος), Θεόδωρος Μορίδης (Ερμής), Ευάγγελος Πρωτόπαπας (Πέλεμος), κ.α.
286. Αισχύλος
ΙΚΕΤΙΔΕΣ
Μετάφραση Ιωάννης Γρηγοράκης, σκηνοθεσία Αλέξης Σολομός, σκημικά Γιάννης Παπάς, κοστούμια Γιάννη Μιράλη, μουσική Γιάννης Σπυριδίου, χορογραφία Αγάπη Βουαγγελίδη
ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 23 Ιουλίου 1964
Άννα Συνοδινού (Κορυμαία), Θάνος Κατσούπουλος (Δανάος), Αυκωφόρος Καλλέργης (Πελοσάτος), Ελένη Χατζηπαργέρη (Β Κορυμαία), κ.α.
- ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ:**
ΑΙΔΑ, ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 28 Ιουλίου 1964 (Πρώτη 1960)
- ΔΔ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1964 - 1965)**
Διευθυντές: Έλλης Βεσιλάος και Αλέξης Μινωτής (1964 - 1967)
287. Αντώνιος Μάτσος
Ο ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ
Σκηνοθεσία Αλέξης Μινωτής, σκημικά Κλεβούλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς
KENTRIKH SKHNH 28 Οκτωβρίου 1964
Αυκωφόρος Καλλέργης (Δαρείος Φονακλάς), Πέτρος Φουστανός (Αραγονάκης), Βέρα Ζαβιτανάου (Τραγουαλά), κ.α.
288. Ερόκος Ίφην
ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΚΟΥΚΛΑΣ (ΝΟΡΑ)

Μετάφραση Γεώργιος Ν. Πολίτης, σκηνοθεσία Τάκης Μουζεντίδης, σημικά - κοστούμια Βασίλης Βασιλειάδης ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 3 12 Δεκεμβρίου 1964 Βέρα Μανωλάτου (Νόρα), Θάνος Κωστόπουλος (Χάμιρ), Λυκούργος Καλέργης - Βασίλης Κανάκης (Γιατρός Ραφα), Ελένη Χατζηπαράρη (Κυρία Αντίτ), κ.ά.	289. Αφράντιν ντε Μυστέ ΛΟΡΕΝΤΙΝΑΤΣΙΟ Μετάφραση Κ. Παπαλεξανδρόν, σκηνοθεσία Ζαν Τασσέ, σημικά Γιάννης Καρόλης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, μουσική Δημήτρης Τριζόλης, χορογραφία Τατιάνα Βαρούτη ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 11 11 Φεβρουαρίου 1965 Δημήτρης Χορν (Λορέντζος Μέδικος), Νίκος Τρίγιος (Λούκιος Αλεξανδρόν), Ελένη Χατζηπαράρη (Μαρκησία Σίμλο), κ.ά.	290. Εντένιοσ Ο' Νολ' ΤΑΞΙΔΙΑ ΜΑΚΡΙΑΣ ΗΜΕΡΑΣ ΜΕΣΑ ΣΤΗ ΝΥΧΤΑ Μετάφραση Νίκος Γιάτσος, σκηνοθεσία Αλέξης Μινωτής, σημικά - κοστούμια Βασίλης Βασιλειάδης ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 26 26 Μαρτίου 1965 Αλέξης Μινωτής (Τζέιμς Τάρον), Κατίνα Παλιώ (Μαίρη Κόβαν Τάρον), Δημήτρης Χορν (Τζέιμς), κ.ά.	291. Αλέξης Πάρνης ΤΑ ΦΤΕΡΑ ΤΟΥ ΙΚΑΡΟΥ Σκηνοθεσία Τάκης Μουζεντίδης, σημικά Κλεόβουλος Κλάνης, κοστούμια Πύλαρος Ανεμογιάννης, μουσική Νίκος Μαργαρίτης ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 29 29 Απριλίου 1965 Νίκος Τρίγιος (Ίκαρος), Θεόδωρος Μορίδης (Δαίδαλος), Βέρα Ζοφιστανάου (Αριάδνη), κ.ά.	292. Αυγίλιος ΑΓΑΜΕΜΝΟΝ Μετάφραση Ιωάννης Γρυπάρης, σκηνοθεσία Αλέξης Μινωτής, σημικά Βασίλης Βασιλειάδης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, μουσική Πάνης Χρήστου, χορογραφία Μαρία Χορς ΕΠΙΔΕΙΞΗ 27 27 Ιουλίου 1965 Κατίνα Παλιώ (Κλυταιμνήστρα), Θάνος Κωστόπουλος (Αγαμέμνων), Ελένη Χατζηπαράρη (Κασσάνδρα), Νίκος Τρίγιος (Αίγισθος), κ.ά.	293. Ευριπίδης ΤΡΩΙΔΑΣ Μετάφραση Φρασεβούλος Στάουρ, σκηνοθεσία Τάκης Μουζεντίδης, σημικά Κλεόβουλος Κλάνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, μουσική Μόσχ Θεοδωράκης, χορογραφία Ρολάνδ Μάνου ΕΠΙΔΕΙΞΗ 4 4 Ιουλίου 1965 Αλέκα Κατσάλη (Εκάβη), Ελένη Ζαχαριτίου (Ανδρομάχη), Κάκια Παναγιώτη (Κασσάνδρα), κ.ά.	294. Αριστοφάνης ΠΛΟΥΤΟΣ Μετάφραση Κώστας Βάρναλης, σκηνοθεσία Λεωνίδας Τριβιζάς, σημικά - κοστούμια Πάνης Καρόλης, μουσική Νίκος Μαργαρίτης, χορογραφία Τατιάνα Βαρούτη ΔΕΒΙΟ ΗΡΩΩΝ ΑΤΤΙΚΟΥ 15 Σεπτεμβρίου 1965 Χρηστέφορος Νέζορ (Χερυλλεύς), Παναγιώτης Ζερβός (Κορίνιος), Ελένη Δολιχούδη (Γριά), Αρής Μολιέρητος (Βερέθμιος), κ.ά.	ΕΠΙΛΟΓΗ ΦΟΙΝΙΣΣΕΣ 11 Ιουλίου 1965 (Πρώτη 1960, 1962) ΗΡΑΚΛΗΣ ΜΑΙΝΩΝΕΣ 18 Ιουλίου 1965 (Πρώτη 1960, 1962) ΟΔΙΠΠΟΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ 25 Ιουλίου 1965 (Πρώτη Ηρώδης 1951, 1951)	295. Ουίλλιαμ Σαίξπηρ Η ΚΩΜΩΔΙΑ ΤΩΝ ΠΑΡΕΣΤΗΘΕΩΝ Μετάφραση Νικόλαος Παρόδης, σκηνοθεσία Τάκης Μουζεντίδης, σημικά - κοστούμια Πύλαρος Ανεμόδης ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 3 3 Νοεμβρίου 1965 Θεόδωρος Μορίδης (Σολών), Μαίρη Αράνη (Ανθρήνη), Βέρα Ζοφιστανάου (Λουκιανή), κ.ά.	296. Ερρίκος Ίφεν ΒΥΣΚΟΛΑΚΕΣ Μετάφραση Γεώργιος Ν. Πολίτης, σκηνοθεσία Αλέξης Μινωτής, σημικά - κοστούμια Κλεόβουλος Κλάνης ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 2 2 Δεκεμβρίου 1965 Κατίνα Παλιώ (Κυρία Αλβίρα), Αλέξης Μινωτής - Κωνσταντίνος Καστανάς (Όσβαρν), Θάνος Κωστόπουλος (Ποταμάρ Μπάρντ), κ.ά.	297. Αλεξάνδρος Ουόρτσφιν Η ΜΠΟΡΑ Μετάφραση Αθηνά Σαραντινή, σκηνοθεσία Τάκης Μουζεντίδης, σημικά Κλεόβουλος Κλάνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 23 23 Δεκεμβρίου 1965 Θάνος Κωστόπουλος (Τζόυμ Κομπανιάν), Βέρα Μανωλάτου (Κατερίνη), Αλέκα Κατσάλη (Βασίβαρα), κ.ά.	298. Ζαν Ζιραντώ Η ΤΡΕΦΗ ΤΟΥ ΣΑΠΟΥ Μετάφραση Σενοφάνης Λευκοπαρόδης, σκηνοθεσία Αλέξης Μινωτής, σημικά Βασίλης Βασιλειάδης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 27 27 Ιανουαρίου 1966 Κατίνα Παλιώ (Αριάδ), Αλέξης Μινωτής (Πολυάκης), Ελένη Χατζηπαράρη (Κωστής), Βέρα Ζοφιστανάου (Γριμ), κ.ά.	299. Παναγιώτης Πρεβεζάνης ΤΟ ΙΕΡΟ ΣΦΑΙΡΟ Σκηνοθεσία Λεωνίδας Τριβιζάς, σημικά Βασίλης Βασιλειάδης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 3 3 Μαρτίου 1966 Βασίλης Κανάκης (Λορέντζος ο Μέδικος), Θάνος Κωστόπουλος (Τρούλιος ο Μέδικος), Ελένη Ζαχαριτίου (Λουκρητίνω), κ.ά.	300. Τζωρτζ Μπέρναρντ Σω ΤΟ ΕΠΙΛΕΓΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΟΥΥΡΕΝ Μετάφραση Στέφης Επιπλιτόπουλος, σκηνοθεσία Τάκης Μουζεντίδης, σημικά - κοστούμια Πάνης Καρόλης ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 24 24 Μαρτίου 1966 Μαίρη Αράνη (Καίρα Γουόρνερ), Ελένη Χατζηπαράρη (Δε Βιθί Γουόρνερ), Νίκος Τρίγιος (Φρανκ Γκάρντερ), κ.ά.	301. Ευριπίδης ΙΚΕΤΙΑΣ Μετάφραση Φρασεβούλος Στάουρ, σκηνοθεσία Τάκης Μουζεντίδης, σημικά Κλεόβουλος Κλάνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, μουσική Δημήτρης Τριζόλης, χορογραφία Ζουζού Νικολούδη ΕΠΙΔΕΙΞΗ 26 26 Ιουλίου 1966 Στέλιος Βοκοβίτης (Αβραστός), Αλέκα Κατσάλη (Αίθρα), Βασίλης Κανάκης (Θοσάκ), κ.ά.	302. Παναγιώτης Πρεβεζάνης ΤΟ ΘΡΑΪΣΤΕΙΟ Σκηνοθεσία Αλέξης Μινωτής, σημικά Κλεόβουλος Κλάνης, κοστούμια Αντώνης	Φωκάς, μουσική Νίκος Μαργαρίτης ΕΡΕΥΜΝΟ 26 26 Απριλίου 1966 Κατίνα Παλιώ (Χαρούλα Δασκαλάνα), Αλέξης Μινωτής (Κωσταντίνος Γιουμπαδόκης), Θεόδωρος Μορίδης (Μουσταφάς Ναιλή Μπέης), κ.ά.	ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΔΕΙΞΗ 3 3 Ιουλίου 1966 (Πρώτη 1964) ΟΔΙΠΠΟΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ 9 Ιουλίου 1966 (Πρώτη Ηρώδης 1951, 1951) ΕΠΙΦΑΝΟΣ 1955, 1956, 1958, 1960, 1965 ΟΔΙΠΠΟΣ ΕΠΙ ΚΟΛΩΝΙΝ 17 Ιουλίου 1966 (Πρώτη 1958, 1959, 1961, 1962) ΤΡΩΙΔΑΣ 17 Ιουλίου 1966 (Πρώτη 1965) ΑΓΑΜΕΜΝΟΝ 24 Ιουλίου 1966 (Πρώτη 1965)	ΑΣΤ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1966 - 1967)	303. Άντον Τσίχμαφ ΕΛΛΑΦ Μετάφραση Κώστας Σταματίου, σκηνοθεσία Λεωνίδας Τριβιζάς, σημικά Σάββας Χαρατσίδης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 10 10 Νοεμβρίου 1966 Δημήτρης Χορν (Ιβάνωφ), Ελένη Χατζηπαράρη (Αννα Πετρόβνα), Στέλιος Βοκοβίτης (Σουμπίλκοφ Ματβίτ Στεμνοβίτς), κ.ά.	304. Τίρο ντε Μολίνα Ο ΔΟΝ ΧΙΑ ΜΕ ΤΟ ΠΡΑΣΙΝΟ ΠΑΝΤΑΛΟΝΙ Μετάφραση Βασίλης Βάτος, σκηνοθεσία Τάκης Μουζεντίδης, σημικά Κλεόβουλος Κλάνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, χορογραφία Τατιάνα Βαρούτη ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 12 12 Ιανουαρίου 1967 Βέρα Μανωλάτου (Δόνα Σουάν), Νίκος Τρίγιος (Δον Μαρτίν), Άννα Κυριακού (Δόνα Ιντ), κ.ά.	305. Λούιλα Αναγνωστάκη Η ΣΥΝΑΝΑΣΤΟΦΗ Σκηνοθεσία Λεωνίδας Τριβιζάς, σημικά - κοστούμια Γιάννης Καρόλης, μουσική Χρήστος Λονιτής ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 9 9 Φεβρουαρίου 1967 Ελένη Ζαχαριτίου (Όλια), Βέρα Ζοφιστανάου (Μαίρη), Ελένη Χατζηπαράρη (Γουναία), κ.ά.	306. Ουίλλιαμ Σαίξπηρ ΜΑΚΜΠΕΘ Μετάφραση Κώστας Καρθάος, σκηνοθεσία Αλέξης Μινωτής, σημικά Βασίλης Βασιλειάδης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 24 24 Φεβρουαρίου 1967 Αλέξης Μινωτής (Μάκβεθ), Κατίνα Παλιώ (Λοιδή Μάκβεθ), Στέλιος Βοκοβίτης (Μπάρνοκ), κ.ά.	307. Γρηγόριος Σενόπουλος ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΗΣ ΚΟΝΤΕΣΣΑΣ ΒΑΒΕΡΑΪΝΑΣ Σκηνοθεσία Αλέξης Σολομός - Λεωνίδας Τριβιζάς, σημικά Κλεόβουλος Κλάνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΑΥΓΚΩΣΙΑΣ 26 Μαρτίου 1967 15 Ιουλίου 1965 (παράσταση του 1953) Κιθιάλη (Κοντίσσα Βαλέρια), Νίκος Τρίγιος (Μανυλάκης), Μαίρη Αράνη (Τασιά), κ.ά.	308. Σοφοκλής ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ Μετάφραση Τάσος Ρούσσος, σκηνοθεσία Αλέξης Μινωτής, σημικά Βασίλης Βασιλειάδης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, μουσική Θεόδωρος Μορίδης, χορογραφία Μαρία Χορς ΕΠΙΔΕΙΞΗ 25 25 Ιουλίου 1967 (Περίοδος στο Καναδά)	Αλέξης Μινωτής (Φιλοκτήτης), Θάνος Αλεξάνδρης (Νεοπόλεμος), Στέλιος Βοκοβίτης (Οδυσσεύς), κ.ά.	309. Ευριπίδης ΕΚΑΒΗ Μετάφραση Αποστόλος Μελαχρινός, σκηνοθεσία Αλέξης Μινωτής, σημικά Κλεόβουλος Κλάνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, μουσική Μενέλαος Παλιάντος, χορογραφία Μαρία Χορς ΕΠΙΔΕΙΞΗ 16 16 Ιουλίου 1967 (Επανάληψη της παράστασης του 1955) Κατίνα Παλιώ (Εκάβη), Αλέξης Μινωτής (Πολύδοχος), Έλλη Βοζιμάδοφ (Πολυξένη), κ.ά.	ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΔΕΙΞΗ 2 2 Ιουλίου 1967 (Πρώτη 1964, 1966) ΑΓΑΜΕΜΝΟΝ 9 Ιουλίου 1967 (Πρώτη 1965, 1966)	ΑΖ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1967 - 1968) Διεύθυνση Ευάγγελος Φωτιάδης (1967-1970)	310. Λουίτζι Πιραντέλλο ΕΡΦΙΚΟΣ Δ' Μετάφραση Γεώργιος Ρούσσος, σκηνοθεσία Λεωνίδας Τριβιζάς, σημικά - κοστούμια Σάββας Χαρατσίδης ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 9 9 Νοεμβρίου 1967 Δημήτρης Χορν (Ερρίκος Δ'), Ελένη Χατζηπαράρη (Ματίνα ντε Σκίντα), Μαρία Σκούντζου (Φρίντα), κ.ά.	311. Μολιέρος Ο ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ Μετάφραση Φρασεβούλος Στάουρ, σκηνοθεσία Σωκράτης Καραντινός, σημικά Κλεόβουλος Κλάνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΠΕΙΡΑΙΑ 30 Νοεμβρίου 1967 Παναγιώτης Ζερβός - Αγγελος Πανουόλης (Ταρτούφος), Ελένη Χαλκοπούλου - Όλια Τουρνικίου (Περνελία), Αλέκα Κατσάλη - Ελένη Ζαχαριτίου (Ελίμπα), κ.ά.	312. Τζωρτζ Μπέρναρντ Σω ΠΟΤΕ ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙΣ ΝΑ ΒΕΒΡΕΪΣ Μετάφραση Στέφης Επιπλιτόπουλος, σκηνοθεσία Τάκης Μουζεντίδης, σημικά Κλεόβουλος Κλάνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 21 21 Δεκεμβρίου 1967 Νίκος Τρίγιος (Ανιμπίρ), Δημήτρης Μολιέρητος (Βόλιαντ), Μαίρη Αράνη - Βόμα Κύρου (Καρίνα Κλάιντ), Βέρα Ζοφιστανάου - Ρεγγίνα Καπατενιά (Γαλιόρια), κ.ά.	313. Γρηγόριος Σενόπουλος ΕΥΧΟΣΑΒΒΑΤΟ Σκηνοθεσία Σωκράτης Καραντινός, σημικά Κλεόβουλος Κλάνης, κοστούμια Φραγκίσκος Κόλλας, μουσική Στέφανος Βασιλειάδης, χορογραφία Τατιάνα Βαρούτη ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 29 29 Φεβρουαρίου 1968 Στέλιος Βοκοβίτης (Κωσταντίνος), Ελένη Χατζηπαράρη (Μαρία), Αθανάσιος Μουστακός (Γριμ Μπραμπαίν), κ.ά.	314. Γρηγόριος Σενόπουλος ΕΘΙΟΣ ΟΝΕΪΦΟΣ Σκηνοθεσία Σωκράτης Καραντινός, σημικά Κλεόβουλος Κλάνης, κοστούμια Φραγκίσκος Κόλλας ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 29 29 Φεβρουαρίου 1968 Θεόδωρος Μορίδης (Μόρομω), Αλέκος Δαλιγιάννης (Κορίνιος), Γιώκος Μιχαηλίδης (Αρβίς), κ.ά.	315. Όσκαρ Ουάλντ ΕΝΑΣ ΙΔΑΝΙΚΟΣ ΣΥΖΥΓΙΟΣ
---	--	--	--	---	---	--	---	--	---	--	---	--	---	---	---	--	---	------------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---	---	---	--	--	---	--

- Μετάφραση Στάθης Σπηλιωτόπουλος, σκηνοθεσία Αλέξης Σολομός, σκηνικά - κοστούμια Γιάννης Σταυρόπουλος.
- KENTRIKH SKHNIH 28 Μαρτίου 1968**
Πέννη Αποστολίδης (Κόρης του Κάβρουσι), Μοίρα Αράνη (Κα Τσάου), Βάσω Μανωλάδου (Λαλή Τσιτκέρν), κ.ά.
316. Αισθόλης
ΕΠΤΑ ΕΠΙ ΘΗΡΑΣ
Μετάφραση Ιωάννης Γρυπάρης, σκηνοθεσία Αλέξης Σολομός, μουσική κοστούμια Αλέξης Σολομός, μουσική Μιχάλης Αδάμης, χορογραφία Ντόρα Τσάουτου.
ΕΠΙΔΕΛΤΥΟΣ 30 Ιουνίου 1968
Νίκος Κοτζής (Επισκόπος), Στέλιος Βόκοβιτς (Άγγελος), Κάκια Παναγιώτου (Κορυσσά), κ.ά.
317. Ευρυπιδής
ΔΑΚΧΕΣΤΙΣ
Μετάφραση Θεοφάνης Βασιλάκου, σκηνοθεσία Τάκης Μουζενίδης, σκηνικά Κλεβούλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς, μουσική Μενέλαος Παλλάντιος, χορογραφία Μαρία Διανταζοπούλου.
ΕΠΙΔΕΛΤΥΟΣ 7 Ιουλίου 1968
Ελένη Χατζηπαργαρή (Αλκίππη), Στέλιος Βόκοβιτς (Αλκίππος), Θεόδωρος Μορίνης (Ηρακλής), κ.ά.
318. Ευρυπιδής
ΜΗΔΕΙΑ
Μετάφραση Έφη Φερεντίνου, σκηνοθεσία Λάμπρος Κωστόπουλος, σκηνικά Κλεβούλος Κλώνης, κοστούμια Φραγκίσκος Κάλπος, μουσική Δημήτρης Δραγατάκης, χορογραφία Ελένη Ζαμπουρού.
ΕΠΙΔΕΛΤΥΟΣ 14 Ιουλίου 1968
Αλέκα Κατσιλά (Μήδεια), Βασίλης Κανάκης (Ιάσων), Γιώκας Μπιναρής (Κρέων), κ.ά.
319. Ευρυπιδής
ΡΗΣΟΣ
Μετάφραση Τάσος Ρούσσος, σκηνοθεσία Τάκης Μουζενίδης, σκηνικά - κοστούμια Παύλος Μανουδάκης, μουσική Γιώργος Κουρουπός, χορογραφία Μαρία Χορς.
ΕΠΙΔΕΛΤΥΟΣ 21 Ιουλίου 1968
Γρηγόρης Βασιλάκος (Ρήσος), Βασίλης Κανάκης (Εκτορας), Νίκος Δεδούρης (Διωμαθής), κ.ά.
320. Αριστοφάνης
ΙΠΠΗΣ
Μετάφραση Νίκος Σφυρίδης, σκηνοθεσία Αλέξης Σολομός, σκηνικά - κοστούμια Γιώργος Βοσκόλ, μουσική Σταύρος Σωζάνης, χορογραφία Τατιάνα Βαρούτη.
ΕΠΙΔΕΛΤΥΟΣ 4 Αυγούστου 1968
Γιώκας Μπιναρής (Παλαγκάνος), Χριστόφορος Νέτερ (Αλλαντοπαλάς), Ευάγγελος Πρωτόπαπας (Νικός), κ.ά.
- ΔΒ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1968 - 1969)**
321. Κάρλο Ρωλντίντο
ΤΟ ΚΑΘΕΝΕΙΟ
Μετάφραση Γερμάκος Σκαταλάς, σκηνοθεσία Σωκράτης Καραντινός, σκηνικά - κοστούμια Παύλος Μανουδάκης.
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΠΕΙΡΑΙΑ 24 Οκτωβρίου 1968
Ευάγγελος Πρωτόπαπας (Ροδόφυρος), Αλέκος Αδαμηνάκης (Φιλάνης), Έλλη Βοτσιαμάου (Βιττόρια), κ.ά.
322. Ζαν Ανουί
ΜΠΕΚΕΤ' Η Ν ΤΙΜ ΤΟΤ ΘΒΟΥ
Μετάφραση Τάσος Παπαγιάννης, σκηνοθεσία Αλέξης Σολομός, σκηνικά Κλεβούλος Κλώνης, κοστούμια Γιώργος Βοσκόλ, μουσική επιμέλεια Ιωσήφ Αυγέρη, χορογραφία Τατιάνα Βαρούτη.
- KENTRIKH SKHNIH 7 Νοεμβρίου 1968**
Στέλιος Βόκοβιτς - Κάστερ Κουσιόπουλος (Έκτορας, Ρ της Αγίας), Νίκος Τζόντας - Τάκης Βουλάδης (Φωκίας Μπέλις), Αλέκα Κατσιλά (Βασίλισσα Μητέρα), κ.ά.
323. Μολιέρους
Ο ΚΑΤΑ ΦΑΝΤΑΣΙΩΝ ΑΞΘΒΕΝΗΣ
Μετάφραση Ιωάννης Πολέμης, σκηνοθεσία Σωκράτης Καραντινός, σκηνικά - κοστούμια Κλεβούλος Κλώνης, χορογραφία Τατιάνα Βαρούτη.
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΠΕΙΡΑΙΑ 7 Δεκεμβρίου 1968 (Επανάληψη 1970, Περίοδος 1972)
Γρηγόρης Βασιλάκος (Άρκαδ), Έλλη Βοτσιαμάου - Χριστίνα Κουσιόπουλου (Τουαντίνα), Γιώργος Παλάς (Κύριος Πυρράν), κ.ά.
324. Αντον Τσίχου
Ο ΕΥΣΥΝΟΚΗΘΙΟΣ
Μετάφραση Λευκόφρος Κολάγγρης, σκηνοθεσία Τάκης Μουζενίδης, σκηνικά - κοστούμια Γιώργος Βοσκόλ.
KENTRIKH SKHNIH 10 Ιανουαρίου 1969
Μοίρα Αράνη (Λουκίωτα Αντρίνιβνο), Ελένη Χατζηπαργαρή - Όλγα Τσιουρή (Βάρια), Βασίλης Κανάκης (Λοσάχι), κ.ά.
325. Στρατής Καράρας
ΟΙ ΝΥΧΤΟΦΥΛΑΚΕΣ
Σκηνοθεσία Λάμπρος Κωστόπουλος, σκηνικά - κοστούμια Γιάννης Καρούλης.
KENTRIKH SKHNIH 6 Μαρτίου 1969
Θεόδωρος Μορίνης (Πίπης), Έρα Ζαβιτάσανου - Μαρία Σκοζίνου (Άννα), Γιάννης Αργύρης (Γαβράλης), Έτα Μυράτ - Δόκα Σφάκις (Ερωψήλη), κ.ά.
326. Παύλος Μάτσας
Η ΤΕΛΕΤΗ
Σκηνοθεσία Λάμπρος Κωστόπουλος, σκηνικά - κοστούμια Γιάννης Καρούλης.
KENTRIKH SKHNIH 6 Μαρτίου 1969
Πηνελόπη Καπιτάνια - Νίκη Βορού (Μαρία), Όλγα Τουρνάκη - Μαρία Δημητριάδου (Όλγα), Δημήτρης Μοαλιβάτας - Θεόδωρος Μορίνης (Μαίτρ), κ.ά.
327. Άνρι ντε Μονταλζάν
Η ΝΕΚΡΗ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ
Μετάφραση Παντελής Πρεβελάκης, σκηνοθεσία Αλέξης Σολομός, σκηνικά - κοστούμια Γιάννης Καρούλης.
KENTRIKH SKHNIH 13 Απριλίου 1969
Νίκος Τζόντας (Φερνάντε, Βασίλης της Πορτογαλίας), Έρα Ζαβιτάσανου (Ντόννα Μπλάνκα), Ελένη Χατζηπαργαρή (Γιζέ της Κάστρο), κ.ά.
328. Ευρυπιδής
ΒΑΚΧΑΙ
Μετάφραση Παντελής Πρεβελάκης, σκηνοθεσία Αλέξης Σολομός, σκηνικά - κοστούμια Γιώργος Βοσκόλ, μουσική Μάνος Χατζιδάκις, χορογραφία Αγνή Βουγγιλέλη.
ΕΠΙΔΕΛΤΥΟΣ 29 Ιουνίου 1969
Νίκος Τζόντας (Πενθέας), Βασίλης Κανάκης (Διώνος), Ελένη Χατζηπαργαρή (Άγαι), κ.ά.
329. Σοφοκλής
ΑΝΤΙΓΟΝΗ
Μετάφραση Ιωάννης Γρυπάρης, σκηνοθεσία Λάμπρος Κωστόπουλος, σκηνικά - κοστούμια Κλεβούλος Κλώνης, μουσική Δημήτρης Δραγατάκης, χορογραφία Ελευθερία Μάλλη.
ΕΠΙΔΕΛΤΥΟΣ 6 Ιουλίου 1969
Έρα Ζαβιτάσανου - Έλλη Βοτσιαμάου - Ζέτα Κονδύλη (Αντιγόνη), Γρηγόρης Βασιλάκος (Κρέων), Μαρία Σκοζίνου, Γιώκας Οικονομίδης (Ισμήνη), κ.ά.
330. Ευρυπιδής
ΒΛΕΚΤΡΑ
Μετάφραση Τάσος Ρούσσος, σκηνοθεσία Τάκης Μουζενίδης, σκηνικά - κοστούμια Πέτρος Βαγγελιώτας, χορογραφία Μαρία Χορς.
ΕΠΙΔΕΛΤΥΟΣ 20 Ιουλίου 1969
Ελένη Χατζηπαργαρή (Ηλέκτρα), Στέλιος Βόκοβιτς (Γεωργός), Νίκος Κοτζής (Ορίστης), κ.ά.
- ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ:**
ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ, ΕΠΙΔΕΛΤΥΟΣ 13 Ιουλίου 1969 (Πρώτη 1957, 1960, ΗΡΩΔΕΙΟ 1968)
- ΔΒ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1969 - 1970)**
331. Δημήτριος Ιωαννινοπούλος
ΦΟΥΤΒΑ
Σκηνοθεσία Γιώργος Βουτινός, σκηνικά - κοστούμια Φάνος Αράνης.
KENTRIKH SKHNIH 26 Οκτωβρίου 1969
Τάκης Βουλάδης (Λοχαγός Καλιγάνης), Ελέα Σένη (Ιωάννα), Νίκος Κεδράκας (Μοσάρσνακος), κ.ά.
332. Ουίλιαμ Σαίξπηρ
Η ΤΡΙΚΥΜΙΑ
Μετάφραση Ιωάννης Οικονομίδης, σκηνοθεσία Αλέξης Σολομός, σκηνικά - κοστούμια Γιάννης Καρούλης, χορογραφία Μαρία Χορς.
KENTRIKH SKHNIH 6 Νοεμβρίου 1969
Στέλιος Βόκοβιτς - Βασίλης Κανάκης (Πρόσπερος), Μαρία Σκοζίνου - Άννα Πασιπάτι - Φάνια Οικονομίδου (Μιράντα), Γιώκας Μπιναρής - Μιχάλης Μοραφάκης (Κόλυμας), κ.ά.
333. Οσκαρ Ουάιλντ
Η ΒΕΝΤΑΛΙΑ ΤΗΣ ΑΔΙΔΗΣ ΟΥΙΝΤΕΜΠΕΡ
Μετάφραση Στάθης Σπηλιωτόπουλος, σκηνοθεσία Σωκράτης Καραντινός, σκηνικά - κοστούμια Κλεβούλος Κλώνης.
KENTRIKH SKHNIH 29 Ιανουαρίου 1970
Έρα Ζαβιτάσανου (Δανάη Ουίντερ), Νίκος Κοτζής (Αδρόφο Νταρλινγκ), Βασίλης Κανάκης (Αδρόφο Αίγιαντος Αδρην), κ.ά.
334. Τίμος Μαυραϊνής
ΑΙΘΝΙΑ ΣΩΒ
Σκηνοθεσία Λάμπρος Κωστόπουλος, σκηνικά - κοστούμια Κλεβούλος Κλώνης, χορογραφία Τατιάνα Βαρούτη.
KENTRIKH SKHNIH 18 Μαρτίου 1970
Ευάγγελος Πρωτόπαπας (Φίλιππος Νάρος), Δημήτρης Μοαλιβάτας (Φάνης), Άννα Πασιπάτι (Σοφία), κ.ά.
335. Έδουαρντο Ο.Κ.Θ.Β.
Διευκρινής: Βασίλειος Παζινός
- Διευθυντής Θεατρικού Θεάτρου: Βασίλειος Φράγκος (1970-1974)
335. Ευρυπιδής
ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΕΝ ΑΥΛΙΑΙ
Μετάφραση Θεοφάνης Βασιλάκου, σκηνοθεσία Τάκης Μουζενίδης, σκηνικά - κοστούμια Σπύρος Βασιλάκος, μουσική Μιχάλης Αδάμης, χορογραφία Μαρία Χορς.
ΕΠΙΔΕΛΤΥΟΣ 21 Ιουνίου 1970
Αλέκα Κατσιλά (Κλυταιμνήστρα), Ζέτα Κονδύλη (Ιφιγένεια), Νίκος Τζόντας (Αγαμέμνων), κ.ά.
336. Αριστοφάνης
ΝΕΦΕΛΑΙ
Μετάφραση Νίκος Σφυρίδης, σκηνοθεσία Αλέξης Σολομός, σκηνικά - κοστούμια Γιώργος Βοσκόλ, μουσική Δήμος Μούσιτης, χορογραφία Τατιάνα Βαρούτη.
ΕΠΙΔΕΛΤΥΟΣ 28 Ιουλίου 1970
Μιχάλης Καραγιάννης (Σπρεφιδάκης), Στέλιος Βόκοβιτς (Σωκράτης), Νίκος Κοτζής (Φειλακίτης), κ.ά.
337. Ευρυπιδής
ΒΡΑΧΕΛΕΙΑΙ
Μετάφραση Δημήτρης Σάρος, σκηνοθεσία Λάμπρος Κωστόπουλος, σκηνικά - κοστούμια Κλεβούλος Κλώνης, μουσική Δημήτρης Δραγατάκης, χορογραφία Ελένη Ζαμπουρού.
ΕΠΙΔΕΛΤΥΟΣ 5 Ιουλίου 1970
Βασίλης Κανάκης (Δημοφώντας), Στέλιος Βόκοβιτς (Ιόλαος), Όλγα Τουρνάκη (Μακάρια), κ.ά.
338. Σοφοκλής
ΤΡΑΧΙΝΙΑΙ
Σκηνοθεσία Τάσος Ρούσσος, σκηνοθεσία Αλέξης Σολομός, σκηνικά - κοστούμια Κλεβούλος Κλώνης, μουσική Στέφανος Βασιλάκος, χορογραφία Νατάλια Στεφάνου.
ΕΠΙΔΕΛΤΥΟΣ 12 Ιουλίου 1970
Ελένη Χατζηπαργαρή (Αιπίστρα), Βασίλης Κανάκης (Ηρακλής), Μαρία Σκοζίνου (Ιόλη), κ.ά.
- ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ:**
ΡΗΣΟΣ, ΕΠΙΔΕΛΤΥΟΣ 19 Ιουλίου 1970 (Πρώτη 1968)
ΜΗΔΕΙΑ, ΕΠΙΔΕΛΤΥΟΣ 1 Αυγούστου 1970 (Πρώτη 1968)
- Μ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1970 - 1971)**
339. Φρειδερίκος Σολερ
ΜΑΡΙΑ ΣΤΟΥΑΡΤ
ΜΗΔΕΙΑ, ΕΠΙΔΕΛΤΥΟΣ 11 Δεκεμβρίου 1970
Σκηνοθεσία Θεοφάνης Βασιλάκου, σκηνοθεσία Τάκης Μουζενίδης, σκηνικά Κλεβούλος Κλώνης, κοστούμια Αντώνης Φωκάς.
KENTRIKH SKHNIH 23 Οκτωβρίου 1970
Μοίρα Αράνη (Ελισάβετ), Βάσω Μανωλάδου (Μαρία Στουάρτ), Νίκος Τζόντας (Μόρτιμερ), κ.ά.
340. Ζαν Ανουί
Ο ΦΟΥΡΝΑΡΗΣ Η ΦΟΥΡΝΑΡΙΣΣΑ ΚΑΙ Ο ΠΑΡΥΤΟΣ
Μετάφραση Ελένη Χαλκιάου, σκηνοθεσία Λάμπρος Κωστόπουλος, σκηνικά - κοστούμια Γιώργος Βοσκόλ.
KENTRIKH SKHNIH 11 Δεκεμβρίου 1970
Νίκος Τζόντας (Αδρόφο - Λουδοβίκος ΧVII), Ελένη Χατζηπαργαρή (Ελισέ - Μαρία Αντουανέτα), Δημήτρης Μοαλιβάτας (Νομάρ ντε λα Πρεμιάντ, Αντώνης, Λοχαγός), κ.ά.
341. Εντουάρντο ντε Φιλίππο
Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΤΗΣ ΣΥΝΟΙΚΙΑΣ ΣΑΝΙΤΑ
Μετάφραση Στέλλα Ανδριάνου, σκηνοθεσία Σωκράτης Καραντινός, σκηνικά - κοστούμια Δημήτρης Μουταρής.
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΠΕΙΡΑΙΑ 3 Δεκεμβρίου 1970 (Επανάληψη KENTRIKH SKHNIH 12 Φεβρουαρίου 1971)
Γιώκας Μπιναρής (Αντόνιο Μπαρρακόν), Ο Διμαρσός, Ελένη Σαφερίου (Μακκολαέτα), Μαρία Σκοζίνου (Τερεζαλίνια), κ.ά.
342. Μολιέρους
Ο ΜΙΣΑΝΘΡΩΠΟΣ
Μετάφραση Κάστερ Βάρνακας, σκηνοθεσία Σπύρος Βαγγελιώτας, σκηνικά - κοστούμια Γιώργος Πάτσος.
KENTRIKH SKHNIH 28 Ιανουαρίου 1971
Έρα Ζαβιτάσανου (Σελμίνη), Γρηγόρης Βασιλάκος (Αλέκος), Ελένη Χαλκιάου (Αρσινόη), Άρης Μοαλιβάτας (Ακαστής), κ.ά.
343. Αλέκος Αδαμηνάκης
ΟΤΑΝ ΔΕΝ ΤΟΝ ΛΙΜΕΝ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
Σκηνοθεσία Λάμπρος Κωστόπουλος, σκηνικά - κοστούμια Κλεβούλος Κλώνης.
KENTRIKH SKHNIH 4 Μαρτίου 1971
Στέλιος Βόκοβιτς (Ο Ανάτολμος), Γιάννης Αργύρης (Πέτρος Δραγατάς), Άρης Μοαλιβάτας (Ζεφύρος), κ.ά.

344. Τζων Μόλλικτον Σηκς
TO ΑΒΒΕΝΤΟΠΑΙΔΟ
Μετάφραση Δημήτρης Σταύρου, σκηνοθεσία Τάκης Μουζενίδης, σηκνικά - κοστούμια Γιάννης Στεφαννλάης
NEA SKHNH 10 Μαρτίου 1971
Μαρία Σκοοντόρη (Πέγκυ Μάκ), Τάκης Βου-
λαλάς - Στέφανος Κυριακίδης (Κρίστν Μανόν),
Πάνης Μαυρογενής (Γέρο- Μασόν), κ.ά.
345. Γιώργος Κιτοπούλου
ΙΕΡΟΣ ΛΟΓΟΣ
Σκηνοθεσία Κωστής Μιχαηλίδης,
σηκνικά Κλεοβούλας Κλάης,
κοστούμια Φραγκίσκος Κάππας
KENTRIKH SKHNH 24 Μαρτίου 1971
Γκόικας Μπινιάφρας - Θεόδωρος Δημητράφ
(Βλαδιμύροβ), Ζώρας Τσάπλης
(Αλέξανδρος Ψηλάκης), Γρηγόρης Βασιός
(Ακούρα), κ.ά.
346. Τένισια Ουλιάνη
ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΟ ΣΤΟ ΣΤΗΘΟΣ
Μετάφραση Καίτη Σαορά-Σαοιά,
σηκνοθεσία Αλέξης Σολομός, σηκνικά -
κοστούμια Ιωάννα Παπαντανίου
KENTRIKH SKHNH 8 Απριλίου 1971
(Επιστολή 12 Οκτωβρίου 1972)
Μαίρη Αράνη (Σεραφίνα Νυλλά Ρόζε),
Βασίλης Κανάης (Αλέξαρ Μεντακαοβάλο),
Ελένη Ζαοερίου (Στέργκα), κ.ά.
347. Μαρία Λομποδαοίδη-Πόθο
ΤΟ ΓΥΑΙΝΟ ΚΙΒΩΤΙΟ
Σκηνοθεσία Στέλιος Κωστόπουλος,
σηκνικά - κοστούμια Νίκος Αλέξη
NEA SKHNH 29 Απριλίου 1971
Πάνης Αργύρης - Νίκος Δεδρανός (Πρώην
Καθηγητής Παινεκτισμού), Αννη
Πασπάτη - Ράνια Οικονομίδου (Ένα Κορίτσι),
Γιώργος Παλός (Ένας Άνθρωπος), κ.ά.
348. Νίκος Ζαοηλοπούλου
Ο ΚΥΝΟΣ ΜΕ ΤΑ ΠΑΡΑΔΑ
Σκηνοθεσία Βασίλης Τρίφης, σηκνικά -
κοστούμια Νίκος Αλέξη
NEA SKHNH 29 Απριλίου 1971
Σπύρος Ολιμπίος - Κάοτας Κορσάπολος
(Ο Γέρος Κύριος), Δανάη Βενουτοοίδη -
Ρίκα Σπράος (Η γυναικί του σπιτιού), Νίκος
Φιλίπποπουλος - Θεόδωρος Ανδρανάοπουλος
(Ο Κίονος, Ηλεκτρολόγος)
349. Φώφη Τρέζου
ΑΡΧΙΕΚΚΛΗΣΙΑ
Σκηνοθεσία Τάσος Αλοκόλης, σηκνικά -
κοστούμια Κάοτας Κλαυδάτος
NEA SKHNH 29 Απριλίου 1971
Νίκος Κέδραοας - Φάνος Αράνης (Κύριος),
Ευαγγέλιος Παπαός - Θεόδωρος Σαορής
(Αρχιδιάκονος), Κωή Ρέπκα -
Έβλη Κωνσταντινίου (Η Κυρία), κ.ά.
Παρόοταση με το γενικό τίτλο
ΤΙΛΙΑ ΜΟΝΟΠΡΑΚΤΑ
350. Ουλιάνη Σαοερά
ΔΕΛΦΕΚΗ ΝΥΚΤΑ
Μετάφραση Βασίλης Ράοας, σκηνοθεσία
Μίχαος Λυγρός, σηκνικά - κοστούμια
Γάνης Στεφαννλάης
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΠΕΙΡΑΙΑ 7 Ιουλίου
1971 (Επιστολή 18 ΚΕΝΤΡΙΚΗ SKHNH
25 Ιανουαρίου 1972)
Αννη Πασπάτη (Βίβλη), Λυκοόργος Κολλέρης
(Μαζβόλος), Πόπη Παπαοάκη (Ολιβία), κ.ά.
351. Αισγάλος
ΠΕΡΣΑΙ
Μετάφραση Τάσος Ρούσοος, σκηνοθεσία
Τάκης Μουζενίδης, σηκνικά - κοστούμια
Βασίλης Βαοιλεοίδης, μουσική Στέφανος
Βαοιλεοίδης, χοροοραφία Μαρία Χορ
ΕΠΙΔΕΥΣΕ 4 Ιουλίου 1971
Κάκια Παναγιώτι (Αποστο), Στέλιος Βόκο-
βιός (Δαοείος), Βασίλης Κανάης (Εθέρης),
Γκόικας Μπινιάφρας (Αγγελοάφορος), κ.ά.
352. Ευρατίης
ΟΡΕΒΗΣ
Μετάφραση Αγγέλος Τερέζαοης, σκηνοθεσία
Αλέξης Σολομός, σηκνικά Κλεοβούλας
Κλάης, κοστούμια Ιωάννα Παπαντανίου,
μουσική Μιχαήλ Αδάμης, χοροοραφία
Ραλλίου Μάνου
ΕΠΙΔΕΥΣΕ 11 Ιουλίου 1971
Νίκος Κουροούλος - Αμύρης Μαλαβίτας
(Ορέοτις), Ελένη Χαττηοαορήνη (Ηλέκτρα),
Έβλη Βοζνικίδου (Ελένη), Βασίλης Κανάης
(Μενέλαος), κ.ά.
353. Αριστοφάνης
ΕΚΚΑΗΣΙΑΖΟΥΣΑΙ
Μετάφραση Θεοδωρόπουλος Σταύρου, σκηνοθε-
σία Σαομράτης Κωσταντίνος, σηκνικά -
κοστούμια Νίκος Νικολάοος, μουσική Νικηφό-
ρος Ράοας, χοροοραφία Τατιάνα Βαρούτη
ΩΔΙΟ ΗΡΩΔΩ ΑΤΤΙΚΟΥ
13 Αυγούστοου 1971
Κάκια Παναγιώτι (Πραξαγόρα), Παναηής
Ζερβός (Ελέστρος), Μιράντα Ζαοεριστοοίλου
(Α Κορυσάκι), κ.ά.
- ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ:
ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΕΝ ΑΥΛΙΑ, ΕΠΙΔΕΥΣΕ
18 Ιουλίου 1971 (Πρώτη 1970)
Ευρατίης ΗΛΕΚΤΡΑ, ΕΠΙΔΕΥΣΕ
25 Ιουλίου 1971 (Πρώτη 1969/ στην παρ-
όοταση 1971 κοστούμια Σπύρος Βαοιλεός)
ΜΗΔΑΙΑ, ΕΠΙΔΕΥΣΕ 31 Ιουλίου 1971
(Πρώτη 1968, 1970)
ΗΡΑΚΛΕΙΑ, ΕΠΙΔΕΥΣΕ
8 Αυγούστοου 1971 (Πρώτη 1970)
- ΜΑΪ ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1971 - 1972)
354. Θανάσης Πεταοίλη - Διομήδης
ΟΙ ΜΑΥΡΟΛΟΚΟΙ
Σκηνοθεσία Αλέμπος Κωστόπουλος,
σηκνικά - κοστούμια Γιώργος Βοκαλό,
μουσική Δημήτρης Δραγοτάοης
ΩΔΙΟ ΗΡΩΔΩ ΑΤΤΙΚΟΥ 1 Οκτωβρίου 1971
Στέλιος Βόκοβιός (Γενάρης), Βασίλης
Κανάης (Σπάρκος), Πάνης Αργύρης (Ρίγας
Βελκονάκης), κ.ά.
355. Ευαγγέλιος Ο' Νηά
ΤΟ ΠΕΝΘΟΣ ΤΑΙΡΙΑΖΕΙ ΣΤΗΝ ΗΛΕΚΤΡΑ
Ο ΓΥΡΙΣΜΟΣ
Μετάφραση Παυλός Μάοτης,
σηκνοθεσία Τάκης Μουζενίδης, σηκνικά -
κοστούμια Νίκος Πετροοπουλος
KENTRIKH SKHNH 4 Νοεμβρίου 1971
Βασίλ Μανναλίδου (Αυβία Μαννών), Μαίρη
Αράνη (Κριστίν Μαννόν), Νίκος Τρίγιος
(Ανταυ Μπραοη), Λυκοόργος Κολλέρης
(Έτρα Μαννών), κ.ά.
356. Μαρία Λομποδαοίδη
Ο ΧΟΡΟΣ ΤΗΣ ΗΛΕΚΤΡΑΣ
Σκηνοθεσία Αλέμπος Κωστόπουλος,
σηκνικά - κοστούμια Γιάννης Φωτόπουλος,
μουσική Σπύρος Σαορκόας
NEA SKHNH 10 Νοεμβρίου 1971
Βασίλης Κανάης (Αιθίοπος),
θεατρία Ιωαννίνα (Κλυταμνίστρα),
Νηή Τριανταφυλλίδη (Ηλέκτρα), κ.ά.
357. Αγγέλος Τερέζαοης
ΘΕΟΦΑΝΩ
Σκηνοθεσία Κωστής Μιχαηλίδης,
σηκνικά - κοστούμια Γιάννης Καρούδης,
μουσική Μιχαήλ Αδάμης
KENTRIKH SKHNH 16 Δεκεμβρίου 1971
Ελένη Χαττηοαορήνη (Βασίλισσα Θερανώ),
Στέλιος Βόκοβιός (Νικηφόρος Φωκός),
Νίκος Τρίγιος (Ιωάννης Τιμοσκή), κ.ά.
358. Φραγκ Βέντενιαν
ΤΟ ΣΥΝΗΗΜΑ ΤΗΣ ΝΙΟΤΗΣ
Μετάφραση Μίχα Κοινομοιητόγλου,
σηκνοθεσία Γιώργος Θεοδοσοίδης, σηκνικά -
κοστούμια Παυλός Μαννοοίδης
NEA SKHNH 18 Δεκεμβρίου 1971
Ράνια Οικονομίδου (Βέντλα),
Αάνη Κατρονίδης (Μόρις),
Στέλιος Κολοοτροοπουλος (Μόχτιορ), κ.ά.
359. Κάοτας Μουραοελάς
ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΚΑΙ ΔΟΓΑ
Σκηνοθεσία Αλέμπος Κωστόπουλος,
σηκνικά - κοστούμια Γιάννης Κύρου
NEA SKHNH 28 Ιανουαρίου 1972
Νίκος Παπακωνσταντινίου (Αουβόκοιος),
Μορίης Αορήνης (Αποστολός),
Ελένη (Δίμαρσορ), Άννα Κυριακίδη
(Κοιστά)
360. Κάοτας Μουραοελάς
Η ΚΥΡΙΑ ΔΕΝ ΠΕΝΘΕΙ
Σκηνοθεσία Αλέμπος Κωστόπουλος,
σηκνικά - κοστούμια Γιάννης Κύρου
NEA SKHNH 28 Ιανουαρίου 1972
Θεόδωρος Μορίης (Ανώστη),
Άννα Κυριακίδη (Κλοπάρτα), Στέφανος
Κυριακίδης (Τρίτος Άνθρωπος)
361. Λουήης Πιραντόλλο
ΟΙ ΓΙΑΝΤΕΣ ΤΟΥ ΒΟΥΝΟΥ (ΜΥΘΟΣ)
Μετάφραση Αλιβιδοίδη Γιαννιόπουλος,
σηκνοθεσία Σπύρος Ευαγγελοάοης, σηκνικά -
κοστούμια Νίκος Πετροοπουλος, μουσική
Στέφανος Τερέζαοης
KENTRIKH SKHNH 10 Φεβρουαρίου 1972
Νίκος Τρίγιος (Ο Μάοος), Βέρα Ζαοιστάνου
(Ρέζα), Ζώρας Τσάπλης (Κράμο), κ.ά.
362. Τόμας Σ. Έλιοτ
Ο ΣΕΒΑΣΜΙΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ
Μετάφραση Στάθης Σπλιωτόοπουλος,
σηκνοθεσία Μίχαος Λυγρός, σηκνικά -
κοστούμια Γιώργος Βοκαλό
NEA SKHNH 11 Μαρτίου 1972
Λυκοόργος Κολλέρης (Αόρδος Κλαβέρτον),
Ελένη Ζαοερίου (Κυρία Κάργαοη),
Νίκος Καζής (Μάοια Κλαβέρτον), κ.ά.
363. Αμύρης Μπάρης
ΧΑΛΥΒΗ
Σκηνοθεσία Αλέμπος Κωστόπουλος, σηκνικά -
κοστούμια Γιώργος Ασημακίοπουλος
KENTRIKH SKHNH 25 Μαρτίου 1972
Χρήςος Τσατανάοης (Σαοιουήλ), Γιώργος
Βουτιάνος (Γάννος), Μιχαήλ Μαραοαοάοης
(Σαοήρ Άοος), κ.ά.
364. Μπεν Τρίνον
Ο ΑΛΧΗΜΙΣΤΗΣ
Μετάφραση Παυλός Μάοτης,
σηκνοθεσία Σαομράτης Κορανηοός, σηκνικά -
κοστούμια Αέζα Ζοίμη, μουσική
αυτοσχεδιασμοί Μπωίλη Κυριακίδη
KENTRIKH SKHNH 15 Απριλίου 1972
Ζώρας Τσάπλης (Σαοιουήλ - Αλχημιστής),
Άννα Μουραοερά (Δάορα), Ευαγγέλιος
Πρωτόπαπας (Μαοιούρης), κ.ά.
365. Παναγιώτης Κονιάς
Ο ΤΟΠΙΚΟΣ ΠΑΡΑΓΩΝ
Σκηνοθεσία Αλέμπος Κωστόπουλος,
σηκνικά - κοστούμια Γιάννης Κύρου
ΠΑΤΡΑ 15 Ιουνίου 1972
(Περιοοία σε όλη την Ελλάδα)
Άννη Πασπάτη (Ανώστη), Τζοή Γαρημή
(Αγγελική), Θεόδωρος Μορίης (Σπύρος
Δαλόκοος), κ.ά.
366. Αισγάλος
ΟΡΕΒΕΙΑ - ΓΑΓΑΜΕΜΝΩΝ
Μετάφραση Τάσος Ρούσοος, σκηνοθεσία
Τάκης Μουζενίδης, σηκνικά Κλεοβούλας
- Κλάης, κοστούμια Γιάννης Φωτόπουλος,
μουσική Στέφανος Βαοιλεοίδης,
χοροοραφία Ζούροο Νικολάοδη
ΕΠΙΔΕΥΣΕ 4 Ιουλίου 1972
Μαίρη Αράνη (Κλυταμνίστρα), Κάκια
Παναγιώτι (Κασσάνδρα), Βασίλης Κανάης
(Αγοριμάνη), κ.ά.
367. Αισγάλος
ΟΡΕΒΕΙΑ - ΧΟΗΦΟΡΟΙ - ΕΥΜΕΝΙΔΕΣ
Μετάφραση Τάσος Ρούσοος, σκηνοθεσία
Τάκης Μουζενίδης, σηκνικά Κλεοβούλας
Κλάης, κοστούμια Γιάννης Φωτόπουλος,
μουσική Στέφανος Βαοιλεοίδης,
χοροοραφία Ντόρα Τσάοτου - Ζούροο Νικολάοδη
ΕΠΙΔΕΥΣΕ 16 Ιουλίου 1972
Χρήςος Πολίτης - Στέφανος Κυριακίδης
(Ορέοτις), Ελένη Χαττηοαορήνη (Ηλέκτρα),
Μαίρη Αράνη (Κλυταμνίστρα), Ελένη
Ζαοερίου (Πυθία) κ.ά.
368. Σοφοκλής
ΗΛΕΚΤΡΑ
Μετάφραση Κ. Χ. Μόρη, σκηνοθεσία
Σπύρος Ευαγγελοάοης, σηκνικά - κοστούμια
Γιώργος Πάοας, μουσική Δημήτρης
Τερέζαοης, χοροοραφία Μαρία Χορ
ΕΠΙΔΕΥΣΕ 9 Ιουλίου 1972
Αέζα Κασοίλη (Κλυταμνίστρα), Αντώνης
Βαλοάου (Ηλέκτρα), Πέτρος Φυσοός
(Ορέοτις), κ.ά.
- ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ:
ΕΚΚΑΗΣΙΑΖΟΥΣΑΙ, ΕΠΙΔΕΥΣΕ
12 Ιουλίου 1972
(Πρώτη ΩΔΙΟ ΗΡΩΔΩ ΑΤΤΙΚΟΥ 1971)
ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ, ΕΠΙΔΕΥΣΕ 30 Ιουλίου 1972
(Πρώτη 1957, 1966, ΩΔΙΟ ΗΡΩΔΩ
ΑΤΤΙΚΟΥ 1968, 1969, 1970, 1971, 1972)
ΠΕΡΣΑΙ, ΕΠΙΔΕΥΣΕ 5 Αυγούστοου 1972
(Πρώτη 1971)
- ΜΒΪ ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1972 - 1973)
369. Τομ Στόπαρντ
Ο ΡΟΖΕΝΚΡΑΝΤΣ ΚΑΙ Ο
ΓΚΙΛΝΤΕΡΣΤΕΡΝ ΠΡΩΑΝΑΝ
Μετάφραση Ευγενία Συριδοά,
σηκνοθεσία Αλέμπος Κωστόπουλος, σηκνικά -
κοστούμια Παυλός Μαννοοίδης
NEA SKHNH 19 Οκτωβρίου 1972
Νικηφόρος Ναοίρης (Ρόζενκροντς),
Χρήςος Πολίτης (Γκίλντερστρ), Στέλιος
Κολοοτροοπουλος (Αμλέτ), κ.ά.
370. Μιγάδ ντε Φερβάντης
ΔΕΝ ΚΥΡΙΑΣΤΕΙ ΔΙΟΟΚΛΕΙΣ ΤΩ ΖΑΜΑΚ
Μετάφραση Παυλός Μάοτης, σκηνοθεσία
Τάκης Μουζενίδης, σηκνικά - κοστούμια
Γιάννης Φωτόπουλος, τραγοοδία Νίκος
Διομήδης, χοροοραφία Μαρία Χορ
KENTRIKH SKHNH 18 Νοεμβρίου 1972
Μίχαος Κατρονάοης (Δον Κβιόοη),
Παναηής Ζερβός (Σαντοο), Χοή Λιάσοου
(Δουλοατή), κ.ά.
371. Στρατής Καρράς
Ο ΣΥΝΟΔΟΣ
Σκηνοθεσία Στέλιος Παπαδοάοης, σηκνικά -
κοστούμια Γιώργος Πάοας
NEA SKHNH 7 Δεκεμβρίου 1972
Τάκης Βαοιλεοίδης (Σεββόκος), Κάοτας
Βοκοβιόοπουλος (Μάοαοη), Κάοτας Κωκόνης
(Λουκομαός), κ.ά.
372. Ζαν Ανοήη
Η ΠΡΟΒΑ ΗΗ Η ΤΙΜΠΡΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΑ
Μετάφραση Αλέξης Σολομός,
σηκνοθεσία Γιάννης Παπακωνσταντινίου
KENTRIKH SKHNH 13 Ιανουαρίου 1973
Μαίρη Αράνη (Η Κίμπαοα), Νίκος Τρίγιος

- (Ο Κύμα), Ελένη Χατζηορφάνη (Ορτενσία), Λυκούργος Καλλέργης (Βρό), κ.ά.
373. Ουλίλια Σαβίτη
ΥΠΕΡΟΣ ΚΑΛΩ, ΟΛΑ ΚΑΛΑ
Μετάφραση Βασίλης Ρώτας - Βούλα Δομιακάκη, σκηνοθεσία Λάμπρος Κωστόπουλος, σκημικά - κοστομμία Νίκος Πετρόπουλος
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 8 Φεβρουαρίου 1973
(Περιοδεία σε Λομία, Χαλκίδα, Πάτρα, Αίγιο, Κόρινθο, Κιάτο, Αργος, Μέγαρα, Λόδιο 1974)
Χρήστος Παλτής (Μεπέρτης), Μαρία Σκούτζη (Ελένη), Γιώργος Τσιτσέπουλης (Παρό), κ.ά.
374. Μίρτζελ Μπρεττ
Η ΖΩΗ ΤΟΥ ΓΑΛΛΙΟΥ
Μετάφραση Σπύρος Βουγγελάτος, σκηνοθεσία Σπύρος Βουγγελάτος, σκημικά - κοστομμία Μανώλης Κόκκαλης, μουσική Χανς Άντερ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 24 Φεβρουαρίου 1973
Στέλιος Βόκοβιτς (Γαλιλαίος), Νεφέλη Ορφανού (Βιργίνια), Ελένη Ζαχαρούλη (Κυρία Σάρτι), Στέφανος Κυριακίδης (Αντρέας Σάρτι), κ.ά.
375. Παύλος Μάτσας
ΤΟ ΦΑΝΤΑΣΜΑ ΤΟΥ ΓΥΓΙΟΥ
FAMON NOBARRO
Σκηνοθεσία Κώστας Μπάκας, σκημικά - κοστομμία Διονύσης Φωτόπουλος
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 29 Μαρτίου 1973
Θύμιος Καρακατσάνης (Κύριος Αντόνι), Νάνος Κεράρας (Βνας φίλος του), Κώστας Παλασάκης (Κύριος Γραν Νοβάρρο), κ.ά.
376. Νίκος Τουντουζάκης
ΑΚΒΙΒΙΑΔΕΣ
Σκηνοθεσία Λάμπρος Κωστόπουλος, σκημικά - κοστομμία Πάνης Κύρου, τραγούδι Μάνος Χατζιδάκις
ΚΙΝΗΤΗ ΜΟΝΑΔΑ - ΝΕΑ ΣΜΥΡΝΗ
30 Ιανουαρίου 1973
Νικηφόρος Νεάντης (Αλκιβιάδης), Κίμωνης Γιωτόπουλος (Μίθρις), Έλλη Βοτσηλάου (Ασπασία) Δημήτρης Βέσβης (Σωκράτης), κ.ά.
377. Σοφοκλής
ΟΙΔΙΠΠΟΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ
Μετάφραση Φώτης Πολίτης, σκηνοθεσία Τάκης Μουζενίδης, σκημικά - κοστομμία Διονύσης Φωτόπουλος, μουσική Στέφανος Βασιλειάδης, χορογραφία Μαρία Χορς
ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 30 Ιανουαρίου 1973
(Περιοδεία στη Ιαπωνία, Τουρκία 1974)
Μάνος Κωτράκης (Οιδίππος), Αλέκα Κατελάη (Ισμήνη), Βασίλης Κανακός (Κρέων), κ.ά.
378. Ευριπίδης
ΙΠΠΟΛΥΤΟΣ
Μετάφραση Κώστας Βάρναλης, σκηνοθεσία Σπύρος Βουγγελάτος, σκημικά - κοστομμία Γιώργος Πάτσας, μουσική Στέφανος Γαζούλας, χορογραφία Μαρία Χορς
ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 7 Ιανουαρίου 1973
Μαίρη Αράνη (Φοίβη), Χρήστος Παλτής (Ιππολύτος), Νίκος Τρόγιος (Θήσεας), κ.ά.
379. Αριστοφάνης
ΒΑΤΡΑΧΟΙ
Μετάφραση Απίστολος Μελερινός, σκηνοθεσία Αλέξης Σολομός, σκημικά - κοστομμία Σάββας Χαρατσίδης, μουσική Μάνος Χατζιδάκις, χορογραφία Έλεν Τσουκαλά
ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 21 Ιανουαρίου 1973
Στέλιος Βόκοβιτς (Λίοντος), Ποντέλις Ζερβός (Σαυάβης), Λυκούργος Καλλέργης (Ευριπίδης), Βασίλης Κανακός (Αισχύλος), κ.ά.
- ΕΠΙΧΑΛΑΒΗΘΕΙΣ:
ΟΡΕΣΤΕΙΑ-ΑΤΑΜΕΜΝΩΝ, ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ
15 Ιανουαρίου 1973 (Περιοδεία σε Πολωνία,
- Βουλγαρία, Ουγγαρία) (Πρώτη 1972)
ΟΡΕΣΤΕΙΑ - ΧΟΥΦΟΡΟΙ - ΕΥΜΕΝΙΔΕΣ,
ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 16 Ιανουαρίου 1973
(Περιοδεία σε Πολωνία, Βουλγαρία, Ουγγαρία) (Πρώτη 1972)
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΟΣΑΙ, ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ
4 Αυγούστου 1973 (Πρώτη ΔΩΔΕΚΗ ΕΡΓΑΛΟΥ
ΑΤΤΙΚΟΥ 1971, ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 1972)
ΜΗΔΕΙΑ, ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 5 Αυγούστου 1973
(Πρώτη 1968, 1970, 1971)
ΗΛΕΚΤΡΑ, ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 11 Αυγούστου 1973
(Πρώτη 1972)
ΟΡΕΣΤΕΙΑ, ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 5 Αυγούστου 1973
(Περιοδεία σε Ιαπωνία) (Πρώτη 1971)
- ΜΓ ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1973 - 1974)
380. Γουλιέλμο Ινγκ
ΤΥΡΝΑ ΠΙΣΣ ΜΙΚΡΟΥΛΑ ΣΗΜΠΙΑ
Μετάφραση Στέφανος Σημλιωτόπουλος, σκηνοθεσία Τάκης Μουζενίδης, σκημικά - κοστομμία Κλεοβούλα Κλώνη
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 25 Οκτωβρίου 1973
Νίκος Τρόγιος (Κος Νηλέν), Βάσω Νουβαλιού (Λόλα), Μιράντα Ζαφειροπούλου (Μαρι), κ.ά.
381. Ουλίλια Σαβίτη
ΟΠΙΣ ΣΑΣ ΑΡΕΒΕΙ
Μετάφραση Μανώλης Σκουλούδης, σκηνοθεσία Αλέξης Σολομός, σκημικά - κοστομμία Γιώργος Πάτσας, χορογραφία Έλεν Τσουκαλά
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΠΕΙΡΑΙΑ
16 Νοεμβρίου 1973 (Επαναλήψεις ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 15 Απριλίου 1974)
Κώστας Πρέκας (Ορλάνδος), Άννα Συνουδίου (Ροζαλίνα), Νίκος Δεληρίνης (Οιδίππος), κ.ά.
382. Πιητερ Χάντικ
ΚΑΣΠΑΡ
Μετάφραση Νίχη Αϊντεντόρ, σκηνοθεσία Σπύρος Βουγγελάτος, σκημικά - κοστομμία Έλεν Τσουκαλά
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 7 Δεκεμβρίου 1973
Νικητής Τσακίρογλου (Κάσπαρ), Άννα Μακροκη, Αγιή Μουζενίδη, Μαρία Τρίποδη, Κώστας Αθανασόπουλος, Σπύρος Γεωργούλας, Χρήστος Δεμερτής (Οι άλλοι Κάσπαρ)
383. Ουλίλια Σαβίτη
ΘΥΕΛΟΣ
Μετάφραση Κώστας Καραβός, σκηνοθεσία Τάκης Μουζενίδης, σκημικά - κοστομμία ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 13 Δεκεμβρίου 1973
Μάνος Κωτράκης (Θεόλυ), Νίκος Τρόγιος (Ιόνος), Ελένη Χατζηορφάνη - Άννα Παπαπάη (Λουδομάνη), κ.ά.
384. Τένισα Ουλίλια
ΚΑΜΙΝΟ ΡΕΑΛ
Μετάφραση Αλέξης Σολομός, σκηνοθεσία Αλέξης Σολομός, σκημικά - κοστομμία Ιωάννα Παπαντωνίου, μουσική Στέφανος Τενίδης
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΠΕΙΡΑΙΑ
23 Ιανουαρίου 1974
Ζώρα Τσατσάλη (Κοζάνοβα), Μιράντα Ζαφειροπούλου (Πρόσθη Νεϊβινούα), Νίκος Παπακωνσταντίνου (Δον Κιχώτης), Άννα Βαγενά (Βαμπερόλα), κ.ά.
385. Νικόλας Γκρόγκολ
ΤΑ ΠΑΝΤΟΔΡΗΜΑΤΑ
Μετάφραση Λυκούργος Καλλέργης, σκηνοθεσία Κώστας Μπάκας, σκημικά - κοστομμία Διονύσης Φωτόπουλος
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 24 Ιανουαρίου 1974
Θύμιος Καρακατσάνης (Ποκαλιός), Κώστας Κωκκάκης (Ανούστης), Βιγνέτλος Πρωτόπαπας (Ζεβόνης), Γρηγόρης Βασιός (Σφουγγάτος), κ.ά.
386. Άντον Τσέχωφ
ΠΡΟΤΑΣΗ
ΓΑΜΟΥ
Μετάφραση Λυκούργος Καλλέργης, σκηνοθεσία Κώστας Μπάκας, σκημικά - κοστομμία Διονύσης Φωτόπουλος
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 24 Ιανουαρίου 1974
Θύμιος Καρακατσάνης (Λομάφ), Γρηγόρης Βασιός (Ταμπουκόφ), Νεφέλη Ορφανού (Ναταλία)
387. Ποντέλις Πρεβόλσκις
ΜΟΥΣΑΦΙΡΑΚΙ ΣΤΟ ΣΤΕΠΑΝΤΣΙΚΟΒΟ
Διοικητικό από τη ρωσίδα 20 μάρτυ Σπακ-νιάρβο του Φιοντόρ Νουστογιόφσκι, σκηνοθεσία Σωκράτης Καραντινός, σκημικά - κοστομμία Βασίλης Βασιλειάδης
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 25 Ιανουαρίου 1974
Στέλιος Βόκοβιτς (Φοιά Φοιμύ Οπίσκι), Κώστας Κωτράκης (Σαρνέλι Αλεξάνδρονβιτς Νουζνίνοφ), Παντελής Ζερβός (Στεπαν Αλεξέβιτς Μπερτετσεφ), κ.ά.
388. Παύλ Ζιντέλ
Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΑΚΤΙΝΩΝ Γ ΣΤΑ
ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΑ ΧΡΥΣΑΝΘΕΜΑ
Μετάφραση Στέλλα Κρανάη, σκηνοθεσία Λάμπρος Κωστόπουλος, σκημικά - κοστομμία Γιώργος Πάτσας, μουσική Τζέιμς Ρίτσερ
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 28 Φεβρουαρίου 1974
Αντιγόνη Βαλοκού (Βεατρίκη), Χλόη Λιάσκου (Ρουθ), Ράνια Οικονομίδου (Ματάντα), κ.ά.
389. Βυγνέτιος Ιαντόσκι
ΠΕΙΝΑ ΚΑΙ ΔΙΨΑ
Μετάφραση Νίχη Καλομαρά, σκηνοθεσία Διονύσης Φωτόπουλος, σκημικά - κοστομμία Διονύσης Φωτόπουλος, μουσική ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 2 Μαρτίου 1974
Νικητής Τσακίρογλου (Ζον), Μαρία Μαγδαληνή), Λυκούργος Καλλέργης (Αδερφός Ταραμπάκος), κ.ά.
390. Νίκος Ζακωπόπουλος
Η ΔΙΚΑΙΟΣΗ
Σκηνοθεσία Λάμπρος Κωστόπουλος, σκημικά - κοστομμία Νίκος Πετρόπουλος
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 15 Απριλίου 1974
Θύμιος Καρακατσάνης (Κυρ-Παντελής), Γιώργος Τσιτσέπουλος (Ο Δεισνύτης), Νεφέλη Ορφανού (Ελενίτσα), κ.ά.
391. Αργύλλος
ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ ΔΕΣΜΟΤΗΣ
Μετάφραση Τάσος Ρούσσης, σκηνοθεσία Τάκης Μουζενίδης, σκημικά - κοστομμία Διονύσης Φωτόπουλος, μουσική Μιχάλης Αθήνης, χορογραφία Μαρία Χορς
ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 6 Ιανουαρίου 1974
Μάνος Κωτράκης - Γιώργος Μανιμάκης (Προμηθέας), Άννα Συνουδίου - Αντιγόνη Γραμοφρή (Ιό), Χρήστος Πολίτης - Τάκης Βουλαλάς (Βραχίς), κ.ά.
392. Ευριπίδης
ΑΛΚΗΣΤΗ
Μετάφραση Θεοδόσιος Στάουρος, σκηνοθεσία Σπύρος Βουγγελάτος, σκημικά - κοστομμία Γιώργος Πάτσας, χορογραφία Τατιάνα Βαρούνη
ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 13 Ιανουαρίου 1974
Μιράντα Ζαφειροπούλου (Αλκήστis), Νικητής Τσακίρογλου (Αδραστός), Βίλνις Αγγρίνης (Ηρακλής), κ.ά.
393. Ευριπίδης
ΚΥΚΛΩΦ
Μετάφραση Αλεξάνδρος Πάλλης, σκηνοθεσία Σπύρος Βουγγελάτος, σκημικά - κοστομμία Γιώργος Πάτσας, μουσική Νικηφόρος Ρώτας, χορογραφία Μαρία Χορς
ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 13 Ιανουαρίου 1974
Γρηγόρης Βασιός (Κυκλώφ), Θύμιος
- Καρακατσάνης (Σιλόνης), Στέλιος Βόκοβιτς (Θύσεας), κ.ά.
394. Σοφοκλής
ΑΝΤΙΠΗΝ
Μετάφραση Ιωάννης Γρηγόρης, σκηνοθεσία Αλέξης Σολομός, σκημικά - κοστομμία Νίκος Νικολάου, μουσική Βασίλης Τενίδης
ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 10 Αυγούστου 1974
Άννα Συνουδίου (Αντιγόνη), Στέλιος Βόκοβιτς (Κρέων), Έλλη Βοτσηλάου (Ισμήνη), κ.ά.
- ΕΠΙΧΑΛΑΒΗΘΕΙΣ:
ΟΙΔΙΠΠΟΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ, ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ
27 Ιανουαρίου 1974 (Πρώτη 1973)
ΙΠΠΟΛΥΤΟΣ, ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ
3 Αυγούστου 1974 (Πρώτη 1973)
(Η παράσταση του έργου ΔΥΣΙΣΤΡΑΤΗ αναβλήθηκε λόγω της επιστράτευσης)
- ΜΑΪ ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1974 - 1975)
Δεισνύτης: Αλέξης Μινατής (1974-1980)
395. Καρλ Γκέοργκ Μπύτνερ
Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΑΝΤΙΝ
Μετάφραση Γιώργος Καρακατσάνης, σκηνοθεσία Αλέξη Μανώτης, σκημικά Κλεοβούλα Κλώνη, κοστομμία Διονύσης Φωτόπουλος
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 19 Δεκεμβρίου 1974
Στέλιος Βόκοβιτς (Δαντίν), Αντιγόνη Γραμοφρή (Ζυλι), Νίκος Τρόγιος (Καμίλλος Ντεμιουλιέ), κ.ά.
396. Μάριος Ποντίλας
ΤΟ ΤΡΟΜΠΙΝΟ
Σκηνοθεσία Κώστας Μπάκας, σκημικά - κοστομμία Γιώργος Πάτσας, μουσική Μάνος Λοΐζος
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 21 Δεκεμβρίου 1974
Μαργαρίτα Λαμπρινού (Βιτωλός), Κώστας Κωκκάκης (Πελοπίδης), Θεόδωρος Δημητριάδης (Άντρος Α), κ.ά.
397. Μάνη Μητροπούλου
ΟΙ ΑΚΡΟΒΑΤΕΣ
Σκηνοθεσία Στέλιος Παπαδόπουλος, σκημικά - κοστομμία Νίκος Πετρόπουλος, χορογραφία Μαρία Χορς
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 13 Φεβρουαρίου 1975
Ράνια Οικονομίδου (Λόλα), Στέφανος Κυριακίδης (Άντο), Θεόδωρος Σωφράτης (Ρομύος), Νίκος Δεληρίνης (Παντελής), κ.ά.
398. Αλεξάντρ Ζορόφ
Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ ΟΥΜΠΟΥ
Μετάφραση Γιώργος Μαυροβιάνης, σκηνοθεσία Αλέξης Σολομός, σκημικά - κοστομμία Σπύρος Βουγγελάτος, μουσική Βασίλης Τενίδης, χορογραφία Τατιάνα Βαρούνη
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 14 Φεβρουαρίου 1975
Ποντέλις Ζερβός (Κυρ Ουμπού), Μαίρη Αράνη (Κυρά Ουμπού), Άγγελος Πανουλάκης (Βασίλης Βασιλειάδης), κ.ά.
399. Ιωάννη Πρανήτση
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΖ ΕΚΔ ΔΣΕΗ
Μετάφραση Μίση Κοινομητέγγλου, σκηνοθεσία Γιώργος Βεδοκιάδης, σκημικά - κοστομμία Διονύσης Φωτόπουλος
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 21 Μαρτίου 1975
(Επαναλήψεις 24 Απριλίου 1980)
Ελένη Χατζηορφάνη (Ντόνα Άννα Λόου), Ζώρα Τσατσάλη (Ντον Τζέφρις), Αλέκα Κατελάη - Ασημέννη Γραμοφρή (Φραντζέσκα Νορέτι), κ.ά.
400. Βίλιος Καλεπτανάκης
Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ
Σκηνοθεσία Ντίνος Δημόπουλος, σκημικά - κοστομμία Πάνης Μινατής, μουσική Μίμης Πάτσας, χορογραφία Μαρία Χορς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 28 Μαρτίου 1975

- Μιράντα Ζαφειροπούλου (Πηλεόκλη), Πάνης Αργύρης (Δάμπος, Θυμιάκη), Πύργος Τσιτσώπουλος (Κωνσταντή), κ.ά.
401. Σοφράκης ΟΛΙΑΠΟΥΣ ΕΠΙ ΚΩΛΩΝΗ Μετάφραση Ιωάννη Γρηγόρη, σκηνοθεσία Αλέξης Μινωτής, σκηναία Κλεβούλης Κλώνης, κοστούμια Διονύσης Φωτιστούλης, μουσική Θεόδωρος Αντωνίου, χορογραφία Μαρία Χορς ΕΠΙΔΕΛΤΥΟΣ 6 Ιουλίου 1975 (Περιοδεία σε Μέσση, Λένινγκραντ, Νέα Υόρκη, Βοστώνη 1976) Αλέξης Μινωτής (Οδύσσεια), Όλια Τουρκάκη (Αντιγόνη), Βασίλης Κανάκης (Θεός), κ.ά.
402. Ευρυπιδής ΤΡΩΑΔΕΣ Μετάφραση Θεοδοσίου Στάυρου, σκηνοθεσία Αλέξης Σολωμός, σκηναία - κοστούμια Κλεβούλης Κλώνης, μουσική Μίκης Θεοδωράκης, χορογραφία Ντέρια Τσάτσου ΕΠΙΔΕΛΤΥΟΣ 12 Ιουλίου 1975 Βλένη Χατζηαργύρη (Εκάβη), Αντιγόνη Βαλάου (Κασσάνδρα), Κάκια Παναγιώτου (Ανδρομάχη), κ.ά.
403. Ευρυπιδής ΒΑΙΚΧΑΙ Μετάφραση Κώστας Βάρναλης, σκηνοθεσία Σπύρος Ευαγγελάτος, σκηναία - κοστούμια Πύργος Πάτσας, χορογραφία Μαρία Χορς ΕΠΙΔΕΛΤΥΟΣ 19 Ιουλίου 1975 Νικήτας Τσακίρογλου (Διώνος), Δημήτρης Μελιδάκης (Πενέλος), Αντιγόνη Βαλάου (Αγασθή), κ.ά.
- ΕΠΙΛΑΛΗΦΕΙΣ: ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ. ΕΠΙΔΕΛΤΥΟΣ 26 Ιουλίου 1975 (Πρώτη 1972)
- ΜΕ ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1975 - 1976)
404. Φρειδερίκος Σόλλερ ΔΩΝ ΚΑΡΛΟΣ Μετάφραση Βασίλης Ρώτας, σκηνοθεσία Αλέξης Σολωμός, σκηναία Κλεβούλης Κλώνης, κοστούμια Ιωάννα Παπαντωνίου ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 30 Οκτωβρίου 1975 Χρήστος Πάραλης (Δον Κάρλος), Βλένη Χατζηαργύρη (Ελισάβετ Βαυλάκη), Νίκος Τρίγας (Φίλιππος Β'), Νόρα Κατσάλη (Πριγκίπισσα Βιολέτα), κ.ά.
405. Γιώργος Σκούφρης ΘΕΛΑΒΙΑ Σκηνοθεσία Κώστας Μπάκας, σκηναία - κοστούμια Αντώνης Κυριακούλης ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 6 Νοεμβρίου 1975 Γρηγόρης Βασιλάς (Καθηγητής Αναγνωστής), Πόπη Παπαδάκη (Γυναικά), Γιάννης Αργύρης (Αντρέας), κ.ά.
406. Φραντς Κάφκα ΑΜΕΡΙΚΗ Διοικητική Αλέξης Σολωμός σκηνοθεσία Αλέξης Σολωμός, σκηναία - κοστούμια Αλέκος Φωτιστός ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 17 Δεκεμβρίου 1975 Τάκης Βουλαδάς (Καρλ Ρόσμπεκ), Χρήστος Πάραλης (Φραντς Μπούστερμπεουμ), Μιράντα Ζαφειροπούλου (Κλάρα), κ.ά.
407. Ουίλλιαμ Σαίξπηρ ΔΩΔΕΚΑΤΗ ΝΥΧΤΑ Μετάφραση Βασίλης Ρώτας, σκηνοθεσία Σπύρος Ευαγγελάτος, σκηναία - κοστούμια Μαρίνα Κορέλλη, μουσική Στέφανος Γαρούλιας ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 19 Δεκεμβρίου 1975 Αντιγόνη Βαλάου (Βιόλα), Ζώρας Τσιτσάκης
- (Μαυβόλι), Αιμίλια Υψηλάντη (Ουίβια), κ.ά.
408. Άντον Τσώφφ Ο ΓΙΑΣΟΣ Μετάφραση Αθηνά Σαραντάκη, σκηνοθεσία Γιώργος Θεοδοσιάδης, σκηναία - κοστούμια Γιώργος Πάτσας ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 30 Ιανουαρίου 1976 Μαίρη Αρώνη (Αρκάντινα), Νίκος Τρίγας (Τριγκλάρι), Στέλιος Βόκοβιτς (Πέτρος Νικολαίδητς), Σπύρος, κ.ά.
409. Ντέλη Βάσιμαν ΣΤΗ ΦΩΛΙΑ ΤΟΥ ΚΟΥΚΟΥ Μετάφραση Μίση Κουκουμιτζόγλου, σκηνοθεσία Γιώργος Μεσσόλας, σκηναία - κοστούμια Ρένα Γεωργιάδου, μουσική Θεόδωρος Αντωνίου ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 31 Ιανουαρίου 1976 Αλέκα Κατσάλη (Προίτισση Ραϊνάντη), Χρήστος Πάραλης (Μακ Μάρβος), Θεόδωρος Σωμάτης (Ασπής Μπέρμαντιν), κ.ά.
410. Ερρίκος Ίρεν ΓΙΑΝΝΗΣ ΓΑΒΡΙΗΛ ΜΠΟΓΓΚΜΑΝ Μετάφραση Πύλλος Μάτσας, σκηνοθεσία Αλέξης Μινωτής, σκηναία - κοστούμια Διονύσης Φωτιστούλης ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 5 Μαρτίου 1976 (Επαναλήψη 16 Φεβρουαρίου 1979) Αλέξης Μινωτής (Πάνης Γοβαρή), Μπέρμπαμ, Βλένη Χατζηαργύρη (Γκούνλντ Μπέρμπαμ), Βάσω Μοναλλάου (Ελλά Ρέντζοιμ), κ.ά.
411. Αγγελάκη Ζερβού ΝΥΧΤΕΡΙΝΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ Σκηνοθεσία Στέλιος Παπαδάκης, σκηναία - κοστούμια Νίκος Πετρόπουλος ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 12 Μαρτίου 1976 Τάκης Βουλαδάς (Πάνης Θωμαΐς), Όλια Τουρκάκη (Ααρδρότη), Βασίλης Κανάκης (Σπύρος), κ.ά.
412. Ληϊ Ζαργάροου ΤΙΜΗ ΒΥΚΛΑΓΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΑΡΑΒΑΙΟ Σκηνοθεσία Ντίνος Δημόπουλος, σκηναία - κοστούμια Νίκος Πολίτης, χορογραφία Μαρία Χορς ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 9 Απριλίου 1976 Νόρα Κατσάλη (Λουβ), Πάνης Αργύρης (Καθηγητής Σκουθας), Κώστας Καρβέλης (Μάρσι), κ.ά.
413. Ευρυπιδής ΜΗΔΕΙΑ Μετάφραση Παναγιώτης Πρεβελάκης, σκηνοθεσία Αλέξης Σολωμός, σκηναία Κλεβούλης Κλώνης, κοστούμια Ιωάννα Παπαντωνίου, μουσική Βασίλης Τενίδης, χορογραφία Ντέρια Τσάτσου ΕΠΙΔΕΛΤΥΟΣ 17 Ιουλίου 1976 Βλένη Χατζηαργύρη (Μήδεια), Νίκος Τρίγας (Ιάσων), Βασίλης Κανάκης (Κρέων), Λυκούργος Κολαλέρης (Αιγέας), κ.ά.
414. Ευρυπιδής ΠΙΠΤΕΝΕΙΑ ΕΝ ΤΑΥΡΙΣ Μετάφραση Θεοδοσίου Στάυρου, σκηνοθεσία Σπύρος Ευαγγελάτος, σκηναία - κοστούμια Γιώργος Πάτσας, μουσική Δημήτρης Τερζάκης, χορογραφία Μαρία Χορς ΕΠΙΔΕΛΤΥΟΣ 24 Ιουλίου 1976 Αντιγόνη Βαλάου (Πιρηνία), Στέφανος Κυριακούλης (Ορέστης), Θεόδωρος Μορδής (Θόας), κ.ά.
415. Αριστοφάνης ΙΠΠΕΙΣ Μετάφραση Νίκος Σφυρόρας, σκηνοθεσία Αλέξης Σολωμός, σκηναία - κοστούμια Γιώργος Βοκαλάς, μουσική Σπύρος Σαρχάκος, χορογραφία Ντέρια Τσάτσου
- ΔΕΛΙΟ ΗΡΩΔΟΥ ΑΤΤΙΚΟΥ 18 Οκτωβρίου 1976 (Περιοδεία στη Μέσση, Λένινγκραντ, Νέα Υόρκη, Βοστώνη) Γιώργος Μεσσόλας (Παράλυτος), Στέλιος Βόκοβιτς (Αλλεγοπούλης), Θεόδωρος Σαρχός (Δημοσθένης), κ.ά. ΕΠΙΛΑΛΗΦΕΙΣ: ΟΛΙΑΠΟΥΣ ΕΠΙ ΚΩΛΩΝΗ, ΕΠΙΔΕΛΤΥΟΣ 11 Ιουλίου 1976 (Περιοδεία σε Μέσση, Λένινγκραντ, Νέα Υόρκη, Βοστώνη) (Πρώτη 1975)
- ΜΕΤ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1976 - 1977)
416. Φεντερίκο Γκαρσία Λόρκα ΠΕΡΑΙΜΠΛΑΝ ΚΑΙ ΜΠΕΛΑΙΣΑ Μετάφραση Νίκος Τάτσος, σκηνοθεσία Κώστας Μπάκας, σκηναία - κοστούμια Διονύσης Φωτιστούλης, μουσική Βασίλης Τενίδης ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 29 Οκτωβρίου 1976 Νικήτας Τσακίρογλου (Περλιμπάν), Άννη Ποσάτη (Μπελέσα), Βέρα Αλεξανιάνη (Η μητέρα της Μπέλοια), κ.ά.
417. Φεντερίκο Γκαρσία Λόρκα ΟΙ ΦΑΔΟΥΛΑΒΕΣ ΤΟΥ ΚΑΤΣΙΠΟΡΡΑ Μετάφραση Νίκος Τάτσος, σκηνοθεσία Κώστας Μπάκας, σκηναία - κοστούμια Διονύσης Φωτιστούλης, μουσική Βασίλης Τενίδης ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 29 Οκτωβρίου 1976 Ιάκωβος Φαρράς (Δον Κριστομπίτα), Πύργος Τσιτσώπουλος (Φίγγορο), Τάκης Βλαχοπούλου (Ροζίτα), κ.ά.
418. Νίκος Καζαντζής ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ * Σκηνοθεσία Αλέξης Σολωμός, σκηναία Παύλος Μαντουβής, κοστούμια Ιωάννα Παπαντωνίου, μουσική Μίκης Θεοδωράκης ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 5 Νοεμβρίου 1976 (Επαναλήψη 26 Φεβρουαρίου 1982) Νίκος Τρίγας (Καποδίστριας), Λυκούργος Κολαλέρης (Παπακαυφόρης), Αλέκα Κατσάλη (Γριά Σουλιάδισσα), κ.ά.
419. Μπέρτολτ Μπρεχτ ΤΑ ΟΡΑΜΑΤΑ ΤΗΣ ΣΙΜΟΝ ΜΑΣΑΡ Μετάφραση Δημήτρης Οικονομίδης, σκηνοθεσία Στάυρος Ντουμνιτς, σκηναία - κοστούμια Νίκος Πολίτης, μουσική Χανς Άνλετ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 17 Δεκεμβρίου 1976 Ρένα Οικονομίδου (Σίμν Μασάρ), Γιάννης Αργύρης (Φίλε Σαβί), Κώστας Κατσανάς (Ζωρς), κ.ά.
420. Νίτσε Περγιάλης Η ΓΕΙΤΟΝΙΑ ΤΟΥ ΤΕΞΟΦ Η ΣΚΗΝΟΘΕΙΑ Ντίνος Δημόπουλος, σκηναία - κοστούμια Ρένα Γεωργιάδου ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 18 Δεκεμβρίου 1976 Κώστας Κοκκάκης (Τεζέφ), Βαλεντίνη Μουστάη (Βάνκα), Νικήτας Τσακίρογλου (Κυρούλας), Τάκης Βουλαδάς (Αντρέ), κ.ά.
421. Τζωρτζ Μπέρναρντ Σω Η ΜΕΛΑΧΡΙΝΗ ΚΥΡΙΑ ΤΩΝ ΣΟΝΕΤΩΝ Μετάφραση Αλέξης Σολωμός, σκηνοθεσία Αλέξης Σολωμός, σκηναία - κοστούμια Κλεβούλης Κλώνης ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 21 Ιανουαρίου 1977 Νίκος Τρίγας (Ουίλλιαμ Σαίξπηρ), Μαίρη Αρώνη (Βασίλισσα Ελισάβετ), Έλλη Βοζνιάδου (Μελανζινά Κυρία), Νίκος Παπακωνσταντίνου (Φουρόρι), κ.ά.
422. Ουίλλιαμ Σαίξπηρ ΑΓΙΛΗΣ ΑΓΓΩΝΑΣ ΑΓΟΝΟΣ Μετάφραση Βασίλης Ρώτας, σκηνοθεσία Αλέξης Σολωμός, σκηναία - κοστούμια Κλεβούλης Κλώνης ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 21 Ιανουαρίου 1977 Χρήστος Πάραλης (Βασίλης της Ναβάρρας),
- Θάνος Δαδινόπουλος (Ντιουαίν), Αντιγόνη Βαλάου (Πριγκίπισσα της Γολιάς), Παναγιώτης Ζερβός (Φωκίρης), κ.ά.
423. Μαργαρίτα Λυμπερίου Ο ΑΛΛΟΣ ΑΔΕΛΦΑΝΟΣ Σκηνοθεσία Γιώργος Μεσσόλας, σκηναία - κοστούμια Άλφα Ζορζα, τραγουδι Μίκης Θεοδωράκης, χορογραφία Ντέρια Τσάτσου ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 22 Ιανουαρίου 1977 Νικήτας Τσακίρογλου (Αλέξανδρος), Άννη Ποσάτη (Αγλαία), Ιάκωβος Φαρράς (Πατέρας), κ.ά.
424. Βασίλης Ζιώγας ΤΟ ΠΡΟΒΗΝΟ ΤΗΣ ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ Σκηνοθεσία Κώστας Μπάκας, σκηναία - κοστούμια Αντώνης Κυριακούλης ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 25 Φεβρουαρίου 1977 Θεοδία Ιωαννίδη (Σεία), Κώστας Κοκκάκης (Πατέρας), Μιχαήλης Γιωτσόπουλος (Προβηντής), κ.ά.
425. Βασίλης Ζιώγας Η ΚΩΜΩΔΙΑ ΤΗΣ ΜΥΤΑΣ Σκηνοθεσία Κώστας Μπάκας, σκηναία - κοστούμια Αντώνης Κυριακούλης ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 25 Φεβρουαρίου 1977 Μιχαήλης Γιωτσόπουλος (Κλέων), Μιράντα Ζαφειροπούλου (Γραμματέας), Βασίλης Κανάκης (Ανακριτής), Νίκος Φιλμοπούλος (Δολοφόνος), κ.ά. Παράσταση με το γενικό τίτλο ΔΥΟ ΜΟΝΟΠΡΑΚΤΑ
426. Έντουαρντ Άλμπι ΑΥΣΚΟΛΗ ΣΦΟΡΟΠΙΑ Μετάφραση Κατερίνα Αγγελάκη-Ρουκ, σκηνοθεσία Γιώργος Θεοδοσιάδης, σκηναία Διονύσης Φωτιστούλης, κοστούμια Ντέρια Τσίβου ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 4 Μαρτίου 1977 Μαίρη Αρώνη (Κλαίρη), Βλένη Χατζηαργύρη (Αντιγόνη), Νίκος Τρίγας (Τοβιάς), Αντιγόνη Βαλάου (Ντόρνια), Ζώρας Τσιτσάκης (Χάρου)
427. Σάμιουελ Μπέκετ ΠΡΑΞΗ ΧΩΡΙΣ ΛΟΓΙΑ Μετάφραση Κωστής Σκαλιόρας, σκηνοθεσία Αλέξης Μινωτής, σκηναία - κοστούμια Γιώργος Πάτσας, χορογραφία Μαρία Χορς ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 11 Μαρτίου 1977 Ασπασία Κράλλη
428. Σάμιουελ Μπέκετ ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ Μετάφραση Κωστής Σκαλιόρας, σκηνοθεσία Αλέξης Μινωτής, σκηναία - κοστούμια Γιώργος Πάτσας, χορογραφία Μαρία Χορς ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 11 Μαρτίου 1977 Νικήτας Τσακίρογλου (Κλαβ), Αλέξης Μινωτής (Χου), κ.ά.
429. Γρηγόρης Σεντούλας ΦΟΥΠΕΤΑΙ Σκηνοθεσία Στέλιος Παπαδάκης, σκηναία - κοστούμια Σάββας Χαρολάτις ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 24 Μαρτίου 1977 Τίτκος Βλαχοπούλος (Φαντάς), Κώστας Κατσανάς (Τόσος), Τάκης Βουλαδάς (Θάνος), Θεόδωρος Σαρχός (Μπαράμπα Γιώργος), κ.ά.
430. Σοφράκης ΦΙΛΟΚΛΗΤΗΣ Μετάφραση Τάσος Ρούσσος, σκηνοθεσία Αλέξης Μινωτής, σκηναία Βασίλης Βασιλάκης, κοστούμια Αντώνης Φωκιάς, μουσική Θεόδωρος Αντωνίου, χορογραφία Μαρία Χορς ΕΠΙΔΕΛΤΥΟΣ 10 Ιουλίου 1977 Αλέξης Μινωτής (Φιλοκλήτης), Στέλιος Βόκοβιτς (Οδύσσεια), Χρήστος Πάραλης - Αλεξανδρός Αντωνίουόπουλος (Νεοτόλιμας), κ.ά.

431. Βυριπίδης
ΒΑΝΗΗ
Μετάφραση Τάσος Ρούσσος, σκηνοθεσία
Αλέξης Σολωμός, σκημικά Κλεοβούλας
Κλώνης, κοστούμα Αλέκος Φασιανός, μουσική
Πάννης Στεφαννίλης, χορογραφία Ντόρα Τσάτσου
ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 16 Ιουλίου 1977
Ανα Συνοδήτο (Βέλιη). Νίκος Τρόνιος
(Πέτρος). Βασίλης Κανάκης (Μενέλαος), κ.ά.
432. Αυγάλλος
ΙΚΕΤΙΑΣ
Μετάφραση Κ. Χ. Μύρης, σκηνοθεσία
Σπύρος Ευαγγελάτος, σκημικά - κοστούμα
Πάννης Στεφαννίλης, μουσική Μίσης
Θεωδωράκης, χορογραφία Μαρία Χορς
ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 30 Ιουλίου 1977
Στέλιος Βόκοβιτς (Δανάος). Ζώρας Τσάτσλης
(Πελαγός). Ελένη Χατζηπαργίτη (Κορυσίδα)
- ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ
ΠΠ ΠΕΙΣ. ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 23 Ιουλίου 1977
(Πρώτη ΔΩΔΕΚΑ ΗΡΩΔΟΥ ΑΤΤΙΚΟΥ 1976)
- ΜΖ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1977 - 1978)
433. Οδυσσεύς Ελάτης
Η ΜΕΓΑΛΗ ΘΡΑ
Σκηνοθεσία Πύργος Μετσόβας,
σκημικά Κλεοβούλας Κλώνης, κοστούμα
Διονύσης Φωτόπουλος, μουσική Θάνας
Μικρούτσικος, χορογραφία Ντόρα Τσάτσου
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 28 Οκτωβρίου 1977
Ελένη Χατζηπαργίτη, Χρήστος Πάραλος, Νικήτας
Τσακίρογλου, Νόρα Κατσάλη, Αγγελινή
Γλυκοφρύνη, Κίρκια Παναγιώτου, Κώστας
Κασιάνος, Θάνας Δελαντιώλης, Φάνης
Χίνας, Μαρία Σκουντίτζου, Ανυ Πασπάτη, κ.ά.
434. Τίτος Μάκιμος Πάτσος
ΑΜΦΙΓΥΝΗ
Μετάφραση Τάσος Ρούσσος, σκηνοθεσία
Αλέξης Σολωμός, σκημικά Πάννης Καρούλης,
κοστούμα Νίνα Σολωμού
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 5 Νοεμβρίου 1977
Ντίνος Ηλιόπουλος (Ερμής - Σωστής). Βασίλης
Κανάκης (Αίολος - Αμφικρύων). Μαίρη Αράνη
(Ακμήνη), κ.ά.
435. Μιχάλη Κορυμμέρης
Ο ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ
Επιμέλεια κειμένου Τάσος Γιαννίλης, σκηνοθεσία
Κώστας Μπάκος, σκημικά - κοστούμα
Διονύσης Φωτόπουλος, μουσική Διονυσίου
Κηλοβόνης, χορογραφία Ντόρα Τσάτσου
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 12 Νοεμβρίου 1977 (Επανάληψη)
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 28 Μαρτίου 1980
Νικήτας Τσακίρογλου (Κωνσταντός).
Νίκος Τρόνιος (Ολυμπιάδης). Πύργος
Τσιτσάπουλος (Μενεκράτης), κ.ά.
436. Αλμπέρ Καμύ
ΚΑΛΙΓΟΥΛΑΣ
Μετάφραση Ολυμπία Κοράφιγγρα, σκηνοθεσία
Τριμόνοης Μουδατζίρη, σκημικά - κοστούμα
Αλέκος Φασιανός, μουσική Ντόρα Τσάτσου
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 30 Δεκεμβρίου 1977
Κώστας Καστανάς (Κολυμβάκος).
Νίτα Παγώνη (Καίτη/Ανα), Δάνης Κατρανίδης
(Σκίππιος), κ.ά.
437. Διονύσιος Ρώμας
Ο ΚΑΖΑΝΑΣ ΣΤΗΝ ΚΕΡΚΥΡΑ
Σκηνοθεσία Ντίνος Δημόπουλος,
σκημικά - κοστούμα Βασίλης Φωτόπουλος,
μουσική Μιχάλης Χριστοδουλάκης,
χορογραφία Μαρία Χορς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 6 Ιανουαρίου 1978
Χρήστος Πάραλος (Κοζάνοβιτς), Μιράντα
Ζαχειροπούλου (Κοντίνα), Χρήστος
Βολαβανίδης (Γερολυμάκης). Μίμωτης
- Γιωτόπουλος (Αρκενός), Παντέλης Ζερβός
(Μισοτό Ρομπόλας), κ.ά.
438. Πύργος Μανωλάτης
ΤΟ ΜΑΤΣ
Σκηνοθεσία Πύργος Μετσόβας, σκημικά -
κοστούμα Λίτσα
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 3 Φεβρουαρίου 1978
Ισαβώης Φαρράς (Πάννη), Αλέκα Κατσάλη
(Μαρίτσα), Δάνης Κατρανίδης - Πύργος
Παρτελολάκης (Στάθης), κ.ά.
439. Κωστούλα Μητροπούλου
ΤΟ ΠΑΧΝΙΚΑ ΚΑΙ ΜΙΑ ΤΥΓΗ
Σκηνοθεσία Στέλιος Παπαδάκης, σκημικά-
κοστούμα Σάββας Χαριστάκης, μουσική
Ανακρόντας Παπαεργαίου
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 3 Φεβρουαρίου 1978
Κώστας Κοκκάκης (Ο αντίρας). Μαρία
Σκουντίτζου (Η γυναικά). Πίπτα Καλιτσάνα
(Η Μητέρα), κ.ά.
440. Τένισση Ουλιόση
Ο ΓΡΑΛΙΝΟΣ ΚΟΣΜΟΣ
Μετάφραση Μιχάλης Κακογιάννης,
σκηνοθεσία Μιχάλης Κακογιάννης, σκημικά -
κοστούμα Διονύσης Φωτόπουλος, μουσική
Μιχάλης Χριστοδουλάκης
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 10 Μαρτίου 1978
(Επανάληψη 31 Μαρτίου 1979)
Βάσω Μανωλάκη (Αμάτια Γουίγκχαρντ).
Φάνης Χίνας (Τορ). Ράνια Ουνομοιόδη
(Λάρα). Δάνης Κατρανίδης (Τριμ Ο Κίνωρ)
441. Ευγένιος Ιονέσκο
ΜΑΧΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΣΥΝΟΜΙΛΙΑΣ
ΚΑΙ ΠΡΟΦΩΣ
Μετάφραση Δημήτρης Κωνσταντίνους, σκηνοθεσία
Πύργος Χριστοδουλάκης, σκημικά -
κοστούμα Κλεοπείτρα Δίκα, μουσική Πύργος
Παπαδάκης, χορογραφία Μαρία Χορς
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 17 Μαρτίου 1978
Πύργος Τσιτσάπουλος (Ντνκ). Ασπασία
Κοδάλη (Κ. Σ.). Χρήστος Βολαβανίδης (Ζαν
Μαρι), Λυδία Κωνάρδου
442. Ευγένιος Ιονέσκο
Ο ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΣ ΕΝΟΙΚΙΑΣΤΗΣ
Μετάφραση Μόνα Μητροπούλου,
σκηνοθεσία Κώστας Μπάκος, σκημικά -
κοστούμα Πύργος Πάτσος
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 17 Μαρτίου 1978
Ελίνα Κίρου (Η θυρωρός), Θεόδωρος Σπαρής
(Ο Κύριος), Πάνος Παπαδόπουλος (Μετα-
φορέας), Δημήτρης Λιάγκος (Μεταφορέας)
443. Ουδύλλη Σαϊτζηρ
ΒΑΣΙΛΙΑΣ ΑΛΦ
Μετάφραση Βασίλης Ράβας,
σκηνοθεσία Αλέξης Μινωτής, σκημικά -
κοστούμα Βασίλης Φωτόπουλος
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 31 Μαρτίου 1978
(Επανάληψη 1979)
Αλέξης Μινωτής (Βασίλης Αλφ), Τίτκος
Εξαποπούλου-Μαριολάκη Καμπούρη
(Κορδέλλο), Ελένη Χατζηπαργίτη (Γορνήλη),
Όλγα Τουρανάκη-Νόρα Κατσάλη (Γράνη), κ.ά.
444. Σοφκλής
ΒΑΚΤΡΑ
Μετάφραση Ιωάννης Γρυτάρης, σκηνοθεσία
Δημήτρης Ροντήρης, σκημικά Κλεοβούλας
Κλώνης, κοστούμα Αντώνης Φωκιάς, μουσική
Δημήτρης Μητροπούλου, χορογραφία Λούκια
ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 1 Ιουλίου 1978
Ελένη Χατζηπαργίτη (Ηλέκτρα), Χρήστος
Πάραλος (Ορέστης), Αλέκα Κατσάλη
(Κλυταιμνήστρα), κ.ά.
445. Αριστοφάνης
ΘΕΜΟ-ΦΟΡΙΑΖΟΥΣ
Μετάφραση Αλ. Ρουσόμυρος, σκηνοθεσία
Αλέξης Σολωμός, σκημικά - κοστούμα
- Ιωάννα Παπαντωνίου, μουσική Μάνος
Χατζιδάκις, χορογραφία Ντόρα Τσάτσου
ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 8 Ιουλίου 1978
Ντίνος Ηλιόπουλος (Συγγιής), Κίρκια
Παναγιώτου (Τριλόλια), Ελένη Ζαχαρίου
(Μονή), Λυκοφώης Κολλέρης (Βυριπίδης), κ.α.
446. Βυριπίδης
ΦΟΙΝΙΣΣΑ
Μετάφραση Γερμανός Σπατάλας, σκηνοθεσία
Αλέξης Μινωτής, σκημικά - κοστούμα
Διονύσης Φωτόπουλος, μουσική Μίσης
Θεωδωράκης, χορογραφία Μαρία Χορς
ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 29 Ιουλίου 1978
Ελένη Χατζηπαργίτη (Ιοκάστη), Χρήστος
Πάραλος (Πολυνεύκτη), Βασίλης Κανάκης
(Κρέων), κ.ά.
447. Νίκος Καζαντζάκης
ΒΟΤΜΑΣ
Σκηνοθεσία Αλέξης Σολωμός, σκημικά -
κοστούμα Πύργος Ανωμαζιάνης, μουσική
Στέφανος Βασιλειάδης, χορογραφία Νόλα
Κορρά
ΔΩΔΕΚΑ ΗΡΩΔΟΥ ΑΤΤΙΚΟΥ
25 Αυγούστου 1978
Αλέξης Μινωτής (Φωνή του Ποιητή), Μαίρη
Αράνη (Μόγος), Στέλιος Βόκοβιτς - Ισαβώης
Φαρράς (2ος Μόγος), κ.ά.
- ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ
ΟΛΙΑΠΟΥΣ ΕΠΙ ΚΟΛΩΝΩ. ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ
15 Ιουλίου 1978 (Πρώτη 1975)
ΜΗΔΕΙΑ. ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 22 Ιουλίου 1978
(Πρώτη 1976)
- ΜΖ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1978 - 1979)
448. Αγγελοσ Τερζάκης
ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ ΜΙΧΑΗΛ
Σκηνοθεσία Αλέξης Μινωτής, σκημικά -
κοστούμα Βασίλης Φωτόπουλος, μουσική
Αλέξης Τερζάκης
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 10 Νοεμβρίου 1978
Νικήτας Τσακίρογλου (Μιχαήλ Δ'), Ελένη
Χατζηπαργίτη (Ζωή Πορφυρογεννήτη), Χρή-
στος Πάραλος (Σπαθάριος Ανδρόνικος), κ.ά.
449. Μπεν Τρόνον
ΜΑΣΚΕΣ
Μετάφραση Νίκος Γκάτος, σκηνοθεσία
Πύργος Χριστοδουλάκης, σκημικά - κοστού-
μα Διονύσης Φωτόπουλος - Μάνος Αγγυρά-
κης - Αλέκος Φασιανός, μουσική Μάνος
Χατζιδάκις - Θεόδωρος Αντωνίου - Πύργος
Κορυμμέρης, χορογραφία Μαρία Χορς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 30 Νοεμβρίου 1978
Ελένη Παράση με το έργο:
ΟΜΠΕΡΤΟ
Αλέξανδρος Αντωνίουπουλος (Ομπέρτο),
Πύργος Τσιτσάπουλος (Σιλβάνο), Σοφία
Κακαριώδου (Ηζά), κ.ά.
ΝΕΑ ΑΠ' ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΠΟΥ
ΑΝΑΚΑΛΥΦΘΗΚΕ ΤΟ ΦΕΓΓΑΡΙ
Πύργος Παρτελολάκης (Ανομοκράτης),
Νίτα Παγώνη (Αλβίνα), Θεόδωρος Σπαρής
(Χρονογράφος), κ.ά.
Ο ΘΡΙΑΜΒΟΣ ΤΩ ΕΡΩΤΑ ΤΩ
ΚΑΛΑΠΟΛΗ
Μίνας Χατζησάββας (Ένας Περιπετειώδης
Ρομαντικός Εραστής), Τάσος Χαλιμής
(Ένας μεγαλοκαυχήσιμος Εραστής),
Βάσω Μπαλαουζάκη (Ένας φανταστικά
δυνατοστημένος Εραστής), κ.ά.
450. Ίβαν Τουργκένεφ
ΕΝΑΣ ΜΗΝΑΣ ΣΤΗΝ ΕΒΟΧΗ
Μετάφραση Αλ. Ρουσόμυρος, σκηνοθεσία
Αλέξης Σολωμός, σκημικά - κοστούμα
Πύργος Πάτσος
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 5 Ιανουαρίου 1979
Μαίρη Αράνη (Ναταλία Πετρόβνα).
- Λυκοφώης Κολλέρης (Ροσέν). Χρήστος
Πάραλος (Μπελέγγος), κ.α.
451. Παντέλης Πρεβιλάκης
ΤΟ ΧΕΙ ΤΟΥ ΣΚΟΤΙΣΜΕΝΟΥ
Σκηνοθεσία Στέλιος Παπαδάκης, σκημικά -
κοστούμα Σάββας Χαριστάκης, μουσική
Νίκος Μαγιαγκάκης
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 23 Φεβρουαρίου 1979
Όλγα Τουρανάκη (Η Πέτρος), Χρήστος
Πάραλος (Κωσταντίν), Μαρία Σκουντίτζου
(Μαρίο), κ.ά.
452. Παντέλης Πρεβιλάκης
ΤΡΕΛΟ ΑΙΜΑ
Σκηνοθεσία Στέλιος Παπαδάκης, σκημικά -
κοστούμα Σάββας Χαριστάκης, μουσική
Νίκος Μαγιαγκάκης
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 23 Φεβρουαρίου 1979
Τάκης Βουλιώλης (Μονόστυχο), Μίνας
Χατζησάββας - Πύργος Παρτελολάκης (Αλυ-
τήρης), Φωτεινή Μανέτα (Ελένη), κ.ά.
Παράσηση με το γενικό τίτλο ΔΥΟ
ΚΡΗΤΙΚΑ ΔΡΑΜΑΤΑ
453. Παντέλης Χορς
ΦΑΝΤΡΩ
Σκηνοθεσία Ντίνος Δημόπουλος, σκημικά -
κοστούμα Κλεοβούλας Κλώνης, μουσική
Νικηφόρος Ράβας
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 2 Μαρτίου 1979
Αλέκα Κατσάλη-Κίρκια Παναγιώτου (Φλα-
ντέρ), Κώστας Καστανάς (Νότης Σερβάρης),
Πάννης Αργύρης (Αυετήρης Ζατούνης), κ.ά.
454. Αύγουστος Σπρίντζερ
Η ΣΟΝΑΤΑ ΤΩΝ ΦΑΝΤΑΣΜΑΤΩΝ
Μετάφραση Ιωάννης Ουνομοιόδης, σκηνοθεσία
Αλέξης Σολωμός, σκημικά - κοστούμα Λίτσα
Ζοήμη
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 30 Μαρτίου 1979
Λυκοφώης Κολλέρης (Ο γέρος),
Αλέξανδρος Αντωνίουπουλος (Ο φοιτητής),
Κωσταντίνος (Αλέκας), Όλγα Τουρανάκη
(Η Μούσα), κ.ά.
455. Αύγουστος Σπρίντζερ
ΜΗΤΡΙΚΗ ΣΤΟΡΗ
Μετάφραση Ι. Χρυσοθή, σκηνοθεσία Αλέξης
Σολωμός, σκημικά - κοστούμα Λίτσα Ζοήμη
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 30 Μαρτίου 1979
Λυκοφώης Κολλέρης (Η μητέρα), Τζέλια Γαργιλή
(Η εραστής), Βολέντιν Μουστάη (Η κόρη),
Μαρία Σκουντίτζου (Η φίλη)
456. Αριστοφάνης
ΟΡΝΙΘΕΣ
Μετάφραση Αλ. Ρουσόμυρος, σκηνοθεσία
Αλέξης Σολωμός, σκημικά - κοστούμα
Αλέκος Φασιανός, μουσική Λύδρα Σαμίου,
χορογραφία Ντόρα Τσάτσου
ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 7 Ιουλίου 1979
Στέλιος Βόκοβιτς (Πιστοθέωρος), Πάννης
Αργύρης (Ευκλείδης), Παντέλης Ζερβός
(Προμηθέης), κ.ά.
457. Βυριπίδης
ΙΣΗ
Μετάφραση Τάσος Ρούσσος, σκηνοθεσία
Πύργος Μετσόβιτης, σκημικά - κοστούμα
Πύργος Πάτσος, μουσική Θάνας
Μικρούτσικος, χορογραφία Ντόρα Τσάτσου
ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 14 Ιουλίου 1979
Κώστας Καστανάς (Ιών), Πύργος
Τσιτσάπουλος (Ερμής), Μαρία Σκουντίτζου
(Κρέουσα), κ.ά.
458. Αυγάλλος
ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ ΔΕΣΜΩΤΗΣ
Μετάφραση Τάσος Ρούσσος, σκηνοθεσία
Αλέξης Μινωτής, σκημικά - κοστούμα
Βασίλης Φωτόπουλος, μουσική Πύργος
Κορυμμέρης, χορογραφία Μαρία Χορς

ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 4 Αυγούστου 1979
Αλέξη Μινατή (Προμηθεός), Ελένη Χατζη-
αργύρη (Ιάδ), Στέλιος Βόκοβιτς (Γκρονκόβ),
κ.ά.

ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 21 Ιουλίου 1979
ΦΟΙΝΙΣΣΑ, ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 21 Ιουλίου 1979
(Πρώτη 1978)
ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΕΣ, ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ
28 Ιουλίου 1979 (Πρώτη 1978)

Μ*ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1979 - 1980)

459. Δημήτρης Μπέρης
ΣΚΟΤΕΙΝΙΑ ΣΤΟΝ ΕΠΙΑΚΤΟ
Σκηνοθεσία Στέλιος Παπαδάκης, σκημικά -
κοστούμια Πύργος Πατάσας
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 28 Οκτωβρίου 1979
Κόκκινα Παναγιώτου (Μαρέμη), Όλγα
Τουρνάκη (Καΐδη), Γιάννης Αργυρή
(Θωμάς), Γιάννης Μαιουρώνης
(Στρούμπουλας), κ.ά.

460. Γρηγόριος Ενεστούλας
ΔΕΝ ΕΙΜΑΙ ΕΓΩ
Σκηνοθεσία Κωστής Μιχαηλίδης, σκημικά -
κοστούμια Γιάννης Κύρου
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 14 Νοεμβρίου 1979
Νίκος Τρύπης (Πέτρος Παπακώτρης), Τζένη
Γαριπά (Μαρία της Φρούρας), Βάσια Κύρου
(Φρόνη), Δημήτρης Τσιούσης (Πατριάρχης
Ποσειδάριος), κ.ά.

461. Μολιέρος
Ο ΑΡΧΟΝΤΟΧΩΡΙΑΤΗΣ
Μετάφραση Γεώργιος Ν. Πολίτης
Σκηνοθεσία Γιάννης Θεοδοσιάδης, σκημικά -
κοστούμια Γιάννης Πατάσας, χορογραφία
Ντέρρα Τσίτσου
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 16 Νοεμβρίου 1979
Ιάκωβος Φαρφάρας (Μολιέρος), Παντζίδης
Ζερβός (Ζουριτανί), Νέρα Βολογιάν (Δεσποί-
νη Ντιμπρό), Νίτα Παγιάδη (Δορυμένη), κ.ά.

462. Χρήστος Δολφάρης
ΒΟΣΧΗ
Σκηνοθεσία Γιάννης Μεσολάας, σκημικά -
κοστούμια Λένα Ζολίμη
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 5 Ιανουαρίου 1980
Ιάκωβος Φαρφάρας (Κουμάς), Νικήτας
Τσακίρογλου (Στάθης), Ζώρας Τσιτσάλης
(Κρίων), κ.ά.

463. Σπύρος Μελάς
ΠΑΠΑΦΕΣΣΑΣ
Σκηνοθεσία Ντίνος Δημόπουλος, σκημικά
Κλεοβούλα Κωδής, κοστούμια Ιωάννα
Παπαντωνίου, μουσική Μήνης Θεοδοσιάδης
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 18 Ιανουαρίου 1980
Χρήστος Παράσης (Παπαφάσσας), Άννα
Παπατζή - Μιράντα Ζαχαρηάδου
(Μαντά Μαυρογιάννη), Κάτια Καστανιά
(Αλεξάνδρος Ψηφιδάνης), κ.ά.

464. Άντον Τσέχωφ
ΠΛΑΤΩΝΩΦ
Σκηνοθεσία Κάτιας Σταματίου,
σκηνοθεσία Κάτιας Μπάκας, σκημικά -
κοστούμια Διονυσία Φυτίσου
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 22 Φεβρουαρίου 1980
Νικήτας Τσακίρογλου (Μιχαήλ Βασιλειδής
Πλατωνώφ), Νέρα Βολογιάν (Αλεξάνδρα
Ιβάνοβνα), Λυκούργος Καλλέργης (Ιβάν
Ιβάνοβιτς Τριλέτσκι), κ.ά.

465. Ομήτριος Κόκορας
Ο ΜΠΑΡΜΠΑ ΑΙΝΑΡΑΟΣ
Σκηνοθεσία Στέλιος Παπαδάκης,
σκημικά - κοστούμια Σάββας Χαροτάσης,
μουσική Λουκιανός Κηλοδητός,
χορογραφία Μαρία Χορ
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 27 Φεβρουαρίου 1980

Γιάννης Αργυρή (Μπαρμπα - Αινάρδος),
Μιράντα Ζαχαρηάδου (Μαρούλα),
Κατερίνα Χίλημ (Ερσέμπα), κ.ά.

466. Σάμουελ Μπρέκετ
ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΕΣ ΜΕΡΕΣ
Μετάφραση Μάρκος Αμυραδάκης,
σκηνοθεσία Αλέξης Μινατής, σκημικά -
κοστούμια Γιάννης Τσαρούχης
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 18 Απριλίου 1980
Βάσια Μανωλάδη (Ουίνυ), Μηνάς
Χατζηρόσβας

467. Σάμουελ Μπρέκετ
ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΝΙΔΙΟΥ
Μετάφραση Κάτιας Σουλζόρος,
σκηνοθεσία Αλέξης Μινατής, σκημικά -
κοστούμια Γιάννης Τσαρούχης
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 18 Απριλίου 1980
Αλέξης Μινατής (Χαμ), Νικήτας Τσακίρογλου
(Κλοβ), κ.ά.

468. Ευριπίδης
ΗΛΕΚΤΡΑ
Μετάφραση Τάσος Ρούσσος, σκηνοθεσία
Γιώργος Θεοδοσιάδης, σκημικά - κοστούμια
Γιώργος Πατάσας, μουσική Χριστόδουλος
Χάλαρης, χορογραφία Ντέρρα Τσίτσου
ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 5 Ιουλίου 1980
Μαρία Σκούνη (Ηλέκτρα), Κάτια Καστανιά
(Κλυταιμνήστρα), Κάτια Καστανιά
(Ορέστης), Κόκκινα Παναγιώτου
(Κλυταιμνήστρα), κ.ά.

469. Αριστοφάνης
ΑΧΑΡΝΕΙΣ
Μετάφραση Θρασύβουλος Σταύρου, σκηνοθε-
σία Κάτιας Μπάκας, σκημικά - κοστούμια
Ιωάννα Παπαντωνίου, μουσική Βασιλέη
Τιλιάνη, χορογραφία Ντέρρα Τσίτσου
ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 12 Ιουλίου 1980 (Ο
Ιάκωβος Φαρφάρας (Δικαιοσύνης), Γιάννης
Τσιτσάπουλος (Ευριπίδης), Βασιλέη Κανακίς
(Αίμωχος), κ.ά.

ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 19 Ιουλίου 1980 (Πρώτη 1978, 1979)
ΦΟΙΝΙΣΣΑ, ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ
2 Αυγούστου 1980 (Πρώτη 1977)

Ν* ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1980 - 1981)
Καλλιτεχνικός Διευθυντής: Αλέξης Σολομός
(1980-1981)

470. Ευγένιος Ιονέσκο
ΑΜΒΕΛΙΟΣ Η ΠΙΣ
ΝΑ ΤΟ ΣΒΗΦΟΥΘΟΥΜΕ
Μετάφραση Μαρία Πορτολαμάνου-Λάζου,
σκηνοθεσία Γιάννης Θεοδοσιάδης, σκημικά-
κοστούμια Αντώνη Κυριακούλης
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 21 Νοεμβρίου 1980
Νικήτας Τσακίρογλου (Αμεδαίος
Μπουτιουλί), Όλγα Τουρνάκη (Μαντιλέ),
Δημήτρης Ντιουάνης (Ταχυδρόμος), κ.ά.

471. Ιάκωβος Καμπανέλης
ΟΛΥΜΠΙΑ ΡΥΣΗ ΣΤΙ Π
Σκηνοθεσία Κάτιας Μπάκας, σκημικά-
κοστούμια Σάββας Χαροτάσης
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 28 Νοεμβρίου 1980
Στέλιος Βόκοβιτς (Ούλυσσος), Γιάννης
Παπαδάκης (Φιλάρετος), Κάρμεν
Φουγγιέρη (Πηνελόπη), κ.ά.

472. Κάτιας Μουραδέλης
ΤΟ ΕΝΑΥΒΙΟ
Σκηνοθεσία Νίκος Χαρολάμπους, σκημικά-
κοστούμια Γιάννης Ζάβας
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 5 Δεκεμβρίου 1980
Μηνάς Χατζηρόσβας (Μηνάς), Γιάννης
Τσιτσάπουλος (Αντίοχη), Μαρία Σκούνη

(Αλεξάνδρα), κ.ά.

473. Φεντερίκο Γκουβιά Λόρκα
Ο ΜΑΤΙΜΕΝΟΣ ΓΑΜΟΣ
Μετάφραση Νίκος Πάτσος, σκηνοθεσία
Αλέξης Σολομός, σκημικά - κοστούμια Λένα
Ζολίμη, μουσική Μήνης Χατζηδάκης
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 12 Δεκεμβρίου 1980
Κάτιας Καστανιάς (Γαμάρης), Ελένη
Χατζηαργύρη (Μάνα), Χρήστος Παράσης
(Λεονάρδο), Νέρα Βολογιάν (Νύφη), κ.ά.
(Ουλιάν)

474. Μωρίς Μαίτερνυ
ΤΟ ΓΑΛΛΩ ΙΔΙΟΥ
Μετάφραση Πέτρος Χάρης, σκηνοθεσία
Στέλιος Παπαδάκης, σκημικά - κοστούμια
Ιωάννα Παπαντωνίου, μουσική Σπύρος
Βασιλειδής, χορογραφία Μαρία Χορ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 24 Δεκεμβρίου 1980
Ανιγήνη Λυκοπούδη (Μητέρα),
Κωνσταντίνος Κωνσταντινιδής (Πατριάρχης),
Βάσια Μελουζοπούδη (Τυλιάνη),
Γέννη Παπαυτή (Μυτίλη), κ.ά.

475. Γιάννης Χρυσούλης
ΤΟ ΟΝΟΜΑ
Σκηνοθεσία Γιάννης Μεσολάας, σκημικά-
κοστούμια Βασιλέη Βασιλειδής
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 10 Ιανουαρίου 1980
Τζένη Χολοιάν (Αντρέα), Λένα Καπέλη -
Όλγα Τουρνάκη (Μερίτση), Μαρίνα Παράση
(Αννούλα), κ.ά.

476. Χάρης Σωτηρόπουλος
ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ
Σκηνοθεσία Γιάννης Μεσολάας, σκημικά-
κοστούμια Βασιλέη Βασιλειδής
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 16 Ιανουαρίου 1980
Ζώρας Τσιτσάλης (Ο Πρόεδρος), Θόδωρος
Συριώτης (Ο Βαγγελέλης), Κάτιας Τρύπης
(Άλλο Δικαστής), κ.ά.

477. Τέννηση Ουλλοίμς
Ο ΡΦΕΒΑΣ ΣΤΟΝ ΔΑΦ
Μετάφραση Γιάννης Θεοδοσιάδης,
σκηνοθεσία Γιάννης Θεοδοσιάδης, σκημικά-
κοστούμια Γιάννης Πατάσας
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 16 Ιανουαρίου 1981
Μαρία Αράνη (Αλάντι Τέρων), Μηνάς
Χατζηρόσβας (Ντέβιν Κατρίν), Κατερίνα
Χίλημ (Καρόλ Κατρίν), κ.ά.

478. Ζαν Ανουάτ
ΤΟ ΠΑΝΤΑΛΟΝΙ
Μετάφραση Ελένη Χαλκοπούδη,
σκηνοθεσία Κωστής Μιχαηλίδης, σκημικά -
κοστούμια Έννα Γεωργιάδου
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 23 Ιανουαρίου 1981
Νίκος Τρύπης (Αλέν Σαν Πι), Ελένη
Χαλκοπούδη - Τζένη Παρμητή (Η γιανιά),
Βάσια Κύρου (Αντα), κ.ά.

479. Μαξιμί Γκόρκι
ΣΤΟ ΕΥΘΟ
Μετάφραση Γιάννης Σεβαστιόγλου,
σκηνοθεσία Σπύρος Ευαγγελιάτος, σκημικά -
κοστούμια Γιάννης Πατάσας
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ-ΘΕΑΤΡΟ FBS
26 Μαρτίου 1981
Λυκούργος Καλλέργης (Αουκάς), Στέλιος
Βόκοβιτς (Σάνν), Θόδωρος Μοριάδης (Κοσμά-
λιφ), Γιάννης Τσιτσάπουλος (Ηθόπειος), κ.ά.

480. Ευριπίδης
ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ
Μετάφραση Αποστόλος Μιλεζογιάννης,
σκηνοθεσία Θάνος Κωστόπουλος, σκημικά
Κλεοβούλα Κωδής, κοστούμια Αντώνης
Φωκιάς, μουσική Γιάννης Κουμαντάκης,
χορογραφία Ντέρρα Τσίτσου
ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 4 Ιουλίου 1981
Άννα Σουβινιώ (Ιφιγένεια), Βασιλέη Κανα-
κίς (Ορέστης), Νίκος Τρύπης (Θέας), κ.ά.

481. Σοφοκλής
ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ
Μετάφραση Φώτος Πολίτης, σκηνοθεσία Τά-
κης Μουζεντής, σκημικά - κοστούμια Γιάννης
Σταματίδης, μουσική Σπύρος Βασιλειδής
ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 11 Ιουλίου 1981
Μήνης Χατζηδάκης (Οιδίπους),
Κώτης Κατσηρόγλου (Ισκάστη), Λυκούργος
Καλλέργης (Κρίων), κ.ά.

482. Λισζλός
ΕΠΙΤΑ ΕΠΙ ΘΕΒΑΣ
Μετάφραση Κάτιας Κολώτας, σκηνοθεσία
Νίκος Χαρολάμπους, σκημικά - κοστούμια
Γιάννης Ζάβας, μουσική Μιχάλης
Χριστοδουλάκης
ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 18 Ιουλίου 1981
Τάκης Βουλαδάς (Επεικλής), Ιάκωβος
Φαρφάρας (Άγγιλος - Κατάσκοπος), Κόκκινα
Παναγιώτου (Κορυφαία), κ.ά.

483. Σοφοκλής
ΗΛΕΚΤΡΑ
Μετάφραση Κ. Χ. Μήνης, σκηνοθεσία
Σπύρος Ευαγγελιάτος, σκημικά - κοστούμια
Γιώργος Πατάσας, μουσική Δημήτρης
Τριλιώτης, χορογραφία Μαρία Χορ
ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 1 Αυγούστου 1981
Νικήτας Τσακίρογλου (Ορέστης), Ανιγήνη
Βασιλέη (Ηλέκτρα), Λένα Καπέλη -
Όλγα Παναγιώτου (Κλυταιμνήστρα), κ.ά.

484. Αριστοφάνης
ΕΚΚΛΗΣΙΑΖΟΥΣΑΙ
Μετάφραση Αλ. Ρουσόπουλος, σκηνοθεσία
Αλέξης Σολομός, σκημικά - κοστούμια
Γιάννης Βασιλέης, μουσική Μήνης Χατζηδάκης,
χορογραφία Ντέρρα Τσίτσου
ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 8 Αυγούστου 1981
Μαρία Αράνη (Προφύλαξη), Ντίνος
Ηλιόπουλος (Βλέμυρος), Θόδωρος Σαρής
(Χρήμης), κ.ά.

485. Άγγελος Σικελιανός
ΣΙΒΥΛΛΑ
Σκηνοθεσία Γιάννης Μεσολάας,
σκημικά - κοστούμια Ιωάννα Παπαντωνίου,
μουσική Γιάννης Κουρμπάνης
ΛΕΥΚΑΔΑ 15 Αυγούστου 1981 (Επανόληψη)
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 28 Οκτωβρίου 1981
Άννα Σουβινιώ (Σιβύλλη), Νικήτας
Τσακίρογλου (Όσος Τελεσφόρος),
Στέλιος Βόκοβιτς (Όσος Νικηφόρος), κ.ά.

ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 25 Ιουλίου 1981
ΦΟΙΝΙΣΣΑ, ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 25 Ιουλίου 1981
(Πρώτη 1978, 1979, 1980)
ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ, ΩΛΕΙΟ ΗΡΩΔΟΥ ΑΤΤΙΚΟΥ
29 Αυγούστου 1981
(Πρώτη ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 1977, 1980)

ΝΑ* ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1981 - 1982)

486. Κωστόπουλος Μητροπολίτου
ΤΟ ΤΣΑΙΔΙ
Σκηνοθεσία Γιάννης Χριστοδουλάκης,
σκημικά - κοστούμια Νίκος Πολίτης
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 7 Δεκεμβρίου 1981
Ζώρας Τσιτσάλης (Βενέκος), Κόκκινα Παναγιώ-
του (Βενή), Θάνος Αράνης (Σαρβιτόρος),
κ.ά.

487. Χρήστος Σαμουηλίδης
ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ
Σκηνοθεσία Γιάννης Χριστοδουλάκης,
σκημικά - κοστούμια Νίκος Πολίτης
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 7 Δεκεμβρίου 1981
Κάτιας Κωστόπουλος (Δέσποινα), Πίπτα
Καπιτανιά (Δέσποινα), Γιάννη Παπαυτή
(Ελένη), Τζένη Παπαυτή (Σοφία), κ.ά.

488. Χρήστος Σαμουηλίδης
ΟΙ ΑΡΣΕΝΙΚΟΙ
Σκηνοθεσία Γιάννης Χριστοδουλάκης,

- σημικά - κοτοπούμα Νίκος Παύλης
ΝΕΑ ΣΚΗΗΝ 7 Οκτωβρίου 1981
 Δίπλωμα Καυταντζόπουλος (Αργύρης),
 Βάμα Κύρου (Καρετζίου), Κώστας Καγιάδης
 (Αριστο), κ.ά.
489. Αντώνης Δωριόδης
 ΤΟ ΘΑΥΜΑ
 Σκηνοθεσία Γιώργος Χριστοδουλάκης,
 σημικά - κοτοπούμα Νίκος Παύλης
ΝΕΑ ΣΚΗΗΝ 7 Οκτωβρίου 1981
 Χρήστος Παράσης (Ο άντρας), Νόρα Βαλαμά
 (Η Γυναίκα)
 Παρόταση με γενικό τίτλο ΤΕΣΣΕΡΑ
 ΜΟΝΟΠΑΚΤΑ
490. Αγγέλος Τερζόπουλος
 ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΠΙΣΚΙΔΙ
 Σκηνοθεσία Κωνσταντίνος Αποστόλης, σημικά-
 κοτοπούμα Γιάννης Στεφανιάδης
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΠΕΙΡΑΙΑ
 23 Οκτωβρίου 1981
 Τάκης Βουλάδης (Ιορδάνης Σαμουιλιθ),
 Κώστας Κωστανάς (Λουκάς Χαρθάκης),
 Αντιγόνη Γλυκοφωρίδη (Αρετή), κ.ά.
491. Ουδίακας Σαβίτηρ
 ΜΑΚΜΠΕΘ
 Μετάφραση Κώστας Καρθάος, σκηνοθεσία
 Αλέξης Σολωμός, σημικά - κοτοπούμα
 Σάββας Χαρατσίδης
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΗΝ 6 Νοεμβρίου 1981
 Δημήτρης Παπαμαζιλιά (Μόνιμος), Ελένη
 Χατζηφωρίδη (Λαίδη Μόνιμος), Λευκόγυρος
 Κολλέρης (Ντάκον), κ.ά.
492. Ντίνος Δημόπουλος
 Ο ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΑΣ
 Σκηνοθεσία Ντίνος Δημόπουλος, σημικά-
 κοτοπούμα Παύλος Μανουδάκης, χορογραφία
 Μαρία Ζωή
ΝΕΑ ΣΚΗΗΝ 7 Νοεμβρίου 1981
 Νίκος Τρέγιος (Γιάννης Βορλάς), Όλγα
 Τουρνάκη (Βάνα), Βάνια Οικονομίδου -
 Ελένη Κισιόρα (Ιρίνη), κ.ά.
493. Ανρί ντε Μοντεβλιάν
 Ο ΚΑΡΑΙΝΑΛΙΟΣ ΤΗΣ ΙΣΠΑΝΙΑΣ
 Μετάφραση Παναγιώτης Πριβιόλας,
 σκηνοθεσία Αλέξης Μινωτής, σημικά
 Κλεώβουλη Κλάνης, μετάφραση Αλφία Ζωήμη
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΗΝ 14 Δεκεμβρίου 1981
 Αλέξης Μινωτής (Καρδινάλιος της Ισπανίας),
 Ελένη Χατζηφωρίδη (Βασίλισσα Ιωάννα),
 Χρήστος Πάραλης (Λούις Καραντόνο), κ.ά.
494. Έντν φον Χόρβερ
 ΚΑΖΙΜΙΡ ΙΑΙ ΚΑΡΟΛΙΝΑ
 Μετάφραση Μίση Κερινουγιώργου,
 σκηνοθεσία Γιώργος Κωνσταντίνος, σημικά-
 κοτοπούμα Γιώργος Πάταος
ΝΕΑ ΣΚΗΗΝ 5 Δεκεμβρίου 1981
 Νόρα Βαλαμά (Καρολίνα), Νικήτας Τσακί-
 ρόγλου (Καζιμίρ), Μιράντα Ζαχαριτοπούλου
 (Έρνα), Ζωρζ Τσάπκιν (Σπέρ), κ.ά.
495. Γιώργος Ιωάννου
 ΤΟ ΑΥΤΟ ΤΗΣ ΚΟΤΑΣ
 Σκηνοθεσία Γιώργος Μεσσήλας, σημικά-
 κοτοπούμα Μίνος Αργυράκης, μουσική Μίσης
 Πλάσσας, χορογραφία Ντόρα Τσίτσου
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΗΝ 25 Δεκεμβρίου 1981
 Ελένη Χαλιώτου (Παρύ), Ελένη Μελισσοπού-
 λη (Παύλη), Βίλμα Κύρου (Κότα), κ.ά.
496. Δημήτρης Φωθός
 Η ΧΑΡΤΟΠΑΙΧΤΡΑ
 Σκηνοθεσία Κώστας Μπίκοας, σημικά-
 κοτοπούμα Μίνος Πετρόπουλος
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΗΝ 1 Ιανουαρίου 1982
 Μαίρη Αραβή (Κα. Αλέκη), Νίκος Τρέγιος (Κος
 Ανδρέας), Βασίλης Κωνσάνης (Στρατηγός), κ.ά.
497. Ζωρζ Φεντό
 Η ΜΑΚΑΡΙΤΗΣΑ ΜΗΤΕΡΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ
 Μετάφραση Αλ. Ρουσόπουλος, σκηνοθεσία
 Στέλιος Παπαδόκης, σημικά - κοτοπούμα
 Ρένα Γεωργιάδου
ΝΕΑ ΣΚΗΗΝ 1 Ιανουαρίου 1982
 Αντηγόνη Βαλαμά (Υβόννη), Ντίνος
 Ηλιόπουλος (Λουκιανός), Πίπτα Καπιτανά
 (Αντίνα), κ.ά.
498. Ζωρζ Φεντό
 ΤΟ ΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΤΟΥ ΜΠΕΜΠΗ
 Μετάφραση Αλ. Ρουσόπουλος, σκηνοθεσία
 Στέλιος Παπαδόκης, σημικά - κοτοπούμα
 Ρένα Γεωργιάδου
ΝΕΑ ΣΚΗΗΝ 1 Ιανουαρίου 1982
 Ντίνος Ηλιόπουλος (Λουκιανός), Αντηγόνη
 Βαλαμά (Υβόννη), Πίπτα Καπιτανά (Κυρία
 Σουζιού), κ.ά.
 Παρόταση με γενικό τίτλο ΣΥΖΥΓΚΕΣ
 ΣΚΗΗΝΕΣ
499. Άντον Τσίζωφ
 ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΑΔΕΛΦΟΙΣ
 Μετάφραση Γιώργος Σεβαστικόγλου,
 σκηνοθεσία Μιχάλης Κοκογιάννης, σημικά -
 κοτοπούμα Διονύσης Φωτόπουλος
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΗΝ 22 Ιανουαρίου 1982
 Αμαλία Γαϊνά (Όλγα), Άννη Παπατή
 (Μάρσα), Πένυ Παπουτή (Βιρήνη), κ.ά.
500. Τζων Μόλλινγκτον Σινγκ
 Ο ΓΑΜΟΣ ΤΟΥ ΓΑΓΓΙΑΜΗΤΗ
 Μετάφραση Αλ. Ρουσόπουλος, σκηνοθεσία
 Γιώργος Θεοδοσιάδης, σημικά - κοτοπούμα
 Ιωάννα Παπαντωνίου
ΝΕΑ ΣΚΗΗΝ 29 Ιανουαρίου 1982
 Όλγα Τουρνάκη (Σάρα Κέφου), Δημήτρης
 Τσούσης (Μάικλ Μπερν)
501. Τζων Μόλλινγκτον Σινγκ
 ΚΑΒΑΛΛΑΡΙΑΣΕΣ ΣΤΗ
 Μετάφραση Πόλος Καταλής, σκηνοθεσία
 Γιώργος Θεοδοσιάδης, σημικά - κοτοπούμα
 Ιωάννα Παπαντωνίου
ΝΕΑ ΣΚΗΗΝ 29 Ιανουαρίου 1982
 Αλέκα Κατσάλη (Μάρσα), Νίτα Παγάνη (Νόρα)
502. Τζων Μόλλινγκτον Σινγκ
 Ο ΙΣΚΙΟΣ ΤΟΥ ΛΑΓΚΑΛΙΟΥ
 Μετάφραση Δημήτρης Σταύρου, σκηνοθεσία
 Γιώργος Θεοδοσιάδης, σημικά - κοτοπούμα
 Ιωάννα Παπαντωνίου
ΝΕΑ ΣΚΗΗΝ 29 Ιανουαρίου 1982
 Μαρία Σκουντήρη (Νόρα Μπερν), Θεόδωρος
 Μορίδης (Ντάν Μπερν)
503. Μπέρνολτ Μπρεχτ
 ΑΝΤΡΑΣ ΙΣΟΝ ΑΝΤΡΑΣ
 Μετάφραση Παναγιώτης Σκούφης,
 σκηνοθεσία Γιάννης Χουβαρδάς, σημικά -
 κοτοπούμα Λαλούα Χρυσικοπούλου,
 μουσική Πάουλ Ντεσόυ
ΝΕΑ ΣΚΗΗΝ 27 Φεβρουαρίου 1982
 Στέλιος Εβλιώτης (Γιάννης Γουλι), Αντηγόνη
 Γλυκοφωρίδη (Χάρι Μπέρνερ), Βασίλης
 Κωνσάνης (Αιζάκις Φαιτοβάνι), κ.ά.
504. Σουφλός
 ΟΛΙΑΠΟΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ
 Μετάφραση Μίνος Βολανάκης, σκηνοθεσία
 Μίνος Βολανάκης, σημικά Ρόμπερτ Μίτσιλ,
 κοτοπούμα Διονύσης Φωτόπουλος, μουσική
 Θεόδωρος Ατανύου
ΕΠΙΛΑΥΡΟΣ 3 Ιουλίου 1982
 Νίκος Κουρούνης (Οιδίπους), Κατερίνα
 Σαμά (Ισκάτη), Κώστας Κορμολιάκος
 (Κρέων), κ.ά.
505. Αριστοφάνης
 ΠΛΟΥΤΟΣ
 Μετάφραση Κώστας Βαρναλής, σκηνοθεσία
 Κωνσταντίνος Αποστόλης, σημικά - κοτοπούμα
 Αλφία Ζωήμη, μουσική Νικηφόρος Ράβας,
 χορογραφία Γιάννης Μέσης
ΕΠΙΛΑΥΡΟΣ 24 Ιουλίου 1982
 Γιώργος Παρτσολιάδης (Κορδινάος), Γιώργος
 Τσιτσόπουλος (Πλούτος), Στέλιος Βόκοβιτς
 (Χρέμλος), κ.ά.
506. Ευριπίδης
 ΟΡΕΣΤΗΣ
 Μετάφραση Γιώργος Σεβαστικόγλου,
 σκηνοθεσία Γιώργος Σεβαστικόγλου,
 σημικά - κοτοπούμα Σάββας Χαρατσίδης,
 μουσική Γιώργος Κουρσούτος, χορογραφία
 Μαρία Ζωήμη
ΕΠΙΛΑΥΡΟΣ 14 Αυγούστου 1982
 Νικήτας Τσακίρογλου (Ορέστης), Μαρία
 Σκουντήρη (Ηλέκτρα), Τάκης Βουλάδης
 (Μενέλαιος), κ.ά.
- ΕΠΑΝΑΛΗΨΕΙΣ:
 ΟΛΙΑΠΟΥΣ ΕΠΙ ΚΟΛΩΝΟΣ, ΕΠΙΛΑΥΡΟΣ
 10 Ιουλίου 1982 (Πρώτη 1978)
 ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΣΤΟΥΣ, ΕΠΙΛΑΥΡΟΣ
 17 Ιουλίου 1982 (Πρώτη 1978, 1979)
- ΝΒ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ** (1982 - 1983)
507. Ιωάννης Κομπαυλάκης
 Η ΑΙΔΗ ΤΗΝ ΘΑΥΜΑΤΕΙΝ
 Σκηνοθεσία Κώστας Μπίκοας, σημικά -
 κοτοπούμα Νίκος Στεφανός, μουσική
 επιμέλεια Σοφία Μιχαλίτη
ΝΕΑ ΣΚΗΗΝ 4 Δεκεμβρίου 1982
 Ιωάννης Φωρράς (Ιορδάνης), Μπέτυ Βολάση
 (Αντίνα), Άννη Παπατή (Όλγα), Νίκος
 Γαλιάνος (Στρατός), κ.ά.
508. Σαβίτηρ
 ΟΒΕΛΙΑΣ
 Μετάφραση Κώστας Καρθάος,
 σκηνοθεσία Σπύρος Βυαγγιλάτος, σημικά -
 κοτοπούμα Διονύσης Φωτόπουλος, μουσική
 Νίκος Χριστοδουλάκης
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΗΝ 11 Δεκεμβρίου 1982
 Ηλίας Λογοθέτης (Οβελιάς), Νικήτας Τσακί-
 ρόγλου (Ιάκωβ), Πέπη Ζωήμη (Δυσκοιμάνη), κ.ά.
509. Γεώργιος Χορτάτζης
 ΚΑΤΖΟΥΡΜΠΟΣ
 Σκηνοθεσία Μιχάλης Μπουζύλης, σημικά -
 κοτοπούμα Δημήτρης Μιταράς, μουσική
 Σπυρίδης Κριωνάκης
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΗΝ 5 Φεβρουαρίου 1983
 Γιώργος Παρτσολιάδης (Κατζάρακος), Μπέτυ
 Βολάση (Πουλιανή), Ηλίας Παπαδόκης
 (Κατζούρμπος), κ.ά.
510. Πέτρο Βάις
 Η ΑΝΑΚΡΙΣΗ
 Μετάφραση Πέτρος Μάρμαρης, σκηνοθεσία
 Μίνος Περάδης, σημικά - κοτοπούμα Αντρέας
 Σαραντάκογλου, μουσική Νικηφόρος Ράβας
ΝΕΑ ΣΚΗΗΝ 12 Φεβρουαρίου 1983
 Λευκόγυρος Κολλέρης (Πρόεδρος), Γιώργος
 Τσιτσόπουλος (Κλερ), Κίττυ Αραβή
 (Μάρτυρας), κ.ά.
511. Δημήτρης Κορδάτος
 ΑΙΓΟ ΠΙΝ ΑΙΓΟ ΜΕΤΑ
 Σκηνοθεσία Θανάσιος Παπαγεωργίου, σημικά
 - κοτοπούμα Μιρέλλα Παπακοινομάου,
 μουσική Σταμάτης Σπανουδάκης
ΝΕΑ ΣΚΗΗΝ 31 Μαρτίου 1983
 Ντίνος Μπλοστάσιος (Γυναικά), Ιωάννης
 Φωρράς (Πατέρας), Όλγα Τουρνάκη (Μάνα),
 Τσος Χαλκιός (Πορ), κ.ά.
512. Φρίντριχ Ντρερμάντ
 ΠΑΥ ΣΤΡΗΜΠΕΡΓΚ
 Μετάφραση Παύλος Μανουδάκης, σκηνοθεσία
 Λευκόγυρος Κολλέρης, σημικά - κοτοπούμα
 Γιάννης Στεφανιάδης, μουσική επιμέλεια Δανά
 Βυαγγιλή, χορογραφία Γιάννης Φλωρ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΗΝ 2 Απριλίου 1983
 Αντηγόνη Βαλαμά (Αλίκη), Λευκόγυρος Κολ-
 λέρης (Βιτγκαρ), Νίκος Βαλαμάς (Κουρσού.κ.ά.)
513. Δημήτρης Μπόρης
 Η ΔΡΑΚΙΝΑ
 Σκηνοθεσία Πόλος Καταλής - Γιάννης
 Καθαλάκης, σημικά - κοτοπούμα Βιργίνα
 Ρωμανού
**ΚΙΝΗΤΗ ΜΟΝΑΔΑ - ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ
 ΠΕΙΡΑΙΑ** 22 Απριλίου 1983
 Μαίρη Λαλιώτη (Δρακονίσσα), Τάκης
 Καραθανάσης (Γιάννης), Κώστας Φλωρ
 (Στράπας), Τόνια Μάνση (Άνθουλα), κ.ά.
514. Γεώργιος Σουρής
 Η ΔΗΜΑΡΧΙΝΑ
 Σκηνοθεσία Ράια Μουζιάνου, σημικά -
 κοτοπούμα Βιργίνα Ρωμανού, μουσική
 επιμέλεια Γεωργίου Παπακοινομάου
ΚΙΝΗΤΗ ΜΟΝΑΔΑ - ΝΙΚΙΑΙΑ 14 Μαΐου 1983
 Γιώργος Παρτσολιάδης (Δημαρχός), Νεφέλη
 Ορφανού (Βουλευτίνα), Ορέστας Σάχος (Βου-
 λειότη), Τρέση Παπουτή (Δημαρχίσσα), κ.ά.
- Δευτερώτης Κώστας Νίτσιος** (1983-1985)
515. Ευριπίδης
 ΤΡΟΙΑΕΣ
 Μετάφραση Σταύρος Ντουφεζής - Δημήτρης
 Μπλάλης, σκηνοθεσία Σταύρος Ντουφεζής,
 σημικά - κοτοπούμα Σάββας Χαρατσίδης,
 μουσική Χρηστούδουλος Χάλκινης,
 χορογραφία Νανάσσα Ζωήμη
ΕΠΙΛΑΥΡΟΣ 2 Ιουλίου 1983
 Μαρία Σκουντήρη (Εκείνη), Όλγα Τουρνάκη -
 Ελένη Κισιόρα (Ανδρομάχη), Νικήτας
 Τσακίρογλου (Μενέλαιος), Πέπη Ζωήμη -
 Χριστίνα Κικνετζιά (Κασσανδρά), κ.ά.
516. Αριστοφάνης
 ΕΠΙΡΗΝΗ
 Μετάφραση Θεοδοσιάδης Σταύρου,
 σκηνοθεσία Κώστας Μπίκοας, σημικά -
 κοτοπούμα Ιωάννα Παπαντωνίου, μουσική
 Βασίλης Τενέλης, χορογραφία Έρση Πίπτα
ΕΠΙΛΑΥΡΟΣ 9 Ιουλίου 1983
 Θύμιος Καρακοσταλής (Πρωτεύς), Γιώργος
 Τσιτσόπουλος (Βριήλι), Αλετρώτης Τριλάκης
 (Πόλεμος), κ.ά.
517. Σοφοκλής
 ΑΙΑΣ
 Μετάφραση Κωστής Κολάτσας, σκηνοθεσία
 Μίνος Χαρολάμπους, σημικά - κοτοπούμα
 Βασίλης Φωτόπουλος, μουσική Μιχάλης Χρι-
 στοδουλάκης, χορογραφία Μαρία Αβραάου
ΕΠΙΛΑΥΡΟΣ 16 Ιουλίου 1983
 Χρήστος Καθάρης (Αίας), Νόρα Κατσάλη
 (Πυρραία), Νίκος Κοκογιάννης (Οδυσσεύς),
 Κίκια Παναγιώτη (Αθηνά), κ.ά.
- ΕΠΑΝΑΛΗΨΕΙΣ:
 ΟΡΕΣΤΗΣ, ΕΠΙΛΑΥΡΟΣ 23 Ιουλίου 1983
 (Πρώτη 1982)
- ΝΓ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ** (1983 - 1984)
518. Φρίντριχ Σόλλερ
 ΟΙ ΑΣΤΕΙΕΣ
 Μετάφραση Παναγιώτης Σκούφης,
 σκηνοθεσία Χάνης - Ουβέ Χόου, σημικά -
 κοτοπούμα Σάββας Χαρατσίδης, σύνθεση
 τραγουδιών Κυριάκος Σαββάνης
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΗΝ 18 Νοεμβρίου 1983
 Νικήτας Τσακίρογλου (Φραντζ), Γιάννης

- Αργύρης (Μαθηματικός φων Μόορ), Χρήστος Κολοβρούς (Καρ), κ.α.
519. Κάρυ Τσιράλη
ΠΕΤΥΧΜΕΝΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ
Μετάφραση Μαρλένα Γεωργιάδη, σκηνοθεσία Μαρριέτα Φιάλη, σπινάκι - κοτούμια Άλια Κεντάκι, μουσική επιμέλεια Σοφία Μιχαλάκη ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 16 Δεκεμβρίου 1983
Όλγα Τουρνάκη (Ισαβέλλα Μπαρνε/Τζέιν/Κα Κιν), Μίρκατα Ζαχαροπούλου (Λαίδη Ντζο/Γουίν), Νόρα Κατσάλη (Γαριέττα/Να/Ζανίν), Κίττυ Αράνη (Ντόλ Γκερ/Αντζ), Ανθήλη Γλυκοφώδη (Ποπσκι-ο Ιωάννα/Δουζα), Πόπη Παπαδάκη (Σερβιτόρα/Κι/Σουζ), Άλμα Παπαγιάννη (Μαρλέν)
520. Ιβάν Τσιρινάκης
ΕΝΑΣ ΘΝΗΣΑΣ ΣΤΗΝ ΕΞΟΧΗ
Μετάφραση Αλ. Ρουσόπουλος, σκηνοθεσία Ζυλ Νταστάν, σπινάκι - κοτούμια Διονύσης Φωτόπουλος, μουσική Ελένη Καραθάνου ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 9 Φεβρουαρίου 1984
Άλμα Κατσάλη (Άννα Στεφανία Ιδαίνα), Κάτια Δανδουλάκη (Ναταλία Πετρίδου), Ανθήλη Θεοδωρακοπούλου (Μιχαήλ Αλεξάντερηβιτς Ρουκίνα), κ.α.
521. Ανδρέας Θυμολούης
ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΟΥ ΚΑΙΝ
Σκηνοθεσία Τάκης Βουλάδης, σπινάκι - κοτούμια Πάνης Μιγάλης, μουσική Νίκος Γεωργιάδης ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 15 Φεβρουαρίου 1984
Κώστας Καστανάς (Γρηγόρης), Γιώργος Διαλεγμένος (Βίλας)
522. Νίκος Ζαχαροπούλος
ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ
Σκηνοθεσία Κώστας Μπάκας, σπινάκι - κοτούμια Πούλινα Γατζοπούλου, μουσική Βασίλης Δημητρίου ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΠΕΙΡΑΙΑ 24 Μαρτίου 1984
Τάκης Βουλάδης (Χαρίλαος Τρικούπης), Κώστας Κοκκάκης (Κουμουνοδόρος), Χρήστος Κωνσταντόπουλος (Δελφινάργος), κ.α.
523. Βασίλης Ανδρεοπούλου
ΚΡΕΑΤΟΜΕΧΑΝΗ
Σκηνοθεσία Ράια Μουζενίδου, σπινάκι - κοτούμια Πούλινα Γατζοπούλου, μουσική Γιώργος Θεοδωράκης, ηχηολογία Βασίλης Λάγκος ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 31 Μαρτίου 1984
Τάσος Χαλκιάς, Γιώργος Παρταλιάνης (Λευτέρης), Μαίρη Ιγλέση (Σοφία), Δημήτρης Ζακυνθινός (Ανακριτής), κ.α.
524. Ευριπίδης Πιπτογιώτης
Μετάφραση Κώστας Βάρναλης, σκηνοθεσία Νίκος Περίδης, σπινάκι - κοτούμια Λαλού-λα Χρυσοπούλου, μουσική Χρυσοπούλου Χάλαρης, χορογραφία Λίδια Σιταϊκούδη ΕΠΙΛΑΥΡΟΣ 30 Ιουνίου 1984
Ανθήλη Θεοδωρακοπούλου (Ισπανός), Άννη Πασιπάτη (Φαίδρα), Πάνης Καδοβάλης (Θηταός), κ.α.
525. Αριστοτέλης ΝΦΕΑΞΗΣ
Μετάφραση Κώστας Βάρναλης, σκηνοθεσία Κώστας Μπάκας, σπινάκι - κοτούμια Νίκος Στεφάνος, μουσική Ελένη Καραθάνου, χορογραφία Σοφία Σπυριδάκη ΕΠΙΛΑΥΡΟΣ 27 Ιουλίου 1984
Ιωάννης Φαρμάς (Τρεφάδης), Δημήτρης Παλαμωρής (Φειδοπαιστή), Γιώργος Λάσης (Σωκράτης), κ.α.
526. Σοφοκλής ΑΝΤΙΓΟΝΗ
- Μετάφραση Κ.Χ. Μόρφη, σκηνοθεσία Γιώργος Εμμανουήλ, σπινάκι - κοτούμια Γιώργος Πατάς, μουσική Γιώργος Τσαγκάρης, χορογραφία Χάρης Μανταρωτής ΕΠΙΛΑΥΡΟΣ 14 Ιουλίου 1984
Μαρία Σκουντήρη (Αντιγόνη), Νικήτας Τσακίρο-γλου (Κρέοντας), Αθήνα Τσιλιέρη (Ισμήνη), κ.α.
527. Μπέρναρντ Μπίλαν
ΕΝΑΣ ΟΜΗΡΟΣ
Μετάφραση Βασίλης Ράπας - Βούλα Δομιανιάκου, σκηνοθεσία Απρόξηνος Κωστόπουλος, σπινάκι - κοτούμια Νίκος Πετρόπουλος, μουσική Μάκης Θεοδωράκης, χορογραφία Γιάννης Φλερσ ΚΙΝΗΤΗ ΜΟΝΑΔΑ 4 Αυγούστου 1984
Μπέττυ Βολάση (Μετα Ντίλνι), Νίκος Μπουσούνης (Πατ), Χάρι Λιάσκου (Τερέζα), Χρήστος Μανταρωτής (Καρ Μουλένι), κ.α.
- ΝΔ ΠΕΡΙΘΩΙΟΣ (1984 - 1985)**
528. Τζωρτζ Μπέρναρντ Σω
ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΣΠΑΡΤΑΧΩΜΟΥ
Μετάφραση Κώστας Μπάκας, σκηνοθεσία Ζυλ Νταστάν, σπινάκι - κοτούμια Διονύσης Φωτόπουλος, μουσική Νίκος Κιουριόγης ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 3 Νοεμβρίου 1984
Νικήτας Τσακίρογλου (Πολιάρχος Στόβερ), Ανδρέας Μπαρκούλης (Εκτωρ Χάουσιμα), Όλια Λαζαρίδου (Ελλά), κ.α.
529. Γιάννης Χρυσοτάλης
ΟΙ ΒΨΗΒΟΙ
Σκηνοθεσία Διαγέρος Χρονόπουλος, σπινάκι - κοτούμια Αφροδίτη Κουτσουδάκη, μουσική Πάνης Πετρίδης, χορογραφία Πάνης Φλερσ ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 10 Νοεμβρίου 1984
Γραβιό Μπαρμπούλης (Ελένη), Ιωάννης Φαρμάς (Αριστο), Βάσις Αλαμπρίδου (Τζέιν), Τάσος Χαλκιάς (Βόρην)
530. Τένισση Ουλίμα
Η ΑΥΣΤΑΣΜΕΝΗ ΓΑΤΑ
Μετάφραση Μάριος Πλωρίτης, σκηνοθεσία Νίκος Χαλαμπίδης, σπινάκι - κοτούμια Γιώργος Ζίτσας, μουσική επιμέλεια Κόστας Καραλής ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 22 Δεκεμβρίου 1984
Νόρα Κατσάλη (Μάγκυ), Φαίδων Γεωργιάδης (Μπρού), Γιώργος Παπατόπουλος (Γκουπερ), κ.α.
531. Ντέβιντ Στέρντ
ΤΟ ΔΕΛΤΑ
Μετάφραση Δημήτρης Μαλαβίτας, σκηνοθεσία Δημήτρης Έταρχος, σπινάκι - κοτούμια Καλλιόπη Κοκκινάτα ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 5 Ιανουαρίου 1985
Τζέσι Πασιουτή (Κοθλίν), Βασίλης Κανάκης (Τζον), Θόδωρος Έταρχος (Χάρυ), Ντοτα Παγάνι (Μάρτριν), Κωνσταντίνος Κωνσταντόπουλος (Αλφρεντ)
532. Ερρίκος Ψένη
Η ΑΓΡΙΟΠΑΡΙΑ
Μετάφραση Βάσος Δασκαλάκης, σκηνοθεσία Κούλα Αντωνιάδη, σπινάκι - κοτούμια Ανδρέας Σαραντάτοπουλος, μουσική Γιώργος Τσοκροφής ΠΑΤΡΑ-ΚΙΝΗΤΗ ΜΟΝΑΔΑ 12 Ιανουαρίου 1985
Μαρία Σκουντήρη (Γένια Ενκιά), Γιάννης Καδοβάλης (Γόλντνυ), Αντιγόνη Γλυκοφώδη (Κυρία Σέρμυ), κ.α.
533. Μπίρλιτ Μαρκετ
Ο ΚΑΛΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΤΟΥ ΣΤΕΣΟΥΑΝ
Μετάφραση Μάρκος Παφίτης, σκηνοθεσία Γιώργος Πετρούνδης, σπινάκι - κοτούμια Νίκος Πετρόπουλος, μουσική Πούλι Κατσάλη ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 15 Φεβρουαρίου 1985
- Νόνη Τριανταφυλλίδου - Ράμη Τσιπέλα (Σεν Τζι/ Σού Τσι), Κώστας Καστανάς (Γιαν-γί Σου), Θεόδωρος Σπυριδάς (Σαν Φουκ), κ.α.
534. Σπράτς Καρράς
ΟΙ ΜΠΟΥΛΟΥΚΤΣΕΛΕΣ
Σκηνοθεσία Θανάσης Παπαγεωργίου, σπινάκι - κοτούμια Μιρέλλα Παπασιονόμου, μουσική Στοιχαστής Σπανοδάκης ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 2 Μαρτίου 1985
Ιωάννης Φαρμάς (Αλέξη), Όλγα Τουρνάκη (Νίτσα), Πάνος Βασιλειάδης (Μίλας), Χρήστος Δασκαλάκης (Σόδη), κ.α.
535. Ασημάκης Γιαλιώλης - Κώστας Πρετεντέρης
ΜΙΑΣ ΠΕΝΤΑΦΑΣ ΝΙΑΤΑ
Σκηνοθεσία Ράια Μουζενίδου, σπινάκι - κοτούμια Πούλινα Γατζοπούλου ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΠΕΙΡΑΙΑ 16 Μαρτίου 1985
Μπέττυ Βολάση (Μαρία), Νίκος Μπουσούνης (Παπαλή), Μάκης Πανάσης (Παρασκευά), Κώστας Μπαλάς (Εργολάβος), Κατερίνα Μπούλου (Γατόρ), κ.α.
536. Άννη Τζιζού
Ο ΒΥΣΣΙΝΟΚΗΠΟΣ
Μετάφραση Άρης Αλεξάνδρου, σκηνοθεσία Γιώργος Μιχαηλίδης, σπινάκι - κοτούμια Ντένη Βαχλιώτη, μουσική Θόδωρος Αντωνίου ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 23 Μαρτίου 1985
Αντιγόνη Βολάκου (Λουμπούκ Αντρέιβνα), Νικήτας Τσακίρογλου (Προφύμα), Βόρην (Μίλας Ριχάρδ), Χρήστος Κολοβρούς (Λοπάξιν), κ.α.
537. Ευριπίδης ΒΑΙΚΧΕΣ
Μετάφραση Γιώργος Χαϊμωνάς, σκηνοθεσία Γιώργος Σεβαστιόγλου, σπινάκι - κοτούμια Σωφία Καραφώτη, μουσική Γιώργος Κουριόγης, χορογραφία Έρη Πηλιτα ΕΠΙΛΑΥΡΟΣ 29 Ιουνίου 1985
Κώστας Καστανάς (Αίαντος), Νικήτας Τσακί-ρογλου (Πενθέας), Μαρία Σκουντήρη (Αγαστή), κ.α.
538. Ευριπίδης ΕΚΑΒΗ
Μετάφραση Τάσος Ραϊσός, σκηνοθεσία Λάμπρος Καστόπουλος, σπινάκι - κοτούμια Ιωάννα Παπαγιάννη, μουσική Θόδωρος Αντωνίου, χορογραφία Βασίλης Λάγκος ΕΠΙΛΑΥΡΟΣ 6 Ιουλίου 1985
Άλμα Κατσάλη - Όλγα Τουρνάκη (Εκάβη), Λιάσκου (Πολύβητος), Χρήστος Κολοβρούς (Πολυμήτωρ), Βόρην Πάλλης (Αγαμέμνων), κ.α.
539. Αριστοτέλης ΠΑΟΥΤΟΣ
Μετάφραση Κώστας Βάρναλης, σκηνοθεσία Λοκός Ροντός, σπινάκι - κοτούμια Διονύσης Φωτόπουλος, μουσική Διονύσης Σαββητόπουλος ΕΠΙΛΑΥΡΟΣ 17 Αυγούστου 1985
Στέφανος Παράσης (Κραυτός), Γιώργος Λάσης (Πλοοτός), Γιώργος Παρταλιάνης (Κορναίος), Δέσπω Διομαντίδου (Γριά), κ.α.
- ΝΕ ΠΕΡΙΘΩΙΟΣ (1985 - 1986)**
Διευθυντής: Κώστας Πολιτόπουλος (1985-1990)
540. Γιώργος Αριμής - Σπύρος Παπαδογιώργης - Μάριος Χαριτίδης
ΑΚΑΛΥΠΤΟΣ ΧΩΡΟΣ
Σκηνοθεσία Τάκης Βουτσίρης, σπινάκι - κοτούμια Αφροδίτη Κουτσουδάκη, μουσική Νίκος Γεωργιάδης ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 18 Οκτωβρίου 1985
Μίρκα Μαρμαροπούλου - Τριανταφυλλί-ου, Πάσος Παπαδάκης - Πάνος Βασιλειάδης, Κωστής Μιχαηλίδης, Τζέσι Πασιουτή, Μπέττυ Βολάκου, Θεανό Ιωαννίδου, Πόπη Παπαδάκη, Μαργαρίτα Ανθόδη, Ράμη
- Τσιπέλα, Δημήτρης Ζακυνθινός
541. Ουλίμα Σαλίμπα
Η ΣΤΡΕΓΚΑ ΜΟΥ ΠΥΓΙΝΕ ΑΡΝΑΚΙ
Μετάφραση Κώστας Καραλής, σκηνοθεσία Γιώργος Θεοδωράδης, σπινάκι Γιώργος Πατάς, κοτούμια Γιώργος Πατάς - Ανθήλη Φωιάς, μουσική Χρήστος Διονύσης ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΠΕΙΡΑΙΑ 25 Οκτωβρίου 1985
Ελένη Τρόνι (Κατρίνα), Κωνσταντίνος Κων-σταντόπουλος (Πετρουίν), Αγγελική Βελουδά-κη (Μπιάνκα), Τάσος Χαλκιάς (Τράνιο), κ.α.
542. Αντώνιος Μάτσος
ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ
Σκηνοθεσία Κώστας Μπάκας, σπινάκι - κοτούμια Νίκος Στεφάνος, μουσική Δημή-τρης Λάγκος, ηχηολογία Σοφία Σπυριδάκη ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 22 Νοεμβρίου 1985
Νικήτας Τσακίρογλου (Δαριός Ρονκάλας), Κώστας Καστανάς (Δραγονάγος), Τόνια Μάση (Γερούραία), κ.α.
543. Βορνήλας
ΤΡΩΑΔΙΤΙΣΣΕΣ
Μετάφραση Θανάσης Δημήτρης, σκηνοθεσία Αντρέας Φιλίππιδης, σπινάκι - κοτούμια Ανθήλη Κυριακοπούλη, μουσική Δημήτρης Βασιλείου, χορογραφία Βασίλης Λάγκος ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 29 Νοεμβρίου 1985
Όλγα Τουρνάκη (Εκάβη), Βάσις Αλαμπρίδου-Ραϊσός (Πολύβητος), Χρήστος Κολοβρούς, Βόρην Πάλλης (Τελθόβιος), κ.α.
544. Μανόλης Κορρές
ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ
Σκηνοθεσία Δημήτρης Έταρχος, σπινάκι - κοτούμια Φαίδων Παρταλιάνης ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 20 Δεκεμβρίου 1985
Θόδωρος Σπυριδάς (Νίκος Μπαρκός), Αντιγόνη Γλυκοφώδη - Μαντουβέλου (Μαίρη), Θόδωρος Κασταφόρας (Φίτης), Αθήνα Τσιλιέρη (Ρέα), Χρήστος Κωνσταντόπουλος (Χαρίλαος Μούρτος), κ.α.
545. Μολέρος
Ο ΤΑΓΕΤΟΥΦΟΣ
Μετάφραση Αλέξης Σολωμός, σκηνοθεσία Αλέξης Σολωμός, σπινάκι - κοτούμια Ιωάννα Παπαγιάννη, μουσική Θόδωρος Αντωνίου, χορογραφία Βασίλης Λάγκος ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 21 Δεκεμβρίου 1985
Ιωάννης Φαρμάς (Οργκν), Αντρέας Φιλίπ-πιδης (Τορτούρος), Άννη Πασιπάτη (Ελμύρα), κ.α.
546. Πάνης Παπαδοπούλου
Ο Α, Ο Β ΚΑΙ Ο Γ
Σκηνοθεσία Στέλιος Γούτης, σπινάκι - κοτούμια Δημήτρης Μιχαήλ ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 31 Νοεμβρίου 1986
Πάνος Βασιλειάδης (Α), Κώστας Κοκκάκης (Β), Μίρκα Κολατσιάνου (Γ)
547. Φριδερίκος Σάλλερ
ΜΑΡΙΑ ΣΤΟΥΑΡΤ
Μετάφραση Βασίλης Ράπας, σκηνοθεσία Γιώργος Μιχαηλίδης, σπινάκι - κοτούμια Δαμιανός Ζαρέτης ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 1 Φεβρουαρίου 1986
Αντιγόνη Βολάκου (Μαρία Στούαρτ), Νάλλι Αγγελίδου (Ελισάβετ)
548. Γιώργος Χαλαμπίδης
ΚΙΛΕΑΡ
Σκηνοθεσία Γιώργος Χαλαμπίδης, σπινάκι - κοτούμια Λαλούλα Χρυσοπούλου, μουσική Βασίλης Τενής ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΠΕΙΡΑΙΑ 7 Φεβρουαρίου 1986
Θόδωρος Σπυριδάς (Τσιφλικάς), Ντίνος Δουλιγέρης (Δασκαλό), Βάνος Καλλιόλη (Παπιάς), Μαρία Τενίου (Κόρη), κ.α.

549. Νόης Περγιάδης
ΑΝΟΙΞΕ ΤΗΝ ΠΟΡΤΑ
Σκηνοθεσία Νίκος Περγιάδης, σκημικά -
κοστομία Ανδρέας Σαραντάσιουλος.
μουσική Γιώργος Τσαοκάρης
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 28 Φεβρουαρίου 1986
Μάκης Παπαδόπουλος (Ποιητής), Νίκος
(Νίκος), Τάκης Καραθανάσης (Γιατρός),
Πέτρος Δαμιώλης (Πετρόνη), κ.ά.
550. Αντώνης Δωριάδης
ΕΝΑΣ ΠΟΛΙΤΗΣ ΥΠΕΡΒΑΡΟΣ ΠΑΣΗΣ
ΥΠΩΦΥΑΣ
Σκηνοθεσία Ντένος Δημόπουλος, σκημικά -
κοστομία Γιάννης Μετζιάκος, μουσική Σάκης
Τσίμης, χορογραφία Κική Μαντή
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 4 Απριλίου 1986
Ανny Πασαπάτη (Τηλεμαρουσάστρια),
Γιάννης Καδουλής (Ματθαίος),
Χλόη Λιάσκου (Γυναίκα), κ.ά.
551. Αύγουστος Σπυρίδης
Η ΣΟΝΑΤΑ ΤΩΝ ΦΑΝΤΑΣΜΑΤΩΝ
Μετάφραση Μαργαρίτα Μόλιερικη,
σκηνοθεσία Γιάννης Χουβαρδάς, σκημικά -
κοστομία Διονύσης Φωτισόπουλος
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 19 Απριλίου 1986
Γιώργος Παρτσολάνης (Πουλιανός),
Κωνσταντίνος Κωνσταντινόπουλος (Φοιτητής),
Μαργαρίτα Λαμπρινού (Μοίρα), κ.ά.
552. Ευριπίδης
ΗΛΕΚΤΡΑ
Μετάφραση Τάσος Ρούσος, σκηνοθεσία
Γιώργος Μιχαηλίδης, σκημικά - κοστομία
Δομνίκη Ζαρέρης, μουσική Θόδωρος
Αντωνίου, χορογραφία Ντόνη Μιχαηλίδου
ΕΠΙΛΑΥΡΟΣ 15 Αυγούστου 1986
Μαρία Σκουντίτη (Ηλέκτρα), Κώστας Καρράς
(Ορέστης), Τάκης Βουλαδάς (Γεωργός), κ.ά.
553. Αριστοφάνης
ΒΑΤΡΑΧΟΙ
Μετάφραση Κώστας Στοιματίου, σκηνοθεσία
Κώστας Μπάκας, σκημικά - κοστομία Γιάννης
Παπαγιάννης, μουσική Γιώργος Τσαοκάρης,
χορογραφία Ρεγγίνα Καπετανάκη
ΕΠΙΛΑΥΡΟΣ 29 Αυγούστου 1986
Γιώργος Μιχαηλίδης (Διώνισος),
Θύμιος Κορακατσάκης (Σεινήσιος), Νικήτας
Τσαοκάρης (Ευριπίδης), Ιάκωβος Φαρράς
(Ασπίλος), κ.ά.
- ΕΠΙΛΑΝΑΔΗΦΕΙΣ:
ΠΛΟΥΤΟΣ, ΕΠΙΛΑΥΡΟΣ 5 Σεπτεμβρίου 1986
(Πρώτη 1985)
- Ν ΣΤ ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1986 - 1987)
554. Αβούλ Φουκάρης
Ο ΔΡΟΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΚΚΑ
Μετάφραση Μορλίνα Γεωργιάδη,
σκηνοθεσία Ζυλ Ντισσάν, σκημικά -
κοστομία Διονύσης Φωτισόπουλος
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 24 Οκτωβρίου 1986
Μαργαρίτα Λαμπρινού (Έβν), Ντόνη Ιωαννί-
δου (Ελάη), Γιάννης Κασδαγλής (Μάρκος)
555. Γιώργος Χριστοφιλάκης
ΟΙ ΚΕΡΚΕΜΕΖΟΙ
Σκηνοθεσία Γιώργος Χριστοφιλάκης, σκημικά
Γιάννης Λεκάς, κοστομία Νίκη
Περίδου, μουσική Γιώργος Δεσποτόπουλος
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 22 Νοεμβρίου 1986
Σπύρος Κωνσταντινόπουλος (Ντιβέλης Κερκε-
μέζος), Γιώργος Λόης (Άλιμος Κερκεμέζος),
Κίτυ Αρσένη (Κωνσταντίνια), κ.ά.
556. Εντουάρντο ντε Φιλίππο
ΑΧ ΑΥΤΑ ΤΑ ΦΑΝΤΑΣΜΑΤΑ
Μετάφραση Γιάννης Ιορδανίδης, σκηνοθεσία
Ανδρέας Βουτιανάς, σκημικά - κοστομία
- Δολούδα Χρυσικοπούλου, μουσική Γιώργος
Τσαοκάρης
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 26 Νοεμβρίου 1986
Γιώργος Μιχαηλίδης (Πασοπούλος), Λαζα-
ρόσφορος Μιράντας Ζορζαποπούλου (Καρμelo),
Μαρία Σκουντίτη (Μαρία Λοτζακovic), κ.ά.
557. Φεντερίκο Γκαρθία Αλάρκα
ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΜΠΕΡΝΑΡΝΤΑ ΛΑΜΠΙΑ
Μετάφραση Πόλος Κατελής,
σκηνοθεσία Αιλιανόρας Χρονόπουλος,
σκημικά - κοστομία Σίμος Καραφωλλής,
μουσική Γιώργος Κουρουπός
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 20 Δεκεμβρίου 1986
Ντίνα Κόνστα (Πόνθα), Αλέκα Κατελή
(Μπερναρντά), Εύα Τουρνάκη (Μαρία
Χοσφόρ), κ.ά.
558. Βασίλης Ζιώγας
ΟΙ ΦΑΜΟΙ
Σκηνοθεσία Νίκος Αρμάος, σκημικά -
κοστομία Αποστόλος Βέττας, μουσική
Βροδοί Παζολογίδη
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 24 Ιανουαρίου 1987
Έβρα Ζαβιτανόου (Κυρία), Γιώργος
Μοσλίτης (Γιατρός), Δημήτρης Αγγινάδης
(Φοιτητής), κ.ά.
559. Γιώργος Σεβαστιανούλης
Ο ΦΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ
Σκηνοθεσία Γιώργος Σεβαστιανούλης, σκημικά
- κοστομία Σάββας Χαρασιώτης
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 7 Φεβρουαρίου 1987
Νικήτας Τσαοκάρης (Οδυσσεύς), Ανny
Πασαπάτη (Ελένη), Τάκης Βουλαδάς (Γένος),
Γιάννης Μουρατζίτης (Βολιττής), Γιάννης
Τριβώλα (Δανάη), κ.ά.
560. Κώστας Βάρναλης
Η ΑΛΗΘΙΝΗ ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΣΩΚΡΑΤΗ
Σκηνοθεσία Χρήστος Σιοπαράς, σκημικά -
κοστομία Βασίλης Φωτισόπουλος, μουσική
Μαχίλης Χριστοφιλάκης
ΚΟΜΟΤΗΝΗ 14 Φεβρουαρίου 1987
Χρήστος Κολαβάσης, κ.ά.
561. Παύλος Μάτσος
Η ΒΕΘΟΡΙΑ
Σκηνοθεσία Κώστας Μπάκας, σκημικά -
κοστομία Βασίλης Φωτισόπουλος
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 28 Φεβρουαρίου 1987
Νόλη Αγγελίδου (Μαρία), Ιάκωβος Φαρράς
(Κώστας Κωνσταντίνος), Γιώργος
Παρτσολάνης (Μύση), Τάσος Χαλκιάς
(Νάσος), κ.ά.
562. Σάμουελ Μπέκετ
ΠΡΑΞΗ ΧΩΡΙΣ ΛΟΓΙΑ
Σκηνοθεσία Αλέξης Μινωτής, σκημικά -
κοστομία Γιώργος Πάτσος, χορογραφία
Μόλι Χορς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 14 Μαρτίου 1987
Ασπασία Κρόλλη (Μαρία Θησοΐδ), κ.ά.
563. Σάμουελ Μπέκετ
ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ
Μετάφραση Κώστας Σκαλιόρας, σκηνοθεσία
Αλέξης Μινωτής, σκημικά - κοστομία
Γιάννης Τσαοκάρης
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 14 Μαρτίου 1987
Νικήτας Τσαοκάρης (Κλοβ), Αλέξης
Μινωτής (Χαμ), Ιάκωβος Φαρράς (Ναγκ),
Μαργαρίτα Λαμπρινού (Νόλ)
564. Τζον Γουέιτς
Η ΔΟΥΛΕΙΑ ΤΟΥ ΜΑΑΦΙ
Μετάφραση Τάσος Ρούσος, σκηνοθεσία
Σπύρος Ευαγγελάτος, σκημικά - κοστομία
Αντώνης Κυριακογιάννης, μουσική Στέφανος
Γαζουλιάς
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 11 Απριλίου 1987
Αντώνης Βολάνος (Δούκισσα του Μόλι),
Πέτρος Φυσούν (Ντινέλι ντε Μπρόζολα),
- Όλγα Παύτου (Ιουλίτα), κ.ά.
565. Βυρπίδης
ΦΟΙΝΙΣΣΕΣ
Μετάφραση Δημήτρης Δημητράδης,
σκηνοθεσία Γιάννης Χουβαρδάς, σκημικά
Αντρέας Σαραντάσιουλος, κοστομία
Αναστασία Αρσένη, μουσική Δημήτρης
Λέκκας, χορογραφία Ρεγγίνα Καπετανάκη
ΓΚΑΡΑΖ 2 Μαΐου 1987
Νόνη Ιωαννίδου (Ιοκάστη), Νίκος Μπου-
δογιάννης (Κρέων), Δημήτρης Καταλιφός,
Κώστας Χαλκιάς (Οιδίπους), κ.ά.
566. Μηνιάμπος
ΜΙΜΙΑΜΒΟΙ
Μετάφραση Σωτήρης Κωκίης-Στέφανος Κου-
μανούλης, σκηνοθεσία Γιάννης Χουβαρδάς,
σκημικά Αντρέας Σαραντάσιουλος, κοστομία
Αναστασία Αρσένη, μουσική Δημήτρης
Λέκκας, χορογραφία Ρεγγίνα Καπετανάκη
ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΦΟΥΛΓΙΕ ΒΕΝΗΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ
2 Μαΐου 1987
Γιώργος Παρτσολάνης (Φοβός - Κέρων),
Νόνη Ιωαννίδου (Γύλη), Δημήτρης Χατούλη
(Μητρή), Δημήτρης Καταλιφός (Πυρράς),
Έβρα Μουράκη (Μητρούλη), κ.ά.
Παράσταση με το γενικό τίτλο:
ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΠΟΛΙΣΣΕΣ
567. Αυχόλης
ΕΠΤΑ ΕΠΙ ΘΗΒΑΣ
Μετάφραση Τάσος Ρούσος, σκηνοθεσία
Κώστας Μπάκας, σκημικά Αντρέας
Σαραντάσιουλος, κοστομία Γιώργος Ζιάκας,
μουσική Βασίλης Τενίθης, χορογραφία
Ρεγγίνα Καπετανάκη
ΕΠΙΛΑΥΡΟΣ 26 Ιουνίου 1987
Κώστας Καρράς (Βεστιάκος), Ιάκωβος
Φαρράς (Αγγελιαφόρος), Νίκος Μπουδογι-
άννης (Κίρκκος), κ.ά.
568. Αριστοφάνης
ΕΚΚΛΗΣΙΑΖΟΥΣΕΣ
Μετάφραση Κώστας Ταστιής, σκηνοθεσία
Πάνης Μαργαρίτης, σκημικά - κοστομία
Σάββας Χαρασιώτης, μουσική Μαχίλης
Γρηγορίου, χορογραφία Έβρα Πήλητα
ΕΠΙΛΑΥΡΟΣ 3 Ιουλίου 1987
Μοίρα Χρονόπουλος (Προβαγόρα), Γιώργος
Παρτσολάνης (Ελέκτρος), Σπύρος Κων-
σταντινόπουλος - Ντινός Δουλιγέρης (Χρήμης), κ.ά.
569. Σοφοκλής
ΟΙΔΙΠΟΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ
Μετάφραση Άρτεμις Μερτζάνη-Λίβα,
σκηνοθεσία Γιώργος Μιχαηλίδης, σκημικά
Διονύσης Φωτισόπουλος, κοστομία Γιάννης
Μετζιάκος, μουσική Θόδωρος Αντωνίου,
χορογραφία Νόνη Μιχαηλίδου
ΕΠΙΛΑΥΡΟΣ 19 Ιουλίου 1987
Νικήτας Τσαοκάρης (Οιδίπους), Αντώνης Βα-
λάνος (Ιοκάστη), Τάκης Βουλαδάς (Κρέων), κ.ά.
- ΝΣ ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1987 - 1988)
570. Πόλινα Λέντε
ΟΙ ΣΤΡΑΤΙΩΤΕΣ
Μετάφραση Στέλιος Γούνης, σκηνοθεσία
Γιάννης Καλατσόπουλος, σκημικά - κοστομία
Νίκος Πετρόπουλος, μουσική Αένα Πλάτανου,
χορογραφία Γιάννης Λόης
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 31 Οκτωβρίου 1987
Γιώργος Τσιτσόπουλος (Συνταγματάρχης
Σπανός), Δημήτρης Αγγινάδης (Σταλίδης),
Νίκος Νικολάου (Στέφαν), Κωνσταντίνος
Ανδρεοπούλου (Μαρσάν), κ.ά.
571. Μανώλης Σκουλούδης
ΗΛΙΘΙΟΣ
Διασκευή από το μυθιστόρητο του Φωτεινέ
Ντισοτήτση, σκηνοθεσία Κώστας Μπάκας,
- σκημικά - κοστομία Σάββας Χαρασιώτης
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ
Πέτρος Φυσούν (Αλέξ Νικολαΐδης
Μινιά), Μαρία Σκουντίτη (Ναστάσια
Φιλιππίνα Μπαρδασάκο)
572. Αποστόλης Νισιτήρ
Ο ΦΙΑΚΑΣ
Σκηνοθεσία Γιάννης Νικολαΐδης, σκημικά -
κοστομία Δολούδα Χρυσικοπούλου, μουσική
Λουκιανός Κωλομούτης, χορογραφία
Ισίδωρος Σιδάρας
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 18 Δεκεμβρίου 1987
Κώστας Καρράς (Φιόκος), Γιώργος
Παρτσολάνης (Γιάννης), Βάσος Λαμπρινού -
Μοίρα Γρηγόρη (Βυανθία), κ.ά.
573. Αντον Τζέιμφ
Ο ΓΛΑΡΟΣ
Μετάφραση Έβρα Καλογεροπούλου,
σκηνοθεσία Ζυλ Ντισσάν, σκημικά -
κοστομία Διονύσης Φωτισόπουλος,
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 23 Ιανουαρίου 1988
Μιράντα Ζορζαποπούλου (Αρσένια),
Γιώργος Μιχαηλίδης (Τριγκέρνι)
574. Ερρίκος Ίφεν
ΒΡΥΚΟΛΑΚΕΣ
Μετάφραση Άννα Βαρβαρούση,
σκηνοθεσία Δημήτρης Έβρατος, σκημικά -
κοστομία Γιώργος Πάτσος
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 19 Φεβρουαρίου 1988
Έβρα Ζαβιτανόου (Ελένη Αββήνη), Θόδωρος
Κατασαφός (Ορβάλνι), Τάκης Βουλαδάς
(Πάτριος Μάντης), κ.ά.
575. Μάριος Ποντίκας
ΟΡΦΟΣ ΛΟΓΟΣ
Σκηνοθεσία Άρης Σιοπαράς, σκημικά -
κοστομία Ανδρέας Σαραντάσιουλος,
μουσική Μαχίλης Χριστοφιλάκης
ΤΡΙΤΗ ΣΚΗΝΗ 13 Φεβρουαρίου 1988
Έβρα Μολικιάνη (Ιωάννη), Τάσος Χαλκιάς
(Γιόργος), Άννα Μακράκη (Έβρα), κ.ά.
576. Αύγουστος Σπυρίδης
ΟΙ ΠΑΤΕΡΑΣ
Μετάφραση Νίκος Γκάτσος,
σκηνοθεσία Αλέξης Μινωτής, σκημικά -
κοστομία Βασίλης Βασιλειάδης
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 24 Μαρτίου 1988
Αλέξης Μινωτής (Πάτσος), Νόλη Αγγελίδου
(Λαμπρινού), Ιάκωβος Φαρράς (Πασοκάρης),
Γιώργος Τσιτσόπουλος (Γιατρός), κ.ά.
577. Βυρπίδης
ΦΟΙΝΙΣΣΕΣ
Μετάφραση Γιώργος Σπαταλάς, σκηνοθεσία
Αλέξης Μινωτής, σκημικά - κοστομία
Διονύσης Φωτισόπουλος, μουσική Μίλης
Βασιλειάδης, χορογραφία Μαρία Χορς
ΕΠΙΛΑΥΡΟΣ 22 Ιουλίου 1988
(Επανέληψη της παράστασης του 1978)
Αλέξης Μινωτής (Οιδίπους), Νόλη Αγγελίδου
(Ιοκάστη), Μαρία Σκουντίτη (Αντιγόνη), κ.ά.
578. Αριστοφάνης
ΕΜΟΦΡΙΑΖΟΥΣΕΣ
Μετάφραση Παύλος Μάτσος, σκηνοθεσία
Κώστας Μπάκας, σκημικά - κοστομία
Αντρέας Σαραντάσιουλος, μουσική Γιάννης
Μαρκόπουλος, χορογραφία Σοφία Σπυριδάκη
ΕΠΙΛΑΥΡΟΣ 29 Ιουλίου 1988
Γιώργος Μιχαηλίδης (Μνησολοχός),
Γιώργος Μοσλίτης (Ευριπίδης), Τζένη
Παπουτή (Γυναίκα Κίρκκος), κ.ά.
- ΕΠΙΛΑΝΑΔΗΦΕΙΣ:
ΟΙΔΙΠΟΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ, ΕΠΙΛΑΥΡΟΣ 5
Αυγούστου 1988 (Πρώτη 1987)

ΝΗΪ ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1988 - 1989)

579. Δημήτρης Κορυμιάς
Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ
 Σκηνιστική Αντράς Φωκιάδης, σκηνικά - κοστομίες Ρένα Γεωργιάδου, μουσική Βασίλης Δημητρίου
ΝΒΑ ΣΚΗΝΗ 15 Οκτωβρίου 1988
 Μόνης Παπαρός (Καναλιότατος), Κάριεν Ρουγγέρη (Μάνα), Θέμις Μαρτσίου (Κόρη), κ.ά.
580. Άγγελος Βλάχος
Η ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΠΑΝΤΟΠΟΛΟΥ
 Σκηνιστική Πάνης Νικολαΐδης, σκηνικά - κοστομίες Ρένα Γεωργιάδου, μουσική Βασίλης Δημητρίου, χορογραφία Ντόρα Μητροπούλου
ΝΒΑ ΣΚΗΝΗ 15 Οκτωβρίου 1988
 Τάκης Καραθάνος (Θανάσης), Τζέση Παπουτσή (Σταμάτια), Βασίλης Ευταξόπουλος (Κωνσταντίνος), κ.ά.
581. Ηλίας Καπετανάκης
Η ΒΗΓΓΕΡΑ
 Σκηνιστική Πάνης Νικολαΐδης, σκηνικά - κοστομίες Ρένα Γεωργιάδου, μουσική Βασίλης Δημητρίου, χορογραφία Ντόρα Μητροπούλου
ΝΒΑ ΣΚΗΝΗ 15 Οκτωβρίου 1988
 Νίκος Μπουτσόκος (Στέλιος), Ασπασία Κρυσάλη (Βένη), Νίκος Λυμπερότης (Νερούλης), Μαίρη Κουτσούκου (Πίπη), κ.ά.
582. Δημήτρης Κεραζίδης
Ο ΠΑΝΙΩΤΗΣ
 Σκηνιστική Νίκος Αρμάος, σκηνικά - κοστομίες Αποστόλος Βέττας, μουσική Ηρόδης Παπαδόπουλος
ΤΡΙΤΗ ΣΚΗΝΗ (ΓΚΑΡΑΖ) 21 Οκτωβρίου 1988
 Χρήστος Κολαβροπούς (Παπαμιχαήλ), Λιάνα Παρούση (Χνοούδι), Πέτρος Μιχαηλίδης (Φροδορόφης), Αθήνα Κεράλα (Μαρίκα), κ.ά.
583. Ευγένιος Λουΐτζης
ΕΝΑ ΚΑΠΙΒΛΟ ΑΠΟ ΨΑΘΑ ΙΤΑΛΙΑΣ
 Μετάφραση Γιάννης Ιορδανίδης, σκηνιστική Πάνης Ιορδανίδης, σκηνικά - κοστομίες Γιώργος Πίστας
ΝΒΑ ΣΚΗΝΗ 3 Δεκεμβρίου 1988 (Επανάληψη)
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 14 Δεκεμβρίου 1990
 Γιώργος Παπαδόπουλος (Φανανός), Γιώργος Μοσχίδης (Νοτακιώτης), Διάς Δημητρίου (Βένι), κ.ά.
584. Ιάκωβος Κομπανιάλης
ΛΟΓΑΤΟΣ ΕΓΙΑΣΟΣ
 Σκηνιστική Γιώργος Μιχαηλίδης, σκηνικά - κοστομίες Σάββας Χαρασιώτης, μουσική Φώτιος Αθανασίου
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 3 Νοεμβρίου 1988
 Νικήτας Τσαοκίργου (Ουκοδεσπότης), Χρήστος Κωνσταντινίδης (Παύλος Φίλος), Ευάγγελος Ρόκος (Πο), κ.ά.
585. Θανάσης Μετσοβιτώνης
ΕΝΑ ΣΤΑΧΥ ΑΓΙΣΤΟ
 Σκηνιστική Νίκος Παπαδόπουλος, σκηνικά - κοστομίες Αντώνης Χαλιάνης, μουσική Γιώργος Μπουτουνιέρης
ΤΡΙΤΗ ΣΚΗΝΗ (ΓΚΑΡΑΖ) 16 Δεκεμβρίου 1988
 Χριστίνα Θεοδωροπούλου (Σβεβ), Φιλαντπος Σοφριάνος (Αιγυπτιώτης), Μοργαρίτα Ουρανού (Κο Δόραφνη), κ.ά.
586. Νικόλας Γινόγλης
Ο ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ
 Μετάφραση Κώστας Σπαρατιός, σκηνιστική Κώστας Μπάκος, σκηνικά Νίκος Στεφάνου, κοστομίες Ιωάννα Παπαγιάννη
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 17 Δεκεμβρίου 1988
 Δημήτρης Χρονολιάδης (Ιβάν Αλεξάνδρονβιτς Σκιστόβιτς), Ιάκωβος Ψαρράς (Ντιμουζαφάκης), κ.ά.

587. Κωστούλα Μητροπούλου
Η ΝΤΑΛΙΑ, ΠΕΝΤΕ ΜΟΡΦΕΣ ΑΓΑΠΗΣ
 Σκηνιστική Γιώργης Χριστοδουλάκης, σκηνικά Πάνης Ιωάννης, κοστομίες Τίτλια Χαλιάνη, μουσική Ανδρέας Μπισμπισής-Δημήτρης Μπισμπισής
ΝΒΑ ΣΚΗΝΗ 21 Ιανουαρίου 1988
 Χριστίνα Θεοδωροπούλου (Γυναίκα - Ντόρα), Κώστας Μόσσης (Αντρας), Μάνα Τεχτηράγγου (Σύντροφο - Κλαίρη), κ.ά.
588. Ουάλλια Σαίπτερ
ΡΟΜΑΙΟΣ ΚΑΙ ΙΟΥΔΑΙΤΑ
 Μετάφραση Δημήτρης Μαυροβιός, σκηνιστική Δημήτρης Μαυροβιός, σκηνικά - κοστομίες Δολή Πετράου, μουσική Νίκος Κυπριούρης, χορογραφία Δημήτρης Κομνηνός
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 18 Φεβρουαρίου 1989
 Πέτρος Δαμιανάκης (Γεωργιός), Λυδία Φωτοπούλου (Ιουλιέττα), Πέτρος Κούπος, Τζέση Παπουτσή (Παραμάνη), κ.ά.
589. Νίκος Ζακωπόπουλος
Η ΒΗΠΙΣΤΡΟΦΗ
 Σκηνιστική Λάμπρος Κουτσόπουλος, σκηνικά - κοστομίες Ανδρέας Σαραντάπουλος, μουσική Βασίλης Τεβίδης
ΤΡΙΤΗ ΣΚΗΝΗ (ΓΚΑΡΑΖ) 4 Φεβρουαρίου 1989
 Κίττα Αρσένη (Μαρουσούλη), Θόδωρος Κατασφάδης (Αντώνης), Δημήτρης Ζακωβιτώνης (Δημήτρης Ροντάς), κ.ά.
590. Παύλος Μάτσας
ΠΕΡΙΠΟΙΕΤΕ ΦΥΤΙΝ
 Σκηνιστική Σπύρος Βαγγελιώτατος, σκηνικά - κοστομίες Λαλούλια Χρυσικοπούλου
ΝΒΑ ΣΚΗΝΗ 10 Μαρτίου 1989
 Γιώργος Μιχαηλίδης (Κωσταντίνος), Σπύρος Κωνσταντινίδης (Φρέδος), Αριστέλης Αποστολή (Περισπύρης Φυτάν), κ.ά.
591. Τίτος τες Μαλίνας
ΔΟΝ ΧΟΥΑΝ Ο ΑΠΛΑΤΕΓΝΑΣ ΤΗΣ ΕΒΕΛΙΑΣ
 Μετάφραση Αεονίδης Καρατζάς, σκηνιστική Πάνης Κουβαράς, σκηνικά - κοστομίες Διονύσιος Φωτοπούλος, μουσική Γιώργος Κουρούσιος
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 16 Μαρτίου 1989
 Αντιγόνη Θεοδωροπούλου (Δόν Χουάν Τενόριο), Ντίνια Ανδρικούλου (Ιουλιέττα), Τάκης Μόσσης (Δονάτος Ουτάβιερ), κ.ά.
592. Πέτρο Βάης
Η ΔΟΛΟΦΟΝΙΑ ΤΟΥ ΜΑΡΑ
 Μετάφραση Μάριος Πλαστήρας, σκηνιστική Κορνήσιος Δαμάτης, σκηνικά Ιωάννα Παπαγιάννη, κοστομίες Άννα Μαχαριανάκη, μουσική Χρ.ς Μαρίν Μαχζούβου
ΤΡΙΤΗ ΣΚΗΝΗ (ΓΚΑΡΑΖ) 24 Μαρτίου 1989 (Επανάληψη)
 Τάκης Χαλιάνης (Ζεν-Πιολ Μαρά), Νίκος Νικολάου (Ο τελέστης), Γιώργος Τσιτσουτσόπουλος (Μαρκησιός ντε Σοντ), κ.ά.
593. ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΣΧΩΝ
 Μετάφραση Θρασύβουλος Σταύρου - Πέτρος Μάρκαρης, Στάυρος Τσαοκίρης, σκηνιστική Στάυρος Τσαοκίρης, σκηνικά - κοστομίες Λαλούλια Χρυσικοπούλου, μουσική Γιώργος Μπουτουνιέρης - Μιχάλης Χριστοδουλάδης, χορογραφία Ρένια Πίττα
ΟΔΕΙΟ ΗΡΩΔΩΣ ΑΤΤΙΚΟΥΣ 23 Ιουνίου 1989
 Βασίλης Κουρής (Χρυσός), Βαγγέλης Ρόκος (Ιουδαίος), Νίκος Νικολάου (Πέτρος), κ.ά.
594. Θεόδωρος Πρόδρομος του Πελαγοπούλου
ΚΑΤΟΜΥΟΜΑΧΙΑ
 Μετάφραση Θρασύβουλος Σταύρου - Πέτρος Μάρκαρης, Στάυρος Τσαοκίρης, σκηνιστική Στάυρος Τσαοκίρης, σκηνιστική Στάυρος Τσαοκίρης, σκηνικά - κοστομίες Λαλούλια Χρυσικοπούλου, μουσική Γιώργος

- Μπουτουνιέρης-Μιχάλης Χριστοδουλάδης, χορογραφία Έβρα Πίττα
ΟΔΕΙΟ ΗΡΩΔΩΣ ΑΤΤΙΚΟΥΣ 23 Ιουνίου 1989
 Θεόδωρος Ψαρράς (Παλαγοπούλιος), Νίκος Μπουτσόκος (Καυβός), Ασπασία Κρυσάλη (Πρώτη γυναίκα), κ.ά.
 Παράσταση με γενικό τίτλο **ΤΟ ΧΡΟΝΟΙΟ ΤΟΥ ΚΥΡΟΥ ΜΑΝΟΥΗΛΗ**
595. Ευριπιδής
ΙΠΠΟΛΥΤΟΣ
 Μετάφραση Δημήτρης Δημητριάδης, σκηνιστική Πάνης Κουβαράς, σκηνικά - κοστομίες Αθανάσιος Σουντιούλης, μουσική Γιώργος Κομνηνός, χορογραφία Μαίρη Τσιούτη
ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 14 Ιουλίου 1989
 Μηνάς Χατζησπυρίδης (Ιππολύτος), Μπέττυ Αρβανίτη (Φαίδρα), Νίκος Μπουτσόκος (Θησέας), κ.ά.
596. Σπυροδότης
ΟΙ ΔΙΟΠΟΥΣ ΕΠΙ ΚΟΛΩΝΩΝ
 Μετάφραση Ιωάννης Γρυπάρης, σκηνιστική Αλέξης Μινιατής, σκηνικά Πάνης Τσαοκίρης, κοστομίες Διονύσιος Φωτοπούλος, μουσική Θόδωρος Αντωνίου, χορογραφία Μαρία Χορς
ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 28 Ιουλίου 1989
 Αλέξης Μινιατής (Οδύσσειος), Μαρία Σκουντήρη (Αντιγόνη), Τάκης Βουλιάνης (Κρέων), κ.ά.
- ΕΠΑΝΑΛΗΨΕΙΣ:**
ΕΘΕΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΕΣ, ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 21 Ιουλίου 1989 (Πρώτη 1988)
- ΝΗΪ ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1989 - 1990)**
597. Τζοζέφ Κίσελερνγκ
ΑΡΣΕΝΙΚΟ ΚΑΙ ΠΑΛΙΑ ΔΑΝΤΕΛΑ
 Μετάφραση Παύλος Μάτσας, σκηνιστική Νίκος Αρμάος, σκηνικά - κοστομίες Αποστόλος Βέττας
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 21 Οκτωβρίου 1989
 Βέρα Ζαβιτσίνοβα (Άμυτ Μπρούστρετ), Μοργαρίτα Λυμπερότη (Μάρθα Μπρούστρετ), κ.ά.
598. Μανώλης Κορρές
Ο ΜΙΑΔΣ ΕΧΕΙ ΑΥΤΙΑ ΓΑΙΔΑΡΟΥ
 Σκηνιστική Νίκος Χαρολάμπους, σκηνικά - κοστομίες Αρσινόη Κουτσουλάκη
ΝΒΑ ΣΚΗΝΗ 27 Οκτωβρίου 1989
 Γιώργος Αρμάνης (Θ. Γιούτης), Σπύρος Κωνσταντινίδης (Μηνάς), Ντίνια Κάντα (Ολίγα), κ.ά.
599. Άγγελος Τερζάκης
Ο ΠΡΟΓΟΝΟΣ
 Σκηνιστική Δημήτρης Έβρατος, σκηνικά - κοστομίες Ανδρέας Σαραντάπουλος, μουσική Δημήτρης Τερζάκης
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 2 Δεκεμβρίου 1989
 Μαρία Σκουντήρη (Ελίνα), Νίκος Μπουτσόκος (Φάβριος), Έβρα Ροδίτη (Μαγδά), κ.ά.
600. Νικόλαος Λάμπρος
ΜΑΛΙΑ ΚΟΥΒΑΡΙΑ
 Σκηνιστική Γιώργος Κορσιζαριδής, σκηνικά - κοστομίες Μιχάλης Σούλιος, μουσική Γιώργος Μπουτουνιέρης
ΤΡΙΤΗ ΣΚΗΝΗ (ΓΚΑΡΑΖ) 9 Δεκεμβρίου 1989 (Επανάληψη 1990)
 Γιώργος Πορταλάκης (Κώστας Κουντουπής), Κώστας Παγιάνης (Παροικιώτης), Αλέκα Πατούχη (Ευγενία Πάροικου), κ.ά.
601. Αλέκος Σακελλάριος
Ο ΦΙΛΟΣ ΜΟΥ Ο ΑΒΥΤΕΡΑΚΗΣ
 Σκηνιστική Αλέκος Σακελλάριος, σκηνικά - κοστομίες Άννα Ανεμογιάννη
ΝΒΑ ΣΚΗΝΗ 16 Δεκεμβρίου 1989
 Τάκης Χαλιάνης (Ανταρκτής), Δημήτρης Χρυσόμυλης (Θόδωρος), Πέτρος Παπουτσή (Ψωφός), κ.ά.

602. Ευγένιος Ιονάκο
ΟΙ ΚΑΡΕΚΛΕΣ
 Μετάφραση Κώστας Σταματίου, σκηνιστική Γιώργος Μιχαηλίδης, σκηνικά - κοστομίες Σάββας Χαρασιώτης
ΤΡΙΤΗ ΣΚΗΝΗ (ΓΚΑΡΑΖ) 6 Ιανουαρίου 1990
 Ιάκωβος Ψαρράς (Φράζος), Μαρία Μορμαυριώτη (Γριά), κ.ά.
603. Ευγένιος Ιονάκο
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ
 Μετάφραση Κώστας Σταματίου, σκηνιστική Γιώργος Μιχαηλίδης, σκηνικά - κοστομίες Σάββας Χαρασιώτης
ΤΡΙΤΗ ΣΚΗΝΗ (ΓΚΑΡΑΖ) 6 Ιανουαρίου 1990
 Γιώργος Μοσχίδης (Κοσμήτηρ), Λιάνα Παρούση (Μοσθήτρα), κ.ά.
604. Ευγένιος Ιονάκο
Η ΦΑΛΑΧΗ ΓΑΤΟΥΛΙΣΤΡΙΑ
 Μετάφραση Κώστας Σταματίου, σκηνιστική Έβρα Ζαβιτσίνοβα, σκηνικά - κοστομίες Σάββας Χαρασιώτης
ΤΡΙΤΗ ΣΚΗΝΗ (ΓΚΑΡΑΖ) 6 Ιανουαρίου 1990
 Κίττα Αρσένη (Κα Ζιμ), Μπάμπης Γιατάπουλος (Κος Μάρτιν), Σοφία Μυρμηγκιού (Κα Μάρτιν), κ.ά.
605. Τίτος Μάκος, Πλάτων
ΤΟ ΣΤΟΙΧΕΙΩΜΕΝΟ ΣΠΙΤΙ
 Μετάφραση Τάσος Ρούσος, σκηνιστική Γιώργος Μιχαηλίδης, σκηνικά - κοστομίες Διονύσιος Φωτοπούλος, μουσική Θόδωρος Αντωνίου, χορογραφία Δανάη Μιχαηλίδη
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 24 Ιανουαρίου 1990
 Γιώργος Αρμάνης (Τρανιάνος), Δημήτρης Κώσταρης (Φιλαράκης), Γιώργος Δάσης (Θεοπροπίδης), Κάριεν Ρουγγέρη (Σκόφας), κ.ά.
606. Κώστας Μουρατίδης
ΜΑΧΑΙΡΙ ΣΤΟ ΚΟΚΚΑΛΟ
 Σκηνιστική Θανάσης Παπαγεωργίου, σκηνικά - κοστομίες Πάνης Ιορδανίδης, μουσική Βαγγέλης Γερόσης
ΝΒΑ ΣΚΗΝΗ 15 Φεβρουαρίου 1990
 Δημήτρα Χατούνη (Βένη), Πλάτων Παπαδόπουλος (Αεονίδης), κ.ά.
607. Μάνος Χαριτάκης
ΟΙ ΑΣΠΙΔΕΣ ΠΟΛΙΣ
 Σκηνιστική Έβρα Βασιλειάδη, σκηνικά - κοστομίες Καλλιόπη Κοπανίτσα, μουσική Τάσος Καρακατσάνης
ΤΡΙΤΗ ΣΚΗΝΗ (ΓΚΑΡΑΖ) 24 Φεβρουαρίου 1990
 Έβρα Μαλκινέζου (Προύλια), Δημήτρης Αρσένης (Σταμάτης), Θόδωρος Γιάνκος (Αλέξανδρος), κ.ά.
608. Βιλετίνος Κορνάρος
Η ΘΥΣΙΑ ΤΟΥ ΑΒΡΑΑΜ
 Σκηνιστική Αλέξης Μινιατής, σκηνικά - κοστομίες Βασίλης Φωτοπούλος, μουσική Χρυσόστολος Χαλιάνης
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 3 Μαρτίου 1990
 Αλέξης Μινιατής (Αβραάμ), Όλγα Τουρνίση (Σάρα), Ναταλία Καποδίστρια (Ισακ), κ.ά.
609. Ουάλλια Σαίπτερ
Η ΑΔΕΛΦΑΤΗ ΝΥΧΤΑ
 Μετάφραση Βασίλης Ράτας, σκηνιστική Κώστας Μπάκος, σκηνικά - κοστομίες Ιωάννα Παπαγιάννη, μουσική Χρήστος Λοντινός
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 16 Μαρτίου 1990
 Γιώργος Μιχαηλίδης (Μαυροβιός), Χριστίνα Θεοδωροπούλου (Βιολά), Δημήτρης Χρυσόμυλης (Φίστες), κ.ά.
610. Αισχύλος
ΠΕΡΣΕΣ
 Μετάφραση Τάσος Ρούσος, σκηνιστική Κώστας Μπάκος (Αεονίδης), Γιώργος Μουρμυριώτης (Περσέας), Κώστας Κούκος, χορογραφία

- Σοφία Σπυριδίου
ΕΠΙΛΙΑΥΣΕ 13 Ιουλίου 1990
Μαρία Σκουτέρου (Αποστό), Κώστας Κλερω-
γιάννης (Ξέρης), Νίκος Παλιώτης (Δαρίτσι),
Νίκος Μπουτσίδης (Αγγελιδάφρος), κ.ά.
611. Ευριπιδής
ΒΑΚΧΗΣ
Μετάφραση Παναγιώτη Πρεβελάνη, σκηνοθε-
σία Πύργος Φωτιάδης, σκηναί - κοστούμια
Σάββας Χαρατσίδης, μουσική Χρή-
στος Λοντινός, χορογραφία Ντίρα Τσίτσου
ΕΠΙΛΙΑΥΣΕ 20 Ιουλίου 1990
(Περίοδος σε Δωδώνη, Φιλίππους, Πάτρα)
Μιράντα Ζαφειροπούλου (Διώνω), Κώστας
Κασιανός (Πενθέας), Όλγα Τουρνάκη (Αγνή), κ.ά.
612. Λόλα ντε Βένια
ΦΟΥΥΝΤΕ ΟΒΕΧΟΥΝΑ
Μετάφραση Ανδρέας Παναγιώτου, σκηνοθε-
σία Κορνήσιος Δαμάτης, σκηναί
Λαλούα Χρυσοπούλου, κοστούμια Άννα
Μαχαριανή, μουσική Μιχάλης Γρηγορίου
ΔΩΔΕΚΗΛΩΥ ΑΤΤΙΚΟΥ 7 Αυγούστου 1989
Χρήστος Ευθυμίου (Φερνάνδος), Μπάμπης
Παυτόπουλος (Φαίρος), Τάσος Χαλκιάς (Φρο-
νέτι), Διάς Δαμιράς (Λουκρέτιος), κ.ά.
- ΕΠΑΝΑΛΗΨΕΙΣ:
ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΕΣ. ΔΩΔΕΚΗΛΩΥ
ΑΤΤΙΚΟΥ 29 Αυγούστου 1990
(Πρώτη ΕΠΙΛΙΑΥΣΕ 1988-1989)
- ⊗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1990 - 1991)
613. Έντοναρ Λίμπα
ΟΛΑ ΣΤΟΝ ΚΗΠΟ
Μετάφραση Κατίη Κοσμάτη - Μυριθήλη,
σκηνοθεσία Πάνος Παπαγιάννης, σκηναί -
κοστούμια Νίκος Στεφάνου, μουσική
Χρήστος Λοντινός
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 20 Δεκεμβρίου 1990
Μιράντα Ζαφειροπούλου (Τζένη), Αντώνης
Θεοδωρακόπουλος (Ρίτσαρντ), Μήης
Χρυσομάλης (Τζακ), κ.ά.
614. Βασίλης Ανδρέουπουλος
Η ΚΑΒΡΟΝΟΜΙΑ
Σκηνοθεσία Ράια Μουζενίου, σκηναί -
κοστούμια Πούλια Γαζμπούλου, μουσική
επιμέλεια Ολυμπία Κυριακική
ΤΡΙΤΗ ΣΚΗΝΗ (ΓΚΑΡΑΖ) 29 Δεκεμβρίου 1990
Νίκος Μπουτσίδης (Μάριος), Κάρμης Ρου-
τζής (Ελισάβετ), Τάσος Βουλαδής (Στεφάνου
Χάρης), Μάνα Τερζιτόγλου (Ελισάβετ), κ.ά.
615. Μπέρτολτ Μπρεχτ
Η ΜΑΝΑ ΚΟΥΡΑΠΟ ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΗΣ
Μετάφραση Πέτρος Μάρκαρης, σκηνοθε-
σία Κορνήσιος Δαμάτης, σκηναί - κοστούμια Σάβ-
βας Χαρατσίδης, μουσική Πάουλ Ντσεκού,
σύνθεση τραγουδιών Λουκάς Καραντινός, κ.ά.
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 9 Φεβρουαρίου 1991
Νόλη Αγγελίδου (Μάνα Κουράπο), Όλγα
Δαμιάνη (Κατρίν), Μπάμπης Χατζηδάκης (Α-
λιφ), Δημήτρης Ζακωνιάνης (Στρατιώτης), κ.ά.
616. Πύργος Σβετσκόπουλου
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΙ ΕΛΕΝΗΣ
Σκηνοθεσία Νίκος Αρμάος, σκηναί -
κοστούμια Ιωάννα Παπαγιάννη,
μουσική Πλάτων Ανδριότασης
ΔΕΥΤΗΡΗ ΣΚΗΝΗ (ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ)
2 Μαρτίου 1991
Ντίνα Κώνστα (Προβλήτης), Θέμις Μαρτσέλου
(Ελένη), Σπύρος Κωνσταντινίδης (Κώστας
Τρομαρτζής), κ.ά.
617. Ουίλιαμ Σαίξπηρ
ΟΝΕΙΡΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΗΣ ΝΥΚΤΑΣ
Μετάφραση Κωστής Κολδάς, σκηνοθε-
σία Γιάννης Καρασιμαρίδης, σκηναί - κοστούμια
Αντώνης Χαλκιάς, μουσική Περικλής Κούκος,
χορογραφία Έσθλ Πιτ
ΤΡΙΤΗ ΣΚΗΝΗ (ΓΚΑΡΑΖ) 8 Μαρτίου 1991
Αλέξης Σταυράκης (Φίλιππος), Πέρης
Μιχαηλίδης (Πουκ), Σίβη Σιδέρη (Τιτάνα),
Δημήτρης Λιγνάδης (Λουδοβίκος), Πύργος
Παρτσολιάδης (Νίκος Μπίστον), κ.ά.
618. Πιραντέλλο
ΕΡΡΙΚΟΣ Δ'
Μετάφραση Πύργος Φωτιάδης, σκηνοθε-
σία Κώστας Μπάκας, σκηναί - κοστούμια Πύρ-
γος Παύτος, μουσική Πύργος Τσακάρης
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 23 Μαρτίου 1991
Πύργος Μιχαηλίδης (Ερρίκος), Αντώνης
Θεοδωρακόπουλος (Τιτο Μπλαγκρένι), Άννα
Παπατάη (Μαρκιότα Μεττα ντε Σάντα), κ.ά.
- Διευθύντρια: Αλέξη Σολομός (1991-1992)
619. Ευριπιδής
ΤΡΩΑΔΕΣ
Μετάφραση Τάσος Ρούσσος, σκηνοθε-
σία Πύργος Θεοδοσιάδης, σκηναί - κοστούμια
Σάββας Χαρατσίδης, μουσική Βασίλης
Τενδής, χορογραφία Ντίρα Τσίτσου
ΕΠΙΛΙΑΥΣΕ 26 Ιουλίου 1991
(Περίοδος σε Ήλιδα, Ερβάθιο, Συρακούσες)
Άννα Σουνογιώτη (Εκάβη), Άννα Παπατάη
(Ελένη), Μιράντα Ζαφειροπούλου (Καστανή),
Μαρία Σκουτέρου (Ανδρομάχη), κ.ά.
620. Σοφοκλής
ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ
Μετάφραση Αθανάσιος Ζενάκος, σκηνοθε-
σία Διανόρας Χρονόπουλος, σκηναί - κοστούμια
Διονύσιος Φωτιόπουλος, μουσική Δημήτρης
Παπαδημητρίου, χορογραφία Μαρία Χορς
ΕΠΙΛΙΑΥΣΕ 23 Αυγούστου 1991 (Περίοδος
σε Ακρόπολη, Δωδώνη, Συναγόρους)
Νίκος Κορνησιώτης (Φιλοκλής),
Δημήτρης Λιγνάδης (Νεοπτόλεμος),
Χρήστος Καλαβρόπουλος (Οδυσσεύς-Εμπεροός),
Δημήτρης Αράνης (Ηρακλής), κ.ά.
621. Αριστοφάνης
ΠΙΠΙΕΣ
Μετάφραση Νίκος Σφυρόρας, σκηνοθε-
σία Κώστας Μπάκας, σκηναί - κοστούμια
Ιωάννα Παπαγιάννη, μουσική Φώφης
Λοντινός, χορογραφία Έσθλ Πιτ
ΔΩΔΕΚΗΛΩΥ ΑΤΤΙΚΟΥ 10 Αυγούστου
1991 (Περίοδος σε Αιγάλεω-Βύρωνα)
Νίκος Μπουτσίδης (Παραλύσιος), Πύργος
Μιχαηλίδης (Αλέξανδρος), Πύργος
Τσιμπίτης (Δημοσθένης), Κώστας Παπάνης
(Νικάς), Πύργος Δάνης (Δήμος), κ.ά.
- ⊗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1991 - 1992)
622. Όσκαρ Ουάιλντ
ΕΝΑΣ ΙΔΑΝΙΚΟΣ ΣΥΖΥΓΙΟΣ
Μετάφραση Στένης Σπηλιδοπούλου,
σκηνοθεσία Πύργος Ρεμούνδος, σκηναί -
κοστούμια Έντα Τσαυράδου, μουσική
επιμέλεια Ολυμπία Κυριακική
ΘΕΑΤΡΟ ΚΑΠΠΑ 22 Νοεμβρίου 1991
Άγγελος Αντωνίου-Κούκος (Σερ Ρόμπερτ
Τουστριν), Νόρα Βαλαμύνη (Λαίδη Τουστριν),
Χρήστος Πολίτης (Λόρδος Τζορντάν), κ.ά.
623. Μολιέρος
Ο ΚΑΤΑ ΦΑΝΤΑΣΙΩΝ ΑΣΘΕΝΗΣ
Μετάφραση Παύλος Μάτσας, σκηνοθε-
σία Κώστας Μπάκας, σκηναί - κοστούμια Νί-
κος Παύτος, μουσική επιμέλεια Ολυμπία
Κυριακική, χορογραφία Σοφία Σπυριδίου
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 29 Νοεμβρίου 1991
Πύργος Μιχαηλίδης (Ασπανά), Βέρα
Κρόνστα (Τουστάνη), Δημήτρης Λιγνάδης (Κε-
άντης), Γεδλώ Μαυροπούλου (Μπελάνη), κ.ά.
624. Ζαν Ζενέ
ΟΙ ΔΟΥΛΕΣ
Μετάφραση Οδυσσεύς Ελύτης, σκηνοθε-
σία Κορνήσιος Δαμάτης, σκηναί Ιωάννα
Παπαγιάννη, κοστούμια Λοής Γεράφδης,
μουσική επιμέλεια Ολυμπία Κυριακική
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 6 Δεκεμβρίου 1991
(Επανέληψη 1994)
Αντώνη Βολάνου (Σολάντ), Βέρα Ζαφειρά-
δου (Κλορίν), Κατερίνα Χέλιμη (Κυρία), κ.ά.
625. Αλιμπέρ Καλιού
Η ΠΑΡΕΣΗΓΗΣΗ
Μετάφραση Σταμάτης Χονδρογιάννης,
σκηνοθε-
σία Κορνήσιος Δαμάτης, σκηναί -
κοστούμια Ιωάννα Παπαγιάννη,
μουσική επιμέλεια Ολυμπία Κυριακική
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 7 Δεκεμβρίου 1991
Όλγα Τουρνάκη (Μάρθρα), Κώστας Κασιανός
(Ζαν), Νόλη Αγγελίδου (Μήστρα), Φωτεινή
Μονέτα (Μαρία), Μιχάλης Ρομανός, κ.ά.
626. Τζωρτζ Μπέρναρντ Σω
Ο ΑΝΑΡΧΙΚΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΛΙΟΝΤΑΡΙ
Μετάφραση Μαρία Κόρμα, σκηνοθε-
σία Τόνι Καλοδρόμης, σκηναί Άλκος Φασι-
νάκης, κοστούμια Ρένα Γεωργιάδου, μουσική
Πρόκοπης Δορβάς, χορογραφία Μαρία Χορς
ΠΑΙΔΙΚΗ ΣΚΗΝΗ (ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ)
14 Δεκεμβρίου 1991
Θόδωρος Δαδινόπουλος (Λιοντάρι),
Σπύρος Κωνσταντινίδης (Ανδροκλής),
Άννα Παπατάη (Αλβίνα), κ.ά.
627. Γρηγόριος Σενόπουλος
ΟΙ ΦΟΙΤΗΤΑΙ
Σκηνοθεσία Στέλιος Παπαδάκης, σκηναί -
κοστούμια Έντα Δημητοπούλου, μουσική
επιμέλεια Ολυμπία Κυριακική
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ
ΣΕΡΑΦΕΙΟΥ 1991 (Επανέληψη ΚΕΝΤΡΙΚΗ
ΣΚΗΝΗ 19 Απριλίου 1992)
Ματίνα Καραά (Φανίτση), Θωδωρος Κατα-
φάδης (Τάσος), Ηλιάς Ασπροδάκης (Θάσος),
Θάσος Κανέλλης (Μπαρμπατ Πύργος), κ.ά.
628. Μόλινα Ζαρόφωστα
ΣΥΜΒΕΒΑΣΤΗΚΑΜΕ
Σκηνοθεσία Νίκος Δημόπουλος, σκηναί -
κοστούμια Πάννης Καρβής, μουσική
επιμέλεια Ολυμπία Κυριακική
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 1 Φεβρουαρίου 1992
Κωνσταντίνος Ανδριόπουλος (Κατερίνα),
Μάκης Ρεμούνδος (Σωτήρης), Βίβητα Τσιούνη
(Ελένη), κ.ά.
629. Ζαν Πολ Σαρτρ
ΤΑ ΒΡΩΜΙΚΑ ΧΕΡΙΑ
Μετάφραση Λίδια Αβαγιάννη, σκηνοθε-
σία Πύργος Θεοδοσιάδης, σκηναί - κοστούμια
Πύργος Παύτος, μουσική επιμέλεια Ολυμπία
Κυριακική
ΘΕΑΤΡΟ ΚΑΠΠΑ 15 Φεβρουαρίου 1992
Νόρα Βαλαμύνη (Γένηκη), Άγγελος
Αντωνίου-Κούκος (Χέντερς), Χρήστος Πολίτης
(Χιούγκο), κ.ά.
630. Φέρντιναντ Μπρόνγκερ
ΟΙ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΕΣ
Μετάφραση Κατερίνα Κασομάθε, σκηνοθε-
σία Αλέξης Σολομός, σκηναί Αλφα
Ζωΐλη, κοστούμια Λαλούα Χρυσοπούλου,
μουσική επιμέλεια Ολυμπία Κυριακική
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 22 Φεβρουαρίου 1992
Τόνι Βουλαδής (Γουόσταντ Τούζινγκου),
Βέρα Κρόνστα (Ερβαντίνα Πάσκε), Μαρία
Κωνσταντάρα (Κυρία φον Βιρκ), Δημήτρης
Ζακωνιάνης (Συνηγόρος Διησ Τούζινγκου),
Δημήτρης Λιγνάδης (Γιόαν Κούρερ), κ.ά.
631. Κώστας Ασημακόπουλος
ΑΣΤΡΑΪΝ ΣΤΟ ΔΑΣΟΣ
Σκηνοθεσία Μόννα Βασιλείου, σκηναί -
- κοστούμια Παύλος Μαντουδής, μουσική
Γιάννης Στανός
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 6 Μαρτίου 1992
Νίκος Κούρος (Ρικάρδο), Μιράντα
Ζαφειροπούλου (Μαργαρίτα), Μπάμπης
Χατζηδάκης (Βασίλης), κ.ά.
632. Θάσος Κουτσόπουλος
ΤΟ ΝΗΙ ΤΗΣ ΑΪΛΙΑΣ
Σκηνοθεσία Σπύρος Ευαγγελτάς, σκηναί -
κοστούμια Πύργος Παύτος,
μουσική επιμέλεια Ολυμπία Κυριακική
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 4 Απριλίου 1992
Μαρία Σκουτέρου (Μαρία), Γιάννης Ροζάνης
(Τιμόθεος), Κώστας Κασιανός (Πέτρος
Νάρις), κ.ά.
633. Γρηγόριος Σενόπουλος
ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΗΣ ΚΟΝΤΕΣΣΑΣ
ΒΑΒΕΡΑΪΝΑΣ
Σκηνοθεσία Πύργος Μισσάλας, σκηναί -
κοστούμια Σάββας Χαρατσίδης, μουσική
επιμέλεια Ολυμπία Κυριακική
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 11 Απριλίου 1992
Άννα Σουνογιώτη (Κοντέσσα Βαβαρίνα),
Κίττα Αρτένη (Όρσολα), Αντώνης
Θεοδωρακόπουλος (Κόντε Μινάλης), κ.ά.
634. Σοφοκλής
ΑΝΤΙΠΟΝΗ
Μετάφραση Ιωάννης Γρυπάρης, σκηνοθε-
σία Αλέξης Σολομός, κοστούμια Δημητρία
Στεφάνου, μουσική Βασίλης Τενδής
ΕΠΙΛΙΑΥΣΕ 21 Ιουλίου 1992 (Επανέληψη
ΔΩΔΕΚΗΛΩΥ ΑΤΤΙΚΟΥ, Ρέος 1993)
Μαρία Σκουτέρου (Αγνή), Νίκος Τζιτζιός
(Κρέων), Νόρα Βαλαμύνη (Ισημήνη), κ.ά.
- ΕΠΑΝΑΛΗΨΕΙΣ:
ΙΠΠΕΙΑ, ΕΠΙΛΙΑΥΣΕ 24 Ιουλίου 1992
(Πρώτη ΔΩΔΕΚΗΛΩΥ ΑΤΤΙΚΟΥ 1991)
- ⊗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1992-1993)
635. Μαργαρίτα Λιμπερτάκη
ΖΩΗ
Σκηνοθεσία Νίκος Χαραλαμπίδης,
σκηναί - κοστούμια Ιωάννα Παπαγιάννη,
μουσική Μιχάλης Χριστοδουλάκης
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 23 Οκτωβρίου 1992
Αντώνη Βολάνου (Ζωή), Άννα Παπατάη
(Θεοδώρα), Θάσος Δαδινόπουλος (Ρωμανός),
Δημήτρης Λιγνάδης (Μιχαήλ Δ'), Τάσος
Βουλαδής (Κωνσταντίνος ο Μονομάχος), κ.ά.
636. Μάριος Αντώνης Φωκικός
ΦΟΡΤΟΥΝΑΤΟΣ
Κριτική έκδοση Αλβέρτ Βόννετ, σκηνοθε-
σία Κωνσταντίνος Ανδριόπουλος, σκηναί - κοστούμια
Αλφα Ζωΐλη, μουσική Νικόλαος Ρούσος
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 13 Νοεμβρίου 1992
(Περίοδος σε Ηράκλειο, Ρέθυμνο)
Οδυσσεύς Σπατουλάης (Φορτούνατος),
Κώστας Παράρας (Λούρα), Ντίνα Κώνστα
(Πετρού), κ.ά.
637. Δημήτρης Κορομύλης
Ο ΑΓΑΠΗΤΟΚΛΗΣ ΤΗΣ ΒΟΣΚΟΠΟΥΛΑΣ
Σκηνοθεσία Πύργος Θεοδοσιάδης,
σκηναί - κοστούμια Ιωάννα Παπαγιάννη,
μουσική επιμέλεια Λίαννα Σαίου,
χορογραφία Μαρία Ανδριόταη
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 11 Δεκεμβρίου 1992
(Περίοδος σε Θεσσαλονίκη)
Άννα Σουνογιώτη (Στέφανη), Χρήστος Καλαβρό-
πουλος (Μίρσορ) Έσθλ Μουζενίου (Γιάννα), κ.ά.
638. Τζιάννο Ροσσί
ΑΝΤΙΒΑΛΕΝΑ Η ΣΤΑΥΤΟΠΟΥΤΑ
Διεύθυνση Κάρμης Ρουτζής, σκηνοθε-
σία Κάρμης Ρουτζής, σκηναί Άννα Μαχαρια-
νική, κοστούμια Λαλούα Χρυσοπούλου,

- μουσική διασκευή Ολυμπία Κυριακάκη.
χορογράφησε Τζάνη Ασημακοπούλου
ΠΑΛΑΙΚΗ ΣΚΗΝΗ (ΚΕΝΤΡΙΚΗ) 23 Δεκεμβρίου 1992 (Εκπαίδευσης) 28 Νοεμβρίου 1993
Πόνυ Πακουτάη (Αντίληψη), Κάρμεν Ρουγγέρη (Νεράδα του Παραμυθίου)
639. Βυθύνιος Ιονάθου
Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ ΤΗΣ ΘΕΡΑΪΝΗΣ
Μετάφραση Κώστας Σταματίου, σκηνοθεσία Κορνήσιος Δομάτης, σηκνά - κοστούμια Αποστόλος Βέττας, μουσική επίμεια Ολυμπία Κυριακάκη
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 18 Δεκεμβρίου 1992
Γιώργος Μιχαλάκοπουλος (Βασίλειος Μπεραντζής), Νέλλη Αγγελλίδου (Βασίλισσα Μαργαρίτα), Μιράντα Ζαχαροπούλου (Βασίλισσα Μαρία), Μελίνα Βασιλάκη (Ιουλιέττα), Πάνης Ρόζης (Φρουρός), Γιώργος Λέρας (Γιατρός), κ.ά.
- Διευθύντρια: Ντόρα Τσούτου (1992-1993)**
640. Δημήτρης Φιάδας
Ο ΕΛΜΙΣ ΤΗΣ ΓΑΒΡΗΣ
Σκηνοθεσία Γιάννης Παπαγιάννου, σηκνά - κοστούμια Γιώργος Ανεμογιάννης, μουσική Χρήστος Λεοντής
ΘΕΑΤΡΟ ΚΟΤΟΠΟΥΛΑ-ΡΕΕ 15 Φεβρουαρίου 1993
Πάνης Μιχαλάκοπουλος (Φον Δημητράκης), Πέπη Μεταλλίδου (Μαρία), Κώστας Κλετριάννης (Σπαρτιάς), Μόσχος Ρευματίς (Ζαρκάκης), κ.ά.
641. Ισάκβος Κομπανιλάης
Ο ΔΕΙΠΝΟΣ (ΓΡΑΜΜΑ ΣΤΟΝ ΟΡΕΣΤΗ. Ο ΔΕΙΠΝΟΣ. ΠΑΡΑΔΟΣ ΘΗΒΩΝ)
Σκηνοθεσία Ισάκβος Κομπανιλάης, σηκνά - κοστούμια Ντόρα Λεζοπούλου, μουσική Ολυμπία Κυριακάκη
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 27 Φεβρουαρίου 1993
Μαρία Κερασιόγλου (Κλυταιμίστρα), Δημήτρης Λιγνάδης (Ορέστης), Ελισάβετ Γιαννοπούλου (Ηλέκτρα), κ.ά.
642. Κάρλο Γκαλάντο
Ο ΙΜΠΕΡΣΑΡΙΟΣ ΤΗΣ ΣΜΥΡΝΗΣ
Μετάφραση Άννα Βαβαράκου, σκηνοθεσία Γιώργος Ρεμούνδος, σηκνά - κοστούμια Ρένα Γεωργιάδου, μουσική επίμεια Ολυμπία Κυριακάκη
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 13 Μαρτίου 1993
Χρήστος Πολίτης (Κόρης Λάσος), Άννα Παπασιτά (Λουκρήτσια), Δημήτρης Τσούτης (Νημάς), Αννίτα Παπαθανασίου (Αννίτα), κ.ά.
643. Ρίτσαρη - Μερσέντση Σρίνταν
ΣΧΟΛΕΙΟ ΣΚΑΝΔΑΛΩΝ
Μετάφραση Πάνης Ιορδανίδης, σκηνοθεσία Πάνης Ιορδανίδης, σηκνά - κοστούμια Γιώργος Πάτσας, μουσική επίμεια Χρήστος Πέτρος
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 4 Απριλίου 1993
Σπύρος Κωνσταντινίδης (Σερ Πίτερ Τητζ), Νόρα Βολάση (Λούσι Τητζ), Δημήτρης Λιγνάδης (Τζέσε Σαφράκι), κ.ά.
644. Ανδρέας Θωμάσοπουλος
ΑΓΣΕΝΙΚΟ - ΘΕΑΤΡΟ
Σκηνοθεσία Ανδρέας Θωμάσοπουλος, σηκνά - κοστούμια Μιχάλης Σζούνης, μουσική Νίκος Κυτιούνης
ΑΙΘΟΥΣΑ ΣΙΝΕΑΣ (ΣΚΗΝΗ ΚΑΤΙΝΑ ΠΑΣΙΝΟΥ) 11 Απριλίου 1993
Μπέμης Χατζηδάκης (Δημήτρης), Ελένη Παπαγιάννη (Νόνη), Θεόδωρος Κατσαράδος (Αλέξης), κ.ά.
645. Ερλός Τ'ρεν
ΤΣΩΝ ΓΑΒΡΙΕΛΑ ΜΠΟΡΦΚΜΑΝ
Μετάφραση Άδων Κοκοπούλος, σκηνοθεσία Γιάννης Βέτσας, σηκνά Πάνης Βέτσας, κοστούμια και μουσική επίμεια Έλλη Σολωμούλου - Μεταλλίδου
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 22 Απριλίου 1993
Αγγελος Αντωνιάδης (Τζων Γαβριήλ Μπέρκμαν), Μαρία Σκουτίου (Γουλιέλμ Μπέρκμαν), Βέρα Ζοβιτανάου (Έλλα Ρέντμπαμ), κ.ά.
646. Φρίντση Ντράουμαντ
ΠΕΡΙ ΟΥΡΥΣΤΙΑΣ
Μετάφραση Κώστας Νικολάου, σκηνοθεσία Σταμάτης Χονδρογιάννης, σηκνά - κοστούμια Μαρία Κόκοου, μουσική Μιχάλης Τερζής, χορογραφία Ντίνος Φαριλάς
ΘΕΑΤΡΟ ΚΟΤΟΠΟΥΛΑ-ΡΕΕ 25 Απριλίου 1993
Μίρνατα Ζαχαροπούλου (Τηλοσία), Γιώργος Αρμάνης (Ανδρέας), Μίρνα Κολατσάκη (Τζιζ), Αντώνης Θεοδωρακόπουλος (Τίμης), κ.ά.
647. Ευριπίδης ΜΗΘΑΒΙΑ
Μετάφραση Γιώργος Χειμωνάς, σκηνοθεσία Νίκος Χαρολάμπους, σηκνά Σπύρος Ανεμογιάννης, κοστούμια Πάνης Μερτζιάς, μουσική Γιώργος Κουρουπάκης, χορογραφία Μαρία Φώξ
ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 10 Ιουλίου 1993 (Περιοδεία σε Βεσάλια, Ηλιόδα) Απηνήση Βαλάκου (Μιρένι), Αντώνης Θεοδωρακόπουλος (Ιόσση), Νίκος Μπουδούκοπουλος (Αγύος), Τάκης Βουλάκης (Κρίων), κ.ά.
648. Αριστοφάνης ΒΚΚΑΞΙΛΑΖΟΥΣΣΕ
Μετάφραση Κώστας Ταχτιάς, σκηνοθεσία Γιώργος Θεοδοσιάδης, σηκνά - κοστούμια Γιώργος Πάτσας, μουσική Σταύρος Σαρχάκος, χορογραφία Ντόρα Τσούτου
ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 17 Ιουλίου 1993 (Περιοδεία σε Ηλιόδα, Σαφράκι, Καβάλα) Άννα Συνοδινού-Μιράντα Ζαχαροπούλου (Προβαγόρα), Γιώργος Αρμάνης - Γιώργος Λέρας (Βλέκτορος), Σπύρος Κωνσταντινίδης - Σπύρος Φασιανάς (Χρέμης), κ.ά.
- ΣΤ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1993-1994)**
649. Άλαν Μένιεν
Η ΤΡΕΛΑ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΟΥ Γ'
Μετάφραση Μαρίνα Γεωργιάδη, σκηνοθεσία Ανδρέας Βουτυράς, σηκνά - κοστούμια Γιώργος Μερτζιάς, μουσική Βασίλης Δημήτριου, χορογραφία Έρση Πίττα
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 23 Οκτωβρίου 1993
Γιώργος Μιχαλάκοπουλος (Βασίλειος Γιώργος ο Γ'), Έρση Μολικιάνη (Βασίλισσα Καρλόττα), Δημήτρης Ζουκινιάνος (Φελ), κ.ά.
650. Ανρί ντε Μοντελέρ
Η ΠΟΛΗ ΠΟΥ ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ ΤΗΣ ΕΪΛΑΝ ΕΜΑ ΠΑΪΔ
Μετάφραση Αλεξάνδρος Αδαμιάκοπουλος, σκηνοθεσία Βαγγέλης Θεοδωρακόπουλος, σηκνά - κοστούμια Αντώνης Διαρχαλίδης
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 20 Νοεμβρίου 1993
Βασίλης Βυταξόπουλος (Αβάρ), Μόσχος Ρευματίς (Ηγούμενος), Χρήστος Γιάνναρης (Σέρβ), Βαγγέλης Ρόκος (Αμπέρ), Δημήτρης Κατάρης (Ανρί), Δημήτρης Μερτζιάς (Σουλιέ)
651. Μολιέρος ΜΙΣΑΝΘΡΩΠΟΣ
Μετάφραση Δημήτρης Δημητριάδης, σκηνοθεσία Πάνης Ιορδανίδης, σηκνά - κοστούμια Γιώργος Πάτσας, μουσική επίμεια Ισάκβος Κομπανιλάης
ΣΚΗΝΗ ΚΑΤΙΝΑ ΠΑΣΙΝΟΥ 4 Δεκεμβρίου 1993
Χρήστος Πάραλος (Αλέστι), Σμαργάνδα Σιμωνάου (Σελμίν), Τρύφων Καρατζός (Φιλέντ), κ.ά.
652. Τζαβέρ Οργουάλ
Η ΒΑΪΜΑ ΤΩΝ ΣΩΓΩΝ
Μετάφραση Ερλός Μεταλλίδης, σκηνοθεσία Δημήτρης Παπαμπίτης, σηκνά - κοστούμια Αφροδίτη Κουτσουδάκη, μουσική Μίρης Πλάσας, χορογραφία Μαρία Γκούση
ΣΚΗΝΗ ΚΟΤΟΠΟΥΛΑ-ΡΕΕ 6 Νοεμβρίου 1993
Μαρία Αλκαίου (Γιατί), Πέπη Μεταλλίδου (Κολή), Νίκος Μπουδούκοπουλος (Ναζαλιάν), κ.ά.
653. Μανώλης Κορρές
Η ΚΑΤΑΛΗΨΗ
Σκηνοθεσία Έρση Γαβριηλίδης, σηκνά Στέφανος Αθηναίτης, κοστούμια Ιωάννα Παπαγιάννη, μουσική Μιχάλης Χριστοδουλάκης
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 15 Ιανουαρίου 1994
Γιώργος Αρμάνης (Αλέξης Αλέφρος), Τάκης Βουλάκης (Μάικος Χαρλάκος), Μελίνα Βαβαράκη (Μάγδα), Ισάκβος Φωρράς (Βυθύνιος), Όλγα Δομάτη (Φλόρα), κ.ά.
654. Πέρι Πάολο Παζόλι
ΚΑΙΝΤΕΡΦΟΝ
Μετάφραση Βαγγέλης Ηλιόπουλος, σκηνοθεσία Σταύρος Τσοφής, σηκνά - κοστούμια Θάκης Ιτακοπούλου, μουσική επίμεια Σταύρος Τσοφής
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 12 Φεβρουαρίου 1994
Γιώργος Μούτσος (Σπικέρ), Μόσχος Ρευματίς (Μπαζιλίου), Κατερίνα Χέλη (Ντόνα Λούις), κ.ά.
655. Μπαρίαν Φοζέ
ΧΟΡΥΦΟΝΤΙΑΣ ΣΤΗ ΔΟΥΝΑΞΑ
Μετάφραση Τίτικα Νικηφοράκη, σκηνοθεσία Γιώργος Θεοδοσιάδης, σηκνά - κοστούμια Γιώργος Πάτσας, μουσική Σταύρος Σαρχάκος, χορογραφία Ντόρα Τσούτου
ΣΚΗΝΗ ΚΟΤΟΠΟΥΛΑ-ΡΕΕ 19 Φεβρουαρίου 1994
Τίτος Βασιλής (Τζων), Μίρνατα Ζαχαροπούλου (Κιζ), Αντώνης Θεοδωρακόπουλος (Τζέρο), Άννα Παπασιτά (Ρόζα), κ.ά.
656. Φιοντόρ Ντοστογιέφσκι
Ο ΦΘΗΒΟΣ
Θεατρική προσαρμογή Τάσος Λιγνάδης, σκηνοθεσία Κώστας Μπάτσας, σηκνά Νίκος Στεφάνου, κοστούμια Ιωάννα Παπαγιάννη, μουσική Γιώργος Τσοτσαράκης
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 17 Μαρτίου 1994
Γιάννης Βόλης (Αντρέας Πετροβίτς Βερσάβω), Έρση Μολικιάνη (Τατιάνα Πουλιόβα), Δημήτρης Λιγνάδης (Αρκάδιος Μακάροβιτς Ντολγορούκι), κ.ά.
- Διευθύντρια: Κόστας Πολιτόπουλος (1994)**
657. Γ. Β. Ηθαός
Η ΤΙΜΗ ΤΟΥ ΣΟΥΒΕΡΜΑΝ
Σκηνοθεσία Κορνήσιος Δομάτης, σηκνά - κοστούμια Ανδρέας Σαραντάκοπουλος, μουσική Χρήστος Λεοντής
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 1 Απριλίου 1994
Μεταφραση Γιώργος Φαγιάνης Χαϊδάκης, Γιώργος Λέρας (Ροβέρτος Χαϊδάκης), Δημήτρης Κώστηρας (Κος Σουβέρμαν), Μαρία Τσιμιά (Κα Σουβέρμαν), κ.ά.
658. Αντόνιο Μπουέρο Βολάεζο
ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΘΕΔΙΟΥ
Μεταφραση Ιωάννα Ιωαννίδη, σκηνοθεσία Νίκος Διοματίτης, σηκνά - κοστούμια Σάββας Χαρασιδάκης, μουσική Νότης Μπαρδούνης
ΘΕΑΤΡΟ ΚΑΤΙΝΑ ΠΑΣΙΝΟΥ 5 Μαρτίου 1994
Νίκος Καλαβρούδης (Δαβίδ), Μαρία Σκουτίου (Αντριάννα), Νίκος Μπουδούκοπουλος (Λοοκ-Μαρία Βολιάντ), κ.ά.
- Αναλυτικότερα **Διευθύντρια: Λουίζα Χρυσικοπούλου (1994-1995)**
659. Αριστοφάνης ΝΦΘΕΑΣΣ
- Μεταφραση Παύλος Μάτσος, σκηνοθεσία Κορνήσιος Δομάτης, σηκνά Αποστόλος Βέττας, κοστούμια Άννα Μαζαριανιάκη, μουσική Βασίλης Δημητρίου, χορογραφία Κορνήσιος Δομάτης
ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 16 Ιουλίου 1994 (Περιοδεία σε Υμητό, Ηλιόδα, Αιγάλεω)
Γιώργος Μιχαλάκοπουλος (Σπέρφωλος), Γιώργος Λέρας (Φειδιππίδης), Πάνης Ρόζης (Σωκράτης), κ.ά.
660. Ευριπίδης ΕΚΑΒΗ
Μετάφραση Τάσος Ρουσσός, σκηνοθεσία Κώστας Παπαγιάννης, σηκνά - κοστούμια Ιωάννα Παπαγιάννη, μουσική Χρήστος Λεοντής, χορογραφία Κώστας Τσάνος
ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 23 Ιουλίου 1994 (Περιοδεία σε Σπαρτή, Ηλιόδα, Αλσιόπολη, Λευκωσία, Λεμεσός)
Άννα Συνοδινού (Εκάρη), Χρήστος Πάραλος (Αγαμέμνων), Πάνης Βόλης (Πολυμήτορας), Μαρία Κερασιόγλου - Μαρία Σκουλά (Πολυμήτορας), Ισάκβος Φωρράς (Ταθώβριος), κ.ά.
661. Αριστοφάνης ΠΛΟΥΤΟΣ
Μετάφραση Κώστας Γεωργουσόπουλος, σκηνοθεσία Σταμάτης Φασούλης, σηκνά - κοστούμια Γιώργος Ασημακόπουλος, μουσική Σταμάτης Κραουνάκης, χορογραφία Βαγγέλης Σελίνος
ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ 20 Αυγούστου 1994 (Περιοδεία σε Βιεννα, Μεσολόγγι)
Πάνης Κιμούλης (Χερμύλος), Γιώργος Αρμάνης (Καρνάκης), Δημήτρης Τσούτης (Πλούτος), κ.ά.
- ΣΑ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1994-1995)**
662. Νίκος Παράλις
Η ΜΟΝΑΞΙΑ ΤΩΝ ΣΚΟΥΛΙΑΚΙΝΩΝ
Σκηνοθεσία Νίκος Παράλις, σηκνά - κοστούμια Αντώνης Χαλιμιάς, μουσική Βασίλης Τενίδης
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 29 Οκτωβρίου 1994
Έλλη Φωτιού (Ιριμή), Έθνος Δοδωνάκης (Στέφανος Κυριακάκης (Περσάκης), κ.ά.
- Διευθύντρια: Νίκος Κοιρκούλος (1994-)**
663. Παύλος Μάτσος
ΠΡΟΣ ΕΛΕΥΣΙΝΑ
Σκηνοθεσία Κορνήσιος Δομάτης, σηκνά - κοστούμια Γιώργος Λέρας, μουσική ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 10 Φεβρουαρίου 1995
Βασίλης Ανδρεόπουλος (Πετάρης), Νέλλη Αγγελλίδου (Μήτρα), Σμαργάνδα Σιμωνάου (Καρή), Έρση Μολικιάνη (Γετασίνα), κ.ά.
664. Ντρουσαν Κοβόστσεβιτς
Ο ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΚΟΤΟΝΗ ΤΟ ΔΡΑΚΟ
(Μεταφραση Γιώργος Ρεμάν, Μπαρτολόμαϊ Αλέτσι, σηκνά - κοστούμια Ανδρέας Σαραντάκοπουλος, μουσική Γεώργιος Μπαρμπούνης
ΘΕΑΤΡΟ ΚΟΤΟΠΟΥΛΑ-ΡΕΕ 17 Φεβρουαρίου 1995 (Παρουσίαση σε Βελιγράδι, Νόβισταν)
Κώστας Κλετριάννης (Υπολοχαγός Τάτσιτ), Γιώργος Τσιβίτης (Γουο), Νίκος Τζόρας (Γεωργίος), Νίκος Μπουδούκοπουλος (Γιώργος Χωρολάκοπος), Μαρία Κερασιόγλου (Κατερίνα), κ.ά.
665. Ασημάκης Παλαμάς
Η ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ
Σκηνοθεσία Γιώργος Αρμάνης, σηκνά - κοστούμια Τάσος Ζαχαροπούλος
ΘΕΑΤΡΟ ΚΟΤΟΠΟΥΛΑ-ΡΕΕ 24 Φεβρουαρίου 1995
Σπύρος Κυριακάκης (Αλέμητ), Μιράντα Ζαχαροπούλου (Σοφία), Γιώργος Αποστόλου (Ζωή), Μόσχος Ρευματίς (Γιανιέρης), κ.ά.

- Γρασιμίδου (Κολωνία), Νίκος Μπουτσούκος (Κυνήρα), κ.α.
- ΕΞ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1997-1998)**
691. Αλέξης Σερβατάκης
Ο ΤΟΙΧΟΣ
Σκηνοθεσία Βασιλάρα Λοκαλά, σκημικά - κοστούμια Κατερίνα Κομπανιέλλη, μουσική επιμέλεια Ιάκωβος Δρόσος
ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 16 Οκτωβρίου 1997
Αγνή Ανδρεοπούλου (Αντιγόνη), Περίωλης Μουστάκης (Αντρέας), Σταμάτης Καπέλας (Αστύνομος Α'), Χρήστος Μπουκουβάλας (Αστύνομος Β')
692. Γεράσιμος Τσιόλακος
ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ
Σκηνοθεσία Ηλίας Φραγκόλης, σκημικά - κοστούμια Κατερίνα Κομπανιέλλη, μουσική επιμέλεια Ιάκωβος Δρόσος
ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 16 Οκτωβρίου 1997
Γιάννης Φωμιάς (Ο ανήλικος Α'), Χρήστος Ευθυμίου (Ένας Οδοιπόρος)
693. Κωνσταντίνος Λοκάς
Η ΣΟΦΙΤΑ
Σκηνοθεσία Θεόδωρος Βασιρίτσου, σκημικά - κοστούμια Κατερίνα Κομπανιέλλη, μουσική επιμέλεια Ιάκωβος Δρόσος
ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 16 Οκτωβρίου 1997
Βιβή Κόνια (Γυναικία), Δημήτρης Καραμακέτης (Αντρέας), Βίρηνη Χατζηκωνσταντή (Γριά)
694. Εντουάρντο ντε Φίλιππο
ΟΙ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑΧΟΙ ΤΗΣ ΝΑΠΟΛΗΣ
Μετάφραση Άννα Βαβαρέρου-Τρίχη, σκηνοθεσία Στέφανος Αργαλιός, σκημικά - κοστούμια Νίκος Σαρλάκης, μουσική επιμέλεια Ιάκωβος Δρόσος
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 17 Οκτωβρίου 1997
Στέφανος Αργαλιός (Γενέαρ), Αφροδίτη Γρηγοριάδου (Αυλιάνη), Μαντίνα Καρρά (Ασούνη), Γιώργος Γεωργιάδης (Ρικάρντο), κ.α.
695. Θανάσης Παπαθανασίου - Μιχάλης Ρέπας
ΒΙΒΑ ΤΙΣ ΑΓΚΥΡΕΣ
Σκηνοθεσία Σταμάτης Φασουλής, σκημικά - κοστούμια Γιώργος Ασημακόπουλος, μουσική Γιώργος Μουζάκης - Γιώργος Κατσούρας - Ζοζα Ιωακίμους - Γιώργος Παπαδόκης
Προγραμματίει Γιάννης Φωμιάς, κ.α.
Δημήτρης Παπαδόπουλος
ΘΕΑΤΡΟ ΚΟΤΟΠΟΥΛΑΒ - ΡΕΣ
27 Νοεμβρίου 1997 (Επισημοποίηθη 1998)
Γιάννης Μπέζος (Ζανό), Βέρα Ρουζάκη (Τρέφι), Κεραισα Σαμαρά (Κροκόλια), Νίκος Μπουτσούκος (Εθισμένος στο «Στιγματικό-γλυκό» Πυριόψα), Κάωτας Βυρπιλάκης (Μαντάς), Γιώργος Σαράντος (Μιχάκης), κ.α.
696. Δημήτρης Κεζυλάς
ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ
Σκηνοθεσία Κώστας Μπάκος, σκημικά - κοστούμια Κλεοπάτρα Δίλγα
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 21 Νοεμβρίου 1997
Μπέτυ Βαλάση (Δέσποινα), Γιάννης Μάρτζος (Παπαλαμιάς), Φωμιάς Δρόσος (Χνούδ), Θεόδωρος Κατσούρας (Φραγκοκράτης), κ.α.
697. Αριστοφάνης
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΙΟΖΟΥΣΕΣ...ΣΑΝ ΠΑΡΑΜΥΘΙ
Ελεύθερη απόδοση Κάριμ Ρουτγέρ, στίχοι Ανδρέας Κουλουμπής, σκηνοθεσία Κάριμ Ρουτγέρ, σκημικά Ιωάννα Παπακωνσταντίνου - Σταμάτης Ζάκος, κοστούμια Νίκος Σαρλάκης, μουσική διασκευή Γιάννης Μοκρίνης, χορογραφία Αλέξανδρος Γαλλιάς
ΘΕΑΤΡΟ ΚΑΤΙΝΑ ΠΑΦΙΟΥ 14 Δεκεμβρίου 1997 (Περιοδεία σε Κορίνθο, Βόλο, Σπείρο, Νίκαια, Πετρούπολη, Λερισό, Λευκωσία, Βόρεια, Αιγάλεω)
698. Διονύσιος Σολωμός
Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΗΣ ΖΑΚΥΝΘΟΣ
Σκηνοθεσία Σταύρος Τσοκιάρης, σκημικά Αριάδνη Βοϊτάν, κοστούμια Μιλιάννα Νικολαράκη, μουσική Γιάννης Μετολιάνης
ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΣΚΗΝΗ (ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ) 10 Ιανουαρίου 1998
Παράκληση Μουστάκης (Διονύσιος Ιερομόναχος), Δημήτρης Χατούνης (Γυναικία της Ζακύνθου), κ.α.
699. Δημήτρης Γουζέλης
Ο ΧΑΣΕΒΣ
Σκηνοθεσία Σταύρος Τσοκιάρης, σκημικά Αριάδνη Βοϊτάν, κοστούμια Μιλιάννα Νικολαράκη, μουσική Γιάννης Μετολιάνης
ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΣΚΗΝΗ (ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ) 10 Ιανουαρίου 1998
Στέφανος Κυριακίτης (Χάσις), Κομμάς Ζαχαράφ (Δημήτρης Γουζέλης), Χρήστος Ευθυμίου (Γερόλυμος), κ.α.
700. Λουίς Πέτζ
ΣΑΛΟΝΙΚΑ
Μετάφραση Τάνης Καλόπουλος, σκηνοθεσία Γιάννης Ιωρδανίδης, σκημικά - κοστούμια Φίλιππος Παπαγεωργίου, μουσική Φίλιππος Τσαλοχόρης
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 13 Φεβρουαρίου 1998
Αλέκος Αλεξανδράκης (Αλέξανδρος), Θέμις Μπαζάκια (Βενή), Νόλη Αγγελίδου (Σάρλοτ), κ.α.
701. Τένισον Ουάλλιας
ΛΥΣΣΑΣΜΕΝΗ ΓΑΤΑ
Μετάφραση Μαρλένα Γεωργιάδου, σκηνοθεσία Ανδρέας Βουσιάνης, σκημικά Ανδρέας Σαραντοπούλου, κοστούμια Ρένα Γεωργιάδου, μουσική Βοστανή Χατούρη
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 6 Φεβρουαρίου 1998
Φλωρεντία Κομνητή (Μάρκα), Δανάη Καρανιώτη (Μπρίκι), Αγγελός Αντωνόπουλος (Πατέρας), κ.α.
702. Κωστής Παλαμάς
ΤΡΙΒΕΥΓΗΝΗ
Σκηνοθεσία Νίκος Περάλης, σκημικά Αριάδνη Βοϊτάν, κοστούμια Μιλιάννα Νικολαράκη
ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΣΚΗΝΗ(ΝΕΑ) 28 Μαρτίου 1998
Γεωργία Τσαοκράκη (Τριευγήνη), Πέτρος Πετράκης (Πέτρος Φωφής), Παναγιώτης Σταματοπούλος (Πάνας Τράτας), κ.α.
703. Γιώργος Ζαμπουλάκης
ΕΡΕΜΟΣ
Σκηνοθεσία Γιώργος Ζαμπουλάκης, σκημικά - κοστούμια Θάνος Βοβλής, μουσική Μελίνα Πασιάνου
ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΣΚΗΝΗ(ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ) 8 Μαΐου 1998 (Παρουσίαση σε Λευκοβίτη)
Ανθή Ανδρεοπούλου, Νίκος Σαρλόπουλος, Μαρία Παπαδοπούλου, Αντώνης Διαμαντίτης, Φωίτη Μακρής, κ.α.
704. Αριστοφάνης
ΒΑΤΡΑΧΟΙ
Μετάφραση Κώστας Τσάνος, σκηνοθεσία Κώστας Τσάνος, σκημικά - κοστούμια Γιώργος Ασημακόπουλος, μουσική Δημήτρης Παπαδημητρίου, χορογραφία Έφη Καραβόλα - Κάωτας Τσάνος
ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΔΩΔΕΚΗΣΗΣ 11 Ιουλίου 1998 (Περιοδεία σε Ιωάννινα, Γρεβενά, Έδεσσα, Κιλκίς, Κοβάλα, Θεσσαλονίκη, Βόλο, Χαλκίδα, Ηλιούπολη, Ολυμπία Πάτρα, Συκεές)
705. Σοφοκλής
Η ΕΛΕΥΤΕΡΙΑ
Μετάφραση Δημήτρης Μαυρίδης, σκηνοθεσία Δημήτρης Μαυρίδης, σκημικά - κοστούμια Γιώργος Παπάς, μουσική Παναγιώτης Καλαϊτάσιος, χορογραφία Ελευθερία Ντεκού ΕΠΙΔΕΛΤΟΥΣ 14 Αυγούστου 1998 (Περιοδεία σε Ιωάννινα, Σπάρτη, Αιγάλεω, Ήμισση, Μόνιρα, Τόρινο, Κοπεγχάγη) Κηροπυλός Καραμακέτης (Ηλεκτρο), Νίκος Καραβόλας (Ορέστης), Μαρία Κατωδάκη (Καυταμνηστέρ), κ.α.
706. Μπέρτολτ Μπρεχτ
ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΓΑΛΙΛΑΙΟΥ
Μετάφραση Πέτρος Μάρκαρης, σκηνοθεσία Σταύρος Ντουερέλης, σκημικά - κοστούμια Αποστόλης Βέτος, μουσική Πούλα Στούπας, κηροπυλός Έφη Καραμακέτης
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 30 Οκτωβρίου 1999
Μιχάλης Χατζηρόβας (Γαλιλαίος), Βίβη Κόνια (Βιργίνια), Μαρία Κωνσταντάρου (Κυρία Σάρτι), Γεράσιμος Γεννάτος (Αντρέας Σάρτι), κ.α.
707. ΕΜΕΙΣ ΟΙ ΛΑΟΙ
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 6 Νοεμβρίου 1998
Ενιαία παράσταση αποτελούμενη από Μικρούλη-Μαρί Κολέτες
ΤΑΜΠΑΤΑΜΠΑ - μονόπρακτο
Μετάφραση Μίρκα Θεοδοσοπούλου, σκηνοθεσία Βίκτωρ Αρβίτης, σκημικά Άννα Γεωργιάδου, κοστούμια Κέννο Μακ Δίλλαν, μουσική Δημήτρης Μαρμάρας
Νίκη Σέρτη (Μαυρομένη), Δημήτρης Μυζαλάκης (Μικρός Αμύος)
Σίμος Χίνυ
ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΠΑ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΑΔΙΚΙΑ- απόσπασμα από το έργο Η ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΣΤΗΝ ΤΡΟΙΑ
Μετάφραση Σπύρος Πασχάλης, σκηνοθεσία Βίκτωρ Αρβίτης, σκημικά Άννα Γεωργιάδου, κοστούμια Κέννο Μακ Δίλλαν, μουσική Δημήτρης Μαρμάρας
Αγνέλος Κερασιάς, Κωνσταντίνος Παπαθανασίου, Άλκιος Παπαός, Σπύρος Περίου, Χρήστος Σπανός, Βαγγέλης Φωμιάς Κώστος Μούλλερ
ΕΝΑΣ ΚΡΟΑΤΗΣ ΑΓΡΟΤΗΣ - απόσπασμα από το έργο ΤΕΙΛΑΝΟΣ 3 ΦΑΝΤΑΣΜΑΤΑ ΣΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥ ΕΒΕΜΑΝΟΥ
Μετάφραση Ελένη Βαροπούλου, σκηνοθεσία Βίκτωρ Αρβίτης, σκημικά Άννα Γεωργιάδου, κοστούμια Κέννο Μακ Δίλλαν, μουσική Δημήτρης Μαρμάρας
Μόνος Στόλαχος
Ολένα Αναγνωστούκη
Ο ΨΥΧΑΝΟΣ ΚΑΤΑΚΟΚΚΙΝΟΣ
Σκηνοθεσία Βίκτωρ Αρβίτης, σκημικά Άννα Γεωργιάδου, κοστούμια Κέννο Μακ Δίλλαν, μουσική Δημήτρης Μαρμάρας
Βέρα Ζαβιτανάκη
708. Κάρλο Γκόττι
Η ΑΓΑΠΗ ΚΑΙ ΤΑ ΤΡΙΑ ΠΟΡΤΟΚΑΛΙΑ
Ελεύθερη απόδοση Βοστανή Χατούρη-Τρόβα, στίχοι Ανδρέας Κουλουμπής, σκηνοθεσία Κάριμ Ρουτγέρ, σκημικά Φίλιππος Παπαγεωργίου, κοστούμια Καλλιόπη Κοπανιάνη, μουσική διασκευή Γιάννης Μοκρίνης, χορογραφία Πέτρος Γαλλιάς
ΠΑΙΛΙΚΟ ΣΤΕΚΙ - ΘΕΑΤΡΟ ΚΑΤΙΝΑ ΠΑΦΙΟΥ 13 Δεκεμβρίου 1998 (Περιοδεία σε Κορίνθο, Βόλο, Χανιά, Σπείρο, Σέρριο, Πράξινο, Ζακύνθο, Νάξο, Γέφυρα, Βρύση, Πετρούπολη, Ηλιούπολη, Αιγάλεω, Θεσσαλονίκη, Πάτρα, Ιωάννινα)
Ιλιάς Λαμπρινός (Βασιλεύς), Αλεξανδρος Κουλουμπής (Πρίγκιπας Βυτινός), Ανδρόμαχος Λαλού (Κομμάς Μίαστος Μοργκάν), κ.α.
709. Δημήτρης Δημητριάδης
ΠΡΩΑΙΝΟ ΣΑ ΧΩΡΑ
Σκηνοθεσία Θεόδωρος Βασιρίτσου, σκημικά - κοστούμια Κλεοπάτρα Δίλγα, μουσική επιμέλεια Ιάκωβος Δρόσος
ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 10 Δεκεμβρίου 1998
Γιώργος Καϊνάς, Αλεξάνδρος Διομαντούκος, Χριστίνα Κουλουμπή, Νίκος Σαρλόπουλος, Ιουλιό Βατικιάκη
710. Τένισον Ουάλλιας
ΕΦΑΡΧΙΑ ΠΕΡΣΙ ΤΟ ΚΛΑΟΚΑΙΦΙ
Κηροπυλός Έφη Καραμακέτης, σκηνοθεσία Κωστής Δουμάς, σκημικά Ανδρέας Σαραντοπούλος, κοστούμια Άννα Μαυρογιάννη, μουσική Θέμις Μπαζάκια
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 16 Ιανουαρίου 1999
Νόλη Αγγελίδου (Κυρία Βενιαμίν), Θάλεια Προκοπίου - Μαρία Νουλαμάκη (Δέσποινα Φωμιάς), Κωνσταντίνος Κωνσταντοπούλης (Κοκροβίτης), κ.α.
711. Σάουελ Μπέκετ
ΜΥΘΙΚΗ ΖΩΝΗ
Μετάφραση Βρυσηλή Μαρωνίτη, σκηνοθεσία Νίκος Χατζηπαπάς, σκημικά - κοστούμια Νίκος Χατζηπαπάς, μουσική επιμέλεια Νίκος Χατζηπαπάς, Βασίλης Μαρμαρίδης
ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 13 Ιανουαρίου 1999
Αλέξος Ανδριότης, Αντώνης Διαμαντίτης, Έλενα Βόλη, Μάκος Δημούλης, Αριστέα Κουροφωροί, κ.α.
712. Αλέκος Σουκελλάκος-Χρήστος Παναγιώπουλος
ΜΑΚΡΥΚΥΣΣΑΤΟΙ ΚΑΙ ΚΟΝΤΟΓΡΗΓΗΒΑΣ
Σκηνοθεσία Κάωτας Τσάνος, σκημικά - κοστούμια Ρένα Γεωργιάδου, μουσική επιμέλεια Ιάκωβος Δρόσος
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 15 Ιανουαρίου 1999
Πέτρος Φιλιππίδης (Στάσιος), Γιώργος Γούλης (Φωμιάς), Αθηνόδοτος Πρόουλας (Μπαράκις - Θανάσης), Μαρία Κωνσταντάρου (Βέρα Παρασκευή), κ.α.
713. Ντεκκλιντ
ΝΕΚΡΟΣ ISLAND - ΤΟ ΝΗΣΙ ΤΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ
Σκηνοθεσία Μιλτιάδης Φραγκόπουλος, σκηνοθεσία Πέτρος Σερβατάκης, σκημικά - κοστούμια Αντώνης Δαυλιάνης
ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 5 Μαρτίου 1999
Αντώνης Αθανάσιος, Βασίλης Μαρμαρίδης, Πέτρος Πετράκης, Κωνσταντίνος Τσακούλας, Σάντυ Χατζηαργύρη
714. Φεντερίκο Γκαρθία Λόρεα
ΑΝΟΙΑ ΡΟΖΙΤΑ
Μετάφραση Δημήτρης Καλοκόρης, σκηνοθεσία Νικόλη Κοντογιάννη, σκημικά - κοστούμια Αθανάσιος Φωμιάς, μουσική Κώστας Βεβήλας, χορογραφία Βάσω Μπαρμπακοπούλη
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 19 Μαρτίου 1999
Μαρία Κατωδάκη (Δόνα Ροζίτα), Μιράντα Ζαφειροπούλου (Βέτα),

- Μπέτυ Βολιάδ (Παράση), Πέπη Μεταλλίδου (Μητρέα), κ.ά.
715. Ανδρέας Στάκος
Η ΑΓΑΘΑ ΠΡΩΤΕΙ
Σκηνοθεσία Μάρια Διαμαντοπούλου, σκηνα -
κοστομία Νίκος Σαρδέτσος, μουσική επιμέλεια
Ιωάννης Δρόσος, νηπιολογία Μαρία Τσουβάλα
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 26 Μαρτίου 1999
Δημοσθένης Παπαδόπουλος (Κωνσταντίνος
Χρηστομάκος), Νόνι Ιωαννίδου (Ελισβετί),
Γιάννης Ροζάνης (Βασίλει), Νατάλια
Καλοθέστρα (Βιωματική), κ.ά.
716. Μάρτυν Κριμ
ΑΠΟΠΕΙΡΕΣ ΣΩΣΗ
Μεταφρασά Ασα Τσιμπούλη, σκηνοθεσία
Ασα Τσιμπούλη, σκηνα Βολέντινο Μαρέν-
γκο, κοστομία Χρυστίνα Μπαρούλη-Παπου-
λά, μουσική επιμέλεια Δημήτρης Ιατροπού-
λος, χορογραφία Σοφία Σπυριδοπούλου
ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 2 Απριλίου 1999
Λιάζος Ανδριάνης, Χρυστίνα Κουκουμή,
Μόλινα Βασιλοκά, Γιώργος Κούκος, Ηλίας
Κουγιής κ.ά.
717. Ευριπίδης (αποσπάσματα)
Ο ΠΟΛΙΕΜΟΣ, ΤΑ ΦΟΝΙΚΑ, ΤΟ ΧΡΗΜΑ-
ΜΕΧΑΝΕΣ ΤΟΥ ΔΩΣΤΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΤΡΟΜΟΥ ΟΙ
Σκηνοθεσία Νίκος Περάλης, σκηνα Ανδρέας
Σαραντάκογλου, κοστομία Ένα Γεωργιά-
δου, μουσική χοροδία Γιάννης Μεταλλίδης
ΟΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΗ ΗΘΟΠΟΙΩΝ
(ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΣΚΗΝΗ) 30 Απριλίου 1999
Έλενα Βόγια - Κάτα Νικολαΐδου (Ανδρoμά-
χη), Γεωργία Τσαγκαράκη - Άννα Χρηστοπού-
λου (Κλυταιμίστρα), Σοφία Κουκουράλλιδου, Ιου-
λία Βασιλιάκη (Εκάβη), κ.ά.
718. Αριστοφάνης
ΟΡΝΙΘΕΣ
Σκηνοθεσία Κώστας Τσιάνος, σκηνα -
κοστομία Γιάννης Μετζιφάκ, μουσική
Δημήτρης Παπαδημητρίου, χορογραφία
Κώστας Τσιάνος, Έλενα Γεωργιάδου
ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΑΙΟΥ 17 Ιουλίου 1999
(Περιοδεία σε Κατερίνη, Λάρισα, Κοζάνη,
θεσσαλονίκη, Επιδαύρο, Αμολιάδα, Βρέ-
κλιο, Ρέθυμνο, Χανιά, Πάρισα, Βιρβίση,
Νίκαια, Πάτρα, Μορούσι, Βόρναο)
Πέτρος Φιλίππου (Παστέλιος), Σωτήρης
Τριβελέκος (Ευκλείδης), Νίκος Μπουτσούδης
(Επίσκοπ), Χάρη Κεφαλά (Αφρόδι), κ.ά.
719. Αισώπος
ΠΕΡΣΕΣ
Σκηνοθεσία Λευτέρης Βογιατζής, σκηνα -
κοστομία Γιώργος Πατάς, μουσική σύνθεση
Σπύρος Ζουκας, νηπιολογία Δημήτρης
Παπαδημητρίου, χορογραφία Νόνι Ιωαν-
νίδου
ΙΩΑΝΝΙΝΑ-ΘΕΑΤΡΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΟΥ 6 Αυγού-
στου 1999 (Περιοδεία σε Επιδαύρο, Ολυμπία,
θεσσαλονίκη, Κοζάνη, Κατερίνη, Βόρναο,
Βιρβίση, Σαλαμίνα)
Μαρία Κατσιπάκη (Αίτωσα), Σοφοκλής
Πέππας (Δαρείος), Φάνης Μουρατίδης (Ξέρ-
ξης), Αντώνης Καραφίτης (Αγγελιαφόρος), κ.ά.
720. Ουλλίμμο Σαΐμπρ
ΟΠΩΣ ΣΑΣ ΑΡΕΣΕΙ
Μεταφρασά Ερρίκος Μπελιές, σκηνοθεσία
Νίκος Κορμυλιός, σκηνα Μάρτυν Ιγγλέσι,
κοστομία Λουκάς Κλεάνθους
ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 22 Οκτωβρίου 1999
Μάρα Γιάη (Ροζαλίνα), Στάσος Πανουής
(Ορλάνδος), Όλγα Αιώρα (Σβίλια), Γιώργος
Γάλλος (Ουάμπερ), κ.ά.
721. Αντώνιος Μάτσης
Ο ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ
Σκηνοθεσία Βαγγέλης Θεοδωρόπουλος,
σκηνα Αντώνης Δαγκιλιός, κοστομία
Κλαύρ Μπρέσσογλου, μουσική Μαρία -
Χρυστίνα Κιβαρά, νηπιολογία
Σταμάτος
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 4 Νοεμβρίου 1999
Κώστας Ρηγάδογλου (Δαρείος Ροκκάλης), Σοφία
Αθανασιάδου (Ροκκάλαινα), Νίκος Ζορμπα-
ς (Δραγόνας), Ιωάννα Παπαϊωάννη (Γαρουφαλίδα),
Κώστας Γαλιανός (Γερασμάκης), κ.ά.
722. Άρα Μπεν
ΤΟ ΚΑΡΝΑΒΑΛΙ ΤΟΥ ΕΡΩΤΑ
Μεταφρασά Γιώργος Δαστάσας, σκηνοθεσία
Νίκος Μαστοράκης, σκηνα - κοστομία
Γιώργος Πατάς, μουσική επιμέλεια Γιάννης
Νέσος, νηπιολογία Γάλλος
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 20 Νοεμβρίου 1999
Μηνάς Κατσησάββας (Ουάμπερ),
Γιάννης Κορμυλιός (Μπαρβα), Δημήτρης
Αλεξανδρής (Φρέντερ), Σοφία Σαΐρη
(Αντίκλια Μπίανκα), κ.ά.
723. Εμμανουέλα Καποκάκη
ΑΙΜΟΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΔΥΟ
Σκηνοθεσία Εμμανουέλα Καποκάκη,
σκηνα - κοστομία Εμμανουέλα Καποκάκη,
μουσική σύνθεση Παναγιώτης Κατόπουλος,
νηπιολογία Έσα Μουρατίδης
ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 3 Δεκεμβρίου 1999
Εμμανουέλα Καποκάκη, Παναγιώτης
Κατόπουλος, Αγγελική Τσίμπου
724. Ο ΤΣΑΡΟΣ ΜΕ ΤΗ ΜΑΚΡΙΑ ΓΕΝΕΙΑ-
ΑΝΑ ΠΑΡΑΜΥΘΗ ΕΜΠΙΝΟΥΜΕΝΟ ΑΠΟ ΤΗ
ΡΕΞΕΙΚΗ ΛΑΙΚΗ ΠΑΡΑΘΕΣΗ Πανοργιά
Κλέλια Κάρμυ Ρουγγέρη - στήσι Ανδρέας
Κουλουμάκης, σκηνοθεσία Κάρμυ Ρουγγέρη,
σκηνα Μιχάλης Σζούκος, κοστομία Ένα
Γεωργιάδου, μουσική διασκευή Γιάννης
Μαυροβιός, χορογραφία Πέτρος Γάλλος
ΠΑΙΔΙΚΟ ΣΤΕΚΙ - ΣΚΗΝΗ ΚΑΤΙΝΑ ΠΑΣΙΝΟΥ
14 Δεκεμβρίου 1999 (Περιοδεία σε Κώδι, Βόλο,
Ρέθυ, Βροδαίο, Σπίντια, Ζακύνθη, Κέρκυρα,
Νάξο, Σάο, Κοζάνη, Αμολιάδα, Πάρος, Περ-
σέτι, Αγγλία, Ελευσίνα, Θεσσαλονίκη, Πάτρα)
Βίκυ Λαμπρίδου (Τορρίνα Λορέτα), Σπύρος
Φασανός (Τσάρσ Γεμής), Ελεάννα
Παπαδοπούλου (Η κοκιά Βασιλίσσα των
Νεράων), Στάσος Κοσμάδης (Αντριόστρα),
Ρούθς Στόρναγής (Αντρέ), κ.ά.
725. Ουλλίμμο Σαΐμπρ
ΟΝΕΙΡΟ ΚΑΟΚΑΚΙΡΙΝΗΣ ΝΥΚΤΑΣ
Μιχαήλ Αποστόλου Δοξιάδης - Δημήτρης
Παπαδημητρίου, λμπίρτο Αποστόλου
Δοξιάδης, σκηνοθεσία Νίκος Κατσησάββας,
σκηνα Άνα Γεωργιάδου, κοστομία Κέννη
Μοκ Αλλάν, μουσική Δημήτρης Παπαδημη-
τρίου, χορογραφία Φρέντερ, Γιάννης
ΣΚΗΝΗ ΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ ΠΕΕ 23 Δεκεμβρίου 1999
Έριχη Κορράντου (Ιππολύτη - Τζιάννη),
Τάσος Αποστόλου (Θορσάς - Ουμπερ),
Γιάννης Σιαμαρής (Ποκ - Φιλίστρατος),
Χάρη Κεφαλά (Έριμη), Φωτεινή Δάρα
(Ελένη), Δημήτρης Μάρτιος (Αδωνάσος),
Πέτρος Δουμαλιός (Δημήτρης), Αντώνης
Λουδοβίκος (Ασηγητής - Πάος - Πορμύς), κ.ά.
726. Ευριπίδης (αποσπάσματα)
ΠΑΡΙΑΣΕ ΚΑΙ ΦΟΝΙΚΑ - ΟΙ ΜΕΧΑΝΕΣ
ΤΟΥ ΔΩΔΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΤΡΟΜΟΥ,
Μεταφρασά Νίκος Περάλης, σκηνοθεσία
Νίκος Περάλης, σκηνα Ανδρέας
Σαραντάκογλου, κοστομία Ένα Γεωργιά-
δου, μουσική Γιάννης Μεταλλίδης
4 ΕΡΓΑΣΤΗΡΗ ΗΘΟΠΟΙΩΝ (ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ
ΣΚΗΝΗ), 22 Ιανουαρίου 2000
Σοφία Κουκουράλλιδου (Εκάβη Α'), Κωνσάνδρα,
Κλυταιμίστρα Β, Ηλεκτρα Δ', Ιουλία
Βασιλιάκη (Εκάβη Β, Ηλεκτρα Α'), Μάκος
Δημητρίου (Αργλέας, Ορστίς Α, Πυλάδης),
Τάνια Παπαδοπούλου (Ανδρoμάχη, Εκάβη Γ,
- Ηλεκτρα Β), Νίκος Σαρδέτσος (Αγαμέμνων,
Ορστίς Β), κ.ά.
727. Δούστοτος Σπρίντζιερ
Η ΣΟΝΑΤΑ ΤΩΝ ΦΑΝΤΑΣΜΑΤΩΝ
Μεταφρασά Ασα Τσιμπούλη, σκηνοθεσία
Ασα Τσιμπούλη, σκηνα - κοστομία Γιώρ-
γος Πατάς, μουσική Δημήτρης Ιατροπούλου,
Νίκος Βίττης, νηπιολογία Μαρία Τσουβάλα
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 18 Φεβρουαρίου 2000
Γιώργος Μοσχός (Ο γέρος), Οδύσσειος
Παπασιλοπούλος (Ο φοιτητής), Μαρία
Καλλιγάνη (Η κόρη του συνηταμαρτήρη),
Μαυροβιός Γιώργος (Ο συνηταμαρτήρης),
Αλεξάνδρα Διαμαντοπούλου (Η μοιραία), κ.ά.
728. Φεντερίκο Γκαρθία Λόρα
ΓΕΡΜΑ
Μεταφρασά Τζένη Μαστοράκη, σκηνοθεσία
Κώστας Τσιάνος, σκηνα - κοστομία
Ιωάννα Παπαγιαννίδου, μουσική Γιώργος
Χρηστομάκος, χορογραφία Κώστας Τσιάνος
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 25 Φεβρουαρίου 2000
Λυδία Κοκορόβου (Γέρμα), Στάσος
Κυριακίδης (Χούαν), Μάρθα Βούρτη (Κυρά
των Αργών), Τζένη Παπαδοπούλου (Μαρία),
Κώστας Φαλελάκης (Βίκτωρ), κ.ά.
729. Έλενα Πέγνα
3-01 ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ
Σκηνοθεσία Έλενα Πέγνα, σκηνα Βολέντινο
Μαρέγκο, κοστομία Σάντρο Τραβανέρο
ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 3 Μαρτίου 2000
Ίβονη Μακτέινο (Σένη), Πέτρος Αλέξης
(Ιά), Νίκος Γεωργιάδης (Χρήστος), Μαρία
(Ελμή), κ.ά.
730. Ευριπίδης
ΑΛΚΗΒΕΤΗΣ
Μεταφρασά Κωνσταντίνος Χρηστομάκος,
σκηνοθεσία Λυδία Κοκορόβου, σκηνα -
κοστομία Βασίλης Μαντζούκης, μουσική
επιμέλεια Μάρθα Φινιγιάδου
ΟΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΗ ΗΘΟΠΟΙΩΝ (ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ
ΣΚΗΝΗ) 9 Μαΐου 2000
Πέτρος Πετρανός (Αλκίβητος), Τάνια Παπαδο-
πούλου - Γεωργία Τσαγκαράκη - Ελένη Κού-
στα (Αλκίβητι), Αρτό Ασταρίν (Βρακίλη), κ.ά.
731. Αριστοφάνης
ΕΙΡΗΝΗ
Μεταφρασά Κώστας Βαργιάδης, σκηνοθεσία
Βασίλης Νικολαΐδης, σκηνα - κοστομία
Αγγελός Αγγελάς, μεταφρασά μουσική
υλικού-διασκευή Πέτρος Τσιμπούρης,
χορογραφία Έρση Πέπη
ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΔΕΛΦΩΝ 30 Ιουνίου 2000
(Περιοδεία σε Βόλο, Κοσσανόρα, Κατερίνη, Ιω-
άννινα, Κοζάνη, Λαμία, Επιδαύρο, Πάτρα, θε-
σσαλονίκη, Περούσι, Νίκαια, Ίμμητι, Μορούσι)
Γιώργος Παπαδημητρίου (Πρωταγόρας), Γιώργος
Αλέας (Ερμής), Μιχαήλης Σαρηγιαννίδης
(Πόλεμος), Νίκος Μπουτσούδης (Ιεροκλής),
Σωτήρης Τριβελέκος (Δούλος Α'), κ.ά.
732. Σοφοκλής
ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ
Μεταφρασά Βασίλης Παναβασιλείδου, σκηνο-
θεσία Βασίλης Παπαδοπούλου, σκηνα
κοστομία Γιώργος Ζίτσος, μουσική Δημή-
τρης Κομαρατός, νηπιολογία Βάσω Μπαροπού-
λου ΚΟΛΟΣΣΑΙΟ - ΡΩΜΗ 19 Ιουλίου 2000
(Περιοδεία σε Ντουμπουάιν, Επιδαύρο,
Πάτρα, Σαρόνη, Νίκαια, Ίμμητι, Κοζάνη,
θεσσαλονίκη, Ανομή Αγγλία, Βόλο, Νέα
Υόρκη, Ρουσσονατόρα, Μέλινα Στά, Σεντ-
αγκ, Βίνα Ντιλ Μαρ, Μενόρα, Γκρόντοβρα,
Μπουσούρι Α,
Μπουσούρι Β,
Γρηγόρης Βαλιάνος (Οιδίπυος), Τζένη Γαϊτα-
νοπούλου (Ιοκάστη), Στάσος Κυριακίδης
(Κρέων), Κώστας Γαλιανός (Τευστάς),
Ιωάννης Ψαρράς (Θεραπών), Γιάννης Ροζά-
νης (Αγγεός), κ.ά.
733. Γεώργιος Μπότσης
ΑΕΘΝΙΟΣ ΚΑΙ ΑΕΝΑ
Μεταφρασά Στέλιος Παυλάδης, σκηνοθεσία
Στέλιος Παυλάδης, σκηνα - κοστομία
Ασηλ Δημητρουκόπουλος, μουσική Θανάσης
Νικολαΐδης, χορογραφία Πέτρος Γάλλος
ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 13 Οκτωβρίου 2000
Νίκος Σαρδέτσος (Αέθνος), Σοφία
Γαζέτη (Αένα), Αγγελός Μπούρας
(Βαίρειος), κ.ά.
734. Τσάρλι Λάντλο
ΑΝΤΙΘΕΤΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ
Μεταφρασά Αλεξάνδρος Μιλιάνος,
σκηνοθεσία Αλεξάνδρος Μιλιάνος,
σκηνα Θάλια Ιστικοπούλου, κοστομία
Ερωφύλη Πολιτοπούλου, μουσική επιμέλεια
Δημήτρης Ιατροπούλου
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ 20 Οκτωβρίου 2000
Μάρα Κατσιπάκη (Ελενα), Γιώργος
Κέντρος (Αντώνη), Τζένη Ευθηή (Κάρεν),
Αλεξάνδρος Μιλιάνος (Φρέντυ)
735. Μολέρος
ΝΤΩΝ ΖΩΥΑΝ
Μεταφρασά Δημήτρης Δημητριάδης,
σκηνοθεσία Νίκος Μιλιάδουνης, σκηνα -
κοστομία Γιώργος Πατάς, μουσική
Δημήτρης Κομαρατός
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 25 Οκτωβρίου 2000
Λιάζος Γεωργακοπούλος (Ντων Ζούαν),
Τάσος Παζιωνιάδης (Σταναράς), Μαρία
Ναυαλιώτου (Ντόνα Εβέρτα), Χρήστος
Πάριος (Ντων Λούκι), κ.ά.
736. Γρηγόριος Σενόπουλος
ΦΩΤΗΤΑΙ
Σκηνοθεσία Κώστας Τσιάνος, σκηνα -
κοστομία Ένα Γεωργιάδου, μουσική Πούρ-
α Σιουπέλι, χορογραφία Φακιάς Ευαγγελιάδης
ΣΚΗΝΗ ΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ-ΠΕΕ 1
14 Φεβρουαρίου 2000
Γιάννης Σουατζής (Μπαρμύνα Γιώργος),
Γιώργος Ταντέσσογλου (Πλάτων), Τζένη
Παπαδοπούλου - Εβίτα Ζημάλη (Φανίση),
Γρηγόρης Σταμούλης - Αλιμπετή Ονείρας
(Τάσος), Λιάζος Μαυροβιός - Γιάννης
Στάκος (Θάνος), κ.ά.
737. Κάρμυ Ρουγγέρη
ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΜΥΘΙΩΝ,
Η ΟΔΥΣΣΕΙΑ ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ
Σκηνοθεσία Κάρμυ Ρουγγέρη, σκηνα
Μιχάλης Σζούκος, κοστομία Καλλιόπη
Κονακίτσα, μουσική Γιάννης Μαυροβιός,
χορογραφία Πέτρος Γάλλος
ΠΑΙΔΙΚΟ ΣΤΕΚΙ - ΘΕΑΤΡΟ ΚΑΤΙΝΑ
ΠΑΣΙΝΟΥ
738. Βραυκλής Γιάννος
ΤΟ ΤΙΠΟΤΑ
Σκηνοθεσία Γιώργος Μιχάλης, σκηνα -
κοστομία Νίκος Σαρδέτσος, μουσική
επιμέλεια Δημήτρης Βασιλάκος
ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 24 Νοεμβρίου 2000
Γιάννης Κατωπόπουλος (Λούμπερ), Βασίλης
Βασιλάκης (Φανούρης), Νίκος Κεφαλάς
(Γέρος), κ.ά.

Η παραπάνω Παραστοματογραφία βασίστηκε στα Αρχαία Ελληνικά κείμενα (Προγραμματικά, Οδηγός Σκηνης, Ημερολόγιο Παραστάσεων, Φωτογραφία Αρχαία και Αρχαία Βεσποτήρια). Κατά πολύ συνεισέβαλε η σημαντική έκδοση του βιβλίου του Αχιλλέα Σολωμού με τίτλο *Εθνικό θέατρο, έθνος 1922 - 1992*, εκδόσεις Κέδρος, 1993, με σχετική παραστοματογραφία.

Στον τόμο χρησιμοποιήθηκαν φωτογραφίες των φωτογράφων:

ΦΩΤΟ ΕΜΙΑ	Όνειρο καλοκαιρινής νύχτας, 1952 Εκκλησιάξουσες, 1956
Δ.Α. ΧΑΡΙΣΙΑΔΗ	Εκάβη, 1955 Μήδεια, 1956 Αντιγόνη, 1956 Οιδίπους Τύραννος, 1955, 1965
ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΦΩΤΟΡΕΠΟΡΤΕΡ	Λυσιστράτη, 1969 Προμηθέας δεσμώτης, 1980
ΦΩΤΟ ΕΛΙΤΕ	Φιλόργυρος, 1961 Το σπίτι της Μπερνάρντα Άλμπα, 1964
Α. ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ	Το ξέπνημα της νιότης, 1971 Ορέστης, 1971
ΝΙΚΟΥ ΜΑΥΡΟΓΕΝΗ	Η Σονάτα των φαντασμάτων, 1979 Το τέλος του παιχνιδιού, 1977 Το τρομπόνι, 1974 Μουσαφίραλοι στο Στεπαντσέκοβο, 1974
ΔΕΛΤΑ	Φιλοκτήτης, 1991 Οιδίπους επι Κολωνά, 1975 Γιάννης Γαβριήλ Μπόρμαν, 1975 Το σπίτι του σπαραγμού, 1984 Βάτραχοι, 1986
ΜΕΛΕΤΟΠΟΥΛΟΥ	Δωδέκατη νύχτα, 1935 Πιέρ Γκυντ, 1935

ΒΑΣΙΛΗΣ ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΕΘΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ

Στοιχειοθεσία, Χαραυγή Graphics
Διαχωρισμοί - φιλμ, Δ. Πλέσσας ΑΒΕΕ
Εκτύπωση, Α. Πετρουλάκης ΑΒΕΕ
Βιβλιοδεσία, Β. Κυπραίος - Ι. Τζιάκα ΟΕ
Διόρθωση κειμένων, Δάφνη Ανδρέου

Το βιβλίο τυπώθηκε σε χαρτί
silk velvet 150 γραμ.
τον Νοέμβριο του 2000.

